

Samrådsredogörelse

**Sammanställning av synpunkter från samråd 2023–2024 om
förslag till översiktsplan 2040.**

Innehåll

Inledning	4
Läsanvisning	4
Bakgrund till kommunens arbete med reviderad översiktsplan	5
Huvudsakliga ändringar av planförslaget efter samrådet.....	5
Hur samrådet genomförts	6
Möten med intressegrupper	7
Barn och ungdomar.....	7
Utveckling av dialogmöten och marknadsföring	7
Inkomna synpunkter och kommunens ställningstagande	8
Hantering av inkomna synpunkter	8
Generella synpunkter om planförslaget	8
Geografisk avgränsning av planförslaget och planeringshorisont	8
Layout och läsbarhet.....	10
Kartor och digital översiktsplan	10
Samverkan med externa aktörer.....	10
Del 1 - Mål- och utvecklingsinriktning.....	11
Del 2 – Mark- och vattenanvändning.....	15
Generella synpunkter.....	15
Fjärdhundra	18
Grillby.....	21
Hummelsta.....	29
Lillkyrka	31
Skolsta.....	33
Örsundsbro	35
Ekolsund	43
Landsbygden	43
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).....	46
Ny eller utvecklad infrastruktur	47

Del 3 – Tematiska fördjupningar	52
Generella synpunkter på del 3 om tematiska fördjupningar	52
Tema Bebyggelse och bostäder.....	53
Tema Näringsliv.....	56
Tema Transporter och infrastruktur.....	59
Tema Grönstruktur och mötesplatser	63
Tema Natur, kultur och mötesplatser.....	64
Tema Teknisk försörjning	65
Tema Miljö-, skydds- och riskfaktorer.....	73
Del 4 – Värden och hänsyn	89
Del 5 – Genomförande	96
Bilaga 1 – Hållbarhetsbedömning och miljö-konsekvensbeskrivning	97
Sammanställning av yttranden	99

Inledning

Förslag till ny översiktsplan för Enköpings kommun har varit ute på samråd under perioden 27 november, 2023 till 4 februari, 2024.

Enköpings kommun har sammanställt de synpunkter som kommit in i denna redogörelse. Enligt Plan- och bygglagen ska kommunen redovisa resultatet av samrådet i en samrådsredogörelse som också ska innehålla de ändringar av planförslaget som framförda synpunkter har gett anledning till. Enköpings kommun är tacksam för de synpunkter som inkommit under samrådet. Sammanlagt har totalt 93 aktörer lämnat ca 800 samrådssynpunkter vilka bidragit till att utveckla planförslaget.

Nästa steg i processen är att skicka det utvecklade planförslaget på granskning. Då finns det återigen möjlighet att tycka till om förslaget.

Enköpings kommun vill tacka alla som bidragit genom att lämna synpunkter på samrådsmaterialet. Vår utgångspunkt är att planförslaget är beroende av att prövas mot olika perspektiv och kompletteras med den kunskap som olika aktörer besitter.

Figur 1: Schematisk bild över planprocessens olika skeden.

Läsanvisning

Här redogör kommunen för hur samrådet har gått till och sammanfattar de huvudsakliga ändringar som genomförts med stöd av de yttranden som inkommit under samrådet. I kommentarerna till synpunkterna redovisas kommunens ställningstaganden och om synpunkten bidragit till en förändring i planhandlingen.

Samrådsredogörelsens disposition utgår från samrådshandlingen. I det uppdaterade planförslaget: granskningshandlingen, har dispositionen förändrats. Alla hänvisningar till *planförslaget* avser det uppdaterade planförslaget, granskningshandlingen.

Flera yttranden återges i förkortad version. Likartade synpunkter har sammanfogats och besvaras samlat. Samtliga yttranden återfinns i sin helhet sist i denna samrådsredogörelse.

Bakgrund till kommunens arbete med reviderad översiktsplan

Kommunfullmäktige beslutade under år 2019, om revidering av nuvarande översiktsplan, Översiktsplan 2030. Samhällsbyggnadsförvaltningen fick i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar ta fram en reviderad översiktsplan för Enköpings kommun.

Den aktualitetsprövning som föranledde uppdraget om revidering visade att planen behöver kompletteras och förstärkas i flera frågor, både tematiskt och geografiskt medan den i andra frågor var fortsatt aktuell. Den uppdaterade översiktsplanen ska innehålla utvecklingsplaner för de sex mindre tätorterna och tydligare ställningstaganden vid lokaliseringssprövning av byggande på landsbygden. Enköpings stad, Haga och Bredsand omfattas inte av planförslaget eftersom dessa områden beskrivs i kommunens fördjupade översiktsplan för Enköpings stad, antagen år 2018.

Huvudsakliga ändringar av planförslaget efter samrådet

Planförslaget har bearbetats sedan samrådsförslaget vilket bidragit till flera förbättringar i samtliga delar. Enköpings kommun är glada för alla positiva yttranden på samrådshandlingen.

Förutom att det inkommit många värdefulla synpunkter från samrådet har kommunen även fått tillgång till nytt planeringsunderlag.

Punktlistan nedan redovisar vilka huvudsakliga förändringar som genomförts.

- Del 1 har omarbetats för att tydliggöra kommunens mål och utvecklingsstrategier. Avgränsningen mot den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad har förtydligats och kopplingen till regionala perspektivet har utökats.
- Del 2, ortskapitlen har fått utvecklade områdesbeskrivningar och utökade riskbedömningar. Ett fåtal nya områden för utveckling har tillkommit i tätorterna och några har strukits efter samrådet. För landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge har utökade risk- och hänsynsanalyser genomförts och beskrivs i texten. Kapitlet om lokaliseringssprövning på landsbygden har strukturerats om för att förenkla såväl handläggning av ärenden som för den som är intresserad av utveckling av landsbygden.
- Del 3 har utvecklats med tydligare beskrivningar av såväl skydd som risker för människans hälsa och miljö. Det är särskilt avsnitten om Teknisk försörjning samt Miljö-, skydds- och riskfaktorer som utvecklats mellan samråd och granskning då ny kunskap tillkommit och med stöd av synpunkterna från samrådet. Näringslivsfrågorna har sammanfattats i ett eget avsnitt.

- Del 4 har kompletterats med utökade värdebeskrivningar för olika skyddsvärda områden eller objekt, och motivering av avvägningar mellan olika intressen. Med anledning av det stora antal skyddade områden i kommunen har endast korta värdebeskrivningar infogats och vi hänvisar i högre grad till de fullständiga värdebeskrivningar som olika aktörer ansvarar för.
- Planförslaget har genomgått många redaktionella ändringar för att öka läsbarheten. Planförslagets kartor har också utvecklats och fler har tillkommit, särskilt på lokal nivå.

Hur samrådet genomförts

Enköpings kommuns förslag till översiktsplan 2040 har samråtts under perioden 27 november, 2023 och 4 februari 2024 (10 veckor). I samrådet ingick planförslag för översiktsplan 2040 tillsammans med bilaga 1. Miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning. Under samrådet har 93 aktörer formellt inkommit med yttranden och tillsammans bidragit med cirka 600 synpunkter eller kommentarer. Under samrådet fanns även möjlighet att yttra sig anonymt via en digital karttjänst, dialogkartan. Här inkom cirka 200 synpunkter. Samtliga cirka 800 synpunkter har beaktats i utvecklingen av samrådshandlingen.

Samrådsförslaget med bilagor har varit tillgänglig under hela samrådsperioden både digitalt och i tryckt format. De digitala handlingarna har varit tillgängliga på kommunens webbplats enkoping.se/op2040. De tryckta handlingarna har varit utställda på följande platser:

- Biblioteket Enköpings stad
- Kontaktcenter, Enköpings kommun, Enköpings stad
- Kyrkocentrum, Hummelsta
- Biblioteket, Fjärdhundra
- Biblioteket, Örsundsbro
- Lillkyrka församlingsgård, Lillkyrka
- Villberga hembygdsförening, Grillby

Dialogmöten har ägt rum för att medborgare ska få möjlighet att få svar på sina frågor. Vid sådana tillfällen deltog representanter från samhällsbyggnadsförvaltningen och politiker från kommunstyrelsens plan- och exploateringsutskott. De synpunkter och önskemål som framfördes under dialogmötena har bearbetats till granskning och i vissa fall lett till en förändring av planförslaget.

Följande dialogmöten genomfördes:

- Den 11 januari - Fjärdhundra bibliotek.
- Den 18 januari – Enabygdsarkivet, Villberga hembygdsförening, Grillby.
- Den 23 januari – Enabygdsarkivet, Villberga hembygdsförening, Grillby.
- Den 23 januari - Örsundsbro bibliotek.
- Den 24 januari - Hummelsta kyrkocentrum.

- Den 25 januari – Westerlundska gymnasiet – Enköping stad
- Den 30 januari - Biblioteket i Enköping stad (med särskilt dialogmöte om Skolsta).
- Den 31 januari - Lillkyrka församlingsgård.

På Enköpings kommuns webbplats har det funnits information om samrådet, om utställningar och dialogmöten. Kommunen har också använt sociala medier för att sprida information om samrådet. Vi vill också tacka våra kollegor, politiker och medborgare som hjälpt till att sprida information om att samrådet pågår. Det har varit mycket värdefullt. Det har även varit möjligt att beställa samrådshandlingen från samhällsbyggnadsförvaltningen.

Samtliga föreningar i kommunen och alla markägare som direkt berörs av planförslaget har fått information om samrådet via direktutskick.

Samrådshandlingarna är tillgänglighetsanpassade.

Samrådet kungjordes i Enköpingsposten den 27 november, 2023.

Samrådsförslaget har remitterats till kommunens nämnder och bolag, till statliga och regionala myndigheter, intresseföreningar och företag, politiska partier och angränsande kommuner.

Dialogkartan har varit ett viktigt verktyg för att samla in lokala synpunkter från medborgarna.

Möten med intressegrupper

Utöver öppna dialogmöten fanns möjlighet att boka särskilda dialogmöten. På så vis har kommunen kunnat erbjuda fördjupade dialoger kring särskilda frågeställningar. Fem sådana möten efterfrågades och genomfördes: Tillgänglighetsrådet, Miljöpartiet, Natur- och friluftslivsrådet, Moderaterna samt Ladies circle/Tangent.

Barn och ungdomar

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i samhällsplaneringen och kommunen har genomfört åtta dialogmöten på sex skolor där vi träffat klasser i årskurs 6. Barnen fick lämna synpunkter på planförslaget, berätta hur de rör sig inom tätorten och diskutera vilka platser de tycker om/inte tycker om. Resultatet presenteras under respektive tätort.

Kommunen har även genomfört en utställning/öppet hus på Westerlundska gymnasiet för att träffa och diskutera kommunens utveckling med ungdomar på gymnasiet.

Utveckling av dialogmöten och marknadsföring

Det har framförts förslag på utveckling av våra dialogmöten och utökad marknadsföring. Enköpings kommun vill tacka för återkoppling som gör att vi kan förbättra vår kommunikationsplanering.

Inkomna synpunkter och kommunens ställningstagande

Hantering av inkomna synpunkter

Kommunen har i denna redogörelse fokuserat på att besvara frågor och behandlat synpunkter som är av vikt för planförslagets utveckling. Vi redogör därför inte i full utsträckning för det positiva bemötande som planförslaget fått. De synpunkter som berör språkliga korrigeringar inkluderas inte i sammanställningen.

Samtliga synpunkter som inkommit har bearbetats. De synpunkter som inkommit via e-post, brev eller dialogkartan har diarieförts. De synpunkter som inkommit via dialogmöten eller vid andra tillfällen, exempelvis skolbesök, har även dessa beaktats.

Det har också inkommit flera synpunkter som inte kan beskrivas i en översiktsplan. Det kan handla om frågor som berör drift och förvaltning av kommunens områden eller anläggningar. De synpunkterna och önskemålen förmedlar vi därför vidare till ansvarig förvaltning inom kommunen. Vi förmedlar också ett antal synpunkter vidare till olika statliga eller regionala aktörer i de frågor där kommunen saknar rådighet i frågan. Det kan handla om exempelvis trafikfrågor där Trafikverket är ansvarig väghållare eller kollektivtrafikfrågor eller frågor om vård där Region Uppsala är ansvarig aktör.

Samtliga yttranden finns att läsa i sin helhet samrådsredogörelsens sista del.

Om det kvarstår frågetecken kring kommunens svar finns möjlighet till kontakt på framtidialog@enkoping.se

Generella synpunkter om planförslaget

Statliga och regionala myndigheter, intresseorganisationer, politiska partier och kommunens politiska nämnder, privatpersoner, företag och föreningar är många positiva till planens strategiska inriktning. Ett flertal instanser anser att materialet är genomarbetat och att hänsyn tagits och avvägningar gjorts i olika frågor. Ett flertal förvaltningar, nämnder och politiska partier skriver också att de är nöjda med hur de involverats i arbetet och att de fått möjlighet att påverka genom hela processen.

Geografisk avgränsning av planförslaget och planeringshorisont

Länsstyrelsen i Uppsala saknar kommunens resonemang kring eventuella konsekvenser av att fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för tätorten (*Enköpings stad*) fortsätter att gälla. Sedan FÖP:en antogs har bland annat plan- och bygglagen uppdaterats gällande risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade.

Även miljöbalken och lagen om kommunens bostadsförsörjningsansvar har uppdaterats i delar som berör översiktsplaneringen. *Kommunens svar: Den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad antogs 2018. Sedan antagandet har vissa planeringsförutsättningar förändrats, bland annat genom förändringar i plan- och bygglagen samt miljöbalken. Det finns även nytt planeringsunderlag, bland annat kommunens skyfallskartering som ska användas vid detaljplanering och byggande inom planområdet. Under perioden 2024–2028 bör kommunen påbörja ett arbete med att revidera den fördjupade översiktsplanen. Inför en revidering behöver fördjupade planeringsunderlag tas fram, till exempel för energiförsörjning, grönstruktur och bedömning av klimatrelaterade risker. Kommunens utbyggnadsplan som är under framtagande ska också färdigställas och utgöra planeringsunderlag inför revideringen. Den kunskap och det planeringsunderlag som samlats in för framtagande av översiktsplan 2040 bidrar också till att utveckla ställningstaganden kring stadens utveckling. Relevanta planeringsprinciper i denna översiktsplan gäller även för det område som omfattas av den fördjupade översiktsplanen.*

Ett **trettiotal synpunkter från olika aktörer** har också inkommit som berör Enköpings stad eller kringliggande områden som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad. *Kommunens svar: De synpunkter som inkommit under samrådet men som berör området för den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad, skickas med till det framtida arbetet med översynen av FÖP:en. De behandlas därför inte här. Detta planförslag har en geografisk avgränsning och exkluderar området som omfattas av den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad, se karta 2 i det uppdaterade planförslaget.*

Stockholms handelskammare understryker vikten av att översiktsplanen anger en långsiktig vision för kommunens markanvändning och utveckling. De menar att tidshorisonten är för kortsiktig i flera avseenden och att det finns flera viktiga områden som behöver hanteras i ett längre perspektiv. Det gäller exempelvis klimatanpassning och utbyggnad av kritisk infrastruktur såsom VA-kapacitet och elförsörjning. Enligt Handelskammarens bedömning skulle översiktsplanen med fördel kompletteras med en långsiktig utblick mot 2060 för att ge bättre vägledning kring de långsiktiga utmaningar som kommunen står inför. Även **Västerås stad** menar att mållår 2040 ligger relativt nära i tiden. Västers stad arbetar med en ny översiktsplan med mållår 2050 med utblick mot år 2070. *Kommunens svar: Vår utgångspunkt för översiktsplanen är mållår 2040. Det är en planeringshorisont som passar oss bäst utifrån både hur kommunen har utvecklats på senare årtionden och vilken utveckling vi tror är rimlig på mellanlång sikt, fram till år 2040. Att välja ett mållår innebär alltid en avvägning. Med en alltför avlägsen planeringshorisont finns risk att planen blir mindre konkret och genomförandeinriktad. Med en kontinuerlig översiktsplanering kan vi identifiera och hantera de möjligheter och utmaningar som visar sig på vägen. Det finns dock några områden som behöver beskrivas ur ett längre tidsperspektiv, exempelvis teknisk försörjning, risker relaterade till klimatförändringar och vår vision om utveckling av infrastruktur. Markanvändningen i tätorterna har också en viss utblick bortom år 2040.*

Layout och läsbarhet

Länsstyrelsen i Uppsala föreslår att vi tydliggör planeringsprinciper visuellt för att underlätta för läsaren. *Kommunens svar: Vi har utvecklat layouten av planhandlingen så att planeringsprinciperna tydligare framgår i texten.*

Nystart Enköping efterfrågar en populärversion av planförslaget för att förenkla för civilsamhället att lämna synpunkter. *Kommunens svar: Olika alternativa format för att ta del av planförslaget undersöks. Till granskningsperioden lanserar vi ett digitalt kartmaterial som stöd för läsaren. Det digitala kartmaterialet speglar innehållet i de kartor som presenteras i granskningshandlingen men kommer ha fler funktioner där användaren kan kombinera olika planeringsunderlag efter eget tycke samt zooma in för fler detaljer. Under granskningen finns också möjlighet att träffa oss på någon av våra utställningar där vi presenterar planförslaget och vi kommer att publicera information om granskningsperioden på vår webbsida enkoping.se/op2040.*

Kartor och digital översiktsplan

Ett flertal synpunkter bland annat Länsstyrelsen i Uppsala län, Statens geotekniska institut och Region Uppsala, Sala kommun, Heby kommun och Miljö- och byggnadsnämnden framför önskemål om att förbättra läsbarheten i de kartor som presenteras i samrådshandlingen. Förslag har även inkommit att tydliggöra planförslagets geografiska avgränsning. Det efterfrågas också fler kartor. *Kommunens svar: Planförslaget har fått kartor med högre upplösning och vi har även kompletterat med fler kartor på lokal nivå. Vi har även utvecklat ett digitalt kartmaterial (tittskåp) med det underlag som visas i kartorna, där läsaren själv kan kombinera olika underlag för egna slutsatser.*

Ett antal remissinstanser, bland andra Länsstyrelsen i Uppsala län och Strängnäs kommun har också påpekat de krav som ställs på kommuner om digitala översiktsplaner genom en uppdatering i plan- och bygglagen. Beslutet innebär att alla översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att de är tillgängliga digitalt. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser också stora fördelar med att tillgängliggöra översiktsplaner digitalt. Enköpings kommun ska på sikt övergå till digital översiktsplan. Denna översiktsplan har delvis förberetts för övergången eftersom vi tillämpar Boverkets ÖP-modell i våra mark- och vattenanvändningskartor men också genom tittskåpet där vi tillgängliggör det underlag som använts i kartorna i granskningshandlingen.*

Samverkan med externa aktörer

Såväl Heby kommun, Håbo kommun, Sala kommun, Västerås stad och Uppsala kommun beskriver även de, vikten och behovet av kommunöversidande samverkan kring olika frågor. Heby kommun skriver exempelvis att det är positivt att översiktsplanen anger att Enköpings kommun ska

analysera påverkan på andra kommuner vid större etableringar samt även samråda med berörda kommuner vid större etableringar. **Sala kommun** skriver att de ser fram emot samverkan om förstärkt kollektivtrafik mellan kommunerna. **Region Uppsala** vill påpeka vikten av samverkan med omkringliggande kommuner i och utanför Uppsala län kring vattenfrågor för att bland annat uppnå de miljö kvalitetsnormer för vatten som finns. Ett gemensamt arbete över administrativa gränser kring hur Mälaren ska skyddas är viktigt då sjön är en dricksvattentäkt för cirka två miljoner människor i området. Flera aktörer beskriver det som positivt att Enköping avser samverka kring olika frågor. *Kommunens svar: Vi ser fram emot att fortsätta samarbetet kring olika redan etablerade frågor så som trafik och kollektivtrafik, näringslivsfrågor, teknisk försörjning och vattenförbättrande åtgärder. Vi ser också fram nya samarbeten kring frågor som berör olika naturvärden och grönstrukturfrågor.*

Del 1 - Mål- och utvecklingsinriktning

Länsstyrelsen i Uppsala skriver bland annat "Länsstyrelsen ser positivt på den föreslagna utvecklingsinriktningen för Enköping som presenteras i översiktsplanen. Genom att sträva efter att förtäta bebyggelsen inom tätorterna och främst på redan ianspråktagen mark ger planen förutsättningar för en god markhushållning. Utbyggnadsstrategin möjliggör också befolkningsunderlag för en förbättrad tillgänglighet till offentlig och kommersiell service för kommunens invånare, oavsett var i kommunen de är bosatta. Planförslaget är omfattande och innehåller beskrivningar av relevanta aspekter men behöver utvecklas avseende bedömningar och avvägningar. För att översiktsplanen ska kunna vara ett stöd för efterföljande planering behöver den kompletteras med fler och tydligare riktlinjer samt på ett tydligare sätt belysa intressekonflikter mellan olika markanvändningar." *Kommunens svar: Vi har utvecklat planhandlingen med tydligare mål och inriktningen genom sex utvecklingsstrategier. Vi har också tydliggjort hur dessa omsätts i planeringsprinciper i såväl de geografiska fördjupningarna som de tematiska delarna. Vi har kompletterat handlingen med kompletterande beskrivande texter och tillhörande planeringsprinciper, bland annat för skyfallsrisker. Vidare har vi utvecklat värdebeskrivningar för skyddade områden och tydliggjort planeringsprinciper för dessa områden. Vi har också arbetat vidare med bedömningar och avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen för att belysa intressekonflikter och förbättra förutsättningarna för bedömningar i senare planeringsskeden (främst i geografiska fördjupningar och avsnitt om skyddade områden).*

Region Uppsala skriver att Enköpings kommun har tagit fram ett ambitiöst förslag till översiktsplan. Region Uppsala ser positivt på förtätning av befintliga bostads- och verksamhetsområden, att ny bebyggelse föreslås ske i kollektivtrafikhärlägen och att hållbara transporter utgör normen i planeringen. De möjligheter och utmaningar som Enköpings kommun står inför beskrivs i förslaget på ett tydligt sätt. I förslaget betonar kommunen vikten av ett regionalt samarbete över administrativa gränser i frågor som rör bland annat bostadsförsörjning, infrastruktur och vatten vilket Region Uppsala håller med om.

Kommunens svar: Det är glädjande att Region Uppsala är positiva till kommunens utvecklingsstrategier och vi ser fram emot att samverka i arbetet med att förverkliga dem.

Trafikverket ser positivt på kommunens utvecklingsstrategi för tätorterna och landsbygden där områden i kollektivtrafikhärlägen prioriteras för att bevara och stärka möjligheterna till en förbättrad kollektivtrafik. *Kommunens svar: Det är glädjande att Trafikverket är positivt till kommunens utvecklingsstrategi om kollektivtrafik.*

Nystart Enköping påpekar att det är många övergripande förutsättningar, utgångspunkter, mål i de inledande delarna av samrådsförslaget. De saknar också den inledande texten som finns i nuvarande översiktsplan med sex tydliga utvecklingsstrategier. Flera av dem gäller fortfarande. *Kommunens svar: Vi har tydliggjort våra målsättningar med kommunens utveckling i sex utvecklingsstrategier samt arbetat om dispositionen för att efterlikna ÖP2030. På så vis blir det också tydligare att våra utvecklingsstrategier i ÖP2040 bygger vidare på nuvarande i ÖP2030.*

Nystart Enköping skriver i sitt yttrande att handlingen borde kompletteras med ett brett utbud av ägandeformer (sida 19 i samrådshandlingen). Partiet undrar också hur man bedömer höga krav på arkitektonisk utformning, och vem som bedömer det? – är det ett exempel på "diffust krav?" Samma fråga ställer de kring gestaltungsaspekter på sid 24, i samrådshandlingen.

Kommunens svar: Vi har kompletterat de beskrivande texterna om ägandeformer i utvecklingsinriktningen enligt förslag. I den tematiska delen om bostäder har vi förtydligat vad vi menar med ett varierat bostadsbestånd. I samband med revideringen av översiktsplanen påbörjades ett arbete att ta fram en arkitekturpolicy för vägledning kring gestaltning och utformning. Policyn är ännu inte framtagen. Översiktsplanen därmed snarare riktlinjer kring att bebyggelsen bör utformas så att den passar in i sitt sammanhang.

Vänsterpartiet skriver i sitt yttrande att bebyggelse utanför staden och tätorterna bara bör tillåtas i kollektivtrafikhärlägen. Detta är av hänsyn till klimat och miljö men också för att minska kommunens kostnader för infrastruktur och kollektiva tjänster. Det finns redan en omfattande bebyggelse i områden som inte är kollektivtrafikhärlägen som får anses vara tillfyllest för behov av bostäder utanför kollektivtrafikstråken. *Kommunens svar: Kommunen ser en fördel att bebyggelse utvecklas i närhet till våra servicenoder och till kollektivtrafikhärlägen men har också utgångspunkten att hela kommunen ska få växa. Vi håller med om att en*

utökad bebyggelse i kollektivtrafikhärla lägen skulle bidra till att stärka underlaget för kollektivtrafiken och där tätortsnära, även stärka service och andra funktioner där.

Trafikverket ser positivt på kommunens utvecklingsstrategi för tätorterna och landsbygden där områden i kollektivtrafikhärla lägen prioriteras för att bevara och stärka möjligheterna till en förbättrad kollektivtrafik. Kommunen ser även över felande länkar i gång- och cykelstråken vilket ger positiva effekter för både framkomligheten och säkerheten för oskyddade trafikanter. Det är önskvärt att standarden vid nybyggnation av gång- och cykelvägar blir densamma vid gränspunkten mellan statligt, kommunalt och enskilt väghållarskap. Eftersom kommunen i sin översiktsplan nämner förändringar av det statliga vägnätet är det bra att ha i åtanke att utbyggnad av gång- och cykelvägar utmed statlig väg finansieras via länstransportplanen och/eller kommunen. Vid kommunal medfinansiering behöver åtgärden prioriteras av både kommunen och Region Uppsala för att åtgärden ska genomföras. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av länstransportplanen. Om en gång- och cykelväg placeras utanför vägområdet kan åtgärden lösas genom PBL d.v.s. det behövs ingen process enligt väglagen. *Kommunens svar: I avsnittet "Utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik" i Del 2 i planhandlingen, återfinns beskrivning av hur processen kring utveckling av infrastruktur går till och hur samarbetet mellan kommun, region och Trafikverket ser ut.*

Uppsala kommun skriver i sitt yttrande att huvudtransportlänk mellan kommunerna är för närvarande väg 55 som inom kort kommer att rustas upp på Uppsalasidan, gränsen fram till Berthåga trafikplats i Uppsala stads västra del. Pendlingsströmmarna på väg 55 är omfattande med såväl personbil som buss. I utbytet dominerar Uppsala som inpendlingsort. Transportsystemet inom Uppsala stad är delvis svagt för biltrafikhörelser från infarten av väg 55. Även om själva väg 55 får en viss kapacitetsökning så kvarstår begränsningarna i väst-östlig riktning inom staden, sannolikt till åtminstone 2050. Uppsala kommun håller därför undan från omfattande bebyggelseutveckling utanför staden i upptagningsområdet för väg 55. Erfarenhetsmässigt genererar bostadsbebyggelse i stadsnära landsbygder och tätorter fler bilhörelser in mot staden än motsvarande inom stadsområdet. Det är därför glädjande att översiktsplaneförslaget så tydligt anger att bebyggelseutveckling på landsbygden ska ske i kollektivtrafikhärla lägen. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser stora värden i en förstärkning av riksväg 55 men ställer oss samtidigt tveksamma till vissa delar. Vi håller med om att en ökning av resor med kollektivtrafik kan bidra till att minska belastningen på väg 55. Planförslaget uttrycker också Enköpings ambition att bebyggelseutveckling med fördel sker i kollektivtrafikhärla lägen.*

En privatperson önskar ett förtydligande från kommunen om vad kommunen menar med "Enköpings kommun har tecknat hållbarhetslöften om att bli fossilfria till år 2030." *Kommunens svar: Mer att läsa om kommunens hållbarhetslöften om att bli fossilfria finns här: [Klimatneutrala Enköping – Enköping växer – Enköpings kommun \(enkoping.se\)](https://www.enkopings.se/tema/klimatneutrala-enkoping-enkoping-vaer-enkopings-kommun)*

Funktionsrätt Enköping skriver att de saknar hänvisning till konventionen för personer med funktionsnedsättning. Den är precis som Barnkonventionen, en specificering av konventionen om Mänskliga rättigheter (MR). Konventionen är ratificerad av Sverige – men inte införlivad med svensk lagstiftning ännu. Däremot har regeringen beslutat en funktionsrättspolitik, som ska implementeras i all offentlig verksamhet. Målet med den politiken är att så mycket som möjligt i samhället ska utan särskilda åtgärder vara tillgänglig för personer med olika funktionsnedsättningar. Det finns nämnt på några platser i texten att tillgänglighet är viktigt, men vi vill säga att det är helt avgörande. *Kommunens svar: I Enköpings kommun är alla medborgare viktiga. Planhandlingen har uppdaterats med utökade beskrivningar kring hur detta ska tillgodoses, bland annat i Del 1 under rubriken Jämlikhet och jämställdhet samt i Del 2: Bostäder.*

Leader Mälardalen saknar ungas perspektiv i samrådshandlingen. *Kommunens svar: Vi håller med om att de unga är viktiga, och vår samhällsplanering omfattar alla åldersgrupper i samhället. De ungas perspektiv finns där integrerat i alla beslut om utveckling.*

Region Uppsala önskar ett tillägg gällande utvecklingsmålet "Planera för ett samhälle som främjar hälsa och för omställningen till effektiv och nära vård" där den regionala utvecklingsstrategin beskrivs. *Kommunens svar: Vi har kompletterat den beskrivande texten om RUS utifrån Region Uppsalas förslag.*

Västerås Stad och Region Uppsala önskar båda att det regionala perspektivet tydligare lyfts i planförslaget. Region Uppsala ser positivt på att Enköpings kommun tar upp utredningen om en utvecklad regional samhällsplanering i Uppsala län och dess syften. Att lyfta funktionella samband är viktigt för att skapa förutsättningar för hållbar regional utveckling och att arbeta med regional samhällsplanering gör det möjligt att stärka mellankommunala, regionala och mellanregionala intressen samt visar på väsentliga strukturella förhållanden inom regionen. Regional samhällsplanering hjälper också till att synliggöra effekterna av nationell politik på regional nivå och bidrar med att förmedla de nationella perspektiven utifrån regionens rumsliga förutsättningar. *Kommunens svar: Enköping kommun håller med om värdet av en utvecklad regional samhällsplanering. Planförslaget har uppdaterats med utförligare beskrivningar kring det i Del 1: Inledning och mål.*

Del 2 – Mark- och vattenanvändning

Generella synpunkter

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att översiktsplanen behandlar frågan om att bygga på jordbruksmark vilket är mycket positivt. För att underlätta efterföljande planeringen är det önskvärt att översiktsplanen innehåller redovisning av alternativ lokalisering för de områden där kommunen avser ta jordbruksmark i anspråk för exploatering. *Kommunens svar: Planhandlingen är uppdaterad. I samtliga fall där kommunen föreslår en utveckling/ändrad markanvändning inom översiktsplanens tidshorisont år 2040, finns beskrivningar om avvägning mot jordbrukets intressen. Dessa beskrivningar återfinns under respektive utvecklingsområde i avsnittet om tätorterna.*

Centerpartiet skriver i sitt yttrande att de inte anser att man bör ta hänsyn till VA-nätets begränsningar för orternas potentiella utveckling, tvärtom borde orternas potential avgöra prioritering och takt på VA-investeringarna. Om begränsningen ändå ska finnas med ifrågasätter partiet prioriteringsordningen om att orterna ska växa mer än landsbygden då landsbygden inte begränsas av VA på samma sätt eftersom man där löser det med egna brunnar och enskilt avlopp, samt att det varit trend de senaste åren; att landsbygden växer mer än kransorterna. På samma tema skulle vi också vilja se en prognos för landsbygdens potential. Byggnad på omlandet påverkar införande, bevarande, stärkande och utvecklande av orternas service i lika hög grad som själva orten därför är en sammanlagd bild viktig. *Kommunens svar: När vi bedömt orternas utveckling har vi utgått från ett antal bedömningsgrunder, framförallt efterfrågan på bostäder, kapacitet i skola och förskola, kapacitet i VA-nätet, kollektivtrafikförsörjning och markens förutsättningar samt tillgänglig mark. Således är inte VA-nätets kapacitet en enskilt begränsande faktor för orternas utveckling. Kommunen håller med om att utveckling av landsbygden är viktig, särskilt i de lägen där tillkommande bebyggelse bidrar till att understödja service och funktioner i våra tätorter där den mesta servicen finns idag. Det innebär en varsam komplettering av bebyggelsen med tyngdpunkt på strategiska lägen, vilket också kan gynna landsbygdsbornas vardag med närhet mellan målpunkter.*

Moderaterna skriver i sitt yttrande att för Moderaterna är äganderätt, brukanderätt och nyttjanderätt viktiga frågor. De är medvetna om att översiktsplanen inte är juridiskt bindande men vill ändå påpeka att klassning av mark oavsett om det inte gör någon skillnad i dagsläget ändå kan upplevas som ett intrång. Markägare vet med sig att infrastruktur och användning för samhällsviktig funktion går före vår äganderätt. Därför är frågan viktig för att man inte ska behöva känna oro för att marken ska exproprieras. *Kommunens svar: Enköpings kommun har förtydligat*

kommunens utvecklingsstrategier i planförslaget. Översiktsplanen varken har eller ska ha funktionen att hindra den pågående markanvändningen såvida planen inte pekar ut förslag till ändrad markanvändning. En ändrad markanvändning ska då tydligt framgå och motiveras i text i planen och i markanvändningskartan. Förslaget ska sedan samrådats med berörda parter och sedan granskas för att berörda parter ska få möjlighet att tycka till om förslaget på nytt. Kommunen har ingen avsikt att exproprieras mark för tätortsutveckling.

Trafikverket skriver att samrådsförslaget tydligt redovisar var kommunen bedömer det som lämpligt att tätorterna utvecklas. Trafikverket ser positivt på kommunens ambition att förlägga bebyggelse i lägen som förbättrar förutsättningarna för service, infrastruktur och kollektivtrafik. Flera av de redovisade utbyggnadsområdena ligger i anslutning till statlig infrastruktur, främst det statliga vägnätet. I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. Om ett område är tänkt att byggas ut etappvis är det viktigt att en strategisk plan tas fram som visar hur trafikförsörjningen ska ske när området är fullt utbyggt. I sammanhanget ska prognosår 2040 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera. Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten.

Kommunens svar: Enköpings kommun delar Trafikverkets analys. I anslutning till vissa områden där vi föreslår en utveckling, ändras nuvarande vägs funktion. I de fallen avser kommunen att ta över väghållarskapet för att få rådgivning över utformningen.

Trafikverket skriver också att infrastruktur kan utgöra ett fysiskt hinder för människor att röra sig fritt i naturen och i staden. När bostadsområden planeras på två olika sidor av en väg uppstår en minskad tillgänglighet för gående och cyklister. Barriäreffekten påverkas av faktorer som infrastrukturens utformning, trafikflödets storlek, andelen tung trafik och trafikens hastighet. En inbyggnad av en befintlig landsväg leder ofta till att boende efterfrågar hastighetssänkningar och fysiska hinder i vägmiljön. Detta innebär begränsningar för boende på landsbygden men även för kollektivtrafiken, långväga persontransporter och näringslivets transporter. Trafikverket vill därför påpeka att kommunala åtgärder kan komma att krävas för att minska barriäreffekten på vissa vägar i kommunen där det planeras nya områden på olika sidor av en statlig väg. Trafikverket förespråkar planskilda korsningar vid vägar med höga trafikflöden.

Kommunens svar: Vi delar Trafikverkets analys. Vårt övergripande mål är att motverka barriäreffekter för att möjliggöra för ökad rörlighet för olika grupper och ökad tillgänglighet mellan områden. I ortskapet finns beskrivningar över hur barriäreffekter ska motverkas inom områden där utveckling föreslås.

Trafikverket skriver också att det är viktigt att belysa trafiksäkra gång- och cykelvägskopplingar mellan tillkommande bostadsområden och framför allt skola och kollektivtrafik, men även till serviceutbudet i orten. Trafikverket välkomnar tidiga dialoger i de sammanhang då någon av våra vägar och/eller järnvägar berörs.

Kommunens svar: Enköpings kommun delar Trafikverkets analys och ser fram emot fortsatt dialog.

Socialdemokraterna vill se tydligare skrivningar i avsnitt om gång och cykelvägar. Både kring prioritering och om hur utbyggnaden går till. Många av våra tätorter ligger nära varandra och Enköpings stad. Med utbyggda cykelvägar till exempel mellan Enköping och Lillkyrka kan elcykeln vara ett realistiskt pendlingsalternativ vilket utökar tätortens attraktionskraft samt möjliggör arbetspendling på ett miljövänligt sätt. Vi måste detaljplanera för cykelvägnät till och från, samt mellan tätorterna, för att stå först i tur när statliga och regionala pengar finns att söka. *Kommunens svar: Planförslaget kompletteras med tydligare skrivningar kring prioritering och utbyggnad. Kommunen planlägger som regel inte gång- och cykelvägar i anslutning till statligt vägnät, vilket det ofta handlar om på landsbygden. Kommunen rapporterar löpande in brister i vägnätet till Region Uppsala. I sin tur så planerar och prioriterar Region Uppsala och Trafikverket de olika investeringarna i vägtransportsystemet i Uppsala län. I Del 2: Utvecklad Infrastruktur och kollektivtrafik" i planförslaget listas de gång och cykelvägar som kommunen anser är prioriterade för utveckling samt i ortsavsnitten.*

Socialdemokraterna skriver också i sitt yttrande att de i samtal med kommunens invånare blivit tydligt att det saknar mötesplatser, både för spontana träffar som organiserade aktiviteter. Det är viktigt att vi tänker helhet i byggandet av tätorter, när vi växer i antal måste kulturen, friluftslivet och mötesplatserna växa i samma takt. Även **Vänsterpartiet** lyfter behovet av mark för att få tillstånd fritidsgårdar i kommunens alla tätorter. **Miljöpartiet** skriver att de behöver av extra stöd för boende- och serviceutvecklingen från kommunen i orterna Lillkyrka, Hummelsta och Fjärdhundra. Här måste fler familjer bo för att skolor och förskolor ska kunna bevaras med nuvarande elevantal. *Kommunens svar: Kommunen håller med om att samhällsservice och olika funktioner behöver utvecklas i samma takt som bostäderna byggs och att det är viktigt med mötesplatser för olika grupper i samhället. I samtliga orter, med undantag för Skolsta, finns därför förslag till mångfunktionella områden där olika mötesplatser kan inrymmas. I Skolsta är utvecklingsmöjligheterna begränsande med anledning av omgivande mark och hur orten är uppbyggd. Den utveckling som föreslås i samtliga tätorter; inklusive Lillkyrka, Hummelsta och Fjärdhundra möjliggör för utökat antal bostäder, utrymme för funktioner och service.*

Funktionsrätt Enköping skriver att det ska fortsatt vara en rättighet att bosätta sig på landsbygden för de som så önskar. Det gäller förstås även för personer med funktionsnedsättning. För alla boende på landsbygden finns ett behov av samlande punkter, vilket ofta är i kransorterna. För att kunna mötas behöver det finnas möteslokaler där men med tanke på de ibland långa avstånden på landsbygden, kan det finnas behov av lokaler även utanför kransorterna. Personer med funktionsnedsättning har samma behov som övriga att kunna mötas inom förenings- och kulturliv och därför måste dessa mötesplatser vara tillgängliga. Likaså är möjligheten att använda kollektivtrafik viktig. Därför ska samma tillgänglighetskrav som finns på hållplatser i tätorten gälla även för landsbygden **Leader Mälardalen** ser ett behov av tillgänglighetsanpassade mötesplatser/samlingslokaler i våra kransorter och landsbygd: Samlingslokaler som rymmer behov för både unga och äldre. Föreningar och boende efterfrågar möteslokal för kompletterande aktiviteter till idrott. Vikten av dessa för platsidentitet, gemenskap och i beredskapssyfte. Rustade mötesplatser/samlingslokaler även i kransorter och på landsbygden i beredskapssyfte.

Kommunens svar: Kommunen ska fortsätta växa på såväl landsbygd som i tätorterna. Planförslaget

möjliggör för fler områden och ytor där mötesplatser för olika grupper i samhället kan tillkomma. Kommunen håller också med om att samhällsservice och olika funktioner behöver utvecklas i samma takt som bostäderna byggs och att det är viktigt med mötesplatser för olika grupper i samhället. I samtliga orter, med undantag för Skolsta, finns därför förslag till mångfunktionella områden där olika mötesplatser kan inrymmas. De olika mångfunktionella ytorna återfinns i markanvändningskarta och text under respektive ortskapitel. Under Del 3: Tema Bostäder finns mer att läsa kring kommunens utgångspunkter när vi bygger ett samhälle för alla.

Fjärdhundra

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Bostäder

Resultatet från samrådet visar att det finns önskemål om utveckling av bostadsbeståndet inom Fjärdhundra tätort. Önskemålen handlar bland annat om att komplettera bostadsbeståndet inom tätorten med flerbostadshus. **Kommunens svar:** *Utveckling av radhus utreds inom område F1. Kommunen har också kompletterat planförslaget efter samrådet med ytterligare en yta där det blir möjligt att utveckla flerbostadshus, yta F3 (silotomten). Här är det också möjligt att utveckla fler mötesplatser och service så som handel och specialbostäder för äldre.*

Det har även inkommit några förslag via dialogkartan om att utveckla bebyggelse utanför tätorten. **Kommunens svar:** *Kommunen har gjort avvägningar mellan olika intressen för att föreslå mark som kommunen anser lämplig att bebyggas för bostadsändamål inom och i närheten av tätorten. Vi har även tydliggjort hur vi genomför lokaliseringsprövning för enstaka bostadshus utanför detaljplanelagt område samt vad som gäller för sammanhållen bebyggelse utanför tätorten.*

Skola och förskola samt lekplatser

Några samrådssynpunkter har handlat om att bevara och utveckla skolan i Fjärdhundra och förstärka antalet lekplatser, bland annat en ny lekplats i ortens norra del, eller förbättra befintliga lekparker. **Kommunens svar:** *Fjärdhundraskolan har goda möjligheter att ta emot fler barn när bostadsbeståndet växer. Ett ökat elevantal stärker möjligheterna för skolan att finnas kvar på orten. Granskningshandlingen innehåller även ett nytt förslag till ny förskoletomt för att ha beredskap för fler barn när Fjärdhundra växer. När den nya förskolan byggs kommer lekutbudet inne i tätorten att förstärkas. I övrigt planeras inga nya lekparker inom tätorten.*

Mötesplatser

En privatperson skriver att det vore perfekt att få till ett ungdomscenter för att umgås och ha roligt tillsammans. Då finns även plats för de som kör EPA i byn. **Kommunens svar:** *Det finns ett antal mångfunktionella ytor inom tätorten där exempelvis en fritidsgård skulle kunna ta plats. Översiktsplanen möjliggör även för ytterligare en mångfunktionell yta på område F3.*

Gång- och cykelbanor samt trafikförsörjning

Ett flertal privatpersoner har påtalat behov av en förstärkt gång- och cykelväg mellan kyrkan och vårdcentralen till Fjärdhundrabadet och vidare till skolan samt affären inne i tätortens centrum. Önskemål har även inkommit om fler trafikhinder både på Stora vägen och Mellevivägen samt att bygga en rondell i korsningen mellan Änderstavägen och väg 254 för att underlätta trafikflödet och skapa säkrare övergångar. *Kommunens svar: Kommunen delar uppfattningen om att det finns brister i gång- och cykelvägnätet längst denna sträcka. Kommunen för dialog med Region Uppsala och ansvarig väghållare Trafikverket för att möjliggöra för förbättringar för gång- och cykeltrafikanter inom och till/från tätorten samt behovet av trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Kommunen avser att verka för att ta över väghållarskapet för Stora vägen och väg 254, som förbinder Stora vägen med väg 70, vilket nämns i planförslaget. Kommunen planerar i dagsläget inga nya bilvägar i området.*

Det påtalas även avsaknad av gångväg i ortens östra del och parkeringar längs Eklundavägen.

Kommunens svar: Här finns inga planer från kommunen att förstärka med gång- och cykelväg i nuläget. Detsamma gäller förslaget om att bygga parkeringar längs Eklundavägen.

Förslag till gång- och cykelvägar på landsbygden har också lämnats. *Kommunens svar: Kommunen är positiva till en utveckling med fler gång- och cykelvägar på landsbygden. De flesta vägar på landsbygden ägs antingen av Trafikverket eller av privata markägare och det gör att kommunen saknar rådighet att utveckla gång- och cykelvägar på landsbygden.*

Vårdcentralen

Synpunkter har inkommit, både skriftligt och vid dialogmötet gällande att vårdcentralen är viktig som lokal vårdgivare för medborgare i Fjärdhundra. *Kommunens svar: Kommunen delar kommuninvånarnas omsorg kring vårdcentralens framtid och kommunicerar detta med Region Uppsala som är ansvarig för driften av vårdcentralen. Planförslaget påverkar inte möjligheten för vårdcentralen att bedriva verksamheten framöver.*

Anslutning av enskilda avlopp till det kommunala VA-nätet

Några yttranden handlar om förslag att bygga ut reningsverket för att koppla på kringliggande byar på det kommunala avloppsnetet. *Kommunens svar: För att möjliggöra för påkoppling på Fjärdhundras reningsverk krävs kapacitetshöjning i reningsverket och en utbyggnation av de kommunala VA-ledningarna ut på landsbygden. Kommunen har analyserat möjligheten att koppla Fjärdhundras reningsverk till Enköpings reningsverk för att på så vis öka kapaciteten i Fjärdhundraområdet. Resultatet visar att det är mer fördelaktigt att ha kvar verket i Fjärdhundra och rusta upp det, än att bygga ihop med Enköpings nya verk. En upprustning innebär dock inte att det kommer att finnas kapacitet för anslutning av kringliggande byar. Det finns inga planer på att bygga ut det kommunala VA-nätet runt Fjärdhundra inom en överskådlig framtid. Det betyder*

att fastigheter med enskilda avlopp i Fjärdhundras omland inte kommer att erbjudas påkoppling på det kommunala VA-nätet i dagsläget.

Skyddade arter

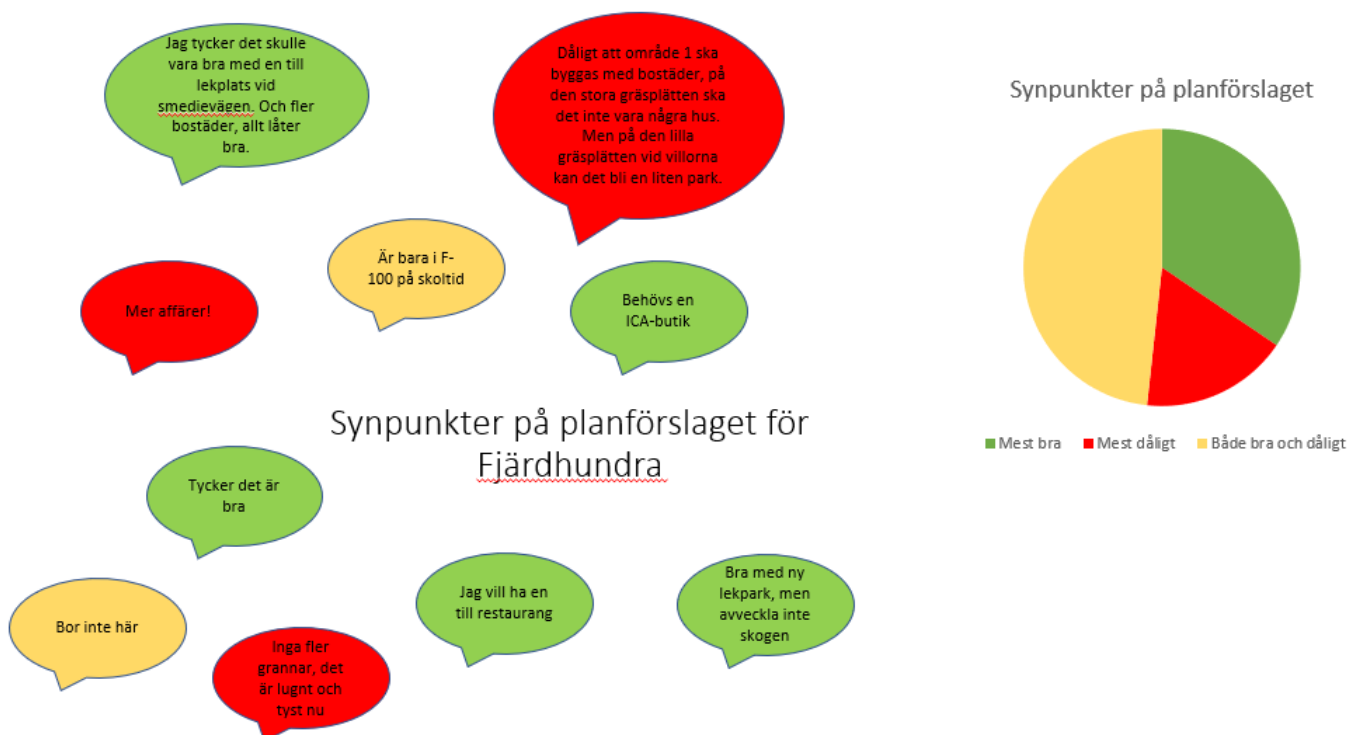
Länsstyrelsen i Uppsala har lämnat synpunkten om att det förekommer arter som ryl och knärot i närheten av område F2 vilken föreslås som markreserv för ytterligare bostadsbebyggelse.

Kommunens svar: Sedan samrådshandlingen har vi bearbetat omfattningen av område F2 vars yta minskat. Delvis har område F2 avgränsats för att undvika de mer kuperade delarna av skogen väster om Ånderstavägen då det skulle kräva stora ingrepp i naturmiljön. I norr har område F2 avgränsats för att undvika påverkan på rapporterade förekomster av arter knutna till äldre barrskog.

En privatperson påtalar förekomst av den skyddade arten bombmurkla i området runt brandstationen vilket kan påverka exploatering i det området. **Kommunens svar:** I det uppdaterade planförslaget föreslås en ny förskoletomt i närheten av brandstationen. Inom det föreslagna området har vi inte påträffat bombmurkla.

Barnens synpunkter

Här presenteras mer i detalj den återkoppling barnen gav på frågorna: Vad tycker ni om planförslaget? Och finns det behov av fler bostäder eller annan utveckling?

Synpunkter som inte kan hanteras i översiktsplanen

Ett antal synpunkter från medborgare handlar om att förbättra befintliga funktioner eller att tillskapa nya. Det handlar om följande önskemål och förslag: upprustning av hockeyrinken, bygga skateboardramp, förbättrad belysning på elljusspåret, önskemål om en hundrastgård samt att utveckla fjärdhundbadet med glasskiosk och möjlighet för uppställning av husbilar och husvagnar. *Kommunens svar: Dessa kan inte hanteras i nuläget eftersom de inte kan leda till någon förändring av planförslaget. Vi har därför skickat dem vidare till kollegor på samhällsbyggnadsförvaltningen och upplevelseförvaltningen att hantera.*

Grillby

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Länsstyrelsen i Uppsala saknar ett resonemang om huruvida den föreslagna markanvändningen på jordbruksmark utgör ett samhällsviktigt intresse. Vidare saknas också en redovisning av alternativ lokalisering. *Kommunens svar: Vi har utvecklat planhandlingen med beskrivningar av avvägningar för anspråkstagande av jordbruksmark inklusive bedömning om alternativ lokalisering.*

Länsstyrelsen skriver också att det i Grillby föreslås ny bebyggelse inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk och att kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering. *Kommunens svar: Kommunen har sedan samrådet haft tillgång till ett utökad planeringsunderlag om skyfall. Granskningshandlingen har därför kompletterats med riskbedömningar utifrån lågpunkter och rinnstråk. Vissa anpassningar av utpekade områden för ändrad markanvändning har gjorts utifrån planeringsunderlaget. I de beskrivande texterna till varje yta finns en riskanalys och en bedömning av anpassningar för att möjliggöra exploatering.*

Privatpersoner har föreslagit alternativa platser för utveckling av bebyggelse på annan mark än jordbruksmark: bland annat att utvidga Grillbyängen och att bebygga delar av Sörskogen. *Kommunens svar: Kommunen vill hålla ihop bebyggelsen i Grillby och i första hand förtäta inom tätorten eller omvandla redan ianspråktagen mark. Kommun ser många fördelar med det, bland annat utifrån närhet mellan olika målpunkter så som service, skola och busshållplatser. Trafikförsörjningen inom orten är också en tungt vägande faktor för hur kommunen vill att Grillby ska utvecklas. Den kommande utbyggnadsplanen kommer att beskriva hur bebyggelseutvecklingen ska prioriteras i kommunen som helhet.*

Det har även inkommit synpunkter på prioriteringsordning för utbyggnad av Grillbys bostadsområden. *Kommunens svar: Sedan samrådsförslaget har kommunen påbörjat arbetet med en utbyggnadsplan för kommunens tätorter och därmed har förslag om prioriteringar strukits från planförslaget.*

Det har även framförts synpunkter på vilken typ av bebyggelse som skulle passa i Grillby. Här varierar synpunkterna både kring typ av boende, plats och upplåtelseform. *Kommunens svar: När vi bedömt orternas utveckling har vi utgått från ett antal bedömningsgrunder, framför allt*

efterfrågan på olika typer av bostäder, kapacitet i skola och förskola, kapacitet i VA-nätet, kollektivtrafikförsörjning och markens förutsättningar samt tillgänglig mark.

Villberga hembygdsförening menar att bebyggelse i område G5 bör planeras så att den befintliga bensinmacken inte äventyras. Grillby saknar idag planlagd mark för utbyggnad av samhällsservice som bibliotek, vårdcentral, fritidsgård och samlingslokal för föreningar. Ska lokaler för sådana ändamål kunna byggas i område 5? **Även privatpersoner** har inkommit med oro över att bensinstationen ska påverkas av planförslaget. En synpunkt vill uppmärksamma att bebyggelsen inte kommer för nära befintliga bensinstationen. **Kommunens svar:** *Det stämmer att område G5 kan användas till flera olika ändamål. Det kan även andra ytor i Grillby där vi föreslå en ändrad markanvändning, exempelvis G2. Planförslaget tar hänsyn till bensinstationens verksamhetsområde och kommunen delar invånarnas uppfattning om att bensinstationen är viktig, inte bara för Grillbyborna men för boende på Trögden. Den utvecklingen som planeras för G5 ska därför anpassas efter de skyddsavstånd som krävs till bensinstationen så att den inte påverkas.*

En privatperson skriver att kommunen pekar på betydelsen av att bevara jordbruksmark i översiktsplanen. Trots detta har ett område där det idag drivs lantbruk markerats för bostadsbebyggelse. I det fall detta kvarter förtätas skulle det riskera att beröva möjligheten att bedriva lantbruk och därmed inte kunna nyttja jordbruksmarken – tvärs emot intentionerna enligt första stycket ovan. Vi skulle vilja se att lantbruket ska kunna drivas vidare i framtiden och vara ett naturligt inslag i en lantlig landskapsbild. Vi önskar ovanstående synpunkter beaktade i den "nya översiktsplanen" med en tydligt redovisad oinskränkt möjlighet att fortsatt, och framgent, bedriva lantbruk på fastigheten. Vill göra kommunen uppmärksam på att befintliga fornlämningar, i form av hållristningar på fastighetens mark inom det aktuella kvarteret, redan i sig, sannolikt utgör ett betydande hinder för förtätning. **Kommunens svar:** *Det stämmer att kommunens grundinställning är att brukningsvärd jordbruksmark inte ska tas i anspråk för exploatering annat än i undantagsfall som då ska motiveras enligt miljöbalken. Översiktsplanen varken har eller ska ha funktionen att hindra den pågående markanvändningen såvida planen inte pekar ut förslag till ändrad markanvändning. En ändrad markanvändning ska då tydligt framgå och motiveras i text i planen och kartan. Sedan samrådshandlingen har vi utvecklat våra principer för kategorisering av olika typer av bebyggelse och verksamheter i markanvändningskartan. Vi har därför uppdaterat markanvändningskartan för det område som privatpersonens yttrande avser.*

Generella trafikfrågor

Ett flertal synpunkter som inkommit i Grillby berör olika trafikfrågor, särskilt kring Länsvägen, Storgatan och Boglösavägen.

Innehållet i följande synpunkt överensstämmer med många andra synpunkter som inkommit.

Privatpersonen skriver: Oavsett, var, när, eller hur Grillbys framtid diskuteras, kommer trafiksituationen att överskugga allt, oavsett om ämnet borde vara typ nya bostäder, skola och social omsorg. För fotgängare, med eller utan barnvagn eller rollator och cyklisterna finns inget

utrymme utanför kantstrecken, förutom typ 35 centimeter som mest. Så trångt är det exempelvis på järnvägsbron över Mäljarbanan. Inte minst pensionärerna från Tallgården tar stora risker för att handla i samhällets enda livsmedelsbutik.

Här följer fler exempel på synpunkter och önskemål som inkommit gällande trafik:

- Övergångsställe och varningsskyltar samt hastighetshinder söder om Grillbyskolan för säker passage över Boglösavägen.
- Fler övergångsställen och hastighetssänkning på Länsvägen.
- Fler övergångsställen över Storgatan: en vid skolan och två längre ned mot Tempo. Även skyltning och hastighetsreducerande åtgärder.
- Upprustning av flera hållplatser exempelvis hållplatser längs Storgatan.
- Bygga en cykelväg med trottoar från Grillby till motorvägsavfarten till E18 och bussförbindelse/busstopp till Bålsta och en utbyggd pendelparkering.
- Länsvägens viadukt över järnvägen är alltför smal för olika målgrupper att samsas: fotgängare, cyklister, bilar, yrkestransporter med flera. Här önskas en gångvägsbro för säker passage.
- Hastighetssänkningar till 30-vägar i hela samhället.
- En översyn av trafikflödet och trafikförbättrande åtgärder mellan Grillbyängen och Länsvägen. Till exempel genom en anslutningsväg mellan Grillbyängen och Länsvägen.

Kommunens svar: Kommunen håller med om att trafiksäkerheten behöver förbättras på Boglösavägen, Länsvägen eller Storgatan. Idag är det Trafikverket som är ansvarig väghållare och kommunen har därmed inte full rådighet över genomförandet av trafikförbättrande åtgärder. Förslagen som inkommit skickas vidare till Region Uppsala och Trafikverket som sedan planerar och prioriterar vidare åtgärder. Kommunen avser dock att verka för att ta över väghållarskapet för Boglösavägen så att vi kan få full rådighet att genomföra trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder.

Villagatan och Dalvägen

Några synpunkter berör den kommunägda Villagatan samt Dalvägen. Synpunkterna handlar om önskemål på trottoarer och övergångsställen eftersom gående varav många barn, idag samnyttjar gatan med olika bussar och bilar och annan trafik. På Dalvägen önskas också en översyn av busshållplatser. Om område G2 bebyggs antas Dalvägen bli en genomfartsled och då finns desto större anledning för trottoarer. Via dialogkartan har det inkommit förslag om gångbana mellan korsningen Villagatan/ängsgatan till Nordiahallen eftersom det saknas idag. *Kommunens svar: Gångbana mellan Villagatan och Nordiahallen ligger i kommunens plan för utbyggnation av gång- och cykelnätet i kommunen.*

Utveckling av cykelbanor till Grillby

Privatpersoner har framfört önskemål om utvecklade gång- och cykelstråk mellan Skolsta och Grillby (gärna via Tibble/Ullstämman), till E18 från Grillby centrum, till Villberga samt till Enköping så att man i förlängningen kan ta sig till Bålsta och mot Västerås. Synpunkterna handlar också om att

en cykelväg skulle bidra till en ökad trafiksäkerhet. *Kommunens svar: Kommunen är positiv till nya gång- och cykelvägar. Kommunen saknar dock rådighet för utveckling på de vägar som ägs av staten eller privatägda vägar. Vi framför olika önskemål i dialog med Trafikverket.*

Parkering

Det är viktigt att bevara alla P-platser för de boende på omlandet som saknar bussförbindelse, vid skola och affär. Vi ser också att det behövs utrymmen för parkeringar vid såväl motorvägsavfarten och även, längre bort i Skolsta/Litslena, som ju är den kommunikativa knutpunkten. *Kommunens svar: Planförslaget innebär inte förändringar i nuvarande antalet parkeringsplatser men däremot kan fler tillskapas, till exempel inom område G6.*

Utveckling av nya vägar

Det har framförts önskemål om ny bilväg till Ekolsund, gärna i samband med utveckling av en badplats i Ekolsund. Det har även inkommit önskemål om ny bilväg mellan Grillby och Österleden. *Kommunens svar: Det finns inga planer på att bygga nya kommunala vägar.*

Tågstopp och järnvägsstation

Villberga hembygdsförening tillsammans med privatpersoner både önskar, och undrar över pendeltågstrafik till Grillby. *Kommunens svar: Enköpings kommun avser inte att göra något som förhindrar ett framtida tågstopp i Grillby, tvärtom vill vi möjliggöra för det. I granskningsförslaget har vi förtydligat att det finns mark planlagd för en tågstation. Det stämmer att det i dagsläget inte finns några planer på att förlänga pendeltåget men Region Uppsala har meddelat att de avser att verka för det inom ramen för styrdokumentet Plan för utveckling av den regionala persontågstrafiken i Uppsala län till år 2050.*

Det har även inkommit frågor om var i tätorten en ny tågstation skulle kunna uppföras.

Kommunens svar: År 1996 antogs en detaljplan med syfte att möjliggöra dubbelspår genom orten. I planen finns mark reserverad för stationsläge och pendlarparkering men exakt placering behöver utredas närmare. Även trafikmatningen till området behöver då ses över, särskilt i relation till trafikmängden på länsvägen.

Grillbyängen

Ett flertal synpunkter handlar om önskemål för att lösa trafiksituationen in och ut till bostadsområdet Grillbyängen, till exempel med nya gator för att avlasta trafiken till och från området. Det efterfrågas också förklaring till varför den iritade anslutningsvägen i plankartan inte byggts. *Kommunens svar: Kommunen har kontinuerliga trafikmätningar i området och någon utbyggnad är inte aktuell idag. Anslutningsvägen finns beskriven som ett framtida behov och är*

tekniskt sett inte planlagd. Kommunen avser dock att verka för att ta över väghållarskapet för Boglösavägen och skulle på så vis få rådighet över tex hastighetsänkande åtgärder.

Villberga hembygdskommitté vill också veta om VA- och elförsörjningen är dimensionerad för antalet hushåll i Grillbyängen i det fall antalet hushåll blir större än planerat. De vill också få svar på frågan om vilka åtgärder som planeras för en riktig dimensionering av elförsörjning med anledning av elavbrotten under vintern 2023/2034. *Kommunens svar: Den ändrade markanvändningen som föreslås i planförslaget innehåller en mindre andel bostäder, sett till kommunens hela bostadsbestånd, och det finns inga planer för energikrävande verksamheter inom nya verksamhetsområden. Vi tror därmed att den utveckling som föreslås inte innebär en signifikant påverkan på kommunens totala energibehov. I efterföljande planering ska kontakt med nätägare tas i tidiga skeden. Inom tätorten finns vatten- och avloppskapacitet för redan planlagt område G1, och delar av område G5. Ytterligare bostäder i tätorten kräver åtgärder för att stärka VA-nätet.*

Förskola och skola

Villberga hembygdskommitté anser att det är olämpligt såväl trafiksäkerhetsmässigt som, miljömässigt, att uppföra en ny förskola dikt an mot Länsvägen, enligt samrådsförslaget (område G2). En sådan bör i stället placeras längre in i området. *Kommunens svar: Planförslaget har reviderats och ett helhetsgrepp har tagits kring översiktlig planering av området öster om länsvägen. Alternativ placering av förskolan diskuterades även vid dialogmöten i Grillby. Kommunen har därmed tagit fram ett nytt förslag där vi slagit ihop två ytor för att möjliggöra en större flexibilitet kring placering av ny förskola inom den nya uppdaterade större ytan.*

Villberga hembygdskommitté frågar hur planering av nya bostäder, särskilt för Grillbyängen förhåller sig till antalet platser i skola och förskola. De föreslår också att kommunen kan nyttja den gamla lokalen för skolan. Den lokalen skulle också kunna samnyttjas med fritidsgård eller bibliotek. Ytterligare privatpersoner har lyft behovet av mötesplatser för barn och unga i Grillby. *Kommunens svar: Kommunen är försiktigt positiv till förslaget men behöver utreda om det är möjligt att gå vidare med det. Ytan föreslås som mångfunktionell vilket möjliggör för en stor variation av markanvändning, som också kan skifta över tiden.*

Privatpersoner uttrycker också en oro över att skolans lokaler inte räcker till när antalet barn ökar i orten genom bland annat utbyggnaden av Grillbyängen men också de nya bostäder som planförslaget möjliggör. *Kommunens svar: Mark finns utpekad som reservyta för skoländamål i antagen detaljplan. Vi har även föreslagit G8 för ytterligare en utökning om behov av expansion uppstår.*

En privatperson undrar om ödetomten mellan förskolan och Torggatan som det bara växer ogräs på kan användas till att bygga ut förskolans gård. *Kommunens svar: Området är redan utpekad som reservyta för skoländamål i antagen detaljplan. Vi har även föreslagit G8 för ytterligare en utökning om behov av expansion uppstår.*

Ytterligare en privatperson föreslår placering för ny förskola på naturmarken i område G9.

Kommunens svar: Vi har sammanfogat område G2 med område G9. I granskningshandlingen

beskrivs dessa två som område G2. Inom område G2 finns utrymme för såväl bostäder som förskola. Genom den förändringen ges större flexibilitet kring placeringen av förskolan.

Vårdcentral

Medborgare i Grillby saknar en vårdcentral, något som också **Moderaterna** lyfter i sitt yttrande. Det finns önskemål om antingen en vårdcentral eller en mindre vårdanläggning, exempelvis barnavårdscentral. **Kommunens svar:** *Vi har tydliggjort att markreservytan G4 möjliggör för exempelvis en vårdcentral. Kommunen välkomnar sådan verksamhet. Det är Region Uppsala som ansvarar för planering av vården. Vi för fram samrådets synpunkter och tydliggör vilka möjligheter som planförslaget innebär för Region Uppsala.*

Mötesplatser

Vid såväl dialogmöten som via samrådsyttrande har olika privatpersoner och även Vänsterpartiet framfört behov av mötesplatser i Grillby för olika grupper, både äldre och yngre. Bland annat efterfrågas fritidsgård för ungdomar, folkbibliotek, fler möjligheter för olika sportaktiviteter eftersom Nordiahallen är mycket uppbokad och att Grillby torg blir en levande mötesplats med utvecklad handel. Grillbyborna själva har många exempel på byggnader som skulle kunna nyttjas för olika typer av verksamheter och av olika grupper i samhället. I samrådet inkom även en oro om att riva Nordiahallen. **Kommunens svar:** *Det finns inga planer att riva Nordiahallen, tvärtom ska den fortsatt vara en viktig mötesplats i Grillby. Kommunen bygger även en gångbana mellan Villagatan och Nordiahallen för att underlätta för besökare att ta sig dit. Vi har utökat andelen mångfunktionella ytor i Grillby. Inom sådana områden möjliggörs för olika service och funktioner samt bebyggelseutveckling där kan exempelvis bibliotek eller fritidsgård tillkomma och där verksamheterna kan skifta över tid. Ett annat alternativ är att ett folkbibliotek samlokaliseras i befintlig byggnad, men det är inte en fråga för översiktsplanen att avgöra utan avgörs av ansvarig förvaltning och nämnd. Vad gäller torget är Enköpings kommun positiv till lokal näringslivsutveckling. Översiktsplanen kan dock inte reglera vilken typ av verksamheter som tillkommer i tätorterna.*

En privatperson påpekar att det finns det fornlämningar i område G-5. Där föreslås att ängsmarken blir en park och ett fint grönområde med en härlig pulkabacke, gärna med en trevlig grillplats. **Kommunens svar:** *Kommunens svar: Det stämmer att det finns flera olika frågor som behöver behandlas vid utveckling av område G5 i Grillby. I kapitel Grillby i planförslaget finns beskrivningar kring området och olika frågor som behöver besvaras i planskedet.*

Område G6

Några synpunkter handlar om platsens lämplighet för exploatering eftersom här finns teknisk försörjning, borrhål för bergvärme. **Kommunens svar:** *Området delas av Brunngatan. Den västra delen av marken är detaljplanelagd som parkering/skyddszone. Områdets östra del är*

detaljplanelagt för bostadsändamål men har inte bebyggts. Det finns en återvinningsstation inom östra delen av området som föreslås finnas kvar tills vidare. I marken finns även teknisk försörjning. Området kan fortsatt utvecklas för mångfunktionella syften i enlighet med detaljplanerna och med hänsyn till teknisk försörjning. Delar av ytan skulle kunna användas till parkering för att avlasta skoltomten, hundrastgård eller för centrumändamål.

Verksamhetsmark

Det önskas komplementlokaler för tillverkning och lager i Grillby centrum och möjligheter för fastighetsägare att utveckla sina fastigheter med verksamheter som stödjer lokalt näringsliv.

Kommunens svar: Kommunens ambition är att sådana verksamheter som kan innebära bullrande, transportintensiva eller ytkrävande verksamheter ska förläggas till områden i utkanten av tätorterna. I markanvändningskartan anges de ytorna som verksamheter och industri (lila färg). I Grillbys norra del finns exempelvis ett sådant område som ännu inte byggts ut. För mindre verksamheter ser kommunen en stor fördel om dessa kan förläggas närmare tätorternas centrum inom de områden som markeras som mångfunktionell bebyggelse (brun färg). Det finns ett antal sådana områden i Grillby, bland annat område G5 och område G2. Översiktsplanen kan dock inte reglera vilken typ av verksamheter som tillkommer i tätorterna.

Synpunkter berör även område G10, bland annat önskemål om att exploatering ska bidra till att bibehålla Grillbys småstadskarakter och att bibehålla natur runt omkring. Det finns även förhoppningar om att de verksamheter som sedan etablerar där är till gagn för Grillby samhälle.

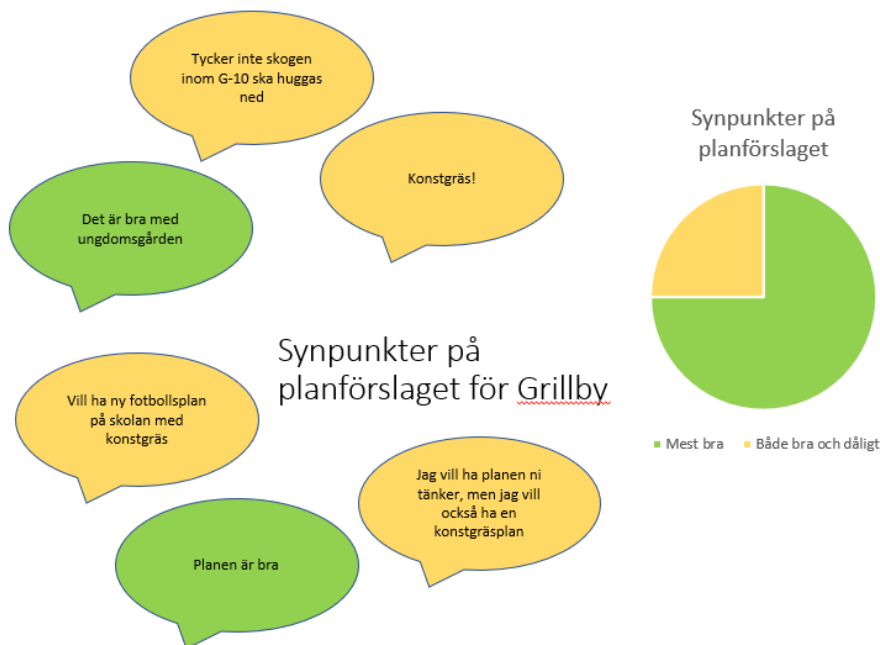
Kommunens svar: Det utpekade verksamhetsområdet G10 är redan planlagt för verksamheter och kan således redan idag genomföras om markägaren önskar.

Natur

Villberga hembygdsförening ser gärna att i arbetet med att identifiera och värna gröna strukturer i samhället kan det vara viktigt att se problemen med de stråk som är utpekade i förslaget. Det har även inkommit förslag till promenadväg på insidan av stenmuren vid Tallgården. *Kommunens svar: Kommunen kan konstatera att det finns ett behov av en strategisk plan för grönstruktur. Vi har strukit ur sådana delar som föregår ett sådant arbete och illustrationerna från samrådshandlingen kommer istället att ingå som planeringsunderlag i det kommande arbetet.*

Barnens synpunkter

Här presenteras mer i detalj den återkoppling barnen gav på frågorna: Vad tycker ni om planförslaget? Och finns det behov av fler bostäder eller annan utveckling?

Synpunkter som inte kan hanteras i översiktsplanen

Ett antal synpunkter från medborgare handlar om att förbättra befintliga funktioner eller att tillskapa nya, tex grönområden eller idrottsplatser. Dessa kan inte hanteras i nuläget eftersom de inte kan leda till någon förändring av planförslaget. Ett exempel är önskemål om belysning på kommunala gator och idrottsanläggningar. Specifikt önskemål finns på belysning i gångtunneln till Borggatan och till fotbollsplanerna. *Kommunens svar: Vi håller med om att det ska finnas belysning på sådana platser där människor rör sig. Vi har lämnat över önskemålet vidare till samhällsbyggnadsförvaltningen och Teknisk nämnd.*

Ett annat förslag gäller förbättrat underhåll i pulkabacken, att utöka idrottsplatsen med skateboardramp, bordtennisbord, klättervägg, linbana med mera. *Kommunens svar: Vi har lämnat över önskemålen till Upplevelseförvaltningen.*

Ett annat är exempel på brist av Hesa Fredrik, eller brist på skyddsrum. *Kommunens svar: Det har inte byggts några nya skyddsrumspatser i Sverige sedan 2002. Många av de skyddsrum som finns behöver moderniseras. MSB, som har ett övergripande ansvar för landets skyddsrum, tycker att Sverige ska bevara de befintliga skyddsrummen så långt det går. Det utreds ifall det ska byggas fler skyddsrum eller om nuvarande skyddsrum ska kompletteras med andra former av skydd. Ytterst är det riksdag och regering som beslutar om skyddsrummens framtid. Enköpings kommun arbetar med beredskapsplanering och har under år 2023 antagit en krisberedskapsplan.*

En synpunkt kring behov att renovera befintliga hus. *Kommunens svar: Det är fastighetsägarnas ansvar och kan inte bestämmas i översiktsplanen.*

Hummelsta

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Bebyggelse

Länsstyrelsen i Uppsala påpekar att det i beskrivningen för utveckling av Hummelsta föreslås byggnation på jordbruksmark. Länsstyrelsen saknar en beskrivning av om föreslagen bebyggelse kan utgöra ett samhällsviktigt intresse samt en redovisning av alternativ lokalisering. *Kommunens svar: För område H1 som idag består av jordbruksmark, finns redan en beslutad detaljplan. För område H3 har vi kompletterat med motiveringar och redogör för alternativ lokalisering i beskrivningarna för området.*

En privatperson skriver att område H1 inte borde bebyggas. Även Socialdemokraterna skriver om område H1 i sitt yttrande. De skriver att vi ska, i enlighet med miljöbalkens 3 kap 4 § värna jordbruksmarken. Det är viktigt för vårt kulturlandskap liksom för att säkra vår livsmedelsproduktion. Jordbruksmark ska endast användas vid samhällsviktiga funktioner då annan mark inte finns att tillgå. Ett led i att värna jordbruksmarken är att se över Hummelsta H-1, där finns en detaljplan för 30 villor som antogs 1998. Eftersom ingenting bebyggt på marken dessa 25 år vill vi se över möjligheten att ändra gällande detaljplan till jordbruksmark för att säkra livsmedelsproduktionen. *Kommunens svar: Det stämmer att det finns en antagen men inte genomförd detaljplan för småhusbebyggelse på område H1. Vid upphävande av en detaljplan gäller samma regler för processen som vid antagande av en ny detaljplan. I Enköpings kommun krävs politiska beslut för att en process för upphävande av en detaljplan ska starta, vilket saknas idag.*

Natur och skydd

Länsstyrelsen påpekar också att riksintresset för kulturmiljö Östanbro C55 redovisas och att föreslagen bebyggelse i Hummelsta inte förväntas påverka riksintresset. Länsstyrelsen påminner om att de värden som riksintresset avser att skydda inte får skadas påtagligt.

Kommunens svar: Det stämmer att riksintresset inte får påtagligt skadas. Kommunen anser dock att det avstånd mellan riksintresset Östanbro och utvecklingsområdet inom Hummelsta tätort är så pass stort att utvecklingen inte förväntas påverka riksintresset alls.

Länsstyrelsen påpekar också att det i Hummelsta föreslås ny bebyggelse inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk, kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering. *Kommunens svar: Kommunen har sedan samrådshandlingen haft tillgång till ett utökat planeringsunderlag om skyfall. Granskningshandlingen har därför kompletterats med riskbedömningar utifrån lågpunkter och rinnstråk. Vissa anpassningar av utpekade områden för*

ändrad markanvändning har gjorts utifrån planeringsunderlaget. I de beskrivande texterna till varje yta finns en riskanalys och en bedömning av anpassningar för att möjliggöra exploatering.

Trafik

Västerås stad skriver i sitt yttrande att Hummelstas kommunikationer till Enköpings tätort med både buss- och cykelmöjligheter samt bussförbindelse till Västerås, talar för en utbyggnation här enligt förslaget. Kollektivtrafikstråket mellan Enköping och Västerås längs med väg 515 beskrivs som starkt. Enköping vill utveckla området. Genom ny bebyggelse i anslutning till kollektivtrafikstråk ökas förutsättningarna för hållbart resande, rörelsefrihet hos barn och ungdomar samt förstärks underlaget för kollektivtrafik så att turtätheten på sikt kan öka. Målsättningen från Enköpings sida om att utveckla området och främja kollektivtrafikstråket kan relatera till Västerås fortsatta planering, då orten ligger placerad mellan Enköpings tätort och Västerås centrala delar. Utpekandet av Hummelsta som prioriterad tätort kan komma att påverka Västerås med en ökad in- och utpendling även till Västerås. Att säkerställa en väl fungerande kollektivtrafik över kommun- och länsgränsen är därmed än viktigare. Idag har Hummelsta och Västerås stort samarbete främst i idrottssammanhang. Det är även en privatperson som lämnat in synpunkt via dialogkartan att det finns ett värde att det går en busslinje mellan Västerås och Enköping med många hållplatser som går via gamla E18. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser fram emot ett fortsatt samarbete kring kommunöverskridande kollektivtrafik med våra respektive regioner och kommuner. Sedan samrådet har linjen över länsgränsen sagts upp genom ett beslut av region Västmanland. Enköpings kommun arbetar aktivt för att linjen återinförs.*

Synpunkter har även inkommit från privatpersoner om Svinnegarnsvägen som passerar förbi skolan. Här påtalas behov av farthinder. *Kommunens svar: Kommunen avser att ta över väghållarskapet från Trafikverket längs den aktuella sträckan för att öka trafiksäkerheten. Innan dess kan kommunen inte göra några åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten.*

Det framförs också önskemål om en ny gång- och cykelväg för att binda ihop Enköping med Västerås. Det skulle också kunna bidra med tryggare väg in till t ex skola i Hummelsta. *Kommunens svar: Det finns förslag på en framtida gång- och cykelbana från Hummelsta mot Västerås, kommunen har identifierat detta som ett prioriterat behov. Planförslaget har uppdaterats under Del 2: Utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik.*

Privatpersoner önskar också farthinder runt skolan samt övergångsställe för ökad trafiksäkerhet. *Kommunens svar: Trafikverket är väghållare för vägen och kommunen önskar att hastighetssänkande åtgärder genomförs på sträckan som går genom samhället samt att säkra passager ses över. Detta framför vi i dialog med Trafikverket.*

Barnens synpunkter

Här presenteras mer i detalj den återkoppling barnen gav på frågorna: Vad tycker ni om planförslaget? Och finns det behov av fler bostäder eller annan utveckling?

Synpunkter som inte kan hanteras i översiktsplanen

Ett antal synpunkter från medborgare handlar om att förbättra befintliga funktioner eller att tillskapa nya. Dessa kan inte hanteras i nuläget eftersom de inte kan leda till någon förändring av planförslaget. Vi har därför skickat dem vidare till kollegor på samhällsbyggnadsförvaltningen och upplevelseförvaltningen att hantera. Det handlar om följande önskemål och förslag: att förbättra underhåll och belysning på Hummelsta IP, och att underhålla skidspår vintertid.

Lillkyrka

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Länsstyrelsen i Uppsala påtalar att samrådsförslaget omfattar förslag om ny bebyggelse inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk och att kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering. *Kommunens svar: Kommunen har sedan samrådshandlingen haft tillgång till ett utökat planeringsunderlag om skyfall. Granskningshandlingen har därför kompletterats med riskbedömningar utifrån lågpunkter och rinnstråk. Vissa anpassningar av utpekade områden för ändrad markanvändning har gjorts utifrån planeringsunderlaget. I de beskrivande texterna till varje*

yta finns en riskanalys och en bedömning av anpassningar för att möjliggöra exploatering. I Lillkyrka så har vi med stöd av skyfallsutredningen, ändrat förslag om utveckling i område L1.

En privatperson föreslår att vi ska skapa ett så pass stort invånarunderlag, så att det finns möjlighet till matbutik, bättre service och busslinje, m.m. Förslaget avser en ökning om 1500–2000 invånare i Lillkyrka. **Kommunens svar:** Planförslaget har inte utökats med fler ytor för bostadsutveckling. Bedömningen om tätortens möjliga utveckling av ny bebyggelse står fast utifrån ortens förutsättningar.

Barnens synpunkter

Här presenteras mer i detalj den återkoppling barnen gav på frågorna: Vad tycker ni om planförslaget? Och finns det behov av fler bostäder eller annan utveckling?

Skolsta

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Bebyggelse

Länsstyrelsen i Uppsala påpekar att det föreslås byggnation på jordbruksmark och där Länsstyrelsen saknar en beskrivning av om föreslagen bebyggelse kan utgöra ett samhällsviktigt intresse samt en redovisning av alternativ lokalisering. **Kommunens svar:** *Vi har utvecklat planhandlingen med beskrivningar av avvägningar för anspråkstagande av jordbruksmark inklusive bedömning om alternativ lokalisering för område S2 och S3.*

Moderaterna skriver i sitt yttrande att de uppfattat från Skolstaborna att dessa inte vill ha någon ytterligare utveckling av bostäder på orten. **Kommunens svar:** *Det finns fortfarande planberedskap i tätorten för ett fåtal villor men i övrigt föreslås inga nya bostadsområden inom tätorten.*

Trafik

Både de skriftliga synpunkterna, synpunkter som inkommit visa dialogkartan och mötet med medborgare vid våra utställningar har handlat till största delen om olika trafikfrågor, både trafiksäkerhetsfrågor och utveckling av gång- och cykelvägar. Även **Moderaterna** har framfört synpunkter på trafikfrågorna i Skolsta. **Kommunens svar:** *Kommunen delar medborgarnas och Moderaternas synpunkter på att trafiksituationen behöver förbättras i Skolsta. De flesta synpunkter som inkommit berör sådana frågor där kommunen saknar rådighet eller frågor som inte kan hanteras i en översiktsplaneprocess, exempelvis förbudsskytning eller anlägga farthinder. De synpunkter som inte kan hanteras i översiktsplanearbetet men där kommunen är ansvarig har överförts till Teknisk nämnd. I Teknisk nämnd prioriteras och budgeteras åtgärder för trafikfrågor på kommunens vägar. I de frågor där Trafikverket är ansvarig väghållare för kommunen fram synpunkterna till Trafikverket. Trafikverket driver exempelvis processen med vägplan för väg 55 där bland annat en gångbro över vägen ingår. Kommunen ser positivt på att utvecklingen av riksväg 55 för att lösa olika trafiksäkerhetsfrågor kopplade vägen.*

Det finns samtidigt en oro från medborgare att det blir svårt att ta sig över väg 55 och privatpersoner har föreslagit rondell samt en gång/cykeltunnel som ett alternativ till gångbron.

Kommunens svar: *Vi framför även detta i vår dialog med Trafikverket.*

Flera synpunkter berör trafiken längs Grillbyvägen och trafiksäkerheten för framförallt de barn och ungdomar som använder den till och från skolan och på sin fritid. Här efterfrågas övergångsställen exempelvis vid lekparken, bättre belysning och trottoarer/gångvägar. Barn och ungdomar delar idag vägbana med motordrivna fordon och vägen är smal. **Kommunens svar:** *I samband med byggnationen av den nya förskolan kommer en gång- och cykelväg att byggas från riksväg 55 till förskolan på den del av vägen som ägs av kommunen. Förskolan ska stå klar ungefär år 2026–2027 och utbyggnad sker i samband med det.*

Det efterfrågas även farthinder längs med Grillbyvägen. *Kommunens svar:* Även detta behov är något som kommunen kan bedöma i samband med översyn av den kommunägda delen av vägen.

Moderaterna framför också tillsammans med privatpersoner önskemål om förbud mot genomfartstrafik (särskilt för tung trafik) förbi skolan. Ett alternativ kan vara att den trafiken går via Litslena rondellen mot Grillby. De menar att det skulle göra samhället tryggare för alla men framför allt för barnen. *Kommunens svar:* Kommunen överlämnar dessa synpunkter till Trafikverket som är ansvarig väghållare för att se över hastighetsnivåer samt förbudsskyltar.

Gång och cykelvägar

En privatperson att en gammal väg som går från Grillbyvägen norrut mot Skolsta skulle kunna vara lämplig som gång- och cykelväg. Privatpersoner stödjer också förslag om gång- och cykelväg mellan Grillby och Enköping. *Kommunens svar:* Om vi uppfattat önskemålet rätt så finns den sträckningen utritad i kartan som en felande länk och kommer att byggas ut i samband med att den nya förskolan står klar år 2027. Tillsammans med Region Uppsala ska en utredning för att se över cykelbarheten mellan orterna tas fram under 2024–2026. Här ingår dock inte en utredning om cykelbarheten mellan Örsundsbro och Skolsta som framförts under samrådet.

Kollektivtrafik

Under dialogmötet diskuterades behov av bättre busshållplatser, särskilt för de som ska till Grillby. *Kommunens svar:* Synpunkten har vidarebefordrats till ansvarig förvaltning.

Verksamheter

Moderaterna skriver i sitt yttrande att macken och åkeriet ska få vara kvar i tätorten. *Kommunens svar:* Planförslaget innebär ingen förändring kring macken, däremot möjliggörs för en utveckling av området där åkeriet ligger idag. Här skulle verksamhetsmark kunna omvandlas till bostäder och lokal handel i framtiden. Det lokala näringslivet inom tätorten är idag begränsat. För att möjliggöra för en omlokalisering har det föreslagits verksamhetsområden i Örsundsbro och Grillby med direkt närhet till de större transportstråken.

Skyddsrum

Det har framförts önskemål om skyddsrum i Skolsta. Det saknas idag. *Kommunens svar:* Det har inte byggts några nya skyddsrumspplatser i Sverige sedan 2002. Många av de skyddsrum som finns behöver moderniseras. MSB, som har ett övergripande ansvar för landets skyddsrum, tycker att Sveriges ska bevara de befintliga skyddsrummen så långt det går. Det utreds ifall det ska byggas fler skyddsrum eller om nuvarande skyddsrum ska kompletteras med andra former av skydd. Ytterst är det riksdag och regering som beslutar om skyddsrummens framtid. Enköpings kommun arbetar med beredskapsplanering och har under år 2023 antagit en krisberedskapsplan.

Barnens synpunkter

Här presenteras mer i detalj den återkoppling barnen gav på frågorna: Vad tycker ni om planförslaget? Och finns det behov av fler bostäder eller annan utveckling?

Synpunkter som inte kan hanteras i översiktsplanen

Ett antal synpunkter från medborgare handlar om att förbättra befintliga funktioner eller att tillskapa nya. Dessa kan inte hanteras i nuläget eftersom de inte kan leda till någon förändring av planförslaget. Vi har därför skickat dem vidare till kollegor på samhällsbyggnadsförvaltningen samt till upplevelseförvaltningen att hantera. Det handlar om önskemål och förslag eller påminnelser till kommunen: att bygga utegym och iordningsställa tidigare motionsspår i skogen mellan Kälsta/Skillinge med start från Trestensbacken, utveckling av hockeyrink vid lekparken och utveckling av tennisbana, bättre belysning av lekplatsen.

Örsundsbro

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Länsstyrelsen i Uppsala påpekar att det föreslås ny bebyggelse i Örsundsbro som ligger inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk, och att kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering. *Kommunens svar: Kommunen har sedan samrådshandlingen haft tillgång till ett utökat planeringsunderlag om skyfall. Granskningshandlingen har därför kompletterats med riskbedömningar utifrån lågpunkter och rinnstråk. Vissa anpassningar av utpekade områden för ändrad markanvändning har gjorts utifrån planeringsunderlaget. I de beskrivande texterna till varje yta finns en riskanalys och en bedömning av anpassningar för att möjliggöra exploatering.*

Skyfallsutredningens resultat har dock inte föranlett någon ändring av planförslaget för Örsundsbro.

Moderaterna vill lyfta fram ortens två lantbruk och de inskränkningar i äganderätten som Moderaterna menar att dessa omfattas av, bland annat på grund av kulturmiljölagen. Moderaterna efterfrågar tydlighet i markanvändningskartorna för respektive områdes grönstukturer då de anser att samrådshandlingen inte beskrivit grönstukturfrågorna konsekvent och att därmed påverkar hur dessa två lantbruk kan bedriva sin verksamhet. Även en privatperson har lämnat synpunkt i dialogkartan om att märka ut grönområden på annan markägares skog är att ta bort en del av brukningsrätten för marken utan intrångsersättning. **Kommunens svar:** *Vi håller med om att markanvändningskartorna ska beskriva de olika kategorierna i kartan på ett konsekvent sätt. Vi har arbetat vidare med kategoriseringen efter uppdateringar i Boverkets ÖP-modell vilket föranlett ändringar för just ett av dessa lantbruk som Moderaterna nämner. Markanvändningskartorna ska spegla den markanvändning som pågår idag, och om kommunen föreslår en annan markanvändning ska detta tydligt framgå i karta och text, i detta fall märkt med bokstav + siffra. En kategori i kartan kan sammanfatta flera olika typ av värden och funktioner, exempelvis kategorin grönområde inkluderar värden för biologisk mångfald, friluftsliv och där aktivt skogsbruk kan förekomma. Läs mer om kategoriseringen i Del 2: Inledning. Om området inte omfattas av en bokstav + siffra, så föreslås ingen ändring av den markanvändning som pågår där idag utan snarare förstärker att nuvarande markanvändning ska fortgå.*

En **privatperson** undrar kring tidsplanen för när Örsundsbro skolan ska byggas ut eller när det ska byggas en ny skola? **Kommunens svar:** *Örsundsbro skolan har idag nått sin kapacitet när det gäller hur många elever man kan ta emot och behöver utökas för att rymma skoleleverna i ett växande samhälle. Örsundsbro skolan ska därför delvis ersättas med nya byggnader omkring år 2027 på den befintliga skoltomten. Den nya skolan kommer att ha kapacitet att ta emot fler elever än vad som finns idag, även från de områden som föreslås för ny bostadsbebyggelse.*

Frågor har också ställts av **privatpersoner**, via dialogkartan, om planförslaget hindrar befintlig verksamhet genom markanvändningskartan. **Kommunens svar:** *Markanvändningskartan ska spegla den markanvändning som finns idag, med undantag för de ytor som anges med bokstav + siffra, exempelvis Ö1, där vi föreslår en ändrad markanvändning antingen inom planperioden eller möjlighet att utveckla ytan om intresse finns, efter år 2040. Den som vill bygga nytt, ändra eller riva på befintlig fastighet omfattas av ordinarie krav enligt plan- och bygglagen. Det innebär att fastighetsägaren behöver ansöka om bygglov eller göra en bygganmälan. Ekonomibygnader inom jord- och skogsbruk är undantagna från kravet på bygglov om inte fastigheten omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser. För större ändringar inom ett område kan fastighetsägaren behöva ansöka om ändring i detaljplan.*

I samrådshandlingen föreslås en prioriteringsordning på utbyggnad av orten. Detta har **privatpersoner** lämnat synpunkter på. **Kommunens svar:** *Sedan samrådsförslaget har kommunen påbörjat arbetet med en utbyggnadsplan för kommunens tätorter och därmed har prioriteringar för utbyggnad strukits från planförslaget. Den kommande utbyggnadsplanen kommer istället att*

beskriva hur bebyggelseutvecklingen ska prioriteras. Utbyggnadsplanen beräknas klar under år 2025. För kännedom omnämns dessa områden som Ö5 och Ö6 i granskningshandlingen.

Privatpersoner har även lämnat in förslag på alternativa platser för utveckling av tätorten, främst med nya bostadsområden. **Kommunens svar:** Kommunen har bedömt vilka områden som är lämpliga att utveckla i Örsundsbro: exempelvis utifrån lämplig mark, att i första hand förtäta, att bygga med närhet till olika målpunkter så som service, skola och busshållplatser eller infrastruktur så som närhet till VA, gång- och cykelbanor och angoringsvägar för bil.

Ett förslag handlar om utveckling av torget som är idag en parkering. Torget skulle kunna utvecklas till en trivsamt mötesplats, och att nuvarande parkeringar flyttas till baksidan av ICA-byggnaden.

Kommunens svar: En utveckling av område Ö5 och Ö6 möjliggör för en trivsamt mötesplats i centrumnära läge, även om det inte omfattar dagens torg. Utöver planförslaget så är det förstås möjligt för markägaren att ansöka om utveckling av ytan.

Förslaget Ö1 pågående detaljplanering

Här önskar **privatpersoner** en mötesplats för lek eller folkliv.

Kommunens svar: Detaljplanen för område Ö1 är nu antagen. I övriga områden som föreslås för utveckling kommer att finnas möjlighet att skapa utrymme för olika mötesplatser och folkliv, exempelvis i ortens centrala delar.

Förslaget Ö4 och Ö5 – markreserv för möjlig utveckling

Här har det inkommit ett flertal synpunkter från **privatpersoner** om att ytorna inte bör bebyggas med bostäder. Det är markens värde som brukningsvärd åkermark som är det primära argumentet. Det har också inkommit generella synpunkter kring att inte bebygga åkermark runt Örsundsbro eftersom åkermarken är viktig för Sveriges självförsörjning på spannmål. **Moderaterna** önskar också att ytor som föreslås som markreserver för bostadsbyggande efter år 2040 byts ut mot den mark som ligger vid Höja och väg 55. **Kommunens svar:** Enköpings kommuns har en restriktiv inställning till att bebygga åkermark. Det innebär att vi i första hand söker alternativ mark för exploatering. Alternativa platser för markreserver har studerats, bland annat Moderaternas förslag om jordbruksmark i ortens norra del invid väg 55. Närheten till väg 55 är det största argumentet för att inte bebygga denna del av orten. Synpunkter har inkommit under samrådet att bullersituationen från väg 55 blir allt mer störande. Väg 55 är också transportled för farligt gods och här råder ett skyddsavstånd och ett riskhanteringsavstånd som behöver respekteras. Område Ö4 och Ö5 pekades ut som markreserver i samrådshandlingen med anledning av att fler bostäder behöver tillkomma på orten. Utpekandet i sig innebär att markägaren har möjlighet, att i framtiden använda marken för bebyggelseutveckling (men troligast efter år 2040). Kommunen har ingen avsikt att expropriera mark för tätortsutveckling. Sedan samrådsförslaget har ytan för område Ö4 justerats ned i storlek utifrån kraftledningens dragning och med hänsyn till inkomna synpunkter, men ligger kvar som möjlig yta att utveckla om markägaren önskar och om behov uppstår. Samrådsförslagens område Ö5 har strukits ur förslaget.

Förslaget Ö6 och Ö7 – ny mångfunktionell bebyggelse

Moderaterna skriver att flytta industriområdet kan ju enbart ske om markägarna där vill detta. Så där har vi inget att invända emot. Möjligtvis att om området blir kvar man gör en ny tillfartsväg från Hjalstavägen för att minska de tunga transporterna igenom samhället. *Kommunens svar: Det stämmer att flytten av industriområdet sker om aktörerna är villiga att göra detta. För att skapa utrymme för en flytt möjliggör planförslaget för utveckling i Ö8 och Ö9 (i granskningshandlingen). En flytt skulle frigöra värdefullt utrymme för bebyggelse och funktioner och service förknippade med tätorters centrumkärnor. Kommunen har inga planer att bygga nya vägar.*

Förslaget Ö8 – ny förskola.

Vänsterpartiet framför att I Örsundsbro skulle t.ex. skolverksamheten kunna utvidgas på den gamla förskoletomten och eventuellt skulle skolan kunna delas upp i två skolenheter. Vidare anser Vänsterpartiet att det inte är bra för barnen att planera en stor förskoleenhet. Även privatpersoner har lämnat synpunkter att det är bättre att bygga små förskolor. Bland annat föreslås att kommunen ska bygga två förskolor istället för att bygga ut Salnecke förskola. *Kommunens svar: I Örsundsbro finns det utmaningar med lämplig byggbar mark, särskilt i avvägningar mellan olika intressen. Den nuvarande förskolan har ett bra läge med närhet till bostadsområden, natur och med goda angränsningsvägar. Vi tror att det är möjligt att bygga ut Salnecke förskola så att den fortsatt kan vara attraktiv och välfungerande. En utbyggnation är också en kostnadsbesparing då nybyggnation är mer kostsam för kommunen. I granskningshandlingen heter området nu Ö7.*

Förslaget Ö9 - möjlighet för verksamhetsområde och industri

En **aktör** skriver att området är bra och här förutsätts möjlighet att utveckla industri, lager, hantverkshotell, truckstop, snabbmatställe, laddstation, mack, handel etc. *Kommunens svar: Inom området finns flexibilitet kring vilken typ av verksamhet som kan utvecklas. Det finns ett antal frågor som behöver hanteras i tidigt planeringsskede som innebär anpassningar i detaljplaneskedet. Inom området kan det finnas höga naturvärden som behöver beaktas, riskhanteringsavståndet till väg 55 kan innebära anpassningar av byggnader och dagvattenfrågan ska lösas lokalt. Här finns också förorenade massor som behöver hanteras i tidigt planeringsskede. Sedan samrådet har här givits ett positivt planbesked för exploatering. I granskningshandlingen heter detta område Ö8.*

Förslaget Ö10 – markreserv för verksamhetsmark och industri.

Det har inkommit förslag från **privatperson** om att tidigarelägga utveckling av detta område. *Kommunens svar: Sedan samrådets slut har ett positivt planbesked lämnats till det närliggande verksamhetsområde Ö9 (nu Ö8). Därmed anser kommunen att det finns skäl att tidigarelägga exploatering av detta område. Det finns dock utmaningar kring exploatering här som beskrivs i granskningshandlingen, Del 2: Örsundsbro. I granskningshandlingen heter detta område Ö9.*

Vägar och gång- och cykelvägar

Ett flertal **privatpersoner** har framfört önskemål om en cykelväg från Örsundsbro till Alstabadet. Det har också framkommit önskemål om att sänka hastigheten på samma sträcka för biltrafiken, särskilt under sommarhalvåret eller att införa vägbulor, hastighetskameror eller dylikt för att hålla hastigheterna nere. Även kritiska röster finns kring kommunens prioriteringar om cykelbanan.

Kommunens svar: Det är Trafikverket som är ansvarig för vägen och Enköpings kommun för fram de synpunkter som inkommit från samrådet i kommunens dialog med Trafikverket. Enköpings kommun håller med om att det är viktigt att särskilt barn tryggt kan ta sig till och från viktiga mötesplatser. En cykelväg till Alstabadet har varit en viktig fråga för många Örsundsbrobor i många år. Cykelvägen till Alstabadet från Örsundsbro centrum beräknas byggas år 2027–2028. När cykelvägen är på plats kommer trafiksäkerheten att höjas för cyklister.

Ett flertal **privatpersoner** har lämnat önskemål om utveckling av både tätortsnära gång- och cykelvägar och utveckling av cykelvägar på landsbygden. *Kommunens svar: Kommunen har slagit fast en prioriteringsordning för utbyggnation av gång- och cykelnätet i det kommunala vägnätet i kommunens gång- och cykelplan. Kommunen saknar rådighet för gång- och cykelbanor på landsbygden eftersom vägarna antingen ägs av staten eller av privata markägare.*

En privatperson menar också att det saknas utrymme för en cykelbana över ortens enda bro och att gångbara vägar är få och bristfälliga. Ett förslag är att återuppbygga bron längs banvallen.

Kommunens svar: Det finns inga planer att bygga en ny bro över ån i dagsläget. Vi tar med oss synpunkten till framtida arbete med prioriteringar av ny kommunägd infrastruktur. Vi håller också med om att det skulle vara fördelaktigt med ytterligare en övergång över Örsundsån, särskilt om utvecklingen i ortens östra delar blir verklighet.

Trafikverket informerar kommunen i sitt yttrande att åtgärdsvalsstudien Väg 55, väg 568 och väg 569 Gång, cykel och kollektivtrafik Litslena – Örsundsbro fastställdes i december 2023. Trafikverket tar just nu fram ett ställningstagande. *Kommunens svar: Vi ser fram emot att ta del av Trafikverkets ställningstagande om prioriteringar på de omnämnda sträckorna.*

Trafiksäkerhet och buller

Ett flertal synpunkter har inkommit kring trafiksäkerheten och framkomligheten i korsningen för väg 55 och Enköpingsvägen. Här ställs krav på cirkulationsplats eller andra lösningar så som trafikljus för att öka säkerheten. Det finns också önskemål om att sänka hastigheten eller ändra farthinder på Enköpingsvägen och Uppsalavägen genom Örsundsbro. *Kommunens svar: Kommunen anser också att trafiksäkerhetsfrågorna ska vara prioriterade frågor. Trafikverket är väghållare för väg 55, Enköpingsvägen samt Uppsalavägen. Vi för en dialog med Trafikverket om inkomna synpunkter från samrådet.*

Boende i Örsundsbro har synpunkter på buller från väg 55. *Kommunens svar: Enköpings kommuns ambition är att inte förtäta eller utveckla markavsnitt med närhet till väg 55. Det finns möjligheter att bygga med bullerreducerande fönsterglas, bullervallar och andra typer av skydd som kan reducera buller från vägen. Vi ser hellre att andra delar av Örsundsbro utvecklas som kan*

kombineras med andra fördelar så som närhet till centrum, arbete och skola, kollektivtrafik och annan service. Enköpings kommun saknar rådighet i frågan då bullret kommer från en statlig väg, väg 55, vilken Trafikverket ansvarar för.

Några synpunkter som inkommit handlar också om önskemål att förbättra trafiksituationen på ett flertal kommunalt ägda gator bland annat idrottsvägen framför skolan samt Industrivägen.

Kommunens svar: Kommunen känner till behovet av att förbättra trafiksituationen på dessa gator. Bland annat avsaknad av trottoarer. Berörd förvaltning ansvarar för planering och prioritering av identifierade behov.

Aroslänken, järnvägsreservatet och möjlig plats för järnvägsstation

Ett flertal privatpersoner har inkommit med en skrivelse kring järnvägsreservatet mellan Enköping och Uppsala, Aroslänken. Även andra aktörer har lämnat synpunkter på Aroslänken och reservatet. Samtliga synpunkter och kommunens svar återfinns i denna samrådsredogörelse på sida 48, under Del 2: Ny eller utvecklad infrastruktur.

Flera synpunkter berör också den potentiella platsen för en framtida järnvägsstation som markerats i markanvändningskartan för Örsundsbro. **Några privatpersoner** tycker val av plats är bra med sitt läge i närhet till väg 55 och till tätorten medan andra anser att platsen är olämplig med anledning av markens beskaffenhet. *Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats och vi har strukit stationsläget ur markanvändningskartan. Vi avvaktar ytterligare utredningar kring Aroslänken innan vi arbetar vidare med stationsläget.*

Ett antal synpunkter handlar om att sänka hastigheter på vägar inne i tätorten, att anordna farthinder eller andra åtgärder för att uppnå hastighetssänkningar. *Kommunens svar: Uppsalavägen ägs av Trafikverket och kommunen saknar därmed rådighet över föreslagna åtgärder. Förslaget skickas vidare till Trafikverket. Kommunen avser dock att verka för att ta över väghållarskapet för Uppsalavägen.*

Örsundsbro dricksvatten och avlopp

En privatperson framför synpunkter på hur kommunen sköter reningsverket i Örsundsbro. En annan privatperson önskar åtgärder för att säkerställa säkert vatten och avlopp. Privatpersonen menar att vattnet inte uppfyller kraven för dricksvatten enligt WHO. Privatpersonen framför också att det är problem med försörjningen av rent dricksvatten med både flera avbrott och bakterier dricksvattnet, ibland långvarigt och att informationen från kommunen har varit bristfällig. Kritik framförs också kring översvämningar i gatubrunnarna. *Kommunens svar: Under 2023 påbörjades första etappen av förnyelse av inkommande ledningar till reningsverket. Ekonomiska medel finns avsatta för fortsatt förnyelse av avloppsledningsnätet och reningsverket i Örsundsbro. Det pågår också en utredning med syfte att förbättra reningskapaciteten för att klara en framtida befolkningsökning och säkerställa att vi klarar befintliga och kommande utsläppskrav. Det kommunala dricksvattnet som levereras i Enköpings kommun är godkänt enligt livsmedelsverkets krav och gränsvärden. Att få dispens för detta är ej möjligt. För att säkerställa att vi har en*

långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning som klarar både dagens och framtidens krav har kommunen dessutom beslutat att möjliggöra dricksvatten från Västerås i kombination med Enköpings eget dricksvatten. Ett system för SMS-information vid VA-störningar är inköpt och är under införande.

Skyddade områden och värdefulla miljöer

Länsstyrelsen i Uppsala skriver att landskapet i och runt Örsundsbro har höga naturvärden kopplat till Örsundaån både när det gäller vatten- och gräsmarksmiljöer. Exempelvis innehåller de nordöstra utvecklingsområdena, Ö2, Ö3, Ö9 och Ö10, inventerade förekomster av ansvarsarten Ullgrimmia, knuten till öppna odlingsmarker. Exploatering av områdena kan behöva anpassas för att skydda arten. Länsstyrelsen i Uppsala skriver också att det framgår (av planförslaget) att Örsundsbro ligger helt, delvis eller i anslutning till flera skyddade områden och objekt.

Kommunens svar: *Planförslaget är kompletterat med förekomst av Ullgrimmia i fyra områden i Örsundsbro. Planeringsförutsättningarna, inklusive skyddade områden, har förtydligats i text och karta.*

Länsstyrelsen skriver också att det av samrådsförslaget framgår att Örsundsbro ligger i eller i anslutning till flera skyddade områden och objekt vilket redovisas i karta 15 (samrådshandlingen). Kommunen anger att dessa värden ska beaktas tidigt i planeringsprocessen så att de inte påtagligt skadas. Det är positivt att skyddade områden ska värnas redan tidigt i planeringsprocessen. Kommunen skriver vidare att syftet med detta är att värdena inte ska skadas påtagligt. Länsstyrelsen vill erinra om att begreppet påtagligt skadas främst rör värden kopplade till riksintressen som är utpekade enligt 3 kap 6§ MB. För andra skyddade områden kan det krävas tillstånd eller dispenser enligt annan lagstiftning. För områden utpekade enligt 4 kap 8 kap MB (Natura 2000 områden) ställs andra krav för att riksintresset ska anses vara tillgodosett.

Kommunens svar: *Kommunen tackar för påminnelsen.*

En synpunkt berör området mellan väg 55, bäcken mot "Salneckeområdet" och Nysätravägen/Uppsalavägen med önskemål om att det fredas från ingrepp på grund av områdets kulturvärden. **Kommunens svar:** *Planförslaget innehåller inte förslag om ändrad markanvändning i detta område vilket innebär att kulturvärdena inte ska påverkas av den utveckling som planförslaget föreslår.*

Barnens synpunkter

Här presenteras mer i detalj den återkoppling barnen gav på frågorna: Vad tycker ni om planförslaget? Och finns det behov av fler bostäder eller annan utveckling?

Synpunkter som inte kan hanteras i översiktsplanen

Ett antal synpunkter från medborgare handlar om att förbättra befintliga funktioner eller att till skapa nya. Det handlar om följande önskemål och förslag eller påminnelser till kommunen: att underhållet på ortens vägar behöver förbättras, särskilt vintertid. Banvallen föreslås asfalteras för enklare underhåll. Det saknas offentliga toaletter i centrum. Det finns önskemål om konstgräsplan, föreningslokaler, utegym, asfaltering av parkeringar och fler grönytor i närhet av parkeringar, att utveckla torget till ett mer levande mötesplats, fler bryggor och ilägningsplatser för båtar med mast, utveckla skolmiljöerna med fler funktioner och aktiviteter på skolgård och lekplatser. Dessa kan inte hanteras i nuläget eftersom de inte kan leda till någon förändring av planförslaget. Vi har därför skickat dem vidare till kollegor på samhällsbyggnadsförvaltningen och upplevelseförvaltningen att hantera.

Ekolsund

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Det har inkommit några synpunkter kring utveckling av både ny bil- samt cykelväg mellan Grillby och Ekolsund men även utveckling av ny kommunal badplats i Ekolsund. En synpunkt handlar om önskemål om påfart på motorvägen vid Ekolsund. *Kommunens svar: Kommunen har inga planer på att utveckla badplats i detta område. Inte heller finns några planer för ny bilväg eller cykelväg. Synpunkterna har överlämnats till kommunens nämnder så att förslagen kan ingå i framtida diskussioner om prioriteringar kring utveckling. Trafikverket som är ansvarig väghållare för E18 har inga planer på att bygga en ny påfart på motorvägen vid Ekolsund.*

Landsbygden

Om inget annat anges har synpunkterna inkommit från privatpersoner.

Leader Mälardalen skriver att planförslag kan förbättras kring hur bebyggelsen integreras med värdefull jordbruks- och rekreationsmark, förtydligande kring var gränsen går för samhällsnyttig bebyggelsen och att förtätning av bostäder i landskapsbilden riskerar att flera av dessa värden minskar, även om förtätning sker i skogsbyn. *Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med tydligare beskrivningar för både vad kommunen menar med att bygga för en levande landsbygd, hur kommunen värnar olika värden och det finns även resonemang kring fördelar med att bygga närmare tätorterna för att dra nytta av den service och de funktioner som finns där. Kommunen ser också utmaningar med att ta ny mark i anspråk på landsbygden men tror samtidigt översiktsplanens planeringsprinciper för lokaliseringssprövning kommer att utgöra ett bra stöd för avvägningar om lämpliga platser att bebygga. Kommunen har också möjligheten att tillämpa detaljplaneverktyget i mer komplicerade bedömningar.*

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping saknar i förslaget till ÖP en beskrivning av hur kommunen ställer sig till den typen av bebyggelse på landsbygd som kräver bygglov (dvs. annat än jordbrukets ekonomibyggnader). Denna typ av bebyggelse kan vara viktig för att möjliggöra att fler generationer bor kvar på gården, att syskon kan driva gården ihop eller att ett visst mått av kapital kan frigöras för att möjliggöra utveckling av jordbruksföretag. Indirekt kan denna typ av bebyggelse alltså bidra till en långsiktig livsmedelsproduktion. Det skulle vara önskvärt med förtydliganden om hur kommunen ställer sig till avstyckning av tomter och bygglov för en småskalig bebyggelseutveckling på lämplig mark inom jordbruksfastigheter. Med en ensidig formulering finns risken att bygglov nekas med hänvisning till att det handlar om en jordbruksfastighet. LRF föreslår också att ÖP kompletteras med en planeringsprincip som förtydligar kring småskalig bebyggelse på jordbruksfastighet och som kan användas som stöd vid framtida bygglovshantering. Förslagsvis att bygglov får ges för småskalig bostadsbebyggelse på jordbruksmark om det handlar om icke brukningsvärd mark eller om åtgärden är av ringa betydelse för jordbruket på brukningsenheten. *Kommunens svar: Översiktsplanens planeringsprinciper för lokaliseringssprövning på landsbygden gäller och kommer att utgöra ett bra*

stöd för avvägningar om lämpliga platser att bebygga. Kommunens grundinställning är att brukningsvärd jordbruksmark inte ska tas i anspråk för exploatering annat än i undantagsfall. Den nationella graderingen av åkermark från 1971 anses av statliga myndigheter och i domstolspraxis inte längre vara ett relevant underlag vid bedömning av exploatering på jordbruksmark. Idag anses all mark som brukats i närtid vara brukningsvärd, och den får bara användas för andra ändamål om det är för att uppnå betydande samhällsintressen och om dessa inte går att tillgodose på annan mark. Kommunen har också möjligheten att tillämpa detaljplaneverktyget i mer komplicerade bedömningar. Ekonomibyggnader inom jord- och skogsbruk är undantagna från kravet på bygglov om inte fastigheten omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser. För större ändringar inom ett område kan fastighetsägaren behöva ansöka om ändring i detaljplan. Vi tillämpar inte särkrav utan alla ansökningar bedöms utifrån samma principer.

Vidare skriver **Lantbrukarnas riksförbund - Enköping** att en typ av anläggningar som kan omfatta stora arealer jordbruksmark är solenergianläggningar, där arrenden av mark ofta sträcker sig över en lång tid och kan medföra att marken inte kan odlas. Samtidigt kan solenergi innebära ett viktigt ekonomiskt tillskott i lantbruksföretagen och behöver inte nödvändigtvis innebära en konflikt med odling eller bete. Forskning pågår exempelvis kring vertikala paneler, som kan kombineras med växtodling. I Europa finns exempel på upphöjda paneler, som möjliggör bete eller grönsaksodling under desamma. *Kommunens svar: I planförslagets tematiska del om solenergi finns mer beskrivande text med tillhörande planeringsprinciper.*

Centerpartiet skriver i sitt yttrande att bostadsbrist inte är ett storstadsfenomen. En klar majoritet av Sveriges 290 kommuner säger att de behöver fler bostäder. På landsbygden är det ofta särskilt svårt att bygga nytt. Det gör att klyftorna mellan stad och land riskerar att växa ytterligare. Därför ser Centerpartiet att följande synpunkter behöver tydliggöras och justeras i förslaget till Översiktsplan 2040 (se efterföljande förslag). *Kommunens svar: Vi håller med om att vi ska fortsätta bygga på landsbygden. Det finns en efterfrågan på bostäder där och vi ska möjliggöra för utveckling av bostadsbeståndet, läs mer i Del 2: Lokaliseringsprövning på landsbygden. Vi ska även möjliggöra för en befolkningsutveckling på landsbygden genom att bygga nytt i våra mindre tätorter. På så vis kan vi främja flyttkedjor så att de som bor på landet idag men vill flytta, ska ha större valmöjlighet för sitt nya boende. Idag har vi dock ett överskott på bostäder i Enköpings kommun och en hög planberedskap.*

Centerpartiet har synpunkter på lokaliseringsprövningens planeringsprinciper. De vill ta bort den första planeringsprincipen, alternativt förtydliga att noder inte bara betyder kransorter utan även byar och att stråk inte bara betyder större vägar. "I Enköping ska vi, i första hand, koncentrera bebyggelse till noder och stråk för att förstärka underlag för kommersiell och offentlig service samt hushålla med markresurser." De vill också att den tredje principen tas bort då den är en av dem mest hindrande och ologiska principerna alternativt att det tydligare framgår att denna punkt framför allt riktar sig till större etableringar och inte enstaka hus. "En fortsatt bebyggelseutveckling på landsbygden eftersträvas med en närhet till de större kollektivtrafiksstråken. Kollektivtrafiken ska vara en utgångspunkt vid all planering för att främja en mer turtät kollektivtrafik". *Kommunens svar: Planförslagets mål och utvecklingsinriktning har förtydligats genom sex utvecklingsstrategier*

i planförslagens inledning, däribland förtydliganden kring noder och stråk. I avsnittet om lokaliseringsprövning på landsbygden finns planeringsprinciper som används i lämplighetsbedömningar kring ansökningar om byggande på landsbygden.

Socialdemokraterna skriver i sitt yttrande att den attraktiva landsbygden är det viktigt att värna för de som redan bor på landsbygden, de som lockats till landsbygden för ett annat sätt att leva, mer utrymme, lugnare, tystare och närhet till natur, kultur och friluftsliv. Vid nyetableringar på landsbygden ska vi tydligt nyttja vårt planmonopol och lyfta fram var hus får byggas och inte. Det är bra att vara tydlig i beskrivningar och ha utpekade områden för såväl byggande som fredande zoner för att inte skapa falska förhoppningar hos blivande exploatörer. Stora opåverkade områden ska inte bebyggas, här vill vi ha tydligare skrivningar än gällande. **Kommunens svar:** *Kommunen har en restriktiv inställning till bebyggelse i stora opåverkade områden precis som Socialdemokraterna skriver. Grupper av nya bostäder kan inte tillkomma i dessa områden medan enstaka hus kan prövas. Det är dock så att dessa områden många gånger sammanfaller med andra former av områdesskydd vilket kan innebära ett utökat skydd. Ny bebyggelse inom dessa områden ska också bedömas utifrån deras påverkan på landskapet och påverkan på spridningskorridorer för biologisk mångfald. Det är således många olika faktorer som vägs samman i lämplighetsprövningen för bebyggelse på landsbygden.*

Nystart Enköping efterfrågar en gemensam politisk diskussion kring ny sammanhållen bebyggelse på landsbygden, alltså där flera hus uppförs på en ny plats. **Socialdemokraterna** tar också upp denna fråga i sitt yttrande. Socialdemokraternas ställningstagande är att de inte vill anlägga nya byar på landsbygden utan prioritera utbyggnad i befintliga tätorter. **Kommunens svar:** *Under våren 2024 har diskussioner kring denna fråga resulterat i ett ställningstagande i granskningshandlingen. Här skriver Enköpings kommun att vi är positiva till ny sammanhållen bebyggelse men att det finns särskilda krav som behöver uppfyllas kring lokalisering och gestaltning för ny sammanhållen bebyggelse.*

Miljö- och byggnadsnämnden önskar en ökad tydlighet kring vissa planeringsprinciper. Bland annat för byggande på skogsmark och i mosaiklandskap. **Kommunens svar:** *Planförslaget har uppdaterats med förtydligande kring både beskrivande texter och planeringsprinciper i lämplighetsprövning för bebyggelse på landsbygden. Även värdebeskrivningarna för olika områden med högre naturvärden eller områden med skydd beskrivs mer omfattande som stöd i handläggning av ärenden. Vi har även uppdaterat illustrationer för att tydliggöra placering av ny bebyggelse i landskapet.*

VafabMiljö påminner om att avfallshanteringen också är en viktig funktion att beakta vid byggande på landsbygden. VafabMiljö kan dock aldrig få ansvar för etablering av avfallshantering eller drift och underhåll. **Kommunens svar:** *Planhandlingen har förtydligats utifrån VafabMiljös synpunkt.*

Region Uppsala skriver att jordbruket och landsbygden i Enköpings kommun är av stor vikt för såväl Uppsala läns matförsörjning som Sverige. Eftersom Enköpings kommun är den största jordbrukskommunen i Uppsala län är det positivt att Enköpings kommun genom sina planeringsprinciper vill undvika exploatering av jordbruksmark. Jordbrukets påverkan på

vattendrag i form av bland annat övergödning och miljögifter får inte glömmas bort och Region Uppsala önskar se nära samarbete i dessa frågor samt en plan för hur sådana målkonflikter ska hanteras. *Kommunens svar: Enköpings kommun delar regionens syn på jordbruksmarkens vikt livsmedelsproduktionen. Kommunen välkomnar också samarbete Region Uppsala kring olika vattenfrågor. Vi arbetar efter vår vattenplan som antogs av kommunfullmäktige år 2021. Vattenplanen beskriver kommunens strategi för hur vi ska arbeta med olika miljöproblem kopplade till vatten, bland annat övergödning och miljögifter. Vi har även ett pågående samarbete med flera olika aktörer, bland annat kommuner, Mälarens vattenvårdsförbund och Upplandsstiftelsen genom en vattenvårdsgrupp.*

Genom dialogkartan har det lämnats önskemål om att skapa nya samhällen på landsbygden med syfte att skapa en levande landsbygd, med cirka 1500-2000 nya invånare. *Kommunens svar: Planförslaget föreslår inga särskilda platser för nya samhällen på landsbygden. Kommunen är positivt inställd till ny sammanhållen bebyggelse på landsbygden förutsatt att de krav som en sådan exploatering kräver kan uppfyllas. Ansökan om att exploatera mark för ny sammanhållen bebyggelse på landsbygden omfattas alltid av detaljplanekrav.*

Leader Mälardalen skriver om de ungas perspektiv och folkbildning: exempelvis att integrera praktisk kunskap i Enköpings skolor -från jord till bord, odla ihop. Lyfta Ungas behov på landsbygden och ungas vurmande för landsbygden. De skriver även om att möjliggöra för stadsbor att odla ihop på kommunal mark på landsbygden. Att lyfta betydelsen av det starka entreprenörskapet på landsbygden. *Kommunens svar: Vi håller med om att de unga är viktiga, och att folkbildningsfrågorna är viktiga, även om det inte är möjligt att beskriva den typen av utveckling i översiktsplanen.*

Flera privatpersoner lyfter behovet av lekplats eller motsvarande mötesplats för olika åldrar för barn även på landsbygden. En plats för invånarna att mötas, leka och njuta av att vara utomhus tillsammans. *Kommunens svar: Mötesplatser är viktigt även på landsbygden. Lekplatser placeras med fördel där de är tillgängliga för så många invånare som möjligt och där barn naturligt rör och uppehåller sig. Om befolkningsunderlaget ökar på en plats ses även möjlighet till olika typer av mötesplatser och annan kommunal service över.*

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen i Uppsala län ställer sig positiv till förändringarna i Enköpings LIS-områden sedan antagen översiktsplan. Länsstyrelsen anser dock att översiktsplanen behöver förtydligas med riktlinjer för respektive LIS-område. Flera av de utpekade LIS-områdena omfattas av andra intressen och det behöver tydligt framgå av översiktsplanen hur dessa ska värnas samt vilka avvägningar och ställningstaganden som har gjorts avseende överlappande intressen. Det bör noteras att invid och delvis inom utpekade LIS-områden för Koffsan och Nydala finns fornlämningar, som måste hanteras i kommande planprocesser. *Kommunens svar: Vi har vidareutvecklat planförslaget med stöd av de synpunkter som Länsstyrelsen har lämnat in. Bland annat har vi arbetat vidare med bedömningar om hänsyn och risker som nu beskrivs för varje område. I avsnitt om områdena*

Koffsan och Nydala har vi även förtydligat förekomst av fornlämningar. Planeringsprinciper och riktlinjer för varje område har förtydligats för att underlätta i efterföljande planering. Även kartmaterialet har genomgått en översyn och reviderats för att underlätta läsförståelse.

Miljö- och byggnadsnämnden föreslår förtydligande av vilka långsiktiga effekter som de föreslagna lätnaderna kan ha på strandskyddets syften. **Kommunens svar:** *Byggnationer som kan tillåtas i LIS-områden i Enköpings kommun är sådana som främjar allmänna intressen såsom besöksnäring, rekreation och friluftsliv. Dessa får dock inte försämra allemansrätten, allmänhetens rätt till strandområdet, eller bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas. De får heller inte påtagligt skada de riksintressen som sammanfaller med LIS-områden eller på andra allmänna värden om sådana förekommer. Med anledning av den utveckling som tillåts, och med de krav som ställs, anses strandskyddets syften tillgodoses.*

Miljö och byggnadsnämnden skriver att gällande föreslagna åtgärder kopplade till LIS-områden anges att ett flertal båtbyggor, båtplatser eller andra aktiviteter kopplade till båtliv. Här bör man ha i beaktande att småbåtshamnar och fritidsbåtklubbar med anknytande verksamhet historiskt sett är förenligt med föroreningar i mark, vatten och sediment från biocidhaltiga båtbottnfärger med risk för människors hälsa och miljön. De menar att föroreningsnivåerna bör undersökas inför ett mer intensivt nyttjande. **Kommunens svar:** *Att utveckla, ändra eller bygga till byggor för utökad båtliv är vattenverksamhet som kräver tillstånd. Länsstyrelsen förelägger ofta om försiktighetsmått för den anmälda åtgärden om det finns risker för negativ påverkan på vattenmiljöerna eller människors hälsa.*

En privatperson har även lämnat synpunkter på LIS-område 2 i Vallby: Österby brygga är ett område markerat med röd färg vilket jag tolkar som riksintresse för kulturmiljövård samt LIS-område. Han konstaterar att det finns byggnader inom området och undrar om det borde framgå på något vis i planen. **Kommunens svar:** *Den rasterade röda yta som visas i samrådshandlingen (sida 91) avser ytan för det föreslagna LIS-området Vallby -Österby brygga (LIS-område 2) och är inte ett uttryck för riksintresset kulturmiljö. Vi kan förstå sammanblandningen på grund av färgval. Detta åtgärdat i det uppdaterade planförslaget. Området omfattas däremot av två andra riksintressen: friluftsliv och Mälaren med sjöar och stränder. I planförslaget, Del 4: Riksintressen, finns mer att läsa om kommunens ställningstaganden för dessa områden. Då delar av fastigheten även föreslås som LIS-områden finns möjlighet till utveckling enligt vad som beskrivs i Del 2: Landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Där finns också en sammanvägd bedömning kring hur riksintressenas värden ska värnas samtidigt som kommunen möjliggör för utveckling.*

Ny eller utvecklad infrastruktur

Trafikverket noterar kommunens reservat för ny infrastruktur men kan i dagsläget inte ta ställning till reservaten. **Kommunens svar:** *Enköpings kommun är medveten om detta och jobbar tillsammans med bland annat Region Uppsala för att få finansiering för järnvägen. Vi ser ett behov av en åtgärdsvalsstudie för Arosälänken. En ny järnväg mellan Enköping och Uppsala möjliggör effektivare förbindelser i öst-västlig riktning norr om Mälaren för såväl gods- som*

persontransporter. Ur ett storregionalt perspektiv är en ny järnväg viktig som en alternativ väg att ta sig från Mellansverige till Uppsala och vidare mot Norrland eller Arlanda utan att behöva passera Stockholm. Regionalt skulle en ny järnväg bidra till att kollektivtrafiken får en stärkt konkurrenskraft gentemot bilen och gynna många dagliga pendlingsresenärer. Samtidigt saknas järnvägen som prioriterat projekt att genomföra i Trafikverkets långsiktiga planering för infrastruktursatsningar. En åtgärdsvalsstudie som uppstart för att ta fram en järnvägsplan.

Region Uppsala skriver också att Enköpings lasarett är en stor arbetsplats och åtgärder som kan underlätta rekrytering och personalförsörjning för vården är mycket viktigt för att klara framtida vårdbehov. Beskrivningen på sida 15 (samrådshandlingen) om behovet av effektiva och hållbara transporter är således något Region Uppsala instämmer i, där Mäljarbanan och en möjlig framtida järnvägsförbindelse mellan Enköping och Uppsala (Arosbanan) skapar förutsättningar för pendling till Enköpings kommun. *Kommunens svar: Enköpings kommun delar Region Uppsalas analys. Både Mäljarbanan och Aroslänken är önskvärda för att förstärka möjligheterna till utökad transport av varor och utökade möjligheter till arbetspendling.*

Aroslänken

Region Uppsala skriver i sitt yttrande att det är positivt att markreservatet för en framtida järnvägslokalisering för Aroslänken ligger fast i det nya förslaget till översiktsplan. Region Uppsala driver frågan om Aroslänken genom det storregionala samarbetet i Mälardalsrådet, En Bättre Sits, för att det ska fortsätta prioriteras i den storregionala systemanalysen som lämnas in till regeringen och Trafikverket inför arbetet med Nationell plan för transportinfrastruktur. *Kommunens svar: Enköpings kommun ställer sig positiv till att Region Uppsala verkar för att Aroslänken prioriteras i den storregionala systemanalysen.*

Region Västmanland ser positivt på planen med spårreservat för byggnation av Arosstråket samt utbyggnation av Mäljarbanan. Utvecklingen av Mäljarbanan är viktig för Region Västmanland och Region Uppsala för att fortsätta utveckla tågtrafiksystemet och trafikutbudet. Region Västmanland vill också understryka vikten av att arbetet med Hjulstabron får statlig finansiering och åtgärdas snarast, vilket är i enlighet med Västmanlands länstransportplan 2022–2033. Detta för att kunna hantera större fartyg, möjliggöra utvecklade godstransporter på Mälaren och kunna dra full nytta av Västerås och Köpings hamnar. *Kommunens svar: Enköpings kommun delar Region Västmanlands analys. Både Aroslänken och utbyggnationen av Mäljarbanan är två önskvärda infrastruktursatsningar inte bara för Enköpings kommun utan även för samhällsutvecklingen i stort.*

Uppsala kommun skriver i sitt yttrande att reservatet för ny järnväg mellan Enköping och Uppsala, Aroslänken, ligger fast i översiktsplaneförslaget och dockar in i motsvarande reservat på Uppsalasidan. Uppsala kommun är också fortsättningsvis angelägen om att Aroslänken kan komma till och förstärka sambanden i norra Mälardalen och kopplingen till Arlanda och norra Sverige från Västerås och Enköping. Den kan också delvis kompensera för nämnda flaskhalsar i Uppsala stads biltrafiksystem genom överförande av resande från bil till järnväg. Uppsala kommun arbetar för närvarande med revidering av sin översiktsplan. Där ingår att se över förutsättningarna

för Aroslänken på nytt. Samarbetet i frågan fortsätter! *Kommunens svar: Kommunen ser fram emot fortsatt samarbete i frågan om Aroslänken och ser fram emot att ta del av Uppsala kommuns reviderade översiktsplan.*

Ett flertal privatpersoner har inkommit med synpunkter på reservatet. Deras huvudsakliga budskap är att järnvägsreservatet har en alltför stor geografisk utbredning och att det därmed hämmar eller förhindrar utvecklingen inom reservatets gränser. De menar att reservatet i sig är orimligt eftersom de anser det orealistiskt att Aroslänken alls blir av. Även Moderaterna ställer sig bakom förslaget att minska reservatets geografiska avgränsning. LRF (avdelning Litslena Husby-sjutolfts Härkeberga) skriver i sitt yttrande att de anser att markreservatet för Arosbanan är för omfattande. Eftersom projektet inte har finansiering än och målbilden är utbyggnad först framåt år 2040 riskerar ett reservat att lägga "död hand" på ett onödigt stort område och medföra kraftiga begränsningar för de gröna näringarna. LRF anser att kommunen bör överväga om Arosbanan i stället kan illustreras som en principiell koppling i kartan med hänvisning till att utredningsområdet kommer att klarna om projektet startas av Trafikverket. Om kommunen måste visa ett område i kartan uppmanar LRF att man tänker igenom reservatet och minskar ner det så mycket som möjligt, med i första hand livsmedelsproduktion i fokus. LRF anser vidare att kommunen ska anpassa reservatet till den omfattning som Uppsala kommun redovisar. LRF deltar gärna i fortsatta diskussioner om markreservatet. *Kommunens svar: För att kunna smalna av reservatet behöver ytterligare utredningar utföras bland annat för att utreda bärighetsförutsättningarna. En så kallad åtgärdsvalsstudie (ÅVS) behöver genomföras i Trafikverkets regi. I den pågående revideringen av länstransportsplanen har Enköping påpekat behovet av denna ÅVS. Med avslutad ÅVS kan Enköpings kommun smalna av reservatet. Det är viktigt att korridoren stämmer överens med Uppsala kommuns planering. Reservatets utbredning hindrar inte jordbruket som näring idag.*

Nystart Enköping undrar om Arosbanan och Aroslänken är samma sak? Bättre att i så fall välja ett begrepp, sida 33 i samrådshandlingen. *Kommunens svar: Kärt barn har många namn: Arosbanan, Aroslänken, Arosstråket. I granskningshandlingen ska Aroslänken benämnas endast som Aroslänken.*

Mäljarbanan

Västerås stad skriver att enligt samverkansmöten som Västerås stad och Enköpings kommun haft är det uttalat att kommunerna ska hjälpa varandra och lyfta nyttan med den regionala transportinfrastrukturen som binder samman våra kommuner och regioner. Västerås saknar skrivningar i Enköpings översiktsplan om betydelsen av att Oslo-Stockholms dragning ska ske norr om Mälaren, med stopp i Västerås. Västerås önskar att översiktsplanen omnämner en målbild för stråket att Oslo-Stockholm ska gå längs Mäljarbanan och vilken otrolig möjlighet för regional utveckling som det kommer medge för kommunen. Det är positivt att översiktsplanen beskriver och tar höjd för en breddning av Mäljarbanan men översiktsplanen bör uttrycka reservat för en breddning till framtida 4-spår på Mäljarbanan Västerås-Stockholm. Även en målbild för utbyggnadstakten (likt Aroslänken) behöver uttryckas även för Mäljarbanan. Västerås saknar även ett omnämnande av att ytterligare satsningar behövs som dubbelspår mot mellan Västerås-Örebro

för att bygga bort flaskhalsar i tågsystemet, vilket kraftigt skulle gynna Enköpings pendling och utveckling. Västerås saknar även att inte stråket Mäljarbanan finns utpekad på karta 24 för utveckling av transportinfrastruktur längs viktiga stråk (sida 105). Det är dock utpekad på mark- och vattenanvändningskartan på sid 34 vilket är bra. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med mer utförliga beskrivningar i Del 2: Utveckling av infrastruktur, om Mäljarbanan, bland annat Oslo-Stockholm-dragningen och utbyggnadstakt för banan samt utveckling av dubbelspår mellan Västerås och Örebro. För Enköpings kommun är den framtida förbindelsen mellan Oslo och Stockholm med målsättningen under 3 timmar av stor betydelse. Kommunen anser att stråket behöver gå norr om Mälaren längs med Mäljarbanan och vill verka för att ett av stoppen ska förläggas till Enköping.*

Håbo kommun delar även åsikten att det är av stor vikt att den kapacitetsbrist som råder på Mäljarbanan löses. En utökad spårkapacitet skulle innebära ökad kapacitet och tillförlitlighet i trafikeringen, vilket är nödvändigt för att möjliggöra hållbart resande i regionen. *Kommunens svar: Vi delar Håbos analys.*

Hjulstabron

Västerås stad önskar att översiktsplanen tydligare kan uttrycka att en ny (inte bara ombyggd) Hjulstabro är avgörande för att större lastfartyg, med större godsmängder, ska kunna trafikera hamnarna i Västerås och Köping. Det kommenteras dock på sidan 102 där godstransporter beskrivs, men argumenten bör vara återkommande där transportinfrastrukturen beskrivs. Att beskriva att bron ska byggas om säkerställer inte att fartygen Mälarmax kommer kunna passera, det krävs en ny bro för det. Västerås stad påpekar att det är bra att Hjulstabron beskrivs som en viktig vägbro. **Region Västmanland** understryker vikten av att Hjulstabron får statlig finansiering och åtgärdas snarast för att möjliggöra utvecklade godstransporter och att dra full nytta av Västerås och Köpings hamnar. *Kommunens svar: Hjulstabron är en viktig förbindelse över Mälaren och är avgörande för att möjliggöra utvecklade godstransporter på Mälaren, och krävs för att dra full nytta av gjorda investeringar i Södertälje sluss, farleder i Mälaren samt Västerås och Köpings hamnar. Bron är även viktig för framkomligheten på riksväg 55 som en länk över Mälaren. Planförslaget har förtydligat detta.*

Västerås stad saknar att översiktsplanen inte tydligare lyfter vikten av gods via sjöfart in till Mälardalen, i syfte att avlasta vägnätet. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med beskrivningar om gods via sjöfart, under Del 3: Tema transporter och infrastruktur under avsnittet om effektiv samordning av godstransporter.*

Trafikverket skriver i sitt yttrande att kommunen bör komplettera stycket Ny Hjulstabro med information om att Trafikverket har definierat Hjulstabron som en brist i den nationella planen för transportinfrastruktur 2022–2033. Vägplanen blev klar sommaren 2020. Objektet har fått statlig finansiering och är i dagsläget delfinansierat och ligger i slutet av den nuvarande planperioden. *Kommunens svar: Vi har kompletterat planförslaget utifrån Trafikverkets synpunkt.*

Sjöfartsverket skriver i sitt yttrande att de noterar med tillfredsställelse att Enköpings kommun på flera ställen i samrådsförslaget lyfter Hjulstabrons betydelse för Mälarsjöfarten. Sjöfartsverket delar även uppfattningen att de breddade farlederna, i kombination med en ny- eller ombyggd Hjulstabro, har potential att reducera godstransporterna på vägarna i kommunen eftersom en ökad andel av transportarbetet kan ske med sjöfart till eller från hamnarna längre in i Mälaren.

Kommunens svar: Vi tackar för återkoppling på planförslagets beskrivning av Hjulstabrons utveckling.

Väg 55

Länsstyrelsen i Uppsala påpekar att på sida 102 i planförslaget (samrådsförslaget) nämner kommunen planer på planskild korsning för gående och cyklisterna i Säva på väg 55. Denna planskildhet har strukits i förslaget till vägplan. Även **Trafikverket** kommenterar detta. *Kommunens svar: Vi har uppdaterat planförslaget och strukit planskildhet i Säva.*

Strängnäs kommun skriver i sitt yttrande att de ser positivt på att väg 55 och sträckan mellan kommunerna lyfts upp som en felande länk även av Enköping Översiktsplanen. De delar beskrivningen i Översiktsplanen om att väg 55 håller en undermålig standard utifrån framkomlighets- och trafiksäkerhetssynpunkt. Strängnäs kommun ser fram emot att arbeta vidare med det mellankommunala intresset och stödja varandra i framtida regionala diskussioner kring väg 55 och behov av satsningar. Vidare ser de också fram emot att fortsätta knyta våra kommuner närmare varandra genom våra mellankommunala frågor som beskrivs i förslaget. Det bedöms även vara positivt att Enköping pekar ut stråket i sin utvecklingsinriktning som synliggör koppling mot Strängnäs kommun. Ett förslag är om det i samband med att väg 55 beskrivs på sidan 102 (i samrådshandlingen) påminna läsarna om Fyra Mälärstädernas strävan om restid på 20 minuter mellan närmaste ort. Ett förslag är att kanske även påminna läsaren (och övriga statliga myndigheter) om att väg 55 faktiskt är utpekad som regionalt viktig väg i Trafikverkets Funktionellt prioriterade vägnät för både godstransporter och långväga personresor. Kanske kan även koppling till ÖMS 2050 göras, där vägen också pekas ut som ett regionalt stråk för gods, men också utpekad väg för farligt gods. Detta skulle kunna stärka avsnittet med väg 55 ytterligare och sätta högre krav på Trafikverket och regionerna att framöver prioritera väg 55 och en utbyggnad i högre utsträckning. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser fram emot fortsatt samverkan med Strängnäs kommun. Vi har även kompletterat planförslaget med en utökad beskrivning kring utvecklingen av väg 55. Vi har även kompletterat planförslaget under Del 3: Miljö-, skydds- och riskfaktorer, transporter av farligt gods där vi redogör för ex. väg 55 som transportled för farligt gods. Samt under del 2: Utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik.*

Kollektivtrafik

Region Västmanland ser positivt på att kommunen vill utveckla kollektivtrafiken längs riksväg 70 mellan Enköping och Sala/Heby. Dessutom finns det intresse från Sala kommun att säkerställa kollektivtrafik till Enköping. Regionen ser fram emot fortsatt samverkan med Region Uppsala och

Enköpings kommun för att säkerställa länsöverskridande kollektivtrafik mellan Enköping och Sala. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser fram emot fortsatt samverkan för att säkerställa god kollektivtrafikförsörjning.*

Utveckling av cykel

Leader Mälardalen understryker vikten av översyn av gång och cykelvägar i och mellan kransorter, samt staden. Trafikverket behöver involveras när det kommer till trafiksäkerhet och genomförande (med påtryckning av både regionen och kommunen). Ökad cykelförbindelse bidrar till bättre förutsättningar även för klimatsmart turism. Farthindrande åtgärder bör ses över i alla kransorter i samband med utökning av gång- och cykelvägar. I dialog med regionen och Trafikverket gällande vikten av hastighetsbegränsningen på 30 km inom tätort och i närheten av skola. Vikten av pendlarparkeringar, men även parkeringar för boende på landsbygden. Ordentliga cykelparkeringar (cykelställ med tak) vid platser i anslutning till det utökade gång- och cykelnätverket. *Kommunens svar: Enköpings kommun delar Leader Mälardalens analys. För att förtydliga detta ytterligare har vi i granskningsförslaget lagt till en planeringsprincip om vikten av pendlarparkeringar för bil och cykel i viktiga kollektivtrafiknoder. Vi har även lagt till ett avsnitt om cykelturism.*

Håbo kommun skriver i sitt yttrande att förslaget till i översiktsplan lyfter Enköpings kommun behovet av en gång- och cykelväg längs med den före detta banvallen mellan Bålsta och Krägga/ Stämsvik samt vidare över Ekolsundsviken till Enköpings kommun. Håbo kommun instämmer med detta behov. Detsamma gäller en ny cykelförbindelse längs med väg 263. *Kommunens svar: Kommunen ser fram emot ett fortsatt samarbete med att förbättra gång- och cykelförbindelser mellan kommunerna.*

Del 3 – Tematiska fördjupningar

Generella synpunkter på del 3 om tematiska fördjupningar

Nystart Enköping undrar om det är möjligt att under Temaområden nämna hur exempelvis Leaderprojektet kan hjälpa oss att utveckla vår landsbygd och den biologiska mångfalden. Och ifall en belyningsplan, som kan vara ett sidodokument till översiktsplanen, kan vara aktuellt för Enköpings kommun. *Kommunens svar: Det finns inget beslut om att ta fram en belyningsplan i Enköpings kommun men vi kan, precis som Nystart Enköping, se fördelar med en belyningsplan, särskilt inför en framtida revidering av den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad. Vidare*

hänvisar vi till kommunens landsbygdsprogram och arbetet med att utveckla landsbygden med stöd av olika projekt och i samverkan med andra aktörer, exempelvis Leaderprojekt.

Nystart Enköping önskar också förtydligande med vad som avses med tematiska. *Kommunens svar: Vi har förtydligat texten i inledningens sidhänvisningar samt i introduktionen till del 3.*

Nystart Enköping skriver också att det står att en översiktsplan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det är väl inte själva planen som ger en påverkan, utan planens genomförande? *Kommunens svar: Det stämmer helt och hållet. Det är effekter av planen som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och inte själva planen, dokumentet, i sig.*

Tema Bebyggelse och bostäder

Befolkningsmål

Länsstyrelsen i Uppsala ser positivt på att planförslaget grundar sig på Bostadsförsörjningsprogram för Enköpings kommun från år 2023 och att kommunen lyfter sin roll för samverkan i regionen samt hur kommunen kommer arbeta för att ta ansvar för bostadsförsörjningen i ett regionalt perspektiv. Det är också positivt att antalet tillkommande bostäder som planförslaget möjliggör redovisas på ett tydligt sätt. För att ge en helhetsbild av hur det ökade bostadsbehovet ska tillgodoses om kommunen växer till 60 000 invånare till 2040 bör dock även potentialen för bostadsförsörjning inom centralorten, som inte berörs av denna plan, beskrivas. **Länsstyrelsen** anser också att det är bra att det tydligt framgår hur många bostäder som planförslaget möjliggör för respektive ort. Länsstyrelsen vill dock göra kommunen uppmärksam på att det för vissa orter är svårt att utläsa hur stort bostadsbeståndet är idag i förhållande till behovet av nya bostäder. Förhållandet mellan bestånd kontra behov bör tydliggöras i granskningskedet. *Kommunens svar: Vi har kompletterat planförslaget med tydligare sammanställning över bostadsbeståndet i tabellform både under tema bostäder men också under varje ortskapitel. Kommunen arbetar även med en utbyggnadsplan parallellt med översiktsplanen.*

Stockholms handelskammare skriver att det i samrådsförslaget anges förtjänstfullt befolkningsmässiga planeringstal, innebärande en tillväxt med 12 000 invånare till 2040, samt 5 000–6 000 fler bostäder under samma period. Handelskammaren välkomnar denna tydlighet eftersom den underlättar för näringslivets aktörer att upprätta långsiktiga planer för sitt engagemang i Enköping. *Kommunens svar: Kommunen instämmer i att tydliga och realistiska mål för befolkningsutvecklingen är värdefullt i efterföljande planering, för både kommunen och andra aktörer.*

Miljöpartiet skriver i sitt yttrande att de anser att befolkningsmålet i sig är ett bra inriktningsmål, men de tror att det förmodligen är några tusen för mycket för planperioden kopplat till en utbyggnad i samklang med hållbarhetsmålen, framförallt de sociala och ekonomiska förutsättningarna kan sättas på allt för stora påfrestningar. Miljöpartiet tror att en realistisk nivå under planperioden är 400–500 fler innevånare per år, vilket också är ett tydligare sätt att mäta utvecklingen. Stor hänsyn till hur målen sätts för befolkningsutvecklingen måste ges till hur den

sociala och ekologiska hållbarheten utvecklas, vilket sätter ramen för kommunens ekonomiska "muskler". Detta då även investeringsvolymen under 20-talet är extremt stor, vilket också ger en ovanligt hög låne- och räntenivå för 30-talet. *Kommunens svar: Vi har en stor planberedskap i Enköpings kommun, och vår utbyggnadsplan redogör för hur utbyggnaden ska ske och var. Våra mindre tätorters utveckling med ett utökat bostadsbestånd är baserat på en mängd faktorer där den kommunala ekonomin är en. Dimensioneringen av utbyggnaden är delvis baserad på vilka funktioner och service som redan finns på orten och vilka som skulle krävas i relation till en viss utbyggnadstakt. Förslaget som vi lagt fram för de mindre tätorterna är avvägt utifrån hur mycket vi tror att orterna kan växa under planeringsperioden. Den största andelen nya invånare kommer att bosätta sig i Enköpings stad.*

Boendemiljöer

Miljöpartiet skriver också att människors boendemiljö ska vara trygg, säker och inbjudande. Miljöpartiet vill främja en blandad bebyggelse med olika hushöjder och ägarformer och är motståndare till likriktning och segregering. Tillgången till lekplatser, gröna skolgårdar, parker, strövområden, kolonilotter och motsvarande måste utvecklas. Nya områden ska ha skolor och förskolor i närområdet med naturliga gång- och cykelleder dit så att barnen kan komma fram utan att behöva skjuts med bil. *Kommunens svar: Planförslaget innehåller många av de önskemål som Miljöpartiet för fram. Våra nya områden ska vara säkra och trygga och inbjudande för alla grupper i samhället. Det ska finnas en närhet till olika mötesplatser, grönområden och idrottsplatser. I flera av orterna avsätts mark för utveckling av dessa funktioner. Barnen ska ha säkra passager till skola och förskola.*

Samhällsfastigheter

Vänsterpartiet skriver i sitt yttrande att det bör planeras mark för att kunna bygga trygghetsboenden och andra boenden för vård och omsorg i alla tätorter i kommunen. Befolkningen blir bara äldre och behoven av särskilda boenden ökar i hela kommunen. De anser också att planförslaget bör avsätta mark för att få till stånd fritidsgårdar i kommunens alla tätorter. *Kommunens svar: Planförslaget har utvecklats med fler mångfunktionella ytor där vi möjliggör för exempelvis trygghetsboenden, andra boenden för vård och omsorg eller fritidsgårdar kan ta plats. Dessa ytor finns i samtliga orter utom Skolsta där utvecklingsmöjligheterna är begränsade med anledning av omgivande mark och hur orten är uppbyggd.*

Enköpings hyresbostäder ser positivt på en uppdaterad översiktsplan som särskilt ger kommunens perspektiv på utveckling i kransorter och att det finns en underliggande analys av mobilitet, infrastruktur och social hållbarhet. Gällande ägardirektiv har EHB i uppdrag att prioritera nyproduktion av hyresrätter i kransorter. EHB efterfrågar därför ett generellt förtydligande i texterna att även hyresrätten som upplåtelseform ska eftersträvas. *Kommunens svar: Vi tackar EHB för de bidrag som ni gjort i processen för att underlätta våra analyser. Vi har även förtydligat att EHB har i uppdrag att prioritera nyproduktion av hyresrätter i de mindre tätorterna.*

Funktionsrätt Enköping skriver att översiktsplanen tar övergripande ställning och inte är så tydlig för deras mer specifika behov. Dessa behöver därför specificeras i detaljplanerna. Funktionsrätt Enköping skriver också att eftersom kommunens invånarantal planeras växa och den politiska viljan är att det skall gå att bosätta sig i hela kommunen, följer att det kan skapa många hinder för- och behov hos personer med olika funktionsnedsättningar. Att beakta är att gruppen äldre (65+) förväntas öka från i dag 21- till drygt 25 procent under tidsperioden och att det i den gruppen kommer att finnas många personer med funktionsnedsättningar, då syn-, hörsel- och rörelsenedsättningar är en del av själva åldrandet. Dock är det långt ifrån enbart äldre personer som har funktionsnedsättningar även om den åldersgruppen dominerar. Sjukdom och skador drabbar såväl barn som vuxna i arbetsför ålder. Ett tillgängligt samhälle behöver möta även deras behov. Kommunen har ett särskilt ansvar att säkerställa att vissa grupper har ändamålsenliga bostäder. Dessa grupper är bl.a. personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende och äldre personer med behov av särskilt stöd. Nya bostadsområden bör därför reserveras till de delar som är mest tillgängliga till servicepunkter för dessa målgrupper även i de mindre tätorterna. Särskilda boendeformer bör också ha nära till allmänna kommunikationer med tanke på de boende själva, personal och anhöriga. Gångavståndet kan vara skillnaden mellan möjlighet till att klara sig själv och behov av samhällshjälp. Funktionsrätt Enköping skriver också att de förutsätter att senior- och trygghetsboende också planeras in i kransorterna samt att de anser att översiktsplanen kan öronmärka denna typ av boende för att garantera placeringen i detaljplan. *Kommunens svar: Det stämmer att en översiktsplan har en mer övergripande karaktär och att anpassningar av bebyggelse samt vissa avvägningar mellan olika intresse och hänsyn utreds i detaljplaneskedet. Även i drift och utveckling av infrastruktur och allmän plats är det viktigt att säkerställa att miljöerna är tillgängliga för alla medborgare. Det stämmer också att frågorna blir än mer aktuella när gruppen äldre växer. Nya bostadsområden inom tätorterna växer med en närhet till dess centrumkärna. Våra särskilda bostäder som till exempel för äldre och personer med särskilda behov, bör så långt det är möjligt integreras i bebyggd miljö för att främja integrering i samhället för de boende. Vi planerar med närhet till kollektivtrafik, till handel, till service vilket är positivt för många grupper i samhället. Vi bygger nya områden med höga krav på trygghet och tillgänglighet för människor med olika bakgrund, behov och förutsättningar. I planförslaget har vi utvecklat texten om att vi planerar ett samhälle för alla grupper oavsett ålder eller funktionsnedsättning. Vi har även utökat planförslaget med fler mångfunktionella ytor där olika verksamheter kan ta plats om behov uppstår. Här möjliggörs exempelvis för senior- eller trygghetsboenden.*

Leader Mälardalen skriver att det är väldigt bra att kommunen främjar flyttkedjor både i staden, kransorter och landsbygden. *Kommunens svar: Vi tackar för återkoppling. Vi tycker det är viktigt att våra invånare får möjlighet att hitta ett boende som passar. Fungerande flyttkedjor kan bidra till bättre matchning på bostadsmarknaden.*

VafabMiljö skriver att översiktsplanen beskriver ett hållbart samhällsbyggande med nyckelord som att hushålla med resurser, hållbar bebyggelseutveckling med fokus på att renovera, uppdatera och effektivisera det redan byggda, resurseffektivitet, förnybara cirkulära byggmaterial, öka andelen återanvända, återvunna och förnybara, resurseffektiva och klimatneutrala material. Avsnittet ligger i linje med EU:s avfallshierarki och kommunens avfallsplan. VafabMiljö samarbetar gärna för att

utveckla arbetet mot en mer cirkulär användning av material som kan återanvändas. *Kommunens svar: Vi tackar för återkoppling och ser fram emot fortsatt samarbete med VafabMiljö i dessa frågor.*

Bebyggelse

Socialdemokraterna skriver att de prioriterar förtätning i tätorterna för att ha möjlighet att bevaka och utveckla serviceutbud, skola och kollektivtrafiklösningar. Verksamheter med många och tunga transporter ska lokaliseras i nära anslutning till stora trafikleder och trafikplatser för att undvika tunga transporter genom tätbebyggda områden. *Kommunens svar: Synpunkten är i linje med översiktsplanens planeringsprinciper för bebyggelseutveckling och vår övergripande princip om förtätning samt lokalisering av bullerstörande eller transportintensiva verksamheter.*

Miljöpartiet ser helst en utveckling för sammanhängande bostadsbebyggelse, vilket ger bäst förutsättningar för kommunens infrastrukturansvar och den ger också de bästa förutsättningarna för mindre tätorters servicefunktioner. Den är också det bästa alternativet för säkra och nära skolvägar, som blir ineffektiv och dyrare med spridd bostadsbebyggelse. Kommunens tätorter måste även ha god tillgång till nära park- och grönområden, tillsammans med arenor för idrotts- och friluftsliv. Barn och ungdomars självständiga liv blir tydligare med nära och säkra transporter. *Kommunens svar: Synpunkten är i linje med översiktsplanens planeringsprinciper för bebyggelseutveckling och vår övergripande princip om förtätning. Vi värnar också utrymme för spontantidrott och mötesplatser i våra tätorter genom att i hög grad bevara tätortsnära grönsstruktur och naturområden.*

Tema Näringsliv

Sedan samrådet har näringslivsdelarna fått ett avsnitt där frågorna samlas. De synpunkter som inkommit under samrådet återges och besvaras här.

Stockholms handelskammare skriver att en utgångspunkt för deras synpunkter är att översiktsplanen behöver ta hänsyn till näringslivets betydelse och villkor. Utvecklingen av tätorten, infrastrukturen och näringslivet bör ses som sammanflätade och ömsesidigt beroende faktorer. Översiktsplanen bör därför inte bara vara en vägledning för stadsplanering utan också en strategi för att främja en dynamisk och konkurrenskraftig näringslivsstruktur. *Kommunens svar: Kapitlet om näringsliv i del 3 har utvecklats sedan samrådet med ytterligare beskrivningar av nuläge och behov. Näringslivets utveckling blir också en viktig utgångspunkt i kommande revidering av den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad. Enköpings kommun antog 2023 ett näringslivsprogram som analyserar kommunens näringsliv och sätter mål och strategier för att stärka det. En del av programmets slutsatser har arbetats in i översiktsplanen. Översiktsplanen möjliggör också för ett utvecklat näringsliv i våra mindre tätorter. Ett flertal ytor har föreslagits för utveckling av lokalt näringsliv, gärna i kombination med andra funktioner så som bostäder för att bidra till levande centrumkärnor. Vi för en kontinuerlig dialog med region Uppsala om förbättrad kollektivtrafik för att möta upp behov på hållbart resande.*

Stockholms handelskammare pekade redan i remissvar över den nu gällande översiktsplanen att Enköpings utmaning är att inte utvecklas till sovstad, utan klara balansen mellan dag- och nattbefolkning. Baserat på föreliggande förslag är denna synpunkt fortfarande relevant. De absoluta talen för inpendlingen antyder en outnyttjad inflyttningspotential för Enköpings kommun och Handelskammaren föreslår därför att översiktsplanen kompletteras med mål även för utveckling av dagbefolkning. Ett sådant mål skulle behöva grundas i en mer utvecklad analys av Enköpings nuvarande näringslivs- och arbetsmarknadsstruktur och mål för en ökad diversifiering mot moderna tjänstenärningar med högre kunskapsinnehåll, som för närvarande är underrepresenterade i kommunen. *Kommunens svar: Ett utvecklat näringsliv och en växande dagbefolkning är prioriterade frågor i kommunen. Kommunen antog 2023 ett näringslivsprogram som analyserar kommunens näringsliv och sätter mål och strategier för att stärka det. En del av programmets slutsatser har arbetats in i översiktsplanens tematiska delar, där ett sammanfattat avsnitt om näringsliv har utvecklats sedan samrådet. Frågan om fler arbetstillfällen och en större dagbefolkning blir också viktiga i revideringen av den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad. Frågan är även relevant för den utbyggnadsplan som är under framtagande.*

Västerås stad undrar om översiktsplanen har fokus på samtliga försörjningar i samhället, exempelvis finns det tillräckligt med verksamhetsmark där det finns arbetsplatser för 12 000 nya invånare? Västerås stad skriver också att det är positivt att analyser om påverkan utanför kommunens gränser finns med som ska-krav vid eventuella större etableringar. *Kommunens svar: Kommunen har för avsikt att antalet arbetstillfällen och därmed även dagbefolkningen ska öka. Samtidigt är vi del av en större arbetsmarknadsregion tillsammans med bland annat Västerås. När arbetstillfällena har blivit fler i kommunen under de senaste åren kan vi också se att inpendlingen har ökat samtidigt som utpendlingen inte minskat. I förslaget till översiktsplan pekas ny verksamhetsmark ut i flera tätorter för att möjliggöra för ett utökat näringsliv.*

Centerpartiet skriver i sitt yttrande att det för partiet är en grundinställning att värna äganderätten och att de så långt som det är möjlig verkar för att undvika byggnation på brukningsbar åkermark, de ser hellre att man nyttjar skogsmark vid exploatering. De anser att det vore en god princip att använda sig av den klassificering som finns för åkermark för att avgöra om den är lämplig för ianspråktagande. **Moderaterna** skriver i sitt yttrande att det kan vara bättre att bygga på den mark som de djurhållande lantbruken inte använder längre, istället för att den marken ska växa till skog. *Kommunens svar: Kommunens grundinställning är att brukningsvärd jordbruksmark inte ska tas i anspråk för exploatering annat än i undantagsfall. Den nationella graderingen av åkermark från 1971 anses av statliga myndigheter och i domstolspraxis inte längre vara ett relevant underlag vid bedömning av exploatering på jordbruksmark. Idag anses all mark som brukats i närtid vara brukningsvärd, och den får bara användas för andra ändamål om det är för att uppnå betydande samhällsintressen, och om de inte går att tillgodose på annan mark. De områden som i översiktsplanen pekas ut för utveckling eller som markreserv ligger inom eller i direkt anslutning till tätorterna. Tätortsutveckling är att anse som ett väsentligt samhällsintresse, och prövning av alternativa lokaliseringar har genomförts.*

Nystart Enköping undrar i sitt yttrande hur vi menar att det lokala näringslivet kan utvecklas i de orter där det är markbrist, sida 29 i samrådshandlingen. *Kommunens svar: Vi tolkar er fråga om markbrist, att det handlar om möjlig mark att ta i anspråk för lokalt näringsliv. I våra mindre tätorter, med undantag för Skolsta, föreslår vi ytor där lokalt näringsliv kan utvecklas. De är angivna som mångfunktionella ytor (brun färg) i markanvändningskartorna. I ett antal orter föreslås även ny verksamhetsmark där större verksamheter kan utvecklas. (lila färg). Sammantaget finns det utrymme för det lokala näringslivet att utvecklas på de mindre orterna även om det i relation till Enköpings stad, är i mindre skala/omfattning och trots att flera tätorter helt eller delvis omsluts av jordbruksmark. Läs mer i planhandlingen i Del 3: Näringsliv.*

Västerås stad undrar om översiktsplanen ska möjliggöra för nya, långsiktiga kommunala markförvärv eftersom det kommunala markinnehavet är begränsat? *Kommunens svar: Det stämmer av kommunens markinnehav är begränsat. Kommunen arbetar med en markstrategi för att ta fram riktlinjer för att långsiktigt säkerställa erforderlig mark för kommunens utveckling.*

Stockholms handelskammare skriver att det vore värdefullt med en fylligare beskrivning av kommunens beroende mot andra orter vad gäller in- och utpendling, demografisk struktur, arbetsmarknad och befolkningens utbildningsnivå. I nuvarande förslag går det inte att utläsa om denna analys har skett och hur den ligger till grund för planering av äldreomsorg, förskolor, bostadsområden, kollektivtrafik och infrastruktur. *Kommunens svar: Planförslaget är framtaget i bred samverkan med samtliga förvaltningar: bland annat lokalförsörjning, trafikförsörjning, befolkningsprognos och bostadsbehov (inklusive behov av kompletterande samhällsbyggnader), näringsliv med flera.*

Miljöpartiet skriver i sitt yttrande att Enköping har ett stort ansvar för att bevara och utveckla jordbruksmarken inom kommunen på grund av dess värde för beredskap och självförsörjning av livsmedel. Men den måste också bevaras och utvecklas ur ett ekologiskt perspektiv med mindre konstgödsel och fler betesmarker. Ett ännu intensivare arbete för att utveckla och förbättra våra vattendrag och vattenvård ligger också i kommunens och statens ansvar. Dessa mål måste vara och är tydliga i både ÖP-2040 och allt annat kommunalt planarbete. *Kommunens svar: Kommunens principer för att bevara jordbruksmarken i hög grad ligger fast, se även svar till Centerpartiet ovan. Vår vattenplan beskriver också kommunens ansvar och åtagande för att bidra till förbättrad vattenkvalitet.*

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping noterar med glädje att jordbruket nämns redan i inledningen som en prioriterad näring och att jordbruksmark har ett värde för livsmedelsförsörjning både regionalt och nationellt. Det framkommer på flera ställen i förslaget till översiktsplan (ÖP) att kommunens hållning är att jordbruksmark inte ska tas i anspråk för exploatering eller riskera att fragmenteras. *Kommunens svar: Kommunens grundinställning är att brukningsvärd jordbruksmark inte ska tas i anspråk för exploatering annat än i undantagsfall. Det är glädjande att LRF har samma ståndpunkt.*

Tema Transporter och infrastruktur

Energikontoret i Mälardalen skriver att översiktsplanen täcker in många relevanta områden för minskad klimatpåverkan och minskad belastning på miljön. Hushållning med resurser, utvecklad kollektivtrafik och förbättrad cykelinfrastruktur ges stort utrymme i översiktsplanen, vilket Energikontoret i Mälardalen ser mycket positivt på. *Kommunens svar: Vi uppskattar positiv återkoppling från Energikontoret Mälardalen.*

Region Uppsala instämmer med kommunens ställningstagande gällande minskning av fossildrivna transporter och ökning av hållbara transportmedel. Utifrån Enköpings kommuns prioriteringsordning ska de hållbara trafikslagen gång, cykel och kollektivtrafik premieras, vilket är positivt ur flera aspekter. Genom att öka andelen resenärer som väljer gång, cykel och kollektivtrafik skapas förutsättningar för minskning av buller, luftföroreningar och trängsel när antalet fordon inte ökar i samma takt. I förslaget till översiktsplan pekar Enköpings kommun ut ett antal behov av förbättrade kollektivtrafik-, och infrastrukturlösningar på såväl kort som lång sikt. Region Uppsala arbetar löpande med förbättring av transportsystemet i samverkan med länets kommuner och ser att dessa behov behöver utredas närmare. Under 2024 och 2025 kommer Region Uppsala arbeta med både framtagande av ny länsplan för transportinfrastruktur och regionalt trafikförsörjningsprogram där vidare dialog gällande brister och behov i transportsystemet kommer att föras. *Kommunens svar: Enköpings kommun delar Region Uppsalas analys. Kommunen ser fram emot fortsatt samverkan kring viktiga infrastruktur- och kommunikationsfrågor.*

Region Uppsala delar Enköpings kommuns bild av att kollektivtrafikhärlägen kan tolkas olika och beror på lokala förutsättningar. I glesbebyggda områden kan det finnas behov av ytor för pendlarparkeringar för cykel och bil för att öka tillgängligheten och för att främja hela resanperspektivet. Region Uppsala ser att viktiga kollektivtrafikhöder med fördel kan stötta planeringsprinciperna för gång- och cykelstråk på s.100 (i samrådshandlingen). *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med text och planeringsprinciper under rubriken hela resanperspektivet under Del 3: Transporter och infrastruktur.*

Region Uppsala skriver också att transporter och infrastrukturens ytanspråk nämns i planförslaget och Region Uppsala ser positivt på att Enköpings kommun uppmärksammar detta och planerar för en effektiv markanvändning utifrån fyrstegsprincipen vid utvecklingen av transportsystemet. *Kommunen svar: Kommunen tackar för synpunkten.*

Trafikverket skriver i sitt yttrande att kommunen ser över felande länkar i gång- och cykelstråken vilket ger positiva effekter för både framkomligheten och säkerheten för oskyddade trafikanter. Det är önskvärt att standarden vid nybyggnation av gång- och cykelvägar blir densamma vid gränspunkten mellan statligt, kommunalt och enskilt väghållarskap. Eftersom kommunen i sin översiktsplan nämner förändringar av det statliga vägnätet är det bra att ha i åtanke att utbyggnad av gång- och cykelvägar utmed statlig väg finansieras via länstransportplanen och/eller kommunen. Vid kommunal medfinansiering

behöver åtgärden prioriteras av både kommunen och Region Uppsala för att åtgärden ska genomföras. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av länstransportplanen. Om en gång- och cykelväg placeras utanför vägområdet kan åtgärden lösas genom plan- och bygglagen, det vill säga det behövs ingen process enligt väglagen. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats i Del 2: Utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik, med ökad tydlighet kring utveckling av infrastruktur och hur samarbetet mellan kommun, region och Trafikverket ser ut.*

Leader Mälardalen frågar i sitt yttrande: Behövs det kompletteras med fler turer i kollektivtrafiken (i dialog med Region Uppsala) med tanke på förtätningen i kransorter? Samtidigt ge bättre förutsättningar till unga att nyttja aktiviteter i Enköping och bidra till miljömässiga mål genom minskad biltrafik? *Kommunens svar: I de orter där kommunen anser att det finns behov av utökade turer i kollektivtrafiken finns det beskrivet i respektive ortskapitel.*

Funktionsrätt Enköping skriver i sitt yttrande att de ser positivt på ambitionen att privatbilismen ska ge vika för kollektivtrafik i möjligaste mån. Men för många personer med funktionsnedsättning är det inte möjligt att nyttja kollektivtrafiken, vilket medför att det måste tas särskild hänsyn till de personernas behov när man minskar möjligheterna för bilar. De ser en absolut nödvändighet i att det finns gångvägar och cykelvägar med samma tillgänglighet till viktiga knutpunkter och servicecentra, som för bilar. Gångvägarna ska så långt möjligt vara helt separerade från cykelvägar, eftersom risken att bli påkörd av en cykel är stor om man inte hör/hinner uppfatta att den kommer. Uppdelningen mellan gång-cykel ska inte bara markeras med en målad linje, utan bör skiljas åt på annat fysiskt sätt. Därav följer att två separata dragningar av banorna är maximalt positivt. Gångvägar kan med fördel vara rakare mellan knutpunkterna än vad en cykelbana behöver vara. *Kommunens svar: De som behöver använda sin bil ska fortsatt kunna göra det. Kommunen är tex skyldig att anlägga parkeringar för rörelsehindrade. Målbilden är att nya gång- och cykelvägar ska vara separerade, ibland är det dock inte möjligt på grund av tex brist på mark. GC ska inte begränsa angöring till fastigheter eller olika målpunkter men i tex korsningar är andra trafikslag än bil prioriterade, tex gångtrafikanter eller cyklister.*

Funktionsrätt Enköping konstaterar också att det numer inte är regel att biltrafik och gående har skilda ytor i många bostadsområden, framför allt i villaområden. De önskar att man återinför trottoarer som standard i alla områden för den gåendes säkerhet. *Kommunens svar: Det stämmer att man under en period inte anlade trottoarer i nya villaområden, så är dock inte fallet längre. Idag anläggs trottoarer i utbyggnaden av nya bostadsområden.*

Funktionsrätt Enköping skriver också i sitt yttrande att de anser att det är allt fler personer som har svårt att gå längre sträckor, som har en flerhjulig el-moped. Vid anläggande av parkeringsplatser, behöver särskild hänsyn tas till dessa fordon. Det gäller att ordna lämpliga platser vid byggande av hus men också vid anläggande av parkering i anslutning till kollektivtrafik. Förutom att de anvisade platserna behöver vara nära hus/hållplatser, är det en fördel om de också kan laddas vid parkeringen, så som man väl kommer att möjliggöra för el-bilar? *Kommunens svar: När kommunen planerar för nya cykelparkeringar tillskapas det utrymme för större cyklar och andra fordon så som permobiler. Vad gäller laddning av batterier finns det i dagsläget inte några planer på att*

möjliggöra laddning av permobiler på offentliga platser, då de kräver en infrastruktur som inte är detsamma som laddning av cykelbatterier (mindre laddskåp) eller elbilar (särskilda parkeringsplatser).

Utbildningsförvaltningen skriver i sitt yttrande översiktsplanen lyfter vikten av att bygga ut cykelbanenätet så barn på ett säkert sätt kan ta sig till skolan. Nämnden påpekar att skrivningen skulle kunna lägga ännu större vikt vid det genom att formulera det som att barn ska kunna ta sig till skolan på trygga skolvägar även där det inte finns cykelbana. **Kommunens svar:** *Gångtrafikanternas flöde och säkerhet är beroende av tillgängligheten i gaturummet. Kommunen planerar för ett sammanhängande och säkert gångnät som är tillgängligt för alla. Barn och funktionsnedsattas rörelsemönster ska särskilt beaktas. Det innebär att kommunen löpande ska arbeta med trafiksäkerhetsfrågor i anslutning till viktiga målpunkter som skolor, förskolor, fritidsanläggningar och andra besöksmål. Kommunen ska verka för att begränsa biltrafik i anslutning till skolor och där det är lämpligt kan områden närmast skolor med fördel omvandlas till bilfria zoner.*

Miljöpartiet skriver att kommunen har ett stort ansvar för utvecklingen och förutsättningarna av medborgarnas korta och längre, smidiga och effektiva transporter till arbete, skola, handel och fritid. Enköping har en Trafikstrategi från 2015 som till det mesta är alldeles utmärkt och ger oss bra verktyg för genomförande. Om kommunen, regionen och staten ger de ekonomiska förutsättningarna så kan både restider, folkhälsa och klimatmålen lösas på ett bra sätt genom denna nya infrastruktur till mer kollektivtrafik, cykel och gående. Även här ser vi att ÖP 2040 sätter bra mål för utvecklingen. Förutom målet om att den maximala restiden till orter utanför kommunen ska vara 20 minuter, den är nog för optimistisk även för kollektivtrafiken. Mälaren bör även kunna utvecklas för dagliga passagerar-transporter mellan våra nära arbetsområden och orter. **Kommunens svar:** *Målet om 20 min mellan orterna inom Fyra Mälarstäder är politiskt beslutat inom ramen för att handlingsplanen för infrastruktur beslutades. Även frågan om dagliga transporter finns med i handlingsplanen för infrastruktur men frågan skulle behöva utredas vidare.*

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping skriver i sitt yttrande att ett väl fungerande vägnät är en viktig förutsättning för kommunens jord- och skogsföretag samt för en levande landsbygd. Många vägar trafikeras av tung trafik inte bara i form av lantbruksmaskiner utan också av transporter till och från företagen. Transporter behöver ske både runt orter och genom orter till målpunkter av olika slag. Lantbrukets behov av transporter har ökat i omfattning i takt med strukturomvandlingen, vilket betyder att man ofta brukar flera gårdar och hyr in eller delar på maskiner. Fordonsparken är idag också betydligt större än på efterkrigstiden då mycket av vår infrastruktur byggdes ut. Förslaget till ÖP innehåller en del skrivelser om framkomlighet för jord- och skogsbrukets transporter. LRF ser dock risk för att trafikplaneringen mot i första hand gång- och cykeltrafik riskerar att komma i konflikt med framkomlighet. Det är redan idag svårt att ta sig igenom Enköpings tätort med stora fordon eller att ta sig fram till exempelvis Lantmännen Maskin. LRF har en broschyr som heter Bonde på väg, som belyser mkt av problematiken inom och runt orter. LRF skulle önska att prioriterade stråk pekar ut tillsammans med företrädare för jord- och skogsbruk så att framkomlighet till viktiga målpunkter säkerställs. Dessa är inte bara gårdar, utan

också verkstäder, spannmålsmottagningar, logistikcentra osv. LRF skulle önska att kommunen i dessa prioriterade stråk uttalar i ÖP att Vägars- och gators utformning ska följas. Då ges samma framkomlighet där kommunen är väghållare som för statliga vägar. I eventuella fall där prioriterade stråk inte går att skapa, med hänsyn till andra trafikantgrupper, önskar LRF att kommunen tar initiativ till en diskussion med Trafikverket om dispens för att få köra långsamtgående fordon på E18 längs vissa avsnitt. *Kommunens svar: Enköpings kommun följer VGU:s standard och har kartlagt de stråk där jordbruksmaskiner behöver använda det kommunala vägnätet så att dessa fordon kan ta sig fram. Kommunen har inte rådighet över Trafikverkets vägar.*

Spårbunden trafik

Mälardalstrafik skriver att Mäljarbanan är ett mycket viktigt stråk för arbetspendling med regionalståg som måste värnas. Mälardalstrafik delar Enköpings kommuns åsikt att det är av stor vikt för hela Mäljarregionens tillgänglighet att den pågående spårutbyggnaden fortgår enligt plan. Mälardalstrafik ser även samma potentiella nyttor som kommunen vid möjliggörande av snabbare förbindelser med tåg mellan Enköping och Uppsala. Arosälänken skulle bidra till det vilket skulle vara positivt för Mäljarregionen. Mälardalstrafik delar även kommunens uppfattning om att Mäljarbanan i framtiden kan behöva byggas ut med flera spår. Detta skulle även kunna möjliggöra för tåguppehåll vid fler orter än idag. *Kommunens svar: Kommunen tackar för synpunkten och delar uppfattningen om järnvägarnas betydelse för transportsystemet och för samhällsutvecklingen i stort.*

Väghållarskap

Trafikverket skriver att översiktsplanen nämner att kommunen ska verka för att ta över väghållarskapet för flera vägar där Trafikverket idag är väghållare. Trafikverket ser positivt på detta och välkomnar en vidare dialog kring väghållarskap, framförallt gällande kommunens tätorter. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser fram emot en fortsatt dialog om övertagande av väghållarskapet av vissa vägar.*

Samverkan och dialog

Heby kommun skriver att det är av mycket stor betydelse för både Heby kommun, Enköpings kommun och regionen i stort att det finns goda kommunikationsmöjligheter, inte minst för kompetensförsörjning, näringslivets transportbehov, för möjlighet till utbildning samt för en flexibel bostadsmarknad. Det är därför positivt att översiktsplanen anger att det finns ett behov av att utveckla kollektivtrafikstråket mellan Enköping och Heby via Fjärdhundra samt att riksväg 70 och länsväg 254 (Fjärdhundra-Heby) pekas ut i översiktsplanen som viktiga stråk för transportinfrastrukturen. Vidare ser Heby kommun positivt på Enköpings kommuns arbete med att utveckla kollektivtrafiken generellt såsom Mäljarbanan, Arosälänken och ambitionen att utveckla kollektivtrafiken mellan Enköping och Sala. Det skapar en mer sammanhängande kollektivtrafik som är positivt utifrån ett storregionalt perspektiv. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser fram*

emot fortsatt samverkan kring viktiga infrastruktur- och kommunikationsfrågor.

Pendlarparkeringar

Trafikverket skriver att kommunen omnämner planer för flera pendlarparkeringar runt om i kommunen. Pendlarparkeringar ger möjligheter att påverka resmönstret och det är av stor vikt att platserna även förankras med boende i planerat upptagningsområde för att få ett optimalt utnyttjande. Trafikverket välkomnar en dialog. **Kommunens svar:** *Enköpings kommun ser fram emot en fortsatt dialog om pendlarparkeringar med olika aktörer, däribland Trafikverket och Region Uppsala. Vi har flera olika förslag till pendarparkering längs med statliga vägar bland annat.*

Övrigt

Ena energi skriver att det i detta avsnitt beskrivs enbart olika kommunikationsmedel. Vi saknar ett avsnitt om övrig infrastruktur, dvs alla ledningar med el, fjärrvärme, VA och fiber. **Kommunens svar:** *El, fjärrvärme, VA återfinns i Del 3: Teknisk försörjning under respektive avsnitt.*

Tema Grönstruktur och mötesplatser

Naturskyddsföreningen framför att planförslaget är mer ambitiöst gällande den gröna naturvården än tidigare och att planförslaget belyser viktiga frågor så som att värna strandskyddet, den tätortsnära naturen och opåverkade områden. **Kommunens svar:** *Vi uppskattar återkoppling på planförslaget.*

Strängnäs kommun lämnar förslag om olika kartläggningar som ytterligare kan förstärka Enköpings kommuns arbete med grönstrukturfrågor, exempelvis spridningsanalyser, habitatnätverk och värdetrakter. Strängnäs kommun har tagit fram liknande underlag i sin översiktsplaneprocess. De menar att det finns en stor fördel om angränsande kommuner har tillgång till underlag som går att koppla samman över kommungränserna. **Kommunens svar:** *Kommunen tackar för förslag till ytterligare kartläggningar. Kommunen kan konstatera att vi behöver förstärka vårt planeringsunderlag kring grön infrastruktur och att vi ska titta närmare på exempel från angränsande kommuner i första hand. Vi ser fram emot en fortsatt dialog och samverkan med Strängnäs kommun kring detta.*

Vänsterpartiet och Socialdemokraterna lyfter olika aspekter kring behov av friyta för barn i förskola och elever i skola. **Vänsterpartiet** anser att översiktsplanen ska innehålla krav på friyta som följer Boverkets rekommendationer. **Socialdemokraterna** delar Vänsterpartiets syn på krav om friyta och menar att det ska gälla både kommunala som fristående enheter. Även kommunens **Utbildningsnämnd** vill ha en ännu striktare skrivning (än samrådshandlingen innehåller) gällande friytor på förskole – och skolgårdar. Nämnden anser att detta är viktigt och förskole- och skolgårdars ytor får inte kompromissas bort vid nybyggnation eller utbyggnad av förskolor och skolor. **Kommunens svar:** *Enköpings kommun saknar politiskt beslutade ställningstaganden kring*

friyta, men utgår i planeringen för nya skolor och förskolor ifrån att skolgårdarna ska vara tilltagna. I de mindre tätorterna är tillgången till mark i allmänhet större än i staden. Som exempel innehåller detaljplanen för en ny förskola i Skolsta ca 45 kvadratmeter gårdsyta per barn, vilket är högre än Boverkets rekommendationer. Vi föreslår att riktlinjer för friyta tas fram i och med revideringen av den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad.

Miljö- och byggnadsnämnden önskar ett resonemang om friyta per person vid nybyggnation för att minska risken att friytorna inte blir för små i tätbebyggda områden och att marken inte hårdgörs i allt för stor utsträckning. **Kommunens svar:** I markanvändningskartorna för tätorterna har vi reserverat gröna områden för att bevara grönstruktur. Vi har även flera planeringsprinciper som ger vägledning i detaljplaneskedet kring värdet av grönstrukturer, se exempelvis Del 3: Grönstruktur och mötesplatser. Diskussionen om friytor inom detaljplaner blir mer relevant när vi diskuterar utveckling av Enköpings stad. I Enköpings stad råder en större konkurrenssituation mellan olika markanvändningar än i våra mindre tätorter.

Vänsterpartiet anser också att det bör planeras för fler ytor för spontanidrott för olika åldersgrupper. **Kommunens svar:** I planförslaget värnas den tätortsnära grönstrukturen för att möjliggöra för spontanidrott eller mötesplatser inom våra tätorter. Vi anser att de ytor som värnas är tillräckliga.

Tema Natur, kultur och mötesplatser

Länsstyrelsen i Uppsala län påpekar att Enköpings kommun har områden med höga naturvärden kopplade till sammanhängande skogsmiljöer särskilt ädellövmiljöer, men även våtmarksmiljöer, gräsmarksmiljöer samt å- och sjömiljöer. Dessa består av större sammanhängande områden vilka har pekats ut i Länsstyrelsens arbete med grön infrastruktur. Inom dessa större miljöer finns det även särskilt värdefulla områden som finns upptagna exempelvis i våtmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen samt betesmarker med särskilda värden, eller som nyckelbiotoper. Eftersom dessa samband finns på landskapsnivå vore det positivt att de beskrevs och hanterades i den aktuella översiktsplaneringen. Därigenom kan också viktiga och svaga länkar i dessa gröna samband påträffas, vilka vore lämpliga att prioritera för framåtsyftande kommunalt naturvårdsarbete samt skydda från exploatering. Ett sådana kommunövergripande underlag bör tas fram och arbetas in i översiktsplanen. Länsstyrelsen påpekar också några felaktigheter i texterna. **Kommunens svar:** Kommunen har konstaterat i vår planeringsstrategi för översiktsplanering, att kommunen är i behov av ett sammanfattande planeringsunderlag för grönstruktur. När en grönstrukturplan tagits fram kommer den att utgöra underlag i efterföljande planering. Fram till dess används de underlag som kommunen har tillgång till, bland annat planeringsunderlag som Länsstyrelsen beskriver, i bedömningar i olika ärenden. Kommunen har även kompletterat planhandlingen med det som saknades i samrådshandlingen, ex tillkommande byggnadsminnen som Landsberga och felaktiga referenser till lagstiftning som Länsstyrelsen påpekade.

Västerås stad önskar också en utvecklad samverkan i frågan om utveckling av friluftsliv och turism på Mälaren och över kommungränsen vid t ex Sagåns dalgång. Uppsala kommun skriver att det kan vara på tiden att etablera motsvarande samarbeten som på vattensidan för den gröna infrastrukturen. **Uppsala kommun** föreslår ett ökat samarbete i dessa gränsöverskridande frågor och tar upp tråden i det egna översiktsplanarbetet som nu pågår. *Kommunens svar: Vi håller med Västerås stad och Uppsala kommun om att ett utökat samarbete i frågor som berör friluftsliv, turism och grön infrastruktur skulle vara gynnsamt för oss båda.*

Vi har även fått önskemål att följa upp det allmänna friluftslivet i kommunen utifrån aspekten om vilka aktiviteter som behöver sättas in om medborgarna inte följer allemansrätten: tex slitage, nedskräpning, felaktig parkering. *Kommunens svar: Enköpings kommun förvaltar ett antal områden för fritt friluftsliv i kommunen. Kommunen har varken skyldighet eller möjlighet att förvalta privatägd mark om inte sådan ingår i en särskild överenskommelse.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att enligt miljöbalken ska områden samt fysisk miljö i övrigt som på grund av sina kulturvärden har betydelse från allmän synpunkt så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden (3 kap. 6 §). I översiktsplanen bör kommunen redovisa att detta krav ska tillgodoses. Kommunen bör därför ta ställning till vilka områden och element i den fysiska miljön som har sådana kulturvärden att de ska skyddas, samt beskriva värdena. Förutom riksintressen, områden med landskapsbildskydd och miljöer som är skyddade enligt kulturmiljölagen finns också andra värdefulla områden och miljöer. Ett kommunövergripande kunskapsunderlag/kulturmiljöprogram bör tas fram för att underlätta bedömningar i olika skeden. Kunskapsunderlaget bör kopplas till översiktsplanen. *Kommunens svar: Enköpings kommun består av många olika värdefulla natur- och kulturmiljöer med olika funktioner. Ett kulturmiljöprogram skulle kunna hjälpa kommunen att tydliggöra olika miljöers egenskaper och kulturhistoriska värden både i tätort och på landsbygd. Det kan handla om att identifiera, beskriva och värna olika kulturmiljöer för att bevara kommunens attraktivitet, landskapets karaktär och byarnas enskilda identitet. Programmet skulle kunna utformas med principer för kulturmiljö som beskriver en tydlig prioritering för att värna, bevara och skydda Enköpings historiska värdefulla miljöer, kulturlandskap och byggnader. Planen skulle då underlätta för kommande avvägningar och prioriteringar i olika planeringsskeden: översiktsplanering, detaljplaneläggning, och bygglov. Detta finns som ett uttryckt behov i vår planeringsstrategi.*

Tema Teknisk försörjning

Kommunalt vatten och avlopp

Länsstyrelsen i Uppsala län påtalar vikten av att säkerställa att alla kommunens uttag av vatten för dricksvattenproduktion har tillstånd för sitt uttag. *Kommunens svar: I Enköpings kommun ligger ansvaret för tillstånd för alla vattentäkter hos VA-huvudmannen.*

Länsstyrelsen i Uppsala län beskriver också att dricksvattenförsörjningen kan komma att påverkas av klimatförändringar och att detta bör behandlas i planen. *Kommunens svar: I kommunen integreras riskhantering för klimatförändringarnas påverkan på dricksvattenförsörjningen i våra*

beslut om att trygga en långsiktig och säker dricksvattenförsörjning. Här ingår såväl kapacitetsfrågor, befolkningsökning och klimatförändringar. Ett led i detta arbete är att köpa vatten från Västerås stad i kombination med en egen grundvattenförsörjning. Utöver det sker en klimatanalys enligt Livsmedelsverkets handbok och det ansvarar VA-huvudmannen för. Det arbetet pågår. Vi har även utvecklat planhandlingen med fler perspektiv om klimatförändringar och klimatförändringarnas påverkan.

Tekniskt nämnd förtydligar att vattentjänstplanen har betydelse för utveckling av landsbygden men denna är ännu inte klar. Arbetet med denna pågår parallellt med översiktsplanen och de båda styrdokumenterna har beroenden till varandra. **Kommunens svar:** *Vi tackar för förtydligandet och håller med Teknisk nämnd.*

VafabMiljö kommenterar att det är viktigt att enskilda avloppsanläggningar anläggs så att tömning underlättas. **Kommunens svar:** *Planförslaget innehåller en planeringsprincip om att tillräckligt utrymme ska finnas för såväl avfallshantering som tömning av enskilda avlopp på berörda fastigheter.*

Nystart Enköping påminner om en uppdatering av texten. På sida 118 i samrådshandlingen: Vi har påbörjat byggandet av ett avloppsreningsverk. Stryk "har fått" om Ekudden och Märsön.
Kommunens svar: *Vi har uppdaterat handlingen så det är aktuell information till granskningen.*

Nystart Enköping vill också att vi förklarar och utvecklar hur dricksvattenledningen ökar robustheten i kommunen. **Kommunens svar:** *Vid omarbetning av texten kring dricksvatten har vi strukit ordet. Anläggning av en överföringsledning syftar till att tillse att kommunens system har beredskap för en växande befolkning och ett förändrat klimat, då Enköpings kommun idag tar dricksvatten från grundvattentäkter.*

Dagvatten

Miljö- och byggnadsnämnden ser det som fördelaktigt om man redan i översiktsplanen har möjlighet att reservera potentiella ytor för dagvatten inom kommunen samt att hänsyn tas till områden där potentiell översvämningsrisk råder. **Kommunens svar:** *Då kommunen inte äger mark i någon större utsträckning varken inom de mindre tätorterna eller på landsbygden har vi inte föreslagit mark för dagvatten. Det finns dock behov av fler åtgärder i landskapet, bland annat fördröjningsåtgärder. Planförslaget är uppdaterat både i text och karta med utpekanden av områden som är i behov av åtgärder. Dessa återfinns under respektive ortskapitel under rubriken Vatten.*

Trafikverket informerar om att Trafikverkets diken och trummor är dimensionerade för att avleda vatten från den statliga infrastrukturen. Åtgärder ska vidtas inom exploateringsområdet så att utflödet mot den statliga infrastrukturen inte ökar när området är utbyggt, varken hastighets- eller mängdmässigt. Trafikverket anser generellt att kommunen ska ta höjd för minst 50-årsflöden och vid större etableringar vid framförallt de större infrastrukturstråken visa vad konsekvenserna blir av ett 100-årsflöde. Trafikverket vill framhålla vikten av att säkerställa att valda lösningar gällande

hantering av dagvatten inte innebär påverkan på den statliga infrastrukturen. *Kommunen svar:* *Kommunens principer för dagvattenhantering innebär att dagvattnet ska, vid exploatering av nya områden, omhändertas lokalt. Vi tar hänsyn till hela avrinningsområdets totala vattenvolym i vår samhällsplanering och inte bara det dagvatten som uppkommer på platsen för exploatering. Dagvattenanläggningar ska vid ny- och ombyggnation dimensioneras utifrån rådande branschstandard. Dagvattnet ska i första hand hanteras nära källan genom fördröjning och infiltration, och i sista hand avledas genom ledning. Vi ställer också krav på att dagvattnet fördröjs så att flödet inte ökar jämfört med före exploatering. Vårt arbetssätt beskrivs i vår dagvattenplan. Dagvattenplanen är vägledande i plan- och bygglovsprocesserna och vid teckning av exploateringsavtal.*

Miljö- och byggnadsförvaltningen skriver att dagvattenhanteringen bör lösas i kombination med grönska. De anser det värdefullt att översiktsplanen förtydligar och prioriterar nyttan med integrationen av s.k. blågröngråa åtgärder, i syfte att säkerställa ett mångfunktionellt system vid kommande detaljplaner, exploateringar eller liknande åtgärder. *Kommunens svar:* *Vi ser också värdet i att integrera och kombinera olika funktioner på en yta i multifunktionella åtgärder. I översiktsplanen återfinns flera principer för detta, bland annat att vi ska säkerställa att vår dagvattenhanteringen berikar bebyggelsemiljön avseende estetiska upplevelser, rekreation, lek, naturvärden och biologisk mångfald samt klimatanpassning utifrån platsens förutsättningar. Våra dagvattenåtgärder ska därför i första hand utgöras av fördröjning och infiltration snarare än bortledning i slutna system. Vårt arbetssätt beskrivs i vår dagvattenplan, som också används vid teckning av exploateringsavtal.*

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping skriver att en fråga som är av särskild vikt är belastningen av dagvatten från tätorter på diken och markavvattningsföretag. Därför är det särskilt glädjande att det finns principer om att dagvatten i första hand ska hanteras nära källan genom fördröjning och infiltration. Vid exploatering ska dagvattnet fördröjas så att flödet inte ökar jämfört med före exploatering. Förslaget till ÖP säger dock inte så mycket om nuläget/befintliga tätorter. LRF skulle önska att planförslaget förtydligades kring delar av vattenfrågorna. LRF föreslår att planeringsprinciperna kring dagvattenhantering förtydligas så att det framgår hur kommunen resonerar kring de platser där tätorter idag belastar omlandet. Har kommunen kännedom om dessa eller för avsikt att kartera dem? Och om ett markavvattningsföretag påverkas tänker kommunen då gå in som en part i underhåll osv? *Kommunens svar:* *Kommunen har i stor utsträckning både kännedom och karteringar över markavvattningsföretag som idag är belastade av dagvatten. Kommunen tar ansvar för denna belastning genom att möjliggöra olika åtgärder. I vissa fall kan det behövas vidare utredningar för att få kännedom om belastning. Kommunen arbetar kontinuerligt med att utveckla dialog med berörda parter. Vi har i planförslaget utvecklat texten med tydliggöranden kring påverkan från befintlig bebyggelse.*

Försvarsmakten meddelar att i och med att Ledningsregementet växer tillkommer en större belastning på och avfallshantering och Enköpings kommuns spillvattenanordningar. Försvarsmakten ser fram emot att ta del av den utredning kommunen ska ta fram gällande nödvattenfrågan. Det är av vikt att Försvarsmakten kan fortsätta sin verksamhet även i ett läge då

vattentillgången slås ut. *Kommunens svar: Synpunkten föranleder ingen ändring av planförslaget men vi kan konstatera samverkan med Försvarsmakten fortsätter så att försvarsmaktens verksamhet inte försvåras.*

El och energiförsörjning

Ett flertal remissinstanser som påpekar avsaknaden av energiplan eller beskrivningar av energiförsörjningsplan, behovet av dialog för att öka förutsättningarna för en tillräcklig elförsörjning *Kommunens svar: Vi har arbetat om kapitlet i sin helhet och utvecklat våra beskrivningar med utgångspunkt i kommunens energiförsörjningsplan. Enköpings kommun arbetar sedan en tid med att revidera vår nuvarande energiplan. En ny energiförsörjningsplan kan därför förväntas inom en överskådlig framtid. Vi har även lagt till ett stycke om att tidig dialog ökar förutsättningar för tillräcklig elförsörjning något som såväl Svenska Kraftnät, E.ON Energidistribution AB, Vattenfall Eldistribution och TeliaSonera påtalar.*

Energikontoret Mälardalen skriver att energifrågorna borde belysas tidigare, mer ingående och löpande i översiktsplanen. Energiperspektiv, framför allt kopplat till el, blir allt viktigare i och med samhällets omställning. De påminner även om att regionnätet behöver förstärkas vilket kan innebära ytterligare kraftledningar. *Kommunens svar: Enköpings kommun håller med om att energiperspektivet blir allt viktigare frågor att hantera. Vi har utvecklat avsnittet om el och energiförsörjning under teknisk försörjning. Där finns exempelvis utökade beskrivningar om förstärkningar i kraftnätet. Kommunen arbetar också med att revidera kommunens energiplan och den kommer att vara vägledande för kommunens fortsatta arbete med energifrågorna.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har skickat ett förslag på ett nytt riksintresseutpekande för energidistribution i länet. Ärendet är för närvarande under beredning. *Kommunens svar: Vi ser fram emot att ta del av förslaget när kommunen får möjlighet att yttra sig.*

Svenska kraftnät efterfrågar en redovisning av pågående projekt Hamra-Munga och transmissionsnätet med ledningar i planförslaget. **Vattenfall Eldistribution** meddelar också att kapacitetsökningar av regionnätet ska genomföras. **Nystart Enköping** vill att planförslaget ska förtydliga att Enköpings kommun förordar nedgrävd kraftledning. *Kommunens svar: Planförslaget har utökats med beskrivningar av elnätet och förstärkning av transmissionsnätet, i såväl textbeskrivningar som i karta. Vi har också förtydligat att kommunen förordar nedgrävda kraftledningar.*

Stockholms handelskammare skriver om kopplingen mellan översiktsplanen och elkraftnätets möjligheter och begränsningar. Med en växande efterfrågan på el i samband med expansion av nya verksamhetsområden, laddinfrastruktur och övergången till förnybar energi är det väsentligt att översiktsplanen tar höjd för att säkerställa en pålitlig och hållbar elförsörjning. Samrådsförslaget beskriver att elförsörjningen hanteras genom utbyggnad av stamnätet fram till 2028. För fortsatt utbyggnad av kommunen behöver även nödvändiga investeringar och förbättringar av lokal- och regionalnät genomföras. De menar att den kommunala utbyggnaden bättre behöver ta i

beaktande förutsättningarna att utveckla elnätet i takt med behoven, i nära dialog med nätägarna. Energikontoret Mälardalen uppmärksammar också kommunen på att om kommunen ska få ta del av stamnätets utbyggnad, behöver Vattenfall göra en uppgradering av regionnätet. **Kommunens svar:** *Vi har vidareutvecklat planförslaget med tydligare koppling mellan samhällsbyggnad och elförsörjning. Detta har skett parallellt med framtagande av den nya energiförsörjningsplanen. Vattenfall Eldistribution utreder också möjligheterna att utöka regionnätet vilket skulle innebära en kapacitetsökning till vår fördel. Det är glädjande för Enköpings kommun. Den ändrade markanvändningen som föreslås i planförslaget innehåller en mindre andel bostäder, sett till kommunens hela bostadsbestånd, och det saknas planer för energikrävande verksamheter inom nya verksamhetsområden. Vi tror därmed att den utveckling som föreslås inte innebär en signifikant påverkan på kommunens totala energibehov. I efterföljande planering ska kontakt med nätägare tas i tidiga skeden.*

Vattenfall Eldistribution önskar tydliggörande kring skyddsavstånd mellan luftledningar och bebyggelse. Även en privatperson efterfrågar tydlighet kring skyddsavstånden. **Kommunens svar:** *Vi har förtydligat planeringsprinciper om skyddsavstånd i granskningshandlingen och infogat buffrade skyddsavstånd kring kraftledningar i kartor. Samt uppdaterat i texten med en skrivning om att samråda förändringar inom 500m från kraftledning.*

Vattenfall Eldistributions ställningstagande gällande teknikval för spänningsnivå 70 kV eller högre innebär att luftledning generellt ska förordas i ansökningar för linjekoncession. **Kommunens svar:** *Enköpings kommun förordar nedgrävning av ledningar.*

Nätbolagen och Svenska kraftnät påtalar vikten av tidig dialog. Svenska kraftnät vill exempelvis bli hörda i samråd om något planeras inom 500 meter från deras anläggning. **Kommunen svar:** *Planförslaget är uppdaterat med ett förtydligande kring vikten om tidig dialog och samråd.*

Energikontoret Mälardalen föreslår också ändringar kring vilka krav och mål vi ställer på energicertifiering av våra egna byggnader. **Kommunens svar:** *Enköpings kommun arbetar aktivt med olika hållbarhetsfrågor, bland annat hur vi ska arbeta med klimatomställning. Vi har bland annat tagit fram en vägledning för hållbart byggande och har därmed strukit ur dessa delar ur översiktsplanen, med hänvisning till pågående arbete.*

Även **en privatperson** har inkommit med ett yttrande om vikten att de nya investeringarna i utbyggnad av kraftnätet kommer Enköpingsborna till gagn, särskilt eftersom det är så stort intrång i landskapet och i privatpersoners mark. Vidare skriver privatpersonen att kommunen ska vara kritiska till energibolagens val av plats för utbyggnad av kraftnätet och att kommunen bör vara mer aktiva i energidebatten och ställa högre krav på aktörerna inom energisektorn. Ett exempel som personen förordar är nedgrävda kraftledningar för att minska påverkan på landskapets olika natur och kulturvärden och på människor i närheten. **Kommunens svar:** *Det är Enköpings kommuns utgångspunkt att vi i första hand förordar nedgrävda kraftledningar av alla anledningar som yttrandet beskriver. Kommunen framför också vår samlade kunskap när kommunen får yttra sig i frågor som berör statens utveckling av ex kraftnät som Hamra-Munga. Vår önskan är också att landskapets värden ska beaktas. Det har vi framfört i ett antal argument för att värna natur- och*

kulturvärden samt boendes närmiljöer. Svenska kraftnät som ansvarar för projektet om utbyggnad Hamra-Munga har också ett ansvar att göra avvägningar mellan olika intressen när de föreslår olika korridorer där den nya kraftledningen kan dras. När Hamra-Munga kraftledning är på plats, och Vattenfall Eldistribution AB har utvecklat regionnätet kommer även Enköpingsborna att gynnas av utbyggnationen.

Solenergi

Centerpartiet beskriver hur översiktsplanen medger byggande av solcellsanläggningar på marken med batterilagring i nära anslutning till ett 20 tal av kommunens animalieproducenter för att stärka produktionens sårbarhet vid elavbrott (avbrott 1–5 dygn) De önskar att gårdarna märks ut i karta.

Kommunens svar: Planförslaget beskriver kommunens ställningstaganden för solenergianläggningar på mark men föreslår inte några särskilda platser. Det är Länsstyrelsen i Uppsala som bedömer ärenden kring större solenergianläggningar som inte hanteras inom kommunens bygglovsbedömning. Beredskapsfrågorna beskrivs i kommunens krisberedskapsplan. Vi vill förtydliga att Enköpings kommun inte har ansvar gentemot privatpersoner eller enskilda näringsidkare vad gäller elförsörjning i ett krisläge.

Socialdemokraterna vill att kommunen ska bidra till omställningen till förnyelsebara energikällor genom att möjliggöra för lokalproducerad solenergi, bland annat takpaneler och markförlagda solceller. De skriver att vi ska möta framtiden med framtidens lösningar, vara öppna för utvecklingens möjligheter men anpassa anläggningar till områdets förutsättningar.

Energikontoret Mälardalen är positiva till agrivoltaiska anläggningar. **Lantbrukarnas riksförbund - Enköping** föreslår att planeringsprincipen om solenergianläggningar omformuleras, så att inte ny teknik eller kombinationslösningar hindras. Förslagsvis: Markförlagda solenergianläggningar kan vara lämpliga på jordbruksmark om den valda lösningen inte omöjliggör fortsatt odling eller bete på platsen. **Kommunens svar:** I planförslaget finns beskrivningar i likhet med Socialdemokraternas inställning till lokalproducerad solenergi. Vi beskriver att förutsättningarna för lokalproducerad solenergi på byggnader bör optimeras genom taklutning och byggnadernas placering för ny bebyggelse. I områden där särskild hänsyn krävs kan krav på bygglov ställas i detaljplaneskedet. Enköpings kommun följer också utvecklingen av olika tekniska lösningar för solenergianläggningar, bland annat agrivoltaiska anläggningar med stående solcellspaneler kombinerat med bete eller odling mellan raderna, dess resultat och utvärdering av dess påverkan och bidrag till livsmedelsförsörjningen.

Heby Kommun anser att avsnittet El och värme med fördel kan kompletteras med ett resonemang om elnätsförstärkning och eventuella batterier, då elnätets kapacitet är av regional betydelse. Ena energi skriver att avsnittet borde kompletteras med en text som påtalar skillnaden mellan solvärme och solel. **Kommunens svar:** Vi har utvecklat texten med beskrivningar om skillnaden mellan solvärme och solel samt elnätsförstärkning. Enköpings kommun har inte hanterat frågan om batterier som en del att förstärka elkapaciteten.

Ena Energi påtalar att begreppet solenergi omfattar både solex och solvärme. Det borde kompletteras med en text som påtalar skillnaden. *Kommunens svar: Planhandlingen är kompletterad med stöd av Ena Energis yttrande.*

Vindkraft

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping skriver i sitt yttrande att en typ av anläggningar som inte nämns i förslaget till ÖP är småskalig vindkraft. Den typen av anläggningar kan vara av intresse för företag inom de gröna näringarna för att skapa lokal elförsörjning. LRF föreslår att ÖP kompletteras med en planeringsprincip som förtydligar kring småskalig vindkraft och som kan användas som stöd vid framtida bygglovshantering. *Kommunens svar: Vi har kompletterat planförslaget med riktlinjer för småskalig vindkraft. Det finns att läsa under Del 3: Teknisk försörjning under rubrik Vindkraft.*

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap skriver via Länsstyrelsen i Uppsala att MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. *Kommunens svar: Planförslaget föreslår inga områden för storskalig vindkraftutveckling. Det finns en planeringsprincip om att objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse, ska remitteras MSB, och inom stoppområde för höga objekt, remitteras Försvarsmakten.*

Fjärrvärme och fjärrkyla

Några frågor har inkommit kring fjärrvärme och konsekvenserna av att stadens fjärrvärmeverk ska flyttas samt en uppmaning att föra en dialog med ENA Energi om hur el och värmeproduktion förändras och vad det kan innebära för en växande stad. **ENA energi** skriver i sitt yttrande att de driver FUTURENA, ett framtidsprojekt om hur vi med olika metoder och energikällor kan förnya produktionssystemet så att det blir än mer hållbart. *Kommunens svar: Enköpings kommun har en dialog med Ena Energi både om flytten av fjärrvärmeverket, och kommunen ser positivt på en fortsatt dialog om hur el och värmeproduktion kommer att förändras och vad det innebär för förutsättningar för en framtida expansion av staden och kommunen. Vi ser fram emot att ta del av resultat från Ena Energis utvecklingsarbete för att se över hur vi kan förtydliga ställningstaganden kring fjärrvärme eller fjärrkyla i översiktsplaneringen.*

Energikontoret Mälardalen menar också att nya byggnader i största möjliga mån anslutas till fjärrvärmenätet där det är tekniskt och ekonomiskt möjligt, för att minimera behovet av eluppvärmning genom till exempel värmepumpar. Det kommer att frigöra elnätskapacitet som kan användas för kommunens utveckling. Även Miljöpartiet anser att bostäder bör använda fjärrvärme

för uppvärmning där det är möjligt. *Kommunens svar: Vi delar den synpunkten och har förtydligt det genom planeringsprinciperna i avsnittet.*

Ena Energi påtalar att frågan om fjärrkyla är utredd och att de har en god plan för hur fjärrkyla ska kunna etableras. *Kommunens svar: Vi har uppdaterat planförslaget med denna tillkommande information.*

Avfall och återvinning

VafabMiljö vill understryka betydelsen av att inkludera avfallshanteringens behov på ett tidigt stadium i planeringen, och vi är således glada över er ambition med Översiktsplanen. VafabMiljö skriver också att det i kommunen på sikt behöver inrättas ytterligare en återvinningscentral för insamling av grovavfall och farligt avfall från hushåll och verksamheter. Platsen kommer att väljas utifrån behov med tanke på avstånd och befolkningstäthet, och anläggningens påverkan med buller och nedskräpning. Anläggningen kommer troligtvis att byggas inom Enköpings tätort. *Kommunens svar: Att vår ambition kring avfallshantering stämmer överens med VafabMiljös behov är mycket positivt. Vi har förtydligt att den nya återvinningscentralen är Vafabmiljös projekt och att den kommer att placeras i närhet till Enköpings stad.*

VafabMiljö önskar att även avfallshanteringens infrastruktur med behov om framkomlighet och säkerhet inkluderas i kommunens samhällsplanering. De ger även förslag på goda lägen för avfallshantering till exempel anläggningar för bilparkeringar. Trafiksäkerheten är en viktig faktor att arbeta med. *Kommunens svar: Planhandlingen är uppdaterad med stöd av VafabMiljös synpunkt, se Del 3: Teknisk försörjning, avfall och återvinning.*

Energikontoret Mälardalen frågar om potentialen för omvandling av energi till el och värme utretts eller genomförs idag. *Kommunens svar: Kommunen har inte utrett potentialen i omvandling av energi till el och värme.*

Infrastruktur för förnybara drivmedel

Heby kommun och **Energikontoret Mälardalen** önskade en komplettering av texten kring alternativa drivmedel samt att det behövs tillräcklig elförsörjning på de platser där snabbaddningsstationer ska etableras. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med utökade beskrivningar med stöd av inkomna synpunkter och förslag, under Del 3: Teknisk försörjning.*

Centerpartiet skriver i sitt yttrande att för att ytterligare stärka beredskapen bör möjligheten att utvinna fordonsgas ur gödsel från animalieproducerande gårdar beaktas. Produktionsplats bör utmärkas i kartan. Tänkbara platser vid nya kraftvärmeverket eller någon av våra kransorter. Fordonsgas är ett fullgott alternativ i tyngre traktorer samt bilar. *Kommunens svar: Enköpings kommun har inget egentligt ansvar gentemot privatpersoner eller enskilda näringsidkare vad gäller detta. Däremot kan animalieproducerande gårdar anses vara en viktig verksamhet att stödja*

i kristid. Vi har dock ingen möjlighet att hantera denna fråga inom översiktsplanen.

Tema Miljö-, skydds- och riskfaktorer

Beredskap

Länsstyrelsen i Uppsala skriver att det bör framgå hur kommunen avser att planera för framkomlighet för blåljusmyndigheter vid en översvämning. Att se över framkomlighet och alternativa vägar i planprocessen är en viktig del. Även Region Uppsala skriver att det är viktigt med hanteringen av framkomlighet för utryckningsfordon samt hur vårdinrättningar och offentliga lokaler placeras i förhållande till tillfartsvägar av stor vikt och bör belysas i kommunens planering och prioritering av gatuutrymmet. *Kommunens svar: Vi delar såväl Länsstyrelsens som Region Uppsalas synpunkter om att det är viktigt att planera för god framkomlighet för våra blåljusmyndigheter. När vi planerar för nya områden eller förtätar i befintliga områden ska utrymme för såväl uppställningsplatser som utryckningsvägar studeras och föreslås. Kommunens kunskap om lågpunkter i stad och tätort är också betydligt högre sedan nytt planeringsunderlag om skyfall tagits fram. Vi har arbetat fram kartor som visar olika områden med lågpunkter, och hur stora vattensamlingar som kan bildas. Vi har också en samverkan med Räddningstjänsten kring dessa frågor och att de har tillgång till planeringsunderlaget. Vid en framtida revidering av den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad behöver dessa frågor hanteras i tidigt skede.*

Räddningstjänsten Enköping-Håbo lämnar ett antal förslag på förtydliganden eller att stryka ur delar av texten, bland annat att förtydliga framkomligheten för räddningstjänsten. De tipsar också om Länsstyrelsen i Uppsalas vägledning "Riskhantering vid transportleder för farligt gods" som stöd för att utveckla ställningstagande kring riskhantering på leder för farligt gods. *Kommunens svar: Vi har uppdaterat texten med stöd av Räddningstjänstens svar. Vi har även haft bra stöd i den vägledning som Räddningstjänsten tipsade om. Vi har utvecklat beskrivande text med ställningstagande för transport av farligt gods på land och vatten under Tema Miljö-, skydds- och riskfaktorer.*

Post- och telestyrelsen meddelar genom Länsstyrelsen i Uppsala att det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas.

Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med utökade beskrivningar kring beredskap och totalförsvaret, läs mer Del 3.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo anser att kommunen behöver ta fram en brandvattenplan och att denna plan ska anges i översiktsplanen. Särskilt att beakta i denna plan är kommunens ytterområden samt robusthet inom Enköpings tätort. *Kommunens svar: Det pågår diskussioner inom kommunen kring utveckling av en brandvattenplan. Vi ser fram emot en framtida dialog med Räddningstjänsten när vi kommit längre i processen.*

Ena Energi efterfrågar beskrivningar av kraftig kyla och konsekvenser av det. *Kommunens svar:* I förslaget till översiktsplan under rubriken "Beredskap och totalförsvar" beskrivs utpekande trygghetspunkter. Dessa ska fungera som samlingsplatser vid händelse av kris eller kraftig störning. Vi bedömer att ett strömavbrott vid kraftig kyla hanteras i det översiktliga begreppet "kris" och hänvisar till beredskapsplanen som beskriver trygghetspunkter utförligare, och bör därför inte få en särskild plats i översiktsplanen.

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping skriver att jordbruksmarken i kommunen har ett värde för livsmedelsproduktion såväl regionalt som nationellt och därför ska bevaras framgång på många olika sätt i förslaget till ÖP. Sverige behöver öka sin självförsörjandegrad gällande livsmedel men också energi och material från skogen, för en förbättrad beredskap. Hur livsmedelsproduktion och skogsbruk kan påverkas av en kris framgår inte så tydligt i förslag till ÖP, varken under kapitlet om Beredskap eller Totalförsvar. **LRF** kan inte heller se att det hänvisas till utredningar inom området, vilket kan ha sin förklaring i uppgifternas känslighet i det omvärldsläge som råder. Lokala livsmedelskedjor behöver fungera även i kris, lantbrukarna behöver kunna fortsätta sin produktion och förutsättningar för transporter både till och från gårdarna behöver fungera även i kristider. I sammanhanget bör också nämnas de tätortsnära jordbruken, som kan få en speciell betydelse om befintliga livsmedelskedjor inte fungerar och alternativ måste skapas. Att det då finns jordbruk nära där huvuddelen av befolkningen bor kan bli avgörande. Kris kan också vara en händelse av brand, översvämning, sjukdomsutbrott och liknande, vilket kan påverka såväl livsmedels- som skogsproduktion. Jord- och skogsföretagare har ofta värdefull kunskap kring framkomlighet och vägnät eller ett maskininnehav som kan blir användbart i många typer av kriser. LRF är gärna dialogpart i kommunens krishantering för att identifiera brister, diskutera åtgärder och förbereda olika typer av scenarier. En kartering av viktiga anläggningar och kedjor bör genomföras inom ramen för ÖP, men inte redovisas i dokumentet i detalj. *Kommunens svar:* Att skriva en översiktsplan innebär många avvägningar, bland annat att välja bort ämnen som bättre beskrivs på annan plats. Översiktsplanen är inte styrande för krisberedskapsarbetet i kommunen. Istället har kommunen en krisberedskapsplan och ett beredskapsarbete som utvecklas med omvärldens förändringar. Översiktsplanen är däremot tydlig på punkten om att jordbruksmark ska bevaras, att det är både en viktig näring i kommunen och viktig för livsmedelsproduktionen. Vi ska också förmedla LRFs önskan att utgöra dialogpart i kommunens krishantering.

ENA energi saknar ett stycke om elberedskap och även värmeberedskap som är oerhört viktiga samhällsfunktioner. ENA Energi har i sitt ägardirektiv att undersöka förutsättningar för så kallad ö-drift, dvs att kunna försörja delar av Enköping med både el och värme vid en krissituation. Vi saknar även ett stycke om sabotage, särskilt med dagens världsläge i åtanke. Det gäller särskilt samhällskritiska funktioner såsom IT, värme och el. Även **Energikontoret Mälardalen** önskar att avsnittet med beredskap beskriver energiförsörjningen. *Kommunens svar:* Vi har utvecklat planförslaget med beskrivningar om beredskap och kopplingar mellan samhällsplanering och krisberedskap. Kommunen fortsätter att utveckla såväl den operativa som den strategiska krisberedskapen, bland annat genom reservkraftberedskap. Arbetet med översiktsplan innebär olika avvägningar kring produktens disposition och hur ingående olika frågor beskrivs.

Region Uppsala skriver i sitt yttrande att det framgår i Översiktsplanen att det i kommunen finns ett antal skyddsrum. Region Uppsala vill uppmärksamma kommunen om att behovet av skyddsrum behöver beaktas i samband med planering av fastigheter. Kapaciteten för att klara el, vatten och värmeförsörjning är också central för att upprätthålla fungerande samhällsstruktur både i freds- och krigstid. Här behövs också en diversitet i planeringen. För Enköpings lasarett är det till exempel väsentligt att fjärrvärme-försörjningen är robust och att elnätet klarar utbyggd verksamhet.

Kommunens svar: Kommunens beredskapsarbete utvecklas ständigt. Vi har beskrivit ett urval av det arbetet under ett omarbetat avsnitt om beredskap. Behovet av skyddsrum behöver beaktas i samband med planering av nya fastigheter. Mer att läsa om kommunens krisberedskap finns i krisberedskapsplanen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap skriver via Länsstyrelsen i Uppsala län att Totalförsvaret och samhällets robusthet är viktiga frågor att belysa i översiktsplaner. Samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvattentäkter och viktig infrastruktur i övrigt. Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten. Kommunen och länsstyrelsen är ansvarig för totalförsvarets civila delar på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen bör stötta kommunen i bedömning av vilka mark och vattenområden som är av MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar. *Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med utökade beskrivningar kring beredskap, och om skyddsrum, med utgångspunkt i bland annat MSBs yttrande. Läs mer i Del 3: Miljö-, skydds- och riskfaktorer.*

Ett flertal frågor har ställs om vilka frågor som bör ingå i detta avsnitt. Bland annat efterfrågas krisberedskapsfrågor, energiförsörjning, matproduktion med flera. *Kommunens svar: Vi har gjort en avvägning kring olika ämnen och frågeställning som är relevanta att beskriva i vår översiktsplan. För de som är mer intresserade av hur kommunen arbetar med olika krisberedskapsfrågor så hänvisar vi till kommunens krisberedskapsplan. El och energiförsörjningsfrågorna finns beskrivna i Del 3: Tema teknisk försörjning. Matproduktion berörs under Del 3: Näringsliv.*

Buller och vibrationer

Trafikverket vill informera att riktvärden enligt Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216) ska följas och beräkningarna ta höjd för prognosår 2040. Kommunen ansvarar för att säkerställa att bebyggelsen anpassas utifrån de lokala förutsättningarna. Trafikverket anser att god ljudmiljö i första hand ska uppnås genom god samhällsplanering och inte genom uppförande av avgränsade skyddsåtgärder. Översiktsplanen bör kompletteras med denna information. Skulle bulleråtgärder bli aktuella vid bostadsbebyggelse ska åtgärderna placeras utanför Trafikverkets fastighet/vägområde och bekostas av kommunen alternativt exploatören. Trafikverket utgår från att hänsyn till trafikbuller kommer att tas i kommande detaljplaner. Trafikverket önskar att kommunen kompletterar med ett resonemang kring hur kommunen avser hantera

vibrationsfrågor i den fysiska planeringen, framförallt utmed de större transportlederna och järnvägen. För att skapa en god och hälsosam boendemiljö är det viktigt att i ett tidigt skede utreda buller- och vibrationsproblematik. **Länsstyrelsen i Uppsala** skriver också att de saknar resonemang om hur vibrationer ska hanteras kopplat till framför allt bostäder i anslutning till järnväg. De skriver också att det i hållbarhetsbedömningen lyfts det fram att kommunen behöver ta fram och förtydliga övergripande ställningstaganden gällande risker för människors hälsa avseende exempelvis bullernivåer vid tätortsutveckling.

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i hållbarhetsbedömningen lyfts det fram att kommunen behöver ta fram och förtydliga övergripande ställningstaganden gällande risker för människors hälsa avseende exempelvis bullernivåer vid tätortsutveckling. Länsstyrelsen instämmer i detta och anser att den framtida bostadsutvecklingen skulle gynnas av att ha tydliga ambitioner om att skapa så goda ljudmiljöer som möjligt. Genom att lyfta frågan i tidigt skede är det många gånger möjligt att med små åtgärder och till låg kostnad åstadkomma bostadsmiljöer där riktvärden för olika bullerkrav underskrids med god marginal. Det är därför positivt om denna ambition framgår av översiktsplanen. *Kommunens svar: Vår ambition är att Enköpingsborna ha tillgång till goda ljudmiljöer. Det handlar både om god ljudmiljö i bostadsområden för att inte störa sömn och vila och även på offentliga platser. Vi ska i första hand välja platser som kan bidra till god ljudmiljö och i andra hand arbeta med åtgärder för att reducera påverkan från buller och vibrationer. Detta förhållningssätt har varit centralt när vi bedömt olika områden för utveckling. Frågorna kan behöva utredas vidare i detaljplaneskede. Enköpings kommun följer även nationell vägledning, riktlinjer och riktvärden för buller och vibrationer. Planhandlingen har förtydligat kommunens ambitioner och vilka planeringsprinciper som gäller för att reducera buller och vibrationer.*

Miljö och byggnadsnämnden skriver att vissa stycken kan behöva omformuleras då det kan finnas risk för att de kan misstolkas, som exempelvis att "Åtgärder behöver vidtas om avsteg från riktvärdena är motiverande, till exempel vid förtätning i område där trafik förekommer eller utveckling av områden i goda kollektivtrafiklägen." Förvaltningen anser att meningen kan riskera att misstolkas. Här bör förtydligande ske med avseende på att hitta andra lösningar, till exempel alternativ lokalisering eller att bebyggelsens utformning kan behöva anpassas utifrån rådande läge och aktuella ljudnivåer, så att gällande riktvärden för buller innehålls. Miljö- och byggnadsnämnden påminner också om att WHO:s skärpta riktlinjer och rekommendationer från 2018 för transportbuller, så som väg- och spårtrafik, respektive för luft från 2021 kan ge avtryck även i nationell praxis. *Kommunens svar: Enköpings kommun följer nationell vägledning, riktlinjer och riktvärden för buller och vibrationer. Se även vårt svar ovan till Trafikverket och Länsstyrelsen om vikten att välja platser där vi kan säkerställa god ljudmiljö i första hand. Vi har gjort en generell översyn av texten om buller och vibrationer samt planeringsprinciper för att tydliggöra kommunens ställningstaganden i frågorna.*

Förorenade områden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att de ser positivt på att översiktsplanen redovisar prioriterade områden (Skolsta, Grillby och Örsundsbro) där det finns behov av att undersöka misstänkta

föreningar inför kommande detaljplanarbetet. Inom dessa områden kan det bli aktuellt att omvandla industrimark, vilket ställer höga krav på att utesluta risk för människors hälsa genom föreningar. Beroende på vilken verksamhet som bedrivits finns stor variation i föreningssituation och utbredningsområdets storlek. Genom att ha tydliga riktlinjer och arbetsätt kan frågorna aktualiseras i tidigt skede vilket sparar tid och resurser längre fram. Riktlinjerna bör utformas så att den nationella databasen för förorenade områden (EBH-stödet) används som en del i kunskapsunderlaget i tidigt skede vid detaljplanering respektive prövning av förhandsbesked och bygglov. Innan marken kan fastslås som lämplig för ändamålet behöver det vara klarlagt om och hur platsen behöver efterbehandlas, vilket ofta kräver undersökningar i flera steg. Vidare bör det redovisas vilka åtgärder man avser vidta så att den miljömässiga och ekonomiska rimligheten framgår. Vägledning om förorenade områden i planeringen finns att tillgå från till exempel Länsstyrelsen i Jönköpings län. *Kommunens svar: Kommunen delar Länsstyrelsens bild att det ska ställas höga krav för att utesluta påverkan på människors hälsa där förorenade markområden omvandlas för andra ändamål där människor stadigvarande uppehåller sig. Planhandhandlingen har kompletterats med mer utförliga beskrivningar av riskerna. Länsstyrelsernas EHB-stöd är och kommer fortsättningsvis att vara ett viktigt planeringsunderlag i tidigt planeringsskede. Kommunen tar också del av nationella eller regionala vägledningar inom området. Planförslaget innehåller även en planeringsprincip som påvisar att "Innan mark kan fastslås som lämplig för ändamålet behöver det vara klarlagt om och hur platsen behöver efterbehandlas." Detta ska hanteras i tidigt planeringsskede.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver angående bensinstationer att, det är olämpligt att redan i översiktsplanen ange att avsteg från praxis kan göras kopplat till riskhantering. Avsteg får anses utgöra en sista utväg i specifika fall, inte ett generellt förhållningssätt. I Länsstyrelsens vägledning avsnitt 1.6 tydliggörs att det är en lämplig utgångspunkt att aldrig placera känslig markanvändning närmare än 50 meter från en drivmedelsstation. *Kommunens svar: Vi har utvecklat texten med utgångspunkt i länsstyrelsens vägledning.*

Miljö- och byggnadsnämnden skriver i sitt yttrande att översiktsplanen bör innehålla översiktlig information om hur situationen med förorenade områden ser ut i kommunen. Den kan till exempel ange om det finns områden som särskilt märker ut sig gällande föroreningsgrad, farlighet, typ av förening eller läge i förhållande till befintlig eller föreslagen förändring av markanvändningen. Detaljerade uppgifter om föroreningssituationen bör inte anges i översiktsplanen eftersom dessa uppgifter riskerar att bli inaktuella då arbetet med inventering av förorenade områden uppdateras kontinuerligt medan översiktsplaner uppdateras mer sällan. Det bör heller inte anges till vilken nivå avhjälpandeåtgärder ska ske då dessa bedömningar kräver mer utredningar. Översiktsplanen bör innehålla upplysning om hur man kan ta del av den mer detaljerade kunskap om föroreningssituationen som finns tillgänglig genom länkning till jourhållet register över förorenade områden i form av EBH-stödet och länsstyrelsernas kartsikt på webben alternativt Geodataportalen. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats i både text och karta i enlighet med Miljö- och byggnadsnämndens förslag. Länsstyrelsernas EHB-stöd är och kommer fortsättningsvis att vara ett viktigt planeringsunderlag i tidigt planeringsskede. Kommunen tar också del av nationella eller regionala vägledningar inom området.*

Vidare skriver **Miljö- och byggnadsnämnden** att förvaltningen ser det som betydelsefullt att hänsyn tas till tidigare användningsområde/historisk markanvändning vid planering av ny bebyggelse eller bostäder. Med anledning av detta ses det därför som viktigt att man så tidigt som möjligt beaktar och tar hänsyn till de befintliga områden som angränsar till, eller ligger inom områden med risk för, spridning av föroreningar. Utöver redan konstaterat eller misstänkt förorenade områden bör hänsyn även tas till industri- och verksamhetsområden samt andra typer av områden som inhyser miljöfarlig verksamhet. De skriver också att potentiella målkonflikter mellan föroreningar och utveckling av bebyggda miljöer bör utvecklas i planförslaget. Ett liknande upplägg för beskrivningarna bör användas för samtliga mindre tätorter. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med utökade riskbedömningar i tätorternas kapitel bland annat utifrån risker för människors hälsa och miljö. Här ingår underlag så som exempelvis förorenade områden, översvämningsrisk och lågpunkter. Vi har även infogat nytt och förtydligat kartmaterial för olika värden och risker.*

Nystart Enköping efterfrågar om vi kan utveckla texten om hur vi behöver hantera våra nedlagda deponier. **VafabMiljö** skriver att den tidigare avfallsstationen i Annelund är sluttäckt i efterbehandlingsfasen men kommer att ha en omgivningspåverkan under lång tid framöver. Det är kommunens fortsatta ansvar att hantera området läckage på ett hållbart sätt. *Kommunens svar: Efterbehandling av våra nedlagda deponier hanteras inte inom översiktsplanen. Planförslaget har utvecklats med utökade beskrivningar kring miljöskydd och miljörisker, läs mer i Del 3: Miljö-, skydd- och riskfaktorer. Eftersom anläggningen Annelund finns inom FÖP-området har denna del exkluderats ur planhandlingen.*

Masshantering

Miljö- och byggnadsnämnden skriver i sin yttrande att masshantering är och kommer vara en stor fråga även framöver när Enköpings kommun växer. Ett sätt att ta hand om masshanteringsfrågorna är genom att ta fram en övergripande strategi för kommunen i form av masshanteringsplan eller strategi. Detta kan synliggöra vilka utmaningar samt hur dessa kan förutses, motverkas eller hanteras. Detta i syfte att skapa bättre förutsättningar för en mer resurseffektiv hantering av massor. I dagsläget upplever förvaltningen att masshanteringsfrågorna kommer in sent i exploateringsprocessen. Det kan vara svårt att hitta nya lämpliga ytor för masshantering lokalt vilket ofta leder till långa transporter av massor med ökade utsläpp av växthusgaser som följd. Lokal masshantering bidrar till att uppfylla de globala, nationella och regionala miljö- och klimatmålen. Ett ansvarsfullt nyttjande av naturresurser ger även bättre förutsättningar för en ekonomisk hushållning och en effektiv utbyggnad. *Kommunens svar: Vi håller med Miljö- och byggnadsnämnden: Masshanteringen är och kommer fortsatt att vara en fråga i exploateringsprojekt framöver när Enköpings kommun växer. I en masshanteringsstrategi kan olika utmaningar och frågor synliggöras och strategier för hantering utarbetas precis som Miljö- och byggnadsnämnden skriver. Kommunens planeringsstrategi för översiktsplanering beskriver behovet av en masshanteringsplan. Syftet skulle var att skapa bättre förutsättningar för en mer resurseffektiv hantering av massor, öka förutsättningarna att massafrågorna hanteras i tidigt*

planeringsskede och ger en ökad tydlighet kring kommunens ställningstaganden för kommunikation internt och med exploitörer.

Skyddsavstånd till väg och järnväg samt transport av farligt gods

Länsstyrelsen i Uppsala län och Trafikverket skriver att Länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen (47 § väglagen). Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Länsstyrelsen har beslutat om ett utökat byggnadsfritt avstånd om 50 meter för E18. Väg 55, 70, 254 och 263 har ett utökat byggnadsfritt avstånd om 30 meter. Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden prövas i en detaljplan eller i ett bygglov. Detta bör framgå av översiktsplanen. *Kommunens svar: Vi har förtydligat planförslaget med samtliga vägar som berörs av utökat byggnadsfritt avstånd. Detta framgår i Del 4: under avsnitt om vägar. Vi har även kompletterat med ytterligare beskrivningar kring skydds-zoner för väg och järnväg i Del 3: Miljö-, skydds- och riskfaktorer. Sedan tidigare återfinns även en referens till väglagen i Del 4: Riksintressen och förordnanden om skydd.*

Trafikverket skriver att det längs järnvägen generellt sett inte bör tillåtas ny bebyggelse inom 30 meter från närmsta spårmit. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspärning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Skyddsavståndet ska inte enbart tillämpas vid nybyggnad, utan även ligga till grund för bedömning om lämplig verksamhet vid ändrad användning av befintlig bebyggelse. Inom detta avstånd är det också svårt att utan skyddsåtgärder klara gällande riktvärden för trafikbuller. *Kommunens svar: Planhandlingen har fått utökade beskrivningar om skyddsavstånd i Del 3 där vi beskriver att kommunen följer Trafikverkets rekommendationer.*

Trafikverket skriver att Väg 55, 70, 254, E18 samt Mäljarbanan är utpekade transportleder för farligt gods. Översiktsplanen nämner ej väg 254, detta bör kompletteras. Detta har även Länsstyrelsen i Uppsala kommenterat. Trafikverket skriver också att transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning förändras på annat sätt. Genom lämplig lokalisering kan konsekvenser av olyckor undvikas eller begränsas. Trafikverket anser att risker ska utredas och beaktas vid framtagandet av detaljplaner inom 150 meter från en utpekad transportled för farligt gods och ser positivt på att kommunen lyfter detta i översiktsplanen. Farligt gods bör även beaktas vid lovavändningen utanför detaljplanelagt område. *Kommunens svar: Vi har kompletterat planhandlingen med väg 254. Vi håller med Trafikverket om att det är viktigt att beakta transporter om farligt gods i översiktsplanen.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att de har tagit fram en vägledning för hur Riskhantering vid transportleder för farligt gods ska ske. Länsstyrelsen anser att det är positivt att översiktsplanen innehåller ett utpekat riskhanteringsavstånd. Ytterligare stöd för ställningstaganden i översiktsplanen om hur omfattande riskutredningar som behöver göras finns i Länsstyrelsens

vägledning. Även **Räddningstjänsten Enköping-Håbo** uppmärksammar kommunen på detta. *Kommunens svar: Vi har utvecklat planförslaget med utgångspunkt i Länsstyrelsens vägledning om riskhantering vid transportleder för farligt gods. Både beskrivande texter och planeringsprinciper har förtydligats och kompletterats i den tematiska delen (del 3) och i avsnitt om respektive ort som berörs. Vi har även infogat en karta med transportleder farligt gods med buffertzoner för skyddsavstånd samt tätortsspecifika riskkartor där transportleder för farligt gods inkluderats.*

Räddningstjänsten Enköping-Håbo efterfrågar också beskrivningar om transport av farligt gods på järnväg. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med skyddsavstånd järnväg inklusive planeringsprinciper för detta. Vi har även kompletterat riskbedömningar på de orter som berörs av transportleder för farligt gods.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att det i översiktsplanen föreslås det att industrier i större utsträckning ska planeras intill större vägar och med buffertzon till bostäder. Avseende lokalisering av bostäder behöver hänsyn även tas till befintliga industrier och eventuella Sevesoverksamheter. *Kommunens svar: Vi har utvecklat våra beskrivande texter och ställningstaganden i planeringsprinciper kring detta. Läs mer i Del 3: Miljö-, skydds- och riskfaktorer.*

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap skriver via **Länsstyrelsen i Uppsala** påminner om att varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. MSB påminner också om att de har tagit fram en vägledning som beskriver hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid etablering av de storskaliga kemikaliehanterande verksamheterna och exploatering i nära anslutning till dessa. De har även bidragit med andra myndigheter till en kunskapsöversikt över riskbild för oljeutsläpp till sjöss i Sverige. *Kommunens svar: Vi har uppmärksammat MSBs vägledningar och tagit stöd i dem i revideringen av översiktsplanen.*

Civil luftfart

Trafikverket vill informera om att byggnader och andra föremål som är högre än 20 meter kan komma att påverka luftfarten. Flygplatser och LFV är sakägare för civil luftfart och ska därför samrådas innan det etableras föremål högre än 20 meter. En lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys) behöver göras vid varje enskild etablering. En lokaliseringsbedömning kan beställas hos LFV. *Kommunens svar: Kommunen tackar för påminnelsen om detta.*

Luftfartverket skriver genom Länsstyrelsen i Uppsala att alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras. Samråd ska alltså inte enbart ske med Försvarsmakten när det gäller höga objekt utan även med LFV för civil luftfart. Vidare ska alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 80 km radie från det objekt som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan som ska uppföras. (Det finns ett skyddsområde på 80 km kring flygplats, de s.k. MSA/TAA ytorna, där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen.)

Kommunens svar: Vi har utvecklat ett avsnitt om påverkansområde och civil luftfart i Del 3: Miljö-, skydds- och riskfaktorer med stöd av Luftfartsverkets yttrande.

Djurhållning

Miljö- och byggnadsnämnden påpekar att samrådsförslaget frångår Folkhälsomyndighetens rekommenderade skyddsavstånd om 200 meter till djurhållande gårdar. **Kommunens svar:** *Vi tillämpar skyddsavstånd mellan djurhållande gårdar och ny bebyggelse. Skyddsavstånden ska ses som en utgångspunkt för vidare utredning i varje enskilt fall, vid såväl detaljplanläggning, förhandsbesked och bygglov samt vid utveckling av djurhållande verksamheter.*

Vattenverksamhet

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att vad vattenverksamhet är och hur det behöver beaktas i efterföljande planering behöver beskrivas mer utförligt i planhandlingarn, bland annat att prövning krävs för vattenverksamhet. **Kommunens svar:** *Planhandlingen har kompletterats med ett avsnitt om vattenverksamhet som utgår från Länsstyrelsens yttrande.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i avsnittet som behandlar LIS-områden framkommer det att det finns en risk för negativ påverkan på vattenförekomster med planerad bebyggelse i strandnära lägen. I områden där åtgärder planeras är det viktigt att tidigt i processen beakta möjligheten till åtgärder för att begränsa påverkan på vattenmiljön och vattenförekomsten. **Kommunens svar:** *Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt om att det är viktigt att bedöma påverkan på vatten tidigt i planeringsprocessen. Avsnittet om LIS har utvecklats så att kommunens ställningstagande tydligare framgår.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att det pågår ett omfattande arbete att genom omprövning förse dammar för vattenkraftsproduktion med moderna miljövillkor. Det kan få betydelse i samband med detaljplanering i närområden till dammanläggningar som utgör vandringshinder, vilket kommunen bör ha i åtanke vid planering och exploatering. **Kommunens svar:** *Dammanläggningar finns på ett antal ställen men utanför våra utvecklingsområden.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att friluftslivet, det strandnära läget och Mälaren lyfts i översiktsplanen som viktiga värden. I samband med planläggning och åtgärder för att stärka friluftslivet i strandnära lägen genom t.ex. bryggor, båthus och liknande är det viktigt att tidigt beakta lokaliseringen av dessa anläggningar. Länsstyrelsen är positiv till kommunens inriktning med samlokalisering av gemensamma anläggningar i stället för många enskilda bryggor. Lokaliseringen av dessa gemensamhetsanläggningar bör väljas så att endast begränsade åtgärder i vattenområdet behövs. I första hand ska områden där det går att undvika återkommande muddringsinsatser för att erhålla lämpligt djup väljas. Anläggande, utökning och visst underhållsarbete av en småbåtshamn och brygganläggningar är vattenverksamhet. **Kommunens svar:** *Enköpings kommun tackar för förslaget och tar med sig synpunkten i det pågående strategiska vattenarbetet. Kommunens inställning är att påverkan på vattenmiljöerna ska*

begränsas både till yta och i omfattning. Kommunen har även kompletterat planhandlingen utifrån länsstyrelsens yttrande. Delvis i Del 2: Landsbygdsutveckling i strandnära läge med riktlinjer i bedömning av ärenden som berör LIS-områden, samt Del 3: Miljö-, skydds- och riskfaktorer, där vi infogat länsstyrelsens yttrande som riktlinje. Vi har också tydliggjort att ansökan om vattenverksamhet krävs och att sådana ärenden prövas av länsstyrelsen.

Markavvattning och markavvattningsföretag

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i Uppsala län råder markavvattningsförbud. Huvudsyftet med bestämmelserna om markavvattning är att kraftigt begränsa eller upphöra med markavvattning i de delar av landet som redan starkt utarmats på våtmarker eftersom våtmarker är särskilt värdefulla miljöer som uppfyller flera värden i landskapet. I samband med planläggning av områden där det finns våtmark eller annan mark där markavvattning kommer att krävas, måste markavvattningsförbudet vägas in tidigt i planeringsprocessen. Prövningen sker i två steg, först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och därefter tillstånd till den markavvattande åtgärden. Detta bör framgå av översiktsplanen. De skriver också att markavvattningsföretag är att betrakta som juridiska personer och det är viktigt att inkludera dem tidigt i planlägningsprocessen eftersom det i många fall krävs juridiska processer för att komma till rätta med ansvar, utformning och underhåll när omgivningen förändras. *Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med kompletterande texter enligt Länsstyrelsens förslag, ett eget avsnitt för markavvattning har adderats. Vår ambition i kommunen är att vi ska ta ansvar för det dagvatten som kommunen belastar ett markavvattningsföretag med genom att exempelvis möjliggöra för underhåll eller åtgärder. I vissa fall har vi kunskap medan i andra fall kan det behövas ytterligare utredningar. Kommunen arbetar också med att utveckla dialog med markavvattningsföretagen så att vi kan integrera deras perspektiv och kunskap tidigt i våra planeringsprocesser.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att stora delar av jordbruksmarken i Enköpings kommun ingår i något markavvattningsföretag. Detta kan ha stor betydelse för kommande planering då både bebyggelse, avlopp och dagvattenhantering många gånger är beroende av väl fungerande markavvattningssystem i landskapet och befintliga system ofta inte är dimensionerade för ytterligare belastning. *Kommunens svar: Vi tackar för informationen och håller med Länsstyrelsen om att markavvattningsfrågorna är viktiga att i planeringen. Vår princip är att vi i första hand ska fördröja och välja lösningar med infiltration, gärna lokalt som inte påverkar nedströms belägna markavvattningsföretag. Våra ställningstaganden finns beskriva i Del 3, samt under respektive tättort.*

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver i sitt yttrande att det anges planeringsprinciper för hur miljö kvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB ska följas. Bland annat anges att kommunens vattenplan och dagvattenplan ska användas som planeringsunderlag i fysisk planering. Länsstyrelsen ser positivt på att vattenrelaterade policydokument avses användas som

planeringsunderlag vid fysisk planering. Samtidigt är dessa dokument sektorsplaner. Översiktsplanen har dock som uppgift att samordna olika sektorsintressen och avväga dessa mot varandra. Det är därför naturligt att fler intressekonflikter uppdragas i samband med att översiktsplanen tas fram, än när en sektorsplan upprättas. Även vad gäller miljökvalitetsnormer för grundvatten hänvisar kommunen i stora delar till olika policydokument som rör vattenfrågor. Det är positivt att dessa dokument finns eller är under framtagande och kan ge en mer djuplodande bild av hur kommunen avser att jobba med dessa frågor. Eftersom översiktsplanen har en avvägande roll mellan olika sektorsintressen vore det dock positivt om relevanta delar av dessa dokument och eventuella avvägningar mellan olika intressen framgick av översiktsplanen.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser också att översiktsplanen gärna får vara mer konkret kring hur miljökvalitetsnormerna för vatten ska säkerställas genom att peka ut tydligare riktlinjer inför kommande planering. Fokus bör utgå från ett recipientperspektiv och tydligt beskriva avvägningar som gjorts där intressekonflikter uppstått (exempelvis om ny bebyggelse föreslås på tidigare oexploaterad mark vilket ökar föroreningsinnehållet i dagvattnet). Genom tydliga och tidiga ställningstaganden kring miljökvalitetsnormer kan förutsättningarna för att hantera målkonflikter mellan normerna och andra intressen förbättras. Detta kan i sin tur bidra till att förebygga fördröjningar i kommunernas efterföljande planering. *Kommunens svar: Vi har utvecklat vattenförvaltningsarbetet över tid, vilket består i både strategiskt och operativt arbete. Det är väl förankrat i den interna organisationen med stöd av förvaltningsövergripande styrgrupp för vatten, styrande dokument som används i efterföljande planering och utveckling av metoder för att bedöma påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten i olika planeringsskeden. När vi har arbetat fram såväl vattenplan som dagvattenplan, samt i kommande vattentjänstplan och detta förslag till översiktsplan så arbetar vi förvaltningsövergripande där olika ämnesområden bidrar utifrån sina kompetenser. Vidare antas våra sektorsplaner av kommunfullmäktige. Innan dess har den genomgått en process med förankring hos ansvariga och/eller berörda nämnder för politisk beredning. Vi skulle beskriva våra sektorsplaner som väl förankrade i organisationen, både på tjänstemannasidan såväl som i politiken. Ansvar för genomförande av planen är fördelat på flera olika parter och både vattenplanen och dagvattenplanen följs upp för bästa möjlighet att uppfylla planernas intentioner. Vi tror att vårt arbetssätt minskar potentiella intressekonflikter tidigt i processen och att vi har verktyg för att hantera potentiella konflikter senare. Vissa frågor behöver vi skjuta från översiktsplaneskede till detaljplaneskede. I detaljplaneskedet gör vi exempelvis dagvattenutredningar som besvarar vissa av de frågor som Länsstyrelsen frågar efter. Vi beskriver även ett behov av en grundvattenpolicy i vår planeringsstrategi för 2024–2028. Grundvattenpolicyns syfte skulle vara att skydda kommunens grundvatten genom riktlinjer för markanvändning. Det är alltid en utmaning i en översiktsplan att avgränsa vilka delar av våra strategiska dokument som ska återges i översiktsplanen. Vi har kommit fram till en nivå som vi tycker är lämplig.*

Länsstyrelsen i Uppsala län saknar en redovisning av olika områdens känslighet för påverkan på grundvattnet. Om det inte tydligt framgår av planen var områden med hög känslighet för påverkan är belägna och att höga krav på skyddsåtgärder kan ställas inom dessa, är det risk att behovet av dessa åtgärder uppmärksammas först i ett sent skede i exploateringsprocessen. Detta är särskilt

viktigt inom grundvattenförekomster/vattenskyddsområden. *Kommunens svar: Kommunen har en känslighetsanalys för våra grundvatten. Vi ska vidare bearbeta vår data och resultatet ska implementeras i vår samhällsplanering. I dagsläget är det vattenskyddsområdet som är vårt nuvarande verktyg och ska kompletteras med den nya känslighetsanalysen. Kommunen ser ett behov av att ta fram en grundvattenpolicy också, något som beskrivs i vår planeringsstrategi. Syftet med grundvattenpolicyen är att minimera risker för negativ påverkan på grundvattenförekomsten utifrån vattendirektivets krav och skapa förutsättningar för att kunna få ett grundvatten av godkänd kvalitet.*

Länsstyrelsen i Uppsala län påminner om att det finns stöd att få från Boverkets digitala vägledning, "Hantera miljökvalitetsnormer för vatten i översiktsplaneringen". *Kommunens svar: Vi tackar för informationen. Vi har tagit del av Boverkets vägledning.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att det i hållbarhetsbedömningen framgår exempelvis att det är relativt stor risk för översvämningsproblem i Örsundsbro där det även finns markföroreningar som kan leda till påverkan på vattenförekomst. Sådan information bör framgå av översiktsplanehandlingen. *Kommunens svar: Det stämmer, det finns översvämningsrisker i Örsundsbro tätort. I avsnittet om Örsundsbro finns kompletterade riskanalyser kring översvämningsrisker, bland annat kopplade till förorenad mark.*

Miljö- och byggnadsnämnden påminner om att Vattenmyndigheterna har beslutat om ny indelning av vattenförekomster och att Uppsala län har fått dubbelt så många vattendragsförekomster jämfört med tidigare cykel. Enligt förvaltningens noteringar är uppgifterna dock preliminära fram till beslut om nya normer 2027. Det kan dock vara viktigt att ha dessa preliminära vattenförekomster i åtanke i samband med framtagandet av ny översiktsplan. Förvaltningen ser också att vissa stycken kan behöva omformuleras då det kan finnas risk för att de kan misstolkas, exempelvis (från samrådshandlingen) att "Normen anger den lägsta tillåtna nivån och får inte underskridas." För att inte riskera att meningens misstolkas med avseende på ordet underskridas kan meningens förtydliga omformuleras, exempelvis genom att förtydliga att gällande miljökvalitetsnormer för vatten ska följas alternativt uppnås, eller liknande. *Kommunens svar: Vi följer utvecklingen av det nationella vattenförvaltningsarbetet och arbetar enligt vattenförvaltningens sexårscykel. Länsstyrelsen i Uppsala län vägleder oss och informerar oss löpande om den utveckling som sker. Oavsett om vattnet har en miljökvalitetsnorm eller ej, så betraktar vi samtliga vatten som en del av en helhet och vår utgångspunkt både i samhällsplaneringen och i vårt vattenförbättrande åtgärdsarbete är utifrån avrinningsområdesperspektivet. Vi har dock förtydligat i texten att normen inte heller får äventyras.*

Miljö- och byggnadsnämnden skriver också att det i dagsläget finns endast en vattenförekomst med avseende på ytvatten som uppnår god ekologisk status i kommunen. De menar att våtmarker spelar en viktig roll i att utjämna vattenflöden och de som inte är utdikade binder dessutom stora mängder kol då de fungerar som kolsänka, vilket anses som värdefullt att gynna och bevara. Något som planen med fördel kan kompletteras med. *Kommunens svar: Vi delar nämndens syn på*

våtmarker som viktiga för att utjämna flöden och att fungera som kolsänka. Kommunen arbetar aktivt med att få till stånd fler våtmarker inom kommunen.

Miljöpartiet skriver att kommunens arbete kring vattenfrågorna måste prioriteras vad gäller 1. klimatanpassning av områden med översvämningsrisk. 2. Åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i vattendragen, som våtmarker och minskad påverkan från konstgödsel. *Kommunens svar:* Kommunen delar Miljöpartiets synpunkt om att kommunen behöver arbeta med såväl klimatanpassning av områden med översvämningsrisk och åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag. Kommunens vattenplan har en åtgärdslista som vi arbetar med. Kommunen kommer också att arbeta fram en klimatanpassningsplan som kommer att vara ett stöd i prioritering av åtgärder framöver. I planförslaget har avsnittet som behandlar klimatanpassningar kompletterats och förtydligats.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen i Uppsala län påpekar att översiktsplanen bör förtydligas med en beskrivning av de klimatförändringar som på sikt förväntas både lokalt och regionalt. Vidare bör kommunens klimatanpassningsarbete för att möta klimatförändringarna och minska riskerna kopplade till klimatförändringar beskrivas. Länsstyrelsen påminner också om att kommunen behöver i översiktsplanen ta hänsyn till risker för översvämnning både från skyfall och vattennivåhöjningar. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att en ny Handlingsplan för klimatanpassning är publicerad och återfinns på Länsstyrelsen hemsida. *Kommunens svar:* Planhandlingen har uppdaterats med beskrivningar om de klimatförändringar som förväntas i regionen. Vi har även utvecklat delarna som berör exempelvis värmebölja och sådana risker som kopplar till översvämnningar, ras, skred eller erosion med flera. Uppdaterade kartor har lagts till handlingen. Vi har i detta följt Länsstyrelsens rekommendationer för klimatanpassning exempelvis lägsta grundläggningsnivå.

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att klimatanpassning bör lyftas tydligare då avsnittet har ett främsta fokus på utsläppsminimering. När det kommer till klimatanpassning är det oftast mer ekonomiskt och säkert att investera i lösningar/åtgärder i god tid istället för att åtgärda i det akuta skedet då en händelse inträffar. *Kommunens svar:* Kommunen håller med om att proaktivt arbete är ofta mer lönsamt. Kommunen arbetar också med att fram en klimatanpassningsplan som ska vägleda i planeringen. Vår utgångspunkt är att hitta lösningar i tidiga skeden för att undvika negativa konsekvenser eller kostsamma lösningar. Vidare har kommunen även arbetat fram en vägledning för hållbart byggande under arbetsperioden för översiktsplanen.

Miljöpartiet lyfter att risker med klimatförändringar ska hanteras tidigt i all planering. Vid ombyggnation eller utveckling av befintliga strukturer ska möjligheten till klimatanpassning beaktas. Framförallt ska kommunens egna byggnationer alltid utgå från det mest klimatsmarta och ekologiskt hållbara alternativet. *Kommunens svar:* Kommunen delar den åsikten. Principer för klimatanpassning återfinns under avsnittet klimatanpassning i del 3 av planförslaget. Kommunen arbetar även med att ta fram en klimatanpassningsplan vilken ger ytterligare vägledning i dessa

frågor.

Översvämning

Länsstyrelsen i Uppsala län vill också ha ett utvecklat resonemangen om riskerna för att Mälaren och andra vattentäkter påverkas av framtida klimat genom havsnivåhöjning och risk för saltvatteninträngning samt hur kommunen i sådant fall hanterar dricksvattenfrågan på längre sikt är önskvärt. *Kommunens svar: Osäkerheten kring Saltsjöns och Mälarens vattennivåer efter år 2100 är fortfarande stor och det finns flera tänkbara sätt att hantera dessa. Kommunen följer utvecklingen och inväntar vägledning från länsstyrelsen. Kommunen har även utrett det framtida dricksvattenförsörjningen och beslutat att köpa vatten från Västerås. Vi tar för närvarande dricksvatten från grundvatten. Grundvattnet skyddas genom vattenskyddsområde som på sikt ska revideras. Vattenkvalitetsförbättrande åtgärder återfinns i kommunens vattenplan. Planförslaget har utvecklats och förtydligats i avsnittet om klimatanpassning.*

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att kommunen med fördel kan lyfta risken med att översvämning/bräddning av exempelvis reningsverk eller områden där farligt avfall hanteras kan leda till föroreningsspridning och risk att försämra kvaliteten i vattenförekomster och hur planering ska ske för att undvika denna risk. *Kommunens svar: Planhandlingen har kompletterats med beskrivningar av olika risker, bland annat översvämningsrisker och föroreningsrisker, se exempelvis kartor över risker och hänsyn för orterna. Vi har även ökad kunskap kring risker för översvämningar i lågpunkter genom skyfallskarteringar. Dessa risker ska tas hänsyn till i detaljplaneringen. Enköpings reningsverk kommer att moderniseras och flyttas. Det nya reningsverket kommer ha modernare teknik med bättre reningsmöjligheter och större kapacitet.*

Länsstyrelsen i Uppsala län påminner om att planeringsprinciper om översvämningar ska utgå från Boverkets riktlinjer Utgångspunkter för bedömning av översvämningsrisk som finns på Boverkets hemsida. *Kommunens svar: Våra planeringsprinciper utgår från Boverkets riktlinjer för lägsta grundläggningnivå. Vi har även förtydligat detta genom en illustration.*

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping skriver i sitt yttrande att de tycker att resonemanget om multifunktionella ytor i tätorter är intressant och det är glädjande att kommunen visar en så tydlig ambition att ta ansvar för sitt vatten. LRF önskar en diskussion med kommunen om vilka områden som kan vara aktuella och för vilken typ av vatten, hur efterföljande provtagning bör ske och hur skada ska regleras. Genom diskussion om möjliga åtgärder, överenskommelser om ersättning och liknande kan vi tillsammans förbättra klimatanpassning och beredskap för översvämningar. *Kommunens svar: Kommunen ställer sig positiv till dialog och samverkan men påpekar att i ett sånt sammanhang är det önskvärt att fler aktörer är involverade, både privata och statliga.*

Miljö och byggnadsnämnden påpekar att klimatpåverkan från ökad exploatering, både under byggtid och sett ur ett framtida ökat utsläpp baserat på förväntad befolkningsökning behöver belysas. *Kommunens svar: Vi hänvisar till kommunens hållbarhetsarbete där vägledning för hållbart byggande tagits fram.*

Miljö- och byggnadsnämnden noterar att risker med översvämning från vattennivåhöjningar och skyfall inte är tillräckligt utredda i översiktsplanen och att bättre underlag avseende skyfall kommer att tas fram till granskningsskedet. Förvaltningen ser positivt till att risker med skyfall kommer utredas närmre och utvecklas till granskningsskedet. Likaså att fördjupad analys kring lokala risker med avseende på ras-skred- och erosionsrisker avses genomföras. *Kommunens svar: Vi har utvecklat planförslaget med utökade beskrivningar av bedömning av risker så som översvämningar och ras-, skred- och erosionsrisker. Granskningshandlingen har också kompletterats med uppdaterade (och fler) riskkartor. Vissa anpassningar av utpekade områden för ändrad markanvändning har gjorts utifrån planeringsunderlaget.*

Försvarmakten skriver i sitt yttrande att de arbetar med klimatanpassningsarbete liksom Enköping kommun. En viktig del i det arbetet är samverkan med kommuner. Bland annat kring frågor som vattenförsörjning, ras/skred/erosion, översvämning och riskanalysarbetet. Även frågan kring extremväder, torka och brandrisk kopplat mot kommunens och Försvarmaktens beredskap är viktig att beakta. *Kommunens svar: Enköpings kommun ser fram emot fortsatt samverkan med Försvarmakten.*

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap skriver via Länsstyrelsen i Uppsala att kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över risker i sin kommun som ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. I 3 kap PBL förtydligas att av översiktsplanen ska framgå kommunens syn på risken för klimatrelaterade skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra ska också framgå. I översiktsplanen bör kommunen redovisa hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder. Ett strategiskt ställningstagande i översiktsplanen ger långsiktighet i kommunens riskhantering och riskvärdering och utgör ett bra stöd för att hantera riskfrågor i kommande detaljplaner, bygglov och övriga tillståndsärenden. *Kommunens svar: I del 3 av planförslaget behandlas flertalet av de risker MSB nämner. I arbetet med den kommande kommunala klimatanpassningsplanen ska det utredas hur vi hanterar risker kopplade till redan bebyggd miljö. Översiktsplanen redogör för vilka planeringsprinciper och ställningstaganden som är gällande vid nyexploatering. Vi följer de vägledande myndigheternas rekommendationer samt vägledningar på området.*

Statens geotekniska institut skriver att konsekvenser av översvämningsskydd kan medföra geotekniska konsekvenser vilket bör framgå av planen. *Kommunens svar: Kommunen har inga översvämningsskydd i dagsläget. Däremot arbetar vi förebyggande med att fördröja vattnet högre upp i vattensystemet och att inte bygga i lägen där det finns risk för översvämningar.*

Ras skred och erosion, värme

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att kommunens strategi för att minska riskerna för ras, skred och erosion innebär att vara restriktiv med ny bebyggelse inom utpekade riskområden. Vid planläggning och i lovärenden inom angränsande områden ska de geotekniska förutsättningarna bedömas och ett förändrat klimat ska alltid vägas in. Eftersom redovisade riskområden enbart ger

en grov uppskattning av vilka risker som finns i kommunen ska en fördjupad analys för lokala förhållanden tas fram inför granskningen av översiktsplanen. Länsstyrelsen anser i likhet med Sveriges geologiska institut att kommunens strategi är bra under förutsättning att de fördjupade analyserna genomförs inför granskningsskedet av planen och redovisas i kartan samt att markanvändningen anpassas efter vad som framkommer vid riskanalysen. Kommunen har pekat ut fyra större områden med förutsättningar för skred eller ras som kan påverka bebyggelse, infrastruktur eller andra värden. Utöver dessa områden anger kommunen att det finns områden med förutsättningar för erosion, rasrisk i slänter samt risk för slamströmmar. Av samrådsförslaget framgår också att förutsättningar för ras, skred och erosion kan öka vid ett förändrat klimat.

Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med riskanalyser för lokala förhållanden och uppdaterade riskkartor, se tätorter och LIS. Markanvändningen är anpassad efter resultatet från riskanalysen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, och Statens geotekniska institut påpekar att en översiktlig stabilitetskartering bör ingå i översiktsplanen. MSB påpekar även att det finns en värmekartering att tillgå. Kommunen bör även redovisa begränsningar i översiktligt material samt använda inzoomade kartor för riskområden för att tydliggöra vilka områden som avses.

Kommunens svar: Vi har tagit del av den översiktliga stabilitetskartering som MSB genomfört under 2022 för Enköpings kommun. Kartskikten ingår i olika kartor och markanvändningen är anpassad efter underlagen. Värmekarteringen ingår i ett digitalt kartmaterial/ tittskåp som fungerar som ett komplement till översiktsplanen. Vi har förtydligat i planförslaget att de översiktliga karteringarna och andra planeringsunderlag har vissa begränsningar. Utökade riskanalyser eller utredningar kan därför behövas i senare planeringsskede. Planförslaget har kompletterats med inzoomade kartor för risker i tätbebyggda områden.

Statens geotekniska institut skriver att översiktsplanen bör utreda områden med risk för slamströmmar, beskriva dessa risker och peka ut områden i karta. Identifiera bebyggda områden som riskerar blocknedfall och bergras. *Kommunens svar: Kommunen har med utgångspunkt i vägledande myndigheters planeringsunderlag identifierat områden som berörs av nämnda risker. Riskområden finns beskrivna i riskkartor för respektive ort och för LIS-områdena samt i en samlad karta för risk, skred och erosionsrisker. En beskrivning i text återfinns i Del 3: klimatanpassning.*

Övriga synpunkter

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping önskar att förslaget till ÖP innehöll mer om kretsloppsanpassade lösningar när det gäller avfall, återvinning, avlopp och energi. De saknar beskrivningar om möjligheten till röta kompost, gödsel eller skörderester till biogas. Det framgår inte hur kommunen ställer sig till återföring av slam på jordbruksmark. LRF vill framhålla att det som ses som avfall idag inom en ganska snar framtid kan komma att ses som en resurs och att överväganden inom dessa områden också är en fråga om resurshushållning där kretsloppen behöver vara så lokala som möjligt. *Kommunens svar: Det är intressanta frågeställningar från LRF.*

Det är dock inga frågor som vi kan reglera inom översiktsplanen utan det blir snarare frågor att hantera inom kommunens samarbete med andra aktörer kring energiförsörjning.

VafabMiljö vill lyfta fram att klimatförändringarna kan innebära utmaningar även för avfallshanteringen. En följd av ett förändrat klimat är att bärigheten på vägar kan komma att förändras. Till exempel ser VafabMiljö redan idag problem med hämtningsfordon som ska fram på vägar för att hämta slam eller mat- och restavfall. Vi ser även en risk för miljö och hälsa om tömning ej sker i tid, på grund av avfallets påverkan av varma temperaturer under en längre tid (värmeböljor). Planeringsprincipen: "Ny sammanhållen bebyggelse och infrastruktur ska lokaliseras, placeras och utformas så att den är hållbar över tid", bör även inkludera infrastruktur för avfallshanteringen. **Kommunens svar:** *Kommunen håller med om att avfallshanteringen är viktig att inkludera i analyser och utredningar kring klimatanpassningar. Kommunen anser att begreppet infrastruktur i denna kontext kan omfatta även avfallshantering.*

Del 4 – Värden och hänsyn

I granskningshandlingen heter avsnittet Riksintressen och skydd enligt förordnanden

Riksintressen generellt

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att översiktsplanen tydligare bör beskriva riksintressena utifrån sina värden som avses skyddas. Länsstyrelsen saknar beskrivningar av hur riksintressena ska tillgodoses i efterföljande planering. Översiktsplanen behöver innehålla intressekonflikter mellan riksintressen och mellan riksintressen och andra allmänna intressen. I beskrivningen av flera olika riksintresseområden anger kommunen att riksintresset är tillgodosett genom en rekommendation om oförändrad markanvändning. Att för så stora områden ange att rekommendationen är ingen ändrad markanvändning kan vara vanskligt då det kan komma att försvåra för prövning och planering längre fram. Länsstyrelsen föreslår att kommunen tar fram tydliga riktlinjer för att säkerställa att skada undviks på riksintressets värden. **Kommunens svar:** *Planförslaget har uppdaterats med utökade värdebeskrivningar, avvägningar mellan olika intressen, vilka markanspråk kommunen har inom riksintresseområdena och kommunens ställningstaganden för bevarande och utveckling. Kommunens inställning är att dessa områden i hög grad ska värnas för de värden som de omfattar, vilka också bidrar till kommunens attraktivitet. Med anledning av de många riksintresseområden som finns i Enköpings kommun har vi i hög grad hänvisat till den myndighet som ansvarar för värdebeskrivningarna. Värdebeskrivningarna ingår alltid som underlag i våra ärenden.*

Länsstyrelsen i Uppsala län konstaterar att det utpekade järnvägsreservatet för Arosbanan berör flera riksintressen i både Enköpings och Uppsala kommun. En ny järnväg inom eller i närheten av

ett riksintresse kan medföra påtaglig skada på riksintressets värden. Om kommunen bedömer att de berörda riksintressena är oförenliga behöver kommunen göra en avvägning mellan dem.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med kommunens ställningstagande kring utveckling av Aroslänken inklusive avvägningar mot andra intressen. Kommunens inställning är att Aroslänkens utveckling ska anpassas så att den så långt som möjligt inte har negativ påverkan på andra värden i landskapet. Anpassningar mot exempelvis riksintressets värdeområden behöver vägas av om korridoren utreds genom åtgärdsvalsstudie. så långt som möjligt undvika eller minimera påverkan på riksintresseområdets värdekärnor. Läs mer i Del 4.

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att det är positivt att skyddade områden ska värnas redan tidigt i planeringsprocessen. Kommunen skriver vidare att syftet med detta är att värdena inte ska skadas påtagligt. Länsstyrelsen vill erinra om att begreppet påtagligt skadas främst rör värden kopplade till riksintressen som är utpekade enligt 3 kap 6§ MB. För andra skyddade områden kan det krävas tillstånd eller dispenser enligt annan lagstiftning. För områden utpekade enligt 4 kap 8 kap MB (Natura 2000 områden) ställs andra krav för att riksintresset ska anses vara tillgodosett, se bilaga 1.

Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats så att det är tydligare framgår vad som gäller för respektive skyddsvärt område, exempelvis när dispens eller tillstånd krävs.

Riksintresse naturvård

Länsstyrelsen i Uppsala län önskar att stycket om riksintresse naturvård enligt 3 kap. 6§ MB ses över avseende risk för begreppsförvirring mellan riksintresse naturvård och Natura 2000-områden som utgör riksintresse enligt 4 kap miljöbalken. Länsstyrelsen i Uppsala län skriver också att kommunen anger att det inte förväntas någon ändrad markanvändning inom områden som omfattas av riksintresse naturvård enligt 3 kap 6§ MB. Länsstyrelsen i Uppsala län anser att formuleringen bör ses över då områdena som är utpekade som riksintresse för naturvård är stora och det kan försvåra efterföljande planering eller lovgivning om det av översiktsplanen framgår att det inte ska ske några förändringar i markanvändning. *Kommunens svar: Riksintresse naturvård och Natura-2000 beskrivs i två olika delar av planhandlingen. Dessa två skyddsinstitut sammanfaller i ett antal områden och därför finns även återkommande hänvisningar till dessa. Planförslaget har uppdaterats med utökade värdebeskrivningar, avvägningar mellan olika intressen, vilka markanspråk kommunen har inom riksintresseområdena och kommunens ställningstaganden för bevarande och utveckling.*

Riksintresse friluftsliv

Länsstyrelsen i Uppsala län påpekar att här anges att riksintresset tillgodoses genom en rekommendation om oförändrad markanvändning med undantag för LIS-områdena. I samma stycke beskrivs också att delar av riksintresseområdena som ligger inåt landet bör kunna utvecklas för bebyggelse förutsatt att påtaglig skada inte sker på riksintresset. Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas vad det är kommunen föreslår, oförändrad markanvändning eller bebyggelseutveckling. Det förefaller också finns en viss sammanblandning mellan riksintresset för

det rörliga friluftslivet och strandskydd. Även om strandskyddet i många fall skyddar samma värden som riksintresset för det rörliga friluftslivet så utgör de olika lagstiftningar där riksintresset kan vägas av mot andra intressen medan strandskyddet är en förbudslagstiftning. För att undvika missförstånd bör stycket förtydligas. *Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med utökade värdebeskrivningar, avvägningar mellan olika intressen, vilka markanspråk kommunen har inom riksintresseområdena och kommunens ställningstaganden för bevarande och utveckling. Vi har förtydligat att vi med strandskydd avser strandskyddslagstiftning. Läs mer i Del 4.*

Riksintresse totalförsvaret

Försvarmakten skriver i sitt yttrande att riksintressen för totalförsvarets militära del bedöms korrekt redovisade och beskrivna i översiktsplanen. Försvarmakten vill betona att det är av stor vikt att exempelvis kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarmakten enligt vad som framgår i riksintressekatalogen för Uppsala län. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta. *Kommunens svar: Vi konstaterar att även Enköpings kommun anser det viktigt att remittera ärenden till Försvarmakten för att säkerställa av Försvarmaktens verksamhet inte påverkas.*

Försvarmakten skriver att riksintresseområde Enköpings närövningsfält, som ligger i direkt anslutning norr om Enköpings tätort, planeras det för utökad mängd lösskjutningar på fältet. Även utökade antal tider för skjutningar planeras. I samband med detta kommer nya bullerutredningar göras och då kan påverkansområdet komma att utökas. Detta är viktigt att beakta i samband med planering av rekreatiomsområden och tysta områden. **Försvarmakten** skriver också att Härjarö Naturreservat ligger till del inom påverkansområdet för Veckholms skjutfält, däremot inte inom skjutfältsgården. Skjutfältet med riskområde och påverkansområdet inbegriper delar av Mälaren. Försvarmakten lyfter behovet att hålla detta i åtanke vid planeringen av exempelvis friluftsliv, båtliv och eventuella förändringar i naturreservat. **Försvarmakten** skriver i sitt yttrande att område Skogs-Tibble övningsfält är sedan 2022 åter skjutfält där finkalibrig skarp ammunition används. Det är viktigt att beakta i samband med planering av rekreatiomsområden och tysta områden. Ändringen innebär att mängden buller har ökat, dock inte nivåerna på bullret. Även antalet skjutdagar har ökat. *Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats utifrån i Försvarmaktens yttrande samt mer detaljerade kartor för riksintresseområdet.*

Riksintresse kommunikationer

Trafikverket skriver i sitt yttrande att de pekat ut de mark- och vattenområden som bedöms vara riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Med det avses att funktionen hos transportsystemet ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av anläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa. I Enköpings kommun är E18, riksväg 55 och 70, järnvägsstråket Mäljarbanan samt de allmänna farlederna

Ytterholm-Bålsta (nr 925), Södertälje Igensta – Västerås (nr 901) samt Grönsöfjärden – Bryggholmen vid Arnöfjärden (nr 902) utpekade som riksintressen för kommunikationer. Riksintressena som löper genom kommunen utgör viktiga infrastrukturstråk, både regionalt, men även nationellt och internationellt. Vid planerade åtgärder i närheten av dessa anläggningar behöver Trafikverket höras. *Kommunens svar: Vi tackar för informationen och förtydligandet kring skydd mot åtgärder. Vi har även utvecklat planförslaget och beskrivit riksintresse kommunikationer mer utförligt samt utvecklat kommunens ställningstagande för att undvika påtaglig skada på riksintressen. Vi har även förtydligat att Trafikverket ska höras vid planerade åtgärder i närheten av anläggningar inom riksintresset.*

Sjöfartsverket upplyser kommunen om att de tre riksintresseklassade farlederna med farledsnummer 901, 902 och 925 ingår som inre vattenvägar i det Transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Kommunen bör komplettera dessa med farledsklassningar i planhandlingarna.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med farledsklassning enligt Sjöfartsverkets synpunkter.

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att kommunen anser att de värden som kopplar till riksintresset för yrkesfiske tillgodoses genom rekommendationer om oförändrad markanvändning. I samrådsförslaget beskrivs också hur farlederna i Mälaren ska breddas för att möjliggöra för större fartyg att trafikera Mälaren. Flera av dessa farleder utgör riksintresse för kommunikationer. Kommunen behöver beskriva möjligheten för dessa intressen att samexistera och om hänsyn behöver tas eller om något intresse behöver lämnas företräde framför något annat. *Kommunens svar: En breddning av farleden på Mälaren pågår inom ramen för Mälarpjektet, så att större lastfartyg kan trafikera Mälaren. Kommunen har inga egna utvecklingsprojekt som påverkar möjligheterna för farlederna att breddas och vi utgår från att Mälarpjektet innefattar miljökonsekvensbeskrivning som bedömer påverkan på yrkesfiskets.*

Trafikverket uppmärksammar kommunen på att rubriken på sida 144 "Riksintresse för kommunikationer", bör justeras till 3 kap 8 § miljöbalken. *Kommunens svar: Vi har uppdaterat planhandlingen utifrån Trafikverkets synpunkt.*

Riksintresse kulturmiljö

Länsstyrelsen i Uppsala län uppmärksammar på att översiktsplanen redovisar att kyrkor och byggnadsminnen är skyddade enligt kulturmiljölagen. Det kan tilläggas att Landsberga före detta översteboställe i Biskopskulla är skyddat enligt förordningen om statliga byggnadsminnen. Å några ställen i samrådsförslaget refereras det till kulturminneslagen, det ska vara kulturmiljölagen.

Kommunens svar: Vi har nu uppmärksammat detta och kompletterat handlingen. Vi har även kompletterat listan med den nyligen beslutade statliga byggnadsminnet Drömparken, Enköpings stad.

Vidare skriver **Länsstyrelsen i Uppsala län** att bygglovsbefrielsen för Attefallshus inte gäller inom särskilt värdefulla bebyggelseområden, såsom riksintresse för kulturmiljövården. Det kan med

fördel redovisas vilka områden som är undantagna från bygglovsbefrielsen. *Kommunens svar: Vi har kompletterat handlingen med en planeringsprincip under Del 2: Lokaliseringsprövning på landsbygden med stöd av Länsstyrelsens synpunkt.*

Länsstyrelsen i Uppsala län påtalar att i planförslaget anges att skyddsåtgärder för kulturhistoriska byggnader och fornlämningar ska regleras i detaljplaner. Länsstyrelsen anser i likhet med Boverket att fornlämningar inte ska redovisas i detaljplanekartor. *Kommunens svar: Vi har uppdaterat skrivelsen till "bör utredas i detaljplaneskede".*

Natura 2000

Länsstyrelsen i Uppsala län saknar beskrivning av om det finns konflikter mellan olika intressen. Vidare saknas ställningstagande och avvägningar. Natura 2000-områden (4 kap. 8 § MB) i Enköpings kommun finns ett flertal Natura 2000-områden utpekade. Natura 2000-områdena är ett riksintresse enligt 4 kapitlet miljöbalken men skiljer sig i sin skyddsform från andra riksintressen. Natura 2000-områdets intressen kan inte vägas av mot andra intressen utan en eventuell påverkan på ett Natura 2000-område hanteras i en annan process som beskrivs i bilaga 1. I samrådsförslaget redovisas de områden som omfattas av Natura 2000 i karta och text i del 4 - Värden och hänsyn. Länsstyrelsen önskar att kommunen lyfter intressekonflikter mellan Natura 2000-områden och exploatering tydligare. Ett exempel som skulle behöva belysas tydligare är Natura 2000-området Hjulsta och eventuell kommande ombyggnation av Hjulstabron. *Kommunens svar: Planförslaget är kompletterat med ett förtydligande kring Natura 2000 som skyddsform. När det gäller Hjulstabron så är statliga Trafikverket ansvarig för projektet. Kommunen hänvisar till Trafikverkets miljökonsekvensbeskrivningar i projektet där kommunen anser att påverkan på närliggande värdeområden bör beskrivas.*

Biotopskydd

Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen i Uppsala län påpekar att om kommande exploatering berörs av Skogsstyrelsen inrättade biotopskydd och naturvårdsavtal ska dispens sökas hos myndigheten. Samråd bör ske i de fall där naturvårdsavtal tecknats mellan markägare och Skogsstyrelsen.

Länsstyrelsen anser att det även bör förtydligas att det krävs särskilda skäl för att få dispens och att syftet med skyddet fortfarande ska kunna tillgodoses. Inventering av biotopskyddade områden bör ske i tidigt skede vid planläggning, så att planeringen om möjligt kan anpassas till de biotopskyddade områdena. *Kommunen svar: Vi har kompletterat handlingen med ett förtydligande kring dispenskravet utifrån Skogsstyrelsens och Länsstyrelsens önskemål.*

Skogsstyrelsen skriver, där skog finns i Enköpings kommun är den värdefull för rekreation, vilket beskrivs föredömligt i översiktsplanen. Genom en aktiv, ansvarstagande och kunskapsburen skogsskötsel med landskapsperspektiv går det i de flesta fall att kombinera produktion av virke och attraktiva miljöer. Nyckeln till framgång är planering, lokal anpassning och lokal dialog.

Kommunens svar: Vi uppskattar återkoppling på planförslaget.

Landskapsbildskydd

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver i sitt yttrande att landskapsbildskydd är en skyddsform som infördes i den numera upphävda naturresurslagen. De beslut som har fattats om att införa landskapsbildskydd gäller fortsatt med stöd av en övergångsbestämmelse. I samrådsförslaget redovisas de områden i Enköpings kommun som omfattas av landskapsbildskydd. Länsstyrelsen önskar dock att de redovisas på ett sätt som ger en ökad läsbarhet i kartan. Som det är nu är det svårt att utläsa var landskapsbildskydd råder. För varje område som omfattas av landskapsbildskydd finns ett beslut där det framgår vad inom det området som är förbjudet med hänvisning till naturresurslagens 19§. Tillstånd för en åtgärd som är förbjuden inom ett område som omfattas av landskapsbildskydd kan sökas hos Länsstyrelsen. *Kommunens svar: Vi har infogat motivering för landskapsbildskydd utifrån Länsstyrelsen i Uppsalas beslut om landskapsbildskydd, samt utvecklat kartan i planhandlingen för att tydliggöra vilka områden som avses. Vi har även förtydligat att tillstånd för åtgärder som är förbjuden inom området söks hos länsstyrelsen.*

Länsstyrelsen i Uppsala län ser positivt på att Enköpings kommun vill ersätta landskapsbildskyddet. Länsstyrelsen har möjlighet att upphäva beslut om att landskapsbildskydd ska råda, för att ett sådant arbete ska inledas krävs att kommunen arbetar med andra modernare skyddsformer för att värna de värden som finns inom området. Exempel på andra skyddsformer är områdesbestämmelser. Länsstyrelsen ser gärna en dialog om fortsatt arbete. *Kommunens svar: Kommunen har i dagsläget inga planer på att ersätta landskapsbildskyddet med andra skyddsformer, exempelvis områdesskydd. Kommunen är positiv till om länsstyrelsen vill initiera en dialog för att ersätta de landskapsbildsskyddade områdena med andra skyddsformer.*

Artskydd

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att informationen om artskydd bör finnas i översiktsplanen. Artskyddsförordningen reglerar vilka arter som är fridlysta. Beroende på vilken paragraf i förordningen en viss art är fridlyst med stöd av finns olika kriterier som måste uppfyllas för att kunna få dispens. *Kommunens svar: Planhandlingen är uppdaterad med ett avsnitt om artskydd baserat på Länsstyrelsens yttrande.*

Strandskydd

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att det är positivt att kommunen avser värna strandskyddet både inom områden som omfattas av riksintresse och inom andra områden. Länsstyrelsen ser gärna att skrivelsen om strandskydd förtydligas på ett sådant sätt att det blir tydligt att strandskyddet är en sträng förbudslagstiftning. *Kommunens svar: Vi har förtydligat att strandskyddet är en sträng förbudslagstiftning.*

Moderaterna skriver i sitt yttrande att det inom strandskyddat område borde vara tillåtet att bygga med en rand mot vattnet för allmänheten att få tillgång till. Nu är merparten av de strandnära markerna inte tillgängliga då växtlighet gör det svårt att komma fram. Att öppna upp för

byggnation och lämna några meter till allmänheten kommer göra stränderna mer öppna för allmänheten. Vi vet att detta är en svår fråga men att den diskuteras lite mer nu på riksplanet.

Kommunens svar: Nuvarande lagstiftning möjliggör inte för att förverkliga Moderaternas förslag. Enköpings kommun följer utvecklingen av lagstiftningen kring strandskyddet. Däremot möjliggör kommunen för utveckling som stödjer besöksnäring eller lokalt näringsliv i strandnära lägen genom de föreslagna LIS-områdena, läs mer i Del 2: Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, förutsatt att dispenskraven kan tillgodoses.

Stora opåverkade områden

Länsstyrelsen i Uppsala skriver att det är positivt att stora opåverkade områden pekats ut i översiktsplaneringen, då dessa har förutsättningar att hysa kvalitéer och naturvärden som hotas i områden med mer exploatering. Det skulle också vara värdefullt om möjliga spridningsvägar mellan dessa pekades ut tillsammans med förslag på hur även dessa spridningsvägar kan säkerställas och stärkas. *Kommunens svar: Kommunen har inte identifierat spridningsvägar mellan de stora opåverkade områdena. Områdena är omfattande och innehåller flera naturtyper med många arter, för vilka spridningsvägarna ser olika ut. Vi bedömer att ett utpekande på karta inte skulle vara värdefullt i översiktsplaneringen. Vid större förändringar i områdenas närhet eller mellan dem kan spridningsvägar för specifika arter utredas om det bedöms vara relevant.*

Vattenskydd och vattentäkter

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att kommunens fyra kommunala vattentäkter med instiftade vattenskyddsområden bör redovisas i karta i översiktsplanen. *Kommunens svar: Vi har kompletterat planhandlingens karta med vattenskyddsområden. Vattentäkterna visas inte i karta ur sekretessperspektiv.*

Lantbrukarnas riksförbund - Enköping skriver att livsmedelsproduktion och skogsbruk kan också hindras av onödigt stränga regleringar till förmån för andra samhällsintressen. Ett exempel som LRF ofta stöter på är revidering eller inrättande av vattenskyddsområden, men orimligt stränga föreskrifter som inte har koppling till aktuell forskning eller riskanalys. Detta trots att Havs- och vattenmyndighetens vägledning pekar på att man alltid ska utgå från en riskanalys och beakta förutsättningar för andra verksamheter. LRF skulle önska att avsnittet om vattenskyddsområde och vattentäkt kompletterades med en planeringsprincip om jord- och skogsbruk. De föreslår "Vattenskyddsområde med föreskrifter får inte allvarligt inskränka på andra samhällsviktiga verksamheter som jord- och skogsbruk. Samråd ska alltid ske i inledningen av processen och med målsättning att verksamheterna ska kunna fortgå parallellt." *Kommunens svar: Kommunen kommer se över vattenskyddsområdena så att de harmonierar med befintlig lagstiftning och föreskrifter och samråd kommer att ske med berörda parter. Planförslaget kan inte föregå utredningen genom att på förhand sätta planeringsprinciper utan det får utredningen och samrådet visa.*

Miljö- och byggnadsnämnden skriver att stycket om Vattenskyddsområde och vattentäkt kan med fördel utvecklas, exempelvis med hänvisning till gällande skyddsföreskrifter och beskrivning av aktuellt vattenskyddsområde respektive vattentäkt. *Kommunens svar: Vi har kompletterat texten med tydligare hänvisningar. Vattentäkterna beskrivs inte med anledning av sekretess.*

Del 5 – Genomförande

I granskningshandlingen har denna flyttats in till Del 1_ Inledning.

Miljö- och byggnadsnämnden undrar hur mål och delmål avses följas upp? De undrar om det finns behov av att förtydliga mål och nyckeltal? De ser en fördel om nyckeltal anges, det vill säga faktorer som kan mätas över tid för att följa upp fastställda mål. Nystart Enköping skriver också att deras tidigare erfarenheter visar vikten av att intentionerna i översiktsplanen både följs och följs upp. I den slutliga versionen behöver det därför finnas framtagna indikatorer och rutiner för uppföljning. Nystart Enköping menar det behövs arbetssätt som säkerställer att exploitörer m.fl. förstår och följer den politiska viljan redan i inledande skeden av nya projekt, så att det inte hinner gå för långt innan politiken drar i nödbromsen. *Kommunens svar på båda ovanstående frågor om uppföljning: Under perioden 2024–2028 ska kommunen utveckla metoder för uppföljning och utvärdering. Kommunen ska följa upp om översiktsplanen leder till de effekter som vi förväntat oss och bedöma om översiktsplanen är till stöd i olika beslut. Resultatet av uppföljningen och utvärderingen blir sedan underlag inför nästa planeringsstrategi, eller utveckling av våra översiktsplanedokument, eller utvecklade arbetssätt. Vi har inte för avsikt att beskriva nyckeltal eller metoder i översiktsplanen eftersom vi inte vill föregå utvecklingsarbetet kring uppföljning och utvärdering.*

Nystart Enköping önskar också att ordet planmonopol förklaras i handlingen. *Kommunens svar: Vi har kompletterat handlingen med en beskrivning om vad det kommunala planmonopolet innebär, se Del 1: Inledning, så används och genomförs översiktsplanen.*

Bilaga 1 – Hållbarhetsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen i Uppsala ser positivt på att kommunen har tydliggjort de anpassningar av planen som gjorts under miljöbedömningsprocessen. Detta visar att framtagandet av miljökonsekvensbeskrivningen har varit en process med syfte att integrera miljöaspekter i framtagandet av översiktsplanen och inte bara som ett dokument för att utvärdera ett färdigt förslag. Detta stämmer väl med lagstiftarens intentioner gällande miljöbedömningar och är ett arbetssätt som bör användas fram till antagandet av planen om ny information kommer fram under samråd eller granskning. *Kommunens svar: Det glädjer oss att Länsstyrelsen ser positivt på såväl vårt arbetssätt som resultatet. Vi anser själva att arbetssättet har gynnat utvecklingen av planhandlingen och att höja kunskap kring olika hållbarhetsfrågor.*

Heby kommun påpekar att hållbarhetsbedömningen tar upp risk för märkbar negativa konsekvenser för biologiska mångfalden då den sammanhängande, kommunövergripande grönstrukturen och viktiga spridningssamband inte beskrivs tillräckligt. Detta kan påverka den biologiska mångfalden även utanför Enköpings kommun och därmed beröra bland annat Heby kommun. *Kommunens svar: Vi ser gärna ett utvecklat samarbete med närliggande kommuner kring grönstrukturfrågorna för att värna viktiga spridningskorridorer eller områden som sträcker sig över kommungränsen. Vi kan konstatera att vi har ett behov att arbeta mer strategiskt med grönstrukturfrågor. Vi ser fram emot samverkan med Heby i olika grönstrukturfrågor framöver.*

Även Miljö- och byggnadsnämnden har uppmärksammat att miljökonsekvensbeskrivningen beskriver att det finns risk för negativa konsekvenser kopplat till viktiga spridningssamband då dessa inte beskrivs eller pekas ut i översiktsplanen. Det finns även risk att värdefulla strandmiljöer kopplat till utveckling i strandnära lägen påverkas negativt av anläggningar i och i närheten av vattenmiljön. Hur avser översiktsplanen ta hänsyn till och planera in åtgärder för ekologisk hållbarhet? *Kommunens svar: Kommunen har konstaterat att vi behöver förstärka planeringsunderlag och styrande dokument för olika frågor som berör ekologisk hållbarhet. Bland annat ser vi ett behov av en grönstrukturplan eller en ekosystemtjänstkartläggning som pekar ut viktiga områden att bevara samt tar fram åtgärdsförslag om vad som krävs för att stärka den grönblå strukturen för biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband på land och i vatten.*

Socialdemokraterna menar att hållbarhetsbedömningen har goda inspel till översiktsplanen och att vi ska tillvara på de hållbarhetsaspekter som lyfts upp i bedömningen. De håller med om att översvämningsrisker och klimatanpassning i Örsundsbro måste särskilt utredas och beaktas. *Kommunens svar: Vi har kompletterat planförslaget med lokala analyser kring konsekvenser från*

översvämningar och skyfall för Örsundsbro. Vi har även kompletterat planförslaget med planeringsprinciper för klimatanpassning.

Miljö- och byggnadsnämnden påpekar också att det inte framgår vilka luftkvalitetsparametrar som är förhöjda på väg E18 och väg 55 (Östra Sveriges luftvårdsförbund, data från 2020). *Kommunens svar: I planförslag refererar vi till att kommunen är medlem i Östra Sveriges Luftvårdsförbund (ÖSL) som övervakar och analyserar luftkvaliteten. Det anses alltför detaljerat att återge vilka luftkvalitetsparametrar som mäts. Miljökvalitetsnormerna för luft riskerar inte att överskridas i dagsläget.*

Sammanställning av yttranden

Här återfinns samtliga yttrande som inkommit under samrådet. Synpunkter som lämnats från privatpersoner har anonymiserats.

Synpunkter på Översiktsplan 2040 under samråd

Inledningsvis vill Centerpartiet uttrycka vårt gillande till att Översiktsplan 2040 tar höjd för hela Enköpings kommun, med ett tydligt landsbygdsfokus, som förhoppningsvis kommer att underlätta för de som vill hjälpa till och bidra till en hållbar utveckling och tillväxt.

Hur ska vår kommun växa på ett hållbart sätt och hur ska våra mindre tätorter och landsbygd utvecklas fram till år 2040?

Bostadsbrist är inget storstadsfenomen. En klar majoritet av Sveriges 290 kommuner säger att de behöver fler bostäder. På landsbygden är det ofta särskilt svårt att bygga nytt. Det gör att klyftorna mellan stad och land riskerar att växa ytterligare. Därför ser Centerpartiet att följande synpunkter behöver tydliggöras och justeras i förslaget till Översiktsplan 2040

- Bevara brukningsbar åkermark – En grundinställning för Centerpartiet är att värna äganderätten och att vi så långt som det är möjligt verkar för att undvika byggnation på brukningsbar åkermark, vi ser hellre att man nyttjar skogsmark vid exploatering. Vi anser att det vore en god princip att använda sig av den klassificering som finns för åkermark för att avgöra om den är lämplig för ianspråktagande.
- Orternas potentiella utveckling – Vi anser inte att man bör ta hänsyn till VA-nätets begränsningar när vi tittar på orternas potentiella utveckling, tvärt om borde orternas potential avgöra prioritering och takt på VA-investeringarna. Om vi ändå ska ha med den begränsningen ifrågasätter vi prioriteringsordningen som säger att orterna ska växa mer än landsbygden då landsbygden inte begränsas av VA på samma sätt eftersom man där löser det med egna brunnar och enskilt avlopp, samt att det varit trend de senaste åren; att landsbygden växer mer än kransorterna. På samma tema skulle vi också vilja se en prognos för landsbygdens potential. Byggnation på omlandet påverkar införande, bevarande, stärkande och utvecklande av orternas service i lika hög grad som själva orten därför är en sammanlagd bild viktig.
- Vad gäller principerna för byggnation på landsbygd så vill vi helt ta bort den allra första planeringsprincipen. Alternativt vill vi ha ett förtydligande att noder inte bara betyder kransorter utan även byar och att stråk inte bara betyder större vägar.

"I Enköping ska vi, i första hand, koncentrera bebyggelse till noder och stråk för att förstärka underlag för kommersiell och offentlig service samt hushålla med markresurser."

- Vi vill också att den tredje principen tas bort då den är en av dem mest hindrande och ologiska principerna. Väljer man att flytta ut på landet drömmer man sällan om att behöva bo bakom ett bullerplank. Alternativt vill vi att själva principens utformning speglar texten där det tydligare framgår att denna punkt framför allt riktar sig till större etableringar och inte enstaka hus.

"En fortsatt bebyggelseutveckling på landsbygden eftersträvas med en närhet till de större kollektivtrafiksstråken. Kollektivtrafiken ska vara en utgångspunkt vid all planering för att främja en mer turtät kollektivtrafik"

- Solcellsanläggningar – Översiktsplanen medger byggnation av solcellsanläggningar på marken med batterilagring i nära anslutning till ett 20 tal av kommunens animalieproducenter för att stärka produktionens sårbarhet vid elavbrott (avbrott 1-5 dygn) Gårdarna bör utmärkas i kartan.
- Fordonsgas som drivmedel - För att ytterligare stärka beredskapen bör möjligheten att utvinna fordonsgas ur gödsel från animalieproducerande gårdar beaktas. Produktionsplats bör utmärkas i kartan. Tänkbara platser vid nya kraftvärmeverket eller någon av våra kransorter. Fordonsgas är ett fullgott alternativ i tyngre traktorer samt bilar.

Remissvar Enköpings kommun – Översiktsplan 2040

Här kommer ENA Energis samlade svar på remissen om Enköpings Kommun Översiktsplan 2040.

Sammanfattningsvis kan sägas att vi saknar genomgående beskrivning om energiplanen, som vi anser vara en viktig fråga när det gäller hållbarhet och grön omställning.

Här kommer kommentarer kring de delar vi ha synpunkter på.

Sidan 19, Mål 3, punkt 3

”Vi samverkar med näringslivet och bidrar till minskad klimatpåverkan genom hållbara energilösningar.” (Vi menar att det inte alltid är bästa att spara energi, utan det beror på vilken sorts energilösning man pratar om. Solvärme tex behöver vi inte spara på då den i vissa fall annars behöver kylas bort.)

Sidan 21, Kommunala mål och styrning

I den listan över de mest relevanta styrdokumenterna, saknar vi en Energiplan. Varje kommun är skyldig att ha en sådan, och när kommunen även äger ett energibolag, anser vi att den är av yttersta vikt för framtida styrning. Fjärrvärmens ska ha en betydande framtoning här.

Jmf utdrag ur Västerås Kommuns Energiplan:

” Fjärrvärme

Även framtida bebyggelse inom Västerås tätort förutsätts anslutas till fjärrvärmenätet.”

Sidan 26, Infrastruktur och kommunikationer

I detta avsnitt beskrivs enbart olika kommunikationsmedel. Vi saknar ett avsnitt om övrig infrastruktur, dvs alla ledningar med el, fjärrvärme, VA och fiber.

Sidan 97, Temaområden och planeringsprinciper, punkt 2

Här vill vi ha en tydligare markering kring kommunens eget fjärrvärmebolag:

”Vid nyproduktion ska uppvärmning ske med förnyelsebara energikällor. Där det är möjligt ska anslutning ske till fjärrvärme.”

Vi önskar även en text kring ett hållbart fjärrvärmesystem generellt, inte bara vid nyproduktion. ENA energi driver just nu FUTURENA, ett framtidsprojekt om hur vi med olika metoder och energikällor kan förnya produktionssystemet så att det blir än mer hållbart

Sidan 98, Transporter och Infrastruktur

Se text under sidan 26

Sidan 120, El och värme

Vi anser inte att det går att skriva att det saknas en strategisk plan för kommunens energiförsörjning, utan i så fall att den är på väg att tas fram. Som tidigare nämnts, är det varje kommuns skyldighet att ha en sådan och vad vi förstår, har Energikontoret fått i uppdrag att ta fram den?

Frågan om fjärrkyla är utredd och ENA Energi har god plan för hur fjärrkyla skulle kunna etableras.

Under rubriken Planeringsprinciper, punkt 2. Stryk sista raden ” som kan värmas upp av förnybar el”. detta för att all uppvärmning med el bör undvikas.

Punkt 3. Ersätt energisnåla med energieffektiva byggnader.

Sidan 121, Solenergi

I detta avsnitt talas bara om solel, men begreppet solenergi omfattar både solel och solvärme. Det borde kompletteras med en text som påtalar skillnaden. Solvärme är mycket mer effektivt, har högre verkningsgrad och lägre investering per kilowattimme än solel. Solvärme har även en stor potential ihopkopplat med Fjärrvärmenätet.

Sidan 124, Beredskap

Vi saknar ett stycke om elberedskap och även värmeberedskap som är oerhört viktiga samhällsfunktioner.

ENA Energi har i sitt ägardirektiv att undersöka förutsättningar för skö-drift, dvs att kunna försörja delar av Enköping med både el och värme vid en krissituation.

Vi saknar även ett stycke om sabotage, särskilt med dagens världsläge i åtanke. Det gäller särskilt samhällskritiska funktioner såsom IT, värme och el.

Sidan 133 text, där saknar vi ett stycke om ”Kraftig kyla”. Vad gör om det blir strömavbrott vid -25 grader?

Enköpings kommun
Ärende: KS2019/619
Mail: framtidialog@enkoping.se

Remissvar från Energikontoret i Mälardalen gällande Förslag på översiktsplan för Enköpings kommun

Energikontoret i Mälardalen tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Enköpings översiktsplan. Vi finns tillgängliga för vidare diskussioner och rådgivning.

Om oss

Energikontoret i Mälardalens uppdrag är att bidra till hållbar energikutveckling och minskad klimatpåverkan i Mälardalen. Vi ägs av kommuner, däribland Enköpings kommun, och är verksamma i Södermanlands, Västmanlands och Uppsala län. Energikontoret i Mälardalen är ägarnas expertorgan inom energifrågor och erbjuder kompetens inom energi- och klimatområdet samt arbetar oberoende av kommersiella intressen.

Generella synpunkter

Översiktsplanen täcker in många relevanta områden för minskad klimatpåverkan och minskad belastning på miljön. Hushållning med resurser, utvecklad kollektivtrafik och förbättrad cykelinfrastruktur ges stort utrymme i översiktsplanen, vilket Energikontoret i Mälardalen ser mycket positivt på. Förslag till översiktsplan har en tydlig och logisk disposition som är lätt att följa.

Baserat på vår roll och kompetens fokuserar remissvaret huvudsakligen på de delar i planen som berör energi. Energikapitlet är inte särskilt omfattande i dagsläget och energifrågorna behandlas mer ingående först i kapitel ”teknisk försörjning”. Det är bra att ett eget kapitel dedikerats till frågan, men vi anser att området borde belysas tidigare, mer ingående och löpande i översiktsplanen. Energiperspektiv, framför allt kopplat till el, blir allt viktigare i och med samhällets omställning.

I översiktsplanen förklarar ni att det idag saknas en strategisk plan för kommunens energiförsörjning. Enligt lag om kommunal energiplanering (1977:439) ska det i varje kommun finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Som delägare av Energikontoret i Mälardalen har ni möjlighet att köpa stöd från oss i arbete med att ta fram en energiplan.

På kommande sidor presenteras mer specifika synpunkter och kommentarer.

El och värme (s.120)

Svenska kraftnäts projektering av en uppgradering av transmissionsnätet till och från stationen i Hamra, kommer av allt att döma inte kommunens elförsörjning till gagn, då stationen saknar koppling till Vattenfall Eldistributions regionnät. För att klara av en expansion av Enköpings kommun behöver existerande 70 kV regionnät uppgraderas till 130 kV, vilket kan ta runt 10 år att genomföra. Kommunen bör därför inleda samtal med Vattenfall Eldistribution för diskussion om nuvarande och kommande nätkapacitet klarar av kommunens expansionsplaner. Dialogen underlättas om kommunen kan kvantifiera hur stor tillkommande eleffekt som framtida nybyggnation och -etablering i kommunen innebär.

Avsnittet bör även nämna att ENA Energi avser att nuvarande kraftvärmeverk ska vara rivet 2035 för att frigöra plats till bostadsutveckling. I stället kommer ett nytt kraftvärmeverk att byggas upp längre från staden. Kommunen bör föra en dialog med ENA Energi om hur el- och värmeproduktion kommer att förändras och vad det innebär för förutsättningar för en framtida expansion av staden och kommunen.

Nya byggnader bör i största möjliga mån anslutas till fjärrvärmenätet där det är tekniskt och ekonomiskt möjligt, för att minimera behovet av eluppvärmning genom till exempel värmepumpar. Det kommer att frigöra elnätscapacitet som kan användas för kommunens utveckling.

På sida 120 står det följande: ”Vi energicertifierar våra egna byggnader. Vid nybyggnation eftersträvas energisnåla byggnader”. *Ändringsförslag:* Vid nybyggnation sker aktivt arbete med att skapa energisnåla byggnader”. *Kommentar:* Det kommunala bostadsbeståndet är ett av de områden där kommunen har större rådighet. Därmed finns utrymme för skarpare krav och mål.

Solenergi (s. 122)

Kommentar: På sida 121 står det att markförlagda solenergianläggningar är olämpliga på odlingsbar mark. Dessa anläggningar går emellertid att förena med livsmedelsproduktion, så kallad agrivoltaiska anläggningar med stående paneler och bete eller odling mellan raderna. Betande djur kan då även få tillgång till skugga under varma sommark dagar. På så vis går det att utöka den sammanlagda avkastningen av marken.

Avfall och återvinning (s.122)

Kommentar: Det vore värdefullt att under denna rubrik belysa energiutvinning vid avfallsförbränning. Görs detta idag och har potentialen för omvandling av energi till el & värme utretts?

Infrastruktur för förnybara drivmedel (s. 123)

Kommentar: Det bör även nämnas att tillräcklig elförsörjning behövs på platser där kommunen förväntar sig att snabbbladdningsstationer kan etableras.

Beredskap (s.124)

Kommentar: Under rubriken beredskap föreslår vi ett tillägg gällande energiförsörjning. Detta område nämns inte i dagsläget.

Strålning (s. 127)

På sidan 127 under avsnitt Strålning står att “Det finns inga ytterligare behov av nya kraftledningar.” *Kommentar:* Den nya stamnätsledning som byggs är 400 kV och kommer komma regionens snarare än Enköpings elförsörjning till del. För att klara ett väsentligt högre eleffektuttag behövs sannolikt även regionnätet förstärkas, och det kan därför uppkomma behov av nya ledningar. Regionnät och transmissionsnät bör som utgångspunkt utgöras av luftledningar, där det inte är praktiskt olämpligt med luftledningar, så som inne i tätorter.

ENKÖPINGS HYRESBOSTÄDER

ÖP2040

Skriftliga synpunkter – Förslag på Översiktsplan Enköpings kommun

Styrelsen tackar för informationen. EHB ser positivt på en uppdaterad översiktsplan som särskilt ger kommunens perspektiv på utveckling i kransorter och att det finns en underliggande analys av mobilitet, infrastruktur och social hållbarhet.

I gällande ägardirektiv har EHB i uppdrag att prioritera nyproduktion av hyresrätter i kransorter. EHB efterfrågar därför ett generellt förtydligande i texterna att även hyresrätten som upplåtelseform ska eftersträvas.

Socialförvaltningen
Eva Nilsson
0171-62 51 98
eva.nilsson@enkoping.se

Socialnämnden föreslår besluta

att överlämna nedanstående remissvar till
sammansättningsförvaltningen.

Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun

Socialnämnden har tagit del av Översiktsplan 2040.

Utgångspunkten i planen är att Enköpings befolkning förväntas öka från ca 48 000 invånare (2023) till ca 60 000 år 2040 och då måste goda förutsättningar skapas.

Planen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Översiktsplanen innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för sex prioriterade orterna; Fjärdhundra, Grillby, Hummelsta, Lillkyrka, Skolsta och Örsundsbro. Den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad från 2018 kommer fortfarande att gälla.

En översiktsplan visar på en tydlig politisk inriktning och prioritering för utvecklingen i kommunen. Detta bidrar till att alla (politik, förvaltning, invånare, myndigheter, privata aktörer med flera) ska ha kännedom om målbilden och hur de kan bidra till att uppnå målet.

En översiktsplan medför en betydande miljöpåverkan vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras. Samhällsbyggnadsförvaltningen har valt att göra en bredare analys utifrån hela hållbarhetsperspektivet:

”Översiktsplanens mål ska leda till en positiv utveckling av kommunens tätorter och landsbygd i balans med de värden som ska bevaras. Ett hållbart samhälle skapas genom en sammanvägning av ekologiska,

sociala och ekonomiska perspektiv, eftersom dessa ömsesidigt förstärker varandra.

Ekologisk hållbarhet är förutsättningen för vår existens, vilket kräver att våra olika projekt och insatser håller sig inom de ramar som våra ekosystem och naturmiljöer klarar av.

Social hållbarhet är grundläggande för ett fungerande samhälle där vi skapar ett gott liv och goda livsmiljöer åt alla.

Ekonomisk hållbarhet är ett medel för att möjliggöra ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle.”

Socialnämndens remissvar

Socialnämnden menar att Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun är en gedigen produkt som är till hjälp i framtida planering för nämndens verksamhet. I tidigare remissvar över Landsbygdsutveckling lyfte vi särskilt det positiva med att anlägga ett helhetsperspektiv på Enköpings kommun. Att skapa förutsättningar där alla invånare oavsett boendeplats ska få goda förutsättningar för att leva, bo och verka. Det genomsyrar översiktsplanen.

Det breda hållbarhetsfokus i analysbedömningar är lovande. Utifrån socialnämndens verksamhetsuppdrag och perspektiv är det särskilt viktigt att den sociala hållbarheten är en viktig faktor i all planering.

En ny socialtjänstlag kommer troligen att beslutas om inom kort. Förslaget innehåller ett ökat fokus på förebyggande och tidiga insatser som ett exempel på social hållbarhet. Goda uppväxtvillkor för alla barn och unga är ständigt i fokus för socialnämnden.

Processen i framtagandet av översiktsplanen där politiker, tjänstemän, föreningar och invånare har kunnat ge tidiga inspel under arbetes gång är positivt. Delaktighet och öppenhet är viktiga aspekter för ett gott samhällsklimat vilket ökar trygghet och minskar risken för negativ utveckling.

Eva Nilsson
Utvecklare, Socialförvaltningen

Paragraf 6

Ärendenummer SN2023/196

Förslag på översiktsplan för Enköpings kommun

Beslut

Socialnämnden beslutar att överlämna remissvaret till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun

Utgångspunkten i planen är att Enköpings befolkning förväntas öka från ca 48 000 invånare (2023) till ca 60 000 år 2040 och då måste goda förutsättningar skapas.

Planen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Översiktsplanen innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för sex prioriterade orterna; Fjärdhundra, Grillby, Hummelsta, Lillkyrka, Skolsta och Örsundsbro. Den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad från 2018 kommer fortfarande att gälla.

En översiktsplan visar på en tydlig politisk inriktning och prioritering för utvecklingen i kommunen. Detta bidrar till att alla (politik, förvaltning, invånare, myndigheter, privata aktörer med flera) ska ha kännedom om målbilden och hur de kan bidra till att uppnå målet.

En översiktsplan medför en betydande miljöpåverkan vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras. Samhällsbyggnadsförvaltningen har valt att göra en bredare analys utifrån hela hållbarhetsperspektivet:

”Översiktsplanens mål ska leda till en positiv utveckling av kommunens tätorter och landsbygd i balans med de värden som ska bevaras. Ett hållbart samhälle skapas genom en sammanvägning av ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv, eftersom dessa ömsesidigt förstärker varandra.

Ekologisk hållbarhet är förutsättningen för vår existens, vilket kräver att våra olika projekt och insatser håller sig inom de ramar som våra ekosystem och naturmiljöer klarar av.

Social hållbarhet är grundläggande för ett fungerande samhälle där vi skapar ett gott liv och goda livsmiljöer åt alla.

Ekonomisk hållbarhet är ett medel för att möjliggöra ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle.”

Socialförvaltningens bedömning

Socialnämndens remissvar

Socialnämnden menar att Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun är en gedigen produkt som är till hjälp i framtida planering för nämndens verksamhet. I tidigare remissvar över Landsbygdsutveckling lyfte vi särskilt det positiva med att anlägga ett helhetsperspektiv på Enköpings kommun. Att skapa förutsättningar där alla invånare oavsett boendeplats ska få goda förutsättningar för att leva, bo och verka. Det genomsyrar översiktsplanen.

Det breda hållbarhetsfokuset i analysbedömningar är lovande. Utifrån socialnämndens verksamhetsuppdrag och perspektiv är det särskilt viktigt att den sociala hållbarheten är en viktig faktor i all planering.

En ny socialtjänstlag kommer troligen att beslutas om inom kort. Förslaget innehåller ett ökat fokus på förebyggande och tidiga insatser som ett exempel på social hållbarhet. Goda uppväxtvillkor för alla barn och unga är ständigt i fokus för socialnämnden.

Processen i framtagandet av översiktsplanen där politiker, tjänstemän, föreningar och invånare har kunnat ge tidiga inspel under arbetes gång är positivt. Delaktighet och öppenhet är viktiga aspekter för ett gott samhällsklimat vilket ökar trygghet och minskar risken för negativ utveckling.

Arbetsutskottets beredning

Socialnämndens arbetsutskott har berett ärendet den 19 januari 2024.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

att bifalla förvaltningens förslag.

Kopia till:
framtidialog@enkoping.se

Från: pbl@eon.se
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Dnr: KS2019/619 Yttrande Enköpings kommun Översiktsplan 2040
Datum: den 2 februari 2024 15:29:34
Bilagor: [image001.png](#)
[image002.png](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Ärendenr: 202303686

Datum: 2023-12-07

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har följande synpunkter.

Yttrande över "Enköpings kommun Översiktsplan 2040"

E.ON Energidistribution AB ("E.ON") avger yttrande avseende Enköpings kommuns förslag till översiktsplan. E.ON vill såsom ägare av infrastruktur för elförsörjning inom kommunen avge följande synpunkter.

Befintlig elförsörjning

Elförsörjningen är en grundläggande förutsättning för utvecklingen av kommunens näringsverksamhet och bostadsbyggande. Inte minst är utbyggnad och ombyggnad av elnätet viktig för att garantera fullgod leveranssäkerhet och en bidragande faktor i omställningen till det förnybara samhället.

E.ON har låg- och mellanspänningsnät i Enköpings tätort.

Matning till abonnenterna i det lokala distributionsnätet som ingår i E.ON:s områdeskoncession sker via mellanspänningsledningar med systemspänning 10- och 20kV för överföring av el till nätstationer. Detta är till viss del ledningar i luften men under senare tid har största delen av nätet bytts ut till kablar i marken. Det är ett arbete som fortgår kontinuerligt i syfte att vädersäkra elleveransen. I nätstationerna transformeras spänningen ner till 400V. Från nätstationerna förgrenar sig ett lågspänningsnät via kabelskåp och servisledningar ut till E.ON:s kunder.

Elnät i fysisk planering

E.ON:s utgångspunkt i den fysiska planeringen är att sträva efter att behålla befintlig infrastruktur i nuvarande utförande och i ianspråktaget läge. Dess placering och utförande har noga utretts och sanktionerats genom koncessionsbeslut av Energimarknadsinspektionen (Ei) och markupplåtelse genom ledningsrätt och servitut.

Förslag om ny bebyggelse utifrån elnätets kapacitet

Översiktsplanen föreslår ett antal nya verksamhetsområden inom kommunens orter. Beroende på vilken typ av etableringar som sker på dessa ytor kan en utökning av kapaciteten i elnätet krävas. Vidare kan verksamheterna ställa ökade krav på en mer robust elförsörjning. Verksamheter med ett stort effektbehov kan alltså kräva ny infrastruktur, vilket förutsätter en gemensam planering mellan kommun och nätbolag med lång framförhållning.

Det är viktigt att se energiförsörjningsfrågan ur ett helhetsperspektiv och att kommunen tillsammans med E.ON/Vattenfall på ett tidigt stadie uppskattar det framtida energibehovet kopplat till den tidshorisont man ser för utbyggnadstakten. Till det bör fogas de trender som påverkar behovet av el

såsom ökningen av eldrivna transporter och uppbyggandet av nya laddningsmöjligheter. Allt detta sammantaget påverkar den kapacitet som behövs i E.ON:s anläggningar i lokalnätet och kanske även i det överliggande regionnätet. Om en beställning av ökad effekt blir nödvändig bör den göras i mycket god tid då de ombyggnader av regionnätet som kan bli följden är väldigt tidskrävande. Det är särskilt tillståndsprocesserna för koncessionsärenden som är mycket tidsdrivande.

E.ON har enbart översiktligt studerat förslagen på utbyggnadsområden för verksamheter, bostäder m.m. som planen föreslår. Det är viktigt att kommunen är medveten om att elnätet inte planeras utifrån vad vi tagit del av i översiktsplanen utan att varje anslutning/abonnemangsändring behöver hanteras var för sig. Kapaciteten i elnätet är på intet sätt statisk utan påverkas av samhällets utveckling, anslutning av stora konsumenter eller produktionsanläggningar i närområdet, förändrade energibehov osv. Hanteringen av anslutningsförfrågningar kan ta mycket lång tid, varför vi önskar få in förfrågningar så snart som möjligt efter att det är klargjort att mer effekt kommer behövas.

Fortsatt planarbete

E.ON önskar vara delaktiga i en fortsatt planering av utbyggnaden i enlighet med översiktsplanen. Bolaget är angeläget om ett gott samarbete med kommunen vid dessa och andra infrastrukturella projekt. Det är önskvärt att kommunen tidigt i planprocesserna och i nära samråd med elnätsägare arbetar för att hitta bästa möjliga framdragningsav nytt elnät med minsta möjliga intrång. Vid nya anslutningar till elnätet är det önskvärt att E.ON kontaktas i god tid. Detta i synnerhet när det gäller vindkraft-, solcellsanslutningar eller andra effektkrävande verksamheter då det ställer stora krav på var i elnätet man kan ansluta den levererade effekten.

Planärenden som berör E.ON tar vi tacksamt emot via pbl@eon.se. För kännedom har vi märkt att vi inte får ta del av alla planärenden som berör vårt elnät.

Med vänlig hälsning/Kind regards

Johanna Sandelowsky
Tillstånd och Rättigheter

E.ON Energidistribution AB

eon.se | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#) | [YouTube](#)

Nu ställer vi om Sverige, kilowatt för kilowatt

Please visit eon.se/legal and find information about how we at E.ON handle your personal data.
Privileged/Confidential information may be contained in this message and is intended solely for the use of the addressee. If You receive this mail by mistake, You may not use, copy or distribute it to anyone else. Please erase the message and notify us immediately.
E.ON Energidistribution AB Säte/Registered Office Skåne län, Malmö Kommun. Organisationsnummer/Registered Number of the company 556070-6060.

Från: [Westerlund, Ingrid](#)
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: ÖP2040
Datum: den 7 december 2023 08:14:00

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej,
Fortifikationsverket har inget att erinra gällande förslaget.

Med vänlig hälsning
Ingrid Westerlund
Förvaltare

Direkt: 010-44 44 856 | Mobil: 076-12 63 483
ingrid.westerlund@fortifikationsverket.se
Post: Fortifikationsverket • Pl 922 749 81 Enköping
Växel: 010-44 44 000
www.fortifikationsverket.se

En säker värld för en säkrare värld

Vi värnar om personlig integritet. Vi strävar efter att alltid skydda personuppgifter på bästa sätt och följa tillämpliga dataskyddsregler, läs mer på www.fortifikationsverket.se/personuppgifter

Synpunkter på Översiktsplan 2040

Funktionsrättsrörelsens uppdrag är att föra fram behov som personer med olika funktionsnedsättningar har, bl.a. på den fysiska miljön. Översiktsplanen tar övergripande ställning och är inte så tydlig för våra mer specifika behov. De behöver därför specificeras i detaljplanerna men några synpunkter på förslaget till ÖP vill vi ändå framföra, om inte annat för att det behöver finnas med i underlag för kommande detaljplaner.

Eftersom kommunens invånarantal planeras växa ganska mycket och den politiska viljan är att det skall gå att bosätta sig i hela kommunen, följer att det kan skapa många hinder för- och behov hos personer med olika funktionsnedsättningar. Att beakta är att gruppen äldre (65+) förväntas öka från i dag 21- till drygt 25 procent under tidsperioden och att det i den gruppen kommer att finnas många personer med funktionsnedsättningar, då syn-, hörsel- och rörelsenedsättningar är en del av själva åldrandet.

Den lagstiftning som är relevant har angivits i dokumentet. Dock saknar vi hänvisning till den FN konvention som stipulerar våra rättigheter nämligen *Konventionen för personer med funktionsnedsättning*. Den är precis som Barnkonventionen, en specificering av konventionen om Mänskliga rättigheter (MR). Konventionen är ratificerad av Sverige – men inte införlivad med svensk lagstiftning ännu. Däremot har regeringen beslutat en funktionsrättspolitik, som ska implementeras i all offentlig verksamhet. Målet med den politiken är att så mycket som möjligt i samhället ska utan särskilda åtgärder vara tillgänglig för personer med olika funktionsnedsättningar. Det finns nämnt på några platser i texten att tillgänglighet är viktigt, men vi vill säga att det är helt avgörande.

Ett annat påpekande i sammanhanget är hur vår grupp benämns. När det står "funktionsnedsatta" som gruppering, är det våra *tillkortakommande* som är helt i fokus inte att det är *människor* med funktionsnedsättning det rör. Vi önskar att kommunen i all text i framtiden använder termen *personer med funktionsnedsättning*.

Ett tredje obs! är att det långt ifrån enbart är äldre personer som har funktionsnedsättningar även om den åldersgruppen dominerar. Sjukdom och skador drabbar såväl barn som vuxna i arbetsför ålder. Ett tillgängligt samhälle behöver möta även deras behov.

Trafik

Vi ser naturligtvis positivt på ambitionen att privatbilismen ska vika för kollektivtrafik i möjligaste mån. Men för många personer med funktionsnedsättning är det inte möjligt att nyttja kollektivtrafiken, vilket medför att det måste tas särskild hänsyn till de personernas behov när man minskar möjligheterna för bilar.

Vi ser en absolut nödvändighet i att det finns gångvägar och cykelvägar med samma tillgänglighet till viktiga knutpunkter och servicecentra, som för bilar. Gångvägarna ska så

långt möjligt vara helt separerade från cykelvägar, eftersom risken att bli påkörd av en cykel är stor om man inte hör/hinner uppfatta att den kommer. Uppdelningen mellan gång- cykel ska inte bara markeras med en målad linje, utan bör skiljas åt på annat fysiskt sätt. Därav följer att två separata dragningar av banorna är maximalt positivt.

Gångvägar kan med fördel vara rakare mellan knutpunkterna än vad en cykelbana behöver vara.

Vi konstaterar att det numer inte är regel att biltrafik och gående har skilda ytor i många bostadsområden, framför allt i villaområden. Vår önskan är att man återinför trottoarer som standard i alla områden för den gåendes säkerhet.

Det är i dag allt fler personer som har svårt att gå längre sträckor, som har en flerhjulig el-moped. Vid anläggande av parkeringsplatser, behöver särskild hänsyn tas till dessa fordon. Det gäller att ordna lämpliga platser vid byggande av hus men också vid anläggande av parkering i anslutning till kollektivtrafik. Förutom att de anvisade platserna behöver vara nära hus/hållplatser, är det en fördel om de också kan laddas vid parkeringen, så som man väl kommer att möjliggöra för el-bilar?

Boende

Kommunen har ett särskilt ansvar att säkerställa att vissa grupper har ändamålsenliga bostäder. Dessa grupper är bl.a. personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende och äldre personer med behov av särskilt stöd. Men kommunen behöver också planera för en generellt åldrande befolkning med tilltagande funktionsnedsättningar. Nya bostadsområden bör därför reservera de delar som är mest tillgängliga till servicepunkter för dessa målgrupper. Särskilda boendeformer bör också ha nära till allmänna kommunikationer med tanke på de boende själva, personal och anhöriga. Gångavståndet kan vara skillnaden mellan möjlighet till att klara sig själv och behov av samhällshjälp.

Vi förutsätter att senior- och trygghetsboende också planeras in i kransorterna.

Vi anser att man i ÖP kan öronmärka denna typ av boende för att garantera placeringen i DP.

Landsbygd

Att bosätta sig på landsbygden ska fortsatt vara en rättighet för den som så önskar. Det gäller förstås även för personer med funktionsnedsättning. För alla boende på landsbygden finns ett behov av samlade punkter, vilket ofta är i kransorterna. För att kunna mötas behöver det finnas möteslokaler där men med tanke på de ibland långa avstånden på landsbygden, kan det finnas behov av lokaler även utanför kransorterna. Personer med funktionsnedsättning har samma behov som övriga att kunna mötas inom förenings- och kulturliv och därför måste dessa mötesplatser vara tillgängliga. Likaså är möjligheten att använda kollektivtrafik viktig. Därför ska samma tillgänglighetskrav som finns på hållplatser i tätorten gälla även för landsbygden.

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Enköpings kommun, Jenny Enberg
Uppsala Länsstyrelse, Olle Norqvist

Vårt tjänsteställe, handläggare

MELLERSTA MILITÄRREGIONEN
FYSPLAN
Kajsa Engman
mrm-fysplan@mil.se, 08 - 788 88 00

Ert datum

2023-12-04

Vårt föregående datum

Er beteckning

KS2019/619
8743-2023

Vår föregående beteckning

Yttrande avseende remiss om samråd för förslag på översiktsplan för Enköpings kommun i Uppsala län

Försvarsmakten lämnar nedan synpunkter på samrådsförslag för översiktsplan för Enköpings kommun.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Uppsala län och Enköpings kommun har berett Försvarsmakten möjlighet att inkomma med synpunkter på samrådsförslag till ny översiktsplan (2040) för Enköpings kommun.

Riksintressen för totalförsvarets militära del

Försvarsmakten ansvarar, i enlighet med förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, för riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § miljöbalken). Försvarsmakten är som sektorsmyndighet ansvarig för att identifiera, samråda om, besluta om och presentera underlag för dessa riksintresseanspråk. Försvarsmakten fattade beslut om nu gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del den 26 januari 2023 (FM2022-23088:1).

I begreppet militär del ingår även andra myndigheters områden och verksamhet så som Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarets radioanstalt (FRA) och Försvarets materielverk (FMV), varför Försvarsmakten företräder även dessa vad gäller riksintressen och samhällsplanering.

(LFI)

Av 3 kap. 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Riksintressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Huruvida ett riksintresse kan redovisas öppet eller inte baseras på en bedömning om en sådan redovisning skulle avslöja uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Exempel på områden av riksintresse för totalförsvarets militära del som redovisas öppet är övnings- och skjutområden på land och till havs, flottiljflygplatser och garnisoner. Riksintressen som inte redovisas öppet är sådana där öppet redovisad information om området och dess beskaffenhet riskerar att avslöja uppgifter vars röjande kan medföra betydande men för totalförsvaret eller i annat fall för rikets säkerhet. Sådana områden kan exempelvis ha koppling till anläggningar för spanings-, kommunikations- och underrättelseändamål.

För en utförligare beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del inklusive en företeckning av alla öppet redovisade riksintressen hänvisar Försvarsmakten till myndighetens riksintressekataloger. Katalogerna återfinns på Försvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Försvarsmakten i tillväxt

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har över tid försämrats. Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Mot bakgrund av detta har regeringen i propositionen *Totalförsvaret 2021–2025* (prop 2020/21:30, 2020-10-14) lämnat förslag till riksdagen om mål och inriktning för det svenska försvaret. Riksdagen godkände den 15 december 2020 regeringens förslag till ett övergripande mål för totalförsvaret, nya mål för det militära och civila försvaret, inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation samt förändringar i Försvarsmaktens grundorganisation vilket bl.a. innebär att ett antal nya regementen återinrättas (bet. 2020/21:FöU4, rsk. 2020/21:135, rsk. 2020/21:136). Regeringen har därefter beslutat om inriktning för Försvarsmakten 2021–2025 (dnr. Fö2018/01425, 2020-12-17).

För Försvarsmakten innebär detta att antalet krigsförband i krigsorganisationen succesivt utökas under perioden 2021-2030 vilket i förlängningen betyder att organisationen förstärks med både personal och materiel. Regeringens inriktning innebär även att fem regementen och en flygflottilj återinrättas i Arvidsjaur, Göteborg, Kristinehamn, Uppsala, Falun och Sollefteå med utbildningsdetachment i Östersund, av geografiska-, beredskaps- och utbildningsskäl. Detta tillsammans med förstärkningarna av krigsorganisationen leder till ett ökat behov av investeringar i infrastruktur. Därutöver är tillgång till övnings- och skjutfält av avgörande betydelse för Försvarsmaktens möjlighet att nå de politiskt uppsatta målen.

Det är i ljuset av ovan som skyddet av riksintressen för totalförsvarets militära del framöver måste beaktas. För att Försvarsmakten ska kunna tillväxa i enlighet med försvarsbeslutet pågår kontinuerligt en översyn av riksintressen och påverkansområden för totalförsvarets militära del i landet.

Riksintressen för totalförsvarets militära del

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressena.

Försvarsmakten redovisar även *områden av betydelse* enligt 3 kap. 9 § första stycket.

Öppet utpekade riksintressen och områden av betydelse i Enköpings kommun

Enköpings kommun berörs av följande öppet utpekade *riksintressen, områden av betydelse* och *påverkansområden* för totalförsvarets militära del. Utförligare beskrivning av dessa områden, deras värden samt exempel på vilka åtgärder som kan riskera påtaglig skada finns att läsa i aktuell riksintressekatalog.

- ***Riksintresset Enköpings övningsfält*** (TM0016) med tillhörande påverkansområden: ***påverkansområden för buller eller annan risk***

Enköpings närövningsfält med skjutbanor är beläget norr om Enköpings stad och berör Enköpings kommun. Fältet omfattar totalt cirka 970 hektar och verksamhet har bedrivits på fältet sedan 1943.

Övnings- och skjutfält utgör omistliga produktionsresurser för Försvarsmaktens övningar med förekommande utrustning och vapensystem och är därför områden av riksintresse. *Enköpings närövningsfält* med kasernområde och skjutbanor är ett sådant område, som nyttjas av olika förband inom Försvarsmakten. Det är väsentligt att skjutfältets funktion liksom garnisonsområdet kan skyddas och bibehållas.

Riksintresseområdet utgörs av övningsfältet och Enköpings garnison. Verksamheten som utgör riksintresset innebär påverkan på omgivningen genom skottbuller som kan uppfattas som störande och i vissa fall även utgöra en annan påverkan. Riksintresseområdet inkluderar hela garnisonsområdet, som utgör navet av Försvarsmaktens verksamhet i området.

Inom *riksintresse* samt *påverkansområde för buller eller annan risk* gäller bland annat att samtliga plan- och lovärenden oavsett byggnadshöjd ska remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

- **Riksintresset Veckholms skjutfält** (TM0019) med tillhörande påverkansområden: **påverkansområden för buller eller annan risk**

Veckholms skjutfält är beläget cirka 3 mil sydost om Enköpings stad invid Mälaren och berör Enköpings kommun. Skjutfältets riskområde över vattnet berör även Håbo och Upplands- Bro kommuner. Fältet omfattar totalt drygt 1 500 hektar varav cirka 290 hektar utgör mark. Verksamhet har bedrivits på fältet sedan 1945.

Övnings- och skjutfält utgör omistliga produktionsresurser för Försvarsmaktens övningar med förekommande utrustning och vapensystem och är därför områden av riksintresse. *Veckholms skjutfält* är ett sådant område, som nyttjas av olika förband inom Försvarsmakten. Det är väsentligt att skjutfältets funktion kan skyddas och bibehållas.

Inom fältet kan olika övningsmoment genomföras med skarp ammunition från flera skjutområden samtidigt med riskområdena belägna inom fältets egna gränser. Sådana övningar kan enbart genomföras på särskilt anordnad mark som fritt kan disponeras av Försvarsmakten.

Riksintresseområdet utgörs av skjutfältet samt riskområdet över vattnet. Den verksamhet som konstituerar riksintresset innebär påverkan på omgivningen genom skottbuller som kan uppfattas som störande.

Inom *riksintresse* samt *påverkansområde för buller eller annan risk* gäller bland annat att samtliga plan- och lovärenden oavsett byggnadshöjd ska remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

- **Område av betydelse Skogs-Tibble övningsfält** (TM0018) med tillhörande påverkansområden: **påverkansområden för buller eller annan risk**

Skogs-Tibble övningsfält ligger nordnordost om Enköpings stad och sydväst om Uppsala stad. Gränsen mellan Enköpings kommun och Uppsala kommun skär genom fältet, som har en areal av 936 hektar.

Området av betydelse utgörs av övningsfältet och den verksamhet som bedrivs vid fältet kan innebära påverkan på omgivningen. Fältet används framförallt för övningsändamål inom sambands- och ledningsområdet. För närvarande nyttjas fältet enbart för övningar utan skarp ammunition, vilket innebär att verksamheten inte är tillståndspliktig. Begränsad skjutverksamhet bedrivs med lös ammunition.

Inom *påverkansområde för buller eller annan risk* gäller bland annat att samtliga plan- och lovärenden oavsett byggnadshöjd ska remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

- **Stoppområde för höga objekt** tillhörande **riksintresset Uppsala flottiljflygplats** (TM0020)

Ett *stoppområde för höga objekt* är ett påverkansområde kring en flygplats som utgör riksintresse för totalförsvarets militära del. Inom stoppområdet riskerar vindkraftverk och andra höga objekt att medföra påtaglig skada på riksintresset, då sådana påverkar möjligheterna till säkra start- och landningar för den flygande verksamheten.

Försvarsmakten har inom stoppområdet en mycket restriktiv hållning till uppförandet av höga objekt och accepterar generellt inte objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse då dessa bedöms medföra påtaglig skada på riksintresset.

Inom *stoppområde för höga objekt* ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

- ***MSA-område*** tillhörande ***riksintresset Uppsala flottiljflygplats*** (TM0020)

Ett *MSA-område* är ett påverkansområde kring en flygplats. MSA anger den minimihöjd kring en militär flygplats inom vilken det är säkert att genomföra in- och utflygningar och syftar till att säkerställa möjligheten att genomföra visuell inflygning till en flygplats.

Inom *MSA-område* ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

- ***Påverkansområde väderradar*** tillhörande ***riksintresset väderradar Håtuna*** (TM0101)

Ett *påverkansområde väderradar* är ett påverkansområde kring en väderradar. Inom detta område riskerar vindkraft och andra höga objekt skada väderradarstationen varför särskilda analyser behöver genomföras av Försvarsmakten innan sådana uppförs. Påverkansområdet utgörs av ett cirkulärt område med 50 kilometers radie i förhållande till väderradarstationen.

Inom *påverkansområde väderradar* ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

Riksintressen och områden av betydelse som omfattas av sekretess

För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen eller områden av betydelse som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och därmed inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för till exempel alla ärenden och projekt som rör objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Det innebär att till exempel alla ärenden avseende höga objekt i hela landet måste skickas på remiss till Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

För mer information om riksintressen som omfattas av sekretess och remisser till Försvarsmakten se bl.a. *riksintressekatalogerna*

www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

- ***Påverkansområde övrigt***

Ett *påverkansområde övrigt* är ett område kring ett riksintresse eller område av betydelse för totalförsvarets militära del. Uppgifter om den exakta lokaliseringen av riksintresset eller området av betydelse samt uppgifter om vilken verksamhet som bedrivs där omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Själva *påverkansområdet* omfattas inte av sekretess. Utpekandet av ett *påverkansområde övrigt* säkerställer Försvarsmaktens möjlighet att bevaka att åtgärder som sker i området inte medför skada på riksintresset eller området av betydelse. Vilka åtgärder som riskerar att skada riksintresset eller området av betydelse kan inte anges på förhand.

Inom detta område ska bland annat alla plan- och lovärenden remitteras till Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

Försvarsmaktens bedömning och synpunkter

Riksintressen för totalförsvarets militära del bedöms korrekt redovisade och beskrivna i översiktsplanen. För fortsatt stöd gällande redovisning och beskrivning av dessa kan texten ovan användas eller riksintressekatalogen för Uppsala län med tillhörande kartunderlag.

Försvarsmakten vill betona att det är av stor vikt att exempelvis kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarsmakten enligt vad som framgår i riksintressekatalogen för Uppsala län. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta.

Riksintresse för totalförsvarets militära del: *Enköpings närövningsfält (TM0016)*

På *Enköpings närövningsfält*, som ligger i direkt anslutning norr om Enköpings tätort, planeras det för utökad mängd lösskjutningar på fältet. Även utökade antal tider för skjutningar planeras. I samband med detta kommer nya bullerutredningar göras och då kan *påverkansområdet* komma att utökas. Detta är viktigt att beakta i samband med planering av rekreationsområden och tysta områden.

Riksintresse för totalförsvarets militära del: *Veckholms skjutfält (TM0019)*

Härjarö Naturreservat ligger till del inom *påverkansområdet* för *Veckholms skjutfält*, däremot inte inom skjutfältsgrensens. Skjutfältet med riskområde och *påverkansområdet* inbegriper delar av Mälaren. Försvarsmakten lyfter behovet att hålla detta i åtanke vid planeringen av exempelvis friluftsliv, båtliv och eventuella förändringar i naturreservat.

Område av betydelse för totalförsvarets militära del: *Skogs-Tibble* övningsfält (TM0018)

Skogs-Tibble övningsfält är sedan 2022 åter skjutfält där finkalibrig skarp ammunition används. Det är viktigt att beakta i samband med planering av rekreationsområden och tysta områden. Ändringen innebär att mängden buller har ökat, dock inte nivåerna på bullret. Även antalet skjutdagar har ökat.

Generella synpunkter

Dagvatten, spillvatten och nödvatten

I och med att Ledningsregementet växer tillkommer en större belastning på Enköpings kommuns spillvattenanordningar. Detta bl.a. via utökad mängd värnpliktig samt fast anställda inom garnisonen.

Försvarmakten ser fram emot att ta del av den utredning kommunen ska ta fram gällande nödvattenfrågan. Det är av vikt att Försvarmakten kan fortsätta sin verksamhet även i ett läge då vattentillgången slås ut.

Energiförsörjning

Försvarmakten ser fram emot att ta del av den strategiska plan för kommunens energiförsörjning som ska tas fram.

I förslaget till översiktsplan har kommunen beaktat de aspekter som gäller för sol- och vindkraft utifrån Försvarmaktens verksamhet.

Avfall

Ledningsregementets tillväxt innebär en utökad mängd mat- och hushållsavfall som uppkommer från Enköpings garnison inklusive övnings- och skjutfälten. Detta är avfall som ingår i kommunens ansvar för hushållsavfall.

Ledningsregementet ger även upphov till latrin i samband med övningar, även detta avfallslag som kommunen omhändertar kommer att öka. Även detta kan vara en del att beakta vid planering av kommunens avfallshantering.

Klimatanpassningsarbete

Försvarmakten arbetar med klimatanpassningsarbete liksom Enköping kommun. En viktig del i det arbetet är samverkan med kommuner. Bland annat kring frågor som vattenförsörjning, ras/skred/erosion, översvämning och riskanalysarbetet. Även frågan kring extremväder, torka och brandrisk kopplat mot kommunens och Försvarmaktens beredskap är viktig att beakta.

Övriga medskick

Fortsatt dialog

Som det framgår av remissen finns det eventuella planer på att använda gasen från Annelunds avfallsstation för energiproduktion. I och med närheten till Ledningsregementet och direkt anslutande övningsfält bör Försvarmakten vara delaktig i en sådan planeringsprocess.

För frågor i ärendet, kontakta handläggaren enligt ovan.

Beslut i ärendet har fattats av Sofia Cedergren, chefen för sektionen för fysisk planering vid Förvarsstabens infrastrukturavdelning.

Cedergren, Sofia

C FST STÖD INFRA FYSPLAN

Handlingen är fastställd i Försvarmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Yttrande

Datum
2024-01-08

Beteckning
FM2023-27992:7 Sida 9 (9)

Sändlista

Länsstyrelsen i Uppsala län
Enköpings kommun

[uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se)
[framtidsdialogen@enkoping.se](mailto: framtidsdialogen@enkoping.se)

För kännedom

Fortifikationsverket

[fortv@fortv.se](mailto: fortv@fortv.se)

Ks § 12

Dnr KS/2024:9

212

Samrådsyttrande på Översiktsplan 2040 Enköpings kommun

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen antar yttrandet som sitt eget

Sammanfattning

I översiktsplanen ska kommunen redovisa hur mark- och vattenområden bör användas i framtiden och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska även visa hur kommunen tänker ta hänsyn till allmänna intressen samt hur riksintressen och miljö kvalitetsnormer kommer att tillgodoses. Det ska även framgå hur den fysiska planeringen samordnas med nationella och regionala mål.

Enköpings nya översiktsplan stakar ut riktningen för Enköpings kommun fram till år 2040. Planeringsinriktningen är att Enköpings kommun ska nå ett befolkningsantal på 60 000 invånare år 2040, vilket motsvarar en befolkningsökning från idag med ca 12 000 invånare. Enköpings nya översiktsplan ska utgöra ett stöd för framtida kommunala beslut i frågor om exempelvis mark- och vattenanvändning, stadsbyggnad, landsbygdsutveckling, exploatering och bevarande. Enköpings nya översiktsplan ska också stödja en omställning av samhället utifrån de mål som framgår av FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030, om att uppnå en ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet och konkretisera hur detta ska införlivas i den kommunala verksamheten.

Enköpings nya översiktsplan redovisar fyra mål:

- Mål 1: Ett hållbart växande Enköping 2040
- Mål 2: Enköping har goda livsmiljöer där du kan leva ett gott liv och där människor trivs
- Mål 3: Enköping minskar sin klimatpåverkan, tar ansvar för vår natur och skapar motståndskraftiga miljöer
- Mål 4: Enköping skapar förutsättningar för tillväxt och utveckling samtidigt som vi hushåller med våra resurser.

Remitteringen av samrådshandlingen pågår under perioden 2023-11-27 till och med 2024-02-04.

Handlingarna finns tillgängliga på Enköpings kommuns hemsida:

<https://enkoping.se/underwebbar/enkoping-vaxer/projekt-och-planer/oversiktliga-planer/samrad-infor-oversiktsplan-2040.html>

Yttrande

Heby kommun ges tillfälle att yttra sig över planhandlingarna i egenskap av grannkommun. I yttrandet har fokus lagts på mellankommunala frågor, hur planen påverkar Heby kommun och vad som kan lyftas ytterligare för att tydliggöra detta.

Heby kommun har med intresse mottagit handlingarna och Heby kommun ser den höga ambitionen om utveckling av bostäder och verksamhetsutveckling som positivt. Detta kan få spridningseffekter över kommungränsen och Heby kommun ser fram emot att utveckla samarbetet med Enköpings kommun. Heby kommun vill poängtera att det som lyfts i yttrandet är sådant som kan komplettera förslaget, då syftet med samrådet är att samla in synpunkter till förbättring och delaktighet. Sammanfattningsvis ser Heby kommun mycket positivt på att

Enköpings kommun framarbetar en ny översiktsplan och bidrar till både lokal och regional utveckling.

Kommentarer och synpunkter:

- Det är av mycket stor betydelse för både Heby kommun, Enköpings kommun och regionen i stort att det finns goda kommunikationsmöjligheter, inte minst för kompetensförsörjning, näringslivets transportbehov, för möjlighet till utbildning samt för en flexibel bostadsmarknad. Det är därför positivt att översiktsplanen anger att det finns ett behov av att utveckla kollektivtrafikstråket mellan Enköping och Heby via Fjärdhundra samt att riksväg 70 och länsväg 254 (Fjärdhundra-Heby) pekas ut i översiktsplanen som viktiga stråk för transportinfrastrukturen. Vidare ser Heby kommun positivt på Enköpings kommuns arbete med att utveckla kollektivtrafiken generellt såsom Mäljarbanan, Arosälänken och ambitionen att utveckla kollektivtrafiken mellan Enköping och Sala. Det skapar en mer sammanhängande kollektivtrafik som är positivt utifrån ett storregionalt perspektiv.
- Det är positivt att vatten lyfts som en mellankommunal fråga i översiktsplanen. Heby och Enköpings kommuner har ett pågående samverkansarbete kring vatten. Kommunerna har ett pågående LONA-projekt, 2022-2024, "Dialogprojekt- och mellankommunal samverkan för bättre vatten, med fokus på Örsundaåns avrinningsområde". Denna samverkan lyfts inte i översiktsplanen men skulle med fördel kunna lyftas.
- Karta 26 (*Vattenstatus i Enköpings kommun*, sida 131) skulle med fördel kunna revideras så att kommun- och länsgränser redovisas tydligare för ökad läsbarhet och ökad förståelse för vattenförvaltningen och vattenplaneringens kommun- och regionöverskridande karaktär. Kartan skulle med fördel även kunna zoomas ut något.
- Det är positivt att översiktsplanen anger att Enköpings kommun ska analysera påverkan på andra kommuner vid större etableringar samt även samråda med berörda kommuner vid större etableringar.
- Figur 2 (*Enköpings läge i regionen*, sida 14) skulle med fördel kunna revideras så att den redovisar Enköpings samtliga grannkommuner. Detta för en ge en bättre förståelse för Enköpings geografiska läge och hur det påverkar behov och möjligheter till mellankommunal samverkan.
- Översiktsplanens avsnitt under rubriken *El och värme* (sida 120) skulle med fördel kunna kompletteras med ett resonemang om elnätsförstärkning och eventuella batterier, då elnätets kapacitet är av regional betydelse.
- Översiktsplanens avsnitt under rubriken *Infrastruktur för förnybara drivmedel* (sida 123) skulle med fördel kunna utvecklas med ett resonemang om vilka energikällor som förväntas utgöra framtidens drivmedel inom översiktsplanens tidshorisont. Här bör särskilt vid sidan av eldrift beaktas utvecklingen och behoven för etanol, biogas och vätgas. Se *Infrastrukturplanering för förnybara drivmedel i Uppsala län* (länsstyrelsen).

Hållbarhetsbedömningen:

- Hållbarhetsbedömningen tar upp "Risk för märkbart negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden då den sammanhängande, kommunövergripande grönstrukturen och viktiga spridningssamband inte beskrivs tillräckligt." Detta kan påverka den biologiska mångfalden även utanför Enköpings kommun och därmed beröra bland annat Heby kommun.

§ 17

Dnr 2023/01568

Yttrande - Samråd för ny översiktsplan för Enköpings kommun

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen avger yttrande i rubricerat ärende enligt nedan.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Håbo kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på samrådsförslag till ny översiktsplan för Enköpings kommun.

Håbo kommun ställer sig positiva till samrådsförslaget och dess innehåll. Det framgår bland annat av översiktsplanen att Enköpings kommun ska arbeta med flertalet frågor som även Håbo kommun avser arbeta vidare med. Bland dessa kan nämnas förbättrade gång- och cykelförbindelser mellan kommunerna och arbete för att förbättra vattenkvaliteten i Mälaren. Håbo kommun välkomnar Enköpings kommuns ambitioner i dessa delar.

Beslutsunderlag

- Missiv - samråd översiktsplan Enköpings kommun.
- Översiktsplan 2040 Enköping Samrådsförslag.
- Bilaga 1 - Hållbarhetsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

Beslutet skickas till:

Enköpings kommun, framtidialog@enkoping.se, senast 7 februari. Ange "ÖP2040" som ämne.

Plan- och exploateringsavdelningen, för kännedom.

Kommunledningsförvaltningen
Plan- och exploateringsavdelningen
Petrus Bertilsson, Samhällsplanerare
plan@habo.se

Yttrande - Samråd för ny översiktsplan för Enköpings kommun

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen avger yttrande i rubricerat ärende enligt nedan.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Håbo kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på samrådsförslag till ny översiktsplan för Enköpings kommun.

Håbo kommun ställer sig positiva till samrådsförslaget och dess innehåll. Det framgår bland annat av översiktsplanen att Enköpings kommun ska arbeta med flertalet frågor som även Håbo kommun avser arbeta vidare med. Bland dessa kan nämnas förbättrade gång- och cykelförbindelser mellan kommunerna och arbete för att förbättra vattenkvaliteten i Mälaren. Håbo kommun välkomnar Enköpings kommuns ambitioner i dessa delar.

Yttrande

Håbo kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på samrådsförslag till ny översiktsplan för Enköpings kommun. Översiktsplanen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Den innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för sex prioriterade orter.

Bebyggelseutveckling

Håbo kommun ser positivt på att Enköpings kommun uttrycker en ambition om att utveckla kommunen genom en hållbar bebyggelseutveckling, där utveckling av befintlig bebyggelse och omvandling av redan ianspråktagen mark prioriteras före utveckling av oexploaterad mark. På detta sätt kan kommunen också dra nytta av befintlig infrastruktur och ny bebyggelse kan tillkomma i kollektivtrafknära lägen. Detta torde bidra till att öka andelen hållbart resande i kommunen och regionen.

Vattenfrågor och naturvärden

Vad gäller vattenfrågor välkomnar Håbo kommun ambitionen till fortsatta mellankommunala samarbeten för de vattendrag som delas med andra kommuner. Därutöver ser Håbo kommun positivt på Enköpings ambitioner att internt arbeta strategiskt med vattenfrågor, inte minst vattenvårdsarbete som syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Mälaren. Håbo kommun vill också framhålla vikten av Hjälstavikens funktion som grön koppling mellan Håbo och Enköpings kommun, utöver de höga natur- och rekreationsvärden som området har. Det är av stor betydelse att dessa värden värnas och stärks.

Hållbart resande och kollektivtrafik

I förslaget till översiktsplan lyfter Enköpings kommun behovet av en gång- och cykelväg längs med den före detta banvallen mellan Bålsta och Krägga/Stämsvik samt vidare över Ekolsundsviken till Enköpings kommun. Håbo kommun instämmer med detta behov. Detsamma gäller en ny cykelförbindelse längs med väg 263.

Håbo kommun delar även åsikten att det är av stor vikt att den kapacitetsbrist som råder på Mälarbanan löses. En utökad spårkapacitet skulle innebära ökad kapacitet och tillförlitlighet i trafikeringen, vilket är nödvändigt för att möjliggöra hållbart resande i regionen.

Ärendet

Enköpings kommun har arbetat fram ett förslag till ny översiktsplan – Enköpings kommun Översiktsplan 2040. Förslaget är utsänt för samråd mellan den 27 november till och med den 4 februari. Håbo kommun har fått förlängd svarstid till den 7 februari med anledning av att Kommunstyrelsen sammanträder denna dag.

I planförslaget redovisar kommunen förslag på inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön med en tidshorisont fram till år 2040. Planförslaget omfattar hela Enköpings kommun, men den befintliga fördjupade översiktsplanen för Enköping stad kommer att fortsätta gälla. Dokumentet är en viktig del av kommunens arbete för att uppnå en miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar samhällsutveckling.

Samrådshandlingarna finns tillgängliga via Enköping kommuns hemsida: <https://enkoping.se/op2040>.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Håbo kommun ser positivt på mellankommunala samarbeten vad gäller vattenfrågor, naturvärden och kollektivtrafik. Mellankommunala samarbeten kan i helhet ses som en samhällsekonomisk god företeelse och kan vara gynnsamt för den ekonomiska utvecklingen i regionen. Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser för Håbo kommun.

Barnperspektivet

I förslaget till ny översiktsplan för Enköpings kommun är barnperspektivet återkommande. Barnkonventionen och barnperspektivet i den fysiska planeringen hanteras i översiktsplanen på ett förtjänstfullt sätt.

Näringslivsperspektivet

Håbo kommun ser positivt på fortsatt mellankommunala samarbeten vad gäller vattenfrågor, naturvärden och kollektivtrafik. Genom mellankommunala samarbeten stärks regionen och goda förutsättningar för näringslivet kan skapas.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

- Missiv - samråd översiktsplan Enköpings kommun.
- Översiktsplan 2040 Enköping Samrådsförslag.
- Bilaga 1 - Hållbarhetsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning.

Beslut skickas till

Enköpings kommun, framtidialog@enkoping.se, senast 7 februari. Ange "ÖP2040" som ämne.

Plan- och exploateringsavdelningen, för kännedom.

YTTRANDE I ÄRENDE LM2023/062833

DATUM: 2023-11-29
KOMMUN: ENKÖPING
SKEDE: SAMRÅD

ERT ÄRENDE: KS2019/619
LÄN: UPPSALA LÄN

Översiktsplan för Enköpings kommun

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2023-11-10) har följande noterats:

Lantmäteriets synpunkter

Lantmäteriet har av nedanstående skäl inte granskat den aktuella översiktsplanen och lämnar därför inga synpunkter.

Lantmäterimyndigheten har ingen lagstadgad skyldighet att granska översiktsplaner och dessa berör normalt sett endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de ställningstaganden som beskrivs i översiktsplaner kommer i och för sig att innebära förändringar i fastighetsindelningen eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etcetera) kommer att bildas eller ombildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, till exempel då områden detaljplanläggs. Lantmäteriet genomför däremot granskning i detaljplaneprocessen.

För Lantmäteriet

Elisabeth Blegen

Elisabeth Blegen

Kopia till:

Läs hur Lantmäteriet hanterar dina personuppgifter på vår webbplats
www.lantmateriet.se/personuppgifter, eller genom att kontakta kundcenter på 0771-63 63 63 eller
kundcenter@lm.se

Från: [Evelina Sollander](#)
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Återkoppling, synpunkter på ÖP 4 februari- Leader Mälardalen
Datum: den 31 januari 2024 16:56:08
Bilagor: [image001.png](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej igen!

Vi på Leader Mälardalen är tacksamma att vi får vara med och tycka till och bra jobbat med en omfattande översiktsplan!

Här kommer samlade kommentarer kring några fokusområden vi anser kan förstärkas.

Bevara det mångfacetterade Enköping

Förstärk värdet av att Enköping har stad, kransorter och landsbygd med dess olika förutsättningar och styrkor som bör *bevaras* och inte utvecklas till den grad att de blir något annat. I ett långsiktigt perspektiv, att landsbygd blir tätort och tätort blir stad.

Next generation

Generellt saknar vi perspektivet unga och barn (utöver trafiksäkerhet). Det gäller mötesplatser, ungdomsgård (alternativt delad mötesplats), lekpark, aktiviteter (inte bara i staden). Vikten av att främja föreningslivet ute på landsbygden, inte bara i idrottsammanhang. Lyfta Ungas behov på landsbygden och ungas vurmande för landsbygden. Många i den yngre generationer är väldigt stolta över att bo på landsbygden.

Cykel- och gångvägar kransorter

Vi understryker vikten av översyn av gång och cykelvägar i och mellan kransorter, samt staden. Trafikverket behöver involveras när det kommer till trafiksäkerhet och genomförande (med påtryckning av både regionen och kommunen). Ökad cykelförbindelse bidrar till bättre förutsättningar även för klimatsmart turism.

Farthindrande åtgärder bör ses över i alla kransorter i samband med utökning av gång- och cykelvägar. I dialog med regionen och Trafikverket gällande vikten av hastighetsbegränsningen på 30 km inom tätort och i närheten av skola.

Vikten av pendlarparkeringar, men även parkeringar för boende på landsbygden. Ordentliga cykelparkeringar (cykelställ med tak) vid platser i anslutning till det utökade gång- och cykelnätverket.

För social hållbarhet i kransort och landsbygd

Behovet av tillgänglighetsanpassade mötesplatser/samlingslokaler i våra kransorter och landsbygd. Samlingslokaler som rymmer behov för både unga och äldre. Föreningar och boende efterfrågar möteslokal för kompletterande aktiviteter till idrott. Vikten av dessa *för* platsidentitet, gemenskap och i *beredskapssyfte*. Rustade mötesplatser/samlingslokaler även i kransorter och på landsbygden i *beredskapssyfte*.

Landsbygd

Bra att ÖP särskiljer landsbygden och pratar om dess fördelar och som ett starkt och viktigt komplement till tätort. Förstärk ytterligare att landsbygden är unik och bör bevaras för den kunskap den besitter, dess livsmedelsförsörjning (beredskap), dess kulturella värden, sin historia och platsidentitet, naturen, lugnet, den rena luften, biologisk mångfald, entreprenörskapet etc. Det är just dem som är landsbygdens stora konkurrensfaktorer. De som har valt att bo där och den höga efterfrågan på boende på landsbygden är baserat på dessa värden och de bör därför bibehållas. Däribland förutsättningarna till att service ser olika ut på landsbygd och tätort, och att nybyggnation gör sig bäst i anslutning till tätorter. Vi anser det är viktigt att *bibehålla* dessa värden för framtida generationer.

Undantagen som ges: "bebyggelsen ska integreras med värdefull jordbruks- och rekreationsmark", likväl som var gränsen går för samhällsnyttig bebyggelsen är för otydlig och skulle kunna äventyra att landsbygdens konkurrenskraft. Förtätning av bostäder i landskapsbilden riskerar att flera av dessa värden minskar, även om förtätning sker i skogsbyn.

De ungas perspektiv och folkbildning: Exempelvis att integrera praktisk kunskap i Enköpings skolor -från jord till bord, odla ihop. Lyfta Ungas behov på landsbygden och ungas vurmande för landsbygden.

Delaktighet och folkbildning: Möjliggöra för stadsbor att odla ihop på kommunal mark på landsbygden.

Kunskapsutbyte: Lyfta betydelsen av det starka entreprenörskapet på landsbygden.

Fler bostäder = fler människor

Behövs det kompletteras med fler turer i kollektivtrafiken (i dialog med Region Uppsala) med tanke på förtätningen i kransorter? Samtidigt ge bättre förutsättningar till unga att nyttja aktiviteter i Enköping och bidra till miljömässiga mål genom minskad biltrafik?

Vi saknar de ungas perspektiv och behovet av ungdoms- och fritidsgård.

Väldigt bra att kommunen främjar flyttkedjor både i staden, kransorter och landsbygden.

Allt gott!

Vi på Leader Mälardalen

Evelina Sollander

Projektcoach / Kommunikatör

Telefon: 072 173 13 22

www.leadermalardalen.se

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleksordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **"Inriktningsunderlag för infrastrukturplan"** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: *"Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan"*.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden 2026 -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: *"Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt"*.

"Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet."

"Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt". (Alltså redan identifierade investeringar) "Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare".

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *”Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en”*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen.

Vi yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Litslena den 2/2-2024

Mvh

Litslena Husby-sjutolfts Härkeberga LRF-avdelning

Ordf. Fredrik Flodin

fredrik-flodin@hotmail.com

073-6635739

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Enköpings kommun
framtidialog@enkoping.se

Synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040, Enköpings kommun

LRF Enköpings kommungrupp, nedan kallat LRF, har tagit del av samrådsförslaget för ny översiktsplan 2040 för Enköpings kommun och vill lämna följande synpunkter.

Vi har i första hand tittat vad som föreslås övergripande kring utvecklingsinriktning och mark- och vattenanvändning. Gällande utvecklingen kring enskilda orter har vi uppmanat LRF:s berörda lokalavdelning att studera förslaget till ÖP och lämna synpunkter separat.

Vi har tittat på vad som föreslås i tematiska avsnittet med planeringsprinciper och hur dessa kan påverka förutsättningarna för jord- och skogsbruk samt landsbygdens utveckling. Detta utvecklas under rubrikerna nedan.

- LRF har inget att tillägga till den övergripande utvecklingsinriktningen och de prioriterade tätorterna.
- LRF tycker att det är bra att en attraktiv landsbygd uppmärksammas i ett eget avsnitt med formuleringar om hur en attraktiv landsbygd ska bevaras eller förstärkas. Här finns vissa målkonflikter kopplat till bebyggelse och friluftsliv, vilka vi utvecklar nedan.

Jordbruksmarkens värde kontra markanspråk

LRF noterar med glädje att jordbruket nämns redan i inledningen som en prioriterad näring och att jordbruksmark har ett värde för livsmedelsförsörjning både regionalt och nationellt. Det framkommer på flera ställen i förslaget till översiktsplan (ÖP) att kommunens hållning är att jordbruksmark inte ska tas i anspråk för exploatering eller riskera att fragmenteras.

En sak som LRF saknar i förslaget till ÖP är hur kommunen ställer sig till den typen av bebyggelse på landsbygd som kräver bygglov (dvs. annat än jordbrukets ekonomibyggnader). Denna typ av bebyggelse kan vara viktig för att möjliggöra att fler generationer bor kvar på gården, att syskon kan driva gården ihop eller att ett visst mått av kapital kan frigöras för att möjliggöra

utveckling av jordbruksföretag. Indirekt kan denna typ av bebyggelse alltså bidra till en långsiktig livsmedelsproduktion.

Det skulle vara önskvärt med förtydliganden om hur kommunen ställer sig till avstyckning av tomter och bygglov för en småskalig bebyggelseutveckling på lämplig mark inom jordbruksfastigheter. Med en ensidig formulering finns risken att bygglov nekats med hänvisning till att det handlar om en jordbruksfastighet.

Ytterligare en typ av anläggningar kan omfatta stora arealer jordbruksmark är solenergianläggningar, där arrenden av mark ofta sträcker sig över en lång tid och kan medföra att marken inte kan odlas. Samtidigt kan solenergi innebära ett viktigt ekonomiskt tillskott i lantbruksföretagen och behöver inte nödvändigtvis innebära en konflikt med odling eller bete. Forskning pågår exempelvis kring vertikala paneler, som kan kombineras med växtodling. I Europa finns exempel på upphöjda paneler, som möjliggör bete eller grönsaksodling under desamma.

- LRF tycker att principerna för bebyggelsens placering i landskapet och riktlinjer för tomtstorlek är bra och vägledande. LRF tycker också att den generella principen om att värna jordbruksmark är bra och det som framgår om skyddsavstånd mellan bostäder och djurhållande anläggningar (där jordbrukets ges företräde).
- LRF föreslår att ÖP kompletteras med en planeringsprincip som förtydligar kring småskalig bebyggelse på jordbruksfastighet och som kan användas som stöd vid framtida bygglovshantering. Förslagsvis: Bygglov får ges för småskalig bostadsbebyggelse på jordbruksmark om det handlar om icke brukningsvärd mark eller om åtgärden är av ringa betydelse för jordbruket på brukningsenheten.
- LRF föreslår att planeringsprincipen om solenergianläggningar omformuleras, så att inte ny teknik eller kombinationslösningar hindras. Förslagsvis: Markförlagda solenergianläggningar kan vara lämpliga på jordbruksmark om den valda lösningen inte omöjliggör fortsatt odling eller bete på platsen.

Livsmedelsproduktion, skog och beredskap

Att jordbruksmarken i kommunen har ett värde för livsmedelsproduktion såväl regionalt som nationellt och därför ska bevaras framgår på många olika sätt i förslaget till ÖP. Sverige behöver öka sin självförsörjandegrad gällande livsmedel men också energi och material från skogen, för en förbättrad beredskap. Hur livsmedelsproduktion och skogsbruk kan påverkas av en kris

framgår inte så tydligt i förslag till ÖP, varken under kapitlet om Beredskap eller Totalförsvaret. LRF kan inte heller se att det hänvisas till utredningar inom området, vilket kan ha sin förklaring i uppgifternas känslighet i det omvärldsläge som råder.

Lokala livsmedelskedjor behöver fungera även i kris, lantbrukarna behöver kunna fortsätta sin produktion och förutsättningar för transporter både till och från gårdarna behöver fungera även i kristider. I sammanhanget bör också nämnas de tätortsnära jordbruken, som kan få en speciell betydelse om befintliga livsmedelskedjor inte fungerar och alternativ måste skapas. Att det då finns jordbruk nära där huvuddelen av befolkningen bor kan bli avgörande.

Kris kan också vara en händelse av brand, översvämning, sjukdomsutbrott och liknande, vilket kan påverka såväl livsmedels- som skogsproduktion. Jord- och skogsföretagare har ofta värdefull kunskap kring framkomlighet och vägnät eller ett maskinnehav som kan bli användbart i många typer av kriser.

Livsmedelsproduktion och skogsbruk kan också hindras av onödigt stränga regleringar till förmån för andra samhällsintressen. Ett exempel som LRF ofta stöter på är revidering eller inrättande av vattenskyddsområden, men orimligt stränga föreskrifter som inte har koppling till aktuell forskning eller riskanalys. Detta trots att Havs- och vattenmyndighetens vägledning pekar på att man alltid ska utgå från en riskanalys och beakta förutsättningar för andra verksamheter.

- LRF är gärna i dialogpart i kommunens krishantering för att identifiera brister, diskutera åtgärder och förbereda olika typer av scenarier. En kartering av viktiga anläggningar och kedjor bör genomföras inom ramen för ÖP, men inte redovisas i dokumentet i detalj.
- LRF skulle önska att avsnittet om Vattenskyddsområde och vattentäkt (s. 126) kompletterades med en planeringsprincip om jord- och skogsbruk. Förslagsvis: Vattenskyddsområde med föreskrifter får inte allvarligt inskränka på andra samhällsviktiga verksamheter som jord- och skogsbruk. Samråd ska alltid ske i inledningen av processen och med målsättning att verksamheterna ska kunna fortgå parallellt.

Klimatanpassning och hållbar utveckling

De gröna näringarna möjliggör en hållbar utveckling med en växande cirkulär bioekonomi och en ökad grad av självförsörjning. LRF:s medlemmar arbetar varje dag med produktion av livsmedel, råvaror, material och energi för samhället i övrigt. Företagen är oerhört beroende av själva marken och av vädret under odlingsårsongen och behöver anpassa sig till de långsiktiga

trenderna i klimatet. De gröna näringarna behöver naturligtvis också minska sin klimatbelastning, men stora minskningar är svåra att nå eftersom vi samtidigt också behöver öka produktionen.

En fråga som är oerhört viktig för jord- och skogsbruk och som påverkar både produktion och robusthet i ett framtida klimat samt möjligheten till utsläppsminskningar är vatten. LRF tycker att förslaget till ÖP innehåller många bra principer kring vatten. Genom att jobba tillsammans med åtgärder för dränering förbättrar vi inte bara vattenförvaltningen i landskapet utan också skördeutfallet, markhälsan och minskar klimatutsläppen.

En fråga som är av särskild vikt är dagvatten från tätorter och överbelastning på diken och markavvattningsföretag. Därför är det särskilt glädjande att det finns principer om att dagvatten i första hand ska hanteras nära källan genom fördröjning och infiltration. Vid exploatering ska dagvattnet fördröjas så att flödet inte ökar jämfört med före exploatering. Förslaget till ÖP säger dock inte så mycket om nuläget/befintliga tätorter. LRF skulle önska att ÖP förtydligades kring delar av vattenfrågorna.

På flera ställen nämns elektrifiering och utbyggnad av infrastruktur kopplat till detta. För jord- och skogsbrukets del kan el vara en del av lösningen, men fordonen skulle redan idag kunna köras på HVO 100 om det var ekonomiskt försvarbart. En annan energibärare som borde utvecklas enligt LRF är biogas. Inom den sektorn skulle jord- och skogsbruk kunna vara såväl del i produktion som konsumtion.

En typ av anläggningar som inte nämns i förslaget till ÖP är småskalig vindkraft. Den typen av anläggningar kan vara av intresse för företag inom de gröna näringarna för att skapa lokal elförsörjning.

- LRF föreslår att planeringsprinciperna kring dagvattenhantering förtydligas så att det framgår hur kommunen resonerar kring de platser där tätorter idag belastar omlandet. Har kommunen kännedom om dessa eller för avsikt att kartera dem? Och om ett markavvattningsföretag påverkas tänker kommunen då gå in som en part i underhåll osv?
- LRF tycker att resonemanget om multifunktionella ytor i tätorter är intressant och det är glädjande att kommunen visar en så tydlig ambition att ta ansvar för sitt vatten. Den här hösten har visat att i vissa fall kan översvämningar ändå behöva belasta jordbruksmark. LRF skulle önska en diskussion med kommunen om vilka områden som kan vara aktuella och för vilken typ av vatten, hur efterföljande provtagning bör ske och hur skada ska regleras. Genom diskussion om möjliga åtgärder, överenskommelser om ersättning och liknande kan vi

tillsammans förbättra klimatanpassning och beredskap för översvämningar.

- LRF skulle önska att förslaget till ÖP innehöll mer om kretsloppsanpassade lösningar när det gäller avfall, återvinning, avlopp och energi. Det skrivs ingenting om möjligheten till röta kompost, gödsel eller skörderester till biogas. Det framgår inte hur kommunen ställer sig till återföring av slam på jordbruksmark. Kanske innebär samarbetet inom Vafabmiljö att avfallsströmmarna går mot andra orter? LRF vill dock framhålla att det som ses som ett avfall idag inom en ganska snar framtid kan komma att ses som en resurs och att överväganden inom dessa områden också är en fråga om resurshushållning där kretsloppen behöver vara så lokala som möjligt.
- LRF föreslår att ÖP kompletteras med en planeringsprincip som förtydligar kring småskalig vindkraft och som kan användas som stöd vid framtida bygglovshantering.

Infrastruktur och framkomlighet

Översiktsplanen redovisar, i likhet med nuvarande och tidigare översiktsplaner ett järnvägsreservat för Arosbanan, en eventuell ny järnvägsförbindelse, mellan Enköping och Uppsala. Järnvägen har vare sig ett beslut från Trafikverket att byggas, eller beslutad finansiering, men målbilden enligt planförslaget är att den ska byggas ut kring år 2040. En målbild som justerats fram varje gång en ny översiktsplan har beslutats i kommunen.

Korridoren för Arosbanan ligger på västra sidan om väg 55 och är ungefär 2 km bred och ca 2 mil lång. Total areal som reservatet omfattar är alltså 4000 ha, medan en färdig järnväg, exkl. stationsområden, upptar en bråkdel av detta. LRF anser att markreservatet för Arosbanan är för omfattande. Eftersom projektet inte har finansiering än och målbilden är utbyggnad först framåt år 2040 riskerar ett reservat att lägga ”död hand” på ett onödigt stort område och medföra kraftiga begränsningar för de gröna näringarna. Begränsningar som sedan kanske visar sig onödiga när/om Trafikverket börjat utreda järnvägen. Trafikverket har inte beslutat om åtgärdsvalsanalys ännu, vilket mycket väl kan innebära att den anläggs på en helt annan sträckning för att förbinda Mälarbanan med Ostlänken. Trafikverket kan också besluta att inte bygga alls.

Ett väl fungerande vägnät är en viktig förutsättning för kommunens jord- och skogsföretag samt för en levande landsbygd. Många vägar trafikeras av tung trafik inte bara i form av lantbruksmaskiner utan också av transporter till och från företagen. Transporter behöver ske både runt orter och genom orter till målpunkter av olika slag. Lantbrukets behov av transporter har ökat i omfattning i takt med strukturomvandlingen, vilket betyder att man ofta brukar

flera gårdar och hyr in eller delar på maskiner. Fordonsparken är idag också betydligt större än på efterkrigstiden då mycket av vår infrastruktur byggdes ut.

Förslaget till ÖP innehåller en del skrivningar om framkomlighet för jord- och skogsbrukets transporter. LRF ser dock risk för att trafikplaneringen mot i första hand gång- och cykeltrafik riskerar att komma i konflikt med framkomlighet. Det är redan idag svårt att ta sig igenom Enköpings tätort med stora fordon eller att ta sig fram till exempelvis Lantmännen Maskin. LRF har en broschyr som heter Bonde på väg, som belyser mkt av problematiken inom och runt orter. Den nås här: [Vägar på landsbygden - Lantbrukarnas Riksförbund \(lrf.se\)](#)

- LRF anser att kommunen bör överväga om Arosbanan i stället kan illustreras som en principiell koppling i kartan med hänvisning till att utredningsområdet kommer att klarna om projektet startas av Trafikverket och att översiktsplanen då kan uppdateras/kompletteras. En uppdatering med tydligare information, när den finns, är naturligtvis också av vikt för de gröna näringarna. Man behöver helt enkelt veta om man drabbas eller inte.
- Om kommunen måste visa ett område i kartan uppmanar LRF att man tänker igenom reservatet och minskar ner det så mycket som möjligt, med i första hand livsmedelsproduktion i fokus. LRF vill här påminna om att direkta ingrepp i jordbruksmark inte är det enda som påverkar produktionen utan också hur fastigheter delas upp samt hur företag, arrenden, maskinsamarbeten osv påverkas. LRF anser vidare att kommunen ska anpassa reservatet till den omfattning som Uppsala kommun redovisar. LRF deltar gärna i fortsatta diskussioner om markreservatet.
- LRF skulle önska att prioriterade stråk pekar ut tillsammans med företrädare för jord- och skogsbruk så att framkomlighet till viktiga målpunkter säkerställs. Dessa är inte bara gårdar, utan också verkstäder, spannmålsmottagningar, logistikcentra osv.
- LRF skulle önska att kommunen i dessa prioriterade stråk uttalar i ÖP att Vägars- och gators utformning ska följas. Då ges samma framkomlighet där kommunen är väghållare som för statliga vägar. [Vägar och gators utformning \(VGU\) - Bransch \(trafikverket.se\)](#)
- I eventuella fall där prioriterade stråk inte går att skapa, med hänsyn till andra trafikantgrupper, önskar LRF att kommunen tar initiativ till en diskussion med Trafikverket om dispens för att få köra långsamtgående fordon på E18 längs vissa avsnitt.

Friluftsliv, besöksnäring och allemansrätt

Förslaget till ÖP belyser att nätverket Fjärdhundraland främjar landsbygdsutvecklingen både inom och utom kommunen, den småskaliga handeln i kombination med ökad besöksnäring på landsbygden. Det framgår också att det inom Enköpings kommun finns ett varierat fritids-och friluftslivsutbud.

Friluftslivsaktiviteterna sker antingen i allemansrättsligt tillgänglig natur eller vid anordningar som exempelvis motionsspår, vandringsleder, grillplatser och vindskydd. I många fall är det aktörer inom de gröna näringarna som sköter om många av kommunens besöksvärda områden och håller landskapen öppna. Det är också samma aktörer som drabbas av när allemansrättens skyldigheter inte respekteras och slitage, nedskräpning eller andra störningar uppstår.

- LRF skulle önska att förslaget till ÖP kompletterades med texter också om de skyldigheter som allemansrätten innebär, vad som gäller för terrängkörning, ridning, cykling, växande gröda osv. Likaså bör kommunen förtydliga i ÖP vilka principer som gäller kring uppföljning av friluftsliv och vad som ska göras om medborgarna inte följer allemansrätten.
- Diskussion bör hållas om var slitage uppstår, var stigar trampas upp över åkrar, hur bilar parkeras, var soptunnor alltid är fulla osv. för att identifiera behovet av att styra människor till vissa stråk för att minska skador på gröda eller mark. Arrenden kan behöva justeras eller vissa områden förvaltas av kommunen i stället.

Med hopp om ett gott samarbete kring förslaget till översiktsplan och de gröna näringarna i kommunen!

Erica Eriksson, ordförande LRF Enköping
e-post: astridsmamma@hotmail.com

Från: [Kjellberg, Roger](#)
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Synpunkter ÖP 2040
Datum: den 2 februari 2024 16:46:14
Bilagor: [image001.png](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Synpunkter på förslag till översiktsplan 2040

Som ägare av Salnecke 1:97 och Tillinge-Hummelsta 7:27 anser vi att förslaget ser bra ut. Vi förutsätter att det finns en flexibilitet i typen av möjliga verksamheter inom område Ö-9 i Örsundsbro; lättare industri, lager, hantverkshotell, truckstop, snabbmatställe, laddstation, mack, handel etc.

Med vänlig hälsning,

Roger Kjellberg

Exploateringsansvarig

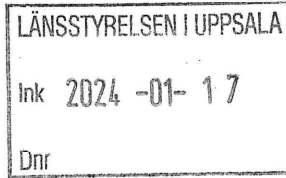
0709-21 65 99 | Roger.Kjellberg@lundbergs.se

Fastighets AB L E Lundberg

[Olai Kyrkogata 40, 601 85 Norrköping](#)

011 - 21 65 00 | www.lundbergs.se

2024-01-16

Länsstyrelsen i Uppsala län
751 86 Uppsala

LFV:s yttrande angående Remiss gällande samråd för översiktsplan för Enköpings kommun 2040

Härmed överlämnas LFV/ANS yttrande över i rubriken nämnda remiss.

Med vänlig hälsning

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tobias Jansson'.

för Tobias Jansson
Enhetschef CNS

Dokumentnummer
D-2024-360556

Ärendenummer
Ä-2023-020443

Ert datum
2023-11-27

Er beteckning
8743-2023

Handläggare
Palm, Johan

2024-01-16

Dokumentnummer
D-2024-360556

Sekretess
OSL 18 kap 8 § Bevakn &
säkerhet

Remissvar:

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarsmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden.

LFV vill påminna om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

Samråd ska alltså inte enbart ske med Försvarsmakten när det gäller höga objekt utan även med LFV för civil luftfart. Vidare ska alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 80 km radie från det objekt som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan som ska uppföras. (Det finns ett skyddsområde på 80 km kring flygplats, de s.k. MSA/TAA ytorna, där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen.)

Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.

Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991 "Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift", Standardiseringskommissionen i Sverige, samt på ICAO DOC 015.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA/TAA-yta ca 80 km ut från flygplatsen. MSA/TAA är de hinderytor som är störst och står för "Minimum Sector Altitude/Terminal Arrival Altitude".

LFV erbjuder produkten Flyghinderanalys, där vi utför kontroll av flygvägar, luftrum och all tänkbar radioutrustning för luftfarten.
För mer information, se www.lfv.se/flyghinderanalys.

INFORMATION OM SEKRETESS FÖR SÄKERHETSÅTGÄRDER FÖR DEN CIVILA LUFTFARTEN

Enligt 18 kap. 8 § p 5 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) gäller sekretess för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs och åtgärden avser den civila luftfarten.

Luftfartsverkets remissvar kan innehålla information om säkerhetsåtgärder för den civila luftfarten som skulle kunna medföra skada om dessa uppgifter skulle röjas för obehöriga personer. Vi ber er därför ha detta i åtanke när ni hanterar Luftfartsverkets remissvar.

Uppgifter som i regel omfattas av sekretess är uppgifter om var kommunikationsutrustning, navigationsutrustning eller radar- och övervakningsutrustning är belägen (geografisk position), bevakningsåtgärder för sådana anläggningar (information om tillträdeskontroller, avgränsningar och liknande) eller information om hur en anläggning fungerar eller används och teknisk information om anläggningen (uppgifter om konsekvenser för den civila eller militära luftfarten).

Flyghinderanalys

Ska du uppföra mast, vindkraftverk, mobilkran eller byggnadsverk högre än 20 meter alternativt skicka in planhandlingar? Läs då detta!

Enligt Trafikverkets hemsida bör en lokaliseringsbedömning göras, på LFV kallar vi den för flyghinderanalys. Om du av någon anledning inte vill ha en flyghinderanalys utförd, men ändå efterhöra om LFV har något att erinra, kan du skicka in en **begäran om CNS-analys**. Kom ihåg att flygplatserna kräver en utförd flyghinderanalys för att de ska tillstyrka etablering av hinder högre än 20 meter. En flyghinderanalys är alltid avgiftsbelagd.

HUR GÅR MAN TILL VÄGA?

För att underlätta hanteringen och därmed förkorta handläggningstiden för flyghinderanalyser och CNS-analyser, vill vi göra er uppmärksamma på två mycket viktiga punkter:

1. RÄTT benämning av vad ni vill ha utfört

Använd endast formuleringen **Beställning av flyghinderanalys** om du önskar en komplett (avgiftsbelagd) analys av om byggnadsobjekt kommer att få någon påverkan på flygplatser, in- och utflygningssvägar, luftrum, kommunikationsutrustning, navigationsutrustning och radarutrustning. I denna analys inkluderas CNS-analys av LFVs egna utrustning. Mer information och prislistor hittar du på länken angiven nederst i dokumentet.

Använd endast formuleringen **Remiss CNS-analys** om du enbart vill efterhöra om LFV har något att erinra mot etableringen med hänsyn tagen till LFVs egna utrustning. I denna analys finns ingen information om hur etableringen påverkar flygtrafiken.

Använd vår blankett för CNS-analys vid beställningen.

2. RÄTT inskickat elektroniskt format

Skicka i elektroniskt format med epost till: **lfvcentralregistratur@lfv.se**

I yttersta undantagsfall per post till: **LFV 601 79 Norrköping**

Skicka koordinatlistor i Excel- eller Wordformat. Resterande information i öppet format (ej scannade filer).

Ange objektets exakta position/koordinater i: RT 90 X 7, 2,5 gon V eller SWEREF 99 TM N, E eller SWEREF 99 (WGS 84). Undvik lokala koordinatsystem som SWEREF 99 18 00. **Se till att ni anger exakt koordinatsystem som är använt för objektet, gissa inte om ni är osäkra.**

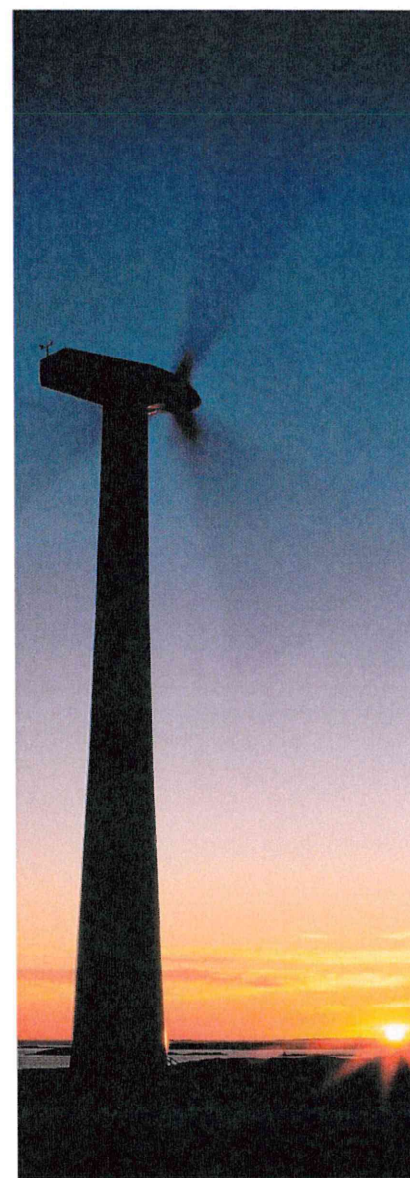
VIKTIGT! ANGE TERRÄNGHÖJD METER ÖVER HAVET (Z) FÖR HINDRETS PLACERING.

Möjlighet finns att beställa analys av ett område, såsom vindkraftspark. Som komplettering till koordinatlistor tar vi tacksamt emot shape-filer (.shp) för stora områden, vindkraftsparker, kraftledningar etc. Blanketter för beställning av flyghinderanalys hittar du via länken nedan. Om du inte använder LFVs blankett, var noga med att all information motsvarande den som finns på LFV-blankett, finns med i din ansökan.

Här hittar du blanketter för beställning av analyser under rubrik "Ladda ner":

www.lfv.se/tjanster/luftrumstjanster/flyghinderanalys/sa-har-gor-du

www.lfv.se/tjanster/luftrumstjanster/cns-analys

För betydligt mer utförlig information till dig som skickar in material avseende flyghinder, besök oss på:

www.lfv.se/tjanster/luftrumstjanster

KONTAKT: Flyghinderanalyser 011-19 25 22
CNS-analyser 011-19 22 13

lfv.se

Från: "van den Brink Rune" <Rune.vandenBrink@lansstyrelsen.se>
Skickat: Tue, 19 Dec 2023 08:25:19 +0100
Till: "Länsstyrelsen Uppsala län" <upsala@lansstyrelsen.se>
Ämne: Angående remiss samråd om Enköpings kommuns översiktsplan 2040, diariernr. 8743-2023

Länsstyrelsen i Södermanlands län har inga synpunkter i ärendet.

Med vänlig hälsning,

Rune van den Brink
Planhandläggare
Länsstyrelsen i Södermanlands län
611 86 Nyköping

Telefon 010-223 43 46
rune.vandenbrink@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på [Så hanterar vi dina personuppgifter | Länsstyrelsen Södermanland \(lansstyrelsen.se\)](#)

Länsstyrelsen i Uppsala län
upsala@lansstyrelsen.se

Samråd om förslag till Översiktsplan 2040, Enköpings kommun

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen i Västmanlands län har inget att erinra i ärendet.

Beskrivning av ärendet

Enköpings kommun har tagit fram ett samrådsförslag för översiktsplan 2040. Länsstyrelsen i Västmanlands län har av Länsstyrelsen i Uppsala län beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Elin Fredelin Dalman, för frågor på telefon 010-2249213 eller via e-post elin.fredelin.dalman@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 6556-2023 i ämnesraden för e-post.

Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel, telefon 010-224 90 00.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Stefan Renlund med samhällsplanerare Elin Fredelin Dalman som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Datum
2023-12-21

Ärendnr
2023-16564

Ert datum
2023-12-04

Er referens
8743-2023

Enheten för arbete med naturolyckor och
beslutsstödsystem
Kester Gibson
010 240 5396
Kester.gibson@msb.se

Länsstyrelsen Uppsala län
uppsala@lansstyrelsen.se

Förslag till översiktsplan för Enköpings kommun

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) lyfter här några aspekter som kan vara av intresse att beakta i länsstyrelsens yttrande till Enköpings kommun.

Riskhantering

Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över risker i sin kommun som ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. I detta ingår exempelvis naturolyckor, transportvägar för farligt gods och större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor, bl.a. så kallade 2:4 anläggningar enligt lag om skydd mot olyckor och Sevesoanläggningar.

I 3 kap PBL förtydligas att av översiktsplanen ska framgå kommunens syn på risken för klimatrelaterade skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra ska också framgå. I översiktsplanen bör kommunen redovisa hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder.

Ett strategiskt ställningstagande i översiktsplanen ger långsiktighet i kommunens riskhantering och riskvärdering och utgör ett bra stöd för att hantera riskfrågor i kommande detaljplaner, bygglov och övriga tillståndsärenden.

Översiktliga stabilitetskarteringar

MSB har i uppdrag att inom bebyggda områden översiktligt kartlägga landets kommuner med avseende på stabilitet. För Enköpings kommun finns under 2022 en kartering gjord. Karteringen kan laddas ner via följande länk:

<https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/stabilitetskartering-finkorniga-jordarter/>

Mer information om ras och skredkarteringarna finns på en myndighetsgemensam sida <http://gis.svedgeo.se/rasskrederosion/>

Värmekartering

MSB har tagit fram en värmekartering över Sverige. Värmekarteringen ger ett övergripande planeringsunderlag för att identifiera var höga temperaturer är vanliga inom ett län eller kommun. Planeringsunderlaget kan vara till hjälp för att analysera och utreda var klimatanpassningsåtgärder kan behöva genomföras, för att skydda mot höga temperaturer där behovet är som störst.

Karttjänsten nås via www.msb.se/naturolyckor

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Datum
2023-12-21

Ärendenr
2023-16564

Vägledning för arbete med naturolyckor

MSB har tagit fram två vägledningar för att kommuner ska kunna komplettera nationellt underlag med egna karteringar och kunskapsunderlag:

- Vägledning för översvämningskartering av vattendrag, MSB 631 (2014)
<https://rib.msb.se/filer/pdf/27432.pdf>
- Vägledning för skyfallskartering Tips för genomförande och exempel på användning, MSB1121 (2017)
<https://rib.msb.se/filer/pdf/28389.pdf>

För alla naturrelaterade händelser bör kommunen redovisa hur den förväntade klimatförändringen påverkar sannolikhet för eller konsekvenser av extrema naturhändelser. I detta fall kan det också vara av intresse att belysa hur kommunen kan drabbas av storm, stora skogsbränder, värmebölja och andra typer av naturhändelser som inte alltid kan ges en geografisk placering.

Läs mer om naturolyckor på www.msb.se och den myndighetsgemensamma sidan www.klimatanpassning.se.

Vägledning om samhällsplanering och Sevesoanläggningar

MSB har tagit fram en vägledning som beskriver hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid etablering av de storskaliga kemikaliehanterande verksamheterna och exploatering i nära anslutning till dessa. I vägledningen förslås bl.a. att ett riskhanteringsavstånd kring storskaliga kemikaliehanterande anläggningar bör finnas som ett planeringsunderlag för kommunens översiktsplan. Vägledningen beskriver hur ett sådant kan tas fram.

Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering, MSB1053 (2017)

<https://www.msb.se/sv/publikationer/samhallsplanering-och-riskhantering-i-anslutning-till-storskalig-kemikaliehantering/>

Kommunala handlingsprogram

Varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunens kommunala handlingsprogram och övriga arbete enligt lag om skydd mot olyckor kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Förändringar i lagen trädde ikraft 1 januari 2021 och nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram har antagits. Läs mer på:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/raddningstjanst-och-raddningsinsatser/forandringar-i-lagen-om-skydd-mot-olyckor-lsny-sida/foreskrifter-om-handlingsprogram/>

Oljeolyckor till sjöss

I maj 2022 lanserade myndigheterna i Sveriges nationella samverkansgrupp för oljeskadeskydd (NSO) en uppdaterad handlingsplan för oljeskadeskydd som tydliggör de prioriterade åtgärderna i närtid samt hur förmågan mäts och följs upp. Handlingsplanen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Datum
2023-12-21

Ärendenr
2023-16564

ska stödja ansvariga aktörer i sina prioriteringar och tydliggöra vad var och en behöver göra själv och tillsammans.

Myndigheterna i NSO har också tagit fram en kunskapsöversikt och kortfattad, överskådlig summering av den aktuella riskbilden för oljeutsläpp till sjöss i Sverige: Riskbild för oljeolyckor till sjöss: en kunskapsöversikt för Östersjön, Västerhavet och de stora sjöarna, MSB1643 (2020)

Alla kommuner med kust mot statligt vatten har en risk att drabbas av storskaliga föroreningar från fartygsolyckor. En större utsläppolycka påverkar inte bara djur och växter men kan även drabba friluftsliv, turism, fiske, m.fl. socioekonomiska värden.

Handlingsplanen, rapporten och övrigt underlag om oljeskadeskydd finns på MSB:s webbsida: <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/oljeskadeskydd/>

Vindkraft och höga byggnadsverk

MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

I samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk bör samråd ske med MSB. Bifoga i samband med samrådet koordinater för vindkraftverkens placeringar för analyser av signalstråken.

Krisberedskap

Kommunerna, länsstyrelserna och MSB arbetar tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå.

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För kommuner finns skyldigheten reglerad i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Regionala och kommunala risk- och sårbarhetsanalyser ska ha tagits fram under 2019 och kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Arbetet med att stärka samhällets funktionalitet och samhällsviktig verksamhet lägger grunden för samhällets försörjningsberedskap. Det är förmågan att upprätthålla kontinuitet och funktionalitet vid störningar, kriser och krig. Identifiering av samhällsviktiga verksamheter kan användas som underlag för att arbeta med säkerhetsfrågor i fysiskplanering.

I oktober 2020 tog MSB tillsammans med andra aktörer fram en förenklad och tydligare definition av samhällsviktig verksamhet. Den uppdaterade definitionen lyder:

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Datum
2023-12-21

Ärendenr
2023-16564

"Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet."

Läs mer om samhällsviktiga verksamheter på
<https://www.msb.se/samhallsviktigverksamhet>

Vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen

MSB har med stöd av Länsstyrelsen i Västra Götaland, Försvarsmakten samt Boverket tagit fram en vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

Vägledningen riktar sig till de aktörer som genom att ta fram planeringsunderlag, planer eller fattar beslut ska bevaka totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. Vägledningens fokus är totalförsvarets civila intressen i fysisk planering. Texten riktar sig till samhällsplanerare och beredskapssamordnare med målet att stärka kunskapen om beredskapsfrågorna inom samhällsplaneringen genom tydligare och bättre processer för detta.

Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen, MSB1646 (2021)
<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/samhallsplanering/totalforsvarets-intressen-i-samhallsplanering/>

Totalförsvarets civila delar

Totalförsvaret och samhällets robusthet är viktiga frågor att belysa i översiktsplaner. Samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvattentäkter och viktig infrastruktur i övrigt.

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten. En karta över landets skyddsrum finns på https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/enkel-karta_skyddsrum/

Kommunen och länsstyrelsen är ansvarig för totalförsvarets civila delar på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen bör stötta kommunen i bedömning av vilka mark och vattenområden som är av intresse för Totalförsvarets civila delar på regional nivå och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen. Med detta avses bland annat stöd i tolkningen av vilka mark och vattenområden som avses i 3 kap 9 § första stycket MB inom länet.

MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar. Ytterligare information om MSB:s arbete med riksintressen för totalförsvarets civila delar finns på <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/samhallsplanering/riksintresse/>.

Miljöbedömning

Risken för allvarliga olyckor, inklusive sådana som orsakas av klimatförändringar, ska beaktas i miljöbedömningsprocessen. Miljöbedömningsförordningen förtydligar att för

Myndigheten för samhällskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Datum
2023-12-21Ärendenr
2023-16564

planer och program ska riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor beaktas vid en undersökning och bedömning av betydande miljöpåverkan (5 §). En strategisk miljöbedömning ska dessutom ta hänsyn till andra relevanta planer och program. Av särskild relevans för riskfrågor är bland annat:

- Regionala och kommunala risk-och sårbarhetsanalyser
- Klimat- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner
- Kommunens handlingsprogram enligt LSO
- Riskhanteringsplaner enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker

En miljöbedömning bör beakta samtliga risker som rör allvarliga olyckor och människors hälsa eller miljön.

I detta ärende har enhetschef Mette Lindahl Olsson beslutat. Kester Gibson har varit föredragande.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap Postadress:
651 81 KarlstadTelefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Vår referens: Avdelningen för Säker Kommunikation (SK1)

Besvarande av fysiskt samråd

8743-2023

PTS har av Länsstyrelsen i Uppsala län ombetts att inkomma med synpunkter på översiktsplan.

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lag (2022:482) om elektronisk kommunikation
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga

Vidare får PTS genom upphandling verka för att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster och elektroniska kommunikationstjänster under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar av elektronisk kommunikation och posttjänster i fred.

IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas. Exempelvis krävs elektronisk kommunikation för att genomföra betalningar, säkerställa leveranser

och återställa trasiga nät. Att civila funktioner är funktionella i händelse av ofred är också viktigt för totalförsvarets militära del. Vid ett så kallat gråzonsläge eller i samband med en större kris kan infrastrukturen utsättas för påfrestningar. Vidare kan naturhändelser såsom översvämningar påverka funktionaliteten. PTS arbetar aktivt med dessa frågor, bl.a. genom att dela ut statligt stöd till företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information. I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Vidare driver PTS ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Avseende vindkraftverk så kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt. Speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Yttrande
Datum 2024-01-12
Diarienummer 5.1-2311-1498

Er beteckning
KS 2019/619
401-8743-2023

Jenny Enberg
jenny.enberg@enkoping.se

Uppsala länsstyrelse
uppsala@lansstyrelsen.se

ÖP för Enköpings kommun

Yttrande över samrådshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig i ärendet. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. På Boverkets webbsida kan du läsa mer om hur bedömningen av klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen kan genomföras¹.

Underlag:

1. Översiktsplan 2040, samrådsförslag
2. Bilaga 1, hållbarhetsbedömning

Bakgrund och förutsättningar

Topografin inom kommunen varierar och enligt SGU:s jordartskarta domineras de ytliga jordlagren av glacial lera i slättlandskapet medan höjdpartierna främst består av sandig morän och berg i dagern.

Enligt statligt planeringsunderlag² finns det områden inom kommunen med förutsättningar för skred i finkorniga jordarter längst ett flertal vattendrag i kommunen (SGU:s kartlager). Kommunen är belägen under högsta kustlinjen vilket innebär att det kan finnas förutsättningar för kvicklera.

---

¹ https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmannaintressen/hansyn/miljo_klimat/klimatrisker/

² <https://gis.sgi.se/rasskrederosion/>

Längst Sagån, vid kommunens östra gräns finns spår efter skred. Inom kommunen förekommer instabila slänter (Skogsstyrelsen) samt ravinbildningar (SGU). Ett flertal stränder längst vattendrag och sjöar har viss eller hög eroderbarhet (SGU).

SGI:s synpunkter

Generella synpunkter

SGI anser att en översiktsplan ska innehålla en översiktlig beskrivning både av geologiska förutsättningar inom kommunen samt en beskrivning av vilka geotekniska risker (ras, skred, erosion) som kan ha **betydande** inverkan på den strategiska planeringen. Kända riskområden bör redovisas i översiktsplanekartan. Kommunen har pekat ut fyra större områden med förutsättningar för skred eller ras som kan påverka bebyggelse, infrastruktur eller andra värden. Utöver dessa områden anger kommunen att det finns områden med förutsättningar för erosion, rasrisk i slänter samt risk för slamströmmar. Det framgår av beskrivningen att förutsättningar för ras, skred och erosion kan öka vid ett förändrat klimat.

Kommunens strategi för att minska riskerna för ras, skred och erosion innebär att vara restriktiv med ny bebyggelse inom utpekade riskområden. Vid planläggning och i lovärenden inom angränsande områden ska de geotekniska förutsättningar bedömas och ett förändrat klimat ska alltid vägas in. Eftersom redovisade riskområden enbart ger en grov uppskattning av vilka risker som finns i kommunen ska en fördjupad analys för lokala förhållanden tas fram inför granskningen av översiktsplanen. SGI anser att kommunens strategi är bra under förutsättning att de fördjupade analyserna genomförs inför granskningsskedet av planen och redovisas i kartan samt att markanvändningen anpassas efter vad som framkommer vid riskanalysen.

Förbättringsförslag

Slamströmmar – Det bör framgå av översiktsplanen var i kommunen det finns risk för slamströmmar. Vid utredning av förutsättningarna för slamströmmar behöver ofta stora områden och hela avrinningsområden utredas. Detta är särskilt viktigt när det gäller vattendrag i brant terräng. De omfattande utredningskraven innebär att denna planeringsförutsättning lämpligen hanteras på strategisk nivå och inte i enskilda detaljplaner. I de fall kommunens fördjupade riskanalys visar på att det finns områden med risk för slamströmmar som kan komma att påverka markanvändningen rekommenderar SGI att områdena pekas ut som lämpliga för planprogram.

Blocknedfall och berggras – Bergslänter eller jordslänter med block, kan vara instabila i dag eller bli instabila i framtiden. Det är därför viktigt att kommunen i översiktsplanen på en översiktlig nivå beskriver om denna geotekniska säkerhetsfråga påverkar markens byggbarhet. Med hjälp av topografiska kartor kan en första inventering av branter med större lutning än 40 grader mot horisontalplanet identifieras. Angränsar dessa slänter befintlig eller kommande bebyggelse bör denna risktyp lyftas i kommunens strategi. Observera att ett förändrat klimat kan innebära ökad instabilitet i bergslänter (på grund av exempelvis ökad erosion i sprickor eller fler nollgenomgångar). Detta bör framgå av översiktsplanen.

Konsekvenser av översvämningsskydd- Översvämningssäkerhetsåtgärder, till exempel uppfyllnader och vallar, kan medföra geotekniska konsekvenser vilket bör framgå av planen. Detta gäller både befintlig och tillkommande bebyggelse.

Kommunens ställningstaganden

SGI anser att kommunens ställningstagande är bra och skickar därför enbart med exempel på hur ställningstaganden kan formuleras för ökad tydlighet vid efterföljande planering, lovärenden eller andra åtgärder :

- *Att det i samband med detaljplanering alltid ska göras en inledande bedömning av geotekniska förutsättningar för platsen samt vad en geoteknisk utredning för detaljplanen bör omfatta.*
- *Att klimatförändringars effekter på planerad markanvändning alltid måste tas hänsyn till i arbetet med att ta fram nya detaljplaner.*
- *Att planläggning eller bygglovgivning utanför planlagt område där geotekniska säkerhetsfrågor är styrande för markanvändningen innebär krav på geotekniska stabilitetsutredningar.*
- *Att förändrade marknivåer behöver uppmärksammas, som exempelvis uppfyllnader och schakter vilka kan öka sannolikheter för ras och skred.*
- *Begränsningar av markens användning för områden med hänseende till geotekniska säkerhetsfrågor.*
- *Ställningstaganden för hur områden med risker som inte är kommunal mark ska hanteras, exempelvis privatägda fastigheter och statlig infrastruktur.*
- *Ställningstagande kring hur förvaltning av områden med geotekniska risker där underhåll krävs för att området ska bli stabilt över tid, ska hanteras till exempel vid detaljplaner som innehåller allmän plats med enskilt huvudmannaskap.*

Rekommenderat planeringsunderlag

Geoteknisk säkerhet i kommunal planering

SGI har tagit fram en digital vägledning³ som stöd till kommunala planhandläggare. Vägledningen beskriver hur kommunen kan hantera geotekniska säkerhetsfrågor både på översiktsplanenivå och i efterföljande detaljplaner. Här finns även en sammanställning av relevant planeringsunderlag för respektive risktyp.

³ <https://www.sgi.se/sv/vagledning-i-arbetet/geoteknisk-sakerhet-kommunal-planering/>

Vägledning ras, skred och erosion

SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl. a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion⁴. Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst⁵. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning. Med stöd av kartvisningstjänsten kan de geologiska och geotekniska förhållandena beskrivas översiktligt. I samrådsunderlaget redovisas två kartlager från SGU. Kommunen bör se över rubriksättningen så att samtliga relevanta lager kommer att ingå i kartlegenden. Att kartan är analog innebär stora begränsningar vad gäller möjligheten att zooma in. SGI rekommenderar därför att den översiktliga kartan kompletteras med inzoomade kartor över relevanta riskområden.

SGI anser även att det är viktigt att kommunen beskriver begränsningarna med det översiktliga planeringsunderlaget. Detta med anledning av att statligt planeringsunderlag oftast är mycket översiktliga och således inte redovisar förhållandena i detalj varken i skala eller detaljeringsnivå. Det kan finnas instabila områden som inte pekats ut i det statliga underlaget. Men det kan även finnas utpekade riskområden som vid en vidare utredning kan avskrivas som stabila. Alla planeringsunderlag finns heller inte tillgängliga för samtliga kommuner, kommunen behöver därför vara uppmärksam på vilka planeringsunderlag som finns att tillgå lokalt.

Översiktlig stabilitetskartering av finkorniga jordarter (MSB)

2019 genomförde MSB en översiktlig stabilitetskartering⁶ för nio bebyggda områden i Enköpings kommun. SGI rekommenderar kommunen att lyfta resultatet av denna kartering i sin översiktsplan. Observera att karteringen inte är heltäckande och att det kan finnas fler områden med stabilitetsproblematik inom kommunen.

Avslutande synpunkt

SGI noterar att myndighetens namn är felskrivet på sidan 166 i samrådsunderlaget. SGI står för Statens Geotekniska Institut.

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Maria Kristensson, efter föredragning av geoteknikern Maria Freiholtz.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Maria Kristensson

Maria Freiholtz

⁴ <http://swedgeo.diva-portal.org/smash/get/diva2:1300126/FULLTEXT02.pdf>

⁵ <https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

⁶ <https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/stabilitetskartering-finkorniga-jordarter/>

Länsstyrelsen Uppsala
uppsala@lansstyrelsen.se

Yttrande angående översiktsplan för Enköpings kommun i Uppsala län

Biotopskydd och naturvårdsavtal

Det finns av Skogsstyrelsen beslutade naturvårdsavtal och biotopskyddsområden inom översiktsplanen. Vid eventuell påverkan på miljön i biotopskydden ska dispens sökas hos Skogsstyrelsen.

Solcellsparker

Skogsstyrelsen har inte ansvar över solcellsparker men en synpunkt är att de ökar i antal både på skogsmark och jordbruksmark. Lämplig eller mindre lämplig placering kanske kan styras i en översiktsplan.

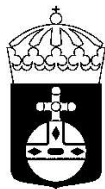
Översiktsplanen är välbalanserad och välskriven och den areella näringen skogsbruk finns omnämnd. Att hyggesfritt skogsbruk nämns som ett alternativ är positivt.

Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

I ärendet har skogskonsulent Maria Nilsson beslutat

Maria Nilsson

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1 (23)

Datum
2024-02-12

Diarienummer
8743-2023

Enköpings kommun
framtidialog@enkoping.se

Samråd om förslag till översiktsplan för Enköpings kommun

Beskrivning av ärendet

Enköpings kommun har översänt ett förslag till kommunomfattande översiktsplan till Länsstyrelsen för samråd. Handlingarna mottogs för samråd den 27 november 2023 och omfattar samrådshandling samt hållbarhetsbedömning (inklusive MKB).

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen (PBL) vid samråd om översiktsplan särskilt:

- ta till vara och samordna statens intressen,
- ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om mark- och vattenanvändningen,
- verka för att riksintressen tillgodoses – 3 och 4 kap. miljöbalken (MB), att miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. MB,
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt samt
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har

inkommit från följande myndigheter: Post- och telestyrelsen, Försvarsmakten, Luftfartsverket, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Skogsstyrelsen, Sveriges geotekniska institut samt Trafikverket. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom, se bilaga 1-9.

Samlad bedömning/sammanfattning

Länsstyrelsen ser positivt på den föreslagna utvecklingsinriktningen för Enköping som presenteras i översiktsplanen. Genom att sträva efter att förtäta bebyggelsen inom tätorterna och främst på redan ianspråktagen mark ger planen förutsättningar för en god markhushållning. Utbyggnadsstrategin möjliggör också befolkningsunderlag för en förbättrad tillgänglighet till offentlig och kommersiell service för kommunens invånare, oavsett var i kommunen de är bosatta.

Det är även positivt att kommunen har genomfört en samlad hållbarhetsbedömning kopplad till relevanta nationella och regionala mål som visar kommunens bedömning av den påverkan som planens genomförande medför.

Planförslaget är omfattande och innehåller beskrivningar av relevanta aspekter men behöver utvecklas avseende bedömningar och avvägningar. För att översiktsplanen ska kunna vara ett stöd för efterföljande planering behöver den kompletteras med fler och tydligare riktlinjer samt på ett tydligare sätt belysa intressekonflikter mellan olika markanvändningar.

1. Länsstyrelsens allmänna synpunkter

1.1 Allmänt samt läsbarhet

Digitalisering

I början av februari 2023 tog regeringen beslut om en ändring i plan- och byggförordningen som ställer krav på att översiktsplaner och regionplaner ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Nu arbetar Boverket med att precisera kraven i plan- och byggförordningen för att stötta kommuner och regioner i arbetet med digitaliseringen av planerna.

Regeringens beslut innebär att alla översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Även om denna plan inte omfattas av kraven är det positivt om kommunen redan nu förbereder för digitalisering av översiktsplanen. (Detta för att underlätta bearbetning och tillgängliggörande av planens innehåll samt av arbetet med att så småningom uppdatera planen.)

Kartmaterial

En stor andel av kartorna i planen, speciellt de som täcker hela kommunen är i relativt låg upplösning, vilket gör det svårt att utläsa viktig information. Exempelvis är det i Karta 29. Hänsyn och värden svårt att tyda vilka typer av områden den visar, vilket gör att vi i detta yttrande efterfrågar kartinformation som eventuellt visas där. Detta behöver ses över och förbättras till granskningskedet.

Planeringsprinciper

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har lyft ut planeringsprinciper ur löptexten under de olika ämnesrubrikerna. Detta gör det lättare för läsaren att hitta de ställningstaganden som görs i planen och gör den lättare att använda i efterföljande planering. Det vore dock positivt om kommunen till granskningskedet ytterligare kunde lyfta fram dessa principer visuellt, med en avvikande bakgrundsfärg eller liknande, så att de blir ännu lättare att urskilja från löptexten.

Geografisk avgränsning

Länsstyrelsen saknar kommunens resonemang kring eventuella konsekvenser av att fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för tätorten fortsätter att gälla. Sedan FÖP:en antogs har bland annat PBL uppdaterats gällande risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade. Även miljöbalken och lagen om kommunens bostadsförsörjningsansvar har uppdaterats i delar som berör översiktsplaneringen.

2. Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § Plan- och bygglagen

2.1. Övergripande avseende riksintressen

I samrådsförslaget beskrivs de områden av riksintressen som finns utpekade inom Enköpings kommun. Riksintressena beskrivs främst utifrån sina geografiska egenskaper och inte i så stor utsträckning utifrån de värden som de avser att skydda.

Länsstyrelsen anser att beskrivningarna av riksintressena behöver utvecklas med tydligare fokus på värden. Vidare behöver översiktsplanen innehålla intressekonflikter mellan riksintressen och mellan riksintressen och andra allmänna intressen.

I beskrivningen av flera olika riksintresseområden anger kommunen att riksintresset är tillgodosett genom en rekommendation om oförändrad markanvändning. Att för så stora områden ange att rekommendationen är ingen ändrad markanvändning kan vara vanskligt då det kan komma att försvåra för prövning och planering längre fram.

Riksintressenas värden ska värnas så att de inte skadas, när de uppstår risk för påtaglig skada kan Länsstyrelsen gripa in. Länsstyrelsen föreslår dock att kommunen tar fram tydliga riktlinjer för att säkerställa att skada undviks på riksintressets värden.

2.2. Riksintressen enligt 3 kap. MB

De områden av riksintresse som är utpekade enligt 3 kap MB beskrivs i översiktsplanen. Länsstyrelsen saknar dock beskrivningar av hur riksintressena ska tillgodoses i efterföljande planering. Vidare saknas också beskrivning av vilka konflikter som finns mellan olika riksintressen och mellan riksintressen och allmänna intressen samt vilka avvägningar som kommunen har gjort.

2.2.1. Yrkesfiske 3 kap. 5 § MB

Kommunen anser att de värden som kopplar till riksintresset för yrkesfiske tillgodoses genom rekommendationer om oförändrad markanvändning. I samrådsförslaget beskrivs också hur farlederna i Mälaren ska breddas för att möjliggöra för större fartyg att trafikera Mälaren. Flera av dessa farleder utgör riksintresse för kommunikationer. Kommunen behöver beskriva möjligheten för

dessas intressen att samexistera och om hänsyn behöver tas eller om något intresse behöver lämnas företräde framför något annat.

2.2.2. Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen önskar att stycket om riksintresse naturvård enligt 3 kap. 6§ MB ses över avseende risk för begreppsförvirring mellan riksintresse naturvård och Natura 2000-områden som utgör riksintresse enligt 4 kap miljöbalken.

Kommunen anger att det inte förväntas någon ändrad markanvändning inom områden som omfattas av riksintresse naturvård enligt 3 kap 6§ MB. Länsstyrelsen anser att formuleringen bör ses över då områdena som är utpekade som riksintresse för naturvård är stora och det kan försvåra efterföljande planering eller lovgivning om det av översiktsplanen framgår att det inte ska ske några förändringar i markanvändning.

2.2.3. Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

På sidan 143 beskrivs riksintresset för det rörliga friluftslivet. Här anges både att riksintresset tillgodoses genom en rekommendation om oförändrad markanvändning med undantag för LIS-områdena. I samma stycke beskrivs också *att delar av riksintresseområdena som ligger inåt landet bör kunna utvecklas för bebyggelse förutsatt att påtaglig skada inte sker på riksintresset*. Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas vad det är kommunen föreslår, oförändrad markanvändning eller bebyggelseutveckling.

Det förefaller också finns en viss sammanblandning mellan riksintresset för det rörliga friluftslivet och strandskydd. Även om strandskyddet i många fall skyddar samma värden som riksintresset för det rörliga friluftslivet så utgör de olika lagstiftningar där riksintresset kan vägas av mot andra intressen medan strandskyddet är en förbudslagstiftning. För att undvika missförstånd bör stycket förtydligas.

2.2.4. Kulturmiljövård (3 kap. 6§ MB)

Det är positivt att höga krav ska ställas på planering, placering och utformning av ny bebyggelse för att säkerställa att riksintresseområdenas värden i stor utsträckning bibehålls. Det saknas dock specifika ställningstaganden som anger hur riksintressena ska tillgodoses utifrån de olika riksintressenas motiv och uttryck, vilket inte heller redovisas i översiktsplanen. Översiktsplanen ska redovisa hur riksintressen ska tillgodoses. Detta

gäller även för riksintresseområden utan exploateringstryck. Om avvägningar mot andra riksintressen behöver göras ska det framgå av översiktsplanen.

Kommunen skriver att kumulativa effekter ska undvikas och att förändringar i riksintresseområden följs upp i den kontinuerliga översiktsplaneringen, vilket är bra. Konsekvenserna för kulturmiljön bör enligt Länsstyrelsen alltid analyseras i samband med planering och lovgivning.

Länsstyrelsen konstaterar att det utpekade järnvägsreservatet för Arosbanan berör flera riksintressen i både Enköpings och Uppsala kommun. En ny järnväg inom eller i närheten av ett riksintresse kan medföra påtaglig skada på riksintressets värden. Om kommunen bedömer att de berörda riksintressena är oförenliga behöver kommunen göra en avvägning mellan dem.

2.2.5. Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

I Enköpings kommun är E18, riksväg 55 samt 70, järnvägsstråket Mäljarbanan samt de allmänna farlederna Ytterholm-Bålsta (farledsnummer 925), Södertälje Igensta – Västerås (farledsnummer 901) samt Grönsöfjärden – Bryggholmen vid Arnöfjärden (farledsnummer 902) utpekade som riksintressen för kommunikationer.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver redogöra för de intressekonflikter som finns mellan olika riksintressen och vilka avvägningar som har gjorts mellan riksintressena. Kommunen behöver också säkerställa att föreslagen planering inte påverkar de utpekade riksintressena negativt.

2.2.6. Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har skickat ett förslag på ett nytt riksintresseutpekande för energidistribution i länet. Ärendet är för närvarande under beredning.

2.3. Riksintressen enligt 4 kap. MB

2.3.1. Riksintresse 4 kap. 2 § MB

Länsstyrelsen saknar beskrivning av om det finns konflikter mellan olika intressen. Vidare saknas ställningstagande och avvägningar.

2.3.2. Natura 2000-områden (4 kap. 8 § MB)

I Enköpings kommun finns ett flertal Natura 2000-områden utpekade. Det finns områden som är utpekade enligt Art- och habitatdirektivet och områden som är utpekade enligt fågeldirektivet.

Natura 2000-områdena är ett riksintresse enligt 4 kapitlet miljöbalken men skiljer sig i sin skyddsform från andra riksintressen. Natura 2000-områdets intressen kan inte vägas av mot andra intressen utan en eventuell påverkan på ett Natura 2000-område hanteras i en annan process som beskrivs i bilaga 1.

I samrådsförslaget redovisas de områden som omfattas av Natura 2000 i karta och text i del 4 - Värden och hänsyn. Länsstyrelsen önskar att kommunen lyfter intressekonflikter mellan Natura 2000-områden och exploatering tydligare. Ett exempel som skulle behöva belysas tydligare är Natura 2000-området Hjulsta och eventuell kommande ombyggnation av Hjulstabron.

2.4. Miljö kvalitetsnormer

2.4.1. Ytvatten

I översiktsplanen s. 130 anges planeringsprinciper för hur miljö kvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB ska följas. Bland annat anges att kommunens vattenplan och dagvattenplan ska användas som planeringsunderlag i fysisk planering.

Länsstyrelsen ser positivt på att vattenrelaterade policydokument avses användas som planeringsunderlag vid fysisk planering. Samtidigt är dessa dokument sektorsplaner. Översiktsplanen har dock som uppgift att samordna olika sektorsintressen och avväga dessa mot varandra. Det är därför naturligt att fler intressekonflikter uppdragas i samband med att översiktsplanen tas fram, än när en sektorsplan upprättas.

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen gärna får vara mer konkret kring hur MKN för vatten ska säkerställas genom att peka ut tydligare riktlinjer inför kommande planering. Fokus bör utgå från ett recipientperspektiv och tydligt beskriva avvägningar som gjorts där intressekonflikter uppstått (exempelvis om ny bebyggelse föreslås på tidigare oexploaterad mark vilket ökar föroreningsinnehållet i dagvattnet).

Genom tydliga och tidiga ställningstaganden kring miljö kvalitetsnormer kan förutsättningarna för att hantera målkonflikter mellan normerna och andra intressen förbättras. Detta kan i sin tur bidra till att förebygga fördröjningar i kommunernas efterföljande planering.

Stöd i arbetet med MKN för vatten i översiktsplaneringen går att få i Boverkets digitala vägledning *Hantera miljö kvalitetsnormer för vatten i översiktsplaneringen* som finns att hitta på Boverkets hemsida.

2.4.2. Grundvatten

Även vad gäller MKN för grundvatten hänvisar kommunen i stora delar till olika policydokument som rör vattenfrågor. Det är positivt att dessa dokument finns eller är under framtagande och kan ge en mer djuplodande bild av hur kommunen avser att jobba med dessa frågor. Eftersom översiktsplanen har en avvägande roll mellan olika sektorsintressen vore det dock positivt om relevanta delar av dessa dokument och eventuella avvägningar mellan olika intressen framgick av översiktsplanen.

I översiktsplanen saknar Länsstyrelsen också en redovisning av olika områdens känslighet för påverkan på grundvattnet. Om det inte tydligt framgår av planen var områden med hög känslighet för påverkan är belägna och att höga krav på skyddsåtgärder kan ställas inom dessa, är det risk att behovet av dessa åtgärder uppmärksammas först i ett sent skede i exploateringsprocessen. Detta är särskilt viktigt inom grundvattenförekomster/vattenskyddsområden.

I hållbarhetsbedömningen framgår exempelvis att det är relativt stor risk för översvämningsproblem i Örsundsbro där det även finns markföroreningar som kan leda till påverkan på vattenförekomst. Sådan information bör framgå av översiktsplanehandlingen.

2.5. Strandskydd och LIS- områden

2.5.1. Strandskydd

Det är positivt att kommunen avser värna strandskyddet både inom områden som omfattas av riksintresse och inom andra områden. Länsstyrelsen ser gärna att skrivelsen om strandskydd förtydligas på ett sådant sätt att det blir tydligt att strandskyddet är en sträng förbudslagstiftning.

2.5.2. LIS-områden

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förändringarna i Enköpings LIS-områden. Länsstyrelsen anser dock att översiktsplanen behöver förtydligas med riktlinjer för respektive LIS-område. Flera av de utpekade LIS-områdena omfattas av andra intressen och det behöver tydligt framgå av översiktsplanen hur dessa ska värnas samt vilka avvägningar och ställningstaganden som har gjorts avseende överlappande intressen.

Det bör noteras att invid och delvis inom utpekade LIS-områden för Koffsan och Nydala finns fornlämningar, som måste hanteras i kommande planprocesser.

2.6. Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

2.6.1. Risk för ras, skred, erosion

Kommunen ska enligt 3 kap 5 § p 4 PBL i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

En översiktsplan ska innehålla en översiktlig beskrivning både av geologiska förutsättningar inom kommunen samt en beskrivning av vilka geotekniska risker (ras, skred, erosion) som kan ha betydande inverkan på den strategiska planeringen.

Kommunen har pekat ut fyra större områden med förutsättningar för skred eller ras som kan påverka bebyggelse, infrastruktur eller andra värden. Utöver dessa områden anger kommunen att det finns områden med förutsättningar för erosion, rasrisk i slänter samt risk för slamströmmar. Av samrådsförslaget framgår också att förutsättningar för ras, skred och erosion kan öka vid ett förändrat klimat.

Kommunens strategi för att minska riskerna för ras, skred och erosion innebär att vara restriktiv med ny bebyggelse inom utpekade riskområden. Vid planläggning och i lovärenden inom angränsande områden ska de geotekniska förutsättningarna bedömas och ett förändrat klimat ska alltid vägas in. Eftersom redovisade riskområden enbart ger en grov uppskattning av vilka risker som finns i kommunen ska en fördjupad analys för lokala förhållanden tas fram inför granskningen av översiktsplanen. Länsstyrelsen anser i

likhet med Sveriges geologiska institut att kommunens strategi är bra under förutsättning att de fördjupade analyserna genomförs inför granskningskedet av planen och redovisas i kartan samt att markanvändningen anpassas efter vad som framkommer vid riskanalysen.

Mer information om Slamströmmar och blocknedfall finns att läsa i SGIs yttrande, se bilaga 8.

2.6.2. Klimatanpassning

Översiktsplanen bör förtydligas med en beskrivning av de klimatförändringar som på sikt förväntas både lokalt och regionalt. Vidare bör kommunens klimatanpassningsarbete för att möta klimatförändringarna och minska riskerna kopplade till klimatförändringar beskrivas.

Ett utvecklat resonemangen om riskerna för att Mälaren och andra vattentäkter påverkas av framtida klimat genom havsnivåhöjning och risk för saltvatteninträngning samt hur kommunen i sådant fall hanterar dricksvattenfrågan på längre sikt är önskvärt.

Under dagvattenhantering nämns att risken för skador vid översvämning och att konsekvenser av översvämningar ska minimeras. Kommunen kan även med fördel lyfta risken med att översvämning/bräddning av exempelvis reningsverk eller områden där farligt avfall hanteras kan leda till förorenings-spridning och risk att försämra kvaliteten i vattenförekomster och hur planering ska ske för att undvika denna risk. Detta kan alternativt lyftas under "översvämning" under temaområde Klimatanpassning.

Miljö-, skydd- och riskfaktorer: gällande beredskap bör det även framgå hur kommunen avser att planera för framkomlighet för blåljusmyndigheter vid en översvämning. Att se över framkomlighet och alternativa vägar i planprocessen är en viktig del.

Översvämningar: planeringsprinciper ska utgå från Boverkets riktlinjer *Utgångspunkter för bedömning av översvämningrisk* som finns på Boverkets hemsida.

Hållbart byggande och klimatsmarta val: klimatanpassning bör lyftas tydligare då avsnittet har ett främsta fokus på utsläppsminimering. När det kommer till klimatanpassning är det oftast mer ekonomiskt och säkert att investera i lösningar/åtgärder i god tid istället för att åtgärda i det akuta skedet då en händelse inträffar.

Kommunen behöver i översiktsplanen ta hänsyn till risker för översvämning både från skyfall och vattennivåhöjningar.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att en ny Handlingsplan för klimatanpassning är publicerad och återfinns på Länsstyrelsen hemsida.

2.6.3. Förorenade områden

Länsstyrelsen ser positivt på att översiktsplanen redovisar prioriterade områden (Skolsta, Grillby och Örsundsbro) där det finns behov av att undersöka misstänkta föroreningar inför kommande detaljplanarbetet.

Inom dessa områden kan det bli aktuellt att omvandla industrimark, vilket ställer höga krav på att utesluta risk för människors hälsa genom föroreningar. Beroende på vilken verksamhet som bedrivits finns stor variation i föroreningssituation och utbredningsområdets storlek. Genom att ha tydliga riktlinjer och arbetssätt kan frågorna aktualiseras i tidigt skede vilket sparar tid och resurser längre fram. Riktlinjerna bör utformas så att den nationella databasen för förorenade områden (EBH-stödet) används som en del i kunskapsunderlaget i tidigt skede vid detaljplanering respektive prövning av förhandsbesked och bygglov. Innan marken kan fastslås som lämplig för ändamålet behöver det vara klarlagt om och hur platsen behöver efterbehandlas, vilket ofta kräver undersökningar i flera steg. Vidare bör det redovisas vilka åtgärder man avser vidta så att den miljömässiga och ekonomiska rimligheten framgår. Vägledning om förorenade områden i planeringen finns att tillgå från till exempel Länsstyrelsen i Jönköpings län.

2.6.4. Buller

I hållbarhetsbedömningen lyfts det fram att kommunen behöver ta fram och förtydliga övergripande ställningstaganden gällande risker för människors hälsa avseende exempelvis bullernivåer vid tätortsutveckling. Länsstyrelsen instämmer i detta och anser att den framtida bostadsutvecklingen skulle gynnas av att ha tydliga ambitioner om att skapa så goda ljudmiljöer som möjligt. Genom att lyfta frågan i tidigt skede är det många gånger möjligt att med små åtgärder och till låg kostnad åstadkomma bostadsmiljöer där riktvärden för olika bullerkrav underskrids med god marginal. Det är därför positivt om denna ambition framgår av översiktsplanen.

2.6.5. Vibrationer

Översiktsplanen saknar resonemang om hur vibrationer ska hanteras kopplat till framför allt bostäder i anslutning till järnväg.

2.6.6. Riskhantering och farligt gods

Länsstyrelsen har tagit fram en vägledning för hur Riskhantering vid transportleder för farligt gods (lansstyrelsen.se) ska ske.

I översiktsplanen föreslås det att industrier i större utsträckning ska planeras intill större vägar och med buffertzoner till bostäder. Avseende lokalisering av bostäder behöver hänsyn även tas till befintliga industrier och eventuella Sevesoverksamheter.

På sidan 126 anges angående Bensinstationer – att i Enköpings kommun kan undantag göras om behov föreligger. Att redan i översiktsplanen ange att avsteg från praxis kopplat till riskhantering kan göras anser Länsstyrelsen är olämpligt. Avsteg får anses utgöra en sista utväg i specifika fall, inte ett generellt förhållningssätt. I Länsstyrelsens vägledning avsnitt 1.6 tydliggörs att det är en lämplig utgångspunkt att aldrig placera känslig markanvändning närmare en drivmedelsstation än 50 meter.

Utöver de i samrådshandlingarna utpekade vägarna är även väg 254 utpekad som primär transportväg för farligt gods.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att översiktsplanen innehåller ett utpekat riskhanteringsavstånd. Ytterligare stöd för ställningstaganden i översiktsplanen om hur omfattande riskutredningar som behöver göras finns i Länsstyrelsens vägledning.

2.6.7. Dricksvatten

Kommunen skriver i planen att det i kommunen finns fyra kommunala vattentäkter med instiftade vattenskyddsområden inom vilka skyddsbestämmelser råder. För att tydliggöra var dessa områden finns bör de redovisas på en karta i översiktsplanen.

3. Länsstyrelsens rådgivande synpunkter gällande övriga allmänna intressen

3.1. Jordbruksmark

Översiktsplanen behandlar frågan om att bygga på jordbruksmark vilket är mycket positivt. För att underlätta efterföljande planeringen är det önskvärt att översiktsplanen innehåller redovisning av alternativ lokalisering för de områden där kommunen avser ta jordbruksmark i anspråk för exploatering.

3.2. Naturmiljö och områdesskydd

3.2.1. Kommunövergripande grönstruktur

I samrådshandlingen finns kartmaterial som pekar ut naturreservat, skydd för landskapsbilden, Natura 2000, riksintressen för naturvård och friluftsliv samt större opåverkade områden. Samtliga dessa är nulägesbeskrivningar.

Utöver dessa finns det inom Enköpings kommun områden med höga naturvärden kopplade till sammanhängande skogsmiljöer särskilt ädellövmiljöer, men även våtmarksmiljöer, gräsmarksmiljöer samt å- och sjömiljöer. Dessa består av större sammanhängande områden vilka har pekats ut i Länsstyrelsens arbete med grön infrastruktur. Inom dessa större miljöer finns det även särskilt värdefulla områden som finns upptagna exempelvis i våtmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen samt betesmarker med särskilda värden, eller som nyckelbiotoper. Eftersom dessa samband finns på landskapsnivå vore det positivt att de beskrevs och hanterades i den aktuella översiktsplaneringen. Därigenom kan också viktiga och svaga länkar i dessa gröna samband påträffas, vilka vore lämpliga att prioritera för framåtsyftande kommunalt naturvårdsarbete samt skydda från exploatering. Ett sådana kommunövergripande underlag bör tas fram och arbetas in i översiktsplanen.

3.2.2. Stora opåverkade områden

Det är positivt att stora opåverkade områden pekas ut i översiktsplaneringen, då dessa har förutsättningar att hysa kvalitéer och naturvärden som hotas i områden med mer exploatering. Det skulle också vara värdefullt om möjliga spridningsvägar mellan dessa pekades ut tillsammans med förslag på hur även dessa spridningsvägar kan säkerställas och stärkas.

3.2.3. Artskydd

Länsstyrelsen anser att informationen om artskydd bör finnas i översiktsplanen. Artskyddsförordningen reglerar vilka arter som är fridlysta. Beroende på vilken paragraf i förordningen en viss art är fridlyst med stöd av finns olika kriterier som måste uppfyllas för att kunna få dispens. Länsstyrelsen får meddela dispens enligt artskyddsförordningen i det enskilda fallet om det inte finns någon annan lämplig lösning och dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Se 14 - 15§ artskyddsförordningen.

3.2.4. Biotopskydd

I översiktsplanen uppges att det krävs dispens från Länsstyrelsen för att göra åtgärder i ett biotopskyddat område. Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas att det krävs särskilda skäl för att få dispens och att syftet med skyddet fortfarande ska kunna tillgodoses. Inventering av biotopskyddade områden bör ske i tidigt skede vid planläggning, så att planeringen om möjligt kan anpassas till de biotopskyddade områdena.

3.2.5. Landskapsbildsskydd

Landskapsbildsskydd är en skyddsform som infördes i den numera upphävda naturresurslagen. De beslut som har fattats om att införa landskapsbildsskydd gäller fortsatt med stöd av en övergångsbestämmelse. I samrådsförslaget redovisas de områden i Enköpings kommun som omfattas av landskapsbildsskydd. Länsstyrelsen önskar dock att de redovisas på ett sätt som ger en ökad läsbarhet i kartan. Som det är nu är det svårt att utläsa var landskapsbildsskydd råder.

För varje område som omfattas av landskapsbildsskydd finns ett beslut där det framgår vad inom det området som är förbjudet med hänvisning till naturresurslagens 19§. Tillstånd för en åtgärd som är förbjuden inom ett område som omfattas av landskapsbildsskydd kan sökas hos Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen ser positivt på att Enköpings kommun vill ersätta landskapsbildsskyddet. Länsstyrelsen har möjlighet att upphäva beslut om att landskapsbildsskydd ska råda, för att ett sådant arbete ska inledas krävs att kommunen arbetar med andra modernare skyddsformer för att värna de värden som finns inom området. Exempel på andra skyddsformer är områdesbestämmelser. Länsstyrelsen ser gärna en dialog om fortsatt arbete.

3.3. Dagvatten, vattenverksamhet och markavvattning

3.4. Vattenverksamhet

Länsstyrelsen anser att vad vattenverksamhet är och hur det behöver beaktas i efterföljande planering behöver beskrivas mer utförligt i planhandlingarna.

Vattenverksamhet är åtgärder som görs i ett vattenområde d.v.s. ett område som står under vatten vid högsta förutsebara vattenstånd. Med högsta förutsebara vattenstånd avses ett 100-års flöde. Det innebär att våtmarker, översvänningsområden och strandområden som inte stadigvarande står under vatten kan klassas som vattenområde. Vissa åtgärder i våtmarker, i strandområden, på brygganaläggningar och hamnar/småbåtshamnar är vattenverksamhet.

Vattenverksamhet är i grunden en tillståndspliktig verksamhet. Vissa mindre verksamheter kan anmälas till Länsstyrelsen medan större verksamheter kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att det är viktigt att tänka på att det kan krävas en prövning av vattenverksamheten innan eventuella åtgärder genomförs och att kommunen behöver beakta det tidigt i planeringsprocessen.

I översiktsplanen lyfts blå- och grönstrukturen som viktiga ekosystemtjänster som ska utvecklas och stärkas. Det är viktigt att i samband med utvecklingen av blå- och grönstrukturen beakta möjligheten för vatten och vattendrag att naturligt svämma och meandra så att utrymme för detta lämnas i kommande planläggning. Åtgärder som spontning eller anläggande av olika strukturer i ett vattenområde kan påverka vattenmiljön och försvåra möjligheten att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Friluftslivet, det strandnära läget och Mälaren lyfts i översiktsplanen som viktiga värden. I samband med planläggning och åtgärder för att stärka friluftslivet i strandnära lägen genom t.ex. bryggor, båthus och liknande är det viktigt att tidigt beakta lokaliseringen av dessa anläggningar. Länsstyrelsen är positiv till kommunens inriktning med samlokalisering av gemensamma anläggningar i stället för många enskilda bryggor. Lokaliseringen av dessa gemensamhetsanläggningar bör väljas så att endast begränsade åtgärder i vattenområdet behövs. I första hand ska områden där det går att undvika återkommande muddringsinsatser för att erhålla

lämpligt djup väljas. Anläggande, utökning och visst underhållsarbete av en småbåtshamn och brygganläggningar är vattenverksamhet.

I avsnittet som behandlar LIS-områden framkommer det att det finns en risk för negativ påverkan på vattenförekomster med planerad bebyggelse i strandnära lägen. I områden där åtgärder planeras är det viktigt att tidigt i processen beakta möjligheten till åtgärder för att begränsa påverkan på vattenmiljön och vattenförekomsten.

Det framgår av planen att ett nytt kommunalt dricksvattenverk och en överföringsledning mellan Enköping och Västerås stad planeras. Uttag av ytvatten, grundvatten, infiltration av vatten är exempel på åtgärder som är vattenverksamhet. Kommunen bör därför aktivt arbeta för att säkerställa att alla kommunens uttag av vatten för dricksvattenproduktion har tillstånd för sitt uttag.

Det pågår ett omfattande arbete att genom omprövning förse dammar för vattenkraftsproduktion med moderna miljövillkor. Det kan få betydelse i samband med detaljplanering i närområden till dammanläggningar som utgör vandringshinder, vilket kommunen bör ha i åtanke vid planering och exploatering.

3.5. Markavvattning och markavvattningsföretag

I Uppsala län råder markavvattningsförbud. Huvudsyftet med bestämmelserna om markavvattning är att kraftigt begränsa eller upphöra med markavvattning i de delar av landet som redan starkt utarmats på våtmarker eftersom våtmarker är särskilt värdefulla miljöer som uppfyller flera värden i landskapet.

I samband med planläggning av områden där det finns våtmark eller annan mark där markavvattning kommer att krävas, måste markavvattningsförbudet vägas in tidigt i planeringsprocessen. Prövningen sker i två steg, först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och därefter tillstånd till den markavvattnande åtgärden. Detta bör framgå av översiktsplanen.

Stora delar av jordbruksmarken i Enköpings kommun ingår i något markavvattningsföretag. Detta kan ha stor betydelse för kommande planering då både bebyggelse, avlopp och dagvattenhantering många gånger är beroende av väl fungerande markavvattningssystem i landskapet och befintliga system ofta inte är dimensionerade för ytterligare belastning.

Markavvattningsföretag är att betrakta som juridiska personer och det är viktigt att inkludera dem tidigt i planläggningsprocessen eftersom det i många fall krävs juridiska processer för att komma till rätta med ansvar, utformning och underhåll när omgivningen förändras.

3.6. Kulturmiljö

Enligt miljöbalken ska områden samt fysisk miljö i övrigt som på grund av sina kulturvärden har betydelse från allmän synpunkt så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden (3 kap. 6 §). I översiktsplanen bör kommunen redovisa att detta krav ska tillgodoses. Kommunen bör därför ta ställning till vilka områden och element i den fysiska miljön som har sådana kulturvärden att de ska skyddas, samt beskriva värdena. Förutom riksintressen, områden med landskapsbildsskydd och miljöer som är skyddade enligt kulturmiljölagen finns också andra värdefulla områden och miljöer. Ett kommunövergripande kunskapsunderlag/kulturmiljöprogram bör tas fram för att underlätta bedömningar i olika skeden. Kunskapsunderlaget bör kopplas till översiktsplanen.

Bygglovsbefrielsen för Attefallshus gäller inte inom särskilt värdefulla bebyggelseområden, såsom riksintresse för kulturmiljövården. Det kan med fördel redovisas vilka områden som är undantagna från bygglovsbefrielsen.

Översiktsplanen redovisar att kyrkor och byggnadsminnen är skyddade enligt kulturmiljölagen. Det kan tilläggas att Landsberga före detta översteboställe i Biskopskulla är skyddat enligt förordningen om statliga byggnadsminnen.

På sid 137 anges att skyddsåtgärder för kulturhistoriska byggnader och fornlämningar ska regleras i detaljplaner. Länsstyrelsen anser i likhet med Boverket att fornlämningar inte ska redovisas i detaljplanekartor.

På några ställen i samrådsförslaget refereras det till kulturminneslagen, det ska vara kulturmiljölagen.

3.7. Infrastruktur

3.7.1. Transportinfrastruktur

Länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen (47 § väglagen). Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Länsstyrelsen har beslutat om ett utökat byggnadsfritt avstånd om 50 meter för E18. Väg 55, 70, 254 och 263 har ett utökat byggnadsfritt avstånd om 30 meter. Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden prövas i en detaljplan eller i ett bygglov. Detta bör framgå av översiktsplanen.

På sida 102 i planförslaget nämner kommunen planer på planskild korsning för gående och cyklister i Säva på väg 55. Denna planskildhet har strukits i förslaget till vägplan.

3.7.2. Hållbara transporter

Länsstyrelsen är positiv till kommunens utvecklingsstrategi för tätorterna och landsbygden där områden i kollektivtrafiknära lägen prioriteras. Kommunen ser även över felande länkar i gång- och cykelstråken vilket ger positiva effekter för både framkomligheten och säkerheten för oskyddade trafikanter.

3.8. Social hållbarhet

3.8.1. Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen ser positivt på att planförslaget grundar sig på Bostadsförsörjningsprogram för Enköpings kommun från år 2023 och att kommunen lyfter sin roll för samverkan i regionen och hur kommunen kommer arbeta för att ta ansvar för bostadsförsörjningen i ett regionalt perspektiv. Det är också positivt att antalet tillkommande bostäder som planförslaget möjliggör redovisas på ett tydligt sätt. För att ge en helhetsbild av hur det ökade bostadsbehovet ska tillgodoses om kommunen växer till 60 000 invånare till 2040 bör dock även potentialen för bostadsförsörjning inom centralorten, som inte berörs av denna plan, beskrivas.

Länsstyrelsen anser att det är bra att det tydligt framgår hur många bostäder som planförslaget möjliggör för respektive ort.

Länsstyrelsen vill dock göra kommunen uppmärksam på att det för

vissa orter är svårt att utläsa hur stort bostadsbeståndet är idag i förhållande till behovet av nya bostäder. Förhållandet mellan bestånd kontra behov bör tydliggöras i granskningskedet.

3.9. Tätortsutveckling

De ortsanalyser och utvecklingsplaner som presenteras i översiktsplanen kommer att underlätta efterföljande planering. Som nämnts övergripande är kartorna i dålig upplösning och svåra att läsa. En bättre kvalitet på kartmaterialet vore önskvärt.

Fjärdhundra

För Fjärdhundra redovisas inga områden för tillkommande byggelse innan år 2040. Länsstyrelsen vill dock informera att område F-2 som är utpekad som markreservat för eventuell tillkommande bebyggelse efter år 2040 finns det rapporterad förekomst av arter knutna till äldre barrskog, såsom ryl och Knärot. Området kan ha höga naturvärden och därmed vara olämpligt att exploatera.

Grillby

Samrådsförslaget redovisar områden där jordbruksmark föreslås tas i anspråk för exploatering. Länsstyrelsen saknar ett resonemang om huruvida den föreslagna markanvändningen utgör ett samhällsviktigt intresse. Vidare saknas också en redovisning av alternativ lokalisering. I Grillby föreslås ny bebyggelse inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk, kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering.

Hummelsta

I beskrivningen av Hummelsta redovisas att Riksintresset för kulturmiljö Östanbro C55 och att föreslagen bebyggelse i Hummelsta inte förväntas påverka riksintresset. Länsstyrelsen påminner om att de värden som riksintresset avser att skydda inte får skadas påtagligt. I Hummelsta föreslås ny bebyggelse inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk, kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering.

I Hummelsta föreslås byggnation på jordbruksmark, Länsstyrelsen saknar en beskrivning av om föreslagen bebyggelse kan utgöra ett samhällsviktigt intresse samt en redovisning av alternativ lokalisering.

Lillkyrka

I Lillkyrka föreslås ny bebyggelse inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk, kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering.

Skolsta

I Skolsta föreslås byggnation på jordbruksmark, Länsstyrelsen saknar en beskrivning av om föreslagen bebyggelse kan utgöra ett samhällsviktigt intresse samt en redovisning av alternativ lokalisering.

Örsundsbro

Av samrådsförslaget framgår att Örsundsbro ligger helt, delvis eller i anslutning till flera skyddade områden och objekt vilket redovisas i karta 15. Kommunen anger att dessa värden ska beaktas tidigt i planeringsprocessen så att de inte påtagligt skadas.

Det är positivt att skyddade områden ska värnas redan tidigt i planeringsprocessen. Kommunen skriver vidare att syftet med detta är att värdena inte ska skadas påtagligt. Länsstyrelsen vill erinra om att begreppet påtagligt skadas främst rör värden kopplade till riksintressen som är utpekade enligt 3 kap 6§ MB. För andra skyddade områden kan det krävas tillstånd eller dispenser enligt annan lagstiftning. För områden utpekade enligt 4 kap 8 kap MB (Natura 2000 områden) ställs andra krav för att riksintresset ska anses vara tillgodosett, se bilaga 1.

Landskapet i och runt Örsundsbro har höga naturvärden kopplat till Örsundaån både när det gäller vatten- och gräsmarksmiljöer. Exempelvis innehåller de nordöstra utvecklingsområdena, Ö-2, Ö-3, Ö-9 och Ö-10, inventerade förekomster av ansvarsarten Ullgrimmia, knuten till öppna odlingsmarker. Exploatering av områdena kan behöva anpassas för att skydda arten.

I Örsundsbro föreslås ny bebyggelse inom områden med lågpunkter och/eller rinnstråk, kommunen bör redovisa hur det påverkar föreslagen exploatering.

4. Hållbarhetsbedömning

Ett avgränsningssamråd har genomförts med Länsstyrelsen i Uppsala län under 2021 och Länsstyrelsen har under 2023 bekräftat att detta avgränsningssamråd fortsatt är aktuellt.

4.1. Övergripande synpunkter

Hållbarhetsbedömningen innehåller dels de delar som enligt 6 kap 11 § miljöbalken ska finnas i en miljö kvalitetsbedömning, dels en utvärdering av planen som helhet samt utifrån olika aspekter som exempelvis social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. I hållbarhetsbedömningen tydliggörs också hur kommunen anser att planförslaget förhåller sig till nationella och regionala mål. Detta gör det tydligt att avläsa vilken påverkan som kommunen bedömer att ett genomförande av planen kommer att innebära.

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har tydliggjort de anpassningar av planen som gjorts under miljöbedömningsprocessen. Detta visar att framtagandet av miljökonsekvensbeskrivningen har varit en process med syfte att integrera miljöaspekter i framtagandet av översiktsplanen och inte bara som ett dokument för att utvärdera ett färdigt förslag. Detta stämmer väl med lagstiftarens intentioner gällande miljöbedömningar och är ett arbetssätt som bör användas fram till antagandet av planen om ny information kommer fram under samråd eller granskning.

4.2. Övriga synpunkter

Länsstyrelsen delar bedömningen i hållbarhetsbedömningen (s. 3, förekommer dock på flera ställen) gällande otillräckligt utredda översvämningrisker från vattennivåhöjningar och skyfall.

Gällande dricksvattenförsörjning under rubrik Kretsloppssystem och miljöteknik (s. 57) beskrivs inte klimatförändringarnas påverkan på framtida dricksvattenförsörjning. På längre sikt kan klimatförändringarna ge stora konsekvenser på vattentäkterna vilket bör behandlas i planen. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är det också viktigt att belysa att dessa frågor kan drabba olika grupper i olika utsträckning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Stefan Attefall med planhandläggare Olle Norqvist som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Länsråd Cecilia Magnusson, chef för samhällsavdelningen Kristina Jansson, chef för plan- och bostadsenheten Asmah Ismaal, planhandläggare Märta Alsén, Roger Edenmo chef för kulturmiljöenheten, kulturmiljöhandläggare Hampus Benckert, bostadsförsörjningshandläggare Katarina Forsberg, krisberedskaps-handläggare Albin Karlberg, vattenhandläggare Helena Stenemo och Jan Eckhäll, miljöskyddshandläggare Sylvia Fernandez, klimatanpassningssamordnare Emelie Holm samt naturvårdshandläggare Gabriel Bernhardsson medverkat.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon

010-223 30 00 eller via e-post uppsala@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 1118-2022 i ämnesraden för e-post.

Kopia till

Post- och telestyrelsen, pts@pts.se

Försvarsmakten, fysplan@mil.se

Luftfartsverket, lfv@lfv.se

Länsstyrelsen i Västmanlands län, vastmanland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Södermanlands län, sodermanland@lansstyrelsen.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, registrator@msb.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Sveriges geotekniska institut, sgi@sgi.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Bilagor

1. Post- och telestyrelsen
2. Försvarsmakten
3. Luftfartsverket
4. Länsstyrelsen i Västmanlands län
5. Länsstyrelsen i Södermanlands län
6. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
7. Skogsstyrelsen
8. Sveriges geotekniska institut
9. Trafikverket

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2024-02-02

Konfidentialitetsnivå 1

Mottagare
Enköpings kommun

Kopia till
Länsstyrelsen Uppsala län

Samråd gällande översiktsplan för Enköpings kommun

Trafikverket har mottagit förslag till översiktsplan för Enköpings kommun. Översiktsplanen syftar till att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun fram till år 2040, med särskilt fokus på kommunens mindre tätorter och byggande på landsbygden.

Trafikverkets uppdrag

Trafikverkets uppdrag är att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Här ingår även att bevaka riksintressena för trafikslagens anläggningar. Trafikverket ska bidra till samhällsutvecklingen samt värna om trafiksäkerhet, miljö och tillgängligheten på statlig infrastruktur. De transportpolitiska målen är en utgångspunkt för Trafikverkets arbete och för hur trafikplaneringen ska integreras i samhällsplaneringen.

Riksintressen

Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som bedöms vara riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Med det avses att funktionen hos transportsystemet ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av anläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa. Information om utpekade riksintressen finns på Trafikverkets hemsida [Trafikverkets beslutade riksintressen - Bransch](#).

I Enköpings kommun är E18, riksväg 55 och 70, järnvägsstråket Mäljarbanan samt de allmänna farlederna Ytterholm-Bålsta (nr 925), Södertälje Igensta – Västerås (nr 901) samt Grönsöfjärden – Bryggholmen vid Arnöfjärden (nr 902) utpekade som riksintressen för kommunikationer. Riksintressena som löper genom kommunen utgör viktiga infrastrukturstråk, både regionalt, men även nationellt och internationellt. Vid planerade åtgärder i närheten av dessa anläggningar behöver Trafikverket höras.

Utbyggnad av verksamhets- och bostadsområden

Översiktsplanen redovisar tydligt var kommunen bedömer det som lämpligt att tätorterna utvecklas. Trafikverket ser positivt på kommunens ambition att förlägga bebyggelse i lägen som förbättrar förutsättningarna för service, infrastruktur och kollektivtrafik.

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

Flera av de redovisade utbyggnadsområdena ligger i anslutning till statlig infrastruktur, främst det statliga vägnätet. I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. Om ett område är tänkt att byggas ut etappvis är det viktigt att en strategisk plan tas fram som visar hur trafikförsörjningen ska ske när området är fullt utbyggt. I sammanhanget ska prognosår 2040 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera. Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten.

Barriäreffekter

Infrastruktur kan utgöra ett fysiskt hinder för människor att röra sig fritt i naturen och i staden. När bostadsområden planeras på två olika sidor av en väg uppstår en minskad tillgänglighet för gående och cyklister. Barriäreffekten påverkas av faktorer som infrastrukturens utformning, trafikflödets storlek, andelen tung trafik och trafikens hastighet. En inbyggnad av en befintlig landsväg leder ofta till att boende efterfrågar hastighetssänkningar och fysiska hinder i vägmiljön. Detta innebär begränsningar för boende på landsbygden men även för kollektivtrafiken, långväga persontransporter och näringslivets transporter. Trafikverket vill därför påpeka att kommunala åtgärder kan komma att krävas för att minska barriäreffekten på vissa vägar i kommunen där det planeras nya områden på olika sidor av en statlig väg. Trafikverket förespråkar planskilda korsningar vid vägar med höga trafikflöden.

Det är också viktigt att belysa trafiksäkra GC-kopplingar mellan tillkommande bostadsområden och framför allt skola och kollektivtrafik, men även till serviceutbuden i orten. Trafikverket välkomnar tidiga dialoger i de sammanhang då någon av våra vägar och/eller järnvägar berörs.

Kollektivtrafik och gång- och cykelvägar

Trafikverket ser positivt på kommunens utvecklingsstrategi för tätorterna och landsbygden där områden i kollektivtrafiknära lägen prioriteras för att bevara och stärka möjligheterna till en förbättrad kollektivtrafik. Kommunen ser även över felande länkar i gång- och cykelstråken vilket ger positiva effekter för både framkomligheten och säkerheten för oskyddade trafikanter. Det är önskvärt att standarden vid nybyggnation av gång- och cykelvägar blir densamma vid gränspunkten mellan statligt, kommunalt och enskilt väghållarskap.

Eftersom kommunen i sin översiktsplan nämner förändringar av det statliga vägnätet är det bra att ha i åtanke att utbyggnad av gång- och cykelvägar utmed statlig väg finansieras

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

via länstransportplanen och/eller kommunen. Vid kommunal medfinansiering behöver åtgärden prioriteras av både kommunen och Region Uppsala för att åtgärden ska genomföras. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av länstransportplanen. Om en gång- och cykelväg placeras utanför vägområdet kan åtgärden lösas genom PBL d.v.s. det behövs ingen process enligt väglagen.

Kommunen omnämner planer för flera pendlarparkeringar runtom i kommunen. Pendlarparkeringar ger möjligheter att påverka resmönstret och det är av stor vikt att platserna även förankras med boende i planerat upptagningsområde för att få ett optimalt utnyttjande. Trafikverket välkomnar en dialog.

Väg

Väghållarskap

Översiktsplanen nämner att kommunen ska verka för att ta över väghållarskapet för flera vägar där Trafikverket idag är väghållare. Trafikverket ser positivt på detta och välkomnar en vidare dialog kring väghållarskap, framförallt gällande kommunens tätorter. Ett ändrat väghållarskap skulle ge kommunen möjlighet att själva tillämpa åtgärder och ge rådighet över exempelvis anslutningspunkter.

Tillståndspliktig zon

Trafikverket vill informera om att länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen (47 § väglagen). Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Länsstyrelsen har beslutat om ett utökat byggnadsfritt avstånd om 50 meter för E18. Väg 55, 70, 254 och 263 har ett utökat byggnadsfritt avstånd om 30 meter. Trafikverket rekommenderar ur trafiksäkerhetssynpunkt att dessa avstånd följs. Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden prövas i en detaljplan eller i ett bygglov. Trafikverket anser att översiktsplanen bör kompletteras med denna information.

Järnväg

Kommunens järnvägsreservat

Trafikverket noterar kommunens reservat för ny infrastruktur men kan i dagsläget inte ta ställning till reservaten.

Skyddsområden längs järnväg

Längs järnvägen bör generellt sett ingen ny bebyggelse tillåtas inom 30 meter från närmsta spårmitt. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspärning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Skyddsavståndet ska inte enbart tillämpas vid nybyggnad, utan även ligga till grund för bedömning om lämplig verksamhet vid ändrad användning av befintlig bebyggelse. Inom

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

detta avstånd är det också svårt att utan skyddsåtgärder klara gällande riktvärden för trafikbuller.

Farligt gods

Väg 55, 70, 254, E18 samt Mäljarbanan är utpekade transportleder för farligt gods. Översiktsplanen nämner ej väg 254, detta bör kompletteras. Transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning förändras på annat sätt. Genom lämplig lokalisering kan konsekvenser av olyckor undvikas eller begränsas. Trafikverket anser att risker ska utredas och beaktas vid framtagandet av detaljplaner inom 150 meter från en utpekad transportled för farligt gods och ser positivt på att kommunen lyfter detta i översiktsplanen. Farligt gods bör även beaktas vid lovärenden utanför detaljplanelagt område.

Buller och vibrationer

Trafikverket vill informera att riktvärden enligt Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216) ska följas och beräkningarna ta höjd för prognosår 2040. Kommunen ansvarar för att säkerställa att bebyggelsen anpassas utifrån de lokala förutsättningarna. Trafikverket anser att god ljudmiljö i första hand ska uppnås genom god samhällsplanering och inte genom uppförande av avgränsade skyddsåtgärder. Översiktsplanen bör kompletteras med denna information. Skulle bulleråtgärder bli aktuella vid bostadsbebyggelse ska åtgärderna placeras utanför Trafikverkets fastighet/vägområde och bekostas av kommunen alternativt exploitören. Trafikverket utgår från att hänsyn till trafikbuller kommer att tas i kommande detaljplaner.

Trafikverket önskar att kommunen kompletterar med ett resonemang kring hur kommunen avser hantera vibrationsfrågor i den fysiska planeringen, framförallt utmed de större transportlederna och järnvägen. För att skapa en god och hälsosam boendemiljö är det viktigt att i ett tidigt skede utreda buller- och vibrationsproblematik.

Dagvattenhantering

Trafikverket noterar stycket om dagvattenhantering i översiktsplanen. För information är Trafikverkets diken och trummor dimensionerade för att avleda vatten från den statliga infrastrukturen. Åtgärder ska vidtas inom exploateringsområdet så att utflödet mot den statliga infrastrukturen inte ökar när området är utbyggt, varken hastighets- eller mängdmässigt. Trafikverket anser generellt att kommunen ska ta höjd för minst 50-årsflöden och vid större etableringar vid framförallt de större infrastrukturstråken visa vad konsekvenserna blir av ett 100-årsflöde. Trafikverket vill framhålla vikten av att säkerställa att valda lösningar gällande hantering av dagvatten inte innebär påverkan på den statliga infrastrukturen.

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

Luftfart

Trafikverket vill informera om att byggnader och andra föremål som är högre än 20 meter kan komma att påverka luftfarten. Flygplatser och LFV är sakägare för civil luftfart och ska därför samrådas innan det etableras föremål högre än 20 meter. En lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys) behöver göras vid varje enskild etablering. En lokaliseringsbedömning kan beställas hos LFV.

Detaljsynpunkter

Riksintresse för kommunikationer

Rubriken på sida 144 bör justeras till 3 kap 8 § miljöbalken.

Hjulstabron

Kommunen bör komplettera stycket Ny Hjulstabro med information om att Trafikverket har definierat Hjulstabron som en brist i den nationella planen för transportinfrastruktur 2022–2033. Vägplanen blev klar sommaren 2020. Objektet har fått statlig finansiering och är i dagsläget delfinansierat och ligger i slutet av den nuvarande planperioden.

Riksväg 55

På sida 102 nämner kommunen planer på planskild korsning för gående och cyklister i Säva. Denna planskildhet har utgått från förslaget.

Örsundsbro

För information fastställdes åtgärdsvalsstudien *Väg 55, väg 568 och väg 569 Gång, cykel och kollektivtrafik Litslena - Örsundsbro* i december 2023. Trafikverket tar just nu fram ett ställningstagande.

Finansiering

Kommunens fördjupade översiktsplan med planerad bebyggelse kommer att leda till förändrade behov i den statliga infrastrukturen. Det är viktigt att ta hänsyn till förväntad trafikökning på de statliga vägarna och behov av passager i efterföljande planering. Trafikverket vill i detta tidiga skede flagga för att kommunen behöver vara beredd på att ta kostnader för de åtgärder som krävs på den statliga infrastrukturen till följd av kommunal planering.

I de fall där kommande detaljplaner har påverkan på statlig infrastruktur kan det komma att krävas undertecknade avtal med Trafikverket innan respektive detaljplan kan antas.

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

Övrigt

För ytterligare information och planeringsunderlag se ”Transportsystemet i samhällsplaneringen” på Trafikverkets hemsida. Mer information finns även i följande dokument:

- <https://bransch.trafikverket.se/samhallsplanering>
- <https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1389613/FULLTEXT01.pdf>

Trafikverket ser framemot fortsatt hantering av översiktsplanen och välkomnar en dialog kring det som rör statlig infrastruktur.

Med vänlig hälsning

Anna Helsing

Biträdande samhällsplanerare
Trafikverket Mellersta Regionen

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/125275, Motpartens ärendenummer KS2019/619, Dokumentdatum 2023-02-02, Dokumenttyp BREV.

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Paragraf 9

Diarienummer 2022-755

Nämndremiss - Förslag på översiktsplan för Enköpings kommun

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att:

1. anta förvaltningens förslag till yttrande daterat 2024-02-05 som sitt eget och översända det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden har den 27 november 2023 fått en remiss angående samråd för förslag på ny översiktsplan för Enköpings kommun, ÖP 2040. Samrådet pågår mellan den 27 november 2023 och den 4 februari 2024. Miljö- och byggnadsnämnden har fått förlängd tid för att avge yttrande till den 9 februari 2024.

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2019 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar ta fram en ny översiktsplan för Enköpings kommun. Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun med särskilt fokus på våra mindre tätorter och byggande på landsbygden. Översiktsplanen anger den politiska visionen kring mark- och vattenanvändningen. Den ska vara vägledande för efterföljande planering och beslut.

Miljö- och byggnadsförvaltningen har granskat samrådshandlingarna och avger synpunkter i enlighet med bilagt yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2024-01-24
Yttrande över samrådshandlingar ÖP 2040 MBN, 2024-02-05
Samrådsförslag, Enköpings kommun översiktsplan 2040
Hållbarhetsbedömning inklusive MKB

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadsförvaltningen, framtidialog@enkoping.se

Miljö- och byggnadsförvaltningen
Christina Gortcheva

Miljö- och byggnadsnämnden

Nämndremiss – Förslag på översiktsplan 2040 för Enköpings kommun

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att:

1. anta förvaltningens förslag till yttrande daterat 2024-01-24 som sitt eget och översända det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden har den 27 november 2023 fått en remiss angående samråd för förslag på ny översiktsplan för Enköpings kommun, ÖP 2040. Samrådet pågår mellan den 27 november 2023 och den 4 februari 2024. Miljö- och byggnadsnämnden har fått förlängd tid för att avge yttrande till den 9 februari 2024.

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2019 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar ta fram en ny översiktsplan för Enköpings kommun. Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun med särskilt fokus på våra mindre tätorter och byggande på landsbygden. Översiktsplanen anger den politiska visionen kring mark- och vattenanvändningen. Den ska vara vägledande för efterföljande planering och beslut.

Miljö- och byggnadsförvaltningen har granskat samrådshandlingarna och avger synpunkter i enlighet med bilagt yttrande.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse och förslag till beslut, 2024-01-24

Yttrande över samrådshandlingar ÖP 2040, 2024-01-24

Samrådsförslag, Enköpings kommun översiktsplan 2040

Hållbarhetsbedömning inklusive MKB

Miljö- och byggnadsförvaltningen

Magnus Holmberg Muhr
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Christina Gortcheva
Bygglovschef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadsförvaltningen, framtidialog@enkoping.se

Miljö- och byggnadsförvaltningen

Miljö- och byggnadsnämnden

Yttrande över samrådshandlingar, Översiktsplan 2040

Ärende: Remiss, översiktsplan 2040

Miljö- och byggnadsnämnden har den 5 december 2023 tagit del av aktuellt samrådsförslag gällande Enköpings kommuns översiktsplan 2040. Miljö- och byggnadsförvaltningen (förvaltningen) har granskat samrådshandlingarna med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning och lämnar härmed följande synpunkter.

Samrådsförslag

Kartunderlag

- Aktuellt förslag till översiktsplan innehåller ett flertal olika kartor med illustrationer och underlag för bland annat natur och friluftsliv respektive viktiga grönstråk för respektive delområde/ort vilket vi ser som positivt. Förvaltningen ser det dock som fördelaktigt om aktuella värdeområden så som till exempel områden för riksintressen med Natura 2000, naturreservat respektive gröna kilar, eventuella ESKO-områden eller andra områden för naturvård och biologisk mångfald/ekosystemtjänster (biotopskydd) och vattenskyddsområden och andra känsliga områden så som områden för dricksvattentäkt, strandskydd mm. synliggörs i en och samma kartillustration tillsammans med föreslagen framtidsbild (samlingskarta). Detta så att kommunens förutsättningar respektive föreslagen vision med detta dokument tydligt framgår och kan utgöra så bra underlag som möjligt inför framtida åtgärder och arbete.

Vidare saknar förvaltningen kartor för kommunens orter kopplat till miljö- och hälsorisker såsom till exempel förorenade områden, större kraftledningar, områden utsatta för bullerpåverkan (t.ex. från försvaret).

- Utbyggnad med avseende på bräddning av den befintliga Mälarbanan med ytterligare ett spår planeras, samt en helt ny järnvägsförbindelse mellan Enköping och Uppsala. Föreslagen bräddning och järnvägsreservat kan med fördel tydliggöras i kartsikt.

Strategier/Information

Förvaltningen ser att vissa frågor med fördel kan behöva belysas lite extra alternativt föras in som information, vilket man kan behöva ta höjd för inom det fortsatta planarbetet, som exempelvis följande:

- Frågor kring masshantering, detta i och med att Enköpings kommunen genomgår en expansiv fas. Något som dessutom kommer att fortsätta öka enligt kommunen vision. Detta innebär att masshantering är och kommer vara en stor fråga även framöver.

Justerat av

Intyg om att kopian stämmer överens med originalet

- Ett sätt att ta hand om masshanteringsfrågorna är genom att ta fram en övergripande strategi för kommunen i form av masshanteringsplan eller strategi med mer detaljerade riktlinjer för masshanteringsfrågorna i samhällsplaneringen. Detta kan synliggöra vilka eventuella återkommande utmaningar som uppstår kring masshanteringsfrågor samt hur dessa kan förutses och därmed motverkas eller hanteras. Detta i syfte att skapa bättre förutsättningar för en mer resurseffektiv hantering av massor.
- I dagsläget upplever förvaltningen att masshanteringsfrågorna kommer in sent i exploateringsprocessen. Det kan vara svårt att hitta nya lämpliga ytor för masshantering lokalt vilket ofta leder till långa transporter av massor med ökade utsläpp av växthusgaser som följd. Lokal masshantering bidrar till att uppfylla de globala, nationella och regionala miljö- och klimatmålen. Ett ansvarsfullt nyttjande av naturresurser ger även bättre förutsättningar för en ekonomisk hushållning och en effektiv utbyggnad.
- WHO:s skärpta riktlinjer och rekommendationer från 2018 för transportbuller, så som väg- och spårtrafik, respektive för luft från 2021 kan ge avtryck även i nationell praxis.
- Klimatpåverkan från ökad exploatering, både under byggtid och sett ur ett framtida ökat utsläpp baserat på förväntad befolkningsökning behöver belysas.
- Vattenmyndigheterna har beslutat om ny indelning av vattenförekomster och att Uppsala län har fått dubbelt så många vattendragsförekomster jämfört med tidigare cykel. Enligt förvaltningens noteringar är uppgifterna dock *preliminära* fram till beslut om nya normer 2027. Det kan dock vara viktigt att ha dessa preliminära vattenförekomster i åtanke i samband med framtagandet av ny översiktsplan.

Planeringsprinciper

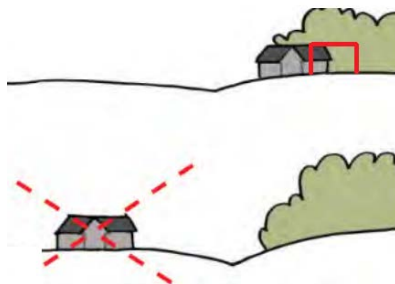
- Planeringsprinciper för grönstruktur och grönytor anges, vilket ses som positivt. Förvaltningen ser dock gärna att utveckling görs av resonemanget gällande till exempel andelen friyta per person vid nybyggnation. Förvaltningen ser alltmer tendenser till att det i tätbebyggda områden råder brist på friytor. Tät bebyggelse får ofta följdverkningen att de gemensamma friytorna blir små och allt oftare hårdgörs på grund av ökat slitage, vilket i sin tur bidrar till urbana värmeöar. En god fysisk planering där friytor görs större och där de får ta plats i stadsplaneringen ser vi därför som värdefullt, samt att friytorna behålls naturliga med träd eller andra naturinslag vilket också bidrar till att minska den urbana värmeöeffekten och kan därmed underlätta hanteringen av värmeböljor.
- Under planeringsprinciper för djurhållning första punkten (s. 127) står det att 50 meter kan vara ett brukbart generellt skyddsavstånd. Folkhälsomyndigheten rekommenderar ett skyddsavstånd på 200 meter mellan hästverksamheter som stall, hästagar, paddock och bebyggelse. Detta avstånd ska ses som utgångspunkt för vidare utredning i varje enskilt fall, vid planärenden eller nyproduktion av bebyggelse eller nyetablering av hästverksamheter. Det har betydelse för bedömningen av skyddsavstånd om det handlar om närhet till

tätbebyggda områden eller om området har lantlig karaktär med utpräglad landsbygdsmiljö där visst inslag av ljud och lukt från hästar får anses som ett naturligt inslag i området och betydligt kortare skyddsavstånd kan tillämpas. Halterna av hästallergen som sprids kan minskas med till exempel genom skyddande vegetation och eller topografi (kulle, höjd, berg) mellan hästverksamheter och bebyggelse, att om möjligt undvika att placera bostäder i den förhärskande vindriktningen från hästverksamheter och att se till att ridvägar och hästhagar i möjligaste mån är åtskilda från annan bostadsbebyggelse.

- Förvaltningen ser det som värdefullt att man i samband med framtagandet av översiktsplanen beaktar eventuell risk för målkonflikter. Målkonflikter kan exempelvis finnas mellan kvantitet och kvalitet och mellan olika typer av markanvändning och utrymmesbehov. Det ses därför som värdefullt att utvärdera om olika målbilder riskerar att kollidera med varandra.
  - Konflikt kan till exempel riskera att uppstå med avseende på befintliga markföroreningar, miljöfarliga eller störande verksamheter kontra den blandade stadsbebyggelsen och framtida utveckling för kommunen. I den redan existerande bebyggelsen finns därtill ofta risk för förekomst av markföroreningar vilket kan försvåra eller fördyra nybyggnation – exempelvis vid omvandling av tidigare industriområden. Förvaltningen ser det som fördelaktigt om ett liknande upplägg och innehåll används för samtliga kransorter/områden, idag skiljer de sig åt (se exempelvis karta 14 för Örsundsbro jämfört med karta 12 för Skolsta).

Förvaltningen ser det som betydelsefullt att hänsyn tas till tidigare användningsområde/historisk markanvändning vid planering av ny bebyggelse eller bostäder. Med anledning av detta ses det därför som viktigt att man så tidigt som möjligt beaktar och tar hänsyn till de befintliga områden som angränsar till, eller ligger inom områden med risk för, spridning av föroreningar. Utöver redan konstaterat eller misstänkt förorenade områden bör hänsyn även tas till industri- och verksamhetsområden samt andra typer av områden som inhyser miljöfarlig verksamhet.

- Förvaltningen ser fördel i att justera byggnadens placering närmare skogsbrynet i "Figur 5, placering av byggnader vid skogsbryn" något åt höger in mot skogsbrynet för att på så sett skapa en tydligare bild av kommunens ambition att bebyggelsen placeras så att den integreras i landskapet.

Figur 5. Placering av byggnader vid skogsbryn.

Förslag på kompletteringar

- I dagsläget har Enköpings kommun endast en vattenförekomst med avseende på ytvatten som uppnår god ekologisk status. Våtmarker spelar här en viktig roll i att utjämna vattenflöden och de som inte är utdikade binder dessutom stora mängder kol då de fungerar som kolsänka, vilket anses som värdefullt att gynna och bevara. Något som planen med fördel kan kompletteras med.
- Förvaltningen ser det som fördelaktigt om man redan i översiktsplanen har möjlighet att reservera potentiella ytor för dagvatten inom kommunen respektive att hänsyn tas till områden där potentiell översvämningssrisk råder.
- Förvaltningen ser positivt till att man inom översiktsplanen ämnar ta tillvara på naturen och dess ekosystemtjänster. En god fysisk planering i staden minskar den urbana värmeöeffekten och underlättar därmed hanteringen av värmeböljor. För att kunna hantera ökade problem med värme i framtiden bör begränsning främst ske av exploatering av gröna ytor för att kunna behålla vegetation. Vidare bör dagvattenhanteringen också försöka lösas i kombination med grönska. Här ser vi det som värdefullt av att man redan i översiktsplanen förtydligar och prioriterar nyttan med integrationen av sk. blågröngråa åtgärder, i syfte att säkerställa ett mångfunktionellt system vid kommande detaljplaner, exploateringar eller liknande åtgärder.
- Angående föreslagna LIS-områden - här behöver förtydligande ske av vilka långsiktiga effekter som de föreslagna lätnaderna kan ha på strandskyddets syften.
- Gällande föreslagna åtgärder kopplade till LIS-områden anges flertalet båtbygggar, båtplatser eller andra aktiviteter kopplade till båtliv. Här bör man ha i beaktande att småbåtshamnar och fritidsbåtklubbar med anknytande verksamhet historiskt sett är förenligt med föroreningar i mark, vatten och sediment från biocidhaltiga båtbottnfärger. Vilket innebär en risk för människors hälsa och miljön. Inför ett mer intensivt nyttjande bör föroreningsnivån undersökas. Föroreningarna består främst av tributyltennföreningar (TBT) och andra tennorganiska föreningar, koppar, zink mm.
- Stycket om Vattenskyddsområde och vattentäkt kan med fördel utvecklas, exempelvis med hänvisning till gällande skyddsföreskrifter och beskrivning av aktuellt vattenskyddsområde respektive vattentäkt.

Uppföljning

- Hur avses mål och delmål följas upp? Finns det behov av att förtydliga mål och nyckeltal? Här ser vi en fördel om nyckeltal anges, det vill säga faktorer som kan mätas över tid för att följa upp fastställda mål.

Övriga synpunkter

- Förvaltningen noterar att risker med översvämning från vattennivåhöjningar och skyfall inte är tillräckligt utredda i översiktsplanen och att bättre underlag avseende skyfall kommer att tas fram till granskningskedet. Förvaltningen ser

positivt till att risker med skyfall kommer utredas närmre och utvecklas till granskningsskedet. Likaså att fördjupad analys kring lokala risker med avseende på ras-skred- och erosionsrisker avses genomföras.

- Översiktsplanen bör innehålla översiktlig information om hur situationen med förorenade områden ser ut i kommunen. Den kan till exempel ange om det finns områden som särskilt märker ut sig gällande föroreningsgrad, farlighet, typ av förorening eller läge i förhållande till befintlig eller föreslagen förändring av markanvändningen. Detaljerade uppgifter om föroreningssituationen bör inte anges i översiktsplanen eftersom dessa uppgifter riskerar att bli inaktuella då arbetet med inventering av förorenade områden uppdateras kontinuerligt medan översiktsplaner uppdateras mer sällan. Det bör heller inte anges till vilken nivå avhjälpandeåtgärder ska ske då dessa bedömningar kräver mer utredningar.

Översiktsplanen bör innehålla upplysning om hur man kan ta del av den mer detaljerade kunskap om föroreningssituationen som finns tillgänglig genom länkning till ajourhållet register över förorenade områden i form av EBH-stödet och länsstyrelsernas kartsikt på webben alternativt Geodataportalen.

- Förvaltningen ser att vissa stycken kan behöva omformuleras då det kan finnas risk för att de kan misstolkas, som exempelvis följande:
  - Under Del 2 - Mark- och vattenanvändning under rubrik Byggnad på skogsmark och i mosaiklandskap anges att kommunen tillåter bebyggelse på skogsmark. Detta kan riskera att bli missvisande med avseende på exempelvis gällande bestämmelser i Miljöbalken kopplat till god hushållning. Hänvisning till 3 kap. Miljöbalken om grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden bör göras här. Koppling kan även göras till värnandet om naturvärden och biologisk mångfald, samt ge stöd för att uppnå och förbättra artskyddet samt ta hänsyn till fridlysta arter. Vidare anges att "*Vid planläggning och prövning av förhandsbesked som berör hänsynsområden eller områden med kända naturvärden ska kommunens naturvårdskompetens konsulteras.*" Här är det viktigt att beakta artskydd och vikten av befintliga naturvärden, varpå eventuell planläggning eller framtida exploatering alltid behöver föregås av inventeringar och utredningar för att uppfylla gällande krav.
  - Under del 3 - Temaområden och planeringsprinciper och rubriken om miljö kvalitetsnormer för buller anges att "*Åtgärder behöver vidtas om avsteg från riktvärdena är motiverande, till exempel vid förtätning i område där trafik förekommer eller utveckling av områden i goda kollektivtrafiklägen.*" Förvaltningen anser att meningen kan riskera att misstolkas. Här bör förtydligande ske med avseende på att hitta andra lösningar, till exempel alternativ lokalisering eller att bebyggelsens utformning kan behöva anpassas utifrån rådande läge och aktuella ljudnivåer, så att gällande riktvärden för buller innehålls.
  - Under del 3 - Temaområden och planeringsprinciper och rubriken om miljö kvalitetsnormer för vatten skriver man att "*Normen anger den lägsta tillåtna nivån och får inte underskridas.*" För att inte riskera att meningen misstolkas med avseende på ordet *underskridas* kan meningen med fördel

omformuleras, exempelvis genom att förtydliga att gällande miljökvalitetsnormer för vatten ska *följas* alternativt *uppnås*, eller liknande.

- Förslag på ändrad mening s. 127: *Med en växande hästsektor följer dock en ökad risk för hästallergi att personer med allergi ska utsättas för hästallergener och utsläpp av näringsämnen övergödande ämnen till kringliggande vatten sjöar och vattendrag.*

Hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

- Angående översiktsplanens förhållande till miljömålen anges i MKB att det "saknas strategier och vägledning som tydligt visar vilka ställningstaganden kommunens tar för att minska miljöpåverkan för bland annat energiproduktion, klimatanpassning och grön infrastruktur. Hur avser man bemöta detta i översiktsplanen?
- Enligt den MKB som tagits fram framgår att det finns risk för negativa konsekvenser kopplat till viktiga spridningssamband då dessa inte beskrivs eller pekas ut i översiktsplanen. Det finns även risk att värdefulla strandmiljöer kopplat till utveckling i strandnära lägen påverkas negativt av anläggningar i och i närheten av vattenmiljön. Hur avser översiktsplanen ta hänsyn till och planera in åtgärder för ekologisk hållbarhet?
- Under rubriken om hälsa och säkerhet (s 48) framgår att det i direkt anslutning till E18 och väg 55 finns förhöjda värden (Östra Sveriges luftvårdsförbund, data från 2020). Det framgår dock inte vilka parametrar som är förhöjda. Förvaltningen undrar om det finns någon koppling till eventuellt hänsynstagande i översiktsplanen, samt om nyare mätvärden finns att tillgå än från 2020.

Bakgrund

Miljö- och byggnadsförvaltningen har den 5 december 2023 tagit del av gällande samrådsförslag inklusive miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning för ny översiktsplan 2040 för Enköpings kommun.

Miljö- och byggnadsförvaltningen

Camilla Waldem Miljöinspektör	Cecilia Karlsson Miljöinspektör	Sandra Hammarbäck Miljöinspektör	Anna-Lena Wilson Miljöinspektör	Elisabet Aronsson Miljöinspektör
----------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------

Remissvar Översiktsplan 2040, Miljöpartiet

Översiktsplanens mål ska leda till en positiv utveckling av kommunens tätorter och landsbygd i balans med de värden som ska bevaras. Ett hållbart samhälle skapas genom en sammanvägning av ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv, eftersom dessa ömsesidigt förstärker varandra.

Denna målbild för ÖP-2040 står Miljöpartiet bakom till fullo och är även partiets allt överskuggande mål för vår delaktighet i Enköpings utveckling. Vi bedömer planförslagets effekter och konsekvenser utifrån hela hållbarhetsperspektivet, det vill säga sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser, vilket tillsammans med barnperspektivet ger oss en helhet.

Arbetet med ÖP-2040

Dialogen mellan tjänstepersoner och politiken har varit omfattande och började redan på ett tidigt stadium, vilket vi uppskattar stort. Tjp har även tagit ett stort ansvar för dialog med bolag, nämnder, enskilda partier och medborgargrupper. Detta ger förslaget till Öp-2040 en stor legitimitet och betydelse.

Mål för Enköpings befolkningsutveckling

I Planförslaget föreslås följande utveckling:

*Enköpings kommun har ungefär 48 000 invånare (oktober 2023) och förväntas fortsätta växa. Planeringsinriktningen till år 2040 är att möjliggöra en befolkningsökning till **60 000 invånare**. Det betyder att vi ska ha beredskap för att kunna växa med ungefär 12 000 nya invånare och tillskapa de funktioner eller service som behövs i form av bostäder, samhällsservice, vägar, friluftsliv och natur, teknisk infrastruktur, mötesplatser, kultur och fritid.*

Mp anser att målet i sig är ett bra inriktningsmål, men förmodligen några tusen för mycket för planperioden kopplat till en utbyggnad i samklang med Hållbarhetsmålen, framförallt de sociala och ekonomiska förutsättningarna kan sättas på allt för stora påfrestningar. Vi tror att en realistisk nivå under planperioden är **400-500 fler innevånare per år**, vilket också är ett tydligare sätt att mäta utvecklingen.

Stor hänsyn till hur målen sätts för befolkningsutvecklingen måste ges till hur den sociala och ekologiska hållbarheten utvecklas, vilket sätter ramen för kommunens ekonomiska "muskler". Detta då även investeringsvolymen under 20-talet är extremt stor, vilket också ger en ovanligt hög låne- och räntenivå för 30-talet.

Bostadsbyggande

Människors boendemiljö ska vara trygg, säker och inbjudande. Ansvar för detta ligger på alla men huvudsakligen på dem som bor i området tillsammans med fastighetsägarna. Miljöpartiet vill främja en blandad bebyggelse med olika hushöjder och ägarformer och är motståndare till likriktning och segregering. Tillgången till lekplatser, gröna skolgårdar, parker, strövområden, kolonilotter och motsvarande

måste utvecklas. Nya områden ska ha skolor och förskolor i närområdet med naturliga gång- och cykelleder dit så att barnen kan komma fram utan att behöva skjuts med bil.

Mp anser också att vi därför i första hand ska renovera, uppdatera och effektivisera det vi redan byggt och i andra hand komplettera, förtäta och omvandla områden. Det innebär att ekosystemtjänster som matproduktion, översvämningssytor, biologisk mångfald och rekreativmiljöer kan bevaras.

Vi anser att förslaget till ÖP-2040 också ger dessa förutsättningar. Men byggherrar och fastighetsägare måste även ha de ekonomiska förutsättningarna för att bygga ett gott samhälle. Samt att denna kravbild är tydlig i kommunens detaljplaner och bygglov.

Energiförsörjningen till bostäderna måste ske med kommunens klimatmässigt bästa fjärrvärmesät, där detta är möjligt.

Transporter & infrastruktur

Kommunen har ett stort ansvar för utvecklingen och förutsättningarna av medborgarnas nära och längre, smidiga och effektiva transporter till arbete, skola, handel och fritid. Enköping har en Trafikstrategi från 2015 som till det mesta är alldeles utmärkt och ger oss bra verktyg för genomförande. Om kommunen, regionen och staten ger de ekonomiska förutsättningarna så kan både restider, folkhälsa och klimatmålen lösas på ett bra sätt genom denna nya infrastruktur till mer kollektivtrafik, cykel och gående.

Även här ser vi att ÖP 2040 sätter bra mål för utvecklingen. Förutom målet om att den maximala restiden till orter utanför kommunen ska vara 20 minuter, den är nog för optimistisk även för kollektivtrafiken.

Mälaren bör även kunna utvecklas för dagliga passagerar-transporter mellan våra nära arbetsområden och orter.

Jordbruksmark & naturområden

Enköping har ett stort ansvar för att bevara och utveckla jordbruksmarken inom kommunen p.g.a. dess värde för beredskap och självförsörjning av livsmedel. Men den måste också bevaras och utvecklas ur ett ekologiskt perspektiv med mindre konstgödsel och fler betesmarker. Ett ännu intensivare arbete för att utveckla och förbättra våra vattendrag och vattenvård ligger också i kommunens och statens ansvar.

Kommunen kan även aktivt stödja privata markägare i deras strävan att värna naturområden och kulturlandskap. Ett aktivt friluftsliv och idrottsliv ger kommunen stora fördelar för bl.a. folkhälsan med friska medborgare.

Dessa mål måste vara och är tydliga i både ÖP-2040 och allt annat kommunalt planarbete.

Markanvändningskartor för tätorterna m.m.

Miljöpartiet ser helst en utveckling för sammanhängande bostadsbebyggelse, vilket ger bäst förutsättningar för kommunens infrastrukturansvar och den ger också de bästa förutsättningarna för mindre tätorters servicefunktioner. Den är också det bästa alternativet för Säkra och nära skolvägar, som blir ineffektiv och dyrare med spridd bostadsbebyggelse.

Kommunens tätorter måste även ha god tillgång till nära park- och grönområden, tillsammans med arenor för idrotts- och friluftsliv. Barn och ungdomars självständiga liv blir tydligare med nära och säkra transporter.

De olika förslag till utvecklade markanvändning och markreserver, som ges för de olika tätorterna, ser vi som bra och har inga egna förslag till skillnad från dessa.

Däremot ser vi behovet av extra stöd för boende- och serviceutvecklingen från kommunen i orterna Lillkyrka, Hummelsta och Fjärdhundra. Här måste fler familjer bo för att skolor och förskolor ska kunna bevaras med nuvarande elevantal.

När det gäller nyexploatering av mark ser vi det som nödvändigt ur alla de tre Hållbarhetsaspekterna att utgå från principerna i prioritetsordning:

1. Undvika påverkan
2. Minimera påverkan
3. Kompensera påverkan

Temaområden och planeringsprinciper

Skrivningarna i programmet kring planeringsprinciperna för grönstrukturer, natur- och skogsområden, mötesplatser, lekmiljöer och utvecklingen av ekosystemtjänster, ser vi som väldigt framsynta, miljövänliga och klimatsmarta. Om dessa blir vägledande får vi stora förutsättningar för ett gott samhällsbygge.

Risker med klimatförändringar ska hanteras tidigt i all planering. Vid ombyggnation eller utveckling av befintliga strukturer ska möjligheten till klimatanpassning beaktas. Framförallt ska kommunens egna byggnationer alltid utgå från det klimatsmartaste och ekologiskt hållbara alternativet.

Kommunens arbete kring vattenfrågorna måste prioriteras vad gäller

1. klimatanpassning av områden med översvämningsrisk
2. Åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i vattendragen, som våtmarker och minskad påverkan från konstgödsel.

Sammanfattning

Vi ser både arbetet med och innehållet i detta förslag till Översiktsplan-2040 för Enköpings Kommun som föredömligt och stöder det både i sina delar och i sin helhet !

För Miljöpartiet i Enköping 2024 02 13

Kenta Hällbom, Gruppledare

Moderaterna i Enköpings inspel till ÖP 2040

För Moderaterna är äganderätt, brukanderätt och nyttjanderätt viktiga frågor. Vi är medvetna om att ÖP inte har något juridiskt bindande men vill ändå påpeka att klassning av mark oavsett om det inte gör någon skillnad i dagsläget ändå kan upplevas som ett intrång. Markägare vet med sig att infrastruktur och användning för samhällsviktig funktion går före vår äganderätt. Därför är frågan viktig för att man inte ska behöva känna oro för att marken ska exproprieras.

Till stora delar anser vi att materialet som skickats ut på samråd är väl genomarbetat och många hänsyn har tagits till frågor vi funnit viktiga. Några frågetecken finns fortfarande kvar som vi vill lämna synpunkter på.

I ÖP 2040 liksom i många tidigare ÖP har man ritat in ett reservat för järnvägen från Uppsala till Enköping. En järnväg som många inte tror kommer komma till stånd åtminstone inom denna ÖPs tidshorisont. Att man i Enköpings kommun ritar bort 4000 ha mark för något så osäker som en järnväg är verkligen i överkant. Järnvägen kommer kanske ta mellan 25-50 ha mark i anspråk vilket ger mycket mark som får inskränkningar i äganderätten utan ersättning för det intrånget som reservatet ger.

VI inom Moderaterna anser att man behöver minska ner reservatet drastiskt.

Inom **kransorten Örsundsbro** finns 2 lantbruk, Höja och Salnecke som redan har inskränkningar i äganderätten eftersom det är en herrgård och ett slott. Kulturmiljöhänsyn skall tas i bostädernas närhet. Men slottet skog har ritats in som ett grönområde. Även om det inte gör någon skillnad om det står grönområde eller skog för kommunen så gör det stor skillnad för markägaren att man inte döper om en produktiv skogsmark till grönområde. Vet många lantbrukare som får påhopp när de avverkar skog i sin skog för att de anses av allmänheten som deras grönområde. Att markägaren inte har något emot att allmänheten rör sig på deras mark verkar inte göra någon skillnad. De har till och mer gjort slingor i deras hagmarker som allmänheten kan gå för att uppleva fina platser.

Den andra markägaren har en park runt sitt hem som inte är inritat så vad är likheten?

Höjas mark som till viss del ligger som träda då arronderingen är sämre, tillgängligheten med maskiner svårare samt markklassen sämre har man i

ÖP2040 inte tagit med som reservmark för utbyggnad av bostäder efter 2040. I stället har man tagit 2 fina fungerande väl arronderade åkrar och delat på två. Dessa marker som har en bättre markklass och ett högre värde som brukningsvärd jordbruksmark ligger på slätten och skulle ge ett tråkigare bostadsområde än den marken som är lite mer kuperad. Vi inom Moderaterna önskar att marken som man ritat in som möjlig för bostadsbyggande efter 2040 flyttas och läggs på Höjas mark vid Höja och mot rv55. Vi ska värna den brukningsbara åkermarken och i största möjliga mån bebygga på skogsmark eller mark som inte längre har ett brukningsvärde.

Att flytta industriområdet kan ju enbart ske om markägarna där vill detta. Så där har vi inget att invända emot. Möjligtvis att om området blir kvar man gör en ny tillfartsväg från Hjälstavägen för att minska de tunga transporterna igenom samhället.

I Grillby kom förslag upp om att dra vägen man tidigare planerat öster och samhället för att minska belastningen på vägen in till Grillby. På så sätt får man bort de som ska till Trögden från att åka in på vägen. Man hade en önskan om att få en gångbro över järnvägen bredvid vägen. Då bron inte är tillräckligt bred för att göra en trottoar på. Det är saker som vi i Moderaterna kan ställa oss bakom. Det ger en säkrare väg till de olika delarna av samhället. Man hade även en önskan om att få tillbaka distriktssköterska, läkare och BVC. Detta är något regionen bör tänka på men som i så fall bör ligga i anslutning till Trögds hemmet vilken man behöver göra plats för i ÖP. Många var även de som tyckte att det dödade centrum på Grillby när man gjorde torget bilfritt. Kransorterna är naven för landsbygden och medborgarna behöver sin bil för att kunna uträtta ärenden. Viktigt att ta med sig i planen.

Kransorten **Skolsta** kom åsikterna om att man kanske inte ville att sin ort skulle växa så mycket mer än den redan gjort. Man såg hellre att arbetsplatserna som finns får vara kvar (Macken och åkeriet). Det man efterlyste var en gångtunnel under rv 55 i stället för en bro då man tror att de flesta inte kommer använda en bro utan fortsätta gena över vägen. Bättre busshållplatser i samhället för de som ska till Grillby, samt säkrare väg för barn och vuxna efterfrågades. Det saknas trottoarer och fler belysningspunkter runt lekparken var önskvärt. Ett önskemål från flera var att man skulle förbjuda genomfartstrafik speciellt tung trafik som i så fall kan ta vägen om Litslena rondellen mot Grillby. Detta skulle göra samhället tryggare för alla men framför allt för barnen. Om kommunen ska

överta vägen eller om man ska framför det till trafikverket låter vi vara osagt men vi står bakom förslagen.

Landsbygden i Enköpings kommun är unik. Vi har ett stort antal herrgårdar och slott vilket i dag ger inskränkningar i äganderätten då kuturvärdena minskar vår rätt att bruka marken fritt. Vi har även i Enköpings kommun något av den högsta andelen jordbruksmark både arealmässigt och per person för vår självförsörjning. Vii landsortsbor inom Moderaterna anser att vi behöver bli fler för att upprätthålla vår service på landsbygden. Landsbygden i Enköping skyddas dels av utökad strandskydd vilken enbart gäller på landsbygden inte i kransorter eller i tätorten. Vi har på detta kulturmiljöskydd runt våra många herrgårdar och slott. Till detta kommer skyddet av jordbruksmark som enbart gäller för oss lantbrukare inte för kommunen som kan klassa om produktiv åkermark till bostadsmark. Att man har större tomter anser vi är bra då de flesta flyttar ut på landsbygden för att slippa vara inklämda i mellan flera grannar. Att eftersträva byar och noder är bra för kommunen men inte för de som vill bo lite ostört. Viss betesmark kommer försvinna då vi får färre och färre djurhållande lantbrukare. Den marken kan vara bättre att bygga på än att det blir skog vilket oftast är det andra alternativet. Att man inte dataljplanerar landsbygden är bra för man får ett mer varierat bostadsbyggande och det skapar mer liv.

Inom strandskyddat område borde man få tillstånd att bygga med en rand mot vattnet för allmänheten att få tillgång till. Nu är merparten av de strandnära markerna inte tillgängliga då växtlighet gör det svårt att komma fram. Att öppna upp för byggnation och lämna några meter till allmänheten kommer göra stränderna mer öppna för allmänheten. Vi vet att detta är en svår fråga men att den diskuteras lite mer nu på riksplanet.

Dessa är Moderaternas funderingar och synpunkter på kransorterna

Från: [Gibson Kester](#)
Till: [Framtidsdialog](#)
Kopia: [Jenny Enberg](#)
Ärende: MSB 2023-16196-1 - Samråd om förslag till översiktsplan - Enköpings kommun
Datum: den 21 december 2023 15:38:31
Bilagor: [image001.png](#)
[image002.png](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej,

MSB avstår från att yttra sig i rubricerat ärende.

Länsstyrelsen har ansvar för att företräda och samordna statens intressen i planprocesser samt tillhandahålla planeringsunderlag. Länsstyrelsen utövar tillsyn och ska särskilt bevaka frågor rörande riksintressen, hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning och erosion.

Länsstyrelsen är dessutom geografiskt områdesansvarig myndighet med uppgifter enligt förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap. Länsstyrelsen ska enligt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen.

MSB stödjer länsstyrelsen i den mån de särskilt så önskar. Information om MSB:s planeringsunderlag och metodstöd finns på www.msb.se.

Med vänliga hälsningar

Kester Gibson

Kester Gibson

Handläggare

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Avdelningen för räddningstjänst och olycksförebyggande
Enheten för arbete med naturolyckor och beslutsstödsystem
651 81 Karlstad
Tel växel 0771-240 240
Tel direkt 010-240 5396
E-post kester.gibson@msb.se
www.msb.se

Från: Jenny Enberg <jenny.enberg@enkoping.se>

Skickat: den 27 november 2023 12:18

Till: Jenny Enberg <jenny.enberg@enkoping.se>

Ämne: [EXTERNT] Samråd om förslag till översiktsplan - Enköpings kommun - svar senast 4

februari.

Välkomna med synpunkter på förslag till översiktsplan för Enköpings kommun.

Samrådet pågår mellan 27 november och 4 februari.

Frågor om samrådet och synpunkter på förslaget kan skickas till framtiddialog@enkoping.se

På grund av samrådshandlingens filstorlek kan inga handlingar bifogas i detta mail.

Här finns samrådshandlingen: [Översiktsplan 2040 samrådsförslag \(enkoping.se\)](#)

Här finns Bilaga 1 Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning. [Bilaga 1 - hållbarhetsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning \(översiktsplan 2040\) \(enkoping.se\)](#)

Vi ser fram emot era synpunkter,

Jenny Enberg

Projektledare ÖP2040.

Med vänlig hälsning

Jenny Enberg

Strategisk samhällsplanerare

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Telefon: 0171-62 73 47

Enköpings kommun, Enköping

Besöksadress: Gnejsgatan 8

Växel: 0171-62 50 00

www.enkoping.se

www.facebook.com/enkopingskommun

Erik Haster 072-464 76 29
Ärendenummer Enköpings kommun:
KS2019/619

Till Enköpings kommun genom e-post:

framtidialog@enkoping.se

Remissvar Förslag på Översiktsplan för Enköpings kommun

Mälardalstrafik har tagit del av Enköpings kommuns remiss ”Förslag på Översiktsplan för Enköpings kommun” och lämnar härmed vårt svar.

Mälardalstrafik ägs av Region-organen i Stockholms, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands, Örebro och Östergötlands län. Mälardalstrafiks uppdrag och verksamhet är i korthet att handlägga frågor av gemensamt intresse för ägarna vad gäller regionalstågstrafik, innehållande utveckling, upphandling och förvaltning. Bolagets ändamål är att bidra till ägarnas fullgörande av sina uppgifter som regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Mälardalstrafik är Trafikorganisatör för den regionala tågtrafiken i Mälardalsområdet och anlitar järnvägsföretag för att utföra driften av vår egen regionalstågstrafik inom Mälartågslinjerna. Därutöver samverkar Mälardalstrafik genom avtal med järnvägsföretag som bedriver kommersiell regionalstågstrafik i Mälardalen, som tillsammans bildar det storregionala trafiksystemet i regionen.

Vårt remissvar

Mälardalstrafik kommer i vårt remissvar enbart fokusera på järnvägsfrågorna. I övriga frågor hänvisar vi till remissvar från våra ägarregioner Uppsala och Västmanland.

Mäljarbanan är ett mycket viktigt stråk för arbetspendling med regionaltåg som måste värnas om. Mälardalstrafik delar Enköpings kommuns åsikt att det är av stor vikt för hela Mäljarregionens tillgänglighet att den pågående spårutbyggnaden fortgår enligt plan. Vi ser även samma potentiella nyttor som kommunen vid möjliggörande av snabbare förbindelser med tåg mellan Enköping och Uppsala. Det senare skulle ett byggande av Arosälänken bidra till vilket skulle vara positivt för Mäljarregionen.

Mälardalstrafik delar även kommunens uppfattning om att Mäljarbanan i framtiden kan behöva byggas ut med flera spår även väster om Kallhäll, som utgör gränsen för det pågående projektet för utbyggnad till fyrspar. Detta skulle även kunna möjliggöra tåguppehåll längs Mäljarbanan vid fler orter än de där tågen gör uppehåll idag. Om ytterligare stationsuppehåll planeras innan ytterligare kapacitet tillförs Mäljarbanan måste det först säkerställas att restiderna mellan Stockholm och bl.a. Enköping, Västerås och Örebro, inte försämras för ett godtagbart antal tåg såväl under högtrafik som under resterande delar av dygnet.

Med vänliga hälsningar

Erik Haster

Strateg trafik och infrastruktur

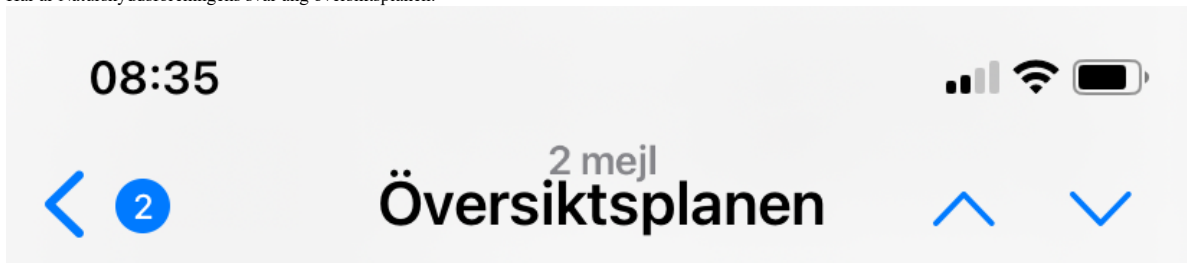
Från: [Inger Strid Andersson](#)
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Svar ang översiktsplanen
Datum: den 25 januari 2024 08:38:04
Bilagor: [image0.png](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej!

Här är Naturskyddsföreningens svar ang översiktsplanen:

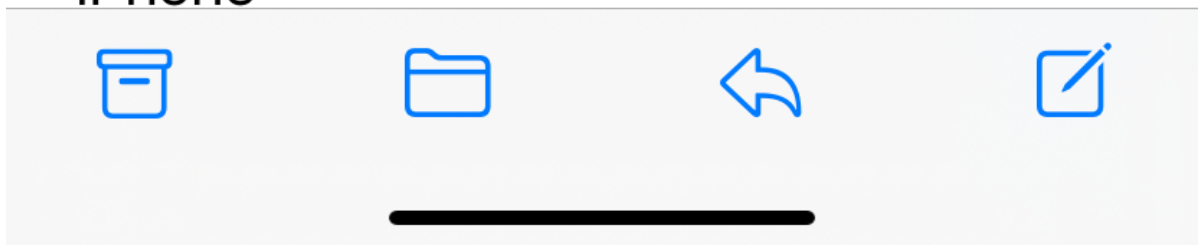
Enköpings Naturskyddsförening har tagit del av översiktsplanen för Enköpings kommun och har följande allmänna synpunkter att framföra vad gäller den gröna naturvården :

Vikten av att värna strandskyddet och den tätortsnära naturen (skogen) med biologiska mångfald samt att inte i onödan exploatera sk. " tysta miljöer" inom kommunen är frågor som föreningen tycker är behjärtansvärda. Det är också viktigt att träd som avverkas av säkerhetssynpunkt i tex alle'er läggs upp i faunadepåer eller på annat sätt gynnar den biologiska mångfalden.

Enköpings Naturskyddsförening tycker

att översiktsplanen som sträcker sig fram till 2040 är ambitiösare vad gäller den gröna naturvården än tidigare översiktsplaner.

Styrelsen i Enköpings
Naturskyddsförening Pekka Westin
Inger Strid-Andersson Skickat från min
iPhone

Skickat från min iPhone

Nystart Enköpings samrådsvar ÖP 2024

Vi i Nystart Enköping anser att samrådsförslaget till ny översiktsplan (ÖP) för Enköpings kommun är välformulerat, lättläst och informativt. Förslaget följer de planeringsprinciper som tagits fram av kommunstyrelsens plex-utskott, i samarbete med flera nämnders arbetsutskott. Därför stöder vi i samrådskedet föreslagen mark- och vattenanvändning. Eftersom en översiktsplan ska vara brett demokratiskt förankrad ser vi fram emot inkomna synpunkter från övriga delar av samhället. Med dem som grund återkommer vi med eventuella synpunkter inför kommande granskningsremiss.

Nystart lämnar följande synpunkter av mer allmän karaktär:

- Vi förstår att ett samrådsförslag behöver vara komplett, och att det är svårt att komprimera den färdiga planen. Men när vi efterfrågar civilsamhällets synpunkter borde vi kanske ändå redan i remisskedena sammanfatta och tydligare framhålla mark- och vattenanvändningen, som väl är det mest konkreta att lämna synpunkter på. Dvs en slags populärversion. Möjligt att göra till granskningen?
- Planen är föredömligt välskriven, men vi ser att det fortfarande finns ett antal upprepningar som borde gå att begränsa, inte minst i del 2.
- Planen inleds med väldigt många "övergripande förutsättningar" (sid 14 och framåt); Utgångspunkter, program, planer, mål, inriktning, perspektiv, strategier, styrning etc. Risken finns att man "inte ser skogen för alla träd". Vi saknar den inledande text som finns i i ÖP 2030 med sex tydliga *utvecklingsstrategier*. Flera av dem gäller fortfarande. Motsvaras det av sid 19 i ÖP 2040? Går det att förtydliga och lyfta fram ytterligare?
- En översiktsplan är vägledande, men inte juridiskt bindande. Det gör att uttryck som "bör", "kan" etc riskerar att urvattna planen som ett styrande dokument. Vi önskar en översyn inför granskningsversionen där "bör" och "kan" etc vid lämpliga ställen byts ut mot "ska".
- Tidigare erfarenheter visar vikten av att intentionerna i översiktsplanen både följs och följs upp. I den slutliga versionen behöver det därför finnas framtagna indikatorer och rutiner för uppföljning (jmf **sid 159**). Vi behöver också hitta arbetssätt som säkerställer att exploitörer m.fl. förstår och följer den politiska viljan redan i inledande skeden av nya projekt, så att det inte hinner gå för långt innan politiken drar i nödbromsen.
- Plex-utskottet har på senare tid hanterat önskemål om "nya byar" på landsbygden, dvs ny sammanhållen bebyggelse i lite större omfattning. Vi ställer oss frågande till om det tillräckligt tydligt framgår av samrådsförslaget hur Enköpings kommun ställer sig till de önskemålen. Vi föreslår en gemensam diskussion i plex-utskottet för att se om vi tolkar skrivningarna lika.
- Är det möjligt att under *Temaområden* nämna hur exempelvis Leaderprojekt kan hjälpa oss att utveckla vår landsbygd och den biologiska mångfalden. Liksom utveckla texten något om hur vi behöver hantera våra nedlagda deponier. Och; exempelvis Västerås arbetar aktivt med en *belysningsplan*, som kan vara ett sidodokument till översiktsplanen. Är det något för oss?

Övriga synpunkter i kronologisk ordning:

- **Sid 7** Förklara vad som menas med "Tematiska" genom att ange exempel.
- **Sid 11** Det står att en översiktsplan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det är väl inte själva planen som ger en påverkan, utan planens genomförande?
- **Sid 17** Förklara och utveckla hur dricksvattenledningen ökar "robustheten"
- **Sid 19** Mål 2: Lägg till ett brett utbud av ägandeformer. Och; Hur bedömer man höga krav på *arkitektonisk utformning*, och vem bedömer det – är det ett exempel på "diffust krav"? Samma fråga ställer vi oss när det gäller *gestaltungsaspekter* på **sid 24**.

- **Sid 29** Hur menar vi att det lokala näringslivet kan utvecklas i de orter där det är markbrist?
- **Sid 33** Är Arosbanan och Aroslänken samma sak? Bättre att i så fall välja ett begrepp.
- **Sid 103** Bilden avbryter texten olyckligt
- **Sid 118** Vi har påbörjat byggandet av ett avloppsreningsverk. Stryk har fått om Ekudden och Märsön.
- **Sid 120** Förtydliga att Enköpings kommun förordat en nedgrävd kraftledning.
- **Sid 161** Förklara ordet *planmonopol*

Från: [Framtidsdialog](#)
Till:
Ärende: Samråd om förslag till översiktsplan - Enköpings kommun - svar senast 4 februari.
Datum: den 6 december 2023 07:23:35

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej

Här vill jag förmedla mina åsikter ang Skolsta i översiktsplanen. Jag har bott i Skolsta-området i 20 år och båda mina barn har gått på förskola och skola i Skolsta.

Det står i planen men jag vill betona vikten av dessa och att de inte får nedprioriteras

- säker övergång över 55:an
- pendlarparkering
- gc väg till Örsundsbro Grillby och Enköping

Mvh

[Redacted signature]

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Övergångsställe vid Grillbyskolan
Datum: den 9 december 2023 14:58:31

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej!

Mitt förslag är att ett övergångsställe snarast anläggs söder om Grillbyskolan, så att de barn som bor på Grillbyängen på ett säkert sätt kan korsa Boglösavägen! Speciellt med tanke på att området snart kommer att bebyggas med fler bostäder och att mycket tung trafik passerar genom Grillby på just Boglösavägen! En varningsskylt för skolbarn vore också på sin plats, samt sänkt hastighet på detta vägavsnitt (30).

Med vänlig hälsning,

[REDACTED]

Skickat från min iPhone

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Järnvägsreservat Örsundsbro
Datum: den 24 januari 2024 11:02:42
Bilagor: [Idéskiss järnväg Örsundsbro 240124 \[REDACTED\].pdf](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej

Jag heter [REDACTED] och bor i Örsundsbro och har ett stort järnvägsintresse (kör ånglok på Lennakatten).

Det finns dom som tycker att gamla Enköpingsbanan skulle varit kvar, dit hör inte jag, byggd med 1800 tals teknik och passar inte moderna krav. Då en ny järnväg mellan Uppsala och Enköping troligen ändå måste dras vi Örsundsbro så vore det bra om man även då kunde anlägga en stationsplats med mötesspår i Örsundsbro som också möjliggör tätare tågtrafik Uppsala Enköping.

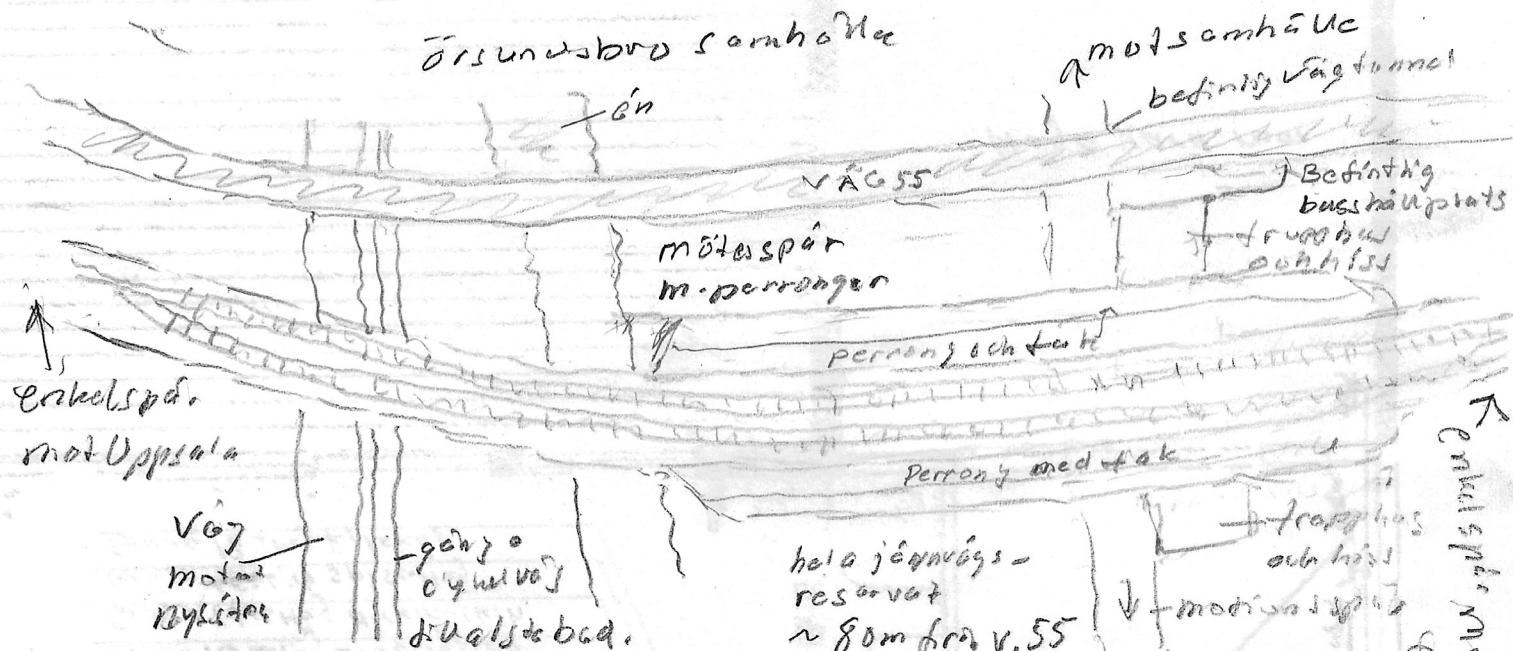
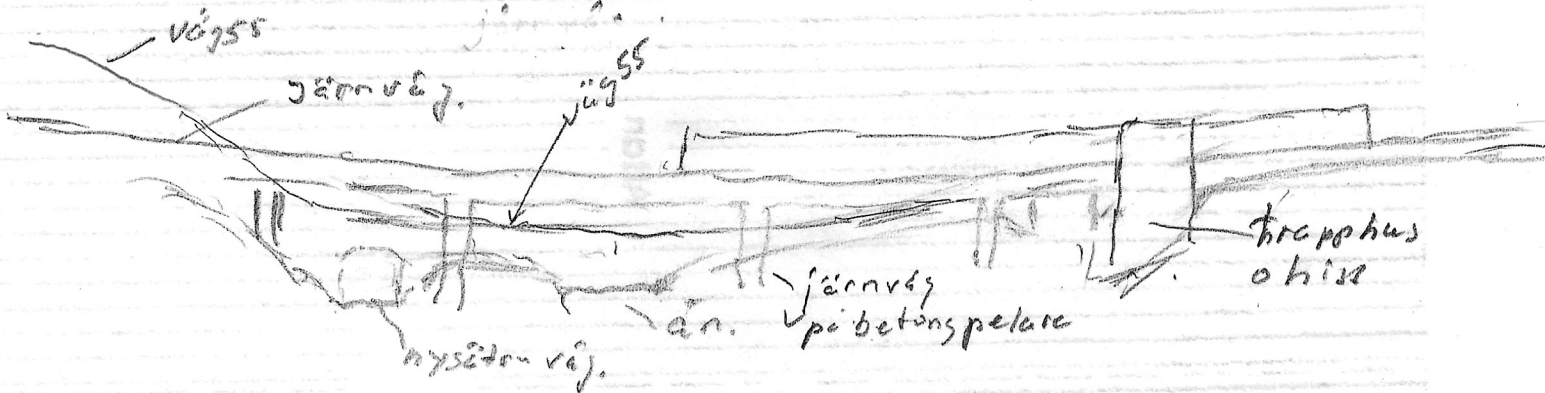
I praktiken bör den läggas parallellt med väg 55 och på norra sidan. Då en järnväg inte tillåter kraftiga stigningar så sänker man banan på Uppsalasidan och bygger en bro med mötesspår och perronger över örsundaån och nysätravägen. Man utnyttjar den befintliga gångtunneln under väg 55 och den blir väg till den nya hållplatsen för järnväg. Reservatet för järnvägen blir då omkring 80 m brett från väg 55, se bifogad skiss. Reservatet för järnväg på kartan är alldeles för stor. Det är p.g.a. det geografiska läget inte möjligt att bygga järnvägen närmare Alstasjön.

Hälsningar

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Skickades från [E-post](#) för Windows

Idéskiss
Väg och järnväg Örsundsbro

2023-01-24 Allan Magnusson

Därnvägsen måste ligga högre än väg 55 annars måste den sänkas kraftigt i riktning Uppsala

Eriksled mot Uppsala

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleksordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **"Inriktningsunderlag för infrastrukturplan"** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: *"Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan"*.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: *"Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt"*.

"Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet."

"Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt". (Alltså redan identifierade investeringar) "Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare".

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Arosänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalasilidan kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *"Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalensperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en"*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

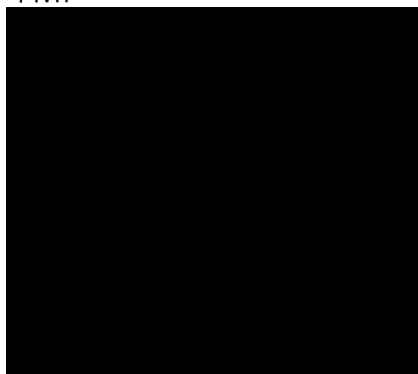
En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro 2024-01-25

Mvh

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

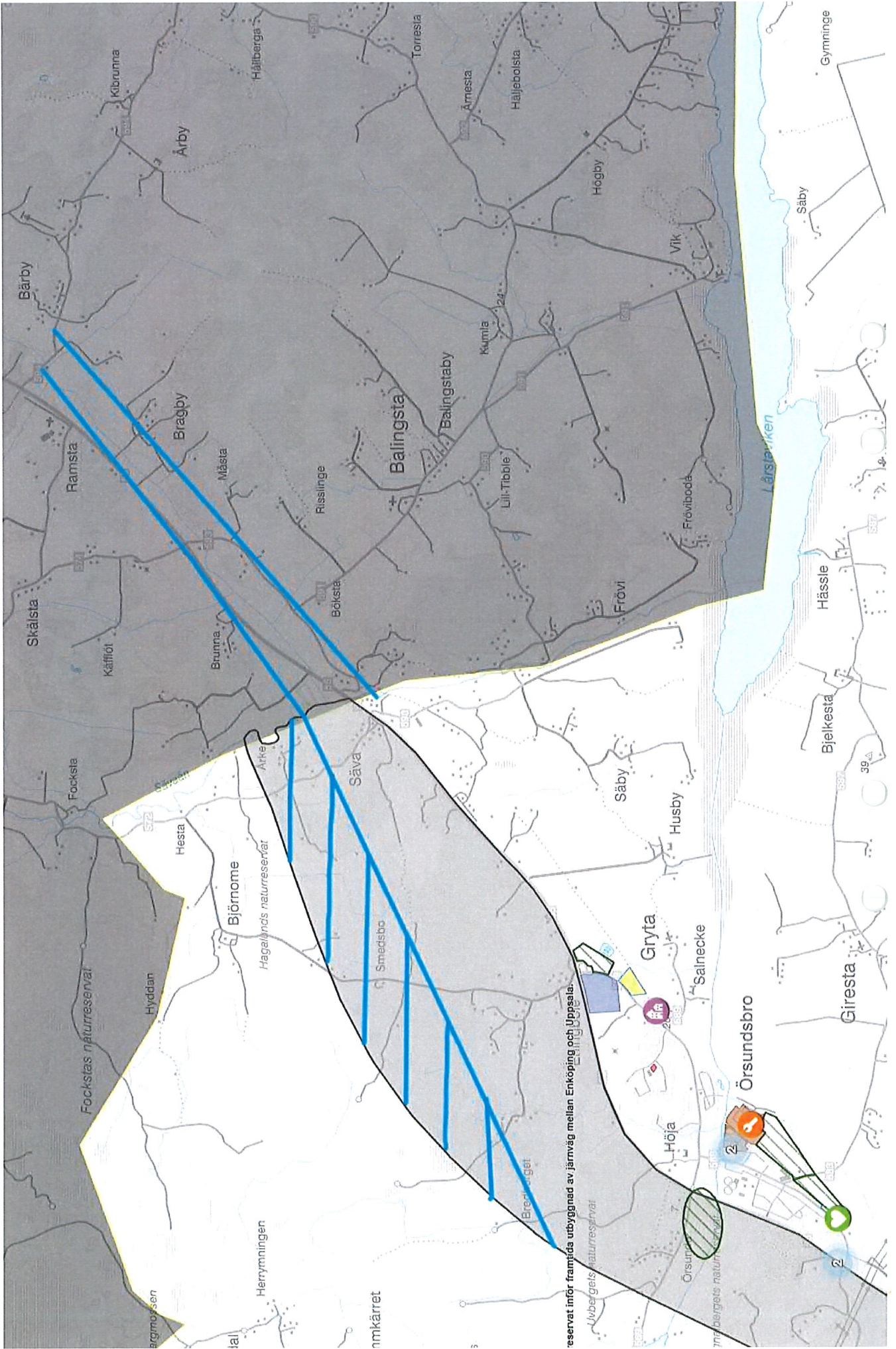
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleksordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **"Inriktningsunderlag för infrastrukturplan"** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: *"Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan"*.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: *"Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt"*.

"Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet."

"Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt". (Alltså redan identifierade investeringar) "Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare".

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *”Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en”*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Förslag ang. Skolsta
Datum: den 1 februari 2024 01:08:06

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej det saknas skyddsrum i Skolsta. Vi önskar att detta fanns.

Farthinder på 30km/h sträckan som går igenom Skolsta från Skolstamacken förbi Skolstaskolan till Enköpings åkeri. Där riskerar barn varje dag idag att bli påkörda av dagliga fardårar som inte håller hastigheten. Kolla med Polisen så många gånger de fått stått där under åren. De tycker också att det borde sättas upp farthinder.

Säkrare övergång på 55:an för Skolstabarnen.

Vad gäller lekparken så skulle en hockeyrink som kan användas både vinter och sommar ge glädje åt barnen och kanske tennisbana. (Ingen Padel).

Med vänlig hälsning,

[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Yttrande Översiktsplan
Datum: den 2 februari 2024 15:08:31

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Ang.: Översiktsplan Enköpings kommun - Ärendenr KS2019/619 - ÖP2040-markägare

Kommentarer till punkterna Ö-11 och Ö-4, som rör [REDACTED]

Båda områdena är idag del av fastighetens åkermark och ingår i *tätortens jordbruksmark som ska värnas för livsmedelsproduktion och för kulturlandskapets värden*, allt enligt vad som nämns av er på s. 73. Våra planer för dessa områden är att fortsättningsvis bruka dem för odling!

Vad gäller område **Ö-11** nämns även att tanken är att ett stationsområde kan etableras där för en ny järnväg! Dessutom nämns att det finns ett markreservat för järnväg direkt väster om tätorten och att målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas finansiering för perioden 2026-2037 och byggas ut kring år 2040. Med tanke på mark- och grundförhållandena på området verkar dessa tankar realistiska och ej försvarbara med tanke på de kostnader det skulle medföra.

För **Ö-4** kan noteras att vi fortsättningsvis även där kommer att fortsätta behandla marken som åkermark. Noteras bör även att över denna areal går Vattenfalls luftledningar.

I övrigt

framhåller vi vikten av att området mellan 55:an, bäcken mot "Salneckeområdet" och Nysätravägen/Uppsalavägen fredas från ingrepp p.g.a. kulturvärdena inom dessa gränser. Kommunens tankar om detta område framgår inte vid betraktande av de kartor som ingår i Översiktsplanen.

[REDACTED] den 2 februari 2024

[REDACTED]

--

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Nya ÖP
Datum: den 29 januari 2024 07:51:47

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej,

Är tidigare Enköpingsbo som flyttat tillbaka efter många år utomlands och i Göteborg. Tycker Enköping är väldigt gulligt och mysigt men slås av att det är mycket trafik överallt och att hastigheterna är för höga. Jag tycker 30 km/tim borde vara maxhastighet i hela stan samt att det borde vara lättare att gå och cykla i nya områden som till exempel "nya centrum" vid Salatullen. När jag kör bil där är det många äldre barn som passerar osäkert över vägen från Elgiganten mot Max. Och jag själv cyklar mycket med barn men är tveksam till att cykla dit då det känns farligt och finns få cykelparkeringar.

Sedan saknas träd i samma område. Här borde det finnas öppna dagvattenlösningar och fler träd.

Tack för möjligheten att lämna in mina åsikter.

Med vänliga hälsningar

[REDACTED]
Landskapsarkitekt

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleks-ordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **”Inriktningsunderlag för infrastrukturplan”** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: ” Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan”.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: ”Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt”.

”Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet.”

”Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt”. (Alltså redan identifierade investeringar) ”Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare”.

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturuområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalalidan kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *"Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en"*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den 27 januari 2024

Med vänliga hälsningar

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

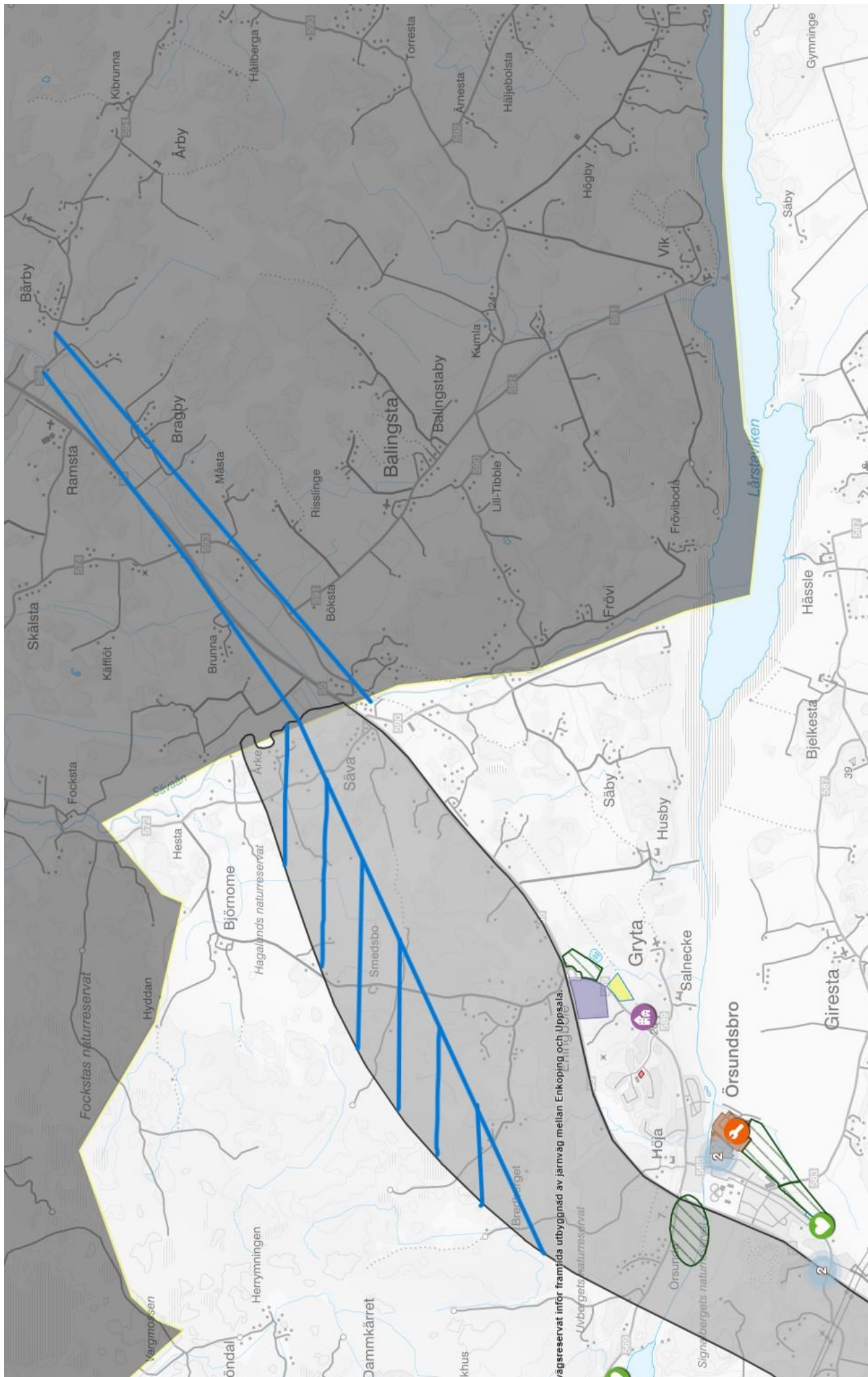
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Fockstas naturreservat

Vägmossen

Öndal

Herrymningen

Dammkärrret

khus

Brekberget

Uvbergets naturreservat

Sigtunabergets naturreservat

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Örsundsbro

Höja

Gryta

Salnecke

Husby

Säby

Bjelkesta

Hässle

Säby

Gymninge

Skälsta

Källfröt

Ramsta

Bärby

Bragby

Måsta

Brunna

Bökssta

Risslinge

Balingsta

Balingstaby

Kumla

Lill-Tibble

Fröviboda

Frövi

Högby

Vik

Arnosta

Häljeboista

Torresta

Kibrunna

Årby

Hällberga

Lärstaviken

Säby

Gymninge

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleksordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **”Inriktningsunderlag för infrastrukturplan”** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: *”Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan”.*

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: *”Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt”.*

”Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet.”

”Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt”. (Alltså redan identifierade investeringar) ”Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare”.

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *”Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en”*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den 3/2 2024

MVH

[Redacted signature]

[Redacted address line 1]

[Redacted address line 2]

[Redacted address line 3]

[Redacted address line 4]

[Redacted address line 5]

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

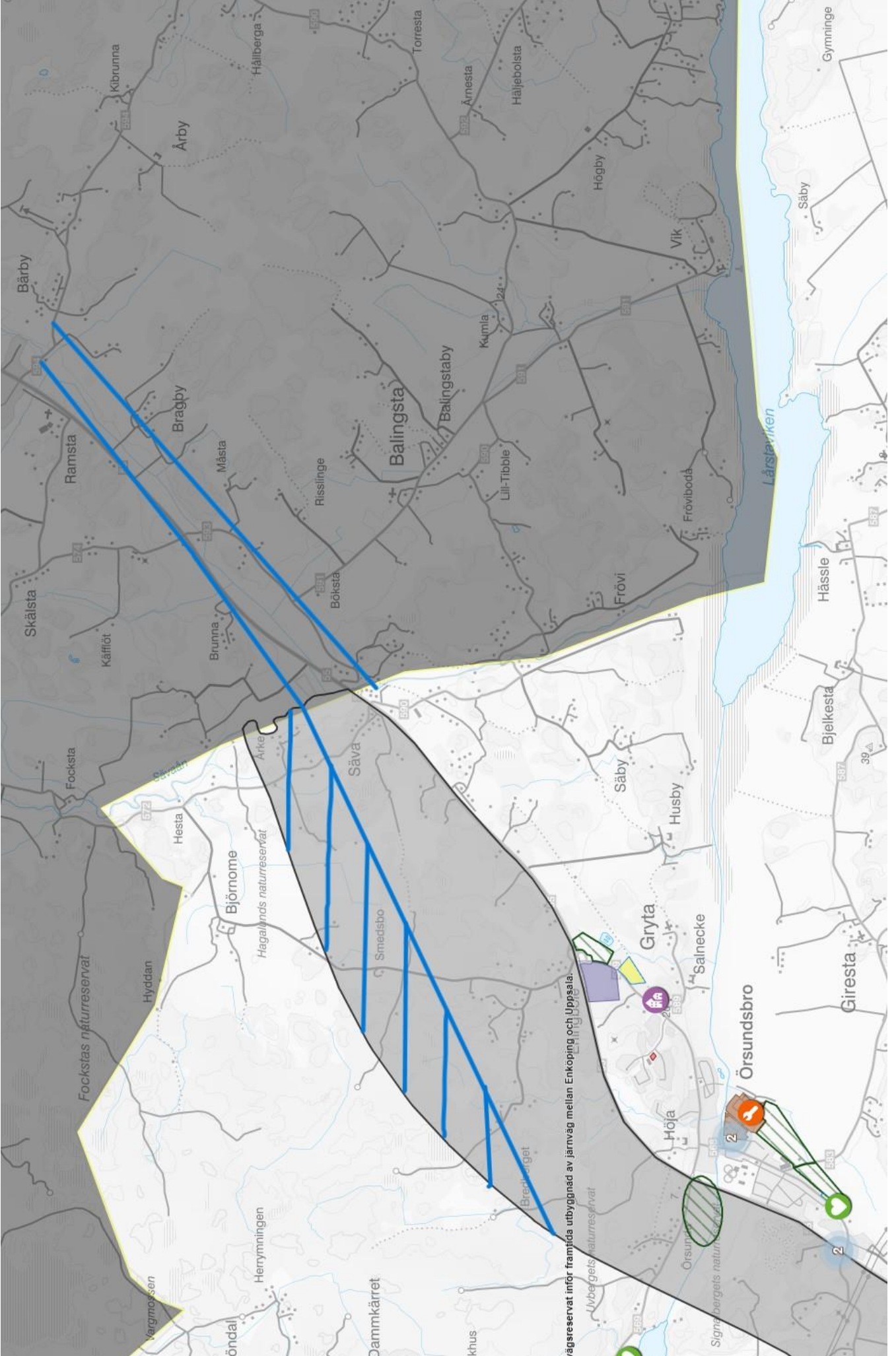
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleksordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Detta faktum har tydligen Enköpings kommun själva insett, eftersom man vid informationsträffen i Örsundsbro talade om det utpekade stationsområdet som *”-något som skulle kunna ske i framtiden efter 2040”*

Det måste i så fall förtydligas i Översiktsplanen att det **inte** kommer ske någon utbyggnad under planperioden fram till 2040.

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. **För ca 99% av reservatets areal helt i onödan.**
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **"Inriktningsunderlag för infrastrukturplan"** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: *"Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan"*.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: *"Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt"*.

"Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet."

"Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt". (Alltså redan identifierade investeringar) "Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare".

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *”Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en”*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan.

Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Om järnvägsreservatet, efter minimering, ska vara kvar anser jag att det tydligt ska framgå i den färdiga planen att det inte kommer finnas förutsättningar att en järnväg kommer finnas på plats 2040. Det är en helt orimlig målbild som inte bör förmedlas på det sätt det står i förslaget.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den 31 januari 2024

Mvh

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

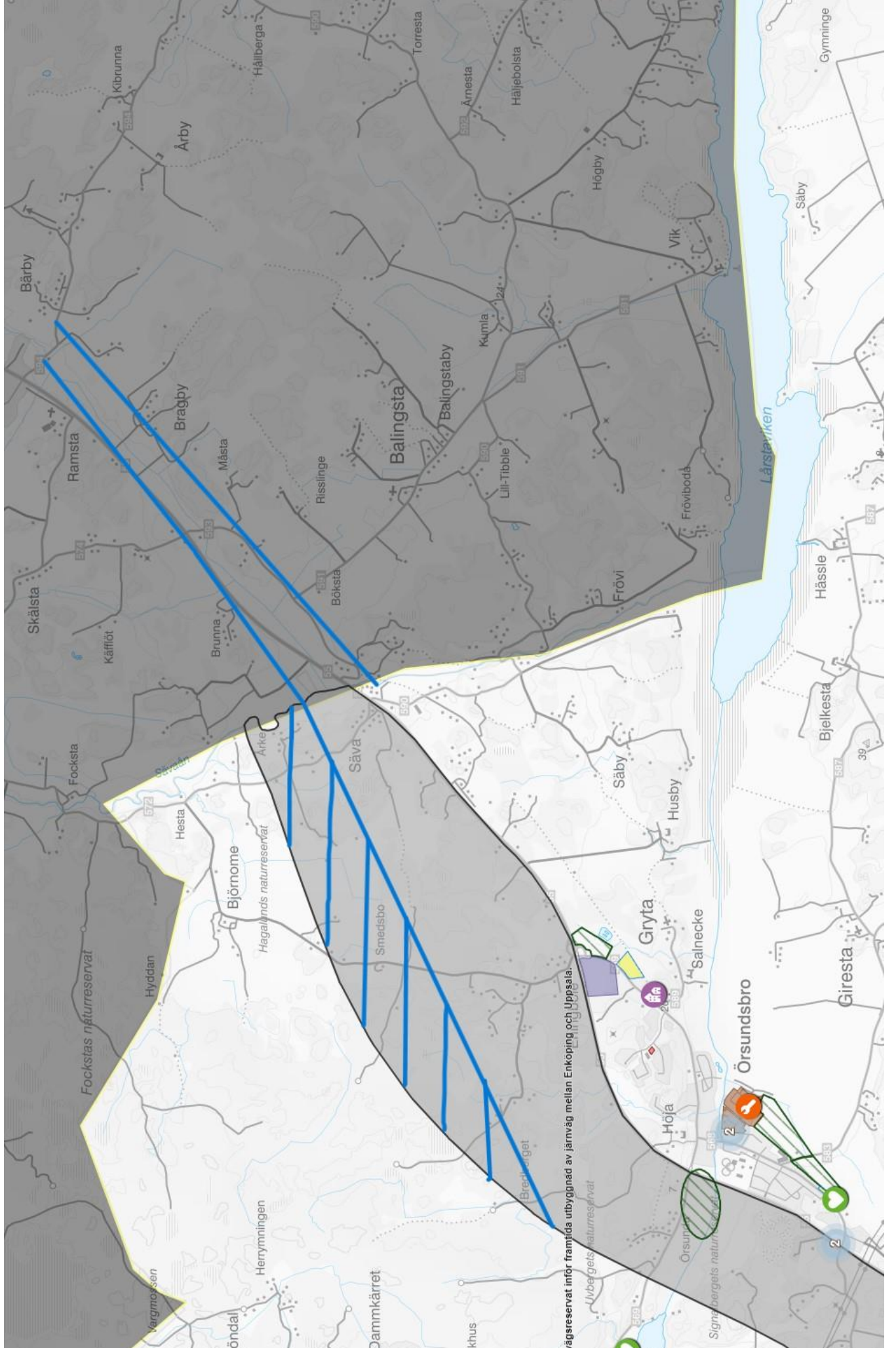
Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Fockstas naturreservat

Björnome

Gryta

Örsundsbro

Sigtunabergets naturreservat

Uvbergens naturreservat

Lårstaviken

Högbyviken

Hjälsjön

Örsundsbro

Gryta

Örsundsbro

Gryta

Örsundsbro

Gryta

Örsundsbro

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Gällande utvecklingsplan 2040 för Örsundsbro
Datum: den 7 december 2023 14:14:50

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej.

Det står att i utvecklingsplanen att ni vill bygga ca 300 bostäder i Örsundsbro.
Samtidigt säkerställa att alla barnen har plats i skola och förskola.

Som läget är nu så får barnen INTE plats i nuvarande Örsundsbro skolan.
Alla årskullar från förskoleklass till åk9 har 20min på sig att äta lunch.
Barnen i ÅK5 är ca 50st och delar på ett stort klassrum samt 2 små rum. Jag och flera andra föräldrar har besökt skolan under en dag och arbetsmiljön för både lärare och elever är ohållbar.
Flera elever i åk5 har bytt skola till både Uppsala, Skolsta och Enköping redan och fler ska göra det till sommaren..

Finns det någon tidsplan för när skolan ska byggas ut eller när det ska byggas en ny skola?

Borde väl rimligtvis ske innan det byggs mer bostäder?

Tack för svar!

Med vänlig hälsning, [REDACTED]

Skickat från min iPhone

Datum 2024-01-19
Ärendenummer: KS2019/619

Enköpings Kommun
Översiktsplan 2040
Område 2: Vallby, Österby brygga
Samhällsbyggnadsförvaltningen
framtidialog@enkoping.se

Som fastighetsägare till Fastigheten [REDACTED] vill jag lämna kompletteringar till Kommunens förslag till ny översiktsplan.

LIS-område 2 i Vallby Österby brygga är ett område markerat med röd färg vilket jag tolkar som riksintresse för kulturmiljövård samt LIS-område.

Jag refererar till en skrift utgiven av Enköpings Kulturnämnd från 1993 "Från Mälärvik till Skogsbyggd" se bifogad bild från skrift. Där finns gamla krogen och mejeriet samt vänthallen, byggnader från sekelskiftet och 1700 tal.

Den information jag har fått av Enköpings kommun som markägare till [REDACTED] Vallby Österby brygga visar ett området för "riksintresse kulturmiljövård," där redovisas inte kulturbyggnaderna i ovannämnda skrift från kulturnämnden.

Jag konstatera att inom det aktuella området för riksintresse redovisas i översiktsplan en byggnad/förråd från 2021 samt mark för uppställning av båtar, byggnaden samt den mark bör ej ingå i ett område som klassas för riksintresse, se bifogad Situationsplan och slutbesked.

Oklart om det av något dokument i översiktsplanen framgår på vilket vis Enköpings kommun avser att tillgodose områden som klassas riksintresse som exv. Fastigheten [REDACTED] område 2: Vallby Österby brygga.

Med vänlig hälsnin

Fastighetsägare [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

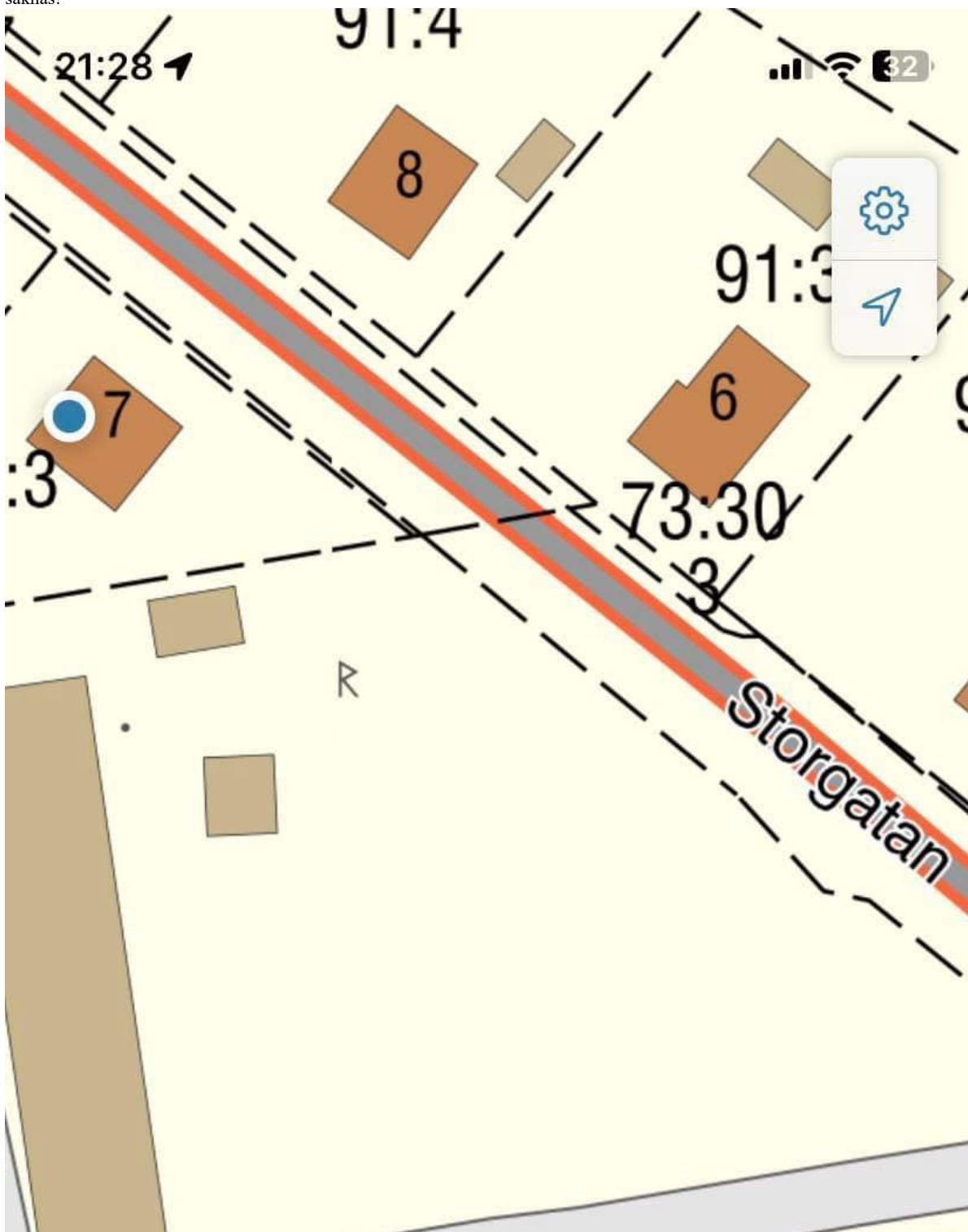
Från: [Redacted]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Synpunkter för Grillby
Datum: den 18 januari 2024 22:18:52

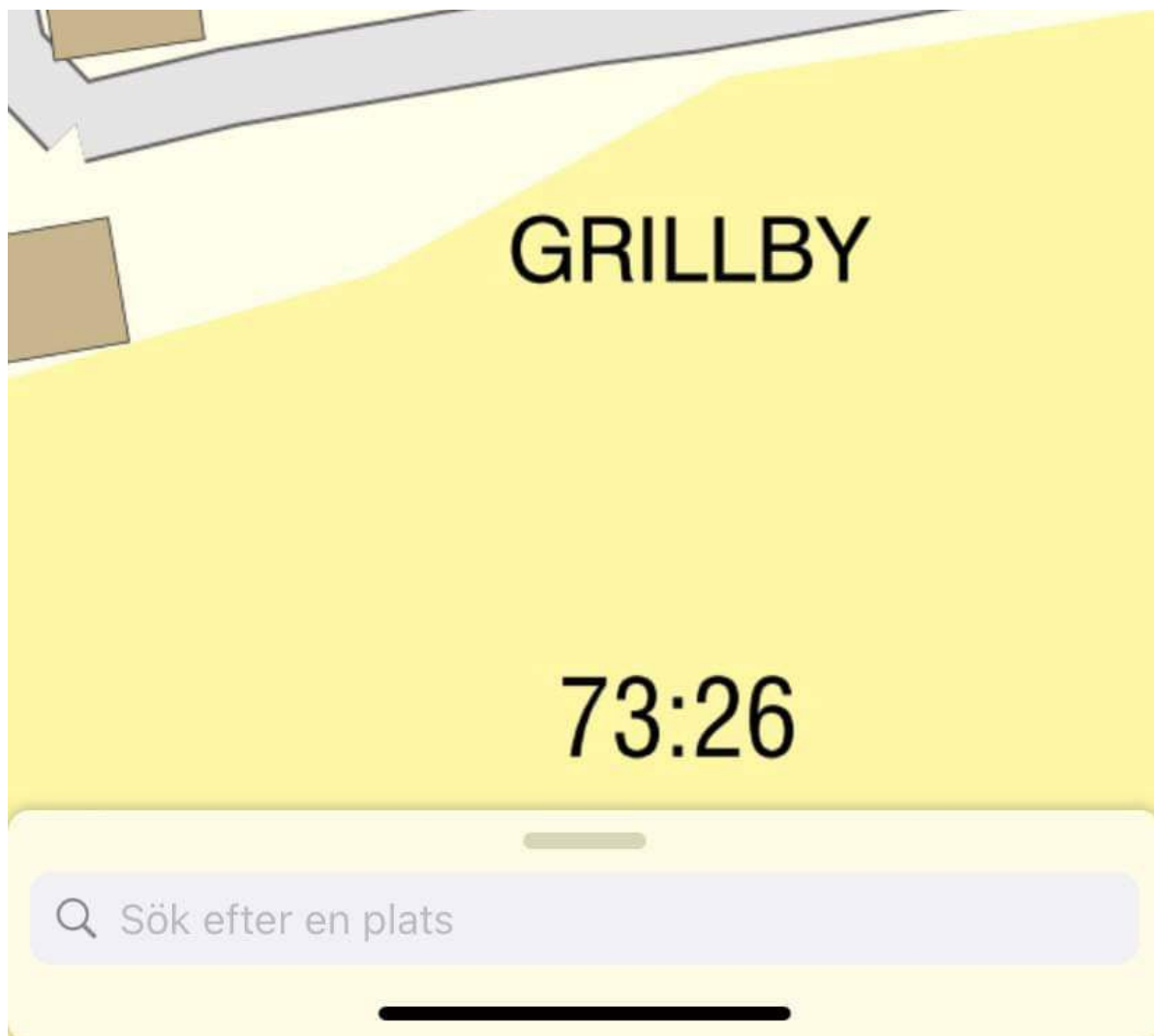
Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej,
Tack för ett bra möte idag i Grillby!

Jag vill förtydliga att det inte missas:

Område G-5. Se bild. Där finns det fornlämningar och brunn, vet inte hur det då funkar med er idé(?). Om ängsmarken ska göras något med är en park och ett fint grönområde med en härlig pulkabaeken på sin plats. Gärna med en trevlig grillplats! Det saknas!

Se nästa bild, tre röda markeringar, två vid Storgatan och en vid skolan. Här behövs det verkligen övergångsställe då barnen går den vägen till- och från skolan. När barnen kommer från Biblioteksgatan och upp mot Storgatan måste de ta sig över stora vägen till trottoaren. Om de sedan ska vidare mot Tempo, behöver de igen ta sig över ett mer eller mindre obefintligt övergångsställe. Dessa tre passager behöver åtgärdas med båda skyltar och markeringar i marken.

Mitten på kartan har jag marker med gult och lila. Den vägen är idag ordentligt "tilltryckt" och är en riktig gångväg. Vägen används av väldigt många, framförallt barnen som går till- och från skolan. Där finns det ett stort behov av belysning.

Hastighet:

Hela Storgatan behöver få ner hastigheten till 30 km/h! Fördelen med Grillby är just att barnen kan gå själva. Men när det kommer bilister, oavsett buss, lastbil, bil mm går det otroligt fort! Det är otroligt läskigt när man ser barnen gå efter vägen när fordonen kommer i en hög hastighet... Dessutom kliver många Skolstabarn av vid busshållplatsen utanför Tempo, en stor risk att en olycka kan ske! 30 km/h är på sin plats!

Hesa Fredrik finns inte idag och heller inget skyddsrum. Bör ses över.

Ungdomsgård:

Det behöver omgäende till en plats för byns barn- och ungdomar. En plats där det finns avsedd personal för att kunna bedriva verksamhet. Skadegörelse har ökat och vi ser inte att detta är något att vänta på till en senare etapp. Ungdomsgård ser vi som väldigt viktigt i byn och bör prioriteras!

Renovering av befintliga hus:

Husen nere på torget behöver ses över. Utifrån sett ser de fallfärdiga ut.

Tack så länge!

Mvh

Grillby

Skickat från min iPhone

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleks-ordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **”Inriktningsunderlag för infrastrukturplan”** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: ” Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan”.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: ”Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt”.

”Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet.”

”Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt”. (Alltså redan identifierade investeringar) ”Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare”.

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturuområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Arosänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalasilidan kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *"Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en"*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den 4/2 2024

Mvh

██████████

██████████████████

██████████████████████████████

██████████

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

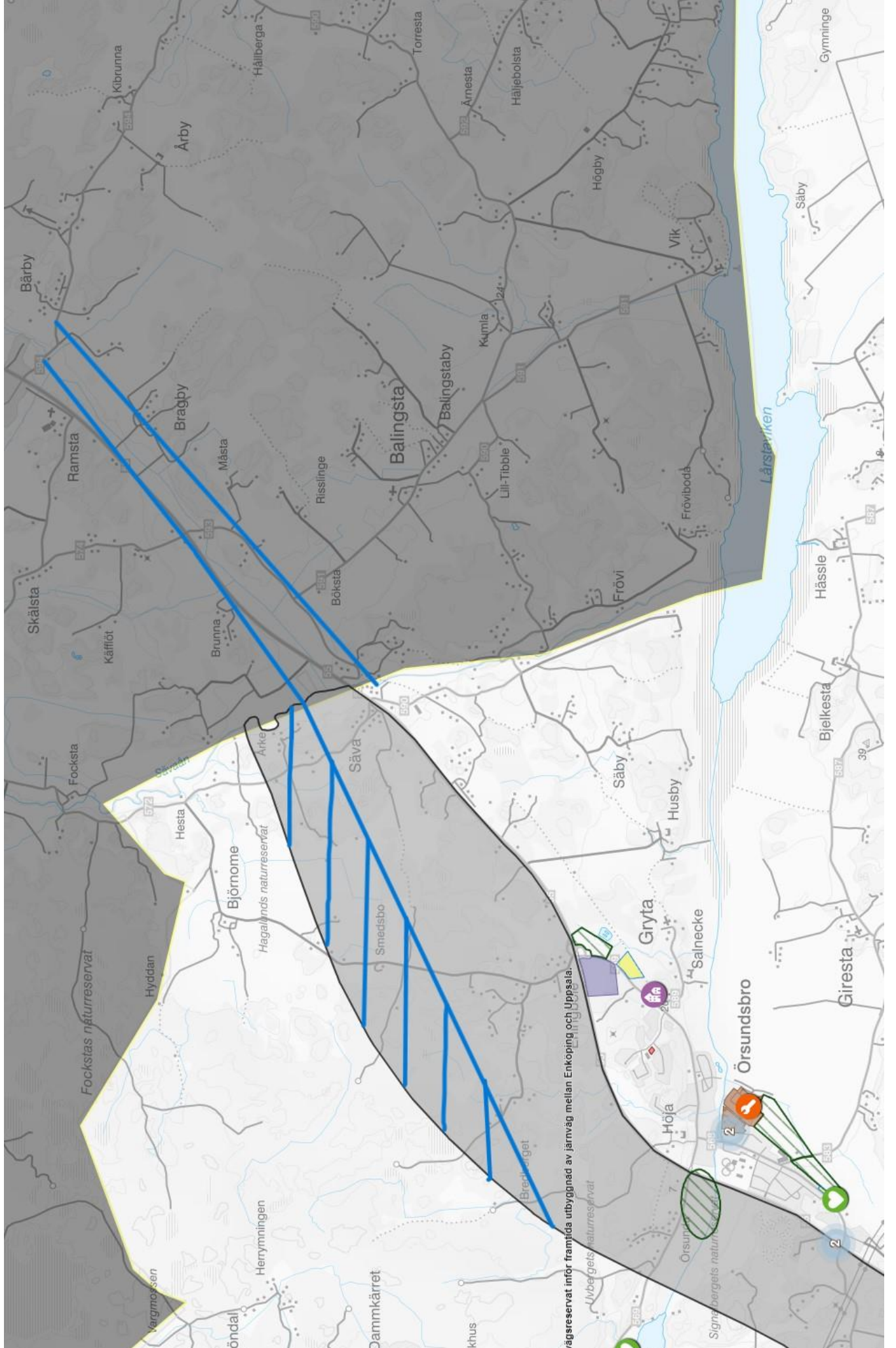
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Uvbergets naturreservat

Fockstas naturreservat

Björnoms
Hagalunds naturreservat

Gryta

Örsundsbro

Balingsta

Lårstaviken

Höja

Salnecke

Säby

Husby

Skälsta

Ramsta

Bragby

Måsta

Risslinge

Balingstaby

Kumla

Lill-Tibble

Frövi

Frövboda

Hässle

Bjelkesta

Giresta

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Örsundsbro

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Öp 2040
Datum: den 8 december 2023 09:31:35

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Som boende i Fjärdhundra är det glädjande att översyn av cykelvägar görs, dessa bör då vara asfalterade så att exempelvis rullskidsåkare kan åka på cykelbanan och inte som nu vara ute på vägarna. (Mellan Fjärdhundra och Enköping)

Med vänlig hälsning, [REDACTED]
Skickat från min iPhone

Utrande över Kommunens
översiktsplan vad beträffar
Fjärdhundra.

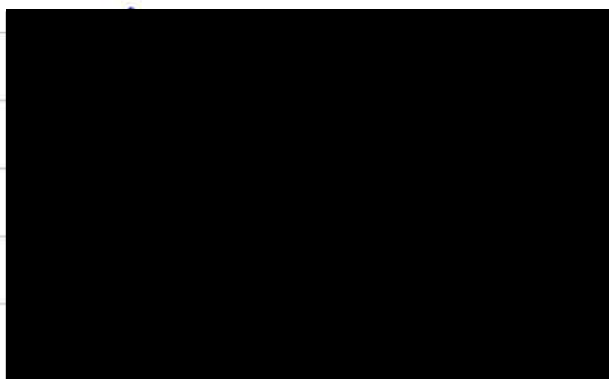
Marken där brandstationen
ligger som är gles skog skall det
inte byggas på. Kommunen köpte
det en gång att förvaras som
grönområde för friluftsliv.

Om jag minns rätt så har det
där hittats bombmärkt kiltet i
så fall går det inte för
byggas på sådan mark.

I Fjärdhundra kan det byggas
på det planerade området i början
av Kängsvägen på höger sida.
Marken bakom spännmålsstationen
kan väl också vara lämplig för
att bygga på.

För övrigt finns Lundsbygden
med de mindre samhällena:

Torsluna Korsbacken, Altuna Ådalen
Frösthult efter kyrkan på höger sida
med flera,

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Tyck till om Grillby
Datum: den 4 februari 2024 23:49:19

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Tack för möjligheten att få lämna synpunkter!

MÖTESPLATSER

I Grillby fanns för inte så länge sedan flera mötesplatser:

Rosa Huset, Karlsro som hembygdsföreningen disponerade, ungdomsgården Flamman och BIBLIOTEK.

Idag saknas mötesplatser. Föreningar önskar en lokal, ungdomsgård är efterfrågad.

Ett bibliotek har inför val och vid andra tillfällen utlovats. Grillby är ett så pass stort (och dessutom växande) samhälle att en timmes bokbuss/vecka inte är tillräckligt. Biblioteksbussen är en fantastisk resurs ute på landsbygden men i ett samhälle så är ett bibliotek viktigt som mötesplats. Där kan man också ha olika typer av aktiviteter.

En mötesplats för alla åldrar och flera aktiviteter skulle vara det bästa. En byggnad som finns är gamla skolan, bra om det kunde utredas hur den ska kunna räddas. Nu står den som är en kulturbyggnad tom och oanvänd. Där skulle en eller flera verksamheter kunna finnas.

Kommunen och ideella krafter kan samarbeta på olika sätt, inte minst förebyggande. Det senaste året har det skett en hel del förstörelse och inbrott i samhället, t ex vid Nordiahallen, vid skolan och Anna Lindhs park. En ungdomsgård skulle kunna bemannas av utbildad personal med hjälp av ideella krafter. Likaså ett bibliotek. Kontinuitet och kompetens är viktigt och att enbart bygga på ideella krafter är sårbart. Det finns goda exempel från andra håll på samverkan mellan kommun och föreningar. Bra om man inte låser fast sig vid att vissa saker ska kommunen ELLER ideella göra utan tänk samverkan. Alltså utifrån översiktsplanperspektiv bör aktiviteslokal(er) planeras in i samhället.

TRAFIK

Vad gäller trafiken har mycket sagts bl a på samrådsmöten. Det bästa vore att sänka hastigheten i hela samhället till 30 km, det skulle öka säkerheten och ge tydlighet i vad som gäller. Nu finns det motstridiga hastighetsskyltar och saknas skyltar ibland.

Bra att det poängteras att gång- och cykelvägar ska ses över. Stora behov av nya sådana finns på flera ställen. Ett exempel är Boglösavägen som är smal och där det finns fotbollsplaner, dessutom den nya bebyggelsen på Grillbyängen. Det finns en påbörjad gång/cykelbana i östra delen av Boglösavägen som lätt skulle kunna förlängas till Sörskogsvägen, utrymme finns.

Vid tidig planläggning av bebyggelsen på Grillbyängen fanns i samrådshandlingar en väg ut från området till Länsvägen. Den skulle tillkomma när 50 hus hade byggts för att lätta på trafikflödet med pendlare och tung byggtrafik genom den trånga passagen vid Boglösavägen ut på Storgatan.

Vad händer med den utfarten? Dessutom har det blivit fler hushåll, dvs mer biltrafik, från Grillbyängen än planerat eftersom vissa tomter har bebyggts med två-tre bostäder istället för enfamiljshus.

Jag ser fram emot fortsatt konstruktiv dialog.

Vänliga hälsningar

Grillby

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: ÖP2040
Datum: den 6 december 2023 16:16:30

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Jag tycker kommunen ska satsa på landsbygden precis utamför staden norr om motorvägen, runt Danners tex så det blir lättare att ta sig över väg 70 på vissa ställen och cykla in till stan. Varför byggs det inte fler bostäder i det området?

Mvh [REDACTED]

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleks-ordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **”Inriktningsunderlag för infrastrukturplan”** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: ” Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan”.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: ” Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt”.

”Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet.”

”Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt”. (Alltså redan identifierade investeringar) ”Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare”.

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturuområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt).

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

De hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalasilan kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *"Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en"*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

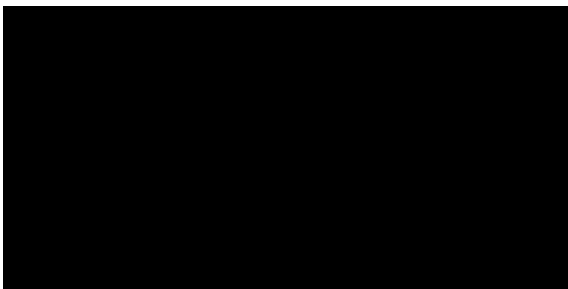
En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga (dvs det streckade området intill kommungränsen till Uppsala).

Vi yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den 2/2 2024

Mvh

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

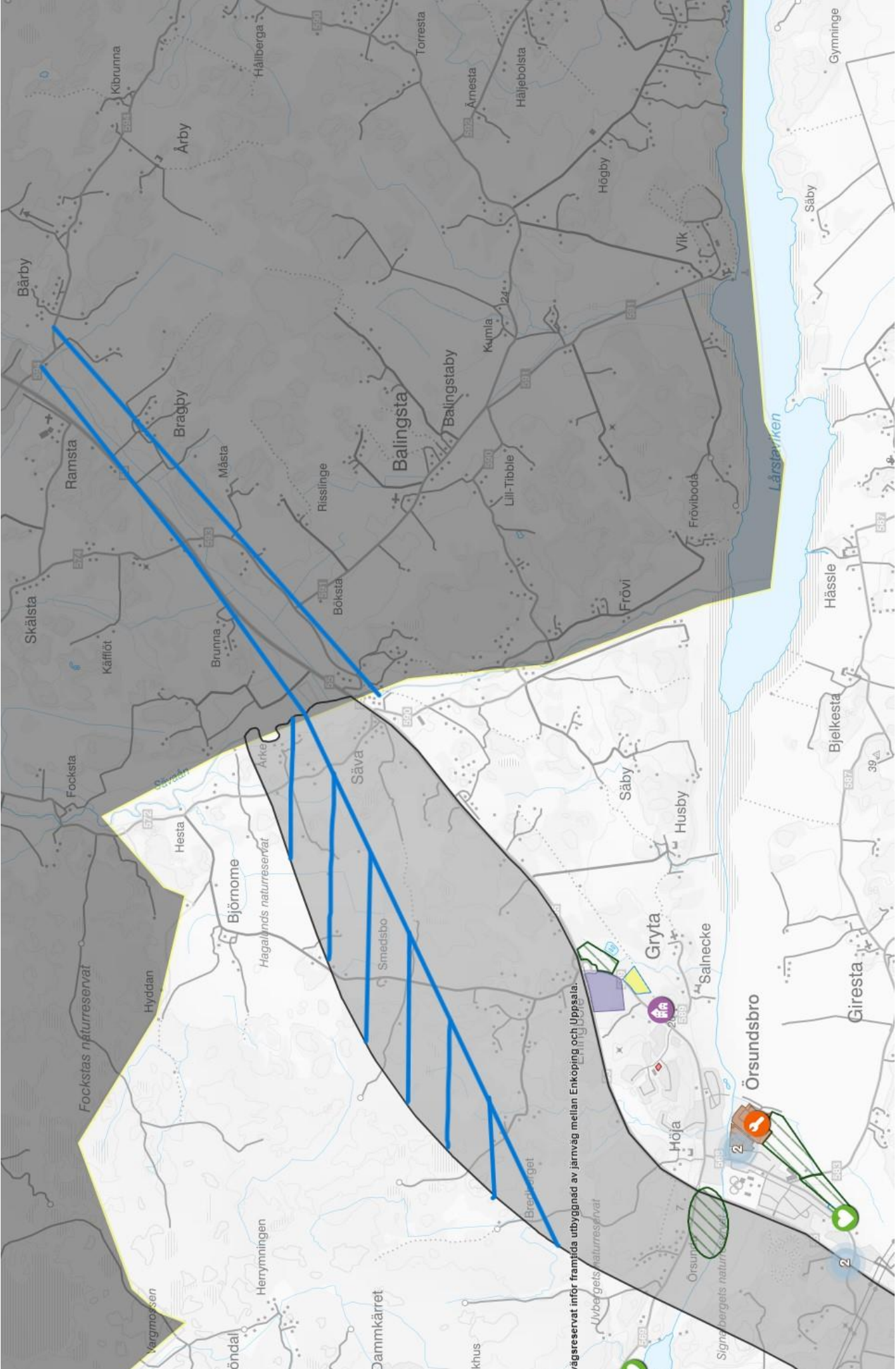
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Uvbergens naturreservat

Sigtnabergets naturreservat

Fockstas naturreservat

Hagalunds naturreservat

Vergmossen

Herrymningen

Dammkärrret

khus

Bredången

Arke

Smedsbo

Såva

Hesta

Focksta

Skälsta

Källfiöt

Brunna

Måsta

Ramsta

Bragby

Årby

Hällberga

Torresta

Årby

Kibrunna

Hällberga

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Årby

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Översiktsplan
Datum: den 2 februari 2024 15:37:31

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

En gångbro över 55:an ser vi som ingen bra ide!

En minst 5 m hög bro, blir svårt för många att ta sig över, om man är handikappad och har en rullator eller om man har barn i barnvagn eller om man vill ta med sig sin cykel.

Människan är lat av naturen och tar den oftast kortaste sträckan över från punkt A till punkt B.

Ett mycket bättre förslag tycker vi är en rondell med angränsande övergångsställen, samt en gång och cykel tunnel.

Hastigheten från Litslena rondellen till Skolsta bör kunna vara 80 km i timmen.

Den som tycker att det blir ett hinder att farten saktas ner, så finns ju E: 18 inte långt bort, där man kan köra ännu fortare!

Åbyvägen genom Skolsta förbi skolan stängs av uppe vid 55:an, men den vägen måste Televerket och åkermarksägaren använda.

Det finns en gammal väg från Grillbyvägen som gick rakt fram norrut i Skolsta, som skulle vara lämplig till gång och cykelväg!

MVH

[REDACTED]

Synpunkter Enköpings kommun Samrådshandling Översiktsplan 2040 - Grillby

Enköpings kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

745 80 ENKÖPING

framtdialog@enkoping.se

Synpunkter på Samrådshandlingen "ÖP2040"

Undertecknad fastighetsägare till fastigheten [REDACTED] inkommer härmed med synpunkter på den presenterade samrådshandlingen "Samrådshandling Översiktsplan 2040" (i detta PM benämns det ÖPL), Enköpings kommun och specifikt för tätorten Grillby samt förslag på utveckling av översiktsplanens innehåll.

Undertecknad och han fru [REDACTED] vill tacka för genomgången och dialogen tillsammans med Er på kommunen ansvariga för ÖPL den 2024-01-23 på Enabygdens arkiv, Storgatan 22 i Grillby.

En av de stora frågorna som diskuterades var trafiksituationen för hela samhället. På mötet framkom att det på tidigt 1980-tal, i samband med anläggandet av motorvägen skissades att förlägga vägen söder ut till Trögden öster om Grillby. Eftersom det nu finns diskussioner att viadukten över järnvägen på sikt ska byggas om, skulle en sådan ny dragning läggas in som ett framtida vägområde på ÖPL. Detta har redan gjorts för en eventuellt framtida spårförbindelse Enköping - Uppsala. En sådan framtida förläggning skulle involvera utvecklingsområdena G-2, G-9, G-4 och G-7 mycket mer till det befintliga samhället. Att skapa säkrare övergångar för gång- och cykeltrafikanter (GC-trafikanter) över den nuvarande vägsträckningen samt att nyttja den befintliga järnvägsviadukten för GC-trafik och biltrafik med begränsad hastighet (30 eller 40 km/h). *Detta är ett förslag som undertecknad anser att det ska läggas in i den uppdaterade samrådshandlingen av ÖPL.*

Det har även tidigare diskuterats att förlägga en ny matargata till Grillbyängens bostadsområde söder om Tempo-fastigheten och vidare väster ut. Dessutom skulle en sådan ny väg kunna möta den framtida utvecklingen an område G-1. I dag är det en mycket stor trafikström på Storgatan – Esplanaden – Boglösavägen som därmed skulle avlastas betydligt. I dag är det mycket blandad trafik såsom bilar, lastbilar med släp (skogstransporter), lantbruksmaskiner mm. *Detta är ett förslag som undertecknad anser att det ska läggas in i den uppdaterade samrådshandlingen av ÖPL.*

På mötet den 2024-01-23 framkom det att det finns gällande detaljplaner kring den gamla järnvägsstationen och detta ska tas hänsyn till i den nya samrådshandlingen. Undertecknad anser att även markdisposition till en kommande järnvägsplan med tågstopp i Grillby ska inarbetas i ÖPL. Eftersom Grillby i dag är en boendeort för pendlare till Stockholm, Enköping

Synpunkter Enköpings kommun Samrådshandling Översiktsplan 2040 - Grillby

och Västerås är det viktigt att det framgår hur det ska kunna genomföra fram till 2040 eller därefter då Grillby är en ort som ska fördubbla sin befolkning. Viktigt att ÖPL visar de stora "penseldragen" och inte fastnar hur den ekonomiska situationen ser ut just i dag år 2024! Viktigt att de fastighetsägare som kommer att beröras kan få en tid på sig att utveckla/planera för sina fastigheter. Att det blir en tågpendling med tågstopp i Grillby är en självklarhet, bara en fråga om när.

I detta sammanhang är det lika viktigt att Torget i Grillby ska bli ett torg för bilar och människor. Så var det i början på 1980-talet, ett riktigt levat torg. Då fanns det två banker, livsmedelsaffär, järnhandel, färghandel, sybehörsaffär, tobaks/tidningsbutik, pizzeria och en Pressbyråkiosk vid järnvägsstationen. Här är det viktigt att det beskrivs i ÖPL att alla fastighetsägare kring Torget ska kunna utveckla sina fastigheter med verksamheter som stödjer handel, samhällsservice och mötesplatser för ett samhälle på kanske 3 000 invånare år 2050. Som kommunrepresentanterna sade på mötet, att dagens ÖPL har år 2014 som alltså har "gått över tiden" med 10 år!

I slutet på 1980-talet var Tierps kommunledningens intentioner att centrumet i tätorten bara skulle ha gångtrafik. Undertecknad fick då möjligheten att som projektledare tillsammans med stadsarkitekten i kommunen inkomma med en "idéskiss - TIERP CENTRUM förslag till utvecklingsplan" maj 1991, se bilaga. Där vi anlidade flera konsultföretag som kom fram till att alla invånare på landsbygden använde bilen för att nyttja faciliteterna i centrum. Resultatet blev att bilar och gångtrafik planerades för samverkan och effektivitet samt att centrum skulle få ett "ansiktslyft". De flesta idéerna som då presenterades i skriften nu är genomförda, ca 30 år senare! Lika viktigt för Grillby centrum som nu ska växa med dubbla folkmängden och så småningom åter kunna få ett attraktivt centrum där invånare och omlandets befolkning träffas och trivs, gynnar ortens företagare som också ger förutsättningarna för gemensamma lokaler för alla medborgare. Viktigt att tänka lite fritt och större med en långsiktighet på 25 till 50 år framåt! En parallell, Tierp hade alltid haft tågtrafik sedan stambanan invigdes 1874. Så blev det en period under 1980-talet "utan tågstopp". Men redan år 1992 började ett antal X2000 göra stopp, en fråga som Tierps kommun drev mycket hårt mot SJ på den tiden, för att kunna åka till Sundsvall och Stockholm. I dagsläget är det nu ett mycket aktivt tågresande mot Gävle och mot Uppsala/Stockholm. Jag anser att dessa erfarenheter ska tas till vara på i ÖPL för Grillby och utvecklingen av Grillby samt för hela Enköpings kommun. Förutsättningarna för Grillby är mycket goda att bli en perfekt bostadsort inom kommunen samt med god närservice, bra kvalitéer till de som arbetar i de närliggande städerna Stockholm och Västerås.

En annan viktig synpunkt för utvecklingen av Grillby Centrum är att de närliggande fastigheterna kring Torget med beteckningen "Mångfunktionell bebyggelse" ska få möjligheten att göra förtätningar, tillskotts byggnader inom de befintliga fastigheterna.

I fastigheten [REDACTED] har undertecknad lyckats skapa ett "hantverkskluster" där fyra företagare skapat ett naturligt och utvecklande samarbete. Här vill jag visa ett exempel på

Synpunkter Enköpings kommun Samrådshandling Översiktsplan 2040 - Grillby

hur Centrum skulle kunna utvecklas på ett naturligt sätt. Att inom fastigheten få möjligheten att göra en nybyggnad i två plan på totalt ca 240 m² ger ett tillskott med 125 % till de befintliga lokalerna. Dagens 190 m² i butikerna användes till försäljning/show-room för tillresande kunder. 75 % av butikerna har en stor andel e-handel, som de i dag måste de åka hem till sina bostäder i Trögden för att jobba med e-handeln. Det saknas komplement lokaler för tillverkning/lager i Centrum. Näringsidkarna får ett behov tillfredsställt och en ökade effektivitet med närheten mellan butik – tillverkning – lager. Det skulle dessutom leda till ökade öppettider. När tillresande kommer till Grillby för att besöka ett företag blir det helt naturligt att de även besökt de intilliggande butiker. I dag har samtliga hyresgäster i fastigheten ett behov av större ytor och detta skulle då kunna tillgodoses inom den aktuella fastigheten. *Att i ÖPL beskriva denna utvecklingsmöjlighet för centrumnära fastigheter att göra förtätningar kommer då på ett naturligt sätt ge liv i Grillby Centrum med ett ökat företagande med tillhörande fler arbetstillfällen och ett Centrum som kan ha öppet kl. 08- 18.*

En annan detalj för Grillby Torg är att UL-busshållplats vid Storgatan 23 ska få samma upprustning och status som övriga UL-hållplatser på Storgatan. Kommuntjänstemännen meddelade att det är Enköpings kommun som ansvarar för busshållplatserna och inte UL. I dag är det vi på fastigheten Storgatan 21 som sköter om busshållplatsen.

I övrigt anser undertecknad att ÖPL är bra utformad för Grillby om undertecknads synpunkter och idéer kan inarbetas i den nya samrådshandlingen för ÖPL. Dessutom viktigt att man absolut inte minskar på den tänkta bostadsområden utan kanske t.o.m. kan få in ytterligare bostadsmark om förbifarten till Trögden förläggs öster om Grillby, enligt tidigare beskrivning.

Jag vill att mina olika inspel ska kunna ge en ännu mer positiv utveckling av Grillby som bostadsort och ett Centrum med företagare som har möjlighet att växa där de redan har etablerat sig! Förstärk en översiktsplan som inspirerar till nya möjligheter i framtiden!

Grillby och Täby den 28 januari 2024

[Redacted signature block]

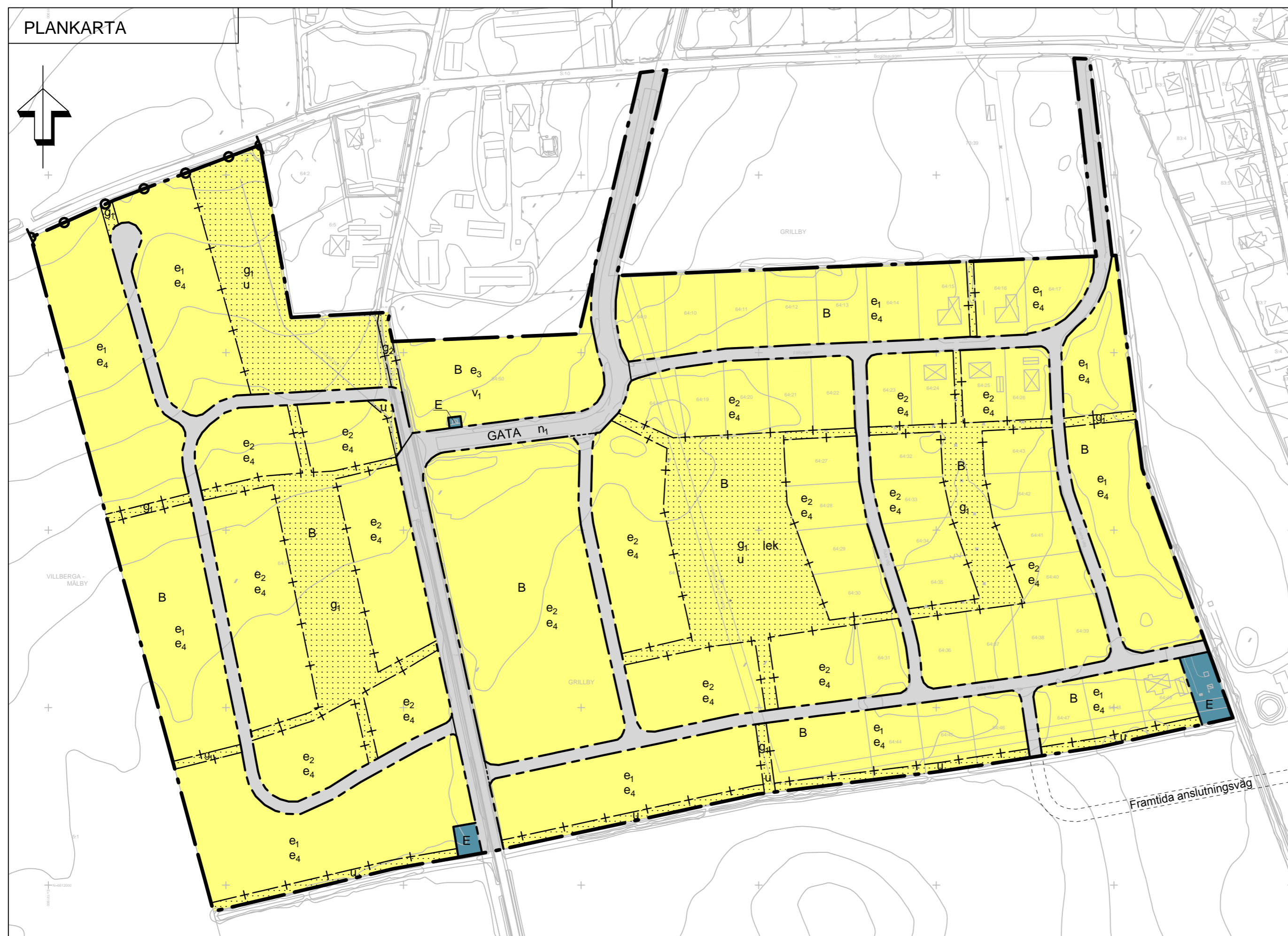
Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Kompletterande karta för förslag om anslutningsväg från grillbyängen till länsvägen
Datum: den 28 januari 2024 17:07:28
Bilagor: [PK_DPL_2014_430.pdf](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Av bifogade plankarta framgår att det var inritat anslutning till framtida anslutningsväg. Frågan är varför den är bortglömd i utvecklingsplanen för Grillby. Onrådet växer och det är mycket bilar som åker ut och in i området och idag går huvuddelen av dessa via boglösavägen förbi förskolan och genom samhället ofta i betydligt högre fart än gällande hastighetsbegränsning.

Med vänlig hälsning [REDACTED]

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela området.

GRÄNSER

- Detaljplanegräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ gräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

- GATA Lokaltrafik

Kvartersmark

- B Bostäder
- E Tekniska anläggningar. Högsta nockhöjd 3,5 meter.

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

- n_1 Trädplantering skall utföras längs med gatan med max 8 meters c-c-avstånd.

UTNYTTJANDEGRAD/FASTIGHETSINDELNING

- e_1 Största byggnadsarea för huvudbyggnad är 180 kvm och största sammanlagda byggnadsarea för komplementbyggnad är 50 kvm. Största bruttoarea för huvudbyggnad i två våningar är 300 kvm. Minsta fastighetsstorlek är 1090 kvm.
- e_2 Största byggnadsarea för huvudbyggnad är 150 kvm och största sammanlagda byggnadsarea för komplementbyggnad är 40 kvm. Största bruttoarea för huvudbyggnad i två våningar är 250 kvm. Minsta fastighetsstorlek är 900 kvm.
- e_3 Största sammanlagda byggnadsarea för huvudbyggnad är 1050 kvm. Utöver det får det byggas 30 kvm biarea per boendeenhet.
- e_4 Max en huvudbyggnad per fastighet.

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- Marken får inte förses med byggnad.
- g_1 Marken skall vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning för grönyta.
- g_2 Marken skall vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning.
- u Marken skall vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar

MARKENS ANORDNANDE

- lek Lekplats skall finnas.
- Utfartsförbud

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

- v_1 Endast parhus, radhus eller flerbostadshus

Huvudbyggnad skall placeras minst 4,5 meter från fastighetsgräns och komplementbyggnad minst 1,5 meter från fastighetsgräns. Ny bebyggelse ska placeras minst 6 meter från gata. Högsta nockhöjd för ny bebyggelse är 8,5 meter för huvudbyggnad och 4,2 meter för komplementbyggnad. Parhus/radhus/flerbostadshus får sammanbyggas i fastighetsgräns med likartad byggnad på angränsande fastighet.

Som fasadmateriäl ska trä eller puts användas.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

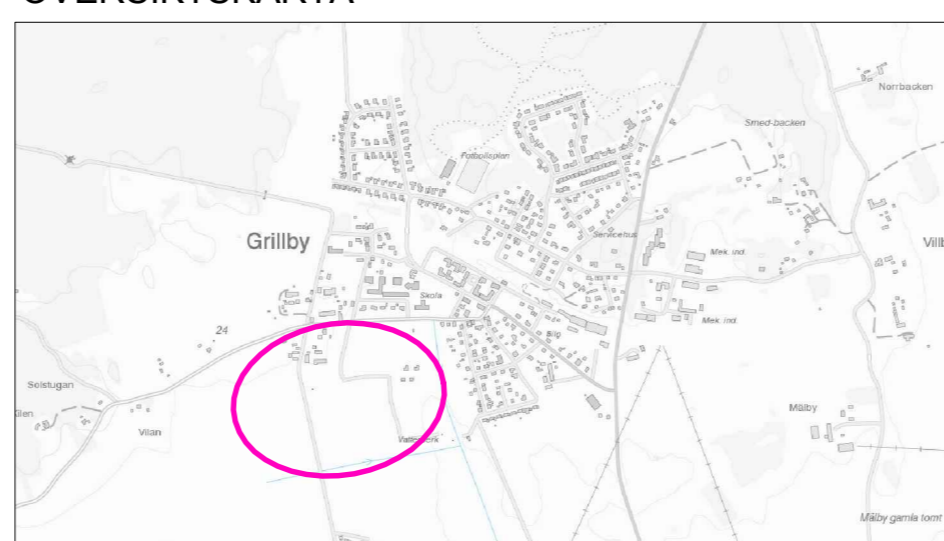
Kommunen är huvudman för allmän plats (gata)

Genomförandetiden är 15 år från den dag planen vinner laga kraft

ILLUSTRATIONSKARTA

ÖVERSIKTSKARTA

GRUNDKARTA
 över GRILLBY 64:7, Grillbyängen, Enköpings kommun
 Upprättad från digital primärkarta 2016-02-12

Bo One
 Mätningssingenjör

BETECKNINGAR

- Tätortsgrens
- Fastighetsgräns
- Nötkennor, 0,5 m elevations
- Bostad- resp. affär, butik
- Bostad- resp. affär, takkonstr
- Skrämmak resp. Transformatorstation
- Rättsgräns, Ledningsgräns
- Staket resp. häck
- Lovtid resp. barmat
- Vägkant resp. kantsten
- Sten
- Traktsvinn
- Regiönsnummer
- Markhöjd
- Ruttpunkt

Koordinatsystem i plan: SWEREF99 1430
 Koordinatsystem i höj: Rikets system RM 2000

Måttas: 1:1000

TILL PLANEN HÖR FÖLJANDE HANDLINGAR:
 Plan- och genomförandebeskrivning, 2016-03-23, rev 2016-04-15
 Fastighetsförteckning, 2016-02-12
 Samrådsredogörelse, 2016-02-19
 Utlåtande, 2016-04-15
 Planbeskrivning för detaljplan 1112

ENKÖPINGS KOMMUN		Antagandehandling
Detaljplan för Grillbyängen Grillby 64:7 m.fl.		Beslut om samråd 2015-11-12
Enköpings kommun - standardförfarande		KS Antagande 2016-05-24 § 143
Upprättad 2016-03-23, rev. 2016-04-15		Laga kraft 2016-06-23
Patrik Holm Plan- och exploateringschef		Genomförandetid 2031-06-23
Maria Engelbrekts Planarkitekt		Diarienummer KS2014/430
Skala 1:2000		Plannummer DPL 2014/430
0 20 40 60 80 100 200 m		

Synpunkter på Översiktsplan 2040 Grillby

Område G:1 Om den gamla planen för Grillbys utbyggnad är den samma som den nu befintliga utbyggnaden på Grillbyängen, så kommer det säkerligen att bli fler hus/tomt. Detta kommer med alls säkerhet att innebära att fler familjer, även många barnfamiljer som kommer att flyttar in.

Hur är det då tänkt med utbyggnaden av Grillbyskolan. Dags att planera för den redan nu och bygg den gärna på höjden så det blir gott om plats för elever.

Område G:5 Tänk på att bebyggelsen inte kommer för nära befintliga bensinstationen som ligger vid affären Tempo, Storgatan 1. Bensinstationen behövs för oss alla i samhället och Trögdsbor som passerar den så gott som dagligen.

Område G:6 och G:8 Skolans parkeringsplats Den går inte att bygga på Grillbyskolans berggrundsvärme. Bygg den istället vid den planerade Idrottshallen, område G8. Det finns en grusplan där som inte används till någonting. Då går det att bygga om så att bussarna stannar på Storgatan och bilburna föräldrar lämnar vid Boglösavägen. Trygg för alla.

Boglösavägen är en livligt trafikerad väg, visserligen med nedsatt hastighet till 30 km/tim men det bryr sig inte bilisterna eller bussarna sig om. Det sänker hastigheten först vid kurvan i korsningen Boglösavägen/Kyrkvägen/Espalnaden. Därefter gasas det på utmed Boglösavägen (och Storgatan). Det finns inte någon markering utmed den vägen som talar om att det är barn som passerar över vägen till och från skolan från Grillbyängen.

Skandal enligt mej som påpekat det flertal gånger till Enköpings kommun.

Skolan använder fotbollsplanen ofta under dagtid och ingen skylt som talar om för bilisterna att det finns barn där.

Där behövs nu direkt en skylt som visar på att fotgängare går över där samt en påminnelse om att det är 30 km/tim som gäller på den vägen.

Vid det orange området där förskolan ligger finns det en ödetomt mellan förskolan och Torggatan som det bara växer ogräs på. Använd den till att bygga ut förskolans gård. Förskolan är nybyggd för 160 barn och den nuvarande gårdarna liknar rastgårdar för dessa barn. Bygg ut till en stor gård med lekredskap och en lagom hög pulkabacke. Behövs redan nu.

Område G:9 Bevara stenmuren utmed Länsvägen vid äldreboendet Tallgården. Går det att göra en promenadväg på insidan och ta lite av kommunens mark där?

Länsvägen En cykelväg med trottoar från Grillby till motorvägsavfarten till E18 med bussförbindelse/busstopp till Bålsta och en utbyggd pendlarparkering.

Nu finns endast max 30 cm utanför de vita strecken att gå på.

Järnvägsviadukten behöver en gångvägsbro på sidan om så att fotgängare får en säker passage och kunna passera utan risk för sitt liv. Bron är så smal så det utanför de vita strecken bara finns max 30 cm att gå på. Eftersom bron är så brant finns det inte fri sikt där.

Område G:9 Flytta in planerad förskola längre in på området så den inte ligger invid Länsvägen.

Villagatan är en stor genomfartsväg för bussar och bilar och saknar trottoarer, det behövs nu. Många boende parkerar sina bilar på gatan vilket tvingar fotgängare/barn att gå ut i vägen.

Dalvägen där behöver busshållplatserna ses över redan nu . Även trottoarer. Om område G:2 byggs så kommer att bli en genomfartled till övriga samhälle, då kommer trottoarer att behövas.

Hastighetsbegränsning Se till att hela Grillby får hastighetsbegränsning till 30 km/tim. Just nu är det 30 på vissa gator och 50 på vissa. En helhet för hela samhället underlättar för alla bilister. Det säkrar för fotgängarna och barnen.

Område G:3 Bebyggs före område G2 innan trafiksituationen utmed Länsvägen är säkrad. Trafik och vägar är redan säkrade till område G3, det behövs bara trottoarer på Villagatan och nedsatt hastighet till 30 km/tim. Skogen intill är ett perfekt rekreativområde för alla, även för en förskola och deras barn. Trafiken kan nog inte ledas över Knoppbacka fram till Länsvägen, tror att den är privatägd nu.

Hälsningar

[Redacted signature]

[Redacted text]

[Redacted text]

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Enköpings utveckling
Datum: den 9 december 2023 12:22:41

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej jag vill bidra med två förslag till utvecklingsplanen för kommunen.

1.Sänk hastigheten på Uppsalavägen som går igenom Örsundsbro. Just nu är hastighetsbegränsningen 50 km/h. Det finns en trottoar längs med Uppsalavägen, där det framförallt går många barn till skolan på. Jag tycker därmed att hastighetsbegränsningen istället borde vara 30 km/h.

2.Bygg en cykelväg till Alstabadet från Örsundsbro.

Med vänlig hälsning

[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Örsundsbro
Datum: den 6 december 2023 19:47:09

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Vilken spännande läsning kring tankarna kring att utveckla Örsundsbro.

En fråga kring stycket:

En cykelväg till Alstabadet ser vi är särskilt viktig för att barn och unga ska kunna ta sig till badplatsen på egen hand. Därför utreder vi tillsammans med Region Uppsala och Trafikverket möjligheten att anlägga en cykelväg till Alstabadet. Det beräknas genomföras 2027–2028.

Är tanken att utredningen genomförs eller att bygget av cykelväg ska genomföras 2027-2028?

Tacksam för svar.

Mvh [REDACTED]

Skickat från [Outlook för Android](#)

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleksordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **"Inriktningsunderlag för infrastrukturplan"** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: *"Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan"*.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: *"Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt"*.

"Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet."

"Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt". (Alltså redan identifierade investeringar) "Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare".

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *”Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en”*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den 3/2 2024

MVH

[Redacted signature block]

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

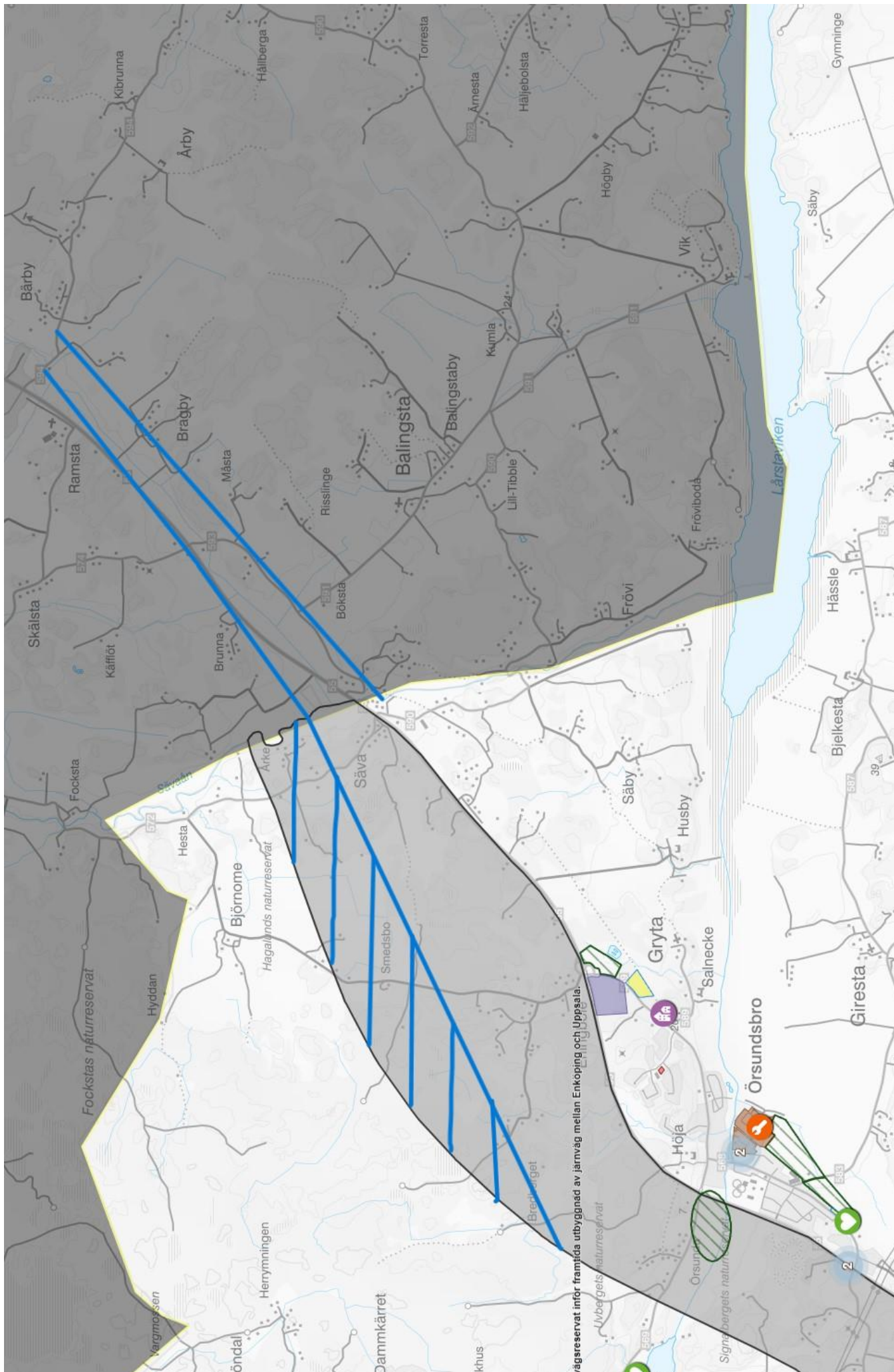
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleksordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **"Inriktningsunderlag för infrastrukturplan"** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: *"Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan"*.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: *"Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt"*.

"Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet."

"Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt". (Alltså redan identifierade investeringar) "Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare".

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Bland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *”Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en”*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro 20240126

Med vänlig hälsning

[Redacted signature]

[Redacted address line 1]

[Redacted address line 2]

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

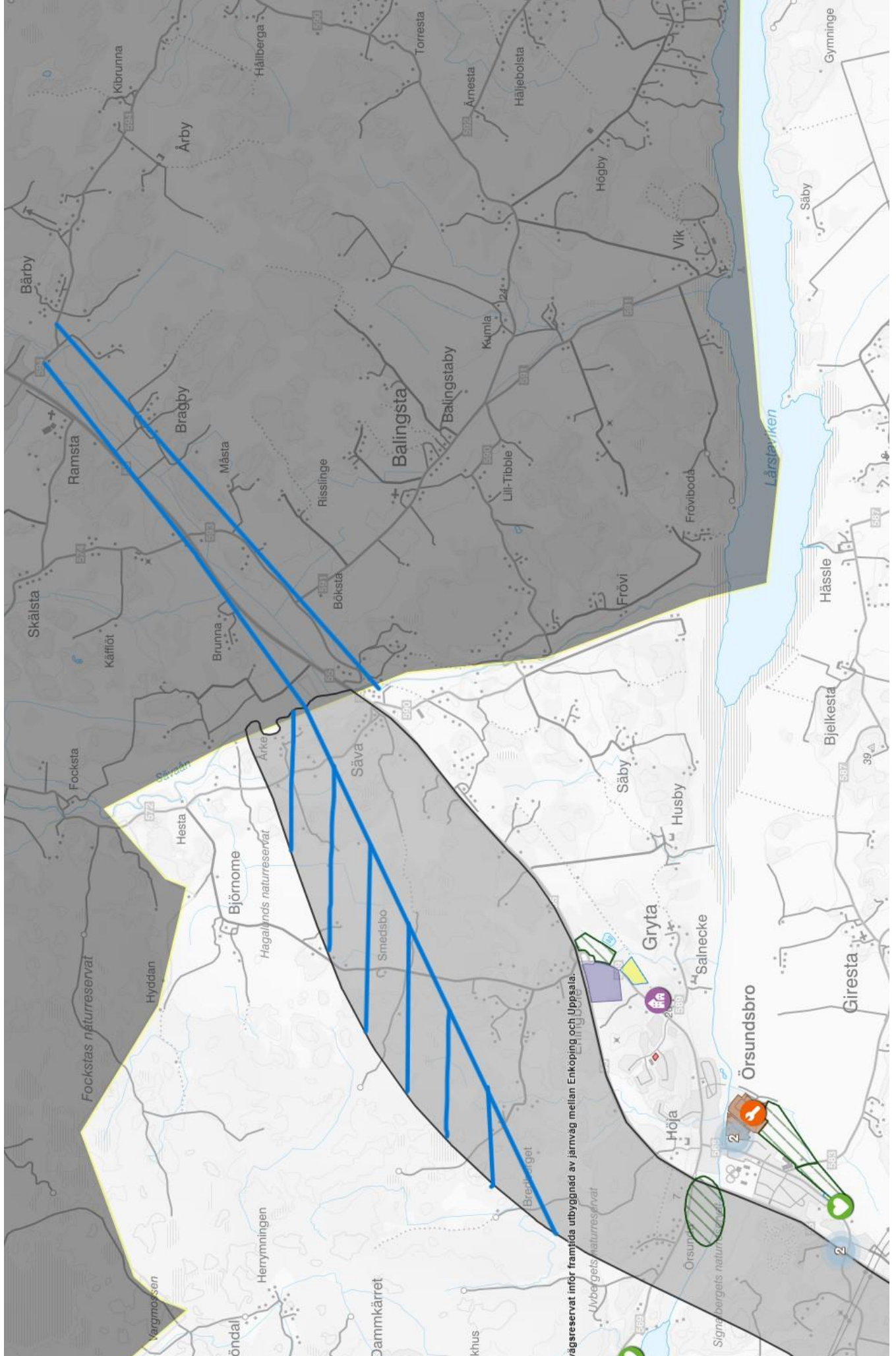
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Uvbergels naturreservát

Sigtnabergets naturreservát

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Synpunkter
Datum: den 24 januari 2024 15:16:39

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej,
mejlar här mina synpunkter angående utvecklingen av Fjärdhundra tätort, hoppas ok.

Jag är född i samhället på 60-talet då min pappa var lärare på skolan.
2006 flyttade jag tillbaka då huset vi bodde i var till salu.

Personligen oroas jag lite över trafiken i samhället som bitvis börjar likna Västerås under Power meet.

På senare år har hastigheterna ökat på Stora vägen, en del kör faktiskt galet fort.
Att många dessutom kör omkring med hög musik är verkligen ett stort problem.

Jag bor på [REDACTED] där trafiken upp till idrottsplatsen bitvis är extremt störande.
Inte många håller hastighetsgränsen som rimligen borde vara 30 km.

Mitt önskemål:
Fler trafikhinder i vägen, både på Stora vägen och på [REDACTED].
Kanske även på andra vägar?

Men också mer samarbete med polisen så att trafikanterna håller sig till de lagar och regler som faktiskt finns.

Hälsn. [REDACTED] Fjärdhundra
[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: ÖP2040
Datum: den 4 februari 2024 21:24:23

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej,

Texten om El och värme på sidan 120 behöver förändras.

Energiförsörjning är en av de grundläggande byggstenarna i dagens samhälle. I tider av miljöproblem och klimatförändringar orsakade av koldioxidutsläpp från fossila bränslen ökar trycket på förnyelsebara energikällor så som solenergi, vindkraft och biobränsle. Kopplat till samtliga energisystem finns ett antal utmaningar som måste tacklas i den övergripande planeringen, exempelvis störningar av olika slag, visuell påverkan och den allmänna acceptansen för de nya systemen. Enköpings kommun har tecknat hållbarhetslöften om att bli fossilfria till år 2030.

Kapaciteten i elnätet förbättras genom den kraftledning som Svenska Kraftnät projekterar och ska bygga genom kommunens norra del. Kraftledningen ska stå klart för drift år 2028. Elförsörjningen är en regionalt viktig fråga för samhällsutvecklingen då den är avgörande för att möta behov från en växande befolkning och näringslivet.

För det första. Vad innebär "Enköpings kommun har tecknat hållbarhetslöften om att bli fossilfria till år 2030." Det säger ingenting. Jag hoppas att denna skrivning inte innebär att vi som bor i kommunen ska gå med på vad som helst och acceptera att Svenska kraftnät, Vattenfall eller andra aktörer på elmarknaden ska få göra vad de vill i vår kommun bara för att vi ska bli fossilfria. Att Enköpings kommun har tecknat hållbarhetslöften är inte likställt med att kommunen ska utnyttjas av andra för t.ex. elöverföring eller elproduktion om det inte är så att det utvecklar kommunen väldigt mycket med t.ex. nya jobb eller stora intäkter. Att kapaciteten i elnätet förbättras genom vår kommun kommer inte oss kommuninnevånare till någon nytta. Mycket av den el som transporteras genom t.ex. stamnätet som går genom vår kommun är det aktörer som tjänar stora summor pengar på. En del av elen går till och med på export och kommer inte ens Sverige till nytta. Sådant utnyttjande av vår mark som kraftledningar innebär i kommunen ska vi inte acceptera.

Om man anser att elförsörjningen till regionen är så viktig så måste utbyggnad av kraftnätet ske med en större varsamhet och hänsyn till de som drabbas av t.ex. kraftledningar eller vindkraftverk.

Den allmänna debatten i Sverige är att Kommuner som bidrar till elförsörjningen ska bli ordentligt kompenserade. Enköpings kommun måste ställa sig bakom andra kommuners kamp om detta och värna om kommunens innevånare. Man kan inte säga att bara för att Stockholm eller Västerås får ökad kapacitet så kommer det Enköping till nytta. Se i så fall till att elen stannar i kommunen så att företag kan etablera sig här i stället.

Ställverken för el som är belägna i Hamra utanför Örsundsbro är Ulrika Ornbrandt och hennes släktingar väl bekanta med eftersom deras fastigheter i Biskopskulla har omringats av kraftledningar i över ett halvt sekel. Hamra medför ett problem för att det går kraftledningar kors och tvärs ut från Hamra. Som kartan om hänsyn och värden på sidan 145 visar så ligger transformatorstationen i Hamra inom ett område som är klassat som Riksintresse kulturmiljövård vilket innebär att kommunen måste bli mer kritiska till vad Svenska kraftnät gör inom detta område pga dess stora påverkan på miljön.

Det nämns i samrådsunderlaget att Svenska kraftnät planerar att anlägga en kraftledning i den norra delen av kommunen. Detta är dock endast en av många kraftledningar som kommunen och dess innevånare kan komma att drabbas av utan att komma kommunen till nytta. Detta borde man i kommunhuset ha koll på. Det är fel att nämna årtal om hur denna eventuellt ska tas i drift eftersom dessa glädjetidplaner från SvK aldrig stämmer pga processer med överklagande förlänger eller avstyr projekten. Om man ska nämna något specifikt projekt bör man lista samtliga planerade projekt som SvK och Vattenfall planerar, vilket blir en lång lista. Kraftledningar har stor påverkan på boende genom magnetfält och intrång på fastigheter som ger stora begränsningar i hur man får använda sin mark. Bl.a. pga säkerhetsavstånd samt att SvK ska tycka till om vad man använder sin fastighet till. Kraftledningar har även stor påverkan på näringslivet där industrifastigheter och jordbruksfastigheter påverkas så mycket att det inskränker väsentligt på deras verksamheter.

I samrådet som hölls för planerad utbyggnad av kraftnätet mellan Hamra och Överby så värderade kommunens tjänstemän fåglarna vid Hjälstaviken före människornas värde. Så får det inte vara. Visst är naturen viktig men det är inte fåglarna som ger skatteintäkter och hjälper kommunen att utvecklas. Utbyggnad av elnätet ska ske så att varken naturen eller människor påverkas. Ett sätt att åstadkomma detta är att använda ny teknik för elöverföring som medger att kraftledningar kan grävas ner. Att Svenska kraftnät saknar kompetens kring ny teknik ska inte få påverka kommunens innevånare negativt.

Därför måste skriften om El förändras utifrån kommuninvånarnas bästa och kommunen bli mer aktiva i energidebatten samt ställa högre krav på aktörerna inom energisektorn för att vi i kommunen inte ska känna oss helt överkörda.

Texten om El och värme på sidan 120 behöver därför skrivas om så att det tydligt framgår att marken i kommunen är värdefull och ska användas med varsamhet. Infrastruktur som har negativ påverkan på människor och natur ska inte få anläggas. T.ex. ska kraftledningar i största möjliga utsträckning förläggas under jord istället för luftledningar. Kommunen ska bli klimatneutral till 2030 utan att kompromissa med negativ påverkan på kommunens innevånare.

Med vänliga hälsningar

██████████

██████████ Örsundsbro

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleks-ordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **”Inriktningsunderlag för infrastrukturplan”** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: ” Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan”.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: ”Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt”.

”Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet.”

”Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt”. (Alltså redan identifierade investeringar) ”Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare”.

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturuområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbare nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *"Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en"*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Uppsala den 3 februari 2024

Mvh

██████████
██████████
██████████████████
██
██████████████████

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

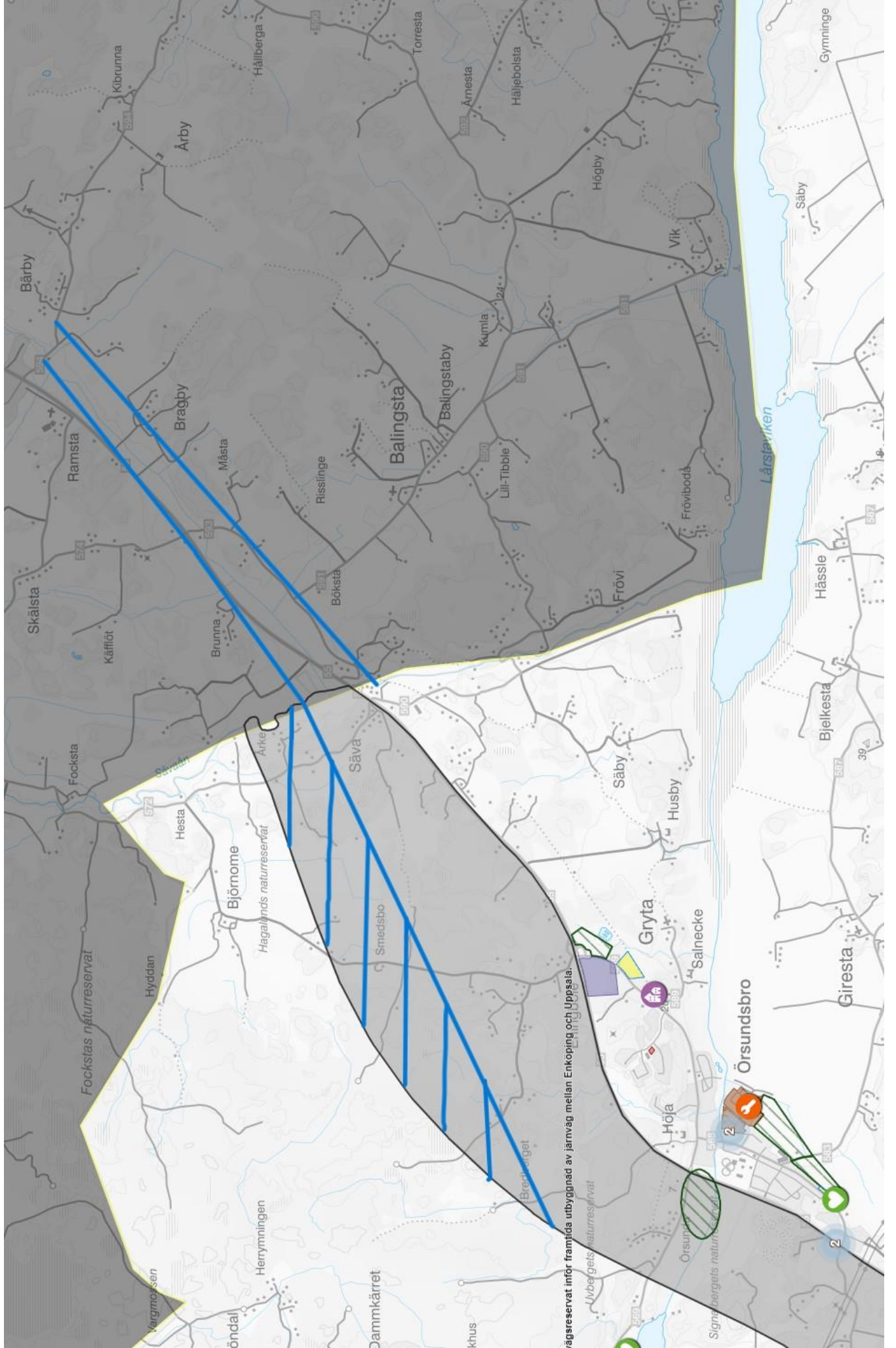
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Fockstas naturreservat

Björnome

Gryta

Sigtunabergets naturreservat

Uvbergets naturreservat

Örsundsbro

Höja

Balingsta

Lårstaviken

Hälsjön

Högbyviken

Örsundsbro

Gryta

Sigtunabergets naturreservat

Uvbergets naturreservat

Örsundsbro

Från: [Redacted]
Till: [Redacted]
Ämne: [Redacted]
Datum: 21 januari 2024 18:54:56

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säkra.

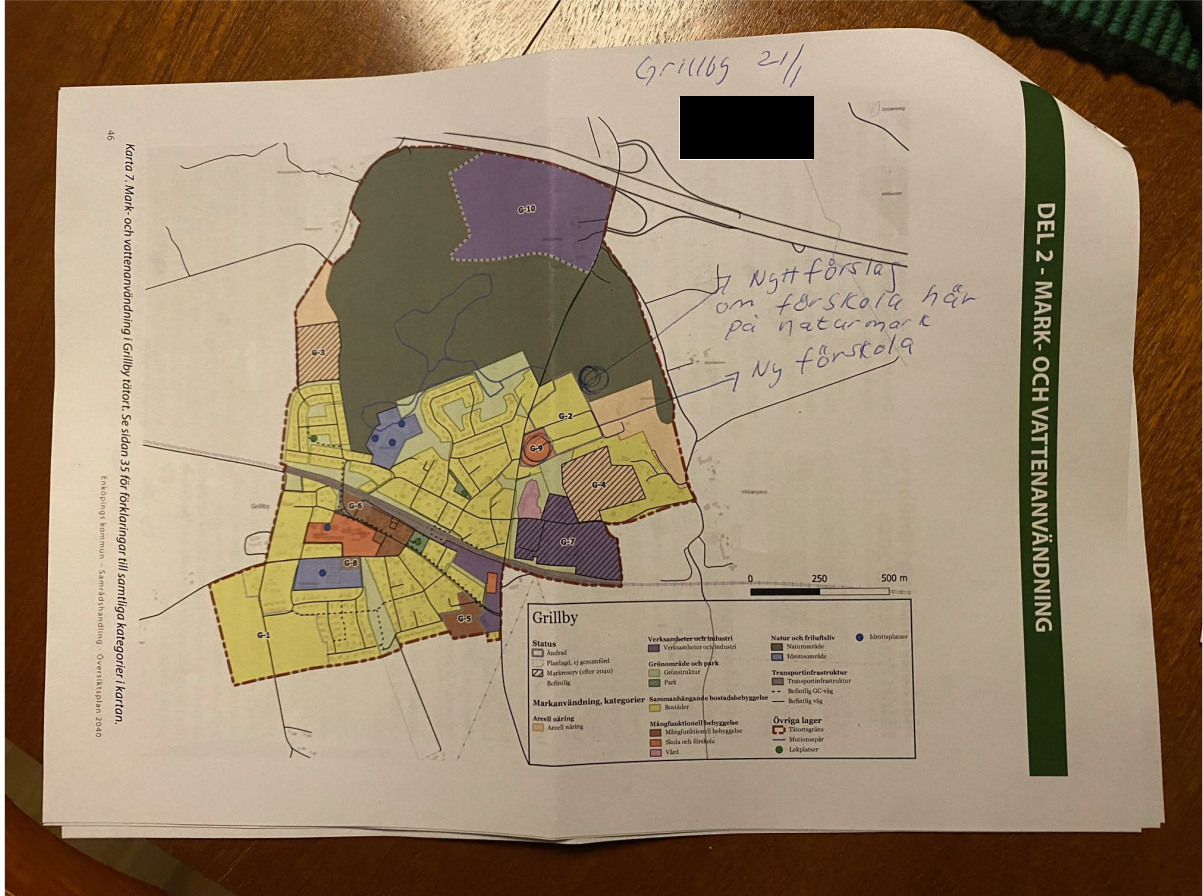
Tack för ett bra möte i torsdags, jag var med på mötet som Villberga Hemsbygdssällning hade bjudit in till.

Jag hade ett förslag om vart ny förskola kan beredas plats på kartan över Grillby tätort.

Flytta G9 till det gröna markområde bakom området G2 som är planerat för bostäder.

Vad tror ni om det?

Det gröna markområdet som är naturmark och är ett förslag från mig för plats för ny förskola i Grillby för att alla barn ska få det bra och kunnat

visas nära naturen.

Med vänliga hälsningar

[Redacted]
Grillby

Skickat från min iPhone

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Hej!
Datum: den 24 januari 2024 13:59:24

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Tack för möte 18/1 torsdag ang markförslag, översiktsplan Grillby.

Jag ser på förslaget att det inte är reserverat någon tomt/markförslag till en vårdcentral i Grillby. Då markförslagen ligger till beslut så långt fram som till 2040, tycker jag att man behöver tänka på mark till en vårdcentral för invånare i Grillby med omnejd. Grillby växer.

Befolkningen ökar och det skulle behövas Nära sjukvård med läkare och BVC-sköterska i Grillby. Många barnfamiljer har flyttat in till Grillby. Många äldre bor här som behöver Nära Vård. I region Uppsala styrs sjukvården av Vårdstyrelsen, de har ansvar för sjukvården i regionen och kommuner och jag har ett önskemål om att ni kontaktar vårdstyrelsen i Uppsala och ställer frågan om de tycker att det är lämpligt för framtiden att planera mark för en vårdcentral i Grillby. Det behövs en övergripande samverkan mellan regionen och kommunen i Enköping när det gäller sjukvård och planering.

Om vi ser framåt i tiden så vore det väl oroväckande om det inte finns mark för en vårdcentral när och om behov finns i framtiden för Grillby med omnejd. Kan ni rådgöra med Vårdstyrelsen?

Hur tänker ni i detta?

Med vänlig hälsning

[REDACTED]
Grillby

Skickat från min iPhone

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Grillby översiktsplanen
Datum: den 3 februari 2024 22:53:46

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej!

Jag vill lämna förslag innan 4/2 om Grillby och översiktsplanen.

Det framkom att det efterfrågades en ungdomsgård i framtiden i Grillby, vad jag förstår på mötet den 18/1 i Villberga Hembygdsförenings regim. De hade utfört en enkät med 225 svar, dvs cirka 25 % av de som är bosatta i Grillby har svarat.

Jag tänker så här för framtiden: Att det är många barn och ungdomar i Grillby som vill ägna sig åt sport, kanske främst fotboll och basket men också flera andra sporter. Det finns inte tillräckligt med träningstider i idrottshallen Nordia. Träning får ske ibland i Örsundsbro och i Enköping, det är bättre för barn, föräldrar och tränare om träning kan ske i Grillby.

Jag ger förslaget att bygga ut idrottshallen Nordia i framtiden för att få fler tider för träning för ungdomar och barn, detta för att ge alla barn en möjlighet som är intresserade av sport i Grillby att få vara med. MEN det är också min tanke att det ska kunna fungera att i samband med att bygga ut idrottshallen att i samma projekt i Grillby göra en tillbyggnad med en ungdomsgård. Man skulle även kunna använda ungdomsgården på dagtid under skoltid till annan verksamhet för bygdens invånare, men även för annan verksamhet i Enköpings kommun som kräver lokaler.

Jag vet ingenting om markförhållandena omkring idrottshallen Nordia. Vet inte om ovanstående är möjligt med utbyggnad och tillbyggnad.

Min fråga är om det är genomförbart i framtiden? Vart finns det annars mark för detta, vet inte om det finns gamla gravfält runt Nordiahallen som gör det omöjligt med byggnation?

Jag är tacksam om ni kan svara på mina frågor. Återkoppla gärna till mig när ni har möjlighet.

Med vänlig hälsning

[REDACTED]
Grillby

Skickat från min iPhone

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Synpunkter Översiktsplan Grillby
Datum: den 4 februari 2024 14:03:58

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hejsan!

Efter att ha läst igenom förslaget för Grillbys utveckling har jag följande att säga:

Rent generellt förstår jag inte varför man ska ge sig själva de stora extra kostnaderna med skola och VA när det egentligen inte behövs just nu. Om Grillbys befintliga infrastruktur redan klarar av mer befolkning, gör då de stegen först och sen om det fortfarande är aktuellt tar man även efterföljande steg mycket längre fram. Förstår inte varför Grillby ska ha "mest nybyggnation" och då ta alla dessa extra kostnader för det. Om det nu verkligen finns ett behov räcker det med det redan planlagda för nu, vänta med ännu mer och se att samhället klarar av att hantera den utbyggnationen först. Det blir för stora förändringar, med för mycket befolkningsökning, för snabbt och det känns bara girigt av kommunen för att få mer skatteintäkter. Vi som bor här måste leva med konsekvenserna av att ni vill ha mer pengar, när vi har valt att bo här för att det är just litet och inte så mycket folk, annars hade vi bosatt oss någon annanstans. Ni verkar inte alls respektera det, vill man ha mer folk runt sig ska man inte ha flyttat till Grillby från första början, Enköping är tillräckligt nära ifall man vill ha det som finns där. **Det är inte rimligt att ett litet samhälle som Grillby ska växa med 50% på 15 år!** Ett samhälle som har sett ganska mycket likadant ut under väldigt lång tid vill ni nu bygga sönder. Hundra år av bysamhälle vill ni nu göra till en förort och det är inte okej.

Ifall man istället planerar om i hur man ska bygga kanske den befintliga infrastrukturen räcker, vilket ni ju säger i ert förslag. Jag ser ingen vettig anledning till att bygga ut mer än så i dagsläget, eftersom man redan har byggt ut så mycket på Grillbyängen och dessutom planerar för mer där. Det är dessutom fräckt av er att föreslå dessa utbyggnationer av VA-nätet (antar att Grillby inte är unikt i denna plan men har inte hunnit läsa igenom för alla andra samhällen) när ni precis har höjt kostnaderna rejält för att finansiera alla era andra VA-byggnationer. Hur mycket mer kommer inte dessa utbyggnationer att kosta oss medborgare, bara för att ni som kommun vill öka befolkningmängden vilket vi invånare inte har bett om så vitt jag vet.

För varifrån kommer detta "behov" och "fördel" som ni pratar om med att utöka Grillby och få ett blandat utbud av bostäder? Jag har bott här i totalt 18 år och inte hört någon klaga på att det är för lite folk, för lite hus eller lägenheter, att man vill att det blir större. Snarare precis tvärtom, att folk bor här just för att det inte är så, så jag betvivlar starkt att dessa idéer kommer från oss invånare. Charmen med Grillby är just att det är en liten by

med mysig känsla, består av en hög procentandel småhus och mycket äganderätter. Det är väl därför man bor här och det man vill ha, speciellt när så många andra orter blir så exploaterade och sönderbyggda. Jag vill ha lugnet, tryggheten och gemenskapen, att barnen ska kunna gå själva till skolan och vara ute på kvällarna. Tyvärr ser jag enorma risker för att detta förstörs om Grillby växer så mycket och så fort som ni föreslår då jag av erfarenhet vet att sådana utbyggnationer oftast (om inte alltid) leder till mer stök och otrygghet, framförallt med hyresrätter tyvärr och därför vill jag verkligen inte ha nya hyresrätter till Grillby. Varför skulle Grillbys resultat bli annorlunda än andra samhällens, hur ska kommunen kunna hindra detta om ni bygger så mycket som ni vill och varför ska man då bo i Grillby om det blir som vilken annan ort som helst. En eventuell utbyggnad måste ske gradvis så att samhället klarar av att anpassa sig till det, jag kan inte betona det nog mycket.

Tanken om att bygga en till skola tycker jag verkligen att ni ska skrota helt. Två skolor i ett sånt här litet samhälle skapar troligtvis bara uppdelning och rivalitet samt minskar samhällets känsla av gemenskap som endast en skola innebär. Bygg då hellre ut den befintliga så mycket som det går först och bygg inte fler bostäder än vad den utbyggda skolan klarar av att ta.

Angående pendeltåg till Grillby... ABSOLUT INTE! Av erfarenhetsvärden kan man säga att med pendeltåget kommer också skit och stök, i värsta fall kriminalitet. Det hör inte hemma i Grillby. Man vet att det är cykel, bil eller buss som gäller när man flyttar hit, duger inte det kan man flytta till Enköping istället. Jobba då hellre för utökad busstrafik om något.

Utökade gång och cykelvägar: Det är en bra tanke i sig, men kommer detta att göras även om nybyggnationen inte skulle bli lika stor och snabb som i ert förslag?

Mer specifikt om områdena:

- Område 1: Inga kommentarer, är väl redan klart som jag förstår det.
- Område 2: Om man ska bygga där borde det vara villor och parhus, eventuellt några radhus också. Men absolut inga lägenheter! Väldigt viktig att hantera trafiksituationen om man bygger där så det är bra att ni tänker på det.
- Område 3: Borde enligt min mening prioriteras upp, före område 2. Förstår att man har åkermarken att ha hänsyn till men det området skulle passa bra in i befintlig bebyggelse OM man enbart bygger villor där. Parhus, radhus och lägenheter passar inte in där.
- Område 4: Egentligen borde man inte bygga här överhuvudtaget men om man gör det borde det vara villor med större markytor med tanke på att omgivningen till största del består av gårdslignande bebyggelse. Om ett framtida "behov" dock uppstår skulle man kanske på lång sikt kunna göra ett nytt bostadsområde med villor, parhus och radhus. Eventuellt kontorsbyggnader istället för villor men det måste nog utredas då om det verkligen blir bra, beroende på vad som ska finnas runtomkring.
- Område 5: Om man ska bygga mer än område 1 i Grillby, tycker jag att område 5 är mest lämpligt att exploatera. Det är närmast område 1 där det redan finns "moderna"

byggnationer med den typen av hus och trånga små tomter och det hamnar inte vid några andra befintliga äldre bostadsområden förutom Renvägen-området. Det jag dock ställer mig mycket kritisk till är den typ av byggnation man vill göra där. Att bygga parhus och radhus tycker jag är en bra idé, villor behöver nog inte göras, och om det är någonstans man ska bygga tätt så är det där. Däremot borde det INTE byggas några lägenheter och framförallt INGA HYRESRÄTTER! Som jag skrev ovan ser jag en alldeles för stor risk för stök och bus om detta sker tyvärr, då det är klassiska förfaranden i dagens Sverige. Jag skulle hellre se, i det långa loppet, att område 1 och 5 "byggs ihop" bakom Renvägen. Det är ingen toppenbra idé för de som bor där idag men det kanske är bättre att göra allting där än att bygga på alla små plättar som finns runtomkring Grillby, som planen ser ut just nu. Gör man heller inga lägenheter där borde andelen bostäder minska och befintlig infrastruktur kanske räcker för både område 1 och första delen av område 5. Jag inser att ni kanske inte ser lika stor vinning i det eftersom ytan för område 5 är mindre så ni får in färre människor på samma yta, vilket inte ger lika mycket intäkter till den lägre kostnaden för bostadsbygget som ni tänkt er, men jag tror att det skulle vara bättre för Grillby + att de eventuellt uteblivna kostnaderna för utökat VA-nät och skola i detta skede kanske kan göra det ekonomiskt positivt för er ändå.

- Område 6: Inga kommentarer från mig men jag hörde att ni fått veta om rören i marken.

- Område 7: Behovet borde verkligen inte finnas för att bygga bostäder här för då skulle Grillby inte längre vara ett litet samhälle och då har man helt tappat meningen med området. Men om det nu skulle "behövas" så skulle ert förslag kunna vara rimligt, beroende på hur samhället har utvecklats då och anpassat sig till redan befintlig expansion. Hittar man en lösning med t.ex. parhus och radhus eller som jag skrev ovan för område 4 och vi pratar om 50 år framåt i tiden kanske det blir bra. Beroende på hur samhällsutvecklingen i allmänhet och området i synnerhet ser ut då kanske även lägre lägenheter med företagsverksamhet på nedervåningen (som ni beskriver för område 5 i ert förslag) skulle kunna vara aktuellt här, men det känns så långt fram i tiden och lite inaktuellt just nu enligt mig då man inte alls vet hur det kommer se ut då.

- Område 8: Absolut smart att reservera för framtida skolutbyggnad, bibliotek och fritidsgård, mycket bättre än att bygga en till skola. Men ersätt inte Nordiahallen för att göra annat där, det är bra att det finns en idrottshall på den sidan av järnvägen också och om befolkningen ska öka så mycket borde man snarare eftersträva fler idrottshallar, på lång sikt alltså.

- Område 9: Inga kommentarer i sig mer än att det inte bör göras förens man kan se att ett verkligt behov kommer att uppstå. Den nya kommunala förskolan som byggdes skulle ju kunna ta många fler barn och absolut ska man ligga i framkant så att det inte blir för trångbott men exploatera inte området för tidigt i onödan och gör det med eftertänksamhet och framtidsplanering.

- Område 10: OK i ett mycket längre framtidsperspektiv om Grillby verkligen behöver växa så mycket, vilket det inte borde göra. Dock anser jag inte att man bör komma ner så nära eljusspåret som det ser ut på kartan nu, utan att det bör finnas ett hyfsat stort mellanrum där som skiljer bostads- och rekreationsområdet från företagsområdet. Det får heller inte bli för stor och ocharmig industri där för då påverkar det ändå skog och invånare för mycket. Får absolut INTE bli ett av alla dessa värdelösa logistikcenter (kommer från en

yrkeslogistiker) som byggs just nu, utan ska då vara för Grillbys verksamhet med sådant som är till gagn för Grillby samhälle och inte bara de stora företagen.

Mitt förslag:

Steg 1: Fokusera på att optimera område 1 och 5 först, så att den befintliga infrastrukturen med skola och VA-nät klarar av det, innan man går vidare med de andra planerna. Låt den utbyggnaden av Grillby sätta sig först och se att det lilla samhället kan hantera den stora förändringen, utan att tappa sin charm och känsla.

Steg 2: Efter 2040 - Bygg område 3 (se mina kommentarer ovan) samt eventuellt mer i område 5 och ihopbyggnad med område 1, som inte befintlig infrastruktur klarade av tidigare, med en samtida VA-planering av mer utbyggnad ifall man anser att "behovet" fortfarande finns trots den utbyggnation som redan gjorts med område 1 och 5. Om nu lägenheter "måste" byggas, borde det vara först här man planerar för det, när Grillby-expansionen med område 1 och 5 har satt sig och infrastrukturen behöver byggas ut, men själv anser jag att lägenheter borde vänta ännu längre eller inte bli av alls.

Steg 3: När steg 2 också har fått tid att sätta sig, under minst en 10-15 årsperiod, tycker jag att man kan börja titta på område 2 och 4, om nu det s.k. "behovet" fortfarande finns. Då kan välgårdarna göras när man ska börja på den sidan Länsvägen, om inte behovet av förskola redan har påbörjat detta tidigare såklart, samt att den ena sidan byggs klart innan exploatering av den andra påbörjas, just eftersom det är gårdar och avsides från resterande samhälle där.

Steg 4: Här kan man börja titta på område 7 och 10 men som sagt ovan kanske först 50 år framåt i tiden, efter 2070. Då har de andra tre stegen haft tid att sätta sig och man ser hur samhället har utvecklats och anpassat sig till den stora expansion som redan har gjorts.

Så som ni kanske förstår är mitt huvudbudskap till er:

Snälla låt Grillby få vara Grillby, ett litet samhälle och inte en tätort. Låt det växa i lagom takt och lagom mycket, ge både samhället och invånarna tid att anpassa sig till utvecklingen utan att tappa vad Grillby är. Se inte bara till snabba ökade skatteintäkter utan också till invånarnas intressen (jag förstår att alla säkert inte tycker som jag men är övertygad om att jag inte är ensam om att ha bosatt mig här för att slippa just det som ni nu vill göra) och vilka ökade kostnader och minskat välmående det kan leda till med stök och bus när samhällen växer. Ska det ändå ske måste ni också ha en plan för att hantera tillväxten på och inte göra som så många andra kommuner som struntat i det och som blivit otrygga p.g.a. det.

Med vänlig hälsning

[Redacted signature]

Från: [Redacted]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Synpunkter Översiktsplan
Datum: den 4 februari 2024 22:29:29
Bilagor: [Bild område Översiktsplan.png](#)
[yttrande översiktsplan.docx](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

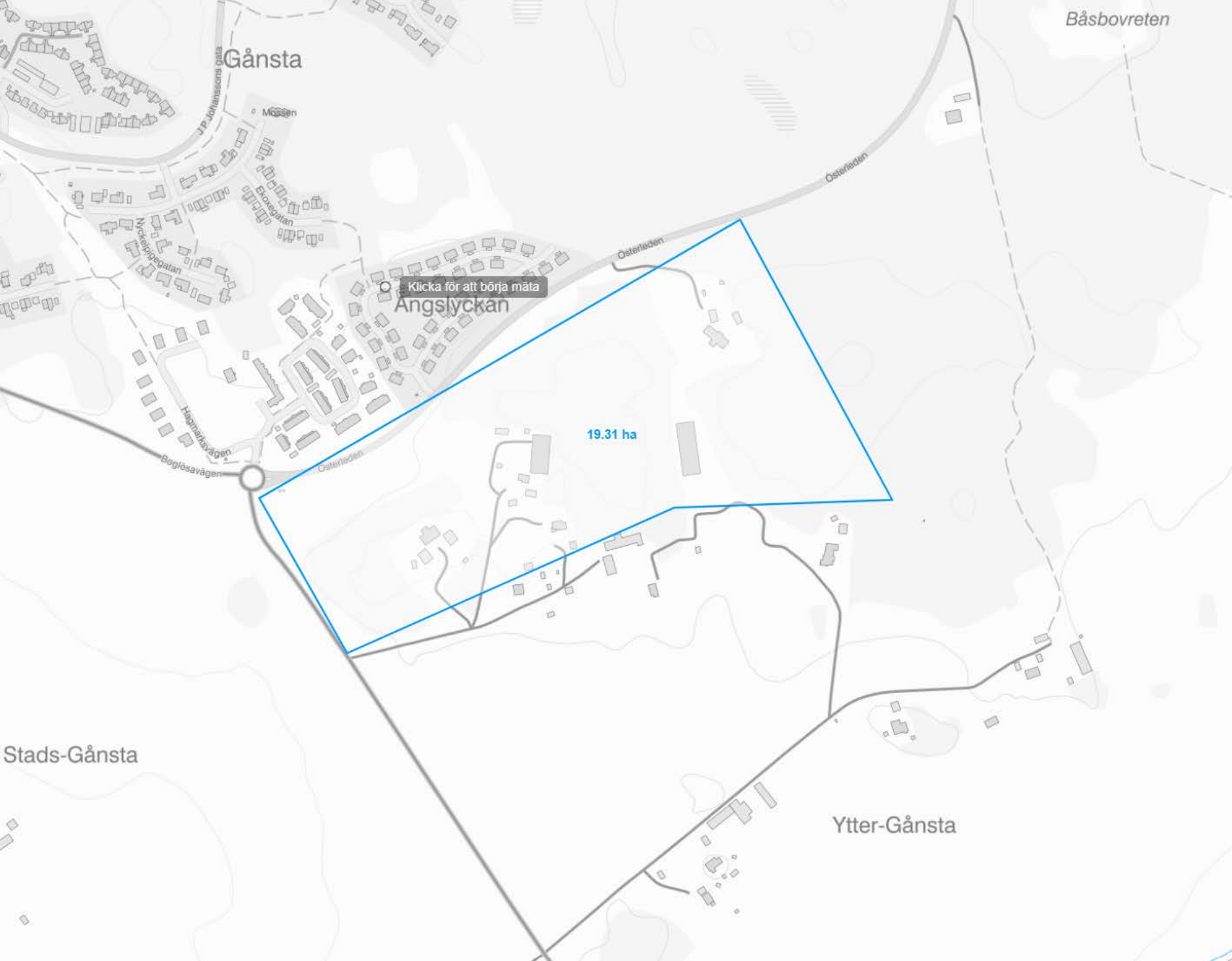
Hej

Bifogat finner ni synpunkter på Enköpings arbete med Översiktsplan. Bifogad bild är bara för att visa ett område och inte alls exakt.

Vänligen bekräfta att detta mottagits

Med vänliga hälsningar

[Redacted]

Gånsta

Båsbovreten

Klicka för att börja mata
Angslyckan

19.31 ha

Stads-Gånsta

Ytter-Gånsta

Synpunkter på Enköping kommuns Översiktsplan 2040

Efter att ha läst hela underlaget för Enköpings kommuns Översiktsplan 2040 vill jag sammanfatta mina intryck med att det i det stora hela känns som en väl genomtänkt plan med många spännande och väl genomtänkta områden och satsningar. Jag har några tankar som stämmer väl överens med den plan "vi" nu gemensamt jobbar med.

Jag är ägare samt har kontroll över ca 20Ha mark syd, sydost om Österleden nära Boglösa rondellen. Fastighetsbeteckning bla [REDACTED] samt del under avstyckning från [REDACTED]. Denna mark är utanför Landskapsskydd, inga områdesbestämmelser, ingen gällande detaljplan samt väldigt "fattig" på fornlämningar. Det är dessutom skog och mark som ej brukas och lämpar sig mycket väl till exakt det kommunen söker. Naturnära boende nära rekreation och nära social service utan att ta åkermark i anspråk. Nedan argumenten för detta där jag pekar ut hur väl det stämmer med exakt viljan och målet med Enköping kommuns långsiktiga vilja.

Kommunen tog våren 2023 fram Bostadsförsörjningsprogrammet där man har tre mål. Långsiktigt byggande, Goda bostäder för minskad segregation, samt trygga och attraktiva boendemiljöer. Detta är exakt det vi kan uppnå med att tillåta byggande av villor / parhus i ovan nämnda område. Stora tomter i lantlig miljö i harmoni med landskapet och skapa en variation i bebyggelsen som möter Enköpings Entré från detta håll. Ängslyckan och Boklok är en förtätning av bebyggelsen som bör kompletteras med mer lantlig övergång mot kulturlandskapet som möter ut mot Lillkyrka. Även byggnader för boende med särskilda behov passar i detta område med lugnet nära staden och en omedelbar närhet till natur.

Kommunal infrastruktur behöver nästan inte byggas ut för att etablera i detta område. Vi vill ha lätthet att nå staden, närhet till järnväg och motorväg. Detta fungerar direkt på dessa ytor då all infrastruktur redan är klar. Med den utbyggnad av VA som gjorts samt Österleden behöver kollektivet inte belastas för att låta detta område exploateras. Har haft kontakt med både Eon och fiberleverantörer och även gällande detta är utbyggnaden redan klar att hantera en exploatering på denna mark.

Jordbruket är en prioriterad näring och åkermark skall bevaras enligt planen. Håller helt med och målet med självförsörjning har blivit mer och mer aktuellt, inte minst efter det vi ser händer i Ukraina just nu. Den marken jag föreslår till byggnation är exemplarisk i detta hänseende då det är icke produktiv skogsmark.

Översiktsplanens mål är Ekologisk hållbarhet, Social hållbarhet samt Ekonomisk hållbarhet. Samtliga delar av planens mål uppnås med att tillåta en väl genomtänkt exploatering av nämnd område. Mål nr 1 är att växa, hållbart och lokalisera så att investeringar i infrastruktur utnyttjas effektivt. Som jag nämnt ovan så är detta kanske Enköpings absolut bästa läge att göra detta då det nästan inte kräver utbyggnad som belastar kollektivet. Gång och Cykelbanor finns redan fram till området, kollektivtrafik finns redan, VA finns redan, infarter finns redan, Fiber samt el finns redan, Österleden har stor ledig kapacitet, nya gymnasieskolan finns 3 in bort. Helt enkelt ett område som passar väl in i planen.

Området markerat i Översiktsplanens område för Centralort.

Jag som markägare ser fram emot en konstruktiv dialog om en hänsynsfull försiktig exploatering för Enköpings bästa

Ps: Bifogar karta i separat fil

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Synpunkter på planer för Örsundsbro på kort och lång sikt
Datum: den 4 februari 2024 23:52:48

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej!

Genom skolan fick jag veta att medborgarna har möjlighet att lämna synpunkter på kommunens utvecklingsplan. På så kort tid har jag inte haft tid att skriva ihop något genomarbetat förslag men det finns viktiga problem att påtala. Någon stackare får läsa det här. Men det finns viktigt innehåll. Det finns inom kommunens ansvarsområde flera brister och mycket att förbättra i Örsundsbro. Syftet med planerna för Örsundsbro ska ju vara att Örsundsbro ska vara en bra plats för dess invånare.

Åtgärd måste vidtas för att säkerställa säkert vatten och avlopp. (Mer om det senare.)

Kajorna har blivit ett sanitärt problem i tusental. De håller till över skolan, centrum, bostadsområden och enda vägen däremellan. Åtgärd måste vidtas omgående.

Buller från 55:an är påträngande i hela Örsundsbro. Det saknas trevliga promenadvägar. Det finns mycket att göra för att förbättra de gångbara vägar som ändå finns. Det behövs säkra vägar för gångtrafikanter där det plogas och sandas. Tillägg av trottoar och gångväg behövs där bitar av trottoar och säker övergång saknas.

Banvallen borde asfalteras och åtminstone plogas och sandas, och en säker övergång mot Salnecke skapas där gångtrafik nu måste passera längsmed bilvägen. Gångvägen till Salnecke genom skogen är ofta täckt av is och enorma vattenpölar, vilket skulle kunna åtgärdas genom att förbättra underlaget och ploga i tid.

De gator och trottoarer där man kan gå plogas så dåligt att de vintertid är täckta av packad is eller slask och vattenpölar i stort sett jämt. Gatan intill fotbollsplanen där väldigt många barn går till skolan är särskilt dålig och ofta farlig.

I centrum vid Örsundsbro's enda livsmedelsbutik är rampen i trappan trasig. Barnvagnar och medföljande barn måste därför passera över bilparkeringen eller runt den hela om det inte är för mycket is, och på den sidan är stenbeläggningen också trasig.

Man ska kunna välja att promenera istället för att ta bilen eller sitta inomhus. Vägarna ska vara säkra. Underhållet och tillgången till säkra gångvägar och övergångar är grundläggande.

Åtgärd måste vidtas för att säkerställa säkert vatten och avlopp.

Vattnet uppfyller inte kraven för dricksvatten enligt WHO, det är för mycket uran i vattnet och kommunen gör ingenting åt detta utan har istället dispens.

Vi med kommunalt vatten har problem med försörjningen av rent dricksvatten med både flera avbrott och bakterier dricksvattnet, ibland långvarigt. Informationen har dessutom

varit bristfällig. Det utlovades ett informationssystem som behövs men inte infriades. Avloppssystemet är inte ok. Det är inte sällan översvämning i gatubrunnarna och vad jag har hört leds på sina ställen avloppsvatten ut i dem också, och om det stämmer är det ännu värre.

Örsundsbro behöver bli en bra plats för dess invånare. Det finns en bra sak med Örsundsbro och det är att det inte är stökigt, det är en sorts trygghet som inte ska byggas bort.

Det finns heller inget utrymme för cykelbana över vår enda bro och de få och bristfälliga gångbara vägarna. Det är bättre att leda om delar av både gång- och cykeltrafik genom att bygga tillbaka bron som fanns längs banvallen. Vi väntar fortfarande sedan många år på cykel- och gångväg mot Alstasjön. Den bör prioriteras. En cykelväg mot Uppsala kan bli ett alternativ till bilen. Den bör inte ligga alldeles intill 55:an, för det vore knappast hälsosamt.

Att göra den redan nu för stora förskolan ännu större är inte bra ur barnperspektiv. Små barn behöver små sammanhang. Det visar forskning, men det är också logiskt. Det är mycket bättre att bygga mindre förskolor.

Jag ville påtala några stora viktiga problem som behöver adresseras och några som måste åtgärdas, och har nämnt några detaljer som kan åtgärdas på kort sikt.

Vänligen

Skickat från min iPhone

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleks-ordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **”Inriktningsunderlag för infrastrukturplan”** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: ” Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan”.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: ”Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt”.

”Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet.”

”Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt”. (Alltså redan identifierade investeringar) ”Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare”.

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturuområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbare nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalaside kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *"Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalregionperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en"*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen, och att det omgående justeras ner åtminstone i enlighet med bifogad kartbilaga.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den 26 januari 2024

Mvh

[Redacted signature block]

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

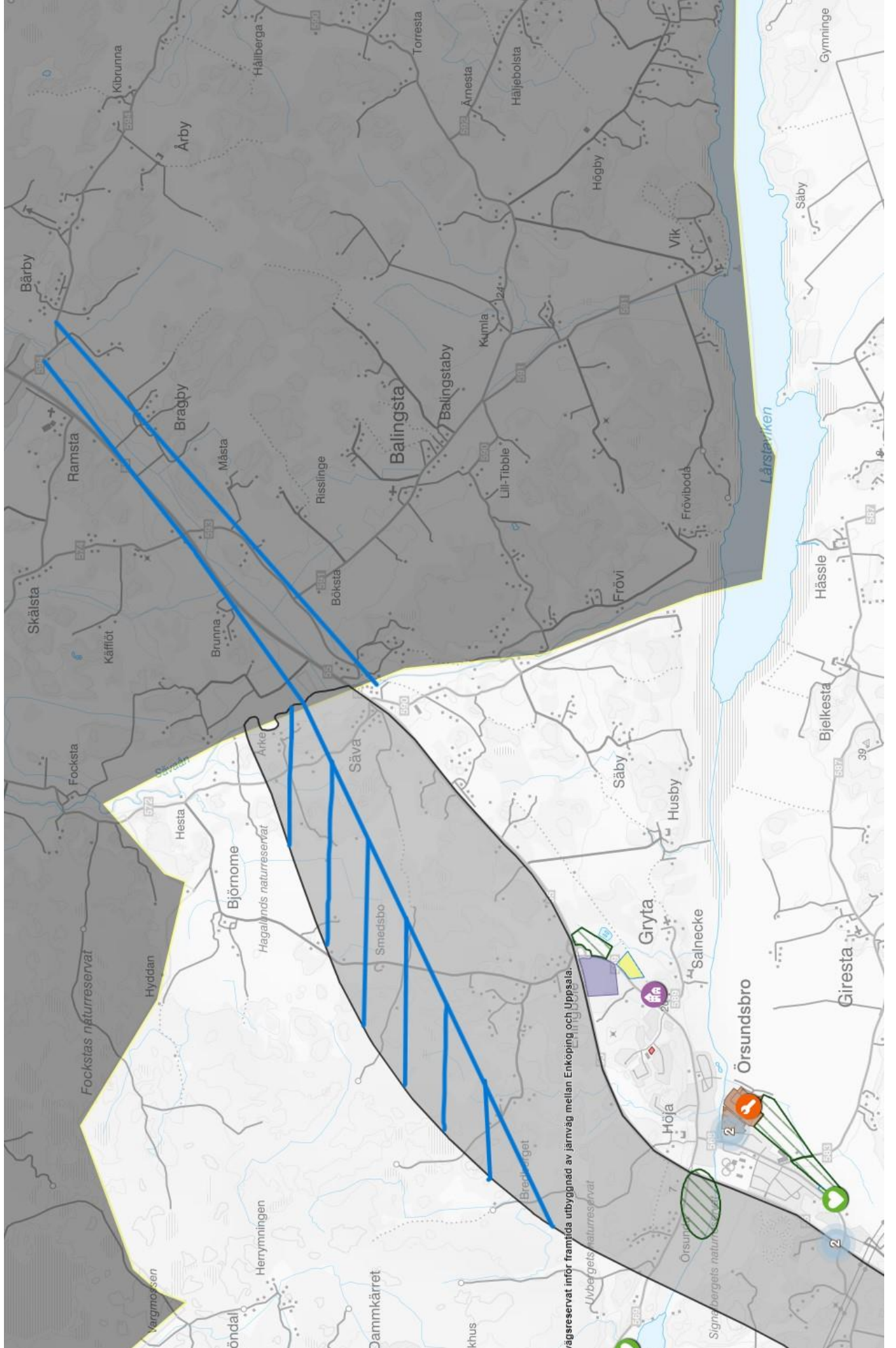
Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

Vägsreservat inför framtida utbyggnad av järnväg mellan Enköping och Uppsala.

Uvbergets naturreservat

Sigtnabergets naturreservat

Fockstas naturreservat

Björnoms
Hagalunds naturreservat

Örsundsbro

Gryta

Balingsta

Lårstaviken

Grillby 21/1 - 24

Ang. ~~översiktsplan~~ för Grillby

Har under 2023 varit i kontakt

med ansvariga personer i kommunen

ang. anslutn.väg Grillbyängen -

Länsvägen.

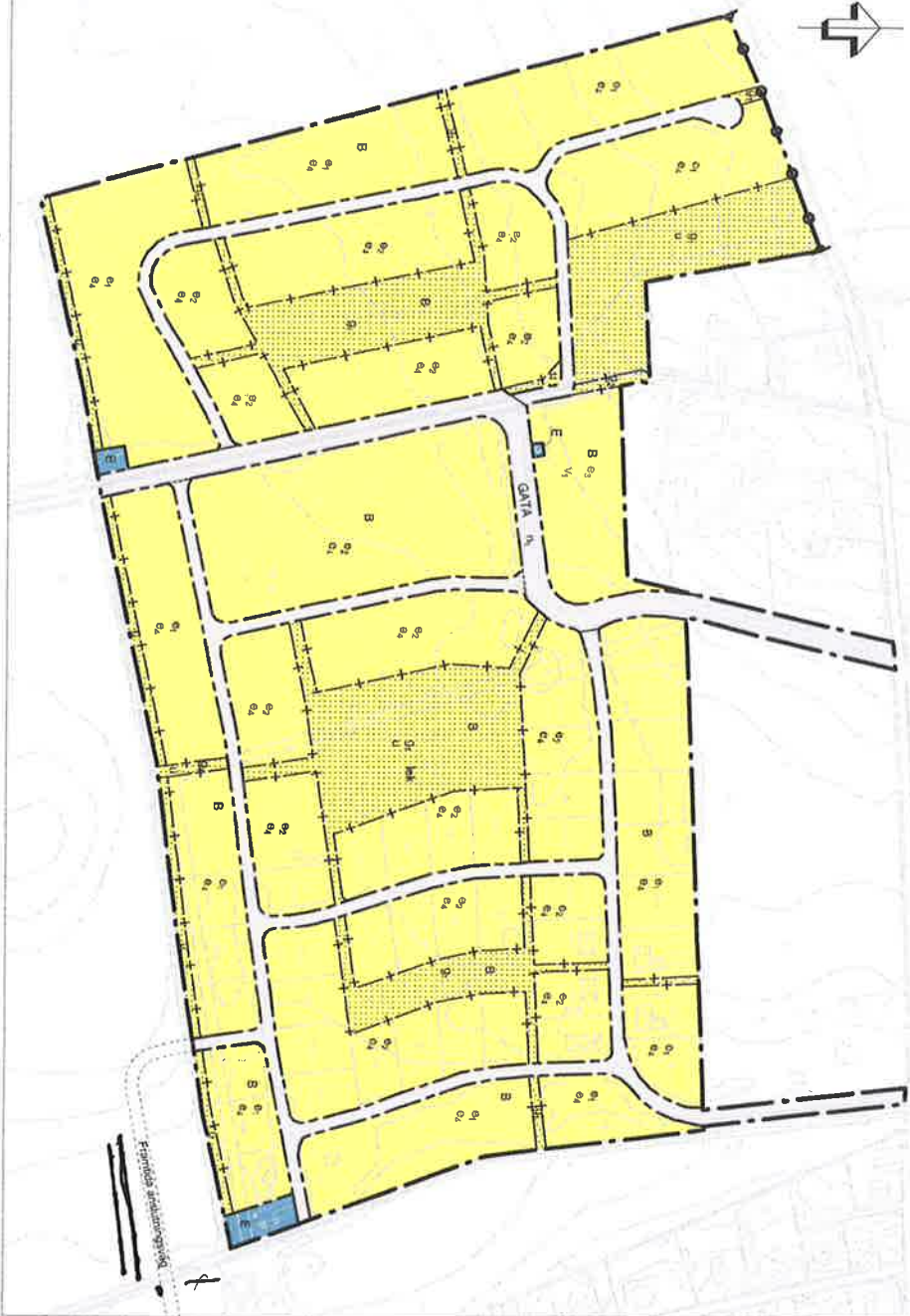
Trafiksit. genom Grillby har blivit
ohållbar!

En översyn av det ökade trafik-
flödet m. bl.a. mycket tung trafik
är utlovad när? eller om den
den är gjord, vad visar den??

Vi behöver anslutningsvägen nu.(!)

Mvh

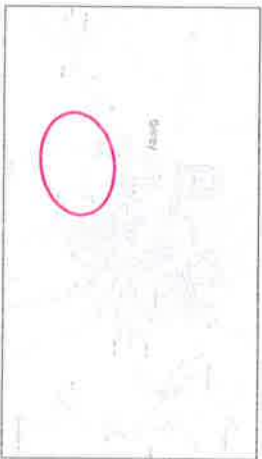
[REDACTED]
boende i Grillby

ILLUSTRATIONSKARTA

ÖVERSIKTSKARTA

TILL PLANEN HÖR FÖLJANDE HANDLINGAR:
 Plan- och genomförandebeskrivning, 2016-03-23, rev 2016-04-15
 Fastighetsförteckning, 2016-02-12
 Samrådsredogörelse, 2016-02-19
 Utåtande, 2016-04-15
 Planbeskrivning för detaljplan 1112

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom området med nedanstående bestämmelser. Endast någon ändring och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela området.

GRÄNSER

- Detaljplanegräns
- Använningsgräns
- Egenskapsgräns
- +---+--- Administrativ gräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

- Allmänna platser
- GATA
- Lokalväg
- Kvartermark
- Bolshuset
- Tjän ska anläggningar, högst nötkvå 3,5 meter.

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

- n Träpflanting skall utföras längs med gatan med max 8 meter c-c-avstånd.

UTNYTTJANDEGRAD/FÄSTIGHETSINDELNING

- a) Största byggnadsareal för huvudbyggnad är 180 kvm och största sammanlagd byggnadsareal för kompletteringsbyggnad är 50 kvm. Minsta byggnadsareal är 40 kvm och de vanliga är 200 kvm.
- b) Största byggnadsareal för huvudbyggnad är 150 kvm och största sammanlagd byggnadsareal för kompletteringsbyggnad är 40 kvm. Minsta byggnadsareal för huvudbyggnad är 250 kvm. Minsta fastighetsareal är 800 kvm.
- c) Största sammanlagd byggnadsareal för huvudbyggnad är 1050 kvm. Utöver det får det byggas 50 kvm oläsa per boendeenhet.
- d) Max on huvudbyggnad per fastighet.

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- g Marken får inte tovas med byggred.
- h Marken skall vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning för grönska.
- s Marken skall vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning.
- u Marken skall vara tillgänglig för allmänna utsläppliska ledningar

MARKENS ANORDNANDE

- l Lek
- l Lekställe
- l Utvärderingsbänk

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

- x Endast parkiva, naturhus eller hängsokanubus
- Huvudbyggnad skall placeras minst 4,5 meter från fastighetsgräns och kompletteringsbyggnad minst 1,5 meter från fastighetsgräns. Ny byggnad ska placeras minst 6 meter från gatan. Marken skall vara tillgänglig för allmänna utsläppliska ledningar och kommunala ledningar. Färdledningsledningar skall vara tillgängliga för sammanhållningsledning med beaktad byggnad på angränsande fastighet.
- Som basmaterial vid väg eller påse används.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

- Kommunen är huvudansvarig för allmänna platser (gata)
- Genomförandebudet är 15 år från den dag planen väcker laga kraft

ENGELFORS KOMMUN

Antagandehandling

Beslut om samråd 2015-11-12

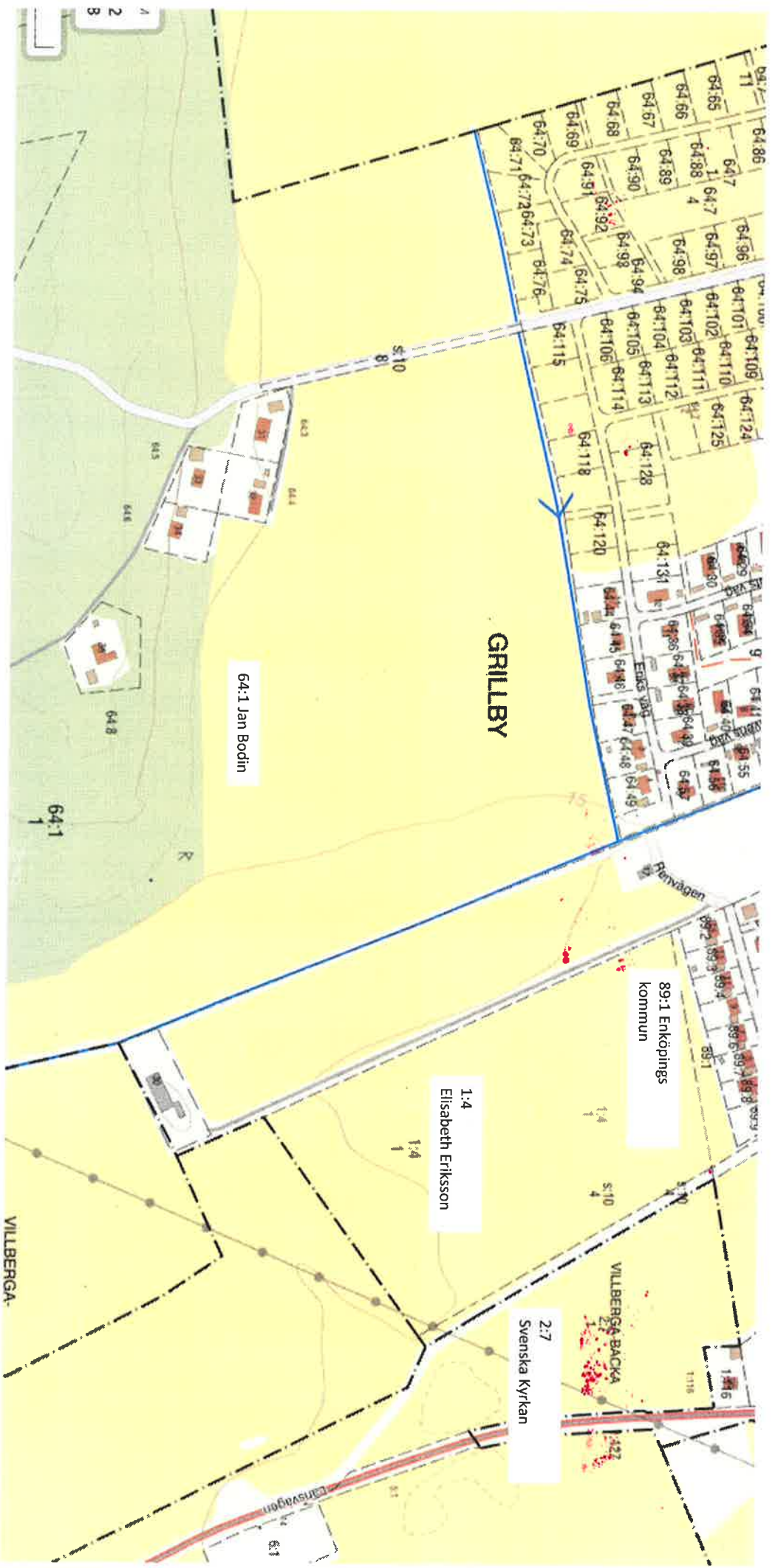
Detailplan för Grillbyvägen Grillby 64:7 m.fl.

Enköpings kommun - standardförfarande

Uppdatrad 2016-03-23, rev. 2016-04-15

Plan- och genomförande	KS Antagande 2016-05-24 § 143
Samrådsredogörelse	Laga kraft 2016-06-23
Utåtande	Genomförandebudet 2011-06-23
Planbeskrivning	Differensiering
Mapa Engelska	Plannummer KS2014430
Skala 1:2000	DPL 2014430

Ägare förhållanden för mark där
anslutningsvägen till Länsvägen ska anläggas

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Kopia: [REDACTED]
Ärende: Synpunkter på översiktplan
Datum: den 31 januari 2024 12:06:03

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Synpunkter avseende: Förslag till Översiktsplan 2040 – Västra Grillby

I förslaget till den fördjupade översiktsplanen för 2040 pekar kommunen på betydelsen av att bevara jordbruksmark.

[REDACTED] är en jordbruksfastighet och omfattar tillsammans med [REDACTED] knappt 50 ha. Större delen av åkermarken, ca 25 ha, ligger i direkt anslutning till fastighetens gårdscentrum, på andra sidan Fogdegatan i kvarteret Fogdegatan, Storgatan, Bygatan och Boglösavägen. Området, inklusive gårdscentrum, har i utkastet till översiktsplanen markerats för bostadsbebyggelse. I det fall detta kvarter förtätas skulle det riskera att beröva [REDACTED] dess möjlighet att bedriva lantbruk och därmed inte kunna nyttja jordbruksmarken – tvärs emot intentionerna enligt första stycket ovan. Vi skulle vilja se att lantbruket ska kunna drivas vidare på [REDACTED] även i framtiden och vara ett naturligt inslag i en lantlig landskapsbild.

Vi önskar ovanstående synpunkter beaktade i den "nya översiktsplanen" med en tydligt redovisad oinskränkt möjlighet att fortsatt, och framgent, bedriva lantbruk på fastigheten

[REDACTED]

Vill göra kommunen uppmärksam på att befintliga fornlämningar, i form av hållristningar på fastighetens mark inom det aktuella kvarteret, redan i sig, sannolikt utgör ett betydande hinder för förtätning.

Hälsningar

[REDACTED]
[REDACTED]

Kontaktperson:

[REDACTED]
[REDACTED]

Ang kommunens förslag

till Översiktsplan för Grillby

från [REDACTED]

tel [REDACTED]

Genomför trafiköversyn innan arbetet går vidare

Oavsett, var, när, eller hur Grillbys framtid diskuteras, kommer trafiksituationen att överskugga allt, oavsett om ämnet borde vara typ nya bostäder, skola och social omsorg.

Grillby samhälle har expanderat sedan milleniumskiftet, utan förändring av vägnätet – förutom lokalgator i det som i folkmun kallas ”Ängen”.

Redan tidigare var Länsvägen, väg 538, enda tillfartsled från E 18. Bredden på vägbanan har inte förändrats sedan asfalteringen på 50-talet.

För fotgängare, med eller utan barnvagn eller rollator och cyklister finns inget utrymme utanför kantstrecken, förutom typ 35 centimeter som mest.

Så trångt är det exempelvis på järnvägsbron över Mäljarbanan. Inte minst pensionärerna från Tallgården tar stora risker för att handla i samhället enda livsmedelsbutik. Sommartid vittnar svarta bromsspår om hur illa ställt trafikläget är över järnvägsbron.

Till saken hör att vägskyltarnas 50 km/tim möjligen uppfattas som en rekommendation, inte mer. Det bor dubbelt så många kommuninnevanare i Trögden nedanför Grillby, jämfört med tätorten. Många bilpendlare med andra ord.

Inte heller har situationen underlättats av all byggtrafik i anslutning till ”Ängen”. Ännu värre blir det nu när kommunen placerat ett åkeri efter den smala Villbergabyvägen, innanför äldreboendet Tallgården. Långtradare med släp klarar vare sig höger- eller vänstersväng upp på Länsvägen, utan att ta motsatt körfält i anspråk. Sikten söderut, mot bron över järnvägen, är under 100 meter.

Länsvägen har diskuterats i varenda valrörelse sedan åtminstone slutet av 1990-talet. Alla löften, alla förhoppningar, slutar med en symbolisk axelryckning från kommunen sida: ”Vi kan inget göra, Länsvägen är statlig, bron likaså, Trafikverket bestämmer”.

Okej, Trafikverket bestämmer. Därför vore det ytterst lämpligt, innan planarbetet går vidare, att få reda på Trafikverkets framtida syn för vägsträckningen från E 18 ner mot Trögden, järnvägsbron inkluderad.

Om jag inte är felunderrättad är också halva sträckningen av Storgatan (väg 526), fram till korsningen vid Anna Lindhs park från öster, också den Trafikverkets ansvar. Svårt ansatt av byggtrafik, som inte klarar 90-graders svängen i nämnda korsning, utan att använda båda körfälten. Dessutom enda vägen för de allt fler boende på Grillbyängen. - utan trottoar även i ovanstående S-kurva.

Boglösavägen mellan exploateringsområdet Grillbyängen, och den nybyggda förskolan, har i linje med ovanstående fått kraftigt ökad trafik. Boglösavägen har varit en byväg – under sekel - och är dimensionerad därefter:

Inget övergångsställe till och från skola/förskola. Ingen tunnel under vägen för gående – trots att en sådan var inritad när bebyggelsen projekterades (jag var ledamot växelvis i Utbildningsnämnden alternativt Tekniska nämnden, under den perioden).

Lika plötsligt som gångtunneln försvann, skedde detsamma med lokalgatan från Länsvägen (538) som skulle leda rakt in i villaområdet, och därmed avlasta både Storgatan och Boglösavägen. Förklaringen till strykningen var att det handlade om jordbruksmark – men så är fallet med hela Grillbyängen och hundratalet nya hus!

Den direkta anledningen till att jag och min familj fick upp ögonen för Grillby (och bor här sedan 1987) är E 18 och det faktum att jag under 70- och 80-talen var reporter/chefredaktör för tidningen Vi Bilägare.

1977 började dåvarande Vägverket få struktur på planerna att förlänga motorvägsprojektet E 18 från Bålsta fram till Enköping. Redaktionen bestämde sig för ett långtidsprojekt – som också genomfördes. Vi Bilägare följde ett motorvägsbygge (fantastiskt intressant) från planarbete, första spadtaget till första bilen över Ekolsundsbron.

Att Grillby skulle få motorvägsavfart i både riktningarna, tillkom rätt snart i Vägverkets planer. Men, och här är det högtintressanta, av- och påfarterna låg typ 200 meter österut, mitt emellan nuvarande läge och Fiskviks kanal.

Länsvägen (538), statlig då som nu, ansågs underdimensionerad, och klassades som ”lokalväg”, ända från Skolsta samhälle till, och förbi, Grillby. Där finns en förklaring till fortfarande knepiga passage genom Skolsta samhälle. I denna skisserade östliga sträckning av Länsvägen ingick naturligtvis en ny järnvägsbro över Mäljarbanan.

Diskussionen om byte av järnvägsbro, vars tekniska livslängd lär ha passerats, försvårades av ett mindre gott samarbete med Banverket, som redan då skissade på Mäljarbanan. Skulle den

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Framtida utveckling örsundsbro.
Datum: den 7 december 2023 09:43:42

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej. Jag hoppas innerligt att det inte blir någon byggnation på åkermark runt om örsundsbro. Åkermark behövs i Sverige för att klar vår försörjning i dessa tider. Hoppas inte Enköpings Kommun vill vara med att försämra Sveriges självförsörjning! Det finns många andra alternativ att bygga på. Hör av er om ni vill ha exempel. Även de så kallade farthindren i centrum gör folk mer stressade och kör fortare än förr. Sätt dit fartbulor istället. Som det är nu är det en stor utmaning för oss lantbrukare att ta oss fram genom centrala örsundsbro. Ha gärna oss i tankarna när ni tänker stänga tung trafik ute. Är en omöjlighet för oss att åka runt på 55an.

Mvh [REDACTED]

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Framtida byggnationsplaner i örsundsbro
Datum: den 30 januari 2024 19:59:14
Bilagor: [Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun 1.docx](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

För det första måste jag påpeka hur uselt Enköping Kommun sköter reningsverket i örsundsbro. Alla brister bör åtgärdas innan någon mer byggnation görs. Minsta man kan begära är väl hela rör till verket.

All byggnation på åkermark [REDACTED] och övrig åkermark bör inte ske. Är högklassig åkermark som bidrar till bra livsmedelsförsörjning.

Anlägg en sådan dyr gångbana på åkermark från örsundsbro mot alstabadet. För att nyttjas några veckor under sommaren är inte försvarbart.

Lägg pengarna istället på att rita om planerna vid gamla silosen och bygg 2-3 våningar där.

Länkar lite synpunkter på byggnationen av tåg mellan Uppsala Enköping

Mvh [REDACTED]
[REDACTED]

Arrendator av [REDACTED]
[REDACTED]

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Enköpings kommun har givit möjligheten och efterfrågat synpunkter på förslag till ny översiktsplan 2040.

Mycket av förslaget återfinns i nuvarande och även tidigare planer utan att ha realiserats inom resp. planperiod.

Nedanstående synpunkter kommer framför allt att handla om det föreslagna järnvägsreservatet.

I förordet i förslaget nämns att:

”Ambitionen från politiken har varit tydlig. Vår landsbygd och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling. Här finns massor av småföretagare som driver kommunen framåt, allt från lantbrukare, mathantverkare, caféer, hantverkare, gårdsbutiker, konstnärer och importföretag och många fler”.

Det ska vi återkomma till.

Järnvägsreservatet är ca 2 mil långt och har en genomsnittlig bredd om ca 2 km. Det innebär att området är ca 4000 ha stort! En färdig järnväg med den längden kräver däremot i storleks-ordningen 25-50 ha exkl. stationsområden. Snarare mindre.

I ordförklaringarna i förslaget står det beskrivet att:

Järnvägsreservat – *”En sträcka mark som är reserverad för ett eventuellt framtida behov av att bygga järnvägsförbindelse”.*

Redan den förklaringen indikerar att det finns inga som helst beslut som pekar på att det överhuvudtaget kommer bli en järnväg. Det är inte heller kommunen som beslutar om det, utan det är Trafikverket som har det avgörandet i sin hand. Trafikverket har stora utmaningar under lång tid framöver att överhuvudtaget komma ikapp med det eftersatta underhållet och nödvändiga reinvesteringar i infrastrukturen.

Kommunen har skrivit på sid 75 i förslaget att: *”Det är möjligt att söka förhandsbesked eller bygglov inom järnvägsreservatet men kommunen ställer sig generellt negativ till tillkommande bebyggelse inom reservatet då konsekvenserna av att bygga här kan bli stora den dagen järnvägens byggs. Målbilden är att en ny järnväg ska tilldelas statlig finansiering för perioden 2026–2037 och byggas ut kring år 2040”.*

Det innebär ett antal saker:

- Det kommer kraftigt hämma, eller t.o.m. helt förhindra, utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området för mycket lång tid. Kanske helt i onödan.
- Det kan bli problem med finansiering av investeringar som trots allt sker inom området.
- Fastighetsvärderingar blir lidande p.g.a. osäkerheten.
- Ägarperspektivet sätts mer eller mindre ur spel.

Tidplanen och målsättningen i förslaget gällande finansiering och byggstart är tyvärr helt orealistisk, eftersom det inte finns några förutsättningar att få finansiering för projektet före 2037.

Den 15 januari 2024 presenterade Trafikverket en rapport **”Inriktningsunderlag för infrastrukturplan”** Planen gäller för tiden 2026-2037, alltså helt jämförbart med kommunens förhoppning om beslut om finansiering.

I rapporten framgår utmaningarna redan i förordet tydligt: ” Att rusta, modernisera och utveckla det transportsystem vi har är fortsatt prioriterat och sker med utgångspunkt i regeringens betoning av ett trafikslagsövergripande perspektiv. Det är inte möjligt att inom nuvarande ram rymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra alla investeringar i nuvarande plan”.

I rapporten finns ett antal beräkningar om vilken nivå Trafikverket kan klara sina åtaganden utifrån hur stor tilldelningen av medel dom kan tänkas få.

Den nuvarande ramen under perioden -2037 omfattar 959 miljarder.

Under kapitlet **Ramfördelning** skriver Trafikverket: ”Vi kan konstatera att det inte är möjligt att inom nuvarande ram inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra investeringar i den nuvarande planen i planerad takt”.

”Det nuvarande underhållsanslaget är också lägre än vad som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet.”

”Sammantaget gör detta att det skulle behövas omkring 15 procent ökad ram för att både bibehålla infrastrukturens funktionalitet och genomföra investeringarna i gällande plan i planerad takt”. (Alltså redan identifierade investeringar) ”Om utrymme ska finnas för nya satsningar behöver ramen ökas ytterligare”.

Med det nuvarande omvärldsläget och övriga utmaningar landet befinner sig i är det nog osannolikt att det kommer beviljas ytterligare medel från statligt håll.

Dessutom har Försvarsmakten önskemål olika åtgärder inom infrastrukturuområdet. (Förutom deras övriga önskemål om ytterligare medel som just nu debatteras flitigt.)

Det finns i rapporten ett antal prioriterade utredningsområden för tänkbara nyinvesteringar. Ibland dessa finns inte någon järnväg mellan Enköping och Uppsala nämnt.

Trafikverket har alltså inte medel att ens uppfylla de mål man har nuvarande plan! Det är därför, tyvärr, helt orealistiskt att det kommer bli något beslut om en Aroslänk mellan Enköping och Uppsala under den nya planperioden för nya översiktsplanen. Med största sannolikt inte inom nästa planperiod heller. Förmodligen inte inom överskådlig tid.

Eftersom det inte finns något beslut på någon nivå, inte ens om en åtgärdsvalsstudie, innebär det med största sannolikhet att det inte kommer ske någonting gällande järnvägsreservatet under planperioden fram till 2040. Därmed är risken att vi vid nästa ÖP kommer sitta i samma läge som nu, varvid utvecklingsmöjligheterna inom det 4000 ha stora området kommer vara i det närmaste obefintliga. Risken är överhängande att det därmed även fortsättningsvis kommer ligga en starkt hämmande hand över ett stort område helt i onödan.

Kommunen och framför allt enskilda företag och medborgare skulle därmed ha förlorat möjligheten att genomföra stora satsningar på landsbygden under tiden och kanske för alltid.

Investeringar har redan lagts på is p.g.a. reservatet.

Med tanke på den upprustning av väg 55 som är beslutad, och till viss del påbörjad, kommer standarden att förbättras. Det kommer medföra fler positiva effekter på både kapacitet och säkerhet. Med en sådan satsning på väg 55 kommer antagligen behovet av en järnväg på sträckan bli nedprioriterat ytterligare.

I Uppsala kommun var situationen densamma inför deras arbete med nuvarande översiktsplan.

Dom hade ett omfattande reservat. Uppsala kommun gjorde då ett arbete som utmynnade i att reservatet på uppsalasilan kraftigt minskade.

Uppsala förtydligar också i sin nuvarande översiktsplan att: *"Ur ett storregionalt Stockholm-Mälardalensperspektiv finns ett flertal möjliga sträckningar för detta ändamål och där Uppsala-Enköping är en"*.

Det borde inte vara några stora utmaningar att göra samma begränsningar i korridoren i den nu föreslagna översiktsplanen för Enköpings kommun

Förmodligen kommer det krävas en mer omfattande ÅVS för att fastställa dels behovet, dels en eventuell sträckning. Det är m.a.o. inte alls säkert att en eventuell järnväg kommer byggas i de områden som är markerade korridorer.

För att återgå till inledningen, om att landsbygden och våra mindre tätorter är viktiga för kommunens utveckling, kan bara konstateras att nuvarande reservat för eventuell järnväg har direkt motsatt verkan. Skulle man som kommunmedborgare, trots kommunens uttalade restriktiva hållning, få ett positivt förhandsbesked eller bygglov är det risk att man kan få problem med finansiering via en bank. Eftersom det är en långsiktig investering. Investeringar och satsningar riskerar därmed att överhuvudtaget inte realiseras. Vilket redan skett.

En närmast hygienfaktor är att också se till att reservatet åtminstone harmonierar med Uppsala kommuns reservatsgräns vid kommungränsen.

Jag yrkar att reservatet för en eventuell järnväg minimeras i hela sin sträckning, om det överhuvudtaget ska vara kvar.

Med hopp om att Enköpings kommun tar hänsyn till dessa synpunkter och kraftigt justerar utbredningen av reservatet för en eventuell järnväg.

Örsundsbro den

Mvh

NNN

Email

mob

Källor:

Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040

Enköpings kommun Översiktsplan 2030

Uppsala kommun Översiktsplan

Trafikverket, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, rapport remiss

Trafikverkets genomförandeplan 2028

Genomförandeplan för infrastruktursatsningar i Uppsala län 2029

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033

Nationell plan för transportinfrastrukturen. Riksrevisionens rapport RiR2023:25

.

██████████
██████████
██████████

Med anledning av förnyad översiktsplan för Grillby

Grillby växer! I dagarna färdigställs sista etappen av Grillbyängen. Det kommer att bli ett hundratal villor och parhus.

(Första etappen, med 40 fastigheter blev 91 hushåll)

Med detta en stor ökning av Grillby folkmängd, med det också ett stort antal barn och ungdomar.

Dessa kommer att behöva aktiveras på fritiden. Här gör idrottsföreningen, Nordia, ett stort arbete, men alla ungdomar är inte sportintresserade.

Tyvärr har vi haft en hel del förstörelse och bränder i Grillby det senaste året.

Om det beror på det ökade antalet ungdomar vet jag inte, men det har skapat stor oro i samhället.

Det gör att behovet av en fritidsgård i Grillby har ökat. Av erfarenhet behövs en sådan fritidsgård bedrivs i kommunal regi, för att få kontinuitet i verksamheten. Det finns många ideella krafter i Grillby som skulle stödja en sådan verksamhet. Det borde vara en bra förebyggande insats innan kommunen behöver lägga ner mer energi på att återställa kommande skadegörelse.

Mitt förslag är att en sådan verksamhet skulle kunna inrymmas i gamla skolbyggnaden Idag är byggnaden inte brukbar och skulle behöva renoveras för ca 6 milj kr enligt konsultutredning.

(jag tror att det skulle gå att göra för en mindre summa)

Förr fanns det flera lokaler i Grillby för sådan verksamhet, både för kommunal och ideell verksamhet.

Fråga: När tänker kommunen starta en fritidsgård i Grillby, och var kommer den att placeras?

Med vänliga hälsningar

██████████

Från: [REDACTED]
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Alsta badet -cykel väg -information ref KS2019/619 -alternativ
Datum: den 22 januari 2024 10:05:09
Bilagor: [Bifogad fil utan namn 00006.txt](#)
[Bifogad fil utan namn 00009.txt](#)
[Bifogad fil utan namn 00012.txt](#)
[Bifogad fil utan namn 00015.txt](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hejsan -här bifogas mina synpunkter + aktuella foton med kostnadseffektiva förslag.

Jag bor på [REDACTED] dvs direkt granne med Alsta badet och har därför daglig syn om aktiviteter där.

Min första observation är att under de sista somrarna så är det mycket sällan som barn kommer på cykel -inte ens soliga/varma dagar = de kommer med föräldrar i bil. Sannolikt främst för att man inte vill lämna barnen ensamma på badet.

1) Det allra enklaste och definitivt "billigaste" åtgärden vore att sänka hastigheten under perioden 15 Maj till 15 September, från 70 till 50 km/timmen. Några "vägbulor/bumps" vid bad avfarten samt kanske någon hastighetskamera -utvecklingen går framåt och de blir allt billigare.

2) Alternativ 2 -se bifogade foton. Sommaren 2023 så önskade 2-3 olika fiberkabel företag lägga ner fiber längs vägen ut mot Nysätra samt Resta och vidare. Då vägen är smal och mycket höga vägkanter beslutade man att det var för dyrt/komplicerat och istället drog man sina kablar bakom Uvberget -genom skogen -och kom ut precis framför infarten till Alsta badet -se foton.

Man startade precis nedanför Örsunda Gård -men skulle nog kunna start redan vid höjden till vänster om Höja -uppe på "åsen" över väg 55 (vägbro) finns redan.

Kabel företagen har alltså redan "röjt" en fin väg genom "skogen" -allt är förberett -se foton

Bästa Hälsning

[REDACTED]

Region Uppsalas ledningskontor
Tobias Arvidsson
Tfn 018-617 38 33
E-post tobias.arvidsson@regionupsala.se

Enköpings kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
745 80
Enköping

Remissyttrande avseende förslag till översiktsplan Enköpings kommun

Sammanfattning

Region Uppsala har med stort intresse tagit del av Enköpings kommuns förslag till översiktsplan 2040. Region Uppsala ser positivt på kommunens ambitioner inom områdena bostäder, service och infrastruktur och ser fram emot ett fortsatt nära samarbete i dessa frågor.

Sammanfattande överväganden

Enköpings kommun har tagit fram ett ambitiöst förslag till översiktsplan. Region Uppsala ser positivt på förtätning av befintliga bostads- och verksamhetsområden, att ny bebyggelse föreslås ske i kollektivtrafiknära lägen och att hållbara transporter utgör normen i planeringen. De möjligheter och utmaningar som Enköpings kommun står inför beskrivs i förslaget på ett tydligt sätt.

I förslaget betonar kommunen vikten av ett regionalt samarbete över administrativa gränser i frågor som rör bland annat bostadsförsörjning, infrastruktur och vatten vilket Region Uppsala håller med om.

Mark- och vattenanvändning

Enligt den prioriteringslista kring bebyggelseutveckling som presenteras ligger ett stort fokus på att förtäta existerande tätorter, där flertalet har ett gynnsamt geografiskt läge för hållbara kommunikationsmöjligheter. En förtätning av tätorter är fördelaktigt för att kunna nyttja existerande infrastruktur, underlätta tillgången till service och minska exploatering på jordbruksmark och skyddad natur.

Regional samhällsplanering

Under de senaste åren har intresset för att stärka det fysiska planeringsperspektivet inom det regionala tillväxtarbetet ökat. Målet är att tydliggöra hur geografin påverkar tillväxten och att använda planering som ett verktyg för att samordna beslut på olika nivåer och inom olika politikområden. Region Uppsala ser därför positivt på att Enköpings kommun tar upp utredningen om en utvecklad regional

Regionkontoret

samhällsplanering i Uppsala län och dess syften. Att lyfta funktionella samband är viktigt för att skapa förutsättningar för hållbar regional utveckling och att arbeta med regional samhällsplanering gör det möjligt att stärka mellankommunala, regionala och mellanregionala intressen samt visar på väsentliga strukturella förhållanden inom regionen. Regional samhällsplanering hjälper också till att synliggöra effekterna av nationell politik på regional nivå och bidrar med att förmedla de nationella perspektiven utifrån regionens rumsliga förutsättningar.

Region Uppsala vill påpeka vikten av samverkan med omkringliggande kommuner i och utanför Uppsala län kring vattenfrågor för att bland annat uppnå de miljö kvalitetsnormer för vatten som finns. Ett gemensamt arbete över administrativa gränser kring hur Mälaren ska skyddas är viktigt då sjön är en dricksvattentäkt för cirka två miljoner människor i området.

Jordbruket och landsbygden i Enköpings kommun är av stor vikt för såväl Uppsala läns matförsörjning som Sverige. Eftersom Enköpings kommun är den största jordbrukskommunen i Uppsala län är det positivt att Enköpings kommun genom sina planeringsprinciper vill undvika exploatering av jordbruksmark, som är irreversibelt. Jordbrukets påverkan på vattendrag i form av bland annat övergödning och miljögifter får inte glömmas bort och Region Uppsala önskar se nära samarbete i dessa frågor samt en plan för hur sådana målkonflikter ska hanteras.

Vård och omsorg

Sjukvård

På sida 16 formuleras att "Enköpings kommun bör i sin planering verka för att ge lasarettet förutsättningar att utvecklas". Region Uppsala noterar att detta är en viktig formulering och önskar därför komplettera texten. Enköpings lasarettet ska ges möjlighet att bedriva en sjukvård som utvecklas och möjlighet att öka kapaciteten. Med allt fler korta behandlingar inom sjukvården och vårdtagare från hela regionen ökar kraven på tillgänglighet. Möjlighet att tillgodose behov av luftburen sjukvård, såväl via drönare som helikoptertransporter behöver tillgodoses vilket kan ställa krav på inflygnings- och landningsmöjligheter. Det bör även tilläggas att i anslutning till Enköpings lasarettet planerar Region Uppsala för ett vårdcentrum med vårdcentral som nod för närvårdsplatser, röntgen och jourmottagning. Vårdcentrumets upptagningsområde är Enköpings och Håbo kommuner och en utredning pågår i samverkan med berörda kommuner kring invånarnas behov av vård för en precisering av vårdutbudet vid vårdcentrum.

Enköpings lasarett är en stor arbetsplats och åtgärder som kan underlätta rekrytering och personalförsörjning för vården är mycket viktigt för att klara framtida vårdbehov. Beskrivningen på sida 15 om behovet av effektiva och hållbara transporter är således något Region Uppsala instämmer i, där Mäljarbanan och en möjlig framtida järnvägsförbindelse mellan Enköping och Uppsala (Arosbanan) skapar förutsättningar för pendling till Enköpings kommun.

Ambulanssjukvård

För ambulanssjukvården i Enköping är hanteringen av framkomlighet för utryckningsfordon samt hur vårdinrättningar och offentliga lokaler placeras i förhållande till tillfartsvägar av stor vikt och bör belysas i kommunens planering och prioritering av gatuutrymmet.

Transporter och infrastruktur

Region Uppsala instämmer med kommunens ställningstagande gällande minskning av fossildrivna transporter och ökning av hållbara transportmedel. Utifrån Enköpings kommuns prioriteringsordning ska de hållbara trafikslagen gång, cykel och kollektivtrafik premieras, vilket är positivt ur flera aspekter. Genom att öka andelen resenärer som väljer gång, cykel och kollektivtrafik skapas förutsättningar för minskning av buller, luftföroreningar och trängsel när antalet fordon inte ökar i samma takt.

När det gäller Arosbanan är det positivt att markreservatet för en framtida järnvägslokalisering ligger fast i det nya förslaget till översiktsplan. Region Uppsala driver frågan om Arosbanan genom det storregionala samarbetet i Mälardalsrådet, En Bättre Sits, för att det ska fortsätta prioriteras i den storregionala systemanalysen som lämnas in till regeringen och Trafikverket inför arbetet med Nationell plan för transportinfrastruktur.

I förslaget till översiktsplan pekar Enköpings kommun ut ett antal behov av förbättrade kollektivtrafik-, och infrastrukturlösningar på såväl kort som lång sikt. Region Uppsala arbetar löpande med förbättring av transportsystemet i samverkan med länets kommuner och ser att dessa behov behöver utredas närmare. Under 2024 och 2025 kommer Region Uppsala arbeta med både framtagande av ny länsplan för transportinfrastruktur och regionalt trafikförsörjningsprogram där vidare dialog gällande brister och behov i transportsystemet kommer att föras.

Region Uppsala delar Enköpings kommuns bild av att kollektivtrafiknära lägen kan tolkas olika och beror på lokala förutsättningar. I glesbebyggda områden kan det finnas behov av ytor för pendlarparkeringar för cykel och bil för att öka tillgängligheten och för att främja hela resan-perspektivet. Region Uppsala ser att viktiga kollektivtrafiknoder med fördel kan stötta planeringsprinciperna för gång- och cykelstråk på s.100.

Transporter och infrastrukturens ytanspråk nämns i planförslaget och Region Uppsala ser positivt på att Enköpings kommun uppmärksammar detta och planerar för en effektiv markanvändning utifrån fyrstegsprincipen vid utvecklingen av transportsystemet.

Totalförsvaret

Av översiktsplanen framgår att det i kommunen finns ett antal skyddsrum. Region Uppsala vill uppmärksamma kommunen om att behovet av skyddsrum behöver beaktas i samband med planering av fastigheter. Kapaciteten för att klara el, vatten och värmeförsörjning är också central för att upprätthålla fungerande

samhällsstruktur både i freds- och krigstid. Här behövs också en diversitet i planeringen. För Enköpings lasarett är det till exempel väsentligt att fjärrvärme-försörjningen är robust och att elnätet klarar utbyggd verksamhet.

Genomförande

Digital samhällsplaneringsprocess

Regeringen har under 2023, beslutat om en ändring i plan- och byggförordningen som ställer krav på att översiktsplaner och regionplaner ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Beslutet innebär att alla översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. En helt digital samhällsbyggnadsprocess skapar nytta för medborgare och företag, men även för alla andra aktörer som är verksamma i samhällsbyggnadsprocessen, något som Region Uppsala ser positivt på.

Övriga synpunkter

Övergripande genom dokumentet finns kartor som illustrerar planens innehåll och prioriteringar. Dessa är ibland otydliga vad gäller teckenförklaringar och figurer, något som med fördel kan kompletteras och tydliggöras.

Under beskrivningen av Regional utvecklingsstrategi nämns exempel på prioriterade områden för samhällsplaneringen. Här önskar Region Uppsala ett tillägg gällande utvecklingsmålet ”Planera för ett samhälle som främjar hälsa och för omställningen till effektiv och nära vård”.

För Region Uppsala

Tobias Arvidsson

Regional utvecklingsdirektör

Region Uppsala

Kollektivtrafikförvaltningen

Christopher Carreira Chau

Utvecklingsstrateg

Tel: 021-481 83 29

E-post: christopher.carreira.chau@regionvastmanland.se

Datum

2024-02-01

Diariernr

KTM240011

Ert datum

Er beteckning

ÖP2024

SYNPUNKTER PÅ SAMRÅDSFÖRSLAG FÖR ÖVERSIKTSPLAN 2040, ENKÖPINGS KOMMUN

Beskrivning av ärendet

Enköpings kommun har skickat ut förslag till reviderad översiktsplan med utblick till 2040 på remiss och till allmänheten för synpunkter. Översiktsplanen är ett förslag till Enköpings utveckling i framtiden. De ställningstaganden och principer som föreslås, blir vägledande i planeringen och säkerställa en hållbar utveckling i kommunen.

Region Västmanland har inte fått förslaget som remissinstans och därmed lämnar sina synpunkter som allmänheten.

Yttrande

Kollektivtrafikförvaltningen har tagit del av rubricerat ärende och har följande att framföra.

Region Västmanland ser positivt på planen med spårreservat för byggnation av Arosstråket samt utbyggnation av Mäljarbanan. Utvecklingen av Mäljarbanan är viktig för Region Västmanland och Region Uppsala för att fortsätta utveckla tågtrafiksystemet och trafikutbudet.

Region Västmanland ser positivt på att kommunen vill utveckla kollektivtrafiken längs riksväg 70 mellan Enköping och Sala/Heby där pendlingsdemografi visar att cirka 275 personer pendlar längs stråket. Dessutom finns det intresse från Sala kommun att säkerställa kollektivtrafik till Enköping. Regionen ser fram emot fortsatt samverkan med Region Uppsala och Enköpings kommun för att säkerställa länsöverskridande kollektivtrafik mellan Enköping och Sala.

Region Västmanland vill också understryka vikten av att arbetet med Hjulstabron får statlig finansiering och åtgärdas snarast, vilket är i enlighet med Västmanlands länstransportplan 2022–2033. Detta för att kunna hantera större fartyg, möjliggöra utvecklade godstransporter på Mälaren och kunna dra full nytta av Västerås och Köpings hamnar.

Region Västmanland har inga ytterligare synpunkter att framföra.

För Kollektivtrafikförvaltningen
Region Västmanland

Mohammad Sabet
Biträdande förvaltningsdirektör

Postadress

Region Västmanland
Kollektivtrafikförvaltningen
721 89 Västerås

Besöksadress

Ingenjör Bååths gata 11, vån D
722 12 Västerås

Telefon, vxl

021-17 30 00

Telefax

021-17 45 09

Org Nr

232100-0172

VAT nr

SE232100017201

E-post

region@regionvastmanland.se

Webbadress

www.regionvastmanland.se

Daniel Edwartz
0171-475606
daniel.edwartz@rtjeh.se

Remissvar gällande översiktsplan 2040 samrådshandling

Enköpings kommun har begärt yttrande av Räddningstjänsten över samrådshandling "översiktsplan 2040", Räddningstjänstens synpunkter omfattar ställningstagande till behov av riskhänsyn och förutsättningar för räddningsingripanden.

Följande text har samma rubriksättning som samrådshandlingen under del 3 Temaområden och planeringsprinciper kapitel "Miljö-, skydds- och riskfaktorer" och beskriver förslag på tillägg eller ändring av felaktig text. Synpunkter har också lämnats för del 3 under kapitel "Verksamheter som hanterar eller transporterar farligt gods".

Beredskap

I texten anges "kritisk natur så som torka, värmeböljor eller brand" Texten är enkelsidig och anger tex inget om kraftig nederbörd som på både sommar och vinter kan ge allvarliga konsekvenser för samhället och bli en fara för allmänheten.

Räddningstjänst

- 4M samarbetet gäller ej räddningstjänst. Idag ingår räddningstjänsten Enköping/Håbo i Räddningsregion östra Svealand som är ett gränslöst samarbete inom regionen för uttryckande- och förebyggande verksamheter.
- Räddningstjänsten Enköping- Håbo är ett kommunalförbund.

Planeringsprinciper

- Det anges i samrådsförslaget att det behöver finnas ramper för sjösättning av räddningsbåtar runt om i kommunen. Detta är inget som behöver beskrivas i översiktsplanen och kan därför tas bort.
- Det anges även viss information om brandvatten. Räddningstjänsten anser att kommunen behöver ta fram en brandvattenplan och att denna plan ska anges i översiktsplanen. Särskilt att beakta i denna plan är kommunens ytterområden samt robusthet inom Enköpings tätort.
- Det anges även information om framkomlighet för bebyggelseområden. Till denna information vill räddningstjänsten belysa att gatunätet och räddningsvägar runt de flesta flerbostadshus, högre än 11 meter, används av räddningstjänsten som uppställningsplatser för höjdfordon för att kunna agera som en alternativ utrymningsväg. Räddningstjänsten anser att översiktsplanen behöver ta upp detta genom att beskriva att i de fall där räddningstjänstens höjdfordon är den alternativa utrymningsvägen ska särskilt framtagna räddningsväg eller det kommunala gatunätet kunna nyttjas. Träd, parkeringar och andra hinder ska i de fall beaktas.

Verksamheter som hanterar eller transporterar farligt gods

Översiktsplanen bör hänvisa till regionala riktlinjer och Länsstyrelsen i Uppsala län har en nyligen framtagen skrift "Riskhantering vid transportleder för farligt gods, Länsstyrelsens meddelandeserie 2023:10". Räddningstjänsten anser att denna bör tas upp i översiktsplanen.

Därtill behöver texten, i översiktsplanen, som har en avståndsanvisning nyanseras då den inte till fullo stämmer överens med vad trafikverket anger på sin hemsida¹.

"Vid vilket avstånd som en riskanalys bör tas fram beror på typ av bebyggelse, riktlinjer hos kommunen och länsstyrelsen samt typ av väg eller järnväg. Ett generellt riktvärde för vidare undersökning av påverkan av farligt gods är 150 meter från det identifierade riskområdet. Detta avstånd anges i flera lokala och regionala riktlinjer, men är inte nationellt fastställt. Avståndet kan också vara längre, till exempel där det är nära till flera transportleder."

Länsstyrelsens meddelandeserie 2023:10 har även en "checklista översiktsplan" som räddningstjänsten anser är ett bra underlag och som kan hjälpa både oss och kommunen i framtida planarbeten och bör därför också nämnas i översiktsplanen.

Transport av farligt gods på järnväg behöver läggas till för det tas inte upp i det förslag som nu finns till översiktplanen.

Med vänlig hälsning

Handläggare

Daniel Edwartz, Brandingenjör

Denna handling är fastställd i Räddningstjänsten Enköping-Håbos digitala dokument- och ärendehanteringssystem och saknar därför namnunderskrift.

---

¹ [Transporter av farligt gods i samhällsplaneringen - Bransch \(trafikverket.se\)](#) Länk nedladdad 2023-12-28

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
ENKÖPING-HÅBO

2023-12-21

Dnr: 2023-000885-201
Ert dnr: KS2019/619

Bilaga 1 Körsträcksritning

Postadress
Räddningstjänsten Enköping-Håbo
Västra Ringgatan 6
745 31 ENKÖPING

Besöksadress
Västra Ringgatan 6
www.rtjeh.se

Telefon
0171-47 56 00
0171-47 56 15

E-post
raddningstjanst@rtjeh.se

Samhällsbyggnadskontoret
Plan och utvecklingsenheten
Clara Landsbo
Planarkitekt

YTTRANDE

Begäran om yttrande avseende samråd om nya översiktsplan för Enköpings kommun. Enköpings kommun Översiktsplan 2040.
Ärende: KS2019/619

YTTRANDE

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till samråd avseende en ny översiktsplan för Enköpings kommun. Nedan följer Sala kommuns samlade bedömning av översiktsplanens innehåll med fokus på mellankommunala frågor.

Förbindelser

I samrådsunderlaget visar **Figur 2** på s.14 Enköpings geografiska läge i regionen. Sala kommun förstår att syftet är att visa på läget utifrån perspektivet av de järnvägskopplingar som finns i regionen men hade önskat att även Sala markeras ut i figuren. Dels för att illustrera kopplingen till kommunerna och det intresset av ett samarbete mellan kommunerna som beskrivs i er översiktsplan. Dels för att koppla ihop Figur 2 med kartan på s. 23 som visar på översiktsplanens utvecklingsinriktning.

På s. 26 står det att *Kommunen ser även ett behov av att utveckla kollektivtrafikstråk mot Arlanda, söderut mot Strängnäs och norrut mot Sala/Heby*. Det nämns även att kommunen verkar för att kollektivtrafiken stärks genom dialog med Region Uppsala och en gemensam utveckling tillsammans med grannkommuner. I Översiktsplan för Sala kommun 2050 som antogs i slutet av 2023 står det på s.68 att *Kommunen ska verka för att det upprättas bussförbindelser från Sala till och från Enköping och Avesta*. Sala kommun ser fram emot en samverkan kring att etablera kollektivtrafik mellan orterna. Ett exempel på ett befintligt samarbete mellan grannkommuner är projektet "Hållbara transporter" som Heby kommun driver tillsammans med Region Uppsala och Morgongåva företagspark. Syftet med samverkansprojektet är att förbättra trafiksituationen i och kring företagsparken, för de som bor och arbetar i Morgongåva. I detta projekt har Sala kommun blivit inbjudna till att delta i, då den befintliga järnvägssträckan mellan Sala och Morgongåva utgår en viktig koppling för pendling mellan orterna. Med detta vill Sala kommun pointera vikten av att skapa och bjuda in till forum att mötas i för att kontinuerligt kunna diskutera mellankommunala frågor.

Samhällsbyggnadskontoret, Plan och utvecklingsenheten

Näringsliv

I samrådsunderlaget står det på s. 17 att *Större etableringar inom ett område kan påverka grannkommunerna både negativt och positivt. Analyser om påverkan utanför kommunens geografi ska därför göras och samråd ske med berörda kommuner om sådana etableringar blir aktuella.* Sala kommun håller med om vikten av påverkansanalys och vi förutsätter att planer på etableringar med positiv eller negativ påverkan kommer skickas på remiss till Sala kommun för yttrande.

Sammanfattning

Sala kommun har med intresse mottagit handlingarna och ser den höga ambitionen om utveckling av bebyggd miljö, teknisk försörjning, transporter och infrastruktur samt grönstråk som positivt. Detta kan få spridningseffekter över kommungränsen och Sala kommun ser fram emot att utveckla samarbetet med Enköpings kommun till följd av en ökad rörelse över kommungränsen.

För Samhällsbyggnadskontoret

Clara Landsbo
Planarkitekt

Victor Zakrisson
Plan- och exploateringschef

Samhällsbyggnadskontoret, Plan och utvecklingsenheten

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Samhällsbyggnadskontoret, Plan och utvecklingsenheten

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KSLU § 12 Remiss - Samråd om förslag till översiktsplan för Enköpings kommun

INLEDNING

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till samråd avseende en ny översiktsplan för Enköpings kommun.

Sala kommuns sammanfattade synpunkter:

- Tydliggör den geografiska kopplingen mellan Enköping och Sala i illustrationer i översiktsplanen
- Vid etableringar i Enköping som kan påverka grannkommuner ska Sala kommun vara remissinstans

Enköping kommun Översiktsplan 2040 utgår från framtagna mål och en utvecklingsinriktning, dessa är i sin tur vägledande för möjlig utveckling av mark- och vattenanvändning fram till år 2040. Översiktsplanen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Översiktsplanen innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för sex prioriterade orter: Fjärdhundra, Grillby, Hummelsta, Lillkyrka, Skolsta och Örsundsbro. Enköping har sedan tidigare en fördjupad översiktsplanen för Enköping stad (2018) som kommer att fortsätta gälla.

I yttrandet har en samlad bedömning av översiktsplanens innehåll gjorts med fokus på mellankommunala frågor. Vi förmedlar att vi uppfattar Enköping kommuns höga ambitionen om utveckling av bebyggd miljö, teknisk försörjning, transporter och infrastruktur samt grönstråk som positivt. Detta kan få spridningseffekter över kommungränsen. Vi pointerar även vikten av att skapa och bjuda in till forum att mötas i för att kontinuerligt kunna diskutera mellankommunala frågor.

En synpunkt på översiktsplanen som lyfts i yttrandet är en önskan om att lyfta den geografiska kopplingen mellan Enköping och Sala ytterligare. Detta genom att visa på kopplingar i illustrationer i översiktsplanen. Ytterligare en synpunkt är att planer på etableringar med antingen positiv eller negativ påverkan på grannkommuner ska skickas på remiss till Sala kommun för yttrande.

Beslutsunderlag

Missiv – Begäran om yttrande avseende Samråd Enköping kommun

KS 2024.604, Yttrande – Remiss Samråd Enköpings kommun

KS 2023.5596 Missiv från Enköpings kommun

KS 2023. 5597, Samrådsförslag – Enköpings kommun

KS 2023.5598, Bilaga 1 till Samrådsförslag Enköpings kommun

Clara Landsbro, Planarkitekt, föredrar ärendet. Lars Wedin, samhällsbyggnadschef deltar i ärendets behandling.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KSLU § 12 forts.

Yrkanden

Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet beslutar,
att Kommunstyrelsens ledningsutskott antar yttrandet som sitt eget och till
Enköpings kommun avger yttrande avseende samråd om ny översiktsplan för
Enköpings kommun. Enköpings kommun Översiktsplan 2040.

Erik Hamrin (M) yrkar bifall tillordförandens förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet beslutar,
att Kommunstyrelsens ledningsutskott antar yttrandet som sitt eget och till
Enköpings kommun avger yttrande avseende samråd om nya översiktsplan för
Enköpings kommun. Enköpings kommun Översiktsplan 2040.

Skickas till

Enköpings kommun
Samhällsbyggnadskontoret

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Samhällsbyggnadskontoret
Plan och utvecklingsenheten
Clara Landsbo
Planarkitekt

YTTRANDE

Begäran om yttrande avseende samråd om nya översiktsplan för Enköpings kommun. Enköpings kommun Översiktsplan 2040.

YTTRANDE

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till samråd avseende en ny översiktsplan för Enköpings kommun. Nedan följer Sala kommuns samlade bedömning av översiktsplanens innehåll med fokus på mellankommunala frågor.

Förbindelser

I samrådsunderlaget visar **Figur 2** på s.14 Enköpings geografiska läge i regionen. Sala kommun förstår att syftet är att visa på läget utifrån perspektivet av de järnvägskopplingar som finns i regionen men hade önskat att även Sala markeras ut i figuren. Dels för att illustrera kopplingen till kommunerna och det intresset av ett samarbete mellan kommunerna som beskrivs i er översiktsplan. Dels för att koppla ihop Figur 2 med kartan på s. 23 som visar på översiktsplanens utvecklingsinriktning.

På s. 26 står det att *Kommunen ser även ett behov av att utveckla kollektivtrafikstråk mot Arlanda, söderut mot Strängnäs och norrut mot Sala/Heby*. Det nämns även att kommunen verkar för att kollektivtrafiken stärks genom dialog med Region Uppsala och en gemensam utveckling tillsammans med grannkommuner. I Översiktsplan för Sala kommun 2050 som antogs i slutet av 2023 står det på s.68 att *Kommunen ska verka för att det upprättas bussförbindelser från Sala till och från Enköping och Avesta*. Sala kommun ser fram emot en samverkan kring att etablera kollektivtrafik mellan orterna. Ett exempel på ett befintligt samarbete mellan grannkommuner är projektet "Hållbara transporter" som Heby kommun driver tillsammans med Region Uppsala och Morgongåva företagspark. Syftet med samverkansprojektet är att förbättra trafiksituationen i och kring företagsparken, för de som bor och arbetar i Morgongåva. I detta projekt har Sala kommun blivit inbjudna till att delta i, då den befintliga järnvägssträckan mellan Sala och Morgongåva utgår en viktig koppling för pendling mellan orterna. Med detta vill Sala kommun pointera vikten av att skapa och bjuda in till forum att mötas i för att kontinuerligt kunna diskutera mellankommunala frågor.

Samhällsbyggnadskontoret, Plan och utvecklingsenheten

Näringsliv

I samrådsunderlaget står det på s. 17 att *Större etableringar inom ett område kan påverka grannkommunerna både negativt och positivt. Analyser om påverkan utanför kommunens geografi ska därför göras och samråd ske med berörda kommuner om sådana etableringar blir aktuella.* Sala kommun håller med om vikten av påverkansanalys och vi förutsätter att planer på etableringar med positiv eller negativ påverkan kommer skickas på remiss till Sala kommun för yttrande.

Sammanfattning

Sala kommun har med intresse mottagit handlingarna och ser den höga ambitionen om utveckling av bebyggd miljö, teknisk försörjning, transporter och infrastruktur samt grönstråk som positivt. Detta kan få spridningseffekter över kommungränsen och Sala kommun ser fram emot att utveckla samarbetet med Enköpings kommun till följd av en ökad rörelse över kommungränsen.

För Samhällsbyggnadskontoret

Clara Landsbo
Planarkitekt

Victor Zakrisson
Plan- och exploateringschef

Samhällsbyggnadskontoret, Plan och utvecklingsenheten

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Samhällsbyggnadskontoret, Plan och utvecklingsenheten

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Enköpings kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
745 80 Enköping
framtidialog@enkoping.se

Sjöfartsverkets samrådsyttrande över förslag till översiktsplan för Enköpings kommun

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten. I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur. Verksamheten bedrivs med huvudsaklig inriktning på handelssjöfarten. Fritidsbåtstrafikens, fiskets och marinens intressen ska beaktas.

Bakgrund

Samhällsbyggnadsförvaltningen vid Enköpings kommun har i en skrivelse, daterad den 27 november 2023, lämnat möjlighet för Sjöfartsverket att yttra sig över framtaget samrådsförslag för översiktsplan för Enköpings kommun.

Yttrande

Sjöfartsverket har tagit del av planhandlingarna och har i huvudsak inga synpunkter på innehållet. Sjöfartsverket önskar dock betona och komplettera ett antal punkter.

Riksintresse sjöfart

Sjöfartsverket anser att Enköpings kommun har gjort ett förtjänstfullt arbete i att redovisa befintliga riksintressen för kommunikation, sjöfart, enligt 3 kap. 8 § miljöbalken (1998:808). Enköpings kommun saknar både allmänna hamnar, såväl som industrihamnar, men som framgår i samrådsförslaget genomkorsas kommunen av ett antal farleder:

- Farled 901 (Södertälje sluss – Västerås) (Farledsklass 1)
- Farled 902 (Grönsjöfjärden - Bryggholmen (V Arnö)) (Farledsklass 4)
- Farled 925 (Ytterholm – Bålsta) (Farledsklass 2)
- Farled 923 (Oknö – Enköping) (Farledsklass 4)

Enköpings kommun har på ett tillbörligt sätt noterat dessa och därtill både beskrivit trafiken och farledernas betydelse. Sjöfartsverket upplyser emellertid kommunen att de tre riksintresseklassade farlederna med farledsnummer 901, 902 och 925 ingår som inre vattenvägar i det Transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Kommunen kan alltså komplettera detta i planhandlingarna.

Datum
2023-12-05Vår beteckning
23-06277

Hjulstabron

Sjöfartsverket noterar med tillfredsställelse att Enköpings kommun på flera ställen i samrådsförslaget lyfter Hjulstabrons betydelse för Mälarsjöfarten. Kommunen nämner mycket riktigt att bron behöver ersättas eller byggas om för att möjliggöra utvecklade godstransporter på Mälaren och att detta krävs för att dra full nytta av investeringarna i Södertälje sluss, farlederna i Mälaren samt i hamnarna i Västerås och Köping. En om- eller nybyggnad måste därmed få finansiering i *Nationell plan för transportinfrastrukturen* för att möjliggöra passage av större fartyg till hamnarna längst in i Mälaren. Sjöfartsverket delar även uppfattningen att de breddade farlederna, i kombination med en ny- eller ombyggd Hjulstabro, har potential att reducera godstransporterna på vägarna i kommunen eftersom en ökad andel av transportarbetet kan ske med sjöfart till eller från hamnarna längre in i Mälaren.

Ärendet har handlagts av Infrastrukturstrateg Henning Grauers i samråd med Infrastruktursamordnare Mats Jäderland.

Enköpings kommun

Yttrande angående översiktsplan 2040 för Enköpings kommun i Södermanlands län

Om kommande exploatering berörs av Skogsstyrelsen inrättade biotopskydd ska dispens sökas hos myndigheten. Samråd bör ske i de fall där naturvårdsavtal tecknats mellan markägare och Skogsstyrelsen.

Skogsstyrelsen ser en stor ökning av solcellsparker. Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet för dessa anläggningar men ett medskick är att förhålla sig till det i den kommunala planeringen.

På www.skogensparlor.se finns registrerade naturvärden, nyckelbiotoper, naturvårdsavtal, biotopskyddsområden, kulturmiljöer med mera.

Där skogen finns i Enköpings kommun är den värdefull för rekreation, vilket beskrivs föredömligt i översiktsplanen. Genom en aktiv, ansvarstagande och kunskapsburen skogsskötsel med landskapsperspektiv går det i de flesta fall att kombinera produktion av virke och attraktiva miljöer. Nyckeln till framgång är planering, lokal anpassning och lokal dialog. Länk till målbild för god miljö <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/mer-om-skog/malbilder-for-god-miljohansyn/malbilder-friluftsliv-och-rekreation/friluftsliv-och-rekreation-narskog.pdf>

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

I ärendet har skogskonsulent Maria Nilsson beslutat

Maria Nilsson

Socialdemokraterna
i Enköping

Socialdemokraternas remissvar till Översiktsplan 2040 i Enköpings kommun

Vi socialdemokrater ser oerhört positivt på det arbete som hittills lagts ner på Översiktsplanen. Det är ett bra dokument, med ännu större potential. Det är viktigt att politiken sätter ner foten i sina politiska ambitioner och prioriteringar och för oss Socialdemokrater är hållbarheten i fokus, såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt. Om vi menar allvar med att vara en hållbar kommun kommer just prioriteringarna bli viktiga, vi måste prioritera bort vissa frågor för att andra ska få chanser att växa. Vi behöver ta vårt planmonopol på allvar och styra därefter.

I samtal med kommunens invånare är det tydligt att det saknar mötesplatser, både för spontana träffar som organiserade aktiviteter. Det är viktigt att vi tänker helhet i byggandet av tätorter, när vi växer i antal måste kulturen, friluftslivet och mötesplatserna växa i samma takt.

Hållbarhetsbedömningen har goda inspel till ÖP, vi måste ta tillvara de hållbarhetsaspekter som lyfts upp i bedömningen. Översvämningsrisk och klimatanpassning i Örsundsbro måste särskilt utredas och beaktas. När klimatarbetet på nationell nivå backar i ansvar behöver kommunen kliva fram. Vi ska värna naturmarkerna och skapa gröna stråk och gröna korridorer, för såväl människor som djur. Detta är förstås viktigt ur ett ekologiskt perspektiv men lika viktigt för det sociala livet.

När vi pratar om den attraktiva landsbygden är det viktigt att värna de som redan bor på landsbygden, de som lockats till landsbygden för ett annat sätt att leva, mer utrymme, lugnare, tystare och närhet till natur, kultur och friluftsliv. Vid nyetableringar på landsbygden ska vi tydligt nyttja vårt planmonopol och lyfta fram var hus får byggas och inte. Det är bra att vara tydlig i beskrivningar och ha utpekande områden för såväl byggande som fredande zoner för att inte skapa falska förhoppningar hos blivande exploitörer. Stora opåverkade områden ska inte bebyggas, här vill vi ha tydligare skrivningar än gällande (nuvarande: Storskaliga exploateringar ska undvikas, enstaka nya bostadshus där övriga planeringsprinciper följs kan tillkomma men grupper av nya bostadshus är olämpligt).

Vi ska, i enlighet med miljöbalkens 3 kap 4 § värna jordbruksmarken. Det är viktigt för vårt kulturlandskap liksom för att säkra vår livsmedelsproduktion. Jordbruksmark ska endast användas vid samhällsviktiga funktioner då annan mark inte finns att tillgå. Ett led i att värna jordbruksmarken är att se över Hummelsta H-1, där finns en detaljplan för 30 villor som antogs 1998. Eftersom ingenting bebyggt på marken dessa 25 år vill vi se över möjligheten att ändra gällande detaljplan till jordbruksmark för att säkra livsmedelsproduktionen.

Vi prioriterar förtätning i tätorterna för att ha möjlighet att bevaka och utveckla serviceutbud, skola och kollektivtrafiklösningar. Verksamheter med många och tunga transporter

Socialdemokraterna
i Enköping

ska lokaliseras i nära anslutning till stora trafikleder och trafikplatser för att undvika tunga transporter genom tätbebyggda områden.

Vi vill inte anlägga nya byar på landsbygden utan prioritera utbyggnad av befintliga tätorter. Vid nyetableringar på landsbygd ska vi prioritera att bygga nära noder och kollektivtrafikstråk för att öka förutsättningarna för hållbart resande och förstärker underlaget för kollektivtrafik så att turtätheten på sikt kan öka. Vi vill verka för kompletteringstrafik och nya typer av lösningar på landsbygden så som anropsstyrd trafik och strategiskt placerade bytespunkter. En fastighet utanför detaljplanelagt område ska vara av tillräcklig storlek för att klara sin tekniska försörjning, riktvärde för tomtstorlek utanför detaljplanelagt område ska vara 2500 kvm.

Vi vill se tydligare skrivningar i avsnitt om gång och cykelvägar. Både kring prioritering och om hur utbyggnaden går till. Många av våra tätorter ligger nära varandra och Enköpings stad. Med utbyggda cykelvägar till exempel mellan Enköping och Lillkyrka kan elcykeln vara ett realistiskt pendlingsalternativ vilket utökat tätortens attraktionskraft samt möjliggör arbetspendling på ett miljövänligt sätt. Vi måste detaljplanera för cykelvägnät till och från samt mellan tätorterna för att stå först i tur när statliga och regionala pengar finns att söka.

Ett led i folkhälsoarbetet är att börja med barns möjlighet till fysisk aktivitet, därför menar vi socialdemokrater att vi ska uppnå Boverkets rekommendationer för friyttestorlek vid skolor och förskolor, för såväl kommunala som fristående. Ett barn som går i friskola ska inte få sämre möjligheter till skolgård för att exploatören ska göra en större vinst. Alla barn är allas barn, det är viktigt ur ett jämlikhetsperspektiv.

Enköpings kommun ska bidra till omställningen till förnyelsebara energikällor genom att möjliggöra för lokalproducerad solenergi. Vid planering av nya bebyggelseområden bör övervägas om förutsättningarna för takpaneler kan optimeras genom att reglera taklutning och byggnadernas orientering. Vi ska möta framtiden med framtidens lösningar, vara öppna för utvecklingens möjligheter. Marker kan kombineras med solceller och betesmark, i tider där odling ligger i träda kan solenergi verka under tiden. Vi ska möta framtiden samtidigt som vi vårdar vår historia, vi anser därför att solenergianläggningar är olämpliga i miljöer som är historiskt, kulturhistoriskt eller miljömässigt värdefulla.

2024-02-01

Linda Johansson,

Vice ordförande Plan-, mark- och exploateringsutskottet
samt gruppledare för Socialdemokraterna i Enköping

Yttrande
Datum 2024-01-12
Diarienummer 5.1-2311-1498

Er beteckning
KS 2019/619
401-8743-2023

Jenny Enberg
jenny.enberg@enkoping.se

Uppsala länsstyrelse
uppsala@lansstyrelsen.se

ÖP för Enköpings kommun

Yttrande över samrådshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig i ärendet. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. På Boverkets webbsida kan du läsa mer om hur bedömningen av klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen kan genomföras¹.

Underlag:

1. Översiktsplan 2040, samrådsförslag
2. Bilaga 1, hållbarhetsbedömning

Bakgrund och förutsättningar

Topografin inom kommunen varierar och enligt SGU:s jordartskarta domineras de ytliga jordlagren av glacial lera i slättlandskapet medan höjdpartierna främst består av sandig morän och berg i dagern.

Enligt statligt planeringsunderlag² finns det områden inom kommunen med förutsättningar för skred i finkorniga jordarter längst ett flertal vattendrag i kommunen (SGU:s kartlager). Kommunen är belägen under högsta kustlinjen vilket innebär att det kan finnas förutsättningar för kvicklera.

---

¹ https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmannaintressen/hansyn/miljo_klimat/klimatrisker/

² <https://gis.sgi.se/rasskrederosion/>

Längst Sagån, vid kommunens östra gräns finns spår efter skred. Inom kommunen förekommer instabila slänter (Skogsstyrelsen) samt ravinbildningar (SGU). Ett flertal stränder längst vattendrag och sjöar har viss eller hög eroderbarhet (SGU).

SGI:s synpunkter

Generella synpunkter

SGI anser att en översiktsplan ska innehålla en översiktlig beskrivning både av geologiska förutsättningar inom kommunen samt en beskrivning av vilka geotekniska risker (ras, skred, erosion) som kan ha **betydande** inverkan på den strategiska planeringen. Kända riskområden bör redovisas i översiktsplanekartan. Kommunen har pekat ut fyra större områden med förutsättningar för skred eller ras som kan påverka bebyggelse, infrastruktur eller andra värden. Utöver dessa områden anger kommunen att det finns områden med förutsättningar för erosion, rasrisk i slänter samt risk för slamströmmar. Det framgår av beskrivningen att förutsättningar för ras, skred och erosion kan öka vid ett förändrat klimat.

Kommunens strategi för att minska riskerna för ras, skred och erosion innebär att vara restriktiv med ny bebyggelse inom utpekade riskområden. Vid planläggning och i lovärenden inom angränsande områden ska de geotekniska förutsättningar bedömas och ett förändrat klimat ska alltid vägas in. Eftersom redovisade riskområden enbart ger en grov uppskattning av vilka risker som finns i kommunen ska en fördjupad analys för lokala förhållanden tas fram inför granskningen av översiktsplanen. SGI anser att kommunens strategi är bra under förutsättning att de fördjupade analyserna genomförs inför granskningsskedet av planen och redovisas i kartan samt att markanvändningen anpassas efter vad som framkommer vid riskanalysen.

Förbättringsförslag

Slamströmmar – Det bör framgå av översiktsplanen var i kommunen det finns risk för slamströmmar. Vid utredning av förutsättningarna för slamströmmar behöver ofta stora områden och hela avrinningsområden utredas. Detta är särskilt viktigt när det gäller vattendrag i brant terräng. De omfattande utredningskraven innebär att denna planeringsförutsättning lämpligen hanteras på strategisk nivå och inte i enskilda detaljplaner. I de fall kommunens fördjupade riskanalys visar på att det finns områden med risk för slamströmmar som kan komma att påverka markanvändningen rekommenderar SGI att områdena pekas ut som lämpliga för planprogram.

Blocknedfall och berggras – Bergslänter eller jordslänter med block, kan vara instabila i dag eller bli instabila i framtiden. Det är därför viktigt att kommunen i översiktsplanen på en översiktlig nivå beskriver om denna geotekniska säkerhetsfråga påverkar markens byggbarhet. Med hjälp av topografiska kartor kan en första inventering av branter med större lutning än 40 grader mot horisontalplanet identifieras. Angränsar dessa slänter befintlig eller kommande bebyggelse bör denna risktyp lyftas i kommunens strategi. Observera att ett förändrat klimat kan innebära ökad instabilitet i bergslänter (på grund av exempelvis ökad erosion i sprickor eller fler nollgenomgångar). Detta bör framgå av översiktsplanen.

Konsekvenser av översvämningsskydd- Översvämningsskyddsförebyggande åtgärder, till exempel uppfyllnader och vallar, kan medföra geotekniska konsekvenser vilket bör framgå av planen. Detta gäller både befintlig och tillkommande bebyggelse.

Kommunens ställningstaganden

SGI anser att kommunens ställningstagande är bra och skickar därför enbart med exempel på hur ställningstaganden kan formuleras för ökad tydlighet vid efterföljande planering, lovärenden eller andra åtgärder :

- *Att det i samband med detaljplanering alltid ska göras en inledande bedömning av geotekniska förutsättningar för platsen samt vad en geoteknisk utredning för detaljplanen bör omfatta.*
- *Att klimatförändringars effekter på planerad markanvändning alltid måste tas hänsyn till i arbetet med att ta fram nya detaljplaner.*
- *Att planläggning eller bygglovgivning utanför planlagt område där geotekniska säkerhetsfrågor är styrande för markanvändningen innebär krav på geotekniska stabilitetsutredningar.*
- *Att förändrade marknivåer behöver uppmärksammas, som exempelvis uppfyllnader och schakter vilka kan öka sannolikheter för ras och skred.*
- *Begränsningar av markens användning för områden med hänseende till geotekniska säkerhetsfrågor.*
- *Ställningstaganden för hur områden med risker som inte är kommunal mark ska hanteras, exempelvis privatägda fastigheter och statlig infrastruktur.*
- *Ställningstagande kring hur förvaltning av områden med geotekniska risker där underhåll krävs för att området ska bli stabilt över tid, ska hanteras till exempel vid detaljplaner som innehåller allmän plats med enskilt huvudmannaskap.*

Rekommenderat planeringsunderlag

Geoteknisk säkerhet i kommunal planering

SGI har tagit fram en digital vägledning³ som stöd till kommunala planhandläggare. Vägledningen beskriver hur kommunen kan hantera geotekniska säkerhetsfrågor både på översiktsplanenivå och i efterföljande detaljplaner. Här finns även en sammanställning av relevant planeringsunderlag för respektive risktyp.

³ <https://www.sgi.se/sv/vagledning-i-arbetet/geoteknisk-sakerhet-kommunal-planering/>

Vägledning ras, skred och erosion

SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl. a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion⁴. Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst⁵. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning. Med stöd av kartvisningstjänsten kan de geologiska och geotekniska förhållandena beskrivas översiktligt. I samrådsunderlaget redovisas två kartlager från SGU. Kommunen bör se över rubriksättningen så att samtliga relevanta lager kommer att ingå i kartlegenden. Att kartan är analog innebär stora begränsningar vad gäller möjligheten att zooma in. SGI rekommenderar därför att den översiktliga kartan kompletteras med inzoomade kartor över relevanta riskområden.

SGI anser även att det är viktigt att kommunen beskriver begränsningarna med det översiktliga planeringsunderlaget. Detta med anledning av att statligt planeringsunderlag oftast är mycket översiktliga och således inte redovisar förhållandena i detalj varken i skala eller detaljeringsnivå. Det kan finnas instabila områden som inte pekats ut i det statliga underlaget. Men det kan även finnas utpekade riskområden som vid en vidare utredning kan avskrivas som stabila. Alla planeringsunderlag finns heller inte tillgängliga för samtliga kommuner, kommunen behöver därför vara uppmärksam på vilka planeringsunderlag som finns att tillgå lokalt.

Översiktlig stabilitetskartering av finkorniga jordarter (MSB)

2019 genomförde MSB en översiktlig stabilitetskartering⁶ för nio bebyggda områden i Enköpings kommun. SGI rekommenderar kommunen att lyfta resultatet av denna kartering i sin översiktsplan. Observera att karteringen inte är heltäckande och att det kan finnas fler områden med stabilitetsproblematik inom kommunen.

Avslutande synpunkt

SGI noterar att myndighetens namn är felskrivet på sidan 166 i samrådsunderlaget. SGI står för Statens Geotekniska Institut.

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Maria Kristensson, efter föredragning av geoteknikern Maria Freiholtz.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Maria Kristensson

Maria Freiholtz

⁴ <http://swedgeo.diva-portal.org/smash/get/diva2:1300126/FULLTEXT02.pdf>

⁵ <https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

⁶ <https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/stabilitetskartering-finkorniga-jordarter/>

Yttrande över översiktsplan för Enköpings kommun 2040

Stockholms Handelskammare har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat planförslag.

Sammanfattningsvis anser Stockholms Handelskammare att samrådsförslaget ger viktiga besked om Enköpings kommuns utveckling. Som framgår nedan anser vi emellertid att förslaget bör kompletteras med en längre tidshorisont än 2040, att analysen av nuvarande näringslivs- och arbetsmarknadsstruktur bör utvecklas och mål för dagbefolkning inkluderas i planen.

Yttrande

Stockholms Handelskammare välkomnar det pågående arbetet med översiktsplanen för Enköpings kommun och ser det som en nödvändig och framåtblickande process för att säkerställa hållbar utveckling, tillväxt och trivsel i kommunen.

En utgångspunkt för Handelskammarens synpunkter är att översiktsplanen behöver ta hänsyn till näringslivets betydelse och villkor. Utvecklingen av tätorten, infrastrukturen och näringslivet bör ses som sammanflätade och ömsesidigt beroende faktorer. Översiktsplanen bör därför inte bara vara en vägledning för stadsplanering utan också en strategi för att främja en dynamisk och konkurrenskraftig näringslivsstruktur.

Enköpings kommun utgör en viktig och integrerad del av en växande huvudstadsregion, med täta beroenden med både de omkringliggande mälardalarna och den växande huvudstadsregionen. Förutsättningarna är goda att attrahera både nya invånare och kommersiella verksamheter av olika slag.

Men förutsättningarna måste också tas till vara. Bostadsbyggandet måste främjas så att människor kan flytta till kommunen, verksamhetsområden måste tas fram som svarar mot företagens efterfrågan, infrastruktur och kommunikationer måste vara goda och kompetensförsörjningsläget möta behoven.

För ett gott näringslivsklimat och nöjdhet bland invånarna måste även de kommunala kärnuppgifterna och den kommunala servicen vara av hög kvalitet, i synnerhet inom förskola och skola. Erfarenheten från andra kommuner är att människor bosätter sig där de trivs, men arbetar där de finner intressanta och givande arbeten inom pendlingsavstånd.

I samrådsförslaget anges förtjänstfullt befolkningsmässiga planeringstal, innebärande en tillväxt med 12 000 invånare till 2040, samt 5 000-6 000 fler bostäder under samma period. Handelskammaren välkomnar denna tydlighet eftersom den underlättar för näringslivets aktörer att upprätta långsiktiga planer för sitt engagemang i Enköping.

Handelskammaren pekade redan i remissvar över den nu gällande översiktsplanen att Enköpings utmaning är att inte utvecklas till sovstad, utan klara balansen mellan dag- och nattbefolkning. Baserat på föreliggande förslag är denna synpunkt fortfarande relevant. De absoluta talen för inpendlingen antyder en outnyttjad inflyttningspotential för Enköpings kommun och Handelskammaren föreslår därför att översiktsplanen kompletteras med mål även för utveckling av dagbefolkning.

Ett sådant mål skulle behöva grundas i en mer utvecklad analys av Enköpings nuvarande näringslivs- och arbetsmarknadsstruktur och mål för en ökad diversifiering mot moderna tjänstenärningar med högre kunskapsinnehåll, som för närvarande är underrepresenterade i kommunen.

Ett värdefullt underlag till översiktsplanen vore även en fylligare beskrivning av kommunens beroende mot andra orter vad gäller in- och utpendling, demografisk struktur, arbetsmarknad och befolkningens utbildningsnivå. I nuvarande förslag går det inte att utläsa om denna analys har skett och hur den ligger till grund för planering av äldreomsorg, förskolor, bostadsområden, kollektivtrafik och infrastruktur.

Blicka bortom 2040

Handelskammaren understryker vikten av att översiktsplanen anger en långsiktig vision för kommunens markanvändning och utveckling. Med tanke på den snabba teknologiska utvecklingen och samhällsförändringarna är det avgörande att planen inte bara fokuserar på aktuella behov utan även tar hänsyn till framtidens utmaningar och möjligheter.

Även om det i ortsanalyserna görs utblickar bortom 2040 bedömer Handelskammaren att tidshorizonten 2040 i flera avseenden är för kortsiktig. Det finns flera viktiga områden som behöver hanteras i ett längre perspektiv än så. Det gäller exempelvis klimatanpassning och utbyggnad av kritisk infrastruktur såsom VA-kapacitet och elförsörjning. Men även anläggning av infrastruktur, exempelvis utbyggnad av en järnvägsförbindelse Enköping – Uppsala. Enligt Handelskammarens bedömning skulle översiktsplanen med fördel kompletteras med en långsiktig utblick mot 2060 för att ge bättre vägledning kring de långsiktiga utmaningar som kommunen står inför.

Elkraftnätets roll och utmaningar

En viktig aspekt är avslutningsvis kopplingen mellan översiktsplanen och elkraftnätets möjligheter och begränsningar. Med en växande efterfrågan på el i samband med expansion av nya verksamhetsområden, laddinfrastruktur och övergången till förnybar energi är det väsentligt att översiktsplanen tar höjd för att säkerställa en pålitlig och hållbar elförsörjning. Samrådsförslaget beskriver att elförsörjningen hanteras genom utbyggnad av stamnätet fram till 2028. För fortsatt utbyggnad av kommunen behöver även nödvändiga investeringar och förbättringar av lokal- och regionalnät genomföras.

Den kommunala utbyggnaden behöver bättre ta i beaktande förutsättningarna att utveckla elnätet i takt med behoven, i nära dialog med nätägarna.

Uppsala den 4 februari 2024

Tomas Stavbom
Regionchef Uppsala län

MSN/2024 § 5

MSN/2023:167 - 032

Yttrande – Enköpings kommuns samrådshandling "översiktsplan 2040"

Beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att

1. Ställa sig bakom förslag på yttrande och delge detta till Enköpings kommun

Beslutsgång

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut och att detta blir miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Ett förslag på Översiktsplan för Enköpings kommun har tagits fram och skickas nu ut på samråd under tiden den 27 november till och med den 4 februari. Kommunfullmäktige beslutade hösten 2019 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar ta fram en ny översiktsplan för Enköpings kommun.

Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun med särskilt fokus på våra mindre tätorter och byggande på landsbygden.

Efter genomfört samråd kommer planförslaget att revideras för att sedan ställas ut för ytterligare synpunkter under 2024.

Strängnäs kommun erbjuder, likt övriga intressenter att inkomma med yttrande på Enköping kommuns samrådshandling under samrådsperioden som pågår mellan 27 november och 4 februari. Nedan bifogas kommunens yttrande på samrådshandlingen.

Yttrande från Strängnäs kommun

Strängnäs kommun har mottagit Enköpings kommuns samrådsförslag till ny Översiktsplan och tackar för möjligheten att få yttra sig. Vi ställer oss positiva till innehållet och inriktningen i Översiktsplanen och med dess innehåll. Handlingen upplevs välarbetad och tydlig att ta till sig för läsare, samt behandlar en mängd viktiga områden som är viktiga att beakta i tidigt strategiskt skede.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

När det gäller mellankommunala frågor ser vi positivt på att väg 55 och sträckan mellan våra två kommuner lyfts upp som en felande länk även av Enköping i er Översiktsplan. Vi delar beskrivningen i Översiktsplanen om att väg 55 håller en undermålig standard utifrån framkomlighets- och trafiksäkerhetssynpunkt. Vi ser fram emot att arbeta vidare med vårt mellankommunala intresse och stödja varandra i framtida regionala diskussioner kring väg 55 och behov av satsningar. Vidare ser vi också fram emot att fortsätta knyta våra kommuner närmare varandra genom våra mellankommunala frågor som beskrivs i förslaget. Det bedöms även vara positivt att Enköping pekar ut stråket i sin utvecklingsinriktning som synliggör koppling mot Strängnäs kommun.

Ett förslag är om det i samband med att väg 55 beskrivs på sidan 102 påminna läsarna om Fyra Mälarstädernas strävan om restid på 20 minuter mellan närmaste ort. Ett förslag är att kanske även påminna läsaren (och övriga statliga myndigheter) om att väg 55 faktiskt är utpekad som regionalt viktig väg i Trafikverkets *Funktionellt prioriterade vägnät* för både godstransporter och långväga personresor. Kanske kan även koppling till ÖMS 2050 göras, där vägen också pekas ut som ett regionalt stråk för gods, men också utpekad väg för farligt gods. Detta skulle kunna stärka avsnittet med väg 55 ytterligare och sätta högre krav på Trafikverket och regionerna att framöver prioritera väg 55 och en utbyggnad i högre utsträckning.

Kopplat till avsnittet om grönstruktur och mötesplats, vill kommunen tipsa om kartläggningar som kan genomföras för spridningsanalyser, habitatnätverk och värdeetrakter. Under hösten 2023 kompletterade vi vår Översiktsplan med sådana kartläggningar som vi bedöma var viktiga underlag för oss. Vårt material går även i linje med Eskilstuna kommuns framtagna kartläggningar av grönstruktur, där det skulle vara intressant att koppla samman kommunernas grönstruktur/underlag på sikt. Om ni skulle vara intresserade av att genomföra likvärdiga kartläggningar nu eller på längre sikt bistår vi gärna med underlag, kunskap och övrig hjälp för att se till att våra kartläggningar byggs upp på snarligt sätt.

När det gäller Enköpings kommuns egna kommunala kartor över mark- och vattenanvändningen upplevs de tydliga och konkreta, där de delats upp för respektive tätort. Vår bedömning är att detta kan underlätta för en framtida övergång till Boverkets ÖP-modell och digitalt format. Vi samarbetar gärna kring frågor kring digitalisering inom Översiktsplaneskedet framöver för att kunna stötta och inspirera varandra.

När det gäller kartorna inom handlingen hittade inte vi om dessa även finns i digitalt format, och utgår därför i vårt svar från att dessa enbart finns i PDF-format. Alla kommuner bestämmer själva när övergången till digitala kartor och format är lämpligt utifrån sina förutsättningar, men ett tips kan vara att framöver fundera över om respektive ÖP-karta skulle kunna göras digitala som

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

komplement i befintliga GIS-system som kommunen har tillgång till. Digitala kartor underlättar alltid användningen vid bedömningar.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

Remiss, Missiv Enköpings kommun samråd översiktsplan, 2023-11-10

Remiss, Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040, 2023-12-08

Tjänsteutlåtande, Yttrande - Enköpings kommuns samrådshandling ÖP2040, 2023-12-20

Beslutet skickas till

Beslutat yttrande ska senast den 4e februari skickas till:

framtidialog@enkoping.se.

Uppge "ÖP2040 - Yttrande från Strängnäs kommun" i meddelanderaden.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Handläggare

Eddie Lundgren
0152-293 30

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

**Yttrande - Enköpings kommuns samrådshandling
"Översiktsplan 2040"**

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att

1. Ställa sig bakom förslag på yttrande och delge detta till Enköpings kommun

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Ett förslag på Översiktsplan för Enköpings kommun har tagits fram och skickas nu ut på samråd under tiden den 27 november till och med den 4 februari. Kommunfullmäktige beslutade hösten 2019 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar ta fram en ny översiktsplan för Enköpings kommun.

Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun med särskilt fokus på våra mindre tätorter och byggande på landsbygden.

Efter genomfört samråd kommer planförslaget att revideras för att sedan ställas ut för ytterligare synpunkter under 2024.

Strängnäs kommun erbjuder, liksom övriga intressenter att inkomma med yttrande på Enköping kommuns samrådshandling under samrådsperioden som pågår mellan 27 november och 4 februari. Nedan bifogas kommunens yttrande på samrådshandlingen.

Yttrande från Strängnäs kommun

Strängnäs kommun har mottagit Enköpings kommuns samrådsförslag till ny Översiktsplan och tackar för möjligheten att få yttra sig. Vi ställer oss positiva till innehållet och inriktningen i Översiktsplanen och med dess innehåll. Handlingen upplevs välarbetad och tydlig att ta till sig för läsare, samt behandlar en mängd viktiga områden som är viktiga att beakta i tidigt strategiskt skede.

När det gäller mellankommunala frågor ser vi positivt på att väg 55 och sträckan mellan våra två kommuner lyfts upp som en felande länk även av Enköping i er

Översiktsplan. Vi delar beskrivningen i Översiktsplanen om att väg 55 håller en undermålig standard utifrån framkomlighets- och trafiksäkerhetssynpunkt. Vi ser fram emot att arbeta vidare med vårt mellankommunala intresse och stödja varandra i framtida regionala diskussioner kring väg 55 och behov av satsningar. Vidare ser vi också fram emot att fortsätta knyta våra kommuner närmare varandra genom våra mellankommunala frågor som beskrivs i förslaget. Det bedöms även vara positivt att Enköping pekar ut stråket i sin utvecklingsinriktning som synliggör koppling mot Strängnäs kommun.

Ett förslag är om det i samband med att väg 55 beskrivs på sidan 102 påminna läsarna om Fyra Mälarstädernas strävan om restid på 20 minuter mellan närmaste ort. Ett förslag är att kanske även påminna läsaren (och övriga statliga myndigheter) om att väg 55 faktiskt är utpekad som regionalt viktig väg i Trafikverkets *Funktionellt prioriterade vägnät* för både godstransporter och långväga personresor. Kanske kan även koppling till ÖMS 2050 göras, där vägen också pekas ut som ett regionalt stråk för gods, men också utpekad väg för farligt gods. Detta skulle kunna stärka avsnittet med väg 55 ytterligare och sätta högre krav på Trafikverket och regionerna att framöver prioritera väg 55 och en utbyggnad i högre utsträckning.

Kopplat till avsnittet om grönstruktur och mötesplats, vill kommunen tipsa om kartläggningar som kan genomföras för spridningsanalyser, habitatnätverk och värdeetrakter. Under hösten 2023 kompletterade vi vår Översiktsplan med sådana kartläggningar som vi bedöma var viktiga underlag för oss. Vårt material går även i linje med Eskilstuna kommuns framtagna kartläggningar av grönstruktur, där det skulle vara intressant att koppla samman kommunernas grönstruktur/underlag på sikt. Om ni skulle vara intresserade av att genomföra likvärdiga kartläggningar nu eller på längre sikt bistår vi gärna med underlag, kunskap och övrig hjälp för att se till att våra kartläggningar byggs upp på snarligt sätt.

När det gäller Enköpings kommuns egna kommunala kartor över mark- och vattenanvändningen upplevs de tydliga och konkreta, där de delats upp för respektive tätort. Vår bedömning är att detta kan underlätta för en framtida övergång till Boverkets ÖP-modell och digitalt format. Vi samarbetar gärna kring frågor kring digitalisering inom Översiktsplaneskedet framöver för att kunna stötta och inspirera varandra.

När det gäller kartorna inom handlingen hittade inte vi om dessa även finns i digitalt format, och utgår därför i vårt svar från att dessa enbart finns i PDF-format. Alla kommuner bestämmer själva när övergången till digitala kartor och format är lämpligt utifrån sina förutsättningar, men ett tips kan vara att framöver fundera över om respektive ÖP-karta skulle kunna göras digitala som

komplement i befintliga GIS-system som kommunen har tillgång till. Digitala kartor underlättar alltid användningen vid bedömningar.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

Remiss, Missiv Enköpings kommun samråd översiktsplan, 2023-11-10

Remiss, Samrådsförslag Enköpings kommun Översiktsplan 2040, 2023-12-08

Tjänsteutlåtande, Yttrande - Enköpings kommuns samrådshandling ÖP2040, 2023-12-20

Beslutet skickas till

Beslutat yttrande ska senast den 4e februari skickas till:

framtidialog@enkoping.se.

Uppge "ÖP2040 - Yttrande från Strängnäs kommun" i meddelanderaden.

Anders Jonsson
TF Enhetschef Strategi

Eddie Lundgren
Översiktsplanerare

2024-01-22

Svk 2023/4003

YTTRANDE

Samrådsyttrande angående förslag till ny översiktsplan för Enköpings kommun, Uppsala län

Kommunens diarienummer: KS2019/619
Länsstyrelsens diarienummer: 8743-2023

Sammanfattning

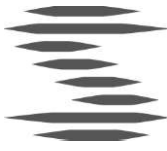
Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Genom Enköpings kommun går flera kraftledningar som tillhör det svenska transmissionsnätet för el och dessa ledningar behöver finnas redovisade i översiktsplanen. Svenska kraftnät har också pågående projekt som påverkar kommunen. Dels den nya kraftledningen mellan station Hamra och Munga (Västerås kommun) som kommunen skriver om i översiktsplanen, men vi planerar också att ersätta en befintlig 220 kV-ledning i kommunen med en ny 400 kV-ledning mellan station Hamra och ny station Kappetorp (Sollentuna kommun). Det senare projektet nämns inte i det nuvarande planförslaget och inför granskning vill Svenska kraftnät att kommunen redovisar även detta projekt.

Svenska kraftnäts anläggningar

Befintliga anläggningar

Svenska kraftnät har flera högspänningsledningar som passerar genom Enköpings kommun och som ingår i det svenska transmissionsnätet för el. Ledningarna finns inte redovisade i samrådsförslaget till ny översiktsplan och inför granskning vill Svenska kraftnät att kommunen inkluderar transmissionsnätet i mark- och vattenanvändningskartan, på samma sätt som större vägar finns redovisade. Detta då transmissionsnätet för el är en grundläggande del av den samhällsviktiga infrastrukturen och en översiktsplan som inte redovisar transmissionsnätet ihop med övrig planering är svår att ta ställning till.

Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Enklaste

sättet att hitta informationen är att gå in på geodataportalen och söka US.TransmissionsnätFörEl eller gå in via länken Geodata - Lantmäteriet.

Ledningsrätt

Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningarna, som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärd eller verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt. Om någonting planeras inom 500 meter från våra anläggningar vill vi bli hörda i samråd, bland annat på grund av elsäkerhetsaspekter, och detta behöver framgå i översiktsplanen.

Pågående projekt

Utöver förvaltning av befintliga ledningar har Svenska kraftnät två pågående ledningsprojekt som berör kommunen. Båda projekten syftar till att stärka upp transmissionsnätet, öka överföringskapaciteten och byta ut gamla ledningar som uppnått teknisk livslängd. Mellan stationerna Hamra i Enköpings kommun och Munga i Västerås kommun byggs en helt ny 400 kV-ledning, vilket kommunen också skriver om i översiktsplanen. Svenska kraftnät har lämnat in ansökan om koncession för kraftledningen till energimarknadsinspektionen och enligt nuvarande tidplan är ledningen planerad att tas i drift under 2028.

Det andra projektet som berör Enköpings kommun är en ny 400 kV-ledning mellan station Hamra och den nya stationen Kappetorp i Sollentuna kommun. Ledningen ska ersätta en befintlig 220 kV-ledning och den planerade utredningskorridoren genom Enköpings kommun följer därmed ledningsgatan för den befintliga ledningen. Svenska kraftnät vill att kommunen redovisar även detta projekt i översiktsplanen.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till **Nätutvecklingsplan 2024-2033**. Detta dokument finns publicerat på vår webbplats: www.svk.se

Riksintresseutredning

Svenska kraftnät vill slutligen upplysa om att transmissionsnätets mark- och vattenanspråk för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalken (1998:808) 3 kap 9 § har remitterats av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Detta omfattar också transmissionsnätet i Enköpings kommun.

Detta yttrande har signerat digitalt av enhetschef Per Enarsson efter föredragning av planhandläggare Nadja Andersson.

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Signerad av:
NADJA ANDERSSON

Tidpunkt:
2024-01-22 14:23:05

Signerad av:
PER ENARSSON

Tidpunkt:
2024-01-22 16:10:05

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Christina Thulin, Kristina Isacson

Enköpings kommun

74580 ENKÖPING

Samråd om förslag till översiktsplan - Enköpings kommun

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på rubricerad remiss.

Härmed meddelas att förbundet tackar för informationen men avstår från att lämna synpunkter.

Sveriges Kommuner och Regioner

enligt uppdrag

Helena Lingensjö

Paragraf 10

Ärendenummer TF2023/1269

Svar på samrådsremiss - Översiktsplan 2040

Beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. anta samhällsbyggnadsförvaltningens remissvar som sitt eget.

Beskrivning av ärendet

Ett förslag på översiktsplan 2040 för Enköpings kommun har tagits fram av plan- och exploateringsutskottet och är nu ute på samråd där tekniska nämnden har möjlighet att ge sina synpunkter på innehållet, bilaga 1.

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2019 att Enköpings kommun behöver ta fram en ny översiktsplan. Sedan dess har samhällsbyggnadsförvaltningen, tillsammans med andra förvaltningar, arbetat med detta. Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun med särskilt fokus på våra mindre tätorter och byggande på landsbygden.

Översiktsplanen anger den politiska visionen kring mark- och vattenanvändningen. Den ska vara vägledande för efterföljande planering och beslut. Efter genomfört samråd kommer planförslaget att revideras för att sedan ställas ut för ytterligare synpunkter under 2024.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen vill uppmärksamma det goda arbete som strategisk planering lett under framtagande av underlaget och processen för detta. Översiktsplanen är en av kommunens viktigaste riktningvisare och har tagit flera steg och utvecklats som ett av kommunens viktigaste styrdokument. Involvering och dialog mellan förvaltning och nämnder har varit prioriterad. Alla strategier och mål kan inte tillgodoses i översiktsplanen men genom att tänka större kan vi uppnå en positiv förflyttning.

Under framtagandet av översiktsplanen har trafik och mobilitet deltagit och intentionerna i redan beslutade styrdokument för hållbara transporter finns därför med i förslaget. Det skapar en stark röd tråd och samband mellan de olika styrdokumenterna där intentionen stärks i flera led.

Vattentjänstplanen har betydelse för utveckling av landsbygden men denna är ännu inte klar. Arbetet med denna pågår parallellt med översiktsplanen och de båda styrdokumenterna har beroenden till varandra.

Förvaltningens bedömning är att översiktsplanen är ett väl genomtänkt och genomarbetat styrdokument där förvaltningens verksamheter har varit delaktiga ifrån start. Därmed har förvaltningen inga ytterligare synpunkter på översiktsplanen.

Bilaga 1: Beslut i plan- och exploateringsutskottet (2023-11-15 §84)

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att:

1. anta samhällsbyggnadsförvaltningens remissvar som sitt eget.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att:

1. anta samhällsbyggnadsförvaltningens remissvar som sitt eget.

Kopia till:

Kommunstyrelsens plan- och exploateringsutskott

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Frida Magnusson
0171-627076
frida.magnusson@enkoping.se

Tekniska nämnden

Svar på samrådsremiss - Översiktsplan 2040

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Tekniska nämnden beslutar att:

1. anta samhällsbyggnadsförvaltningens remissvar som sitt eget.

Beskrivning av ärendet

Ett förslag på översiktsplan 2040 för Enköpings kommun har tagits fram av plan- och exploateringsutskottet och är nu ute på samråd där tekniska nämnden har möjlighet att ge sina synpunkter på innehållet, bilaga 1.

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2019 att Enköpings kommun behöver ta fram en ny översiktsplan. Sedan dess har samhällsbyggnadsförvaltningen, tillsammans med andra förvaltningar, arbetat med detta. Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun med särskilt fokus på våra mindre tätorter och byggande på landsbygden.

Översiktsplanen anger den politiska visionen kring mark- och vattenanvändningen. Den ska vara vägledande för efterföljande planering och beslut. Efter genomfört samråd kommer planförslaget att revideras för att sedan ställas ut för ytterligare synpunkter under 2024.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen vill uppmärksamma det goda arbete som strategisk planering lett under framtagande av underlaget och processen för detta. Översiktsplanen är en av kommunens viktigaste riktningvisare och har tagit flera steg och utvecklats som ett av kommunens viktigaste styrdokument. Involvering och dialog mellan förvaltning och nämnder har varit prioriterad. Alla strategier och mål kan inte tillgodoses i översiktsplanen men genom att tänka större kan vi uppnå en positiv förflyttning.

Under framtagandet av översiktsplanen har trafik och mobilitet deltagit och intentionerna i redan beslutade styrdokument för hållbara transporter finns därför med i förslaget. Det skapar en stark röd tråd och samband mellan de olika styrdokumenterna där intentionen stärks i flera led.

Vattentjänstplanen har betydelse för utveckling av landsbygden men denna är ännu inte klar. Arbetet med denna pågår parallellt med översiktsplanen och de både styrdokumenterna har beroenden till varandra.

Förvaltningens bedömning är att översiktsplanen är ett väl genomtänkt och genomarbetat styrdokument där förvaltningens verksamheter har varit delaktiga ifrån start. Därmed har förvaltningen inga ytterligare synpunkter på översiktsplanen.

Bilaga 1: Beslut i plan- och exploateringsutskottet (2023-11-15 §84)

Gunilla Fröman
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Frida Magnusson
Stabschef
Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsens plan- och exploateringsutskott

Från: [telia-natforvaltning /Telia Sverige AB /Göteborg](#)
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Samråd om förslag till översiktsplan - Enköpings kommun - svar senast 4 februari. [ErrandId: CSY03155976] [ResponseId:5585739]
Datum: den 27 november 2023 13:14:26
Bilagor: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[Missiv_Enköpings_kommun_samråd_översiktsplan.pdf](#)
[Remisslista_Enköpings_kommun_samråd_översiktsplan.pdf](#)
[TeliaSignatureLogo](#)

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

2023-11-27

Samråd för ny översiktsplan

Skanova AB (Skanova) har tagit del av förslag till översiktsplan enligt ovan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på planeringsunderlaget. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

För ledningssamordning kontakta Nätförvaltningen
telia-natforvaltning@teliacompany.com

(OBS! Om du svarar på meddelandet, ta inte bort '[ResponseId:5585739]' från ämnesraden då denna text används för automatisk inläsning.)

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2024-02-02

Konfidentialitetsnivå 1

Mottagare
Enköpings kommun

Kopia till
Länsstyrelsen Uppsala län

Samråd gällande översiktsplan för Enköpings kommun

Trafikverket har mottagit förslag till översiktsplan för Enköpings kommun. Översiktsplanen syftar till att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar bebyggelse- och samhällsutveckling av Enköpings kommun fram till år 2040, med särskilt fokus på kommunens mindre tätorter och byggande på landsbygden.

Trafikverkets uppdrag

Trafikverkets uppdrag är att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Här ingår även att bevaka riksintressena för trafikslagens anläggningar. Trafikverket ska bidra till samhällsutvecklingen samt värna om trafiksäkerhet, miljö och tillgängligheten på statlig infrastruktur. De transportpolitiska målen är en utgångspunkt för Trafikverkets arbete och för hur trafikplaneringen ska integreras i samhällsplaneringen.

Riksintressen

Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som bedöms vara riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Med det avses att funktionen hos transportsystemet ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av anläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa. Information om utpekade riksintressen finns på Trafikverkets hemsida [Trafikverkets beslutade riksintressen - Bransch](#).

I Enköpings kommun är E18, riksväg 55 och 70, järnvägsstråket Mäljarbanan samt de allmänna farlederna Ytterholm-Bålsta (nr 925), Södertälje Igensta – Västerås (nr 901) samt Grönsöfjärden – Bryggholmen vid Arnöfjärden (nr 902) utpekade som riksintressen för kommunikationer. Riksintressena som löper genom kommunen utgör viktiga infrastrukturstråk, både regionalt, men även nationellt och internationellt. Vid planerade åtgärder i närheten av dessa anläggningar behöver Trafikverket höras.

Utbyggnad av verksamhets- och bostadsområden

Översiktsplanen redovisar tydligt var kommunen bedömer det som lämpligt att tätorterna utvecklas. Trafikverket ser positivt på kommunens ambition att förlägga bebyggelse i lägen som förbättrar förutsättningarna för service, infrastruktur och kollektivtrafik.

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

Flera av de redovisade utbyggnadsområdena ligger i anslutning till statlig infrastruktur, främst det statliga vägnätet. I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. Om ett område är tänkt att byggas ut etappvis är det viktigt att en strategisk plan tas fram som visar hur trafikförsörjningen ska ske när området är fullt utbyggt. I sammanhanget ska prognosår 2040 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera. Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten.

Barriäreffekter

Infrastruktur kan utgöra ett fysiskt hinder för människor att röra sig fritt i naturen och i staden. När bostadsområden planeras på två olika sidor av en väg uppstår en minskad tillgänglighet för gående och cyklister. Barriäreffekten påverkas av faktorer som infrastrukturens utformning, trafikflödets storlek, andelen tung trafik och trafikens hastighet. En inbyggnad av en befintlig landsväg leder ofta till att boende efterfrågar hastighetssänkningar och fysiska hinder i vägmiljön. Detta innebär begränsningar för boende på landsbygden men även för kollektivtrafiken, långväga persontransporter och näringslivets transporter. Trafikverket vill därför påpeka att kommunala åtgärder kan komma att krävas för att minska barriäreffekten på vissa vägar i kommunen där det planeras nya områden på olika sidor av en statlig väg. Trafikverket förespråkar planskilda korsningar vid vägar med höga trafikflöden.

Det är också viktigt att belysa trafiksäkra GC-kopplingar mellan tillkommande bostadsområden och framför allt skola och kollektivtrafik, men även till serviceutbudet i orten. Trafikverket välkomnar tidiga dialoger i de sammanhang då någon av våra vägar och/eller järnvägar berörs.

Kollektivtrafik och gång- och cykelvägar

Trafikverket ser positivt på kommunens utvecklingsstrategi för tätorterna och landsbygden där områden i kollektivtrafiknära lägen prioriteras för att bevara och stärka möjligheterna till en förbättrad kollektivtrafik. Kommunen ser även över felande länkar i gång- och cykelstråken vilket ger positiva effekter för både framkomligheten och säkerheten för oskyddade trafikanter. Det är önskvärt att standarden vid nybyggnation av gång- och cykelvägar blir densamma vid gränspunkten mellan statligt, kommunalt och enskilt väghållarskap.

Eftersom kommunen i sin översiktsplan nämner förändringar av det statliga vägnätet är det bra att ha i åtanke att utbyggnad av gång- och cykelvägar utmed statlig väg finansieras

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

via länstransportplanen och/eller kommunen. Vid kommunal medfinansiering behöver åtgärden prioriteras av både kommunen och Region Uppsala för att åtgärden ska genomföras. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av länstransportplanen. Om en gång- och cykelväg placeras utanför vägområdet kan åtgärden lösas genom PBL d.v.s. det behövs ingen process enligt väglagen.

Kommunen omnämner planer för flera pendlarparkeringar runtom i kommunen. Pendlarparkeringar ger möjligheter att påverka resmönstret och det är av stor vikt att platserna även förankras med boende i planerat upptagningsområde för att få ett optimalt utnyttjande. Trafikverket välkomnar en dialog.

Väg

Väghållarskap

Översiktsplanen nämner att kommunen ska verka för att ta över väghållarskapet för flera vägar där Trafikverket idag är väghållare. Trafikverket ser positivt på detta och välkomnar en vidare dialog kring väghållarskap, framförallt gällande kommunens tätorter. Ett ändrat väghållarskap skulle ge kommunen möjlighet att själva tillämpa åtgärder och ge rådighet över exempelvis anslutningspunkter.

Tillståndspliktig zon

Trafikverket vill informera om att länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen (47 § väglagen). Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Länsstyrelsen har beslutat om ett utökat byggnadsfritt avstånd om 50 meter för E18. Väg 55, 70, 254 och 263 har ett utökat byggnadsfritt avstånd om 30 meter. Trafikverket rekommenderar ur trafiksäkerhetssynpunkt att dessa avstånd följs. Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden prövas i en detaljplan eller i ett bygglov. Trafikverket anser att översiktsplanen bör kompletteras med denna information.

Järnväg

Kommunens järnvägsreservat

Trafikverket noterar kommunens reservat för ny infrastruktur men kan i dagsläget inte ta ställning till reservaten.

Skyddsområden längs järnväg

Längs järnvägen bör generellt sett ingen ny bebyggelse tillåtas inom 30 meter från närmsta spårmitt. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspärning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Skyddsavståndet ska inte enbart tillämpas vid nybyggnad, utan även ligga till grund för bedömning om lämplig verksamhet vid ändrad användning av befintlig bebyggelse. Inom

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

detta avstånd är det också svårt att utan skyddsåtgärder klara gällande riktvärden för trafikbuller.

Farligt gods

Väg 55, 70, 254, E18 samt Mäljarbanan är utpekade transportleder för farligt gods. Översiktsplanen nämner ej väg 254, detta bör kompletteras. Transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning förändras på annat sätt. Genom lämplig lokalisering kan konsekvenser av olyckor undvikas eller begränsas. Trafikverket anser att risker ska utredas och beaktas vid framtagandet av detaljplaner inom 150 meter från en utpekad transportled för farligt gods och ser positivt på att kommunen lyfter detta i översiktsplanen. Farligt gods bör även beaktas vid lovärenden utanför detaljplanelagt område.

Buller och vibrationer

Trafikverket vill informera att riktvärden enligt Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216) ska följas och beräkningarna ta höjd för prognosår 2040. Kommunen ansvarar för att säkerställa att bebyggelsen anpassas utifrån de lokala förutsättningarna. Trafikverket anser att god ljudmiljö i första hand ska uppnås genom god samhällsplanering och inte genom uppförande av avgränsade skyddsåtgärder. Översiktsplanen bör kompletteras med denna information. Skulle bulleråtgärder bli aktuella vid bostadsbebyggelse ska åtgärderna placeras utanför Trafikverkets fastighet/vägområde och bekostas av kommunen alternativt exploitören. Trafikverket utgår från att hänsyn till trafikbuller kommer att tas i kommande detaljplaner.

Trafikverket önskar att kommunen kompletterar med ett resonemang kring hur kommunen avser hantera vibrationsfrågor i den fysiska planeringen, framförallt utmed de större transportlederna och järnvägen. För att skapa en god och hälsosam boendemiljö är det viktigt att i ett tidigt skede utreda buller- och vibrationsproblematik.

Dagvattenhantering

Trafikverket noterar stycket om dagvattenhantering i översiktsplanen. För information är Trafikverkets diken och trummor dimensionerade för att avleda vatten från den statliga infrastrukturen. Åtgärder ska vidtas inom exploateringsområdet så att utflödet mot den statliga infrastrukturen inte ökar när området är utbyggt, varken hastighets- eller mängdmässigt. Trafikverket anser generellt att kommunen ska ta höjd för minst 50-årsflöden och vid större etableringar vid framförallt de större infrastrukturstråken visa vad konsekvenserna blir av ett 100-årsflöde. Trafikverket vill framhålla vikten av att säkerställa att valda lösningar gällande hantering av dagvatten inte innebär påverkan på den statliga infrastrukturen.

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

Luftfart

Trafikverket vill informera om att byggnader och andra föremål som är högre än 20 meter kan komma att påverka luftfarten. Flygplatser och LFV är sakägare för civil luftfart och ska därför samrådas innan det etableras föremål högre än 20 meter. En lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys) behöver göras vid varje enskild etablering. En lokaliseringsbedömning kan beställas hos LFV.

Detaljsynpunkter

Riksintresse för kommunikationer

Rubriken på sida 144 bör justeras till 3 kap 8 § miljöbalken.

Hjulstabron

Kommunen bör komplettera stycket Ny Hjulstabro med information om att Trafikverket har definierat Hjulstabron som en brist i den nationella planen för transportinfrastruktur 2022–2033. Vägplanen blev klar sommaren 2020. Objektet har fått statlig finansiering och är i dagsläget delfinansierat och ligger i slutet av den nuvarande planperioden.

Riksväg 55

På sida 102 nämner kommunen planer på planskild korsning för gående och cyklister i Säva. Denna planskildhet har utgått från förslaget.

Örsundsbro

För information fastställdes åtgärdsvalsstudien *Väg 55, väg 568 och väg 569 Gång, cykel och kollektivtrafik Litslena - Örsundsbro* i december 2023. Trafikverket tar just nu fram ett ställningstagande.

Finansiering

Kommunens fördjupade översiktsplan med planerad bebyggelse kommer att leda till förändrade behov i den statliga infrastrukturen. Det är viktigt att ta hänsyn till förväntad trafikökning på de statliga vägarna och behov av passager i efterföljande planering. Trafikverket vill i detta tidiga skede flagga för att kommunen behöver vara beredd på att ta kostnader för de åtgärder som krävs på den statliga infrastrukturen till följd av kommunal planering.

I de fall där kommande detaljplaner har påverkan på statlig infrastruktur kan det komma att krävas undertecknade avtal med Trafikverket innan respektive detaljplan kan antas.

Ärendenummer
TRV 2023/125275
Motpartens ärendenummer
KS2019/619

Dokumentdatum
2023-02-02

Övrigt

För ytterligare information och planeringsunderlag se ”Transportsystemet i samhällsplaneringen” på Trafikverkets hemsida. Mer information finns även i följande dokument:

- <https://bransch.trafikverket.se/samhallsplanering>
- <https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1389613/FULLTEXT01.pdf>

Trafikverket ser framemot fortsatt hantering av översiktsplanen och välkomnar en dialog kring det som rör statlig infrastruktur.

Med vänlig hälsning

Anna Helsing

Biträdande samhällsplanerare
Trafikverket Mellersta Regionen

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/125275, Motpartens ärendenummer KS2019/619, Dokumentdatum 2023-02-02, Dokumenttyp BREV.

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Paragraf 19

Ärendenummer UPN2023/237

Remiss: Förslag till översiktsplan

Beslut

Upplevelsenämnden antar förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Utgångspunkten i Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun förväntas öka från drygt 48 000 invånare år 2023 till ca 60 000 invånare år 2040. I takt med att Enköping växer måste goda förutsättningar skapas.

Översiktsplanen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Översiktsplanen innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för de sex prioriterade orterna: Fjärdhundra, Grillby, Hummelsta, Lillkyrka, Skolsta och Örsundsbro. Den fördjupade översiktsplanen för Enköping stad (2018) är fortsatt aktuell och kommer att fortsätta gälla. Den innehåller planeringsprinciper som gäller enbart för Enköpings stad, Haga och Bredsand. De generella planeringsprinciperna som beskrivs i översiktsplanen är dock vägledande även för dessa platser.

Översiktsplanen är ett vägledande och strategiskt dokument som får stor betydelse för kommunens utveckling, för var vi bygger bostäder, planerar samhällsservice och bevarar olika värden. Den tar ett helhetsgrepp över hela kommunens geografiska yta och gör avvägningar mellan olika intressen för att utveckla, skydda och bevara mark- och vattenområdena. De ställningstaganden och principer som föreslås blir vägledande för efterföljande planering och de ska säkerställa att vi har en hållbar utveckling i vår kommun.

Förvaltningens bedömning

Upplevelseförvaltningen anser att Översiktsplanen 2040 för Enköpings kommun är en väl genomarbetad plan som är till god strategisk hjälp i framtida planering för kommunens verksamheter. Den ger ett helhetsperspektiv på Enköpings kommun och skapar goda förutsättningar för att leva, bo och verka i Enköpings kommun. Förslag till översiktsplan har ett brett hållbarhetsfokus med en gedigen hållbarhetsbedömning där planförslagets effekter och konsekvenser bedöms utifrån hela hållbarhetsperspektivet, det vill säga sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser. Även barnperspektivet bevakas i detta arbete. Utifrån

Upplevelsenämndens uppdrag och perspektiv är den sociala hållbarheten en extra viktig faktor i all planering.

Upplevelseförvaltningen har varit involverade och haft representanter med i processen kring framtagandet av förslag till översiktsplanen i olika workshops samt vid textskrivning och faktagranskning. Förvaltningen har i dessa forum framfört sina förslag till ändringar vilka tagits om hand om. Upplevelseförvaltningen har inget ytterligare att tillägga.

Bilaga: Översiktsplanen- och hållbarhetsbedömning finns på www.enkoping.se

Förvaltningens förslag till upplevelsenämnden

Upplevelsenämnden antar förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetsutskottets förslag till upplevelsenämnden

Upplevelsenämnden antar förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Yrkanden

Ordförande Kristina Eriksson (KD) yrkar bifall till förslaget. Linda Johansson (S) yrkar bifall till förslaget så gör också Anna Juhlin (NE) och Cecilia Karikoski (Mp)

Upplivelsesförvaltningen
Lina Torsner
0171-626379
lina.torsner@enkoping.se

Upplivelsenämnden

Remissyttrande över förslag till översiktsplan

Förslag till beslut

Upplivelsenämnden antar förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Utgångspunkten i Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun förväntas öka från drygt 48 000 invånare år 2023 till ca 60 000 invånare år 2040. I takt med att Enköping växer måste goda förutsättningar skapas.

Översiktsplanen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Översiktsplanen innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för de sex prioriterade orterna: Fjärdhundra, Grillby, Hummelsta, Lillkyrka, Skolsta och Örsundsbro. Den fördjupade översiktsplanen för Enköping stad (2018) är fortsatt aktuell och kommer att fortsätta gälla. Den innehåller planeringsprinciper som gäller enbart för Enköpings stad, Haga och Bredsand. De generella planeringsprinciperna som beskrivs i översiktsplanen är dock vägledande även för dessa platser.

Översiktsplanen är ett vägledande och strategiskt dokument som får stor betydelse för kommunens utveckling, för var vi bygger bostäder, planerar samhällsservice och bevarar olika värden. Den tar ett helhetsgrepp över hela kommunens geografiska yta och gör avvägningar mellan olika intressen för att utveckla, skydda och bevara mark- och vattenområdena. De ställningstaganden och principer som föreslås blir vägledande för efterföljande planering och de ska säkerställa att vi har en hållbar utveckling i vår kommun.

Upplivelsesförvaltningens yttrande

Upplivelsesförvaltningen anser att Översiktsplanen 2040 för Enköpings kommun är en väl genomarbetad plan som är till god strategisk hjälp i framtida planering för kommunens verksamheter. Den ger ett helhetsperspektiv på Enköpings kommun och skapar goda förutsättningar för att leva, bo och verka i Enköpings kommun. Förslag till översiktsplan har ett brett hållbarhetsfokus med en gedigen hållbarhetsbedömning där planförslagets effekter och konsekvenser bedöms

utifrån hela hållbarhetsperspektivet, det vill säga sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser. Även barnperspektivet bevakas i detta arbete. Utifrån Upplevelsenämndens uppdrag och perspektiv är den sociala hållbarheten en extra viktig faktor i all planering.

Upplivelseförvaltningen har varit involverade och haft representanter med i processen kring framtagandet av förslag till översiktsplanen i olika workshops samt vid textskrivning och faktagranskning. Förvaltningen har i dessa forum framfört sina förslag till ändringar vilka tagits om hand om. Upplivelseförvaltningen har inget ytterligare att tillägga.

Bilaga: Översiktsplanen- och hållbarhetsbedömning finns på www.enkoping.se

Jonas Nyström
förvaltningschef
Enköpings kommun

Lina Torsner
verksamhetsstrateg
Enköpings kommun

Kopia till:
framtidialog@enkoping.se (Samhällsbyggnadsförvaltningen)

Kommunstyrelsen
YttrandeEnköpings kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
framtiddialog@enkoping.seHandläggare:
Göran Carlén

Samrådsyttrande över Enköpings översiktsplan

Uppsala kommun har fått förslaget till ny kommuntäckande översiktsplan på samråd och har ingen erinran, men vill lyfta fram ett antal gemensamma frågor att bevaka tillsammans i fortsatt översiktlig planering.

Bebyggelse och transportsystem

Huvudtransportlänk mellan kommunerna är för närvarande väg 55 som inom kort kommer att rustas upp på Uppsalasidan gränsen fram till Berthåga trafikplats i Uppsala stads västra del. Pendlingsströmmarna på väg 55 är omfattande med såväl personbil som buss. I utbytet dominerar Uppsala som inpendlingsort.

Transportsystemet inom Uppsala stad är delvis svagt för biltrafikrörelser från infarten av väg 55. Även om själva väg 55 får en viss kapacitetsökning så kvarstår begränsningarna i väst-östlig riktning inom staden, sannolikt till åtminstone 2050. Uppsala kommun håller därför undan från omfattande bebyggelseutveckling utanför staden i upptagningsområdet för väg 55. Erfarenhetsmässigt genererar bostadsbebyggelse i stadsnära landsbygder och tätorter fler bilrörelser in mot staden än motsvarande inom stadsområdet. Det är därför glädjande att översiktsplaneförslaget så tydligt anger att bebyggelseutveckling på landsbygden ska ske i kollektivtrafikhärlägen.

Örsundsbro, strax väster om kommungränsen vid väg 55, lyfts fram som en av sex prioriterade tätorter (förutom Enköpings tätort), med särskild fördjupning i planförslaget. Örsundsbro är i nuläget den största av dessa orter och har god kollektivtrafikförsörjning. Pendlingsberoendet till Uppsala stad är stort. Upp till 300 nya bostäder föreslås för perioden fram till 2040, vilka alla ligger i goda kollektivtrafiklägen. Uppsala kommun bedömer att en sådan begränsad tillväxt inte äventyrar trafiksystemet på Uppsalasidan. Tillväxt med förstärkt service i Örsundsbro kan också gynna landsbygdsbefolkningen på Uppsalasidan kommungränsen.

Reservatet för ny järnväg mellan Enköping och Uppsala, Arosälänken, ligger fast i översiktsplaneförslaget och dockar in i motsvarande reservat på Uppsalasidan.

Uppsala är också fortsättningsvis angelägen om att en sådan järnväg kan komma till och förstärka sambanden i norra Mälardalen och kopplingen till Arlanda och norra Sverige från Västerås och Enköping. Den kan också delvis kompensera för nämnda flaskhalsar i Uppsala stads biltrafiksystem genom överförande av resande från bil till järnväg. Uppsala kommun arbetar för närvarande med revidering av sin översiktsplan. Där ingår att se över förutsättningarna för Aroslänken på nytt. Samarbetet i frågan fortsätter!

Vatten och natur

Översiktsplaneförslaget lyfter tydligt upp att vatten inte känner administrativa gränser och att Enköping samverkar med närliggande kommuner och Mälarens vattenvårdsförbund för att förbättra vattenkvaliteten i Mälaren och andra vattenförekomster. Sävaån är en sådan vattenförekomst där vi delar avrinningsområde och fortsätter samarbetet.

Det kan vara på sin plats att etablera motsvarande samarbeten när det gäller den gröna infrastrukturen. Utvecklingsinriktningskartan visar å ena sidan hur sammanhängande naturområden för rekreation och naturvård slutar tvärt vid gränsen mot Uppsala, men i några fall indikeras kopplingar till områden i Uppsala som är Natura 2000-klassade eller av riksintresse för kulturmiljövården. I den tematiska kartan som redovisar stora opåverkade områden finns också sådana som slutar tvärt vid gränsen mot Uppsala. Uppsala kommun föreslår ett ökat samarbete i dessa gränsöverskridande frågor och tar upp tråden i det egna översiktsplanearbetet som nu pågår.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling (S)

John Hammar

Ordförande

Sekreterare

Paragraf 14

Ärendenummer UAN2023/1660

Svar på remiss om översiktsplan för Enköpings kommun

Beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att:

1. anta yttrandet daterat 2024-02-13 som sitt eget och översända det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Översiktsplanen är ett av kommunens viktigaste planeringsverktyg. Det är översiktsplanens roll att väga samman olika perspektiv och ta ställning till vad mark- och vattenområden ska användas till. Planen antas i kommunfullmäktige, kommunens högsta politiska församling. Översiktsplanen är vägledande i planeringens efterföljande steg: detaljplanering, förhandsbesked, samt bygglov. Dessa steg innehåller kommunala myndighetsbeslut som fattas med stöd av plan- och bygglagen och det är kommunen som har ensamrätt att fatta dessa beslut, det kallas ofta för det kommunala planmonopolet.

Nämnden har givits möjlighet att lämna synpunkter och dessa ska ha inkommit till Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF) senast 9 februari 2024.

Utbildningsförvaltningen har dock varit i kontakt med SBF och fått förlängd svarstid, för att kunna skicka in svaret efter att utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden haft sitt sammanträde den 21 februari 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-13

Bilaga 01 – Yttrande - Svar på remiss om förslag på översiktsplan, daterat 2024-02-13.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott 2024-02-07 (2024-02-07 UANAU §12)

Förvaltningens förslag till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att:

1. anta yttrandet daterat 2024-02-13 som sitt eget och översända det till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Utskottets beredning

UANAU 2024-02-07

Beslutsgång

Ordföranden frågar nämnden om den kan besluta enligt liggande förslag till beslut och finner att frågan är ja besvarad.

_____

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadsförvaltningen; framtidialog@enkoping.se , för hantering

Utbildningsförvaltningen
Teresia Kjellgren
0171-626426
teresia.kjellgren@enkoping.se

Svar på remiss om Förslag översiktsplan Enköpings kommun

Bakgrund

Översiktsplanen är ett av kommunens viktigaste planeringsverktyg. Det är översiktsplanens roll att väga samman olika perspektiv och ta ställning till vad mark- och vattenområden ska användas till. Planen antas i kommunfullmäktige, kommunens högsta politiska församling. Översiktsplanen är vägledande i planeringens efterföljande steg: detaljplanering, förhandsbesked, samt bygglov. Dessa steg innehåller kommunala myndighetsbeslut som fattas med stöd av plan- och bygglagen och det är kommunen som har ensamrätt att fatta dessa beslut, det kallas ofta för det kommunala planmonopolet.

Översiktsplanen är nu ute på samråd för att få in olika instansers synpunkter på förslaget. I sommar ska planen ut på nästa förankringsrunda, den så kallade granskningen. Granskningen kommer påbörjas i juni om allt går enligt tidplan.

Fram till dess kommer tjänstepersonerna arbeta med de synpunkter som kommer in under samrådet, och övriga förbättringsbehov som de redan har identifierat. Synpunkterna från samrådet kommer de ta hänsyn till, och i den mån de anser det vara rimligt och meningsfullt kommer översiktsplanen uppdateras och förbättras utifrån detta. Alla som berörs i tjänstemannaorganisationen kommer få en genomgång av vad som kom in i samrådet utifrån deras organisation, och få vara med och påverka de förändringar som görs.

Utbildningsförvaltningens bedömning på förslag om översiktsplan 2040

Framtagandet av översiktsplanen har gjorts tillsammans med bland andra medarbetare från utbildningsförvaltningen. Det framgår av förslaget att synpunkterna från oss som framkom under framtagandet finns med i förslaget som nu ligger. Vikten av förskola och skola i kommunens alla områden är belyst. Bland annat att skolor i orterna runt Enköping är viktiga även utöver sitt huvuduppdrag, de kan ha en idrottshall som föreningar kan hyra på icke skoltid, det kan också vara ett skol och folkbibliotek som samlokaliseras och samverkas.

I översiktsplanen står det även om att en skolgård i en ort utan andra större lekplatser också kan vara lekplats till barnen på orten under icke skoltid.

Översiktsplanen lyfter också vikten av att bygga ut cykelbanenätet så barn på ett säkert sätt kan ta sig till skolan. Nämnden påpekar att skrivningen skulle kunna lägga ännu större vikt vid det genom att formulera det som att barn ska kunna ta sig till skolan på trygga skolvägar även där det inte finns cykelbana.

Översiktsplanen uttrycker att "För barns hälsa och utveckling är det viktigt att förskole- och skolgårdar är tillräckligt stora och erbjuder gröna skuggiga miljöer för lek och rörelse." En synpunkt från nämnden är att få till en ännu striktare skrivning gällande friytor på förskole- och skolgårdar. Nämnden anser att detta är viktigt och förskole- och skolgårdars ytor får inte kompromissas bort vid nybyggnation eller utbyggnad av förskolor och skolor.

Utöver de synpunkterna är nämndens sammantagna bedömning att översiktsplanen på ett bra sätt tar hänsyn till frågor som är viktiga för nämnden.

Yttrande angående förslag på Översiktsplan för Enköpings kommun

Vafabmiljö är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun. Inom vår region bor cirka 330 000 personer och här finns cirka 16 000 företag. Vi ansvarar för insamling av hushållsavfall, men erbjuder även olika typer av avfallslösningar till företag, i och utanför regionen. Vafabmiljö har getts möjligheten att inkomma med synpunkter på Översiktsplan för Enköpings kommun.

Nedan följer vårt yttrande.

INLEDNING

Så här används översiktsplanen, sida 10:

Vafabmiljö vill inleda med att understryka betydelsen av att inkludera avfallshanteringens behov på ett tidigt stadium i planeringen, och vi är således glada över er ambition med Översiktsplanen, eftersom:

- *Översiktsplanen sätter en riktning för framtiden, hur vi vill leva och bo och vilka värden som ska värnas och bevaras. Den riktningen ligger sedan till grund för all efterföljande planering.*
- *Översiktsplanen är vägledande i planeringens efterföljande steg: detaljplanering, förhandsbesked, samt bygglov.*

Med tanke på översiktsplanens långsiktighet och betydelse för övrig planering så är det viktigt att göra rätt från början, för att undvika att det uppstår felaktigheter som är svåra, dyra eller omöjliga att korrigera i efterhand. Avfallshantering behöver inkluderas både då teknisk infrastruktur och samhällsservice utvecklas. Det är därför viktigt att avfallshantering och dess behov finns med i ett tidigt skede, som i den här planen, och fortsatt tas hänsyn till genom den fortsatta planeringen.

Fler exempel på mellankommunala frågor, sida 17:

Stycket om Vafabmiljö.

”Enköpings kommun äger tillsammans med kommunerna i Västmanlands län och Heby kommun Vafabmiljö.”

Att kommunerna tillsammans äger Vafabmiljö är inte korrekt. Enköpings kommun har tillsammans med andra kommunerna bildat kommunalförbundet Vafabmiljö. Kommunerna är medlemmar i kommunalförbundet Vafabmiljö.

DEL 1 - MÅL OCH UTVECKLINGSINRIKTNING

Inget särskilt att kommentera, men vi uppskattar de fyra målen och att ni i målområde 3 **Enköping minskar sin klimatpåverkan, tar ansvar för vår natur och skapar motståndskraftiga miljöer**, belyser vikten av att göra hållbara, energieffektiva och återanvändningsbara materialval. Helt i linje med EU:s avfallshierarki om att minimera avfallsmängderna.

DEL 2 - MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

Attraktiv landsbygd, sida 31

Ett fungerade vardagsliv är en viktig aspekt för att leva, bo och arbeta på landsbygden. En utmaning med landsbygden är att behov av samhällsservice är detsamma som i staden men att förutsättningarna skiljer sig åt mellan stad och landsbygd.

I begreppet samhällsservice utgår vi från att ni även inkluderar avfallshanteringen, vilket för oss är viktigt att det fungerar bra både i stad och på landsbygd.

I de efterföljande avsnitten om de **prioriterade tätorterna** noterar vi att det finns behov att bygga ut kapaciteten för kommunalt vatten- och avlopp. I områden där bebyggelse utvecklas utan kommunalt avlopp kommer enskilda avlopp att behöva anläggas, vilket påverkar Vafabmiljös verksamhet då vi ansvarar för det avfall som uppstår. Här är det viktigt att säkerställa att avloppsanläggningen anläggs på ett för oss lämpligt ställe så att tömning underlättas, och att tömningsfordon har tillräckligt med utrymme att köra fram samt vända.

Därför är det glädjande att läsa att inom ramen för lokaliseringsprövning för byggande på landsbygden, (sida 83) så anges att vid byggnation utanför detaljplanlagt område så ska fastigheten vara tillräckligt stor för att klara sin tekniska försörjning och att tomtens storlek **bör** (vagt med bör, hellre **ska** om vi vill undvika problematiska hämtställen) klara vändzon för sophantering och parkering där relevant. Vi vill förtydliga att begreppet sophantering i detta sammanhang kan handla om både tömning av mat- och restavfall samt förpackningar men också tömning av enskilda avloppsanläggningar i de områden där kommunalt avlopp inte finns. Ett bättre begrepp skulle vara

avfallshantering som inkluderar alla dessa aspekter istället för sophantering. Vårt förslag är därför att ordet sophantering byts ut.

Detaljplaner på landsbygden, sida 87:

När ett område detaljplaneläggs prövas behovet av att tillgodose olika funktioner och service, och det kan innebära att kommunen får ett ansvar för att genomföra detta. Exempel är utbyggnad av gator eller vägar, vatten- och avloppsförsörjning, belysning samt drift av dessa.

Eventuellt ska avfallshanteringen vara med i uppräknningen av funktioner och service som behöver tillgodoses som kommunen kan få ett ansvar för. Kommunen i detta hänseende är Vafabmiljö som i sin roll som kommunalförbund ansvarar för avfallshanteringen i Enköpings kommun. Vafabmiljö kan dock aldrig få ansvar för etablering av avfallshantering eller drift och underhåll.

DEL 3 - TEMAOMRÅDEN OCH PLANERINGSPRINCIPER

Hållbart byggande och klimatsmarta val, sida 97:

Inget särskilt att kommentera, men det är ett viktigt avsnitt då det som byggs har en lång livstid. Översiktsplanen beskriver ett hållbart samhällsbyggande med nyckelord som att hushålla med resurser, hållbar bebyggelseutveckling med fokus på att renovera, uppdatera och effektivisera det redan byggda, resurseffektivitet, förnybara cirkulära byggmaterial, öka andelen återanvända, återvunna och förnybara, resurseffektiva och klimatneutrala material. Avsnittet ligger i linje med EU:s avfallshierarki och kommunens avfallsplan. Vi samarbetar gärna för att utveckla arbetet mot en mer cirkulär användning av material som kan återanvändas.

Hållbar trafikförsörjning vid nybyggnation, sida 99:

Bebyggelse och kollektivtrafik samplaneras och byggs ut hand i hand.

Vafabmiljö önskar att även avfallshanteringens infrastruktur med behov om framkomlighet och säkerhet inkluderas i denna samplanering och att möjlighet att lämna avfall och för oss att hämta avfall byggs ut hand i hand.

Bilparkering i gemensamma anläggningar minskar ytanspråket och bidrar till att intilliggande ytor kan användas till andra funktioner.

Kan med fördel samordnas med avfallshantering där det är lämpligt.

Planeringsprinciper, sida 100:

Vi verkar för etablering av mobilitets- och delningstjänster i såväl nya som befintliga områden.

Helt rätt ambition!

Trafiksäkerhet i fokus, sida 100:

Trafiksäkerheten är en viktig faktor att arbeta med, i enlighet med det nationella målet om att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken. Fokus ligger på att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter genom att säkerställa ett sammanhängande gång- och cykelvägnät, hastighetssäkra korsningspunkter och passager samt att om så är möjligt separera trafikslagen gång och cykel.

Även avfallshanteringens fordon och deras utrymme bör beaktas ur säkerhetsperspektiv. Det kan säkerställas och förebyggas redan vid planeringen av nya bostadsområden och skolor etc.

Teknisk försörjning, sida 118 och framåt.

Vår avfallshantering är miljöriktig, säker och ekonomiskt hållbar.

Solenergi, sida 121:

Ett medskick till skrivningen om var markförlagda solenergianläggningar kan vara lämpliga. Där nämns till exempel återvinningsstationer som en möjlig plats. De flesta ÅVS:er kommer tas bort helt medan andra omvandlas till så kallade Lättillgängliga insamlingsplatser för skrymmande förpackningar senast 2027.

Avfall och återvinning, sida 122:

Kommunen löser avfall och återvinning tillsammans med Kommunalförbundet Vafabmiljö. I Enköpings kommun innebär vår ökande befolkning att vi på sikt behöver inrätta ytterligare en återvinningscentral för insamling av grovavfall och farligt avfall från hushåll och verksamheter. Platsen kommer att väljas utifrån behov med tanke på avstånd och befolkningstäthet, och anläggningens påverkan med buller och nedskräpning. Anläggningen kommer troligtvis att byggas inom Enköpings tätort.

Texten bör kompletteras och samordnas med den utbyggnadsplan för återvinningscentral för Enköping som finns i Återbruk 2.0. Utöver detta har vi ingen kommentar. Beskrivningen av vad som händer efter 2027 med återvinningsstationerna är korrekta, samt att planeringsprinciperna (se punkterna nedan) ligger i linje med de synpunkter vi i detta yttrande framfört om avfallshanteringens behov och

plats i samhällsplaneringen. I tredje punkten skulle dock ordet sophantering med fördel bytas ut mot avfallshantering.

Planeringsprinciper

- *Vid detaljplanering av nya bebyggelseområden ska utrymmen som krävs för en god avfallshantering tryggas.*
- *Vid planering av ny bebyggelse ska gemensam avfallshantering i bästa möjliga läge eftersträvas.*
- *Vid nybyggnation ska tomtens storlek klara vändzon för sophantering.*
- *Vid planering av ny bebyggelse ska framkomligheten för tömningsfordon för enskilda avlopp, så väl slam som fosforfiltermaterial, säkerställas.*

Risikfaktorer – förorenad mark, sida 125:

*Den tidigare avfallsstationen i Annelund är sluttäckt i efterbehandlingsfasen men kommer att ha en omgivningspåverkan under lång tid framöver. Det är kommunens fortsatta ansvar att hantera områdets läckage på ett hållbart sätt, till exempel genom att använda gasen för energiproduktion. I och med de ökade miljökraven på avfallsanläggningar, med ökade kostnader som följd, tenderar avfallsanläggningar att bli färre och större. Det i sin tur innebär att transporter till och från anläggningarna blir längre. För Enköpings del är det framförallt till Västerås som **avfallet transporteras** varav det regionala samarbetet är viktigt.*

Ett önskemål är att ni förtydligar vilken typ av transporter som avses.

Klimatanpassning, sida 133:

Klimatet förändras och det innebär många utmaningar för hur vi bygger och använder vårt samhälle. Klimatanpassning betyder att vi förbereder samhället, dess invånare och dess olika verksamheter på de utmaningar som klimatförändringar kan innebära.

Vi vill lyfta fram att klimatförändringarna kan innebära utmaningar även för avfallshanteringen. En följd av ett förändrat klimat är att bärigheten på vägar kan komma att förändras. Till exempel ser Vafabmiljö redan idag problem med hämtningsfordon som ska fram på vägar för att hämta slam eller mat- och restavfall. Vi ser även en risk för miljö och hälsa om tömning ej sker i tid, på grund av avfallets påverkan av varma temperaturer under en längre tid (värmeböljor).

Planeringsprinciper

- *Ny sammanhållen bebyggelse och infrastruktur ska lokaliseras, placeras och utformas så att den är hållbar över tid.*

Ovanstående planeringsprincip bör inkludera även infrastruktur för avfallshanteringen.

DEL 4 - VÄRDEN OCH HÄNSYN

Inget att kommentera.

DEL 5 – GENOMFÖRANDE

Inget att kommentera.

DEL 6 - BEGREPP OCH REFERENSER

Inget att kommentera.

I beredningen av detta ärende har avdelningschef Linda Gårdstam beslutat. Avfallsstrateg Johanna Olsson har varit föredragande.

Johanna Olsson
Avfallsstrateg

Linda Gårdstam
Avdelningschef Planering

Från: planer.mellan@vattenfall.com
Till: [Framtidsdialog](#)
Ärende: Vattenfall Eldistribution ABs yttrande gällande samråd översiktsplan ÖP2040, dnr KS2019/619
Datum: den 29 januari 2024 08:50:41

Varning: Detta meddelande kommer inte från någon inom din egen organisation. Klicka inte på länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att bilagan är säker.

Hej!

Vattenfall Eldistribution AB, Vattenfall Eldistribution nedan, har elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät och lokalt elnät med en spänningsnivå på *0,4 kV till 77 kV*, både ledning i luft och ledning i mark inom Enköping kommun.

Vattenfall Eldistribution lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:

- Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.
- Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.
- Tillkommande solenergianläggning i närheten av Vattenfall Eldistributions elnätsanläggningar bör rådfrågas först. Då det är viktigt att TSN (Telestörningsnämnden) meddelande nr 21 följs.

I de planerade utbyggnadsområdena i denna översiktsplan berör flertalet elnätsanläggningar t.ex 12 kV luftledningar, markkablar och nätstationer. Det är viktigt att Vattenfall Eldistribution blir remissinstans i varje kommande planarbete.

Vattenfall Eldistribution vill även meddela att det planeras för en kapacitetsökning av regionnät genom en spänningshöjning ifrån 70 till 130 kV och kommer att genomföras under 2020- och 2030-talet. Utöver det kommer även regionnätstationer förnyas i kommunen.

Vattenfall Eldistributions ställningstagande gällande teknikval för spänningsnivå 70 kV eller högre innebär att luftledning generellt ska förordas i ansökningar för linjekoncession. Detta gäller för alla typer av ärenden: nya ledningar avsedda att ansluta kunder, förstärkningar och reinvesteringar i befintligt nät, samt flytt av befintliga ledningar som initierats av kunder eller

andra intressenter.

Det finns även ett önskemål om att det står Vattenfall i samrådshandlingarna och det önskas att detta ändras till Vattenfall Eldistribution.

Vattenfall Eldistribution vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploatören.
- Beställning/förfrågan ledningsflytt görs på Vattenfall Eldistributions hemsida. [Blanketter och formulär | Vattenfall Eldistribution](#)
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via [Anslutning - Vattenfall Eldistribution](#) eller på telefon: 020-82 10 00
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Se [Så undviker du avgrävningar på din egen tomt med Ledningskollen](#)
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår [Beställ tjänst - Vattenfall Eldistribution](#)
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Vänliga hälsningar / Best regards

Jannike Tingsmark
Fastighetsrättslig specialist

Vattenfall Eldistribution AB
Tillstånd och Rättigheter (DS-PRF)

Postadress: RU 2560, 169 92 Stockholm
Besöksadress: Evenemangsgatan 13, Solna

Telefon +46 (0)70 172 26 76

2024-01-31

Enköpings kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
framtidialog@enkoping.se

Synpunkter, kommentarer och frågor från Villberga Hembygdsförening rörande Enköpings kommuns förslag till fördjupad översiktsplan för Grillby

Styrelsen i Villberga Hembygdsförening har tagit del av det förslag till en fördjupad översiktsplan för Grillby som tagits fram av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Delar av styrelsen och ett antal medlemmar har också deltagit i de informationsmöten som anordnades torsdagen den 18 januari och tisdagen den 23 januari. Vår övergripande uppfattning är att planen för Grillby i stora drag är bra och positiv för den fortsatta utvecklingen av Grillby som samhälle.

Vi vill dock ta tillfället i akt att lägga fram våra synpunkter och peka på områden där det behövs klargöranden för hur kommunen kan och vill agera framgent. Ett samhälle i relativt snabb tillväxt har både akuta och långsiktiga behov. Grillby har länge legat "för fåfot", då Enköpings kommun primärt fokuserat på Enköping och inte på kommunens kransorter. De kanske mest akuta frågorna är utbyggnaden av samhällsservicen i form av bibliotek, fritidsgård/samlingslokal, distriktssköterska eller vårdcentral, tillsammans med trafiksituationen. Vi är naturligtvis medvetna om att när det gäller vård, så har kommunen regionen som motpart och för delar av vägnätet Trafikverket. Ett pendeltågstopp i Grillby är ytterligare en fråga där en mängd olika intressenter är inblandade. Vad vi tror behövs är ett starkare och tydligare agerande från kommunens sida gentemot dessa instanser, gärna tillsammans med Villberga Hembygdsförening, eller, ännu hellre i samarbete med Grillbysamverkan, den lokala samverkansorganisation som nu byggs upp med stöd från Leader Mälardalen genom projektet Smarta bygder. En hel del av det vi kommenterar nedan ligger dock inom kommunens rådighet och det är därför viktigt att vi skapar förutsättningar för en fortsatt tillväxt, i stort och smått.

Kommentarer och frågor rörande den fördjupade översiktsplanen

- **Skolan**

Grillby växer, främst i skolans närområde på det som kallas Grillbyängen. Grillbyängens etapp 1 planerades för 40 tomter, plus åtta parhus vilket ger 56 hushåll. I realiteten har det blivit över 90 hushåll, då enfamiljshus blivit tvåfamiljshus. Om det blir en lika stor ökning från förväntat antal hushåll till faktiska sådana i etapp 2 som nu är under uppbyggnad, kommer utrymmet i skolan och sannolikt även i den nya förskolan att ta slut.

Samtliga klassrum i Grillbyskolan är idag utnyttjade. Samtidigt står Gamla Grillby skola sedan flera år tillbaka stängd och outnyttjad med hänvisning till mögelproblem. Den är märkt "lilla q" och får inte förändras exteriört, men efter en renovering (kostnadsuppskattning enligt kommunens undersökning

cirka sex miljoner kronor) skulle den sannolikt kunna utnyttjas som samlingslokal/fritidsgård eller kanske för det bibliotek som utlovats under ett antal år.

Hur ställer sig kommunens beslutsfattare till detta?

- **Trafiksituationen**

Det saknas idag övergångsställen vid Storgatan. Många barn och vuxna på väg till och från affären korsar Storgatan vid Biblioteksgatan och sedan vid Magasinsgatan, detta eftersom det saknas gångbana på södra sidan om Storgatan. Det saknas även övergångsställen över Boglösavägen mellan Grillbyängen och skolan, något som är ett växande problem när allt fler barn och ungdomar, liksom deras föräldrar, ska ta sig över den tungt trafikerade vägen till och från skolan. Detta förstärks vid den tänkta utbyggnad som tar den nuvarande grusplanen i anspråk (G8). På samma sätt saknar

Villagatan, som också är tungt trafikerad bland annat av bussar, såväl trottoarer som övergångsställen. Många barn går längs vägen till och från skolan. Idag parkerar de boende ofta sina bilar längs gatan och tvingar därmed ut de gående i vägbanan.

Busshållplatser och vägar inne i samhället håller inte måttet när såväl busstrafiken som övrig trafik har ökat kraftigt. En generell översyn av dessa är nödvändig för att skapa ökad trafiksäkerhet

Parkering

Det är viktigt att bevara alla P-platser för de boende på omlandet som saknar bussförbindelse, vid skola och affär. Vi ser också att det behövs utrymmen för parkeringar vid såväl motorvägsavfarten och även, längre bort i Skolsta/Litslena, som ju är den kommunikativa knutpunkten.

Länsvägen

Länsvägen, som ofta är tungt trafikerad, skär igenom Grillby och korsar järnvägen över en smal viadukt. Vägen skapar en barriär mellan Grillby och de områden som planeras för fortsatt utbyggnad. (Se våra kommentarer under punkten Område 2 nedan). Problemet kommer att växa om den åkerietablering som planeras vid industriområdet öster om Länsvägen blir verklighet. Den cykelväg mellan Grillby och Skolsta, parallellt med Länsvägen, som diskuterats under många år skulle definitivt bidra till en ökad trafiksäkerhet längs med hela sträckningen mellan de två kransorterna.

Hastighetsbegränsningar

För några år sedan infördes 30-zoner i Grillby, men inte fullt ut. Det finns fortfarande "bortglömda gator" kvar. Det är i sammanhanget också anmärkningsvärt att det inte finns varningsskyltar där Boglösavägen passerar Grillbyskolan.

Infartsväg Grillbyängen

I de första planerna för utbyggnaden av Grillbyängen fanns en infartsväg från Länsvägen inplanerad, detta för att undvika att all trafik från det nya området skulle gå tvärs igenom Grillby och den smala passagen där Boglösavägen möter Storgatan. I senare planer var vägen plötsligt borta.

Tågstopp Grillby

Det finns i dag, såvitt vi vet, inga planer på att förlänga dagens pendeltågstrafik (för SJ-trafiken är det inte aktuellt) fram till Enköping och därmed möjliggöra ett tågstopp i Grillby. Vissa förberedelser för ett sådant stopp gjordes under byggnationen av tvåspårsförbindelsen. Olika politiska initiativ har tagits (Se senast Enköpings-Posten 20 januari 2024), men tidsram och utgång är högst oviss. Det

viktiga är dock att de rent praktiska möjligheterna att skapa ett tågstopp inte förhindras av andra aktiviteter.

Hur ser kommunen på ovanstående frågor?

- **Grönområden**

I arbetet med att identifiera och värna gröna strukturer i samhället kan det vara viktigt att se problemen med de stråk som är utpekade i förslaget. Den gröna zonen från järnvägen och upp mot område G2 går till en del parallellt med Länsvägen. Delen från järnvägsviadukten till korsningen med Villbergabyväg utgörs av en brant sluttning ner mot en bostadsfastighet.

Partiet därefter går parallellt med stenvallen som är gräns mellan Tallgårdens mark och vägen och utgörs till större delen Tallgårdens tomt. Som grön yta är den bevarandevärd, men kan inte nyttjas som gångstråk utan ombyggnad. Den gröna zonen som sträcker sig från område G5 och upp mot järnvägen blir, efter korsningen av Storgatan, till en in- och utfartsväg för tung trafik till silon. Den del som går parallellt med järnvägen mellan villorna och silons område är i dagens läge använd som uppställningsplats för bilar och annat och upplevs inte som något grönt område.

- **El och V/A**

Om samhället byggs ut behöver sannolikt både elförsörjning och V/A-system dimensioneras om, detta framför allt på Grillbyängen i det fall antalet hushåll i realiteten blir betydligt större än planerat. Under vintern 2023/2024 drabbades de nybyggda fastigheterna av omfattande elavbrott när temperaturen sjönk.

Vilka åtgärder planeras för att få en riktig dimensionering?

Synpunkter område för område

- **Område 1**

Våra synpunkter rörande Område 1 beskrivs dels under rubriken Skola, dels under rubrikerna Trafiksituationen (Infartsväg) samt El och V/A ovan.

- **Område 2**

Innan område 2 och intilliggande förskola (G9) byggs måste trafiksituationen vara löst och säkra vägar finnas för oskyddade trafikanter. Det är svårt att undvika att promenadstråket från ett utbyggt Område 2 till affären går över järnvägsviadukten, då andra möjliga vägar blir väsentligt längre. Gångtrafikanterna måste också passera korsningen vid Tallgården där det kommer gå mycket tung trafik i en mycket smal korsning. Möjligheten att bygga bort den barriäreffekt som järnvägen och Länsvägen utgör är helt beroende av Trafikverkets välvilja och kommunens förmåga att trycka på. Villberga Hembygdsförening deltar gärna i detta arbete. Vi anser också att det är olämpligt ur såväl trafiksäkerhetssynpunkt, miljömässigt, att uppföra en ny förskola dikt an mot Länsvägen. En sådan bör i stället placeras längre in i området.

- **Område 3**

Område 3 borde initialt vara lättare att bebygga jämfört med Område 2, detta eftersom en utbyggnad här inte är beroende av Trafikverkets välvilja. Här borde också finnas en bättre och mindre trafikstörd placering för en ny förskola. Gatan från järnvägen upp till området är dessutom sedan tidigare dimensionerad för en utbyggnad av bostäder i Område 3.

- **Område 4**

Se våra kommentarer under rubriken Trafiksituationen. Även här krävs trafiksäkra lösningar för att de boende ska kunna korsa järnvägen och Länsvägen på ett säkert sätt.

- **Område 5**

Bebyggelsen i Område 5 bör planeras så att den befintliga bensinmacken inte äventyras. Grillby saknar idag planlagd mark för utbyggd av samhällsservice som bibliotek, vårdcentral, fritidsgård och samlingslokal för föreningar. Ska lokaler för sådana ändamål kunna byggas i område 5?

- **Område 6**

På det angivna Område 6 finns idag 14 bergvärmehål som försörjer Grillbyskolans lokaler med värme. Att utnyttja det som parkeringsplats eller bebyggelse torde därför vara olämpligt. En annan möjlighet är att omvandla ytan till hundrastgård, något som efterfrågats av många hundägare i Grillby.

- **Område 7**

Se vår kommentar gällande Område 10. Industriverksamheter, som exempelvis ett åkeri, bör så långt som möjligt inte etableras inne i själva Grillby samhälle.

- **Område 8**

En utbyggnad av detta område innebär än högre krav på åtgärder för ökad trafiksäkerhet. En gångtunnel och/eller tydligt utmärkta övergångsställen kan vara möjliga lösningar.

- **Område 9**

Se våra kommentarer under rubrikerna Skola och Område 2 ovan.

- **Område 10**

Vår åsikt är att Område 10 är väsentligt mycket bättre för industriändamål än Område 7. Dock kräver utnyttjandet av denna yta en omfattande utbyggnad av infrastruktur. Det finns också, eventuellt, fornlämningar på området som kan komma att komplicera en sådan utbyggnad.

För Villberga Hembygdsförenings styrelse

Eric Österberg
Vice ordförande

Tel 070-590 0599
eric@oysterberry.se

Paragraf 18

Ärendenummer VON2023/189

Svar på remiss - översiktsplan för Enköpings kommun

Beslut

att överlämna nedanstående remissvar, uppdaterat 2024-02-21 till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Ett förslag på Översiktsplan för Enköpings kommun har tagits fram och är nu ute på samråd till nämnder och andra intressenter enligt en remisslista.

Vård- och omsorgsnämnden har tagit del av Översiktsplan 2040.

Utgångspunkten i planen är att Enköpings befolkning förväntas öka från ca 48 000 invånare (2023) till ca 60 000 år 2040 och då måste goda förutsättningar skapas.

Planen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Översiktsplanen innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för de sex prioriterade orterna; Fjärdhundra, Grillby, Hummelsta, Lillkyrka, Skolsta och Örsundsbro. Den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad från 2018 kommer fortfarande att gälla.

En översiktsplan visar på en tydlig politisk inriktning och prioritering för utvecklingen i kommunen. Detta bidrar till att alla (politik, förvaltning, invånare, myndigheter, privata aktörer med flera) ska ha kännedom om målbilden och hur de kan bidra till att uppnå målet.

En översiktsplan medför en betydande miljöpåverkan vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras. Samhällsbyggnadsförvaltningen har valt att göra en bredare analys utifrån hela hållbarhetsperspektivet:

"Översiktsplanens mål ska leda till en positiv utveckling av kommunens tätorter och landsbygd i balans med de värden som ska bevaras. Ett hållbart samhälle skapas genom en sammanvägning av ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv, eftersom dessa ömsesidigt förstärker varandra.

Ekologisk hållbarhet är förutsättningen för vår existens, vilket kräver att våra olika projekt och insatser håller sig inom de ramar som våra ekosystem och naturmiljöer klarar av.

Social hållbarhet är grundläggande för ett fungerande samhälle där vi skapar ett gott liv och goda livsmiljöer åt alla.

Ekonomisk hållbarhet är ett medel för att möjliggöra ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle.”

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsnämnden menar att Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun är en gedigen produkt som är till hjälp i framtida planering för nämndens verksamhet. Att skapa förutsättningar där alla invånare oavsett boendeplats ska få goda förutsättningar för att leva, bo och verka.

Processen i framtagandet av översiktsplanen där politiker, tjänstemän, föreningar och invånare har kunnat ge tidiga inspel under arbetes gång är positivt. Delaktighet och öppenhet är viktiga aspekter för ett gott samhällsklimat vilket ökar trygghet och minskar risken för negativ utveckling.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till vård- och omsorgsnämnden

att överlämna nedanstående remissvar, daterat 2024-01-31 till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetsutskottets beredning

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott har berett ärendet den 14 februari 2024 och överlämnat ärendet till vård- och omsorgsnämnden utan eget ställningstagande.

Arbetsutskottets förslag till vård- och omsorgsnämnden

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till vård- och omsorgsnämndens utan eget ställningstagande.

Yrkanden

Solweig Sundblad (S) yrkar följande:

att under rubriken ”Vård- och omsorgsnämndens bedömning” ersätta sista meningen i första stycket:

”Att skapa förutsättningar där alla invånare oavsett boendeplats ska få goda förutsättningar för att leva, bo och verka **till ny lydelse:**

”De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas. Nämnden framhåller vikten av att medborgare, oavsett ålder och funktionsnedsättning ska kunna bosätta sig och leva likvärdigt i hela

kommunen. Vidare är det viktigt att behålla och utveckla befintliga särskilda boenden i kransorterna.”

Beslutsgång

Ordföranden frågar om vård- och omsorgsnämnden bifaller eller avslår Solweig Sundblads (S) yrkande och finner bifall.

Kopia till:
framtidialog@enkoping.se

Vård- och omsorgsförvaltningen
Kenny Jonsson
0171-625336
kenny.jonsson@enkoping.se

Vård- och omsorgsnämnden

Svar på remiss - Översiktsplan för Enköpings kommun

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

att överlämna nedanstående remissvar, daterat 2024-02-21 till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Ett förslag på Översiktsplan för Enköpings kommun har tagits fram och är nu ute på samråd till nämnder och andra intressenter enligt en remisslista.

Vård- och omsorgsnämnden har tagit del av Översiktsplan 2040.

Utgångspunkten i planen är att Enköpings befolkning förväntas öka från ca 48 000 invånare (2023) till ca 60 000 år 2040 och då måste goda förutsättningar skapas.

Planen omfattar hela kommunens yta och är vägledande för all planering i kommunen. Översiktsplanen innehåller fördjupade mark- och vattenanvändningskartor för de sex prioriterade orterna; Fjärdhundra, Grillby, Hummelsta, Lillkyrka, Skolsta och Örsundsbro. Den fördjupade översiktsplanen för Enköpings stad från 2018 kommer fortfarande att gälla.

En översiktsplan visar på en tydlig politisk inriktning och prioritering för utvecklingen i kommunen. Detta bidrar till att alla (politik, förvaltning, invånare, myndigheter, privata aktörer med flera) ska ha kännedom om målbilden och hur de kan bidra till att uppnå målet.

En översiktsplan medför en betydande miljöpåverkan vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras. Samhällsbyggnadsförvaltningen har valt att göra en bredare analys utifrån hela hållbarhetsperspektivet:

”Översiktsplanens mål ska leda till en positiv utveckling av kommunens tätorter och landsbygd i balans med de värden som ska bevaras. Ett hållbart samhälle skapas genom en sammanvägning av ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv, eftersom dessa ömsesidigt förstärker varandra.

Ekologisk hållbarhet är förutsättningen för vår existens, vilket kräver att våra olika projekt och insatser håller sig inom de ramar som våra ekosystem och naturmiljöer klarar av.

Social hållbarhet är grundläggande för ett fungerande samhälle där vi skapar ett gott liv och goda livsmiljöer åt alla.

Ekonomisk hållbarhet är ett medel för att möjliggöra ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle.”

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Vård- och omsorgsnämnden menar att Översiktsplan 2040 för Enköpings kommun är en gedigen produkt som är till hjälp i framtida planering för nämndens verksamhet. De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas. Nämnden framhåller vikten av att medborgare, oavsett ålder och funktionsnedsättning ska kunna bosätta sig och leva likvärdigt i hela kommunen.

Vidare är det viktigt att behålla och utveckla befintliga särskilda boenden i kransorterna.

Processen i framtagandet av översiktsplanen där politiker, tjänstemän, föreningar och invånare har kunnat ge tidiga inspel under arbetes gång är positivt. Delaktighet och öppenhet är viktiga aspekter för ett gott samhällsklimat vilket ökar trygghet och minskar risken för negativ utveckling.

Kenny Jonsson
Administrativ chef
Enköpings kommun

Kopia till:
framtidialog@enkoping.se

Från: [Sverker Scheutz](#)
Till: [Framtidsdialog](#)
Kopia: [Jenny Enberg](#)
Ärende: Ämne: ÖP2040
Datum: den 29 januari 2024 19:33:32

Till Enköpings kommun

Hej!

Här kommer synpunkter på förslaget till översiktsplan från Vänsterpartiet i Enköping.

- Översiktsplanen bör innehålla ett krav på att det för alla förskolor och skolor i kommunen avsätts tillräckligt mycket mark så att Boverkets rekommendationer rörande yta per barn och elev kan upprätthållas. Detta innebär minst 40 kvadratmeter per barn i förskolan och 30 kvadratmeter per elev i grundskolan och aldrig mindre än 3 000 kvadratmeter per förskoleenhet eller skolenhet.
- Översiktsplanen bör kompletteras på så sätt att skolenheter och förskoleenheter kan tillåtas vara relativt små. Det är i linje med skollagen och gagnar en trygg och lärande miljö för barn och elever.
- I Örsundsbro skulle t.ex. skolverksamheten kunna utvidgas på den gamla förskoletomten och eventuellt skulle skolan kunna delas upp i två skolenheter. Vidare är det inte bra för barnen att planera en stor förskoleenhet i Salnecke/Örsundsbro. Bättre är att lägga den planerade nya förskolan där i ett eget läge.
- Bebyggelse utanför staden och tätorterna bör bara tillåtas i kollektivtrafknära lägen. Detta är av hänsyn till klimat och miljö men också för att minska kommunens kostnader för infrastruktur och kollektiva tjänster. Det finns redan en omfattande bebyggelse i områden som inte är kollektivtrafknära som får anses vara tillfyllest för behov av bosättningar utanför kollektivtrafikstråken.
- Det bör planeras mark för att kunna bygga trygghetsboenden och andra boenden för vård och omsorg i alla tätorter i kommunen. Befolkningen blir bara äldre och behoven av särskilda boenden ökar i hela kommunen.
- Det bör planeras fler ytor för spontanidrott i kommunen. Sådana ytor av olika slag är viktiga för att barn, unga och vuxna ska kunna skapa sig en meningsfull utetillvaro.
- Det bör avsättas mark för att anlägga ett folkbibliotek i Grillby. Folkbiblioteken fyller många viktiga funktioner varför det är viktigt att det finns flera filialer än de i Örsundsbro och Fjärdhundra. Grillby expanderar och kommunen bör avsätta mark för att anlägga ett bibliotek även där.

- Det bör avsättas mark för att få till stånd fritidsgårdar i kommunens alla tätorter.

Örsundsbro den 29 januari 2024

Sverker Scheutz
gruppledare för Vänsterpartiet

Stadsledningskontoret
Camilla Goliath
Epost: camilla.goliath@vasteras.se

Enköpings kommun "ÖP 2040"
framtidialog@enkoping.se

Västerås stads synpunkter på förslag till översiktsplan för Enköpings kommun

Västerås stad har bjudits in att lämna synpunkter på Enköpings kommuns översiktsplan som är på samråd 27 november 2023 till och med 4 februari 2024.

Västerås stads synpunkter är ett tjänstemannayttrande där synpunkter har inhämtats från stadsbyggnadsförvaltningen, stadsledningskontoret samt från stadens processledningsgrupp för samhällsbyggnadsfrågor. Synpunkterna har sammanställts av samhällsbyggnadsenheten på stadsledningskontoret.

Enköpings översiktsplan är generellt sett ett mycket fint och väl genomarbetat planförslag med tydliga ställningstaganden avseende bebyggelseutveckling och hållbar mark- och vattenanvändning, vilket gör den tydlig och lättläst!

Västerås stads synpunkter:

MälARBanan

- Enligt samverkansmöten som Västerås stad och Enköpings kommun är det uttalat att kommunerna ska hjälpa varandra och lyfta nyttan med den regionala transportinfrastrukturen som binder samman våra kommuner och regioner. Den 12 juni 2023 hölls ett lunchmöte hos VAFAB i Västerås mellan bland annat KSO:erna från Enköping och Västerås. Syftet var att ha ett samtal kring mellankommunala frågor inom översiktsplaneringen. Överenskommelsen då var att Enköping i sin översiktsplan ska stötta Västerås med att Oslo-Stockholm ska gå norr om Mälaren, med ett stopp i Västerås, samt att Västerås ska stötta Enköpings översiktsplan om vikten av att Arosälänken mot Arlanda och Uppsala planeras och byggs. Västerås saknar skrivningar i Enköpings översiktsplan om betydelsen av att Oslo-Stockholms dragning ska ske norr om Mälaren, med stopp i Västerås. Västerås önskar att översiktsplanen omnämner en målbild för stråket Oslo-Stockholm att gå längs MälARBanan och vilken otrolig möjlighet för regional utveckling som det kommer medge för kommunen. Även om inte Enköping blir en egen stationsnod i det storregionala stråket. Stråket Oslo-Stockholm är även oerhört viktigt för försvarsmaktens intressen.
- Det är positivt att översiktsplanen beskriver och tar höjd för en breddning av MälARBanan men översiktsplanen bör uttrycka reservat för en breddning till framtida 4-spår på MälARBanan Västerås-

Stockholm. Även en målbild för utbyggnadstakten (likt Aroslänken) behöver uttryckas även för Mäljarbanan.

- Västerås saknar även ett omnämmande av att ytterligare satsningar behövs som dubbelspår mot mellan Västerås-Örebro för att bygga bort flaskhalsar i tågsystemet, vilket kraftigt skulle gynna Enköpings pendlingen och utveckling. Västerås saknar även att inte stråket Mäljarbanan finns utpekad på karta 24 för utveckling av transportinfrastruktur längs viktiga stråk (sida 105). Det är dock utpekad på mark- och vattenanvändningskartan på sid 34 vilket är bra.

Hjulstabron

- Västerås instämmer med att bygga om Hjulstabron är viktigt för att ta nytta av de stora ekonomiska investeringar som gjorts för bland annat Södertälje sluss och hamnarna i Västerås och Köping. Bron är även viktig för framkomligheten på riksväg 55. För Västerås är frågan om Hjulstabron viktig då det är en förutsättning för att större/bredare lastfartyg ska kunna trafikera till Mäljarhamnarna. Möjligheterna att nyttja Västerås hamn till fulla säkerställer långsiktigt hållbara lösningar för transport av gods. En båt av storleken "Mälarmax" kan vid en ny bro ersätta 1000 lastbilstransporter.
- Bland annat på sidan 144 beskrivs Mäljarprojektet. "I dagsläget pågår Mäljarprojektet där en breddning av farleden genomförs. För kommunen innebär detta att större lastfartyg kommer att kunna transportera sig på Mälaren." Västerås saknar att översiktsplanen inte tydligare lyfter vikten av gods via sjöfart in till Mälardalen, i syfte att avlasta vägnätet.
- Västerås ser också att översiktsplanen tydligare kan uttrycka att en ny (inte bara ombyggd) Hjulstabro är avgörande för att större lastfartyg, med större godsmängder, ska kunna trafikera hamnarna i Västerås och Köping. Det kommenteras dock på sidan 102 där godstransporter beskrivs, men argumenten bör vara återkommande där transportinfrastrukturen beskrivs. Att beskriva att bron ska byggas om säkerställer inte att fartygen Mälarmax kommer kunna passera, det krävs en ny bro för det.
- Ny Hjulstabro finns utpekad på karta 24 för utveckling av transportinfrastruktur längs viktiga stråk (sida 105), vilket är positivt. Bra att Hjulstabron beskrivs som en viktig vägbro.

Övrigt

- Målåret 2040 ligger relativt nära i tiden. För kännedom har Västerås i sitt arbete med en ny översiktsplan målår 2050 med utblick mot 2070.
- Det står att kommunen har ett begränsat kommunalt markinnehav, ska översiktsplanen möjliggöra för nya, långsiktiga kommunala markförvärv?

- Har översiktsplanen fokus på samtliga försörjningar i samhället, exempelvis finns det tillräckligt med verksamhetsmark där det finns arbetsplatser för 12 000 nya invånare?
- Den översiktliga kartan som visar avgränsningen av ÖP är något svårtolkad då tätorten är skrafferad. Kartan kan tolkas som att det enbart är det skrafferade området som berörs av planförslaget (dvs tätorten Enköping), förtydligande kan behövas i bildtexten eller en legend. Förslaget omfattar ju hela kommunen utom huvudorten, vilket behöver förtydligas. En kort summering av planen för staden skulle underlätta förståelsen för helheten.
- Regionperspektivet kan gärna göras ännu tydligare i hela planen, förslagsvis genom egna rubriker.
- På sidan 17 omnämns det tekniska samarbetet gällande en dricksvattenledning mellan våra kommuner. Samarbetet sker genom Västerås kommunala VA-bolag Mälarenergi AB. Det bör omnämnas i texten.
- Hummelstas kommunikationer till Enköpings tätort med både buss- och cykelmöjligheter samt bussförbindelse till Västerås, talar för en utbyggnation här enligt förslaget. Kollektivtrafikstråket mellan Enköping och Västerås längs med väg 515 beskrivs som starkt. Enköping vill utveckla området. Genom ny bebyggelse i anslutning till kollektivtrafikstråk ökas förutsättningarna för hållbart resande, rörelsefrihet hos barn och ungdomar samt förstärks underlaget för kollektivtrafik så att turtätheten på sikt kan öka. Målsättningen från Enköpings sida om att utveckla området och främja kollektivtrafikstråket kan relatera till Västerås fortsatta planering, då orten ligger placerad mellan Enköpings tätort och Västerås centrala delar. Utpekandet av Hummelsta som prioriterad tätort kan komma att påverka Västerås med en ökad in- och utpendling även till Västerås. Att säkerställa en väl fungerande kollektivtrafik över kommun- och länsgränsen är därmed än viktigare. Idag har Hummelsta och Västerås stort samarbete främst i idrottssammanhang.
- Det är positivt att analyser om påverkan utanför kommunens gränser finns med som ska-krav vid eventuella större etableringar.
- En samverkan i frågan om utveckling av friluftsliv och turism på Mälaren och över kommungränsen vid t ex Sagåns dalgång vore önskvärd och skulle komma båda kommunerna till nytta. Här kan vi fördjupa vår samverkan.

Synpunkterna har sammanställts av:

Camilla Goliath
Samhällsbyggnadsenheten, Stadsledningskontoret, Västerås stad

Id	Grupp	Aktör	typ av synpunkt	beskrivning	motivering	Antalet gilla
1	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor		0,00
2	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Radhus/parhus; Flerbostadshus; Trygghetsboende/seniorbostäder		0,00
3	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor		1,00
4	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor	Lämplig med närhet till avloppsledning och skolsluts	0,00
5	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor	Utnyttja befintlig avloppsledning till Fjärdhundra	0,00
6	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor	Närhet till RV 70	0,00
7	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Radhus/parhus; Flerbostadshus; Bostäder för unga		0,00
8	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Trygghetsboende/seniorbostäder		3,00
9	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus	Plats för nya bostäder	0,00
10	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Villor; Radhus/parhus; Flerbostadshus; Trygghetsboende/seniorbostäder; Bostäder för unga	Kan tycka att det borde byggas här i ett första skede så att man får en förtätning av samhället. Med närhet till både Handel och vård så borde det byggas före område 1,2,3.	2,00
11	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Villor; Radhus/parhus	Marken ligger i träda och brukas inte då markvärdet är sämre. Här är perfekt att bygga bostäder.	1,00
12	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor	Närhet till skolan	2,00
13	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus	Skogsområdet i norra delen	0,00
14	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Villor; Radhus/parhus; Flerbostadshus; Trygghetsboende/seniorbostäder	Fler ytor behövs till nya bostäder i Fjärdhundra, lämpligt utvecklingsområde.	0,00

15	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor	Marken har sämre arrondering och om man vill bygga på åkermark är detta ett bättre alternativ än Ö4 och Ö5	1,00
16	Dialogkartan	privatperson	bostäder		Tycker inte det ska bygga bostäder på denna värdefulla jordbruksmark.	0,00
17	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus	Område vävs samman med Varghällar. Bostäder lämpligare då det bryter av gigantiskt industriområde och ger mer liv & rörelse. (Brottsförebyggande) Mycket bra läge med kommunikationer.	0,00
18	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Radhus/parhus; Flerbostadshus; Trygghetsboende/seniorbostäder	Behovet är stort för nya platser för bostäder som inte är villor för att Fjärdhundra ska kunna växa och utvecklas	0,00
19	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus		1,00
20	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus; Trygghetsboende/seniorbostäder; Bostäder för unga	Denna plats är en utmärkt plats för framtida bostäder, nära förskola och kommunikationer. Skogen har avverkats pga Granbarkborre och fortsatt avverkning pågår.	1,00
21	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Villor; Radhus/parhus	VArför inte bostäder på denna yta. Är lågvärdig jordbruksmark. Bättre bygga här än jordbruksmarken vid hjälsta vägen.	0,00
22	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus		0,00
23	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus		0,00
24	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Bostadsrätter; Villor; Radhus/parhus		0,00
25	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Flerbostadshus; Trygghetsboende/seniorbostäder		0,00
26	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hysesrätter; Bostadsrätter; Villor; Radhus/parhus; Flerbostadshus; Bostäder för unga	Bryter av annars planerat gigantiskt industriområde. Konstaterat brottsförebyggande med liv & rörelse samt fler ögon som ser vad som händer. Visuellt trevligare längs Rv55. Bra kommunikationer.	0,00
27	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Bostadsrätter; Radhus/parhus	En bra plats till nya bostäder. Tidigare en fin skog att vandra i innan granbarkborren förstörde skogen och den behövde avverkas. Nu ser de bara tråkigt ut.	6,00

28	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Hyresrätter; Bostadsrätter; Flerbostadshus		1,00
29	Dialogkartan	privatperson	bostäder	Villor; Radhus/parhus	Vattenmättade våtmarker med grundvatten i delar upp i markytan. Inte lämpligt för stora byggnader. Stora ytor behövs för påfyllnad vatten. Planera skog för framtid återetablering sällsynta växtarter.	0,00
30	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Verksamhetsbyggnader	Gårdens verksamheter har behov av utvidgning och nybyggnad av bla förråd och maskinhall varför beteckningen vilket måste framgå i en översiktsplan och inte bli ett hinder för gårdens verksamheter	0,00
31	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	verksamhetslokaler	mark för utveckling och nybyggnad av bla förråd och maskinhall för att inte försvåra gårdens överlevnad	0,00
32	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Handel och service	ja det borde vara där	0,00
33	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Handel och service	Vore bra om denna fula plats kan utvecklas med service	0,00
34	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Kollektivtrafik	Verka för att förlänga pendeltåget från Bålsta till Enköping. Station i Grillby, Ekolsund och såklart Enköping.	5,00
35	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter		Hej jag tycker ni glömmet bort att med ny bebyggelse kommer det även barn och ungdomar dom behöver en plats att träffas på veckans alla dagar alla är inte intresserade av sport utan bara vill hänga de	1,00
36	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Industri, lager, logistik; Småindustri, hantverk; Kontor och liknande; Handel och service	Utmärkt område för nya verksamheter, service och handel, bra område att flytta nuvarande verksamheter till för att möjliggöra bostäder i centrala Örsundsbro	1,00
37	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Reningsverk	Bygg ett nytt reningsverk med högre kapacitet så att man på ett hållbart vis kan ta reda på samhällets avlopp och ansluta kringliggande byar. Alternativet kan vara att bygga pumpstation till Enköping.	1,00
38	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Industri, lager, logistik; Småindustri, hantverk; Kontor och liknande; Handel och service		1,00
39	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Badplats	Skapa en ny större kommunal badplats för Grillby- Ekolsundsområdet. Avståndet till Grillby blir c:a lika långt som mellan Enköping C - Bredsand.	0,00
40	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Industri, lager, logistik; Småindustri, hantverk	Tycker även detta ska vara för verksamhet inte efter 2040	0,00

41	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter		Hej tror inte det går att ha en station på denna mark. borde bort.	0,00
42	Dialogkartan	privatperson	Verksamheter	Ungdomsverksamhet	Perfekt för att få till ett ungdomscenter för att umgås och ha roligt tillsammans. Då finns även plats för de som kör EPA i byn.	8,00
43	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Säkrare korsning	Farliga utkörningar till 55:an, och kollisioner varje år! Det är bara stopplik, men 55:an är vältrafikerad, så man får stå i evigheter om man ska ut på 55:an. Jättestor rondell eller rödljus!!!!!!	4,00
44	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Mötesplatser		1,00
45	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Servering och Lunsch ställe	En utbygg av kiosk och entré för badet. Kunna servera lunch och stora glassar som lockar gäster även regniga dagar	0,00
46	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Belysning	Saknar belysning längsmed GC, extremmörkt	0,00
47	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Säker övergång RV55	Säkerställa en säker övergång RV55, vilket skulle möjliggöra att fler barn kan gå/cykla till skolan=positivt utifrån social hållbarhet, ökad fysisk aktivitet m.m.	13,00
48	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Upprustning av rinken och området för att underlätta för islågning och snöskottning. Skärmtak över rinken är en dröm	3,00
49	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats	Hela Grillbys pulkabacke. Måste rensas från stora stenar som sticker upp så barnen kan åka. Jämna ut hela ytan i backen helt enkelt	2,00
50	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Park eller grönområde; Lekplats; Mötesplatser	Torget är idag en parkering. Borde kunna utvecklas till att bli en trivsam mötesplats. Kanske kan det finnas parkeringsmöjlighet bakom ICA-komplexet istället?	5,00
51	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Friluftsliv	Bygga utegym (enl. tidigare beslut i Enköpings kommun om att samtliga kransorter ska få utegym) samt iordningsställa tidigare motionsspår i skogen mellan Kälsta/Skillinge med start från Trestensbacken	4,00
52	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Belysning	En av få platser i Grillby utan belysning för gångtrafikanter. Väldigt otrygg väg att gå, men den bättre för att så långt det går undvika "stora vägen" Villagatans 50km/h.	2,00
53	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Tågstopp	Lägg till tågstopp vid gamla järnvägsstationen i Grillby. Detta kan serva såväl Grillby, Skolsta med omnejd.	2,00
54	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service	Vårdcentralen måste upprustas och 2 läkare tillsätts snarast.	0,00
55	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Parkering	Parkering för besökare till bostäderna. Nu parkeras det efter Eklundavägen.	0,00
56	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Mötesplatser	Kunna ha några spabad utplacerade som man kan hyra under en tid.	0,00

57	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service	En glasskiosk för dagarna med högtryck. Slippa dom lång köerna genom att ha en extra kiosk att öppna upp	0,00
58	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Rondell/ fartkamera	Det är idag livsfarligt en livsfarlig påfart! Ofta ses situationer. Dagens lösning fungerar ej. Rondell eller fartkamera behövs. Spec om samhället ska växa och mer trafik då räknas!	4,00
59	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service	Återvinningsstation	1,00
60	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Gång/cykelväg	Vanlig promenadväg med hund/cyklister. Inga vägkanter finns.	1,00
61	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Bygg ut reningsverket för att kunna ansluta byar i omlandet	4,00
62	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats; Friluftsliv; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Utöka ytan för att få plats med fler aktiviteter för barn och ungdomar sommartid. Då blir ytan mer attraktiv. T. ex. skateboardramp, bordtennisbord, klättervägg, linbana, hoppa hage, balansbana m.m.	4,00
63	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service	Ny asfaltering samt uppfräschning på parkering och närliggande grönytor. Parkeringsrutor och avgränsningar för att minska buskörning och långtidsparkering.	1,00
64	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Förbättra vägen. Bli mycket regn som samlas, isbildning och vägen kommer bli mer belastad när områden som storskogen, bredsand och kolarvik byggs ut ytterligare. Bättre vägunderhållning.	0,00
65	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Alternativ väg till Bredsand, Storskogen	Det borde finnas en alternativ väg för oss som bor i Bredsandsområde. Det är skört med den väg som finns nu (513), som är dåligt underhållen vissa partier och där trafiken kommer öka med Storskogen	0,00
66	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Belysning saknas på båda fotbollsplanerna så att barn & ungdomar kan spela fotboll under vår och höst när fotbollsplanerna fortfarande är öppna.	5,00
67	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Korsning	Livsfarlig korsning. Finns inge övergångs ställe och Många korsar den vägen, mycket trafik med lastbilar och personbilar. Även nå rödljus, rondell eller spegel så man ser alla håll.sänka hastighet	8,00
68	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Det borde finnas en alternativ väg till Bredsand. Det är väldigt sårbart i dagsläget med en väg till alla som bor och besöker Bredsand och områden omkring.	0,00
69	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Övergångsställe	Det finns fina promenadvägar bredvid Fältvägen. Och en skola och förskola tvärs över Boglösavägen. Både för boende i området och för förskolan skulle ett övergångsställe behövas.	4,00

70	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Övergångsställe	Säkra övergången, Flödet av gång- cykeltrafik från Grillbyäng går många gånger över Storgatan för vidare färd mot butik eller rekreationsområde. Bilister kör fort och respekterar inte högerregeln	5,00
71	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Hastighetsbegränsning	Sänk hastigheten på Villagatan till 30km/h.	3,00
72	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet		0,00
73	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Breddning	Bron saknar utrymme för gående, vid sidan om körbanorna. Behöver breddas eller ny bro.	2,00
74	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Bättre belysning	Bättre belysning för vägbanan ner till gångtunneln. Kolsvart i början från Borggatan då det saknas minst en lampa i kurvan.	3,00
75	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Ställplatser husbil/husvagn	Bredvid badet i norra ändan av grusparkeringen mot kohagen skulle det vara lämpligt med några ställplatser för husbil/husvagn med el. Det skulle gynna Fjärdhundrabadet.	1,00
76	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats; Friluftsliv; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	En skateboardramp skulle vara väldigt roligt för många barn. Alternativt en rampbana för kickbikes.	0,00
77	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Friluftsliv; Ställplatser	I den norra delen av grusparkeringen vid Fjärdhundrabadet finns det grönyta som skulle kunna ordningställas till några ställplatser för husbilar och husvagnar med el.	4,00
78	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet		0,00
79	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Friluftsliv; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Binda ihop Mellevi IP med en ny eljusslinga med det befintliga elljusspåret dom finns idag. Man passerar nedanför pulkabacken och den nya lekplatsen. Underlättar för spårdragning för skidor mm	6,00
80	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Solcellpark	Fler villor i samklang med solceller i bra läge	0,00
81	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Här skulle det passa med en konstgräsplan för skolans elever samt en mötesplats för barn och ungdomar efter skolans slut.	5,00
82	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Park eller grönområde; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet		2,00
83	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Utegymp	För att enkelt kunna ta hand om kroppen.	5,00
84	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Hastighetsdämpande åtgärd	Sänk hastigheten i hela Grillby till 30km/h. Rätten att få cykla och gå tryggt borde trumfa möjligheten att köra 50. Barnkonventionen	6,00

85	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Inhängnad hundrastgård	Det är många hundägare i Fjärdhundra. Skulle vara bra med en hundrastgård någonstans i byn	1,00
86	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats	Lekpark för de barn som bor på denna sidan av Fjärdhundra. Gärna med fotbollsmål också	3,00
87	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Väganslutning direkt till länsvägen för avlastning av trafik från ängen	När planen för ängen antogs i fullmäktige lär det sagts att när 50 hus byggdes så skulle en förbindelse till länsvägen byggas. Nu går all trafik genom samhället förbi förskolan .	2,00
88	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Genomfart förbjuden	P.g.a. Skola förskola gående/cyklade genom samhället bör man begränsa genomfartstrafiken. Detta med förbudsskylting "Genomfart förbjuden"	11,00
89	Dialogkartan	privatperson	utveckling	ha kvar åkermark	Bibehåll åkern och ta bort planeringen för bostäder	1,00
90	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Mötesplatser	Kläd/prylbytdag, loppis en gång i kvartalet eller halvåret.	2,00
91	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Farlig trafikplats	Alla barn som åker buss till och från Säva ridcenter bör ges en säkrare passage över väg 55.	2,00
92	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Fartdämpande åtgärd	Runt skolan behöver hastigheten dämpas enormt! Barn till och från skolan passerar och rör sig på och kring vägen som är en genomfart	0,00
93	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Park eller grönområde; Lekplats	lekplats lovad av exploatören. var och vad är oklart. kan vara hinderbana, cykelbana, skatepark.	6,00
94	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Trafikplats	Denna farliga trafikplats bör byggas om m. tex. en cirkulationsplats.	4,00
95	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Farthinder	Skola och övergångsställe där hastigheterna ofta är alldeles för höga, ngt måste göras omgäende	0,00
96	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats	Det är många barnfamiljer i området och vi saknar en lekplats där vi kan mötas, leka och njuta av att vara utomhus tillsammans.	0,00
97	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Minimera reservatet	Det föreslagna enormt stora reservatet lägger en död hand över området och hindrar utveckling och satsningar. Om ett reservat ska vara kvar måste det omgäende minimeras till vad som verkligen krävs.	6,00
98	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Jättebra plats för en kommande järnvägsstation i Örsundsbro.	1,00
99	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Förskola	Förskolan i Salnecke bör inte bli för stor. Planera i stället för två förskolor i Salnecke.	2,00
100	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Toalett	Örsundsbro har ingen offentlig toalett. I hörnet av Liontorget har en tidigare toa funnits och är lätt att ansluta	1,00
101	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Park eller grönområde; Friluftsliv; Mötesplatser	Ställverket i Hamra har ger stor påverkan för många runt Örsundsbro pga. alla kraftledningar som går till och från Hamra. Genom att ta bort detta skulle boendemiljön runt Örsundsbro förbättras avsevärt	0,00

102	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Skola	Vid den gamla förskolan som ska rivas kan Örsundsbro skolan utvidgas.	2,00
103	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Att lägga en järnvägsstation i en svacka känns inte genomtänkt. Här är fel plats för den	3,00
104	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Genomfart Förbjuden	P.g.a. Skola förskola gående/cyklande genom samhället bör man begränsa genomfartstrafiken. Detta med förbudsskylting "Genomfart förbjuden"	11,00
105	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats	Det finns stort behov av en lekplats i området som barn kan dra nytta av. Gärna något kreativt och lekfullt som passar flera åldrar och inte bara en gunga eller sandlåda. Nu finns ej detta i närområde	0,00
106	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Mötesplatser	Föreningslokal för föreningarna i bygden.	2,00
107	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Järnvägsreservatet	Korridoren är på tok för bred. Det inkräktar på äganderätten	4,00
108	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Skog	Att märka ut grönområden på annan markägares skog är att t bort en del av bruksrätten för marken utan intrångsersättning. Detta skall inte göras utan samråd med markägarna	5,00
109	Dialogkartan	privatperson	utveckling	P-plats	För förskola och skola. Nu är det bara en igenvuxen yta.	1,00
110	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Hundrastgård	Kan ej asfalteras till P-plats pga bergvärmehål. Skulle kunna vara hundrastgård.	1,00
111	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Mötesplatser	Utred hur gamla skolan kan räddas! Här skulle det kunna bli en mötesplats för alla åldrar. Stor efterfrågan på ungdomsgård, fritids, lokal för föreningar, ja rent av ett bibliotek.	2,00
112	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats	Långt till lekplats inom kommungränsen. Även för alla barnfamiljer som bor i Sparrsätra. Närmaste lekplats är Hummelstaskolan eller Enköping stad. Många barnfamiljer bor i Bredsdal och Sparrsätra by	0,00
113	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Galet farthinder. Chickenrace och skoleleverna tror att det här är en förtursväg och övergångsställe på denna plats. Byt till ett gupp!	3,00
114	Dialogkartan	privatperson	utveckling	trafikplats	Minska restiden till Ekolsund på ett sätt som borde gjorts redan när motorvägen byggdes	0,00
115	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service	Minska transporter så att boende i Litslena slipper köra miltals för att hämta paket	0,00
116	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Järnväg????	Vi är många markägare som är bekymrade över att korridoren är så väl tilltagen och att det påverkar möjligheten att utveckla våra fastigheter. Jag är inte motståndare till järnväg.	0,00
117	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Järnväg	Jag tillstyrker Bengt Sandells skrivelse.	0,00

118	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Galet farthinder!! Bilarna kör upp på gångbanan ist för att stanna. Bygg ett gupp istället!	2,00
119	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Ta bort det här löjliga så kallade farthindret och flytta det längre in på Lagundavägen där bilarna kör fortare...	0,00
120	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service; Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Skapa ett nytt samhälle på 1500-2000 invånare, för en mer levande landsbygd. Tillsammans med andra liknande byar i området, så skulle detta ge god service på totalen för hela denna del av kommunen.	0,00
121	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Rondell	Rek en rondell i korsningen så man får ned hastigheten samt säkrare för gående att passera	8,00
122	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Båtramp och båtplats för segelbåtar	Om en bro över ån där ju gick försvårar för segelbåtar mfl stora båtar att komma in i hamnen behövs en ny iläggsplats där mast kan sättas på, samt förläng bryggorna dit efter ån	4,00
123	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Trafikdämpande åtgärd	Många barn går här mellan skola och Grillbyängen. Det skulle också behövas breddad väg ett gång/cykelväg längsmed Boglösavägen, den är smal och har mycket trafik. Plats finns på sidorna.	2,00
124	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Ny på/avfart mellan Grillby- Enköping, detta då Annelunds industriområde växer. Men även för att kunna ta sig söder över i kommunen.	0,00
125	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats; Friluftsliv	Göra skolmiljön bättre, mera lekplats grejer, mera aktivitet grejer, göra utemiljön trivsammare	0,00
126	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service; Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Skapa ett nytt samhälle på 1500-2000 invånare, för en mer levande landsbygd. Tillsammans med andra liknande byar i området, så skulle detta ge god service på totalen för hela denna del av kommunen.	0,00
127	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service; Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Skapa ett nytt samhälle på 1500-2000 invånare, för en mer levande landsbygd. Tillsammans med andra liknande byar i området, så skulle detta ge god service på totalen för hela denna del av kommunen.	0,00
128	Dialogkartan	privatperson	utveckling	tillfart till skolan och idrottsplats	Vägen bör göras om så att trafiken till skolan och idrottsplatsen går via infart vid busshållplats. förslag att göra ej genomfart för obehöriga.	0,00
129	Dialogkartan	privatperson	utveckling		många olyckor och tillbud vid infarten. Förslag att göra om korsningen till en rondell typ Litslena	1,00

130	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Avsmalningsfarthinder som borde bli till ett gupp istället. Nu är det chicknrace på rakan	2,00
131	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Lekplats	Man borde se över utemiljö för våra barn på fjärdhundras kommunala förskola. Snart kommer man välja förskola och sedan skola i stan då denna förskolas utemiljö inte bidrar till uppmuntran för lärande	3,00
132	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Väghållarskap	Ta över väghållarskapet på vägen genom Fjärdhundra från Trafikverket så att cykel och gångvägar kan utvecklas, bland annat med cykelväg till rv70	0,00
133	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser	Utöka lekplatsen med lekredskap, som Sala lekplats har, mera små hus, klätterställning, mm	0,00
134	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service; Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Skapa ett så pass stort invånarunderlag, så att det finns möjligt till matbutik, bättre service och busslinje, m.m C:a 1500-2000 invånare vore rimligt.	0,00
135	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service; Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet; Utveckla samhället Veckholm	Utveckla Veckholms samhälle till c:a 1500-2000 invånare såp det finns underlag för butik, buss, m.m. Vilket i sin tur skapar en mer levande landsbygd i Enköpings södra delar.	0,00
136	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service; Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet; Bygga samhället Härjaröby	Bygga ett samhälle här med c:a 1500-2000 invånare, samt satsa på campingen. Detta för att få en mer levande landsbygd i södra delen av kommunen.	0,00
137	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Service; Park eller grönområde; Lekplats; Friluftsliv; Mötesplatser; Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Utnyttja området kring badet för utveckling i riktning sport/rekreation/camping.	1,00
138	Dialogkartan	privatperson	utveckling	Sport, idrott eller annan fritidsaktivitet	Disk Golfbana mellan Mellewi och Eljuspåret. Det skulle kunna locka fler till rörelse och även ta fler besökare till Fjärdhundra	3,00

139	Dialogkartan	privatperson	utveckling		Kommunen bör köpa Grillbyvägen av trafikverket för att enklare kunna fixa bra övergångsställen, bättre belysning, trottoarer osv. Trafikverket bryr sig inte nämnvärt över Grillbyvägen.	0,00
140	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Lugn och ro; Mötesplats och folkliv		1,00
141	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Värdefull natur; Friluftsliv		0,00
142	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse	Härifrån ser man ända till Enhälja. Om området bebyggs borde man se till att inte bygga bort hela den vackra utsikten.	0,00
143	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Sport och idrott		1,00
144	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Utflyktsmål; Plats för funktionsnedsatta	Ingen exploatering av Sommarro. Låt stå som det är. Fyller en VIKTIG icke kommersiell funktion!'	1,00
145	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Värdefull natur		1,00
146	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Värdefull natur		1,00
147	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Friluftsliv; Sport och idrott; Plats för lek		2,00
148	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Sport och idrott		0,00
149	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Plats för lek; Mötesplats och folkliv		0,00
150	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Värdefull natur	Att bygga bostäder här förstör det lantliga i att bo i grillby! Knoppbacka är en av de vägarna som är lugnt att gå på, att kunna njuta av att se rådjuren springa över åkern. Nej inga hus här tack	0,00
151	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Sport och idrott; Plats för lek		4,00
152	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Sport och idrott; Plats för lek; Mötesplats och folkliv	Bevara och utveckla skolans i Fjärdhundra genom att skapa plats för fler att flytta hit, bygg mer bostäder som inte är villor	0,00

153	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Värdefull natur	Ingen bostadsbebyggelse bör ske på jordbruksmark. Bevara traditionell svensk landsbygd. formulering: "Samtidigt ska bebyggelsen integreras med värdefull jordbruks- och rekreationsmark" kan misstolkas	0,00
154	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Värdefull natur	Nyplanterad tallskog som kommer att fungera som en grön skärm mot verksamhetsområdet	0,00
155	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Brukningvärd jordbruksmark	Det finns annan jordbruksmark med lägre brukningsvärde inom samhället som man kan ta i anspråk.	4,00
156	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Sport och idrott; Plats för lek; Mötesplats och folkliv	Underhåll och belysning saknas, naturlig mötesplats för barn och vuxna (Hummelsta IP)	0,00
157	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Kollektivtrafik	Av värde att det går en busslinje mellan Västerås och Enköping med många hållplatser som går via gamla E18	0,00
158	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Sport och idrott	Trevligt med möjligheten till skidåkning på vintern!	0,00
159	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Brukningvärd jordbruksmark	Finns bättre mark att ta i anspråk	4,00
160	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	brukningvärd åkermark	Använd inte brukningvärd åkermark för bostadsbyggande när det inom samhället finns åkermark som ligger inklämd mellan villor och en park eller efter rv55	6,00
161	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Mötesplats och folkliv	En fantastisk plats för möten utomhus. Här skulle en offentlig toalett behöva anläggas	7,00
162	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Värdefull kulturmiljö	värda en utflykt	0,00
163	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Aktiv jordbruksmark	Jordbruksmark bör inte användas för bebyggelse	3,00
164	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Värdefull natur; Friluftsliv	Ett av ortens mest använda områden för jogging, promenader med eller utan hund, vacker natur i närhet av kommande bostäder	1,00
165	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	åkermark	Brukningvärd åkermark skall inte bebyggas. Att märka ut och dela 2 stora fält och göra dem mindre brukningsvärda är fel. Bygg på mark inom samhället.	6,00
166	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Värdefull kulturmiljö	Område mellan Ö2 och Ö3	1,00
167	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats	Naturupplevelse; Lugn och ro; Utflyktsmål; Värdefull natur; Värdefull kulturmiljö; Friluftsliv; Sport och idrott; Plats för lek	Våtmarker som haft mycket höga naturvärden. Om kommande generationer ska ha chans till biologisk mångfald behövs bevarande/återskapande av sumpskogen. Kommer aldrig uppstå på annan plats.	0,00

168	Dialogkartan	privatperson	Värdefull plats		Testar om man fortfarande kan tycka till i kartan trots att samrådet har gått ut. Det ska inte gå. Hälsningar Karin Eckemark, Enköpings kommun	0,00
169	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Mellan korsningen Villagatan/Ängsvägen till ingången till parkeringen till Nordiahallen.	Gångbana saknas denna sträckning där många barn går till Nordiahallen för aktiviteter.	0,00
170	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar		Viktig GC stråk för skoltrafik, oskyddade trafikanter i morgonruschen	0,00
171	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Nybyvägen till Tibblevägen	Enkel gångstig som förbinder Nybyvägen och Tibblevägen för bättre promenadstråk	8,00
172	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar		Saknas trottoarer denna sträcka, och dålig sikt iom krön och kurva, livsfarligt att gå längs den vägen.	0,00
173	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Mellan centrala Örsundsbro och Säva.	Här behövs en gång- och cykelväg som ansluter till motsvarande väg in till Uppsala. Kan nyttjas av Upplandsleden också	1,00
174	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Norr tillsöder om RV 55	RV 55	3,00
175	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Frösthult ka till Skensta	Bygg ihop	0,00
176	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Gammelgården Gäster syd	Binda samman Fjärdhundra med Frösthult	1,00
177	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	kyrkan/vårdcentralen/BVC, fjärdhundra badet och skolan/affären.	Många går och cyklar här på vägen.	1,00
178	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Kyrkmalmen och tingshuset		1,00
179	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Svartkärret/mariedal till Haga	Kan åka med båten till Haga på en minut men att gå dit tar en timme. Hade varit trevlig att koppla samman dessa - kanske med en gångbro.	0,00
180	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Pizzerian och skolan	Barnens väg till skolan. Nu måste de gå på smal bilväg.	7,00
181	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Skolsta-Grillby (över Tibble/Ullstämman)		5,00
182	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar			0,00
183	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Tempo och bostäderna norr om järnvägen	En säker gång och cykelväg över järnvägen mellan tempo och bostäderna på andra sidan järnvägen behövs då många redan går där occh det inte finns plats för trottoar.	0,00
184	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar			0,00
185	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Vårdcentral/Rv70 och centrum	Behov av hållbara och säkra transporter för gång/cykel ut till Rv70 och VC	0,00

186	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	lekparken till nya förskolan	Övergångsställe vid lekparken samt gångväg till skola/förskola för att säkerställa barnens skolväg	7,00
187	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar		bro över 55an.	3,00
188	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Skolsta-Grillby		9,00
189	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Skolsta-Enköping		3,00
190	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Lekparken	Här behövs belysning! Detta för säkrare skolväg men även för de som vill nyttja lekparken	6,00
191	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Grillbyvägen genom Skolsta	Gärna gångväg i hela samhället då vägen är smal.	8,00
192	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Längst gamla E18. Östanbro till Hummelsta	NY GC- Binda ihop över kommungränserna. Tryggare väg att ta sig in till t ex skola i Hummelsta.	0,00
193	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Ekolsund - Bålsta.	Ny gång/cykelväg så man kan ta sig mellan Enköping- Bålsta, (Tillsammans med andra gång/ckelvägar som har ritats in längst sträckan). Denna fortätter alltså till Bålsta.	0,00
194	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	E18 Avfart/påfart, Grillby - Villberga	Gång/Cykelväg mellan E18 avfart, Grillby - Villberga, (ungefär). Den viktigaste sträckan här är över bron i Grillby. Där det verkligen saknas en gång/cykelväg att säkert ta sig.	0,00
195	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Örsundsbro Centrum till macken vid 55an	Trottoarer och cykelväg saknas helt längs Enköpingsvägen. Ett viktigt stråk om man vill ta sig fram längs samhället.	0,00
196	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Kyrkstugan vid Ängsvägen norr ut längs 55an till ån, därefter öster ut längs ån.	Är idag ett promenadstråk som många går dagligen. Gör ett fint promenadstråk runt idrottsplatsen. Sedan kan stråket bindas ihop med promenadvägarna längs ån på andra sidan Enköpingsvägen.	1,00
197	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Grillby - Enköping	Ny gång/cykelväg mellan Grillby och Enköping, så man i förlängningen även kan ta sig till Bålsta, och möjligen även åt andra hållet till Västerås.	0,00
198	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Kyrkstugan vid Ängsvägen norr ut längs 55an till ån, därefter öster ut längs ån.	Ett viktigt rekreationsområde som behöver fräschas upp med en fin gångväg, planteringar och bänkar.	0,00
199	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar			0,00
200	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Nya salneckområdet och gamla brandstationen	Gamla järnvägsbron	1,00
201	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Örsundsbro-Hjälsta	Denna stäcka på drygt 7km används som motionssträcka av många för löpning, cykling och rullskidor. Med en separat väg bana skulle säkerheten öka på denna relativt vältrafikerade sträcka.	0,00

202	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Vid Ängsvallen	Ny gång/cykel-väg, då den väg som idag går under järnvägen är blockerad av privat ägare, vid Ängsvallen. Så denna gång/cykelväg ska alltså gå runt detta hus.	0,00
203	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Bil/cykelväg mellan Grillby - Ekolsund	Ny väg, även för bilar, att ta sig till Ekolsund. Då kan man även skapa en större kommunal badplats där, då Grillbyområdet idag saknar badplats. (Tidigare åkte folk till Fånö).	0,00
204,00	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Ekolsund	Bil/cykelväg ner till ny baplats	0,00
205	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Kort sträcka under järnvägen mellan Grillby och Enköping	Ny gång/cykelväg att kunna ta sig under järnvägen till industriområdet på andra sidan	0,00
206	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Grillby - Österleden	Ny väg för bilar mellan Grillby och Österleden. Främsta syftet med vägen är att kunna åka på utsidan av Grillby, när samhället växer. Men även ta sig enklare in till Enköping.	0,00
207	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	55:an - Boglösavägen	Ny bilväg mellan 55:an- Boglösavägen, med på/avfart vid E18, för att lättare kunna ta sig till ett växande Annelundsindustriområde, men även lättare kunna ta sig söderut i kommunen.	0,00
208	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Fjärdhundra Enköping	Stora vägen väldigt trafikerad	0,00
209	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Längs hela Grillbyvägen och ut till nya området	Här behövs en trottoar samt bättre belysning för att säkerställa barnens väg till förskola och skola samt övriga gång/cykeltrafikanter säkerhet	11,00
210	Dialogkartan	privatperson	GC-vägar	Länsvägens bro över järnvägen.	Viadukten över Länsvägen är för smal och har inga utrymmen för gående vid sidan av körbanorna. Bron måste breddas eller en ny bro byggas.	0,00
null	Dialogkartan	privatperson			Farthinder behövs. Skola och övergångsställe där hastigheterna ofta är alldeles för höga, ngt måste göras omgående	
null	Dialogkartan	privatperson			Runt skolan behöver hastigheten dämpas enormt! Barn till och från skolan passerar och rör sig på och kring vägen som är en genomfart	
null	Dialogkartan	privatperson			Av värde att det går en busslinje mellan Västerås och Enköping med många hållplatser som går via gamla E18	
null	Dialogkartan	privatperson		Bil/cykelväg mellan Grillby - Ekolsund	Ny väg, även för bilar, att ta sig till Ekolsund. Då kan man även skapa en större kommunal badplats där, då Grillbyområdet idag saknar badplats. (Tidigare åkte folk till Fånö).	